

சென்னை நகராட்சி நிர்வாகப் பகுதி
சென்னை நகராட்சி நிர்வாகப் பகுதி

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

ကျေးဇူးတော်ရှိစွာ

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဟောကြားတော်မူသော

အနုတလက္ခဏသုတ်

တရားတော်ကြီး

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာနှစ် ၂၅၂၁

ကောဇာ ၁၃၃၉

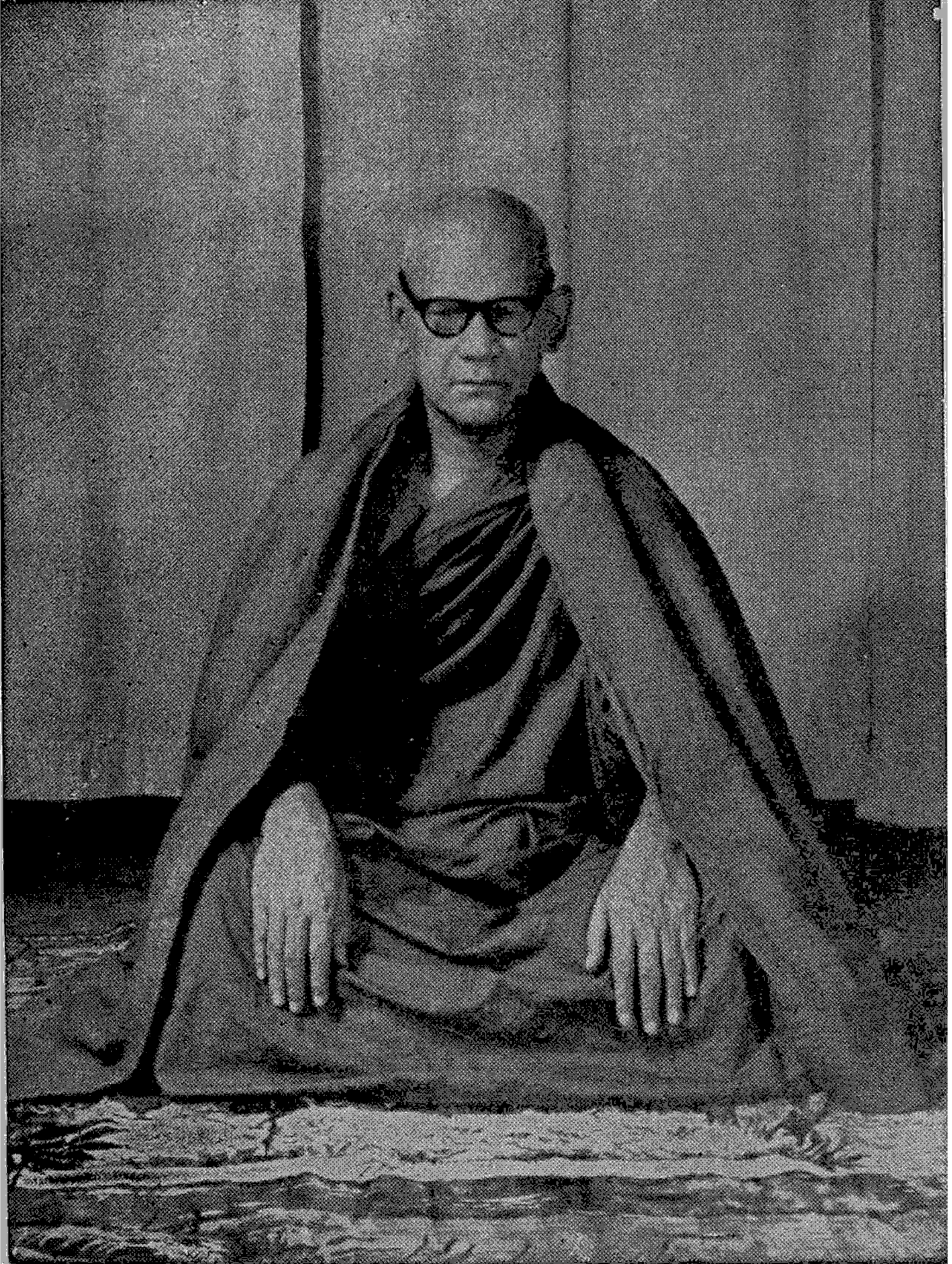
၁၉၇၇ ဩဂုတ်လ

ပဌမအကြိမ် ရိုက်နှိပ်ခြင်း

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုချက် (၉၈၃၃)

။ဦးညိုမောင်၊ မှတ်ပုံတင်အမှတ်(၀၁၆၇၀)၊ တွဲဘက်အကျိုးဆောင်
အတွင်းရေးမှူး၊ဗုဒ္ဓသာသနာ့နဂါယကအဖွဲ့ချုပ်၊ အမှတ် ၁၆၊သာသနာ့
ရိပ်သာ၊ ဟာမစ်တင်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေး သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်တွင်
ဒုတိယ-ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးချစ်တင်(မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၂၂၆၂)
က ပုံနှိပ်သည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မဟာစည် ဆရာတော်

လက်ဦးရှုဘွယ်

အစွဲသန်ကြသည်

စွဲလမ်းတတ်သော လောဘစသည့် ကိလေသာတို့သည် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတိုင်းမှာ ထူပြောလျက်ရှိနေကြသည်။ ထူပြောလျက်ရှိသော ထိုကိလေသာတို့သည် ရှုပါရုံစသည့် အာရုံ ၆-ပါး၌လဲ စွဲလမ်း၏။ အသက်ကောင် ငါကောင်ဟူ၍လဲ စွဲလမ်းဘယ်ဟူသမျှကို စွဲလမ်းကြရာ၌ အသက်ကောင် ငါကောင်ဟူသော အတ္တစွဲသည် အရင်းအကျဆုံး ဖြစ်ရုံသာမက အစွဲကြီး လွန်းသောကြောင့် အခါရ အခက်အခဲဆုံးလဲ ဖြစ်လေသည်။ သာမန် အားထုတ်မှုလုံလပယောဂဖြင့် ကိုယ်တိုင်လဲ ချိပစ်နိုင်စွမ်းမရှိ၊ သာမန်စွမ်း အင်ဖြင့် သူတပါးတို့ကလဲ ချိပေးခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကြပေ။

ပစ္စေက ဗုဒ္ဓအရှင်မြတ်တို့သည် သူတို့၏ လုံလောက်သော ကြိုးစား အားထုတ်မှုဖြင့် သူတို့အတ္တစွဲကို သူတို့ကိုယ်တိုင် ချိပစ်တော် မှုနိုင်ခဲ့ကြ ပေသည်။ သို့သော် သူတပါးတို့၏ အတ္တစွဲကို ချိပေးရန်ကိုကား ထိုအရှင် မြတ်တို့၌ လုံလောက်သော အင်အားမရှိသောကြောင့် ချိပေးနိုင်စွမ်းရှိ တော်မမူကြချေ။ သူတပါးတို့၌ စွဲနေသော အတ္တစွဲကို ချိပစ်နိုင်ဘို့ဆို သည်မှာ သစ္စာလေးပါးတရားကို သူတပါးတို့ နားလည်သိရှိအောင် ဟောစွမ်းနိုင်သောဉာဏ်အင်အားကောင်းပါမှ ချိပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပေသည်။ ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓ အရှင်တို့မှာ ထိုသို့သော ဉာဏ်အင်အား ကောင်းလှသည် မဟုတ်ပေ။ ထို့ ကြောင့်ပင် တဆူထီးတည်း ပွင့်ပေါ်တော်မူကြပြီးလျှင် နောက်လိုက် နောက်ပါ တပည့် သာဝက တပါးတလေကိုမှ အပါခေါ် ဆောင်သွားတော် မှုနိုင်ကြခြင်း မရှိ၊ တဆူထီးတည်း ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံ တော်မူကြရပေသည်။

သစ္စာလေးပါးကိုသိပါမှ အတ္တစွဲပြုတ်မည်

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဘုရားရှင်တို့မှာမူ ပစ္စေက ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်တို့ထက် ဉာဏ်အင်အား ကောင်းတော်မူကြသည်။ ထိုသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဘုရားရှင်တို့မှာ ကိုယ်တော်တိုင်လဲ သစ္စာလေးပါးတရားကို ထုံးထွင်းသိတော်မူကြသည်။ သူပာပါးတို့အားလဲ သစ္စာလေးပါးတရားကို သိအောင် သွန်သင်ပြသ ဆုံးမဟောမူနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ သဗ္ဗညု ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူလျှင် ပဉ္စဝဂ္ဂို ငါးဦးနှင့်တကွ နတ်ဗြဟ္မာတို့အား သစ္စာလေးပါး တရားကို ရှေးဦးစွာ ဟောကြားတော်မူသည်။ သစ္စာလေးပါးတရားကို ဟောကြားထားသော ထိုသုတ်တော်သည် ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ် (ဓမ္မစကြာ) ဟူသောအမည်ဖြင့် ထင်ရှားလျက် ရှိလေသည်။ ထိုသုတ်တော်ကို ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက်တော်မူသည်မှ ၂-လမြောက် ဝါဆိုလပြည့်စနေနေ့တွင် တရားဦးအဖြစ် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပေသည်။ ထိုတရားပွဲတွင် ပဉ္စဝဂ္ဂိုငါးဦးထံမှ အရှင်ကောဏ္ဍညသည် ပဌမဦးစွာ အရိယာသောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခဲ့သည်။ အရိယာ သောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်၍ ဝိစိကိစ္ဆာနှင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အတ္တစွဲ ပြုတ်သွားပြီဖြစ်သော အရှင်ကောဏ္ဍညမှာ “ငါလုပ်ယင် ဖြစ်သည်၊ ငါပြောယင် ဖြစ်သည်၊ ငါကြံယင် ဖြစ်သည်” ဟူသော အသွိမာနစွဲကား ကျန်ရှိနေပေသေးသည်။ ဝပ္ပစသုတို့မှာမူ တစုံတခုသော တရားထူးကိုမျှ မရရှိကြသေး။

ဟေမဝတသုတ်တော်

နေဝင်လုဆဲဆဲမှစ၍ ဟောကြားတော်မူသော ဓမ္မစကြာ တရားတော်မှာ ဝါဆိုလပြည့် စနေနေ့ည ပဌမယာမိတွင် အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်လေသည်။ မဇ္ဈိမယာမိသို့...အရောက်တွင် သာတာဂိရိနတ်နှင့် ဟေမဝတနတ်တို့သည် အခြံအရံ နတ်ဘီလူးတထောင်နှင့် အတူ ဘုရားရှင်ထံတော်သို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ပုစ္ဆာ ၁၀-ချက်ကို ငမးလျှောက်ရာတွင် ဘုရားရှင်သည် ဓမ္မစကြာဒေသနာတော်၏အကြား၌ ဟေမဝတသုတ်တော်ကိုဟောကြားတော်မူရသေးသည်။ ဤတရားပွဲတွင် ထိုနတ်ကြီး ၂-ဦးတို့လဲ အတ္တစွဲပြုတ်

ပြီး သောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်သွားကြသဖြင့် သံသရာရှည်လျားစွာက စွဲလမ်းလာခဲ့ကြသော သူတို့၏ အတ္တစွဲလဲ ဤတွင် ပြုတ်သွားခဲ့ကြသည်။ ထို့ နောက် ဓမ္မစကြာဟရားတော်ကို အကျယ်ဝေဘန်၍ ဘုရားရှင်က ဆက်လက်ဟောကြားတော်မူပေသည်။

သူတို့လဲ တရားထူးရကြသည်

အရှင်ကောဏ္ဍညတွင် အသ္မိမာနစွဲ ကျန်ရှိနေသေးသည့်ပြင် အရှင်ဝပ္ပစ သူတို့မှာလဲ မည်သည့်တရားထူးမှ မရရှိကြသေးသဖြင့် ဓမ္မစကြာတရား တော်ကို ဆက်လက်ဟောကြားတော်မူရင်း ဘုရားရှင်သည် ၎င်းတို့အား လုံးကို ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ပွားများ အားထုတ်စေတော်မူ၏။ ဤသို့ အားထုတ်စေတော်မူရာ၌ ဝါဆိုလဆုတ်တရက်နေ့တွင် အရှင်ဝပ္ပစသည်၎င်း၊ ၂-ရက်နေ့တွင် အရှင် ဘဒ္ဒိယသည်၎င်း၊ ၃-ရက်နေ့တွင် အရှင်မဟာနာမ် သည်၎င်း၊ ၄-ရက်နေ့တွင် အရှင်အဿဇိသည်၎င်း သစ္စာလေးပါးကို ထိုး ထွင်းသိသွားသဖြင့် သောတာပန်အရိယာ အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွားပြီး လျှင် သူတို့၏ အတ္တစွဲများ ပြုတ်သွားကြလေတော့သည်။

ဝါဆိုလဆုတ် ၅-ရက်နေ့

သောတာပန် အရိယာအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူကြပြီးသော ပဉ္စဝဂ္ဂိ ငါးဦးတို့ကို တပေါင်းတည်း စည်းဝေးစေပြီးလျှင် ဘုရားရှင်သည် ၎င်းတို့ အား အနတ္တလက္ခဏသုတ်တော်ကို ဟောကြားတော်မူပေသည်။ ထိုနေ့ မှာ ဝါဆိုလဆုတ် ၅-ရက် ကြာသပတေးနေ့ ဖြစ်၏။ ထိုအနတ္တလက္ခဏ သုတ်တော်ကို နာကြားကြရသော ပဉ္စဝဂ္ဂိငါးဦးတို့သည် ကိလေသာကုန် ခန်း ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူကြကုန်ရာကား အသ္မိမာနစွဲပါမကျန် သူတို့အားလုံးအတ္တစွဲပြုတ်သွား ကြပြန်သည်။ အနတ္တလက္ခဏသုတ်တော်ဆို သည့်အတိုင်း ငါကောင်အသက်ကောင်ရှိသည်ဟူသော အတ္တစွဲဝါဒသမား တို့ စွဲလမ်းနေကြသော အတ္တဟူသည် လွဲမှားသော အယူဝါဒဖြစ်ကြောင်း

ထင်ရှားစေရန် သဘာဝကျကျ အကြောင်းပြလျက် ဝေဘန်ဟောကြား
တော်မူထားပေသည်။

ရှုမှတ်နည်း မပါ

အနတ္တလက္ခဏသုတ် ဒေသနာတော်မှာ ရှည်လျားသည်မဟုတ်၊ ပမာ-
ဏအားဖြင့် ဆဋ္ဌမစာအုပ်တွင် စာရွက်တရွက်စာမျှသာ ရှည်လျားသည်။ ထို
သုတ်တော်တွင် မဟာသတိပဋ္ဌာန် ဒေသနာတော်ကဲ့သို့ ရှုမှတ်အားထုတ်
ရန် ရှုမှတ်နည်း မပါပေ။ ဓမ္မသဘာဝကိုသာ ဟောကြားထားပေသည်။ ဝိပ-
ဿနာရှုမှတ်နည်းကို နည်းလမ်းကကျ မရှုမှတ်ဖူးသူတို့ဆိုပါလျှင် ထိုသုတ်
တော်၌ ဟောကြားသော သောအတ္တစုံပြုတ်၍ အနတ္တထင်အောင် ဒိဋ္ဌကိုယ်
တိုင်မြင်သည်အထိ ရှုတတ်ရန် ခဲယဉ်းလှပေသည်။ ထိုစဉ်က ဓမ္မဒေသက
ပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တို့ ဖြစ်ပြီးလျှင် ဓမ္မသဝနပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလဲ
ပဉ္စဂဂ္ဂါးဦးပုဂ္ဂိုလ်ထူးတို့ ဘာဖြစ်သောကြောင့်သာ အနတ္တအဖြစ်ကို ဒိဋ္ဌထင်
ထင်သိမြင်တော်မူနိုင်စွမ်း ရှိကြပေသည်။ ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို ဟော
တော်မူစဉ်ကပင် ပဉ္စဂဂ္ဂါးဦးတို့မှာ အသားကျကျ ရှုမှတ်တတ်ကြပြီးသား
ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်၍ ၎င်း၊ သူတို့ကိုယ်တိုင်က သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်ရင့်
ကျက်ပြီးဖြစ်၍ ၎င်း ဤမျှဖြင့် လျင်လျင်မြန်မြန် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်ထိ
အောင် အဆင့်ဆင့် တက်ရောက်တော်မူသွားကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

မရှုမှတ်ပဲ တရားထူးမရ

ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်က ပါရမီရင့်သန် ထက်မြက်လှသော ပုဂ္ဂိုလ်
တို့သည် ပဉ္စဂဂ္ဂါးဦးတို့လိုပင် ဘုရားရှင်ဟောသောတရားကို နာကြားစဉ်
မှာ ပင်ဖိုလ်ရရှိသွားကြသည်။ သို့သော် ဝိပဿနာ ဘာဝနာရှုမှတ်မှု မပြုပဲ
မျှော်ကြသည်တော့ မဟုတ်ပါပေ။ လျင်မြန်စွာ ရှုမှတ်နိုင်မှုတို့ကြောင့်သာ
ကမင်္ဂရှုမှတ်သည်ဟုမထင်ရပဲ တရားထူးရရှိသွားခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်
အနည်းငယ်သာ ဤလို လျင်လျင်မြန်မြန် ရနိုင်ရှုမှတ်နိုင်သော ပါရမီဉာဏ်
ရှိကြပေသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်များစွာတို့မှာကား ဤလို လျင်လျင်မြန်မြန် ရနိုင်

ရှုမှတ်နိုင်သည်ချည်း မဟုတ်ပါပေ။ ဤသံဃာကို သိပါလျက်လဲ တချို့အား ထုတ်ရန် ပျင်းယိသော လူပျင်းတို့ “ဟောသက ဟော၍ နာသက အနတ္တသဘောကို သိလျှင် အားထုတ်နေရန် မလို၊ တရားနာရုံဖြင့် တမင်တဖိုလ်ရနိုင်သည်” ဆိုတာ သူတို့ရောက်လိုသော အရိယာအဆင့် သတ်မှတ်ပြီး အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပြုလုပ်လိုက်ကြတော့သည်။ လူပျင်း လူပေါ့ကြိုက် တရားဒေသနာများ ဖြစ်သောကြောင့် သူတို့တရားကို ကြိုက်၍ တရားနာရုံဖြင့် အရိယာဖြစ်နေသူတွေလဲ နည်းပါးလှသည်တော့ မဟုတ်ပေ။ ဝိပဿနာ ရှုမှတ်အားထုတ်မှု မရှိပဲ တရားနာရုံဖြင့် သိနေကြသော ထိုအနတ္တတရားများမှာ ကိုယ်တိုင်ထိုးထွင်း၍ သိသော ဒိဋ္ဌသိ မဟုတ်ပဲ စာသိ ပေသိ သုတသိသံသရာဖြစ်သည်။ ကြားရ နာရ၍ သိသော ထိုအသိဖြင့် တမင်တဖိုလ်ရသည်ဆိုလျှင် ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းလိုလို အနတ္တသဘောကို သုတဖြင့် သိနေကြသည်ဖြစ်သောကြောင့် အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေချည်း ဖြစ်ကုန်စရာ ရှိပေသည်။ သို့သော် အရိယာဟူ၍ သူတို့ဟာ သူတို့ပြောဆိုဝန်ခံကြသော ထိုအရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ အရိယာအစစ်တို့၏ အင်္ဂါလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသည်ကို မတွေ့မမြင်ကြရသောကြောင့် အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမဟုတ်ကြောင်းမှာ ထင်ရှားလျက်ရှိပေသည်။ ဤလို မမှန်မကန် အလုပ်မျိုးနှင့် စပ်၍ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဤအနတ္တ လက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီးကို (နာ ၇၆-၇။ ၁၀၄- ၅-၆) တွင်အမှန်သို့ရောက်အောင် ညွှန်ပြ ဟောကြားထားသည်ကိုလဲ တွေ့ကြမည်သာဖြစ်သည်။

ရှုမှတ်နည်း အပြည့်အစုံ

ဘုရားဟော ဤ အနတ္တလက္ခဏသုတ်တော်မှာ အရိယာ အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသော ပဉ္စဝဂ္ဂို ငါးဦးတို့အား ဟောကြားထားသော သဘာဝပြ ဒေသနာတော် ဖြစ်သည့်အတိုင်း ရှုမှတ်အားထုတ်နည်း မပါမရှိသော်လဲ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြား ထားသော ဤအနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး၌ကား ရှုမှတ်အားထုတ်နည်းနှင့် တကွ အနတ္တထင်လာပုံ မင်ဖိုလ်ရောက်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ဆိုက်ရောက်သွားပုံ များပါ အပြည့်အစုံဖွင့်ပြ ဟောကြားထားပေသည်။ ထိုသို့ ဟောကြား

ရာ၌ ထင်သလို စာပေလွတ် ဟောကြားထားသည်လဲ မဟုတ်၊ ကိုယ် တိုင် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ဖူးပဲ သူတပါးအားထုတ်ရန်သာဟော ကြားထားသည်လဲ မဟုတ်ပေ။ ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ အရပ်ရပ်၌ လာ သည့်အတိုင်း ညှိနှိုင်းဆင်ခြင်တော်မူ၍၎င်း၊ ဆရာသမားထံ နည်းခံကာ ကိုယ်တိုင် အားထုတ်တော်မူပြီးသည်ဖြစ်၍၎င်း တပါးသော တရားနာပရိ သတ်တို့အား ဟောကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဤဘုရားဟော အနတ္တလက္ခဏသုတ် အကျဉ်းကို ပရိသတ်တို့အား ဟောကြားတော်မူစဉ်က အကျယ်ချဲ့၍ ပရိသတ်နားလည်အောင်ရှုင့်တော် မူကာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဟောကြားတော် မူခဲ့သည်။ ဟော ကြားသမျှ ထိုတရားတော်ကြီးကို အငြိမ်းစား တရားမ တရားသူကြီး ဦးသိန်းဟန်သည် တိပ်ခွေဖြင့် တလုံးတပါးမကျန် ဖမ်းယူထားသော တိပ် ခွေမှ လက်နှိပ်စက်ဖြင့် တဖန် ကူးယူလိုက်သည့်အခါ စာမျက် နှာ ၄၂၀-ပင် ရှည်လျား ကျယ်ပြန့် လေသည်။ မနာ မကြားရ သေးသူတို့အတွက် နာကြားနိုင်စေရန် စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေလိုရာ၌ ဦးသိန်းဟန်သည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ခွင့်ပြုချက်ကို ရယူရန် ထိုစာ မှုကို ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ ထင်ပြခဲ့ပေသည်။ ဦးသိန်းဟန် ပြုစုခဲ့သော စာမျက်နှာ ၄၂၀-ရှိ ထိုစာမူကြီးကို ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် စက္ကူ အခက်အခဲကို ရှုင့်တော်မူလျက် စာအုပ် ကြီးသွားမည်ကို မလိုလား သောကြောင့် စာမျက်နှာ ၁၅၂-သို့ ရောက်အောင် လျော့ချ၍ ချုံးတော် မူလိုက်ပြီး စ.အပ်အဖြစ် ရိုက်နှိပ်ခွင့် ပြုတော်မူလိုက်ပေသည်။

ကျမ်းကျင်တော် မူလှသည်

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အကျဉ်းကို အကျယ်ချဲ့တော်မူရာ၌၎င်း၊ အကျယ်ကို အကျဉ်းချုံးရာ၌၎င်း ကျမ်းကျင်နိုင်နင်းတော်မူလှသည်။ ဤ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားဘော်ကြီး၌သာ ချုံးခဲ့ ချဲ့ခဲ့သည်ကားမဟုတ်၊ ဓမ္မကြောတရားတော်ကို ဟောတော် မူစဉ်က၎င်း၊ ဝိပဿနာရှုနည်းကို

ရေးသားတော်မူစဉ်က၎င်း ချဲ့၍ ချုံး၍ ထားသည်ကို တွေ့ခဲ့ကြရဘူး
လေပြီ။ အကျယ်ချဲ့တော်မူရာ၌လဲ အကျဉ်းအားလျော်စွာ ကျယ်ကျယ်
ပြန့်ပြန့် ချဲ့တော်မူနိုင်၍ အကျဉ်းချုံး ရာ၌လဲ အကျယ်ကိုငဲ့မိအောင် ချုံး
တော်မူနိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် အကျဉ်းကိုသာ လိုလားနှစ်သက် သူတို့
အတွက်ရော အကျယ်ကို လိုလားနှစ်သက် သူတို့အတွက်ပါ နာကြား
ကြည့်ရှုနိုင်ကြပေသည်။

သဘာဝနက်ကို ပို၍ အလေးထားသည်

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် တရားဟောကြားတော် မူရာ၌၎င်း၊ စာ
ရေးသားရာ၌၎င်း သဒ္ဒါရေးထက် သဘာဝ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ပို၍
အလေးထားတော် မူလေ့ရှိသည်။ အခြား နိဿယဆရာတော်တို့က ဗာရာ
ဏသိယံ-ဗာရာဏသီပြည်၌-ဟု သဒ္ဒါနက်ကို အလေးထား ရေးသား
တော် မူခဲ့ကြသည်။ ထိုအနက်မှာ မှားသည်ဟု မဆိုလိုသော်လဲ တကယ်
စိစစ်လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ဗာရာဏသီပြည်၌ သီတင်းသုံးတော် မူသည်
ကားမဟုတ်။ ဗာရာဏသီမြို့ (ပြည်)၏ အနီး မိဂဒါဝုန် တော၌သာ
သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး
က ဗာရာဏသိယံ၊ ဗာရာဏသီမြို့၏အနီး၌-ဟူ၍ သဘာဝကျကျ သဒ္ဒါလဲ
မပျက် အနက်ပြန်ဆိုတော် မူပေသည်။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် နိဿယ
သစ်၌လဲ အခြား နိဿယ ဟောင်းတို့၌ ကုရုသု-ကုရုတိုင်းပြည်တို့၌ဟူ၍
ဗဟုဝုစ်-သု-ဝိဘတ်နက်အတိုင်း သဒ္ဒါကို အလေးထား ရေးသား ပြန်ဆို
တော်မူကြသည်။ ဆရာတော် ဘုရားကြီးကမူ ထိုတိုင်း၌ မင်းသားအများသို့
လိုက်၍ ပါဠိနည်းအရ ဗဟုဝုစ်နှင့် ရှိသော်လဲ ထိုကုရုတိုင်းမှာ အများ
မရှိ တတိုင်းတည်းသာ အနက် ရှိသောကြောင့် မြန်မာစကား၌ ထို
အများအနက်မျိုးမရှိရကား ကုရုသု-ကုရုတိုင်းပြည်၌-ဟု သဘာဝထွ် နက်
သို့ လိုက်၍ ပြန်ဆိုတော် မူခဲ့သည်။ မဟာသတိပဋ္ဌာန် နိဿယသစ်
(နှာ-၃)။

ရိုးရာပလိုက် အမှန်ကြိုက်သည်

သဘာဝကို အလေးထားသည် ဆိုသော်လဲ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သဒ္ဓါကို အလေးမထားပဲ သဒ္ဓါတပါး အနက်တခြား ဆိုတော်မူလေ့ရှိသည်ကားမဟုတ်။ သဒ္ဓါကိုလဲ အလေးထားသည်။ ထိုထက် သဘာဝကိုပို၍ အလေးထားသည်။ ထို့ကြောင့် အနက်ပြန်ဆိုရာ ယူဆ ရာတို့၌ သဘာဝမကျလျှင် ရိုးရာသို့ ကောက်ကောက်ပါအောင် လိုက်တော်မမူပဲ အမှန်ရောက်အောင်စိစစ်တော်မူလျက် စိစစ်လို့ အမှန်တွေ့ပြီဆိုလျှင် အမှန်အတိုင်း အနက်ပြန်ဆို၍ အယူအဆကိုလဲ အမှန်အတိုင်း ယူဆရေးသားတော်မူလေ့ရှိသည်။ ဤအဆိုကို ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း ပဌမတွဲ ရဟန်းတော်တို့၏ သီလခဏ်း (နှာ ၁၃-မှ ၂၃) ပစ္စယသန္နိသိတ အရာတွင် ဖော်ပြထားသည်က သက်သေခံလျက် ရှိပေသည်။ ထိုအခဏ်း၌ ရှေးကျမ်းဂန်အချို့က ပစ္စဝေက္ခာဏာ မဆင်ခြင်ပဲ ပစ္စည်းလေပါးကို သုံးဆောင်လျှင် ထိုရဟန်းမှာ ဣဏ္ဍပရိဘောဂ-ကြေးယူသုံးဆောင်ခြင်းမျိုး ဖြစ်၍ ကြေးဆပ်ရမည့် အနေဖြင့် ဆိုထားသည်ကို ထိုအဆိုမသင့်ကြောင်း ခိုင်မာစွာ သာဓကပြု၍ ဖော်ပြထားပေသည်။ ထို့ပြင် ဤအနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး (နှာ-၁၀) တွင်လဲ—

“ဒီနေရာမှာရှေးရှေး ဆရာတော် အရှင်မြတ်များက အာဗာဓာယ ပုဒ်ကို နာကျင်ခြင်းငှါ-လို့ မြန်မာပြန်ကြပါတယ်။ အဲဒီပြန်ချက်ဟာ သဒ္ဓါအလိုအားဖြင့်ရော အနက်အလို အားဖြင့်ရော မသင့်ဘူးလို့ ထင်ပါတယ်။ မသင့်ပုံကတော့-အာ-ရှေးရှိတဲ့ ဗာဓ-ဓာတ်ဖြင့်ပြီးတဲ့ အာဗာဓာယ-ပုဒ်ဟာ နာကျင်တယ်-ဆိုတဲ့ အနက်ကို မဟောနိုင်ဘူး။ နှိပ်စက်တယ်ဆိုတဲ့ အနက်ကိုသာ ဟောပါတယ်။ အာဗာဓ-ပုဒ်ကို အနာလို့ ပြန်ဆိုရတာကလဲ နာကျင်စေလျက် နှိပ်စက်တတ်သောကြောင့် မြန်မာ ဝေါဟာရအားဖြင့် ပြောဆိုလေ့ရှိတဲ့အတိုင်း အနာ-လို့ ပြန်ဆိုရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အာဗာဓပုဒ်က နာတတ်တယ်လို့ ဟောသောကြောင့် ပြန်ဆိုတာ တော့မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် အာဗာဓာယ-ပုဒ်ကို နာကျင်ခြင်း

ငါ-လို့ ပြန်ဆိုချက်ဟာ နှိပ်စက်ခြင်း အနက်ရှိတဲ့ ဗာဓ-ဓာတ်ဖြင့် ပြီးသော သဒ္ဓါ အရအားဖြင့်လဲ အသင့်ယူထိမရှိဘူး၊ နောက် ပြီးတော့ ရုပ်မှာ နာကျင်ခြင်းသဘော မရှိဘူး၊ သညာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏ်တို့မှာလဲ နာကျင်ခြင်းသဘော မရှိကြဘူး”။

စသည်ဖြင့် “အာဗာဓာယ-နှိပ်စက်ခြင်းငှါ၊ န သံဝတ္တေယျ-မဖြင့်တန် လေရာ” ဟူ၍ မြန်မာပြန်ဆိုထားသော မိမိ၏ အနက်ကို သဒ္ဓါယူထိ, အတ္ထယူထိ ၂-ပါးညှိ၍ စိစစ်စစ် ရှင်းပြတော်မူထားသည်။ ထို့ပြင် ဤ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး (နာ-၁၇)၌ပင် “မာရော ပါပိမာ အညတရံ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇံ အနာဝိသိတာ” ဟူသော ပါဠိတော်၌ “မာရ်နတ်က အခြေအရံ ဗြဟ္မာတဦးကို ပူးကပ်ပြီး လျှောက်တယ်” ဆိုရာမှာလဲ ဆရာ တော်ဘုရားကြီးက ကာမာဝစရနတ်တွေဟာ ဗြဟ္မာ၏ ပကတိရုပ်ကိုပင် မမြင်နိုင်ကြောင်း အခိုင်အမာ ကျန်းဂန်စကား ရှိနေသောကြောင့် ကာ-မာဝစရမာရ်နတ်ကို တိုက်ရိုက်မယူပဲ ဗြဟ္မာ့သန္တာန်၌ရှိသော အဝိဇ္ဇာ, မိစ္ဆာ ဒိဋ္ဌိ- စသည့် ကိလေသာမာရ်ကို ယူလျှင် သင့်လျော်ကြောင်း မိန့်ဆို ထားသည်မှာလဲ ရှေးအဆိုသို့ မလိုက်ပဲ သဘာဝကျကျ စိစစ် မိန့်ဆိုထား ခြင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။

လွယ်မယောင်နှင့်ခက်

အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တတရား သုံးပါးတို့မှာ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်တိုင်း၏ နှုတ်ဖျားတွင် နှုတ်တက်နေသော တရားများ ဖြစ်လေသည်။ ခလုပ် စသည် တိုက်ခိုက်မိရာ၌ ယောင်ရမ်းသည့်အခါ ဤတရားများအမည်ဖြင့် သာ ယောင်ရမ်းတတ်ကြသည်။ နှုတ်တက်နေကြသည့်အလျောက် သိပြီး သားတွေဟူ၍လဲ ထင်မှတ်နေတတ်ကြ၏။ ထင်မှတ် နေတတ်ကြသည့် အတိုင်း သုတသိဖြင့် ယောင်ဝါးသိ သိကြမည် ဖြစ်သော်လဲ ကိုယ်တိုင် ဒိဋ္ဌသိဘို့မှာမူ လွယ်မယောင်နှင့်ခက်သော တရားများဖြစ်လေသည်။ ဤ အထဲတွင် အနတ္တတရားက ပို၍ခက် ပို၍လဲ နက်နဲပေသည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သည် သစ္စကပရိပိုဇ်, ဗကဗြဟ္မာကြီးတို့လို အတ္တဝါဒသမားများနှင့် အကြီး

အကျယ် ရင်ဆိုင်တော်မူခဲ့ရသည်မှာ ဤ အနတ္တတရား၏ ခက်ခဲ နက်နဲ မှုကြောင့်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဘုရားရှင် ဟောတော်မူမိက မသိကြရသော ဤ အနတ္တတရားမှာ ရုပ်နာမ် ၂-ပါးနှင့်စပ်ပြီး အတ္တနှင့် နိးကပ်လျက် ရှိနေသည်။ ရုပ်နာမ် ၂-ပါးကို အတ္တဝါဒသမားများက အတ္တဟု စွဲယူနေကြရာတွင် ဘုရားရှင်က ဤရုပ်နာမ် ၂-ပါးကိုပင် အနတ္တဖြစ်ကြောင်း ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။ တသံသရာလုံးက စွဲလမ်းအမြစ်ဘွယ် နေကြသလို အတ္တစွဲရာ၌ အနတ္တမှန်း သိအောင် ဟောကြားတော်မူရသည်မှာ များစွာ ခက်ခဲလှသည်။ အကယ် ၍ အနတ္တတရားသည် အခက်အခဲမရှိ လွယ်လွယ်နှင့် သိနိုင်သော တရား ဖြစ်ပါမူ ဘုရားပွင့်ပေါ်နေရန်လဲ လိုမည်မဟုတ်။ ဘုရားရှင်၏ တပည့် သာဝက ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့လို ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဤအနတ္တလက္ခဏာသုတ် တရားတော်ကြီးမျိုးကို အပင်တပန်း ဟောကြား ရေးသား နေကြရန်လဲ လိုမည် မဟုတ်ပေ။ သို့သော် ဤလို အဆင့်ဆင့် ဟောကြား၍ပင် တကယ် မသိနိုင်သော ဤအနတ္တသဘောမှာ မည်မျှ နက်နဲ ခက်ခဲကြောင်း တောက်ဆ၍ သိနိုင်ပေသည်။ အနတ္တသဘောကို သာမက မိမိတို့ စွဲယူထားသည့် အတ္တဟူသည်ကိုလဲ သဘာဝကျကျ သိသူနည်းပါးလှ၏။ အတ္တဟူသည်ကို အသိလုပ်၍ သိပါသည်ဆိုသူအချို့ တို့ကလဲ အလဲ့လဲ့အမှားမှား သိနေကြလေသေးသည်။ ဤလို အလဲ့လဲ့ အမှားမှား သိနေကြသလိုအတွက် အမှန်သို့ ရောက်အောင် ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဤအနတ္တလက္ခဏာသုတ်တရားတော်ကြီး (နှာ ၂၁၊ ၁၃၃)တွင် ရှင်းလင်းဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့နိုင်ပေသည်။

အထင်မသေးသင့်

ပရမတ္ထဒေသနာတော်ဖြစ်သော အဘိဓမ္မာကိုသာ အလေးပြုတတ် ကြသော ပရမတ်သမားတို့က သုတ္တန်ဒေသနာတော်ဆိုလျှင် အထင်သေး တတ်ကြသည်။ လွယ်သည်ဟူ၍လဲ အထင်ရောက်တတ်ကြသည်။ ဘုရား ဒေသနာတော်များမှာ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့် ဟောကြားအပ်သည်

သာ ဖြစ်သောကြောင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်တွင် လွယ်ကူမည်ဖြစ်
 သော်လဲ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဉာဏ်ဖြင့်ကား ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ ထင်သလို လွယ်
 သည်မဟုတ်ပေ။ အနတ္တလက္ခဏသုတ်တော်ကို အဘိဓမ္မာသဘောနှင့်
 တကွ ဝေါဟာရသဘောပါ ပါဝင်လာပါက ပရမတ်သက်သက်သမားတို့
 ဉာဏ်တွင် “ဤအဆိုကား အဘိဓမ္မာလာအဆို၊ ဤအဆိုကား သုတ္တန်လာ
 အဆို” ဟူ၍ ပိုင်းပိုင်း ခြားခြား သိရန်မရှုနိုင် မကယ်နိုင် လက်မှိုင်ချနေရ
 တတ်သည်။ ပရမတ်ရော ဝေါဟာရပါ ပိုင်နိုင်ပါမှသာ အမှန်အကန်
 သိနားလည်နိုင်သည်။

အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်မှာ မြင်ဆဲ၊ ကြားဆဲ၊ နံဆဲ၊ အရသာသိဆဲ၌
 ဒုက္ခလဲ မရှိဘူး၊ သုခလဲမရှိဘူး။ ဥပေက္ခာဝေဒနာသာရှိသည်ဟု ဆိုထား
 ပေသည်။ သို့သော် သုတ္တန်ဒေသနာတော်၌မူ မြင်ခိုက်၊ ကြားခိုက်စသည်
 ဒွါရခြောက်ပါးလုံးမှာ သုခရော ဒုက္ခပါ ဝေဒနာသုံးပါးစလုံး ရှုမှတ်ရ
 မည်ကို ဟောကြားထားပေသည်။ ဤနေရာမျိုးမှာ အဘိဓမ္မာနှင့် သုတ္တန်
 အဆို ၂-ရပ်ကို မဆန့်ကျင်အောင် ယူတတ်ဖို့ ခဲရင်းလှပေသည်။ အဆိုပါ
 ပရမတ်သမားတို့ အထင်သေးသော သုတ္တန်ဒေသနာတော်တွင် ဤလို
 အခက်အခဲမျိုးတွေလဲ ပါရှိတတ်ပေသည်။ ဤအခက်အခဲကို ကျေးဇူးရှင်
 မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဤ အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်
 ကြီး (နာ- ၃၄) တွင် အဆို ၂-ရပ် မဆန့်ကျင်အောင် ရှင်းလင်း ဖော်ပြ
 ထားသည်ကို တွေ့ကြရပေလိမ့်မည်။

ဝေါဟာရလဲ မလွယ်

ဝေါဟာရများသောကြောင့် သုတ္တန်ဒေသနာတော်ကို ဝေါဟာရ
 ဒေသနာတော်ဟု အမည်တပ်လျက် သာသနာတော်အတွင်းရှိ ပုဂ္ဂိုလ်
 တို့က ခေါ်ဝေါ် သမုတ်ထားကြသည်။ ထိုဝေါဟာရ ဒေသနာတော်ကို
 စနစ်တကျ သိကြစေရန် သဒ္ဒါကျမ်းဂန်ပေါင်းများစွာ ပြုစုကြ၏။ ဤ
 သည်ကို ထောက်၍ ဝေါဟာရ မလွယ်ကူကြောင်း ခက်ခဲကြောင်း သိ
 နိုင်ပေသည်။ “အဘိဓမ္မာကို ၃-နှစ် သင်ကြားလျှင် အဘိဓမ္မာတတ် ဖြစ်

နိုင်သည်။ သဒ္ဒါကျမ်းဂန်ကို ၁၀-နှစ်သင်ကြားသော်လဲ သဒ္ဒါတတ် မဖြစ် နိုင်”ဟူ၍ ပခုက္ကူအလည်တိုက် ဆရာတော် ဦးပညာက ဋီကာကျော် ပို့ချ တော်မူစဉ်အခါ သဒ္ဒါနှင့်စပ်သော အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းလင်းပြရာတွင် ထည့်သွင်းမိန့်ကြားဘူးပေသည်။ ဝေါဟာရသဒ္ဒါဟူသည် လူတို့ပြောဆို ကြသော သင်္ကေတအလိုက် သတ်မှတ်ထားကြသည့် အသံကို မှတ်သား ထားကြခြင်းသာဖြစ်သည်။ လူမျိုးကွဲလျှင် ကွဲသလို ဝေါဟာရသဒ္ဒါကွဲပြား ရုံသာမက အရပ်ဒေသကွဲလျှင်ပင် အခေါ်အဝေါ်ချင်းမတူ၊ ဝေါဟာရ ကွဲပြားတတ်ကြသေးသည်။ ထို့ကြောင့် “သဒ္ဒါဟူက၊ ယေဘုယျ၊ မုချ မဟူရာ”ဟူ၍ ရှေးဆရာတော်တို့က ဆောင်ပုဒ်နိယာမ်ကို မိန့်ဆိုထားခဲ့ ကြ၏။ ခေတ်ဟောင်း ခေတ်သစ် ခြားနားရာ၌လဲ ထို့အတူပင် ဝေါ ဟာရများ တစ တစ ခြားနားလာတတ်သေးသည်။ ထို့ကြောင့်လဲ ဝေါ ဟာရဒီပနီ-စသည် ကျမ်းများပေါ်ထွက်ခဲ့ရပြန်လေသည်။

ဝေါဟာရသဒ္ဒါ ခက်ခဲသလောက် ဝေါဟာရဒေသနာတော်ဖြစ်သော သုတ္တန်ဒေသနာတော်မှာလဲ ခက်ခဲလှပေသည်။ ဘုရားရှင် ဟောကြား သော ခေတ်ကလဲ ၂၅၀၀-ကျော်ခဲ့ပြီဖြစ်၍ မျက်မှောက်ခေတ်နှင့် များစွာ ပင် ကွာလှမ်းခဲ့လေပြီ။ ထို့ကြောင့် အချို့နေရာတို့၌ ပါဠိဝေါဟာရနှင့် မြန်မာဝေါဟာရတို့သည် စကားဝါကျ ဝေါဟာရချင်းမတူ ခြားနား ကွဲပြားနေသည်တို့လဲ ရှိပေသည်။ သာဓကတမျိုးလောက်ကို ထုတ်ဆောင် ပြရလျှင် “သဗ္ဗံ မေ နက္ခမတိ”ဟူသော ဒီဃနဒသုတ် (မ ၂-၁၆၅) တွင် ဒီဃနဒပရိဗိုဇ်က ဘုရားရှင်အား လျှောက်ထားသော ပါဠိဝါကျကို ထုတ် ဆောင် ပြလိုပေသည်။ ထိုပါဠိဝါကျမှာ မြန်မာ ဝေါဟာရအသုံးနှင့် အသုံးအနှုန်းချင်းမတူပဲ မြန်မာလို အဓိပ္ပါယ်အဖြောင့်ယူသည့်အခါ ပါဠိ တွင် သဗ္ဗံ-ဟူသော ကတ္တားပုဒ်က မြန်မာဘာသာ၌ ကံ-ပုဒ်ဖြစ်နေသည်။ မေ-ဟူသော သမ္ပဒါန်ပုဒ်က ကတ္တားဖြစ်နေသည်။ ဤသည်ကို ဝေါဟာရ ၌ ကျမ်းကျင်တော်မူသော ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး က ဤအနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး (နာ ၅၃) တွင် အဓိပ္ပါယ်ကျ ဖော်ပြ ရှင်းလင်းထားတော်မူသည်ကိုလဲ တွေ့ရပါလိမ့်မည်။

သတိရမိသည်

ဘုန်းကြီးဝက်လက်မစိုးရိမ်ကျောင်း ရောက်စက ဖြစ်သည်။ ဝက်လက် မြို့၌ တရားပွဲ တပွဲ ဟောကြားရန် ရွှေစေတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကြံ ဆောက်တော်မူလာ၏။ ထိုစဉ်က စကားစပ်မိသဖြင့် “ဘဝပြတ်သွားတဲ့ ဥစ္ဆေဒနှင့် နိဗ္ဗာန်အထူးရှိပါသေးသလားဘုရား၊ အတူတူများဖြစ်လေ မလား” ဟု ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အယူအဆကို သိလိုသဖြင့် လျှောက် ထားခဲ့ဘူးသည်။ ထိုအခါ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “ထူးတပေါ့၊ မထူးပဲ ရှိပါမလား” ဟူ၍ မိန့်တော်မူပြီးလျှင် အစက ပြောလက်စ စကားကို ဆက်သွားသောကြောင့် “ဘယ်လို ထူးပါသလဲဘုရား” ဟု ထပ်ဆင့် လျှောက်ထားခွင့် မရခဲ့ပဲ ဖြစ်သွားသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးမှာမူ ထို မထင်မရှားစကားကလေးကို မေ့ကောင်း မေ့လောက်ပေပြီ။ သို့သော် ဘုန်းကြီးမှာမူ ဤ အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီးကို ဘတ်ရှုရသည့် အခါ၌ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိအရ ဘဝပြတ်ခြင်းနှင့် နိဗ္ဗာန် အထူးဖော်ပြထားသည် ကို တွေ့ရသောကြောင့် ပြန်ပြောင်း သတိရမိတော့သည်။ ဤအနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး (နာ ၅၆) တွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ-သမားတို့က သူတို့ ဘဝဥစ္ဆေဒနှင့် နိဗ္ဗာန် အတူတူထင်မှတ်နေသည် ကို မတူကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြထားပေသည်။

နောက်ဘဝမရှိသူ

ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့် စပ်၍ သိမှတ်ဘွယ်ကလေး ရှိနေသေးသည်။ ၁၃၃၃-ခုနှစ်လောက်က ဘုန်းကြီး၏ ဆွေမျိုးဉာတကာ ရပ်သူ ရွာသားများကို သတိပဋ္ဌာန် တရား နာကြား စေလိုသော ဆန္ဒဖြင့် မဟာစည် ဓမ္မကထိက ဦးသံဝရနှင့် ဦးဇောတိကတို့ကို ဘုန်းကြီး၏ ဇာတိအရပ်ဒေသသို့ ပင့်၍ သတိပဋ္ဌာန်တရားပွဲများ ကျင်းပပေး ခဲ့သည်။ အင်ချောင်းရွာ၌လဲ မိမိဆွေမျိုးတွေ အများအပြားရှိ၍ တရား တပွဲ ချပေးခဲ့၏။ ထိုတရားပွဲတွင် မောင်ကြည်ဆိုသူတယောက်လဲ တရား နာပရိသတ်ထဲမှာ ပါရှိပေသည်။ သူကား အလံနိက္ခန်မြို့နစ်ခေါင်းဆောင်

တဦးဖြစ်၍ နောက်ဘဝ မရှိသူပေတည်း။ ထိုတရားပဲ့သို့ လာရောက် နာကြားသည်မှာ ဘုန်းကြီးနှင့် ဆွေမျိုးဖြစ်၍ ဘုန်းကြီးကို အားနာသောကြောင့် လာရောက်နာကြားဟန်တူပေသည်။ သူ့အကြောင်းကို သိပြီးဖြစ်သော ဓမ္မကထိက ဦးသံဝရတို့က သူ့ကို တရားထောက်ထား၍ ဟောကြားလေတော့သည်။ သူ့ကို တရားထောက်ထား၍ ဟောကြားရာ၌ ရှာရှိတရားနာပရိသတ်တို့ကလဲ ထူးထူးခြားခြား စိတ်ဝင်စားလျက် ရှိကြသည်။ နောက်ဘဝမရှိသူတယောက်က တရားနာရုံသာမက တရားထောက်ကြီးဖြစ်နေသည်ကို စိတ်ဝင်စားမည်ဆိုလျှင် ဝင်စားလောက်ပေသည်။ ညက တရားပဲ့ပြီး၍ နံနက်အချိန်တွင် ဘုန်းကြီးတို့ ဆွမ်းစားနေသောအိမ်သို့လဲ မောင်ကြည်ရောက်လာပြန်သည်။ ထိုအခါ မောင်ကြည်က “ညက ဆရာတော် ဦးသံဝရဟောတဲ့တရားကို တပည့်တော် လက်ခံပါတယ်” ဟု လျှောက်ပြီးလျှင် “ဒါပေမဲ့ နာမ်ဝါဒသမား ဖြစ်သွားပြီလို့တော့ မထင်ကြစေလိုပါဘူး။ အရှင်ဘုရားတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေက နောက်ဘဝ ရှိနေတာဖြစ်တော့ ဘဝသံယောဇဉ်တွေနဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ လုပ်ကြရတယ်။ တပည့်တော်တို့က နောက်ဘဝမရှိတာဖြစ်တော့ ဘဝသံယောဇဉ်မရှိပါဘူး။ ဘဝသံယောဇဉ်ပြတ်တယ်” ဟု ဆို၏။ ဒီတော့ ဘုန်းကြီးက “ဒါတော့ ကိုယ့်အမြင်နဲ့ကိုယ်ပေါ့။ ဘဝသံယောဇဉ် အဟုတ်ပြတ်ယင် တို့ ဗုဒ္ဓသာသနာအနေနဲ့ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်မှပြတ်တယ်။ မင့်ကြည့်ရတာ ရဟန္တာတော့ ဟုတ်ဟန်မတူဘူး။ ဘဝမပြတ်ပဲနဲ့ ဘဝပြတ်တယ် ဆိုတဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိအယူတန်းလန်းနဲ့ သေသွားယင် တို့အယူအရအားဖြင့် နောက်အခြားမဲ့ဘဝမှာ ငရဲရောက်မယ်လို့ ယူထားကြတယ်။ ဒါက ဘုရားဟောအတိုင်းပဲ” ဟု ပြောလိုက်ရသည်။

မောင်ကြည်က ဘဝသံယောဇဉ်ပြတ်သော်လဲ သူ့ဇနီးကမူ ဘဝသံယောဇဉ်ပြတ်သူ မဟုတ်ပဲ အရွယ်ရောက်လာသော သားကလေးများကို ရှင်ပြုရန် အစီအစဉ်လုပ်တော့သည်။ ထိုအခါ မောင်ကြည်က “ငါ့အတွက် နောက်ဘဝဘို့ ဘာမှလုပ်နေစရာမလိုဘူး။ မင်းရှင်ပြုချင်ယင် မင့်ဘာသာ မင်းပြုပေါ့။ တခုတော့ရှိတယ်။ ရှင်လောင်းယူတဲ့အခါ ရှင့်ဒကာ အလှူ။

ဒကာလုပ်ပြီး ငါကသပိတ်ကြီးလွယ် ယပ်တောင်ကြီးကိုင်း-ဒီလိုတော့ မလုပ်နိုင်ဘူး” လို့ ပြောခဲ့သည်။ ထိုအခါ ဇနီးဖြစ်သူက “အလှူဒကာမပါဘဲတော့ ကျမက ရှင်လောင်းမယူနိုင်ဘူး၊ ရှင် အလှူဒကာ မလုပ်ချင်ယင် အလှူဒကာတယောက်ငှါးပြီး ရှင်လောင်းယူရမှာပဲ” ဟု ပြောသောကြောင့် ဥစ္စေဒဝါဒသမားကြီး မောင်ကြည်မှာ အငှါးဖြစ်မဲ့အလှူဒကာကို မရှုစိမ့်နိုင်သဖြင့် ဤကိစ္စအတွက် မချီနိုင် မချေနိုင် အကြပ်တွေ့ခဲ့ရဘူးသည်-ဟု ရှာရှိလူများက ဘုန်းကြီးအား လျှောက်ထားကြသည်။

တူသယောင်ယောင်ရှိနေသော ဥစ္စေဒဝါဒသမားများ၏ ဘဝဥစ္စေဒနှင့် နိဗ္ဗာန်မှာ တူသည်ဟု ထင်မှားဘွယ်ရှိနေသဖြင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဤအနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး (နှာ-၅၆) တွင် မတူပုံကို ရှင်းလင်းဟောကြားထားပေသည်။ ထို့ပြင် သညာမှတ်နှင့် သတိမှတ်မှာလဲ မသိသူတို့အတွက် တူသယောင်ယောင်ဖြစ်နေသော်လဲ မတူ ထူးခြားပုံကို (နှာ-၇၃) တွင် ဟောကြားထားသည်ကို တွေ့ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ “သွားရင်း ဟန်နွဲ့” ဆိုသကဲ့သို့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီးကို ဟောကြားရင်း ဤသို့သော ခဲရာခဲဆစ်များကိုလဲ ရှင်းလင်းဟောကြားသွားပါသေးသည်။

အယင်တရားတော်များကဲ့သို့ပင်

ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဤ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီးကိုသာ ဟောကြားတော်မူသည်မဟုတ်၊ သုတ်တရားတော်ကြီး များစွာကို ဟောကြားတော်မူခဲ့ပြီး ဖြစ်ပေသည်။ အယင်က ဟောကြားတော်မူခဲ့ပြီးဖြစ်သော ထိုထို သုတ္တန်ဒေသနာတော်ကြီးများသည် ဤ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး၏ ရှေ့သွားအဖြစ်ဖြင့် တရားနာပရိသတ်၊ စာဖတ်ပရိသတ်တို့ မျက်မှောက်သို့ ရောက်ရှိနေကြပြီး သားဖြစ်သောကြောင့် နာကြား ဖတ်ရှုကြရမည့် ဤ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီးမှာလဲ ရှေး ဟောကြားခဲ့ပြီး တရားတော်ကြီးများကဲ့သို့ပင်

မှတ်သားနာယုဘွယ်များစွာနှင့် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရှိမည်ကို ယုံကြည်ပြီးသား ဖြစ်နေကြမည်မှာ သေချာပါသည်။

အယင် ဟောကြားထားသော တရားတော်ကြီးများကို ဖတ်ရှု နာ ကြားခဲ့ကြရာ၌ သဒ္ဓါတရား တိုးပွား အကျိုးစီးပွား များကြသကဲ့သို့ ဤ အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီးကို ဖတ်ရှုနာကြားကြရာ၌လဲ သဒ္ဓါ တရားတိုးပွား အကျိုးစီးပွား များကြလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်မိပါသတည်း။

ဝက်လက်-မစိုးရိမ်-ဦးတိဿ
သာသနာ ၂၅၂၀
ကောဇာ ၁၃၃၈-မုန်းဆုတ်-၆။
ခရစ် ၁၇-၁၁-၇၆။

အနုတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး စာစုဝိသုဒ္ဓိ ပြင်ပတ်ရန်

မျက်နှာ	ကြောင်း	ရှိရင်း	ပြင်ပတ်ရန်
၈	၂၃	သဝတ္ထေယျ	သံဝတ္ထေယျ
၁၉	၂	ရုပ်နမ်တေ	ရုပ်နာမ်တေ
၂၈	၆	အနေဖြင့်သာ	အနေဖြင့်သာ
၅၄	၁၄	ဟောတာ ဟိ	ဟောတာပါဘိ
၈၅	၁၈	မဟောခဲ့	မဟောခဲ့သေး
၉၆	၇	နှိပ်တာကတော့	နှိပ်စက်တာကတော့
၁၀၁	၄	ပြုလုပ်သည်	ပြုလုပ်သည်
၁၀၄	၂၄	ညှင်းဆဲခြင်း	ညှင်းဆဲခြင်း
၁၃၄	၅	ဝတ္ထုလို င်	ဝတ္ထုလိုပင်
•	၆	ပြေ ပြဘို့	ပြောပြဘို့
၁၄၀	၁၂	တော့ဆုံနိုင်	တော့ဆုံနိုင်ကြ
၁၅၂	၉	ချက်ချင်း	ချက်ခြင်း
၁၉၁	၂၅	ထိုမမြဲ	ထိုမမြဲသော
၁၉၂	၁	ဆင်းရဲပါ	ဆင်းရဲပါ
၂၆၆	၂၁	ငြီးငွေ့	ငြီးငွေ့
၂၇၀	၉	ကြောက်ခြင်းလဲ ရှိ	ကြောက်ခြင်းလဲမရှိ
၂၇၃	၂	စားရာ သိရာ	စားသိရာ
၂၈၀	၁၇	နိဗ္ဗာန်သို့	နိဗ္ဗာန်ကို
၂၈၄	၁၇	ဘဝသစ်ဖြစ်မှု	စိတ်လွတ်သွားပြီ၊ ဘဝသစ်ဖြစ်မှု
၂၈၆	၁၂	ဣဒံ	ဣဒံ-
၂၈၇	၁၄-၅	ကဟောယူ	ကံဟောယူ
။	၁၅	အာသဝေဟိ	အာသဝေဟိ-

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ပဌမပိုင်း ၁-ပု-၃၀	
တရားပလ္လင်ခံ	၁
သုတ်၏နိဒါန်း	၂
ဟောတော်မူတဲ့ ခုနှစ်-လ-ရက်	၃
ဘုရားမိန့်ခွန်းတော် အနတ္တလက္ခဏသုတ် (အစပိုင်း)	၅
ရုပ်ဟာ အတ္တကောင်မဟုတ်	၅
အတ္တထင်စရာ ရုပ်	၆
အတ္တကောင်မဟုတ်ဟု သိရန် အကြောင်းပြစကား	၈
ရုပ်ကနိပ်စက်နေပုံ	၉
အာဗာဓာယံ-ပုဒ်အနက် စိစစ်ချက်	၁၀
ရုပ်ဟာ အလိုအတိုင်းမဖြစ်	၁၂
အတ္တမဟုတ်ပုံကို တည့်တည့်အကြောင်းပြချက်	၁၃
ဇီဝအတ္တနှင့် ပရမအတ္တ	၁၅
ဗကဗြဟ္မာကြီးအား ချီးမြှောက်ပြောဆိုပုံ	၁၆
ဖန်ဆင်းဝါဒ၏ အစ	၁၇
အတ္တစွဲလမ်းပုံ	၁၉
အတ္တစွဲပုံကို မသိလျှင် အနတ္တသိပုံလဲ မသေချာ	၂၀
အတ္တစွဲ လေးမျိုး	၂၂
သောတာပန်မှာ အတ္တဒိဋ္ဌိစွဲမရှိပေမဲ့ မာန်စွဲက ရှိသေးတယ်	၂၂
ဝိပဿနာရှုစဉ် အနတ္တာနုပဿနာ ဖြစ်ပုံ	၂၅
အကျဉ်းချုပ် မြန်မာပြန်ဆောင်ပုဒ်များ	၂၉
အတ္တစွဲဆောင်ပုဒ်များ	၂၉

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဒုတိယပိုင်း ၃၁-မှ-၆၅

တရားအနုသန္ဓေ	....	....	....	၃၁
ခံစားတဲ့ဝေဒနာဟာ အတ္တကောင်မဟုတ်	....	....	....	၃၁
အဘိဓမ္မာနှင့် သုတ္တန် နှီးနှောချက်	....	....	....	၃၄
ဝေဒနာကို အတ္တစွဲပုံ	....	....	....	၃၅
ဝေဒနာကို အတ္တမဟုတ်ဟု သိရန် အကြောင်းပြစကား	....	....	....	၃၇
အတ္တမဟုတ်ပုံကို တည့်တည့်အကြောင်းပြချက်	....	....	....	၃၉
ဝေဒနာက နှိပ်စက်နေပုံ	....	....	....	၄၀
ဝေဒနာအလိုအတိုင်း မဖြစ်	....	....	....	၄၂
ဘာသာပြန်အကျဉ်းချုပ်	....	....	....	၄၄
အရှင်သာရိပုတ္တရာ တရားရှာပုံနှင့် တရားရပုံ	....	....	....	၄၈
ဒီဃနခသုတ် (မ-၂၊ ၁၆၅)	....	....	....	၅၃
ဝေဒနာရှု၍ ငြီးငွေ့သည်	....	....	....	၆၀
ငြီးငွေ့၍ မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြစ်သည်	....	....	....	၆၁
အမှန်ပြောသူ ငြင်းခုံရာ မရောက်	....	....	....	၆၂
အရှင်သာရိပုတ္တရာ ရဟန္တာ ဖြစ်ပုံ	....	....	....	၆၂
သာဝကသန္နိပါတ် ကျင်းပသည်	....	....	....	၆၃

တတိယပိုင်း ၆၆-မှ-၉၁

တရားအနုသန္ဓေ	....	....	....	၆၆
မှတ်သားတဲ့ သညာဟာ အတ္တကောင် မဟုတ်	....	....	....	၆၆
သညာကို အတ္တမဟုတ်ဟု သိရန် အကြောင်းပြ စကား	....	....	....	၆၇

အကြောင်းအရာ			[၈]
အတ္တမဟုတ်ပုံကို တည့်တည့် အကြောင်း ပြချက်	....		၆၈
ပြုလုပ်တတ်တဲ့ သင်္ခါရတွေဟာ အတ္တကောင်မဟုတ်	....		၇၄
ဘုရားဟောနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်	....	....	၇၆
ဒီအရာမှာ လိုရင်း သင်္ခါရ	....	....	၇၈
သင်္ခါရတို့ကို အတ္တမဟုတ်ဟု သိရန် အကြောင်းပြ စကား....			၈၀
သင်္ခါရက နှိပ်စက်နေပုံ	....	....	၈၁
သင်္ခါရဟာ အလိုအတိုင်း မဖြစ်	....	....	၈၂
အတ္တမဟုတ်ပုံကို တည့်တည့် အကြောင်းပြချက်	....		၈၃
အပ်တွေ အစူးဝင်ခံနေရတဲ့ ပြိတ္တာဝတ္ထု	....	....	၈၄
မြန်မာပြန် အကျဉ်းချုပ်	....	....	၈၈
ရှုမှတ်နေယင်း အနတ္တ ထင်ပုံ	....	....	၈၉

စတုတ္ထပိုင်း ၉၂-မှ-၁၃၁

တရားအနုသန္ဓေ	....	....	၉၂
စိတ်ဝိညာဏ် အတ္တကောင် မဟုတ်	....	....	၉၂
ဝိညာဏ်ကို အတ္တမဟုတ်ဟု သိရန် အကြောင်းပြစကား	....		၉၃
အတ္တမဟုတ်ပုံ တည့်တည့် အကြောင်းပြချက်	....		၉၄
စိတ်ဝိညာဏ်က နှိပ်စက်နေပုံ....	....	....	၉၅
စိတ်ဝိညာဏ်က အလိုအတိုင်း မဖြစ်	....	....	၉၇
အကြောင်းရှိမှ အကျိုး ဖြစ်တယ်	....	....	၉၉
သာတိရဟန်းဝတ္ထု	....	....	၁၀၁
တရားမှန် အကျဉ်းချုပ်	....	....	၁၀၄

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
သူ အကြောင်းကြောင့် သူ ဝိညာဏ် ဖြစ်သည်	....	၁၀၈
လောင်စာကဲ့တိုင်း မီးအသစ် ကဲ့သလိုပင်	....	၁၀၉
အတ္တစွဲ ဆောင်ပုဒ်များ	....	၁၁၀
မြန်မာပြန် အကျဉ်းချုပ်	....	၁၁၁
ဖေဏပိဏ္ဍူပမသုတ် (သံ ဒု၊ ၁၁၄)	....	၁၁၂
ရုပ်က ရေမြှုပ်နဲ့ တူသည်	....	၁၁၂
ရုပ် ကိုယ်ကလဲ အနှစ်သာရ မရှိ	....	၁၁၂
ရေပွက်ပမာ ဝေဒနာ	....	၁၁၆
တံလှုပ်ပမာ မှတ်သညာ	....	၁၁၈
ငှက်ပျောတုံးတူစွ သင်္ခါရ	....	၁၂၁
ဝိညာဏ်စိတ်သိ မျက်လှည့်တူသည်	....	၁၂၄
စိတ်အစဉ် ဝိထိ ဖြစ်ပုံ	....	၁၂၅
မြင်သိစိတ်က မျက်လှည့်ပြုသလို သိစေပုံ	....	၁၂၇
ချက်ခြင်း ရှုမှတ်နိုင်လျှင် မြင်ရုံမျှစသည်၌သာ တည်တယ်	....	၁၂၉

ပဉ္စမပိုင်း ၁၃၂-မှ-၁၆၈

တရားအနုသန္ဓေ	....	၁၃၂
အနုတ္တလက္ခဏာ	....	၁၃၂
အနုတ္တလက္ခဏာ အသိခက်ပုံ	....	၁၃၃
အနိစ္စဖြင့် အနုတ္တကို ပြတော်မူပုံ	....	၁၃၅
ဒုက္ခဖြင့် အနုတ္တကို ပြတော်မူပုံ	....	၁၃၈
အနိစ္စ ဒုက္ခ ၂-ပါးလုံးဖြင့် အနုတ္တကို ပြတော်မူပုံ	....	၁၃၈

အကြောင်းအရာ			စာမျက်နှာ
သစ္စက ပရိဗိုဇ်က ငြင်းပုံ	....	....	၁၃၉
ခန္ဓာငါးပါးမှ အလွတ်လို့ဆိုတဲ့ အတ္တဝါဒကိုလဲ ပယ်ပြီးပင်		....	၁၅၀
လက္ခဏာသုံးပါးလုံး ပြဆိုချက် (သုတ်၏ ဒုတိယပိုင်း)		....	၁၅၂
အနိစ္စမည်ပုံ	....	....	၁၅၄
အနိစ္စလက္ခဏာ	....	....	၁၅၉
အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်	....	....	၁၆၀
ဒုက္ခ ၂-မျိုး	....	....	၁၆၀
ဒုက္ခလက္ခဏာ	....	....	၁၆၂
ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်	....	....	၁၆၂
ငါ့ဟာလို့ထင်တာ တဏှာစွဲ		....	၁၆၄
ငါဘဲလို့ထင်တာ မာနစွဲ	....	....	၁၆၅
ငါ့အတ္တလို့ ထင်တာ ဒိဋ္ဌိစွဲ		....	၁၆၆
မြဲမြဲ စသည်အမေးအဖြေ မြန်မာပြန်		....	၁၆၇

ဆဋ္ဌမပိုင်း ၁၆၉-မှ-၂၁၃

တရားအနုသန္ဓေ	....	....	၁၆၉
ဝေဒနာ မမြဲပုံစသည် ပြဆိုချက်		....	၁၆၉
ဝေဒနာသုံးပါး အမှန်အတိုင်းမြင်ပုံ		....	၁၇၀
သညာမမြဲပုံ စသည်ကိုပြဆိုချက်		....	၁၈၀
ပြုလုပ်မှုသင်္ခါရတို့ မမြဲပုံစသည်ကို ပြဆိုချက်		....	၁၈၃
စိတ်ဝိညာဏ် မမြဲပုံစသည်ကို ပြဆိုချက်		....	၁၈၉
အစွဲသုံးပါးကင်းအောင် ရှုပုံများ (သုတ်၏ တတိယပိုင်း)		....	၁၉၇
(၁) ရုပ်ကို ရှုပုံ	....	....	၁၉၇

အကြောင်းအရာ			စာမျက်နှာ
မြန်မာပြန်အတိုချုပ်	....	....	၁၉၈
သာဝကတို့ ရှုသင့်တဲ့တရား		....	၁၉၉
ဖြစ်ဆဲကိုသာ စ၍ရှုအပ်ကြောင်း		....	၂၀၀
နေတံ မမ-နှင့် အနိစ္စရှုပုံစသည် နှီးနှောပြချက်		....	၂၀၁
သောတာပန်တို့အား အနတ္တရှုရန် ညွှန်ကြားခြင်းအကြောင်း			၂၀၃
အတိတ်စသည် (၁၁) ပါး အပြားဖြင့်ရှုပုံ		....	၂၀၆
အတွင်းအပြင်အားဖြင့် ရှုပုံ	....	....	၂၀၉
အကြမ်းအနုအားဖြင့် ရှုပုံ	....	....	၂၁၀
အယုတ် အမြတ်အားဖြင့်ရှုပုံ	....	....	၂၁၀
အနီး အဝေးအားဖြင့်ရှုပုံ	....	....	၂၁၁

သတ္တမပိုင်း ၂၁၄-မှ-၂၅၂

တရားအနုသန္ဓေ	....	....	၂၁၄
(၂) ဝေဒနာကို (၁၁)ပါးအပြားဖြင့် ဝေဘန်၍ ရှုပုံ		....	၂၁၄
မြန်မာပြန်အတိုချုပ်	....	....	၂၁၅
ဝေဒနာကို ကာလသုံးပါးဖြင့် ရှုပုံ		....	၂၁၆
အတွင်းအပြင်အားဖြင့် ရှုပုံ	....	....	၂၁၉
အကြမ်းအနုအားဖြင့် ရှုပုံ	....	....	၂၂၁
အယုတ်အမြတ်အားဖြင့် ရှုပုံ	....	....	၂၂၂
အဝေးအနီးအားဖြင့် ရှုပုံ	....	....	၂၂၂
(၃) သညာကို (၁၁)ပါး အပြားဖြင့် ဝေဘန်၍ ရှုပုံ		....	၂၂၃
မြန်မာပြန်အတိုချုပ်	....	....	၂၂၄
(၄) သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို (၁၁)ပါး အပြားဖြင့် ဝေဘန်၍ ရှုပုံ			၂၂၉

			စာမျက်နှာ
အကြောင်းအရာ			
မြန်မာပြန် အတိုချုပ်	....	....	၂၂၉
သင်္ခါရတို့ကို ကာလ သုံးပါးဖြင့် ရှုပုံ	....	....	၂၃၁
အတွင်းအပြင် စသည်ဖြင့် ရှုပုံ	....	....	၂၃၃
အယုတ်အမြတ် စသည်ဖြင့် ရှုပုံ	....	....	၂၃၄
(၅) စိတ်ဝိညာဏ်ကို (၁၁)ပါး အပြားဖြင့် ဝေဘန်၍ရှုပုံ			၂၃၆
မြန်မာပြန်အတိုချုပ်	....	....	၂၃၇
ဘဝအဆက်ဆက် စိတ်ဖြစ်ပုံ	....	....	၂၃၉
ကမ္မဝဋ် ဝိပါကဝဋ်အရ သိယင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သိသည်		....	၂၄၁
စိတ်ကို ကာလ သုံးပါးဖြင့် ရှုပုံ	....	....	၂၄၂
အတွင်းအပြင်အားဖြင့် ရှုပုံ	....	....	၂၄၅
စိတ်အကြမ်းအနုကို ရှုမြင်ပုံ	....	....	၂၄၅
စိတ္တာနုပဿနာအရ သိမြင်ပုံ	....	....	၂၄၆
အကြမ်းအနုစသည်ဖြင့်ရှုပုံ	....	....	၂၄၉

အဋ္ဌပပိုင်း ၂၅၃-မှ-၂၇၉

တရားအနုသန္ဓေ	....	....	၂၅၃
ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ် တက်သွားပုံ (သုတ်၏ အဆုံးပိုင်း)		....	၂၅၄
အနိစ္စမြင်လျှင် နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ် ဖြစ်သည်	....	....	၂၆၀
ဒုက္ခမြင်လျှင် နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ် ဖြစ်သည်	....	....	၂၆၁
အနတ္တမြင်လျှင် နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ် ဖြစ်သည်	....	....	၂၆၃
မြန်မာပြန် အကျဉ်းချုပ်	....	....	၂၆၆
နိဗ္ဗိန္ဒ ဉာဏ်၏သရုပ်	....	....	၂၆၆
နိဗ္ဗာန်လိုချင်မှု အစစ်နှင့်အတူ	....	....	၂၆၇

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာပုံ	၂၆၈
နိဗ္ဗာန် မျော်ကြည်တဲ့ ဉာဏ်	၂၆၉
သင်္ခါရုပေက္ခာမှာ ဂုဏ် ၆-ပါးရှိတယ်	၂၇၀
(၁) ကြောက်ခြင်း နှစ်သက်ခြင်းကင်းတယ်....	၂၇၀
(၂) ချမ်းသာနှင့် ဆင်းရဲ အညီအမျှရှိနိုင်တယ်	၂၇၁
(၃) ရှုမှတ်ရလွယ်တယ်	၂၇၃
(၄) ကြာရှည်စွာ တည်တယ်	၂၇၄
(၅) ကြာလေ သာ၍ သိမ်မွေ့ တယ်	၂၇၅
(၆) အာရုံတခြား ပြန်မသွားဘူး	၂၇၅
ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာ ဖြစ်ပုံ	၂၇၇
နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုပုံ မိလိန္ဒပဉ္စာ	၂၇၉
ငြီးငွေ့ဉာဏ်ဖြစ်ပြီး အရိယမဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြစ်ပုံ	၂၈၀
ရဟန္တာမှာ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြစ်ပုံ	၂၈၂
နိဂုံးချုပ် ဘုရားစကားတော်....	၂၈၅
နိဂုံးချုပ် စကားတော်၏ မြန်မာပြန်	၂၈၅
သံဂါယနာတင် မှတ်တမ်း	၂၈၆
ရဟန္တာအရှင်မြတ် ၆-ပါးကို ရှိခိုးပူဇော်ခြင်း	၂၈၈
နိဂုံးချုပ်တရားသိမ်း ပတ္တနာ	၂၈၉
အနတ္တလက္ခဏသုတ် ပါဠိတော် အပြည့်အစုံ....	၂၉၁
မြန်မာပြန်သက်သက် အတိုချုပ် ဆောင်ပုဒ်....	၂၉၅

အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး မာတိကာ ပြီး၏။

အနုတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး

ပဌမပိုင်း

၁၃၂၅-ခုနှစ် နယုန်လဆန်း (၈)ရက်နေ့
ဟောသည်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

တရားပလ္လင်ခံ

ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို ဟောပြီးတဲ့နောက် ဟေမဝတသုတ်ကို ဟောခဲ့တာ ကဆုန်လပြည့်နေ့က အပြီးသတ်ခဲ့ပြီ။ ဒီကနေ့တော့ အစဉ် အလှည့်ကျတဲ့ အနုတ္တလက္ခဏသုတ်ကို ဟောရမယ်။ ဒီအနုတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကလဲ သိနားလည်ထားရန် အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ ကရားတော်ကို အကျဉ်းချုပ်ပြီး ပြောမယ်ဆိုယင် အနုတ္တတရားလို့ ပြောသင့်တဲ့အတွက်ကြောင့်ပါ။ ဗုဒ္ဓ သာသနာအပြင်ဘက်က အယူဝါဒတွေကတော့ အတ္တအယူဝါဒတွေချည်း ဖြစ်တယ်။ အတ္တအယူဝါဒ ဆိုတာ အသက်ရှင်နေတဲ့အကောင်လို့ ခေါ်တဲ့ အတ္တ ရှိတယ်လို့ ယူဆ ပြောဆိုနေတဲ့ ဝါဒဘဲ။ အဲဒီ အယူဝါဒ ရှိကြတဲ့ သူတွေက လူဆိုတာလဲ အသက်ရှင်နေတဲ့အကောင်ဘဲ။ နတ်ဆိုတာလဲ အသက်ရှင်နေတဲ့ အကောင်ဘဲ။ နွား ကျဲ ခွေး အစရှိတဲ့ တိရစ္ဆာန် ဆို တာလဲ အသက်ရှင်နေတဲ့ အကောင်ဘဲ။ အဲဒီ အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တ ကောင်ဟာ တကယ်ကို ရှိနေတယ်လို့ ထင်မှတ်ယုံကြည်နေကြတယ်။

အဲဒီလို အတ္တစွဲအယူရှိနေကြတဲ့ လောကထဲမှာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားက “အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်ရယ်လို့ တကယ် အစစ် ရှိဟာမဟုတ်ဘူး၊ လောကဝေါဟာရအားဖြင့် ခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုရရုံမျှဘဲ၊ တကယ်အစစ် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိတာကတော့ ရုပ်နာမ်အစဉ်မျှသာ ရှိတယ်၊ အနတ္တသဘောတရားမျှသာ ရှိတယ်” လို့ ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

အဲဒီတော့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ အဲဒီ အနတ္တဝါဒတရားကို အခြေအမြစ်နှင့် တကွ ကျကျနန သိနားလည်ထားဘို့ လိုပါတယ်။ အဲဒီ အနတ္တဝါဒတရားကို ဓမ္မစကြာသုတ်တရား ဟောတော်မူစဉ်ကတည်းက သစ္စာလေးပါးဖြင့် ဝေဘန်ပြီး ဟောတော်မူခဲ့ပါတယ်။ တဖန် ဟေမဝတသုတ်တရားထဲမှာလဲ (ဆဿု လောကော သမ္ပပ္ပန္နော) ၆-ပါးရှိက လောက ဖြစ်သည်-စသည် ဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီလို ဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ အနတ္တ တရားကို ဒီ အနတ္တလက္ခဏသုတ်မှာ အကြောင်းပြ စကားများနှင့် တကွ ပေါ်လွင်ထင်ရှားစွာ ထပ်မံပြီး ဟောကြားတော် မူခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အရေးလဲကြီး၊ အစဉ်လဲကျရောက်နေတဲ့ ဒီ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရား တော်ကို ဒီကနေ့ကစပြီး ဟောဘို့ ရည်ရွယ်ထားပါတယ်။ အနတ္တလက္ခဏ သုတ်ဆိုင်ရာ မှတ်သားဘွယ် ဆောင်ပုဒ် စာရွက်များကိုလဲ တရားနာ ပရိသတ်များအား ဝေငှထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

သုတ်၏ နိဒါန်း

ဒီသုတ်၏ နိဒါန်းကို သံဂါယနာတင် မထေရ်မြတ်တို့က ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော် (နှာ-၅၅) မှာ ဒီလို ဖော်ပြထားပါတယ်။

(ဧဝံ မေ သုတံ၊) ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဗာရာဏသီယံ ဝိဟရတိ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ' တတြ ခေါ ဘဂဝါ ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ 'ဘိက္ခုပေါ'တိ။ 'ဘဒန္တေ'တိ တေ ဘိက္ခု။ ဘဂဝတော ပစ္စယောသုံ။ ဘဂဝါ တေဒဝေါစ-တုံ။

မေ၊ အကျွန်ုပ်အာနန္ဒာသည်။ ဧဝံ သုတံ၊ ဤသို့ ကြားနာမှတ်သား ဘူးပါသည်။ (ဒီစကားကတော့ “အနတ္တလက္ခဏသုတ်ကို ဘယ်အရပ်၌ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်က ဟောပါသလဲ” လို့ မေးတဲ့ အရှင်မဟာကဿပမထေရ်၏ မေးခွန်းကို ဖြေကြားဘို့ရာ ပလ္လင်ခံတဲ့ စကားပါတဲ့ ဒီဧဝံ မေ သုတံ-ဆိုတဲ့ စကားကိုတော့ ယခု စာအုပ်တွေမှာ သိလွယ်တဲ့ အတွက် မဖော်ပြတော့ပဲ မြှုပ်ထားပါတယ်။) ဧကံ သမယံ-အခါတပါး၌၊ ဘဂဝါ-ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဗာရာဏသီယံ-ဗာရာဏသီမြို့နယ်၌၊ ဣသိပတံနေ မိဂဒါယေ-ဣသိပတနမည်သော မိဂဒါဝုန်တောအရပ်၌၊ ဝိဟရတိ-သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူ၏။

ဟောတော်မူတဲ့ ခုနှစ်-လ-ရက်

တရားဦးဖြစ်တဲ့ ဓမ္မစကြာသုတ်တရားတော်ကို ယခု ၁၃၂၅-ခုနှစ်မှ ပြန်လှည့်ပြီး ရေတွက်ကြည့်ယင် ၂၅၅၂-နှစ်မြောက်က ဝါဆိုလပြည့်နေ့ ညနေမှာ ဟောတော်မူခဲ့တယ်။ အဲဒီ ဓမ္မစကြာသုတ်တရားကို ဟောတော်မူစဉ်က ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းငါးပါးထဲမှ အရှင်ကောဏ္ဍည တပါးသာ တရားနာယင်း သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ရောက်ပြီး သောတာပန် ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို ဉာဏ်ဖြင့်သက်ဝင်၍ မတုန်မလှုပ်ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားနှင့်ပြည့်စုံတဲ့အတွက် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်တွင်း ရဟန်းအဖြစ်ကိုလဲ ခံယူခဲ့တယ်။ ကျန်တဲ့ အရှင် ဝပ္ပ၊ အရှင်ဘဒ္ဒိယ၊ အရှင်မဟာနမံ၊ အရှင်အဿဇိတို့ကတော့ အရိယမဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို မရကြသေးဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီလေးပါးကို မြတ်စွာဘုရားက တရားအားထုတ်စေတယ်။ ဆွမ်းခံတောင် မသွားပဲ နေ့ရောညဉ့်ပါ မပြတ်အားထုတ်ကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရားကလဲ ဆွမ်းခံကြတော်မူပဲ ကျောင်းတိုက်ထဲမှာ အမြဲရှိနေပြီးတော့ သူတို့မှာ တွေ့ကြုံရတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း အညစ်အကြေးများကို ရှင်းလင်းပြုပြင်ပေးတော်မူတယ်။ အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ပြုပြင်စောင့်ရှောက်ပေးသည့်ပြင် သူတို့လဲ မပြတ်ကြိုးစားအားထုတ်ကြတဲ့အတွက် အရှင်ဝပ္ပ-က ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှာ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီး

သောတာပန် ဖြစ်တော်မူပါတယ်။ အရှင်ဘဒ္ဒိယက ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၂-ရက်နေ့မှာ၊ အရှင်မဟာနာမ်က ၃-ရက်နေ့မှာ၊ အရှင်အဿဇိက ၄-ရက်နေ့မှာ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီး အသီးအသီး သောတာပန် ဖြစ်တော်မူကြပါတယ်။

အဲဒီအကြောင်းအရာများကို ဓမ္မစကြာတရားတော် နောက်ဆုံးပိုင်းမှာ အကျယ်ပြဆိုထားပြီး ရှိနေပါပြီ။ အဲဒီ အရှင်ဝပု စသော လေးပါးမှာ တရားနာရုံမျှဖြင့် တရားထူးကို မရထိုက်။ အားထုတ်မှ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ရထိုက်သောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက သူတို့လေးပါးကို တရားအားထုတ်စေခဲ့ကြောင်း၊ အဲဒါကို ထောက်ဆပြီးတော့ “သောတာပန်ဖြစ်ရုံလောက်တော့ ကြားနာပြီး သိရုံမျှနဲ့ ကိစ္စပြီးတယ်။ ဝိပဿနာအလုပ်ကို အားထုတ်ဖို့ မလိုဘူး” လို့ ပေါ့ပေါ့ဆဆ ပြောနေကြတဲ့ မိစ္ဆာဝါဒကို မယုံကြည်သင့်ကြောင်းများကိုလဲ အဲဒီ ဓမ္မစကြာတရားတော် နောက်ဆုံးပိုင်းမှာ သတိပေးပြောကြားထားခဲ့ပါပြီ။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော် ငါးပါးလုံး သောတာပန် ဖြစ်ပြီးတော့ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ရဟန်းအဖြစ်ကို ရယူပြီးတဲ့အခါ အဲဒီ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၅-ရက်နေ့မှာ ဒီအနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူကြောင်း အဋ္ဌကထာများမှာ ပြဆိုထားတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီမှာ “အခါတပါး၌” လို့ သာမည ဆိုထားပေမဲ့ ဓမ္မစကြာသုတ်တရားကို ဟောပြီးနောက် ငါးရက်မြောက်ဖြစ်တဲ့ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ငါးရက်နေ့မှာ မြတ်စွာဘုရားဟာ ဗာရာဏသီမြို့အနီး မိဂဒါဝုန်တောကျောင်း အရပ်မှာ သီတင်းသုံးနေတော်မူဆဲ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

တကြ ခေါ-ဗာရာဏသီမြို့နယ် မိဂဒါဝုန်တောအရပ်ဝယ် သီတင်းသုံးနေထိုင်တော်မူစဉ် ထိုအခါ၌၊ ဘဂဝါ-ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ ဘိက္ခု-ငါးပါးအုပ်စုဝင် ပေါ်လွင်ထင်ရှား ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်များကို၊ ဘိက္ခုဝေါတိ-ရဟန်းတို့ဟူ၍၊ အာမန္တေသိ-ခေါ်

ဝေါ် မိန့်ကြားတော်မူ၏။ တေ ဘိက္ခု-ထို ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတော်တို့သည်၊
 ဘဒန္တတိ-အရှင်ဘုရားဟူ၍၊ ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရားအား၊ ပစ္စ-
 သောသံ-ခွန်းတုံပြန်ကြား လျှောက်ထားလေကုန်၏။ (မြတ်စွာဘုရားက
 ဟောတော့မည့် တရားကို အာရုံစိုက်စေရန် ရဟန်းတို့-လို့ ခေါ်တော်မူ
 လိုက်တဲ့အခါ အဲဒီ ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်များက အရှင်ဘုရား-လို့ ပြန်
 ကြားလျှောက်ကြပါတယ်တဲ့၊ ယခုနေအခါမှာ တရားဟောမည့် ရဟန်း
 တော်က ဒကာ ဒကာမများတို့လို့ ခေါ်လိုက်တဲ့အခါ ဒကာ ဒကာမများ
 က ဘုရားလို့ ထူးကြတာမျိုးပါတ်၊ အဲဒီလို ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတော်များက
 ဘဒန္တ-အရှင်ဘုရား-လို့ ပြန်ကြား လျှောက်ထားကြတဲ့အခါမှာ) ဘဂဝါ
 -ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တေ-ယခုရှုတ်ဆိုပြမည့်
 တရားတော်ကို၊ အဝေါစ-ဟောကြားတော် မူပါသည်တဲ့။ အဲဒါဟာ
 အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်က အရှင်မဟာကဿပမထေရ်အား ပြောဆိုလျှောက်
 ထားတဲ့ နိဒါန်းစကားပါတ်။ အဲဒီ နိဒါန်းအရ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြား
 တော်မူပုံကတော့—

ဘုရားမိန့်ခွန်းတော် အနတ္တလက္ခဏသုတ် (အစပိုင်း)

ရူပံ ဘိက္ခဝေ အနတ္တာ၊ ရူပဉ္စ ဟိဒံ ဘိက္ခဝေ အတ္တာ
 အဘဝိဿ၊ နယိဒံ ရူပံ အာဗာဓာယ သံဝတ္တေယျ၊ လဗ္ဗေထ စ
 ရူပေ “ဇဝံ မေ ရူပံ ဟောတု၊ ဧဝံ မေ ရူပံ မာ အဟောသ” တိ။

ရုပ်ဟာ အတ္တကောင် မဟုတ်

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်တို့၊ ရူပံ-ရုပ်သည်၊ အနတ္တာ-အတ္တကောင်
 မဟုတ်။

ယခု လူတွေဟာ ကိုယ့်ကိုယ်လဲ အသက်ရှင်နေတဲ့အကောင်လို့ ထင်မှတ်
 နေကြတယ်၊ သူတပါးတွေကိုလဲ အသက်ရှင်နေတဲ့အကောင်လို့ ထင်မှတ်နေ
 ကြတယ်၊ အဲဒီလို အသက်ရှင်နေတဲ့အကောင်လို့ ထင်ရတာကို ပါဠိဘာ

သာဖြင့် အတ္တ-လို့ ခေါ်တယ်။ သက္ကတဘာသာမှာတော့ အာတွာ-လို့ ရှိတယ်။ အဲဒီ အာတွာပုဒ်မှ ပါဠိမှာ အတ္တာလို့ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီ အတ္တကို ဇီဝလို့လဲ ခေါ်တယ်။ အသက်, အသက်ကောင်, အသက်ရှင်နေတဲ့အကောင် လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီ အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင် အနေအားဖြင့် ထင်မှတ်စွဲလမ်းတာကို အတ္တစွဲ အတ္တဒိဋ္ဌိခေါ်တယ်။ ဒီ အတ္တစွဲက ပုထုဇဉ် တွေမှာ လုံးဝကင်းတယ်လို့ မဆိုနိုင်ပါဘူး။ ခိုင်မြဲတာနဲ့ မခိုင်မြဲတာ၊ ထင်ရှားတာနဲ့ မထင်ရှားတာ ဒါလောက်သာ ကွာခြားပါတယ်။ ရုပ်နာမ် ဆိုင်ရာ တရားဗဟုသုတ ပြည့်ဝသူများမှာ ဒီအတ္တစွဲက မရှိသလောက် အားနဲ့နေတတ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ လုံးလုံး ကင်းနေတယ်လို့တော့ မဆို နိုင်ပါဘူး။ ကိုယ်တိုင် ကြံစည် ပြုလုပ် ပြောဆိုနေတာ, အကောင်းအဆိုး ခံစား နေတာကို ငါကောင်အနေဖြင့် ထင်မှတ်စွဲလမ်းမှု ရှိတတ်သေးတာ ပါဘဲ။ ဝိပဿနာဉာဏ် ထက်သန်စွာ ဖြစ်နေတဲ့ ဝိပဿနာယောဂီမှာလဲ ရှုတိုင်း မှတ်တိုင်း ဆင်ခြင်တိုင်း “အတ္တကောင်မရှိဘူး, ရုပ်နာမ်သဘော ဘရားမျှပဲ” လို့ ဘိသိနေတဲ့အတွက် အဲဒီအတ္တစွဲ ကင်းနေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မရှုမမှတ်ပဲ ရုပ်နာမ်နေတဲ့အခါမှာ ဒီအတ္တစွဲက ဝင်ဖြစ်နိုင်သေးတာဘဲ။

ဒီလိုမိမိသန္တာန်က ရုပ်နာမ်တွေကိုရော သူတပါးသန္တာန်က ရုပ်နာမ်တွေ ကိုရော အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်လို့ ထင်မှတ် စွဲလမ်းနေကြတဲ့အတွက် အဲဒီလို မဟုတ်ကြောင်း ထင်ရှားသိကြရအောင် ရှင်းလင်းဝေဖန်ဟော ကြားတော်မူလိုသောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက “ရူပံ ဘိက္ခဝေ အနတ္တာ= ရဟန်းတို့ ရုပ်သည် အတ္တကောင်မဟုတ်” လို့ ရုပ်ခန္ဓာကစပြီး ရှင်းလင်း ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

အတ္တထင်စရာရုပ်

အတ္တကောင်လို့ ထင်မြင်စွဲလမ်းရတဲ့ ရုပ်ဆိုတာက ဘယ်လိုဟာလဲ ဆိုရင်၊ မြင်နိုင်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ မျက်စိအကြည်ရုပ်၊ ကြားနိုင်ကြောင်း ဖြစ်တဲ့နား အကြည်ရုပ်၊ နံသိနိုင်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ နှာခေါင်းအကြည်ရုပ်၊ အရသာသိကြောင်းဖြစ်တဲ့ လျှာအကြည်ရုပ်၊ ထိသိနိုင်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ ကိုယ်

အကြည်ရုပ်၊ စိတ်၏ တည်ရာ မှီရာရုပ်၊ အသက်ရုပ်— ဆိုတဲ့ ဒီရုပ်တွေက အရင်းခံတွေပါ။ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ မျက်စိ အကြည်ရုပ် ရှိလို့ မြင်သိနိုင် တယ်။ မြင်သိလို့ အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်လို့ ထင်မှတ်ကြတယ်။ ထို့ အတူပင် နား နှာခေါင်း လျှာ ကိုယ်အကြည်ရုပ်များရှိလို့ ကြားနိုင်တယ်။ နံ့သိနိုင်တယ်။ အရသာ စားသိနိုင်တယ်။ ထိသိ နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် လဲ အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်လို့ ထင်မှတ်ကြတယ်။ တည်မှီရာ ရုပ်ရှိ လို့ အဲဒီရုပ်ကိုမှီပြီး စိတ်ကူးကြံစည်မှုတွေ ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့်လဲ အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်လို့ ထင်မှတ်ကြတယ်။ အသက်ရုပ်ဆိုတာ ရှိလို့လဲ ရုပ်တွေဟာ မပုပ်မပျက်ပဲ လန်းလန်းဆန်ဆန်း မပြတ်ဖြစ်ပြီး အသက်ရှင်နေတယ်။ ဒါကြောင့်လဲ အဲဒီ အသက်ရှင်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ရုပ်ကို အတ္တကောင်လို့ ထင်မှတ်ကြတယ်။

ယခုပြောခဲ့တဲ့ မျက်စိအကြည်ရုပ် စသည်တွေ မရှိယင်တော့ အသက် ရှင်နေတဲ့အတ္တကောင်လို့ မထင်မှတ် မစွဲလမ်းကြပါဘူး။ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ သစ်သားစသည်ဖြင့် လူရုပ်ကြီး လုပ်ထားတာတွေ ရှိကြပါတယ်။ အဲဒီ အရုပ်ဟာ အသက်ရှင်နေတဲ့လူနဲ့ ပုံပန်းသဏ္ဍာန်အားဖြင့် တူနေပေမယ့် လို့ မျက်စိအကြည်စသော သိနိုင်ကြောင်းရုပ်များ မရှိကြတဲ့အတွက် အဲဒီ လူရုပ်ကို အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်၊ သတ္တဝါကောင်လို့ မထင်မှတ်ကြ ပါဘူး။ သေပြီးခါစ လူအသေရုပ်ကိုတောင်မှ အတ္တကောင်လို့ မစွဲလမ်း ကြတော့ဘူး။ သာကြောင့်လဲဆိုယင်။ မျက်စိအကြည်ရုပ် စသည်မရှိတဲ့ အတွက်ကြောင့်ပါ။ မျက်စိအကြည်ရုပ် စသည်ရှိနေယင်တော့ အဲဒီ မျက်စိအကြည်ရုပ် စသည်နှင့် တစပ်တည်း တလုံးတခဲတည်း ဖြစ်နေကြတဲ့ အခြားရုပ်တွေကိုလဲ အတ္တကောင်လို့ ထင်မှတ်နေကြတာ။ ဘယ်လို ရုပ်တွေကိုလဲ ဆိုယင်။ မြင်ရတဲ့ အဆင်းရုပ်၊ ကြားရတဲ့ အသံရုပ်၊ နံ့ရတဲ့ အနံ့ရုပ်၊ ထိသိရတဲ့ (ပထဝီ တေဇော ဝါယော ဆိုတဲ့) အတွေ့ရုပ်၊ အဲဒီ အတွေ့မှတဆင့် သိရတဲ့ အစိုဓာတ် အရည်ဓာတ် အာပေါရုပ်၊ အဖိုအမ ရုပ်ပုံအသွင် စသည် ဖြစ်ကြောင်းရုပ်— ဒီလို ရုပ်တွေပါ။ ဒါကြောင့် မျက်စိရုပ် စသည်နှင့် တစပ်တည်းဖြစ်နေတဲ့ အဲဒီအဆင်း အသံစသည်ကို

မြိုင်ရ ကြားရ တွေ့ရ သိရတဲ့အခါမှာ အဲဒီအဆင်းရုပ် စသည်ကိုလဲ အသက်ရှင်နေတဲ့အတ္တကောင်လို့ ထင်မှတ်နေကြတယ်။

အတိုချုပ်ပြောရယင် မျက်စိစသည်တို့နှင့်တကွ တည်ရှိနေတဲ့ တကိုယ်လုံး ရုပ်တွေကို အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်အနေနဲ့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းနေကြပါတယ်။ လောက ဝေါဟာရအားဖြင့်လဲ အဲဒီရုပ်အပေါင်း အစုတကိုယ်လုံးကို အတ္တကောင် သတ္တဝါကောင်လို့ ပြောဆိုနေကြရပါတယ်။ အဲဒါဟာ သမ္မုတိသစ္စာအနေအားဖြင့်တော့ မှားတယ်လို့ မဆိုနိုင်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ပရမတ္ထသစ္စာ အနေအားဖြင့်တော့ အဲဒီတကိုယ်လုံးမှာ ရှိနေတဲ့ရုပ်ဟာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အတ္တကောင်မဟုတ်ပါဘူး။ ရုပ်သဘောအစု ရူပက္ခန္ဓာမျှသာ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက “အဲဒီရုပ်အပေါင်းကို သတ္တဝါတွေက အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင် အသက်ကောင်လို့ ထင်မှတ်နေကြပေမဲ့ အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူး။ သဘောတရားမျှဘဲ”လို့ အတိအလင်း ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ကိုယ်ထဲက ရုပ်ဟာ ကိုယ့်အတ္တပဲလို့ ထင်မှတ် စွဲလမ်းနေကြတဲ့သူ အများက ဘာကြောင့် အတ္တ မဟုတ်ပါသလဲလို့ မေးစိစစ်ဖယ် ရှိနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် အတ္တ မဟုတ်ကြောင်းကိုလဲ ဒီလို ဖော်ပြပြီး ရှင်းလင်းတော်မူပါတယ်။

အတ္တကောင်မဟုတ်ဟု သိရန် အကြောင်းပြ စကား

စ ဟိ-အတ္တ မဟုတ်ဟု သိရခြင်း၏ အကြောင်းကို ဆက်၍ ဖော်ပြရလျှင်၊ ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဣဒံ ရူပံ-ဤ ရုပ်သည်၊ အတ္တာ- မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင်သည်၊ အဘဝိဿ-အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ (ဧဝံ သဟိ- သို့ဖြစ်လျှင်၊) ဣဒံ ရူပံ-ဤ ရုပ်သည်၊ အာဗာဓာယ-နှိပ်စက်ရန် အလို့ငှါ၊ န သဝတ္တေယျ-မဖြစ်တန်လေရာ။ စ-ထို့ပြင်လည်း၊ မေ ရူပံ-ငါ၏ ရုပ်သည်၊ ဧဝံ ဟောတု-ဤသို့ အကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ မေ ရူပံ-ငါ၏ရုပ်သည်၊ ဧဝံ မာ အဟောသိ- ဤသို့ အဆိုးကား မဖြစ်

ပါစေလင့်၊ ဣတိ-ဤသို့ စီမံခန့်ခွဲခြင်းကို၊ ရူပေ-ရုပ်၌၊ လဗ္ဗေထ-ရအပ်
ရာ ရနိုင်ရာ၏-တဲ့။

ရုပ်က နှိပ်စက်နေပုံ

ရုပ်ဟာ ကိုယ့်အတွင်းသား အတ္တကောင် ဟုတ်ခွဲလို့ရှိယင် ရုပ်က
မိမိကို မနှိပ်စက်တန်လေရာ-တဲ့။ ဒီ နေရာမှာ ရုပ်က မိမိကို ဘယ်လို
နှိပ်စက်နေပါသလဲ ဆိုတော့- ရုပ်က နုနုပျိုပျိုကလေးအတိုင်း မတည်ပဲ
အိုမင်းရင့်ယော်ပြီးတော့လဲ နှိပ်စက်တယ်၊ မကျန်းမမာ နာပြီးတော့လဲ
နှိပ်စက်တယ်၊ သေပြီးတော့လဲ နှိပ်စက်တယ်၊ ရုပ် မရှိယင် ဆံဖြူခြင်း
သွားကျိုးခြင်း ခါးကိုင်းခြင်း နားထိုင်းခြင်း မျက်စိမှန်ခြင်း အရေတုန်
ခြင်း လေးလံထိုင်းမှိုင်းခြင်းစသည် ဖြစ်ပါ့မလား၊ မဖြစ်ပါဘူး၊ ဒါကြောင့်
ဆံဖြူခြင်း စသည်တွေဟာ ရုပ်ရှိလို့ ဖြစ်ရတာဘဲ၊ ရုပ်ရှိလို့ ဖြစ်ရတော့
အဲဒီရုပ်က နှိပ်စက်နေတာပေါ့။

ရုပ်မရှိယင် မျက်စိနာခြင်း နားကိုက်ခြင်း သွားနာခြင်း ခါးအောင့်
ခြင်း လေနာခြင်း ပူခြင်း အေးခြင်း နာကျင်ခြင်း ယားယံခြင်း သွေး
စုနာ အရေပြား ရောဂါ အနာ အစာအိမ်ရောဂါ ဆီးရောဂါ သွေးတို
ရောဂါစသော အနာရောဂါအမျိုးမျိုး ဖြစ်ပါ့မလား၊ မဖြစ်ပါဘူး၊ ရုပ်ရှိနေ
လို့ ရုပ်ကို မှီပြီး ဒီ အနာရောဂါ အမျိုးမျိုးတွေ ဖြစ်နေတာဘဲ။ အစာ
ဆာတာ ရေငတ်တာလဲ ရုပ်ကြောင့်ဘဲ၊ ခြင် မှက် စသည် အကိုက်ခံရ
တာလဲ ရုပ်ရှိနေလို့ဘဲ။ နိုင်သူတွေရဲ့ အနှိပ်စက်ခံရတာလဲ ရုပ်ကြောင့်ဘဲ၊
ငရဲဆင်းရဲ ပြိတ္တာဆင်းရဲတွေဆိုတာလဲ ရုပ်ရှိနေလို့ဘဲ။ အတိုချုပ် ပြော
ရယင် ကိုယ်ထဲမှာ မခံသာတာ နာကျင် ဆင်းရဲတာ ဟူသမျှတွေဟာ
ရုပ်ရှိနေလို့ဘဲ၊ ဒါကြောင့် ကိုယ်ထဲမှာ နာကျင် အခံခက်အောင် နှိပ်စက်
နေတာဟာ ရုပ်တရားရဲ့ အလုပ်ပဲ၊ ရုပ်တရားက နှိပ်စက်နေတာဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ လူ့ဘဝက သေရတယ်ဆိုတာလဲ ရုပ်က အရင်းခံဘဲ၊
ကိုယ်ထဲမှာ ရှိနေတဲ့ရုပ်တွေက ချွတ်ယွင်း ဖောက်ပြန်တဲ့အတွက် သေရ
တာဘဲ၊ ဒါကြောင့် ရုပ်က သေအောင်လဲ ဖန်တီးပြီး နှိပ်စက်သည် မည်
ပါတယ်။

အဲဒီတော့ ရုပ်ဟာ ကိုယ့်အတ္တ ဟုတ်ခဲလို့ရိယင် ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းတို့ဖြင့် မနှိပ်စက်တန်လေရာလို့ ဆင်ခြင်ကြည့် ဘို့ပါဘဲ။ ဟုတ်တယ် နှိပ်စက်ကြတယ် ဆိုတာ သူတပါးကိုသာ နှိပ်စက် ကြတာဘဲ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုတော့ နှိပ်စက်ရိုး မရှိပါဘူး။ ဒါကြောင့် ရုပ် ဟာ မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တဟုတ်ယင် အိုခြင်း စသည်ဖြင့် ဖောက် ပြန်ပြီး မနှိပ်စက်သင့်ပေဘူး။

နောက်ပြီးတော့ မအိုမီ မနာမီ မသေမီမှလဲ ဒီရုပ်က အမြဲနှိပ်စက် နေပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲ ဆိုယင် ရောဂါမရှိတဲ့ ငယ်ရွယ်သူ ဖြစ်ပေမဲ့ ထိုင် ခြင်း ရပ်ခြင်း သွားခြင်းစတဲ့ ဣရိယာပုတ် တမျိုးတည်းဖြင့် ကြာရှည် စွာ တည်မနေနိုင်ဘူး။ မကြာခဏ ပြုပြင်ပေးနေရတယ်။ အဲဒါကို လက် တွေ စမ်းသပ်ကြည့်နိုင်ပါတယ်။ ထိုင်လျက်ဖြစ်စေ၊ လျောင်းလျက် ဖြစ် စေ မိမိ သဘောကျတဲ့အတိုင်း ငနကြည့်ပါ။ မလှုပ်မပြင်ပဲ ဘယ်လောက် ကြာအောင် နေနိုင်မလဲ။ လက်ခြေ ကိုယ်အင်္ဂါတွေ မပြုပြင်ပဲ ဘယ်လောက် ကြာအောင် တည်ငြိမ်နေနိုင်မလဲ။ ထိုင်လျက် ဆိုယင် တနာရီလောက်၊ နာရီဝက်လောက်တောင် တည်ငြိမ်နေဘို့ရာ ခဲယဉ်းပါတယ်။ လျောင်း လျက် ဆိုယင်လဲ ၂-နာရီ ၃-နာရီ စသည် တည်ငြိမ်နေဘို့ရာ ခဲယဉ်းပါ တယ်။ ပူလာတာ ညောင်းလာတာနဲ့ မနေသာလို့ မကြာခဏ ပြင်ပြင် ပေးနေရပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို မနေသာ မခံသာတာလဲ ရုပ်ရှိနေလို့ပါဘဲ။ ရုပ်က နှိပ်စက်နေတဲ့ သဘောပါဘဲ။

အဲဒီတော့ ရုပ်ဟာ ကိုယ့်အတ္တ ဟုတ်ခဲလို့ရိယင် အဲဒီလို မနေသာ မခံသာအောင်လဲ မနှိပ်စက်တန်လေရာလို့ ဆင်ခြင်ကြည့်ဘို့ပါဘဲ။

အာဗာဓာယ-ပုဒ် အနက် စိစစ်ချက်

ဒီနေရာမှာ ရှေးရှေး ဆရာတော် အရှင်မြတ်များက အာဗာဓာယ- ပုဒ်ကို နာကျင်ခြင်းငှါ-လို့ မြန်မာပြန်ကြပါတယ်။ အဲဒီ ပြန်ချက်ဟာ သဒ္ဒါအလိုအားဖြင့်ရော အနက်အလိုအားဖြင့်ရော မသင့်ဘူးလို့ ထင်ပါ

တယ်။ မသင့်ပုံကတော့ အာ-ရှေးရှိတဲ့ ဗာဓ-ဓာတ်ဖြင့်ပြီးတဲ့ အာဗာ-ဓာယ-ပုဒ်ဟာ နာကျင်တယ်ဆိုတဲ့ အနက်ကို မဟောနိုင်ဘူး။ နှိပ်စက်တယ်-ဆိုတဲ့ အနက်ကိုသာ ဟောပါတယ်။ အာဓာဓ-ပုဒ်ကို အနာလို့ ပြန်ဆိုရတာကလဲ နာကျင်စေလျက် နှိပ်စက်တတ်သောကြောင့် မြန်မာဝေါဟာရအားဖြင့် ပြောဆိုလေ့ရှိတဲ့အတိုင်း အနာ-လို့ ပြန်ဆိုရတာဖြစ်ပါတယ်။ အာဗာဓ-ပုဒ်က နာတတ်တယ်လို့ ဟောသောကြောင့် ပြန်ဆိုရတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် အာဗာဓာယ-ပုဒ်ကို နာကျင်ခြင်းငှါ-လို့ ပြန်ဆိုချက်ဟာ နှိပ်စက်ခြင်း အနက်ရှိတဲ့ ဗာဓ-ဓာတ်ဖြင့် ပြီးသော သဒ္ဒါအရအားဖြင့်လဲ အသင့်ယုတ္တိ မရှိဘူး။

နောက်ပြီးတော့ ရုပ်မှာ နာကျင်ခြင်းသဘော မရှိဘူး။ သညာ သင်္ခါရဝိညာဏ်တို့မှာလဲ နာကျင်ခြင်းသဘောမရှိကြဘူး။ ဝေဒနာသာ နာကျင်တတ်တယ်။ ဝေဒနာသုံးပါးထဲမှာလဲ သုခနဲ့ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့က မနာကျင်တတ်ကြပါဘူး။ ဒုက္ခဝေဒနာတပါးတည်းသာ နာကျင်တတ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ရုပ်သည် နာကျင်ခြင်းငှါ မဖြစ်လေရာ၊ သညာသည်၊ သင်္ခါရတို့သည်၊ ဝိညာဏ်သည် နာကျင်ခြင်းငှါ မဖြစ်လေရာ - လို့ ဆိုလျှင် မနာကျင်တတ်တဲ့ တရားများကို နာကျင်တတ်တယ်လို့ ဆိုရာရောက်သောကြောင့် အနက်တရားကိုယ်အရ အားဖြင့်လဲ အသင့်ယုတ္တိ မရှိပါဘူး။

နောက်ပြီးတော့ အတ္တဝါဒစွဲရှိသူတို့ကလဲ ငါလို့ ဆိုရတဲ့ အတ္တကောင်မှာ နာကျင်ခြင်း မရှိဘူးလို့ ဒီလိုလဲ အယူအစွဲ မရှိကြပါဘူး။ အတွေ့ဆိုးနဲ့ တွေ့ထိရတဲ့အခါ အတ္တကောင် နာကျင်တယ်လို့ အယူအစွဲ ရှိနေကြပါတယ်။ ဒီတော့ အတ္တဟုတ်ယင် မနာကျင်ရဘူး-လို့ မဟောသင့် မဆိုသင့်ပါဘူး။ ဒါကြောင့်လဲ အနက်အရအားဖြင့် အသင့်ယုတ္တိ မရှိပါဘူး။ နှိပ်စက်ခြင်းဆိုတဲ့ အနက်ကတော့ ခန္ဓာငါးပါးလုံးနဲ့ သက်ဆိုင်ပါတယ်။ ခန္ဓာငါးပါးလုံး နှိပ်စက်ခြင်းသဘော ရှိနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် သဒ္ဒါအရရော၊ အနက်အရရော အသင့်ယုတ္တိရှိတဲ့အတိုင်း “အာဗာဓာယ-နှိပ်စက်ခြင်းငှါ၊ န သံဝတ္တေယျ - မဖြစ်တန်လေရာ”လို့ ဘုန်းကြီးက အနက်ပြန်ဆိုထားပါတယ်။

ရုပ်ဟာ အလိုအတိုင်း မဖြစ်

နောက်တချက်ကတော့ - ရုပ်ဟာ မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင် ဟုတ်ခဲလို့ရှိယင် “ ငါ့ ရုပ်ဟာ ဒီလို အကောင်းချည်းဖြစ်ပါစေ၊ မကောင်း တဲ့ အခြင်းအရာဖြင့် မဖြစ်ပါစေနဲ့” လို့ စီမံခန့်ခွဲ၍လဲ ရနိုင်ဘယ် ရှိပါတယ် တဲ့။ ဟုတ်တယ် ရုပ်ဟာ ကိုယ့်ကိုယ် ကိုယ့်အတ္တ ဟုတ်ယင် ကိုယ့် အလို အတိုင်း ဖြစ်သင့်တာပေါ့၊ သတ္တဝါတွေဟာ မိမိတို့သန္တာန်က ရုပ်ကို နုနု ပျိုပျို ကျန်းကျန်းမာမာနဲ့ချည်း ရှိနေစေချင်ကြတယ်၊ မအိုစေချင်ကြဘူး၊ မနာစေချင်ကြဘူး၊ မသေမပျက်စေချင်ကြဘူး၊ ဒါပေမဲ့ ရုပ်က မိမိတို့ အလိုအတိုင်း မဖြစ်ဘူး၊ နုပျိုနေရာက အိုမင်းသွားတယ်၊ ကျန်းမာနေရာက မကျန်းမာ ဖျားနာသွားတယ်၊ မသေချင်ပဲနဲ့ သေပျက်သွားတယ်၊ အဲဒါ ဟာ အလိုအတိုင်း မဖြစ်တာ၊ အစိုးမရတာပါဘဲ၊ ဒါကြောင့်လဲ ရုပ်ဟာ မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူးလို့ သိစေပါတယ်။

ကဲ ယခု အဲဒီငါငွေ့ရဲ့ အကျဉ်းချုပ်ဘာသာပြန် ဆောင်ပုဒ်ကို လိုက် ဆိုကြရမယ်၊ ဝေထားတဲ့ ဆောင်ပုဒ် စာရွက်ထဲမှာ ပါတဲ့အတိုင်းပါဘဲ။

ရဟန်းတို့၊ ရုပ်သည် (အတွင်းသား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင် မဟုတ်၊ အတ္တကောင်ဟုတ်ပါမူ ဤရုပ်သည် (မိမိအား) နှိပ်စက် ဖို့ရာ မဖြစ်တန်လေရာ၊ ထို့ပြင် ငါ၏ ရုပ်သည် ဒီလိုအကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလို အဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့လို့ ရုပ်၌ စီမံ ခန့်ခွဲ၍လဲ ရလေရာ၏။

ရုပ်ဟာ မိမိ၏ အတွင်းသား အထည်ကိုယ် အတ္တကောင် ဟုတ်လို့ ရှိယင် ကိုယ့်ဟာကိုယ် နှိပ်စက်တယ်ဆိုတာ ဘယ်ရှိနိုင်မလဲ၊ မရှိနိုင်ပါဘူး၊ ကိုယ့်အလိုအတိုင်းလဲ စီမံခန့်ခွဲလို့ ရရမှာပေါ့၊ သူများကိုယ်ကိုသာ စီမံ ခန့်ခွဲလို့ မရတာ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုတော့ ကိုယ့်အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်ရမှာ ပေါ့၊ အလွန်ရင်းနှီးတဲ့ မိမိ၏ သြဇာခံ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုတောင် စီမံခန့်ခွဲလို့ ရတန်သလောက် ရသေးတာဘဲ၊ ဒါကြောင့် မိမိ၏ အတွင်းသား အထည် ကိုယ် အတ္တကောင် ဟုတ်ယင် မိမိအလိုအတိုင်း စီမံခန့်ခွဲလို့ ရသင့်တယ်

ဆိုတာလဲ ထင်ရှားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ရုပ်က မိမိ၏ အတွင်းသား အထည် ကိုယ် အတ္တကောင်မဟုတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် သူက မိမိအားလဲ နှိပ်စက်နေ တယ်။ သူ့ကို မိမိအလို အတိုင်းလဲ စီမံခန့်ခွဲလို့ မရဘူး၊ အဲဒီအကြောင်း အရာကို ဒီလိုဆက်ပြီး ရှင်းပြတော်မူပါတယ်။

အတ္တမဟုတ်ပုံကို တည့်တည့်အကြောင်းပြချက်

ယသ္မာ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ရူပံ အနတ္တာ၊ တသ္မာ ရူပံ အာဗာဓာ- ယ သံဝတ္တတိ၊ န စ လဗ္ဘတိ ရူပေ “ဝေံ မေ ရူပံ ဟောတု၊ ဝေံ မေ ရူပံ မာ အဟောသီ” တိ။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ စ-စင်စစ် မုချအားဖြင့်သော်ကား၊ ရူပံ-ရုပ် သည်၊ ယသ္မာ-အကြင်ကြောင့်၊ အနတ္တာ-(အတွင်းသား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင်မဟုတ်ချေ၊ တသ္မာ--ထိုသို့ အတ္တကောင် မဟုတ်သော ကြောင့်၊ ရူပံ-ရုပ်သည်၊ အာဗာဓာယ-နှိပ်စက်ရန်အလို့ငှါ၊ သံဝတ္တတိ- ဖြစ်နေချေ၏၊ စ-ထို့ပြင်လည်း၊ မေ ရူပံ- ငါ၏ ရုပ်သည်၊ ဝေံ ဟောတု- ဤသို့ အကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ မေ ရူပံ-ငါ၏ရုပ်သည်၊ ဝေံ မာ အဟောတီတိ- ဤသို့ အဆိုးကား မဖြစ်ပါစေလင့်ဟု စီမံခန့်ခွဲခြင်းကို၊ ရူပေ-ရုပ်၌၊ န လဗ္ဘတိ-မရအပ် မရနိုင်ပဲ ရှိချေသည်-တဲ့။

အမှန်စင်စစ်အားဖြင့်တော့ ရုပ်ဟာ (မိမိ၏ အတွင်းသား အထည် ကိုယ်)အတ္တကောင်မဟုတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ရုပ်က မိမိအား အိုခြင်း နာ ခြင်း စသည်ဖြင့် နှိပ်စက်နေတယ်။ ထို့ပြင် “ငါ့ရုပ်ဟာ ဒီလို အကောင်း ချည်းဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလိုအဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့”လို့ မိမိ၏ ရုပ်၌ စီမံ ခန့်ခွဲ၍လဲ မရပဲ ရှိနေပါတယ်-တဲ့။ အဲဒီ ပါဠိ၏ အကျဉ်းချုပ် မြန်မာပြန် ဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

အမှန်အားဖြင့်တော့ ရုပ်ဟာ (အတွင်းသား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင် မဟုတ်၊ အတ္တကောင်မဟုတ်သောကြောင့်ပင် ဤ ရုပ်သည် (မိမိအား) နှိပ်စက်ဖို့ရာလဲ ဖြစ်နေချေသည်။ ထို့ပြင် “ငါ၏ရုပ်သည် ဒီလိုအကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလိုအဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့”လို့ ရုပ်၌ စီမံခန့်ခွဲ၍လဲ မရပဲရှိချေသည်။

အဲဒီစကားထဲမှာ “ရုပ်ဟာ အတ္တမဟုတ်သောကြောင့် နှိပ်စက်ဖို့ ဖြစ်နေတယ်” ဆိုတဲ့ စကားရပ်ဖြင့် အနတ္တအဖြစ်ဖြင့် ဒုက္ခအဖြစ်ကို ပြသလိုလို ဖြစ်နေကြောင်း၊ ဒါပေမဲ့ “ရုပ်ဟာ နှိပ်စက်ဖို့ ဖြစ်နေသောကြောင့် (နှိပ်စက်တတ်သောကြောင့်) အနတ္တမည်တယ်” လို့သာ သိစေလိုရင်း ဖြစ်ကြောင်းများကို သာရတ္ထဒီပနီ ဝိနည်းဋီကာမှာ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

ဒါကြောင့် ယခု ရှုတ်ဆိုပြီး ဟောခဲ့တဲ့ ပါဠိတော်စကားရပ်ဖြင့် “ရုပ်ဟာ အိုခြင်း နာခြင်း စသည်ဖြင့် မိမိကို နှိပ်စက်တတ်သောကြောင့်လဲ မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင်မဟုတ်ဘူး” လို့ သိစေပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ “မိမိအလိုအတိုင်း စီမံခန့်ခွဲ၍မရခြင်း အစိုးမရခြင်းကြောင့်လဲ မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင်မဟုတ်ဘူး” လို့ ဒီလိုလဲ သိစေပါတယ်။

ဒီလို သိစေတဲ့ ဒီသုတ်ပါဠိတော်ကို မှီပြီးတော့ အဋ္ဌကထာများမှာ “အသာမိကဋ္ဌေန-အစိုးရသု ပိုင်ရှင်မရှိသော အနက်သဘောကြောင့်လဲ အနတ္တမည်တယ်။ အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန-အလို အတိုင်း မဖြစ်သော အနက်သဘောကြောင့်လဲ အနတ္တမည်တယ်” စသည်ဖြင့် ဖွင့်ပြတော်မူကြပါတယ်။ အဲဒီအဖွင့်ကို မှီပြီးတော့ အချို့ဆရာများက “အနတ္တာ - အစိုးမရ” လို့ မြန်မာပြန်ကြတယ်။ အဲဒီ အစိုးမရ ဆိုတဲ့အနက်ကတော့ အနတ္တာပုဒ်၏ သဒ္ဒါနက်မဟုတ်ဘူး။ အဓိပ္ပာယ်နက်သာဖြစ်တယ်။ အဲဒီ အဓိပ္ပာယ်နက်အတိုင်း အတ္တာပုဒ်ကို ပြန်လျှင် မချောမော မပြေပြစ်ပဲ ရှိနေတာကို တွေ့ရလိမ့်မယ်။ “ဧသော မေ အတ္တာတိ သမနုပဿတိ” ဆိုတဲ့ ပါဠိကို အနက်ပြန်ကြည့်ပါ။

ဧသော-ဤအရာသည်။ မေ-ငါ၏။ အတ္တာ-အစိုးရ (သူ)တည်း။ ဣတိ-ဤသို့။ သမနုပဿတိ-ရှုမြင်ထင်မှတ်၏-လို့ ပြန်ရလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို ပြန်တော့ ငါက တခြား အစိုးရတဲ့ အတ္တက တခြားလို ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် မချောမော မပြေပြစ်လှဘူး။ ချောမော ပြေပြစ်တဲ့ အနက်ကတော့—

သော - ဤအရာသည်၊ မေ - ငါ၏၊ အတ္တာ - (အတွင်းသား) အတ္တ
 ကောင်တည်း၊ ဣတိ - ဤသို့၊ သမနုပဿတိ - ရှုမြင်ထင်မှတ်၏ - လို့
 သဒ္ဓါနက် ပြန်ဆိုမှ ချောမော ပြေပြစ်ပါတယ်။ ထို့ အတူပင် ဒီနေရာမှာလဲ
 အနတ္တာ - (အတွင်းသား) အတ္တကောင်မဟုတ် - လို့ ပြန်ဆိုတဲ့ သဒ္ဓါနက်က
 ပိုပြီး ချောမော ပြေပြစ်ပါတယ်။

ဇီဝအတ္တနှင့် ပရမအတ္တ

ဒီ အတ္တ ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး အတ္တဝါဒီပုဂ္ဂိုလ် = အတ္တစွဲ
 ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့က အတ္တ၏ သရုပ်ကို ဇီဝအတ္တနှင့် ပရမအတ္တ - လို့ နှစ်ပါး
 ခွဲပြထားကြတယ်။ ဇီဝအတ္တ ဆိုတာကလူ နတ် တိရစ္ဆာန်စသော သတ္တဝါ
 တို့၏ အတွင်းသား အထည်ကိုယ် အတ္တကို ဆိုတာပါ။ သတ္တဝါတိုင်း
 တိုင်းမှာ အသီးအသီး အတ္တတခုစီ အထည်ကိုယ် ရှိနေတယ်လို့ ယူဆ စွဲလမ်း
 ထားကြတယ်။ အဲဒီ အတ္တခေါ်တဲ့ အသက်ကောင် ဝိညာဏ်ကောင် လိပ်ပြာ
 ကောင်ကို ဘုရားသခင်က ဖန်ဆင်းထားတယ်လို့ အချို့က ယူဆကြတယ်။
 တချို့ကတော့ ဘုရားသခင်ရဲ့ အတ္တကြီးထဲမှ ကွဲထွက်လာတဲ့ အတ္တ
 အသေးကလေးများကို ဇီဝအတ္တခေါ်တယ်လို့ ဆိုကြတယ်။

ပရမအတ္တ ဆိုတာကတော့ သတ္တဝါတွေနှင့်တကွ ကမ္ဘာလောကကြီး
 ကို ဖန်ဆင်းတတ်တဲ့ ဘုရားသခင်၏ အတ္တ အထည်ကိုယ်ကြီးဘဲ။ အဲဒီ
 ဘုရားသခင်၏ အတ္တကြီးက ကမ္ဘာလောကထဲမှာ နေရာတကာ၌ ပြန့်နှံ့
 နေတယ်လို့လဲ တချို့က ယူဆပြောဆိုကြတယ်။ တချို့ကတော့
 ကောင်းကင်ဘုံမှာ တည်ရှိနေတယ်လို့ ယူဆပြောဆိုကြပါတယ်။ အဲဒီလို
 ယူဆ ပြောဆိုကြတာကတော့ အတေးအကြံမျှဖြင့် ပြောနေကြတာပါ
 ဘဲ။ အဲဒီ ပရမအတ္တ ဆိုတဲ့ ဘုရားသခင် ဆိုတာကို ဘယ်သူမှ တွေ့ဘူး
 ကြတာလဲ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘုရားသခင်က ဖန်ဆင်းတယ် ဆိုတာလဲ
 အတေးအကြံမျှပါဘဲ။ အဲဒီလို အတေး အကြံ အယူအစွဲတွေဟာ ဗုဒ္ဓ
 မြတ်စွာဘုရား မပွင့်မီကတည်းက ရှိနေပါတယ်။ အဲဒါကို ဗကဗြဟ္မာ
 ကြီးအား ချီးမြှောက် ပြောဆိုပုံဖြင့် ထင်ရှားသိရပါတယ်။

ဗကဗြဟ္မာကြီးအား ချီးမြှောက် ပြောဆိုပုံ

အခါတပါးမှာ မြတ်စွာဘုရားဟာ ဗကဗြဟ္မာကြီး၏ မိစ္ဆာအယူကို ဖြေရှင်းပေးရန် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ကြွတော်မူတယ်။ ဗြဟ္မာ့ပြည် ရောက်တော် မူတဲ့အခါ ဗကဗြဟ္မာကြီးက သူတုံဘဝကို ဒီလို ချီးကျူးပြီး ဖိတ်ခေါ် တယ်။ “ကြွလာပါ အရှင်ဂေါတမ၊ ကောင်းသော ကြွလာခြင်းပါဘဲ၊ ဒီကိုကြွလာဘို့ရာ တယ် နောက်ကျသကဲ့သို့၊ ဒီဘုံက မြဲပါတယ် ခိုင်ခန့် ပါတယ် အမြဲ တည်ရှိနေပါတယ် အကုန်လုံး ပြည့်စုံပါတယ် စုတေခြင်း သေခြင်း ဓရှိပါဘူး” စသည်ဖြင့် သူတုံဘဝကို ချီးကျူးပြီး မြတ်စွာ ဘုရားကို ဖိတ်ခေါ်တယ်။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဗကဗြဟ္မာကို ဒီလို ရှုတ်ချပြီး မိန့်တော်မူ တယ် “အချင်း ဗြဟ္မာတို့၊ ဗကဗြဟ္မာဟာ မသိလေစွတကား၊ ယင်းသို့မ သိသောကြောင့်ပင် မမြဲတဲ့ သူတုံဘဝကို မြဲတယ်လို့ဆိုဘိ၏” စသည်ဖြင့် မိန့်တော်မူတယ်။

အဲဒီလို မိန့်တော်မူလိုက်တော့ ဗကဗြဟ္မာကြီး၏ အခြေအရံ ဗြဟ္မာ တဦးက မခံနိုင်တဲ့ အနေဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ဒီလို လျှောက်တယ် “ဘိက္ခု ဘိက္ခု - ရဟန်း ရဟန်း၊ (မြတ်စွာဘုရားကို အဲဒီ ဗြဟ္မာက ခေါ်ပုံဘဲ) တေ-ဤ ဗကဗြဟ္မာကြီးကို၊ မာ အာသဒေါ-မရှုတ်ချလိုက်ပါလင့်။ တေ- ဤ ဗကဗြဟ္မာကြီးကို၊ မာ အာသဒေါ-မရှုတ်ချလိုက်ပါလင့်။ ဘိက္ခု - ဂေါတမ ရဟန်းရေ၊ ဒေသော ဗြဟ္မာ-ဤ ဗကဗြဟ္မာသည်၊ မဟာဗြဟ္မာ- ဗြဟ္မာ မင်းကြီးပေတည်း၊ အဘိဘူ-အခြားသူ အားလုံးကို လှမ်းမိုးနိုင် သူပေတည်း၊ အနဘိဘူတော-အလှမ်းမိုး မခံရသူပေတည်း၊ အညဒတ္ထု ဒသော-တကယ်ကို အလုံးစုံကို မြင်သူပေတည်း၊ ဝသဝတ္တီ-သတ္တဝါ ဟူသမျှကို မိမိ၏ အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်သူ ပေတည်း၊ ကတ္တာ- တလောကလုံးကို ပြုသူပေတည်း၊ နိမ္မာတာ-တလောကလုံးကို ဖန်ဆင်း သူပေတည်း၊ သေဋ္ဌော-အမြတ်ဆုံးပေတည်း၊ သဇိတာ-မင်းပုဏ္ဏား စသည် နတ် လူ တိရစ္ဆာန် စသည် အမြတ်အယုတ် ဖြစ်အောင် စီရင်

တတ်သူပေတည်း။ ဝသီ-အလိုအတိုင်း နိုင်နင်းသည်ဖြစ်၍၊ ဘုတဘဗျာနံ ပိတာ-ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲ သတ္တဝါတို့၏ ဖခင်ပေတည်း” စသည်ဖြင့် ဗက ဗြဟ္မာကြီးကို ချီးမြှောက်ပြီး လျှောက်တယ်။

(အဲဒီမှာ ပါဠိတော်၌ “မာရော ပါပိမာ အညတရံ ဗြဟ္မာပါရိသဇ္ဇံ အန္ဓာဝိသိတာ” လို့ ရှိတဲ့အတွက် မာရ်နတ်က အခြွေအရံ ဗြဟ္မာတဦးကို ပူးကပ်ပြီး လျှောက်တယ်လို့ ဒီလို တိုက်ရိုက်အားဖြင့် အနက် ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကာမာဝစရနတ်တွေဟာ ဗြဟ္မာ၏ ပကတိရုပ်ကို မြင်တောင် မမြင်နိုင်ကြောင်း ပြဆိုထားတဲ့ အခိုင်အမာကျမ်းဂန်စကားက ရှိနေသောကြောင့် (ဒီ-၂၊ ၁၇၀၊ ဋ-၂၃၃) မာရော ဆိုတဲ့စကားဖြင့် အဲဒီ အခြွေအရံ ဗြဟ္မာ၏ သန္တာန်မှာ ဖြစ်နိုင်တဲ့ အဝိဇ္ဇာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိစတဲ့ ကိလေသမာရ်ကို ယူလျှင် ပိုပြီးသင့်ပါတယ်။ ငြင်းပယ်ရန်လဲ မရှိပါဘူး။ အဲဒီ ကိလေသမာရ်၏ အလိုအားဖြင့် အဲဒီ အခြွေအရံဗြဟ္မာက လျှောက်တာကိုပင် မာရက ပူးကပ်ပြီး လျှောက်တယ်လို့ ယူပြီးတော့ “အခြွေအရံ ဗြဟ္မာတဦးက လျှောက်တယ်” လို့ ဒီမှာ ပြဆိုလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ယခု လူ့ လောကမှာလဲ အဝိဇ္ဇာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအစရှိတဲ့ ကိလေသာတို့၏ အလိုအားဖြင့် ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာ ဘုရား၏ တရားတော်ကို မရှိမသေ ပြောဆိုနေတာတွေလဲ ကိလေသမာရ်က ပူးကပ်ပြီး ပြောဆိုတယ်လို့ ဆိုသင့်ပါတယ်။ အဲဒါဟာ ပါဠိပညာရှိများ အထူးသတိပြုစရာ အချက်တခုပါဘဲ။ မာရော ပါပိမာ အရ မာရ်နတ်ကိုပင် ယူယင်တော့ ဒီ ဗြဟ္မာနိမန္တန တသုတ်လုံးကိုပင် ယူ၍ မရှိဘူးလို့ အချို့ ပညာရှိများက ဆိုထားပါတယ်။ မဲဒါလဲ သတိ ပြုဘို့ပါဘဲ။)

ဗြဟ္မာဇာလ သုတ်မှာ ကေစူသဏတဝါဒ (အချို့ပုဂ္ဂိုလ် မြဲတယ်လို့ ယူတဲ့ ဝါဒ) ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို ပြရာမှာလဲ အလားတူပင် ဘုရား ဟောထားတာ ရှိပါတယ်။ ဟောထားပုံကတော့—

ဖန်ဆင်းဝါဒ၏ အစ

ကမ္ဘာ ပျက်ပြီးတဲ့နောက် ကမ္ဘာအသစ် တည်ထွန်းခါစမှာ ပဌမစ-ပြီးဖြစ်တဲ့ ဗြဟ္မာက “ငါဟာ ဗြဟ္မာဘဲ မဟာ ဗြဟ္မာဘဲ သတ္တဝါ

အားလုံးကို လှမ်းမိုးနိုင်သည့် အလှမ်းမိုးမခံရသည့် တကယ်ကို မြင်နိုင်သည့် သတ္တဝါဟူသမျှကို အလိုအတိုင်းဖြစ်စေနိုင်သည့် အစိုးရသည့် ပြုတတ်သူ ဖန်ဆင်း တတ်သည့် ငါဟာ အမြတ်ဆုံးဘဲ စီရင်တတ်သည့် အလိုအတိုင်း နိုင်နင်းသည့် ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲ သတ္တဝါတို့၏ ဖခင်ဘဲ၊ ဤသတ္တဝါတွေကို ငါက ဖန်ထင်းထားတယ်” စသည်ဖြင့် ကြံဆယုံကြည်တယ်။ အဲဒီ ဗြဟ္မာ့ ဘုံသို့ နောက်မှ ရောက်လာကြတဲ့ ဗြဟ္မာများကလဲ အဲဒီ ပဌမဗြဟ္မာကြီး ကြံဆသည့်အတိုင်းပင် ယုံကြည် ယူဆ ကြတယ်။ နောက်မှ ဖြစ်တဲ့ အဲဒီ ဗြဟ္မာတွေထဲက စုတေပြီး လူ့ဘဝ ရောက်လာတဲ့ အခါမှာလဲ ရှေးဘဝ ဟောင်းကို ပြန်လည်အောက်မေ့နိုင်တဲ့ သူက “အဲဒီ ဗြဟ္မာကြီးက သတ္တဝါတွေကို ဖန်ဆင်းတယ်၊ ဖန်ဆင်းတဲ့ အဲဒီ ဗြဟ္မာကြီးကတော့ မသေမပျက်ပဲ အမြဲတည်နေတယ်၊ ဖန်ဆင်းခံရတဲ့ အများ သတ္တဝါတွေ ကတော့ မမြဲကြဘူး သေကြရတယ်” စသည်ဖြင့် ပြောဟောတယ်။ သူ ကိုယ်တွေ့အနေနဲ့ ရဲရဲတင်းတင်း ပြောတာကို ကြားနာရတဲ့ သူတွေ ကလဲ အဲဒီအတိုင်းပဲ ယုံကြည် ယူဆကြတယ်။ အဲဒီလို ပြောဟော ယုံ ကြည်ကြရာမှ “စပြီး ဖန်ဆင်းသူဆိုတဲ့ အချို့သာ မြဲတယ်”လို့ ယုံကြည် ယူဆတဲ့ အယူဝါဒ စပြီး ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း မြတ်စွာဘုရား ကိုယ် တော်တိုင် ဟောထားတယ်။

ယခု ထုတ်ပြခဲ့တဲ့ ဘုရားဟော ပါဠိတော်များကိုထောက်ဆကြည့်ယင် “သတ္တဝါတွေကို ဖန်ဆင်းတယ်ဆိုတဲ့ ဘုရားသခင်၊ ကောင်းကင်ဘုံမှာ တည်နေတယ်ဆိုတဲ့ ဘုရားသခင် ဆိုတာဟာ ဗြဟ္မာ့ဘုံမှာ ကမ္ဘာဦးက စပြီးဖြစ်ခဲ့တဲ့ ဗြဟ္မာကြီးဘဲ”လို့ ယူရမှာဘဲ။ “ပရမအတ္တ ဆိုတာလဲ အဲဒီ ဗြဟ္မာကြီးရဲ့ အတ္တဘဲ”လို့ ယူရမှာဘဲ။ ဒီလိုဆိုတော့ “အဲဒီ ဗြဟ္မာကြီးရဲ့ အတ္တ လဲ သတ္တဝါအများ၏ ဇီဝအတ္တမျိုးဘဲ၊ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်အစဉ် ကိုပင် အတ္တကောင် အနေဖြင့် ယူဆစွဲလမ်းထားတဲ့ အတ္တဘဲ၊ အဲဒီ အတ္တ ဟာ ရုပ်နာမ်အစဉ်မှ တပါး အသီးအခြား တကယ်ရှိတာတော့မဟုတ်ဘူး၊ ယုံကြည်စွဲလမ်းထားတဲ့ အရာမျှဘဲ”လို့ ဗုဒ္ဓ တရားတော်အရ အားဖြင့် ထင် ရှားပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ အဲဒီ မဟာဗြဟ္မာကြီး၏ ရုပ်နမ်တွေဟာ သာမန် သတ္တဝါများ၏ ရုပ်နမ်တွေလိုပင် မမြဲတဲ့ သဘောတရားတွေချည်းဘဲ၊ အသက်တမ်းကုန်တဲ့ အခါကျတော့ အဲဒီမဟာဗြဟ္မာကြီးလဲ စုတေရ သေရ မှာဘဲ၊ တကယ်ဆိုတော့ မိမိအလိုအတိုင်းလဲ မဖြစ်စေနိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီ မဟာဗြဟ္မာကြီးသန္တာန်က ရုပ်တွေလဲ မိမိအလိုအတိုင်း မဖြစ်စေနိုင် တဲ့ အတွက် မိမိ (ဗြဟ္မာကြီး)၏ အတွင်းသားအထည်ကိုယ် အတ္တမဟုတ် ပါဘူး၊ အနတ္တတရားပါဘဲ။

အတ္တစုံလမ်းပုံ

ဒါပေမဲ့ အများသတ္တဝါတွေက ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါလို့ဆိုရတဲ့ အတ္တကောင် ဟာ မသေခင်အတွင်း တသက်လုံး တည်မြဲတည်ရှိနေတယ်လို့ ထင်မှတ်နေ ကြတယ်၊ (အဲဒါက သေပြီးတဲ့ အခါ မရှိတော့ဘူးလို့ ယူဆတဲ့ ဥစ္ဆေဒဝါဒီ တို့၏အယူဘဲ။) သဿတဝါဒီတို့၏ အယူအားဖြင့်တော့ သေပြီးသော်လဲ အတ္တကောင်ကတော့ မပျက်ဘူး၊ အခြား ခန္ဓာကိုယ်သစ်ထဲမှာ ဖြစ်လျက် တည်မြဲ တည်ရှိနေတယ်၊ ဘယ်တော့မှ မပျက်ဘူးလို့ ဆိုကြတယ်။

အဲဒီ သဿတ အယူရှိသူတို့က “သတ္တဝါ၏ ကိုယ်ထဲမှာ ကိုယ်ကြမ်းက တခု၊ ကိုယ်နုက တခု - ဒီလို ၂-မျိုးရှိကြောင်း၊ တဘဝ တဘဝမှ သေတဲ့ အခါမှာ ကိုယ်ကြမ်းက ပျက်စီးသွားကြောင်း ကိုယ်နုကတော့ ခန္ဓာ ကိုယ်ဟောင်းမှ ထွက်ခွာပြီးတော့ ခန္ဓာကိုယ်အသစ် အသစ်ထဲမှာ ဝင်လျက် တည်တည်နေကြောင်း၊ သေပျက်သွားသည်ဟူ၍ မရှိကြောင်း” စသည် တို့ကို သူတို့၏ ကျမ်းများ၌ အထင်အရှား ပြဆိုထားကြပါတယ်။ အဲဒီ လို့ သူတို့ဆိုထားပုံကို ဂါထာများနှင့်တကွ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာနိဿယ စတုတ္ထတွဲ(နာ ၂၁၇-၈) မှာ ထုတ်ပြပါတယ်။

ယခုလို အတ္တစုံလမ်းပုံကို အခြေအမြစ်နှင့်တကွ အသေးစိတ် ခွဲခြား ထုတ်ဖော်ပြီး ပြောရတာကတော့ အနတ္တဆိုတဲ့ သဘောကို ရှင်းရှင်း လင်းလင်း သိရအောင်လို့ ပါဘဲ။ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်လို့ အမည်ခံထားတဲ့

သူတို့ထဲမှာလဲ ကျမ်းဂန်နဲ့ ကျကျနန မဟုတ်ပေမဲ့ အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင် ရှိတဲ့အနေနဲ့ အစွဲအလမ်းကတော့ အတော်များများမှာ သာမန်အနေအားဖြင့် ရှိနေမှာဘဲ၊ ဒါကြောင့် သေသွားတဲ့အခါ အသက်က နှာခေါင်းက ထွက်သွားသလိုလို ပါးစပ်က ထွက်သွားသလိုလို ထင်နေတာလဲ ရှိတတ်တယ်။ အမိဝမ်းထဲ ဖြစ်တဲ့အခါလဲ မိခင်ဖြစ်သူ၏ ပါးစပ်က ဝင်လာသလိုလို၊ နှာခေါင်းက ဝင်လာသလိုလို ဝမ်းဗိုက်ကို ဖောက်ပြီး ဝင်လာသလိုလို ထင်နေတာလဲ ရှိတတ်တယ်။ မွေးသည်မှ သေသည်အထိ အသက်ရှင်လျက် တကြံ့တည်း တည်နေသလိုလိုလဲ ထင်နေတတ်ကြတယ်။ အဲဒီလို ထင်တာတွေဟာ အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်ရှိတဲ့ အခန်းနဲ့ ထင်နေပုံတွေပါဘဲ။

အမှန်ကတော့ သေတဲ့အခါ နောက်ဆုံး စုတိစိတ်ကလေး ချုပ်သွားတဲ့ နောက် အဲဒီမှာ ရုပ်နာမ်အသစ် မဖြစ်လာတော့ပဲ ပြတ်စဲသွားရုံမျှကို သေသွားတယ်လို့ ဆိုရတာဘဲ၊ တခြားတပါး ထွက်ခွါသွားတဲ့ အသက်ကောင်ရယ်လို့ မရှိပါဘူး။ ဘဝအသစ်မှာ ဖြစ်တာကလဲ ဘဝဟောင်းက ကံကြောင့် သေခါနီးမှာ စွဲလမ်းခဲ့တဲ့ ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ် ဆိုတဲ့ အာရုံသုံးပါး ထဲက တပါးပါးကို စွဲမှီအာရုံပြုပြီး ဘဝသစ် ဌာနသစ်မှာ မှီရာ တည်ရာ ရုပ်နှင့်တကွ စိတ်အသစ်ကလေး ဖြစ်သွားတာပါဘဲ။ အဲဒီစိတ်ကို ရှေးဘဝနှင့် ဆက်စပ်ဖြစ်လို့ ပဋိသန္ဓေစိတ်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ပဋိသန္ဓေစိတ် ချုပ်သွားတဲ့နောက်မှာလဲ ရှေးကံအဟုန်ကြောင့် ဘဝင်ခေါ်တဲ့စိတ်တွေ အဆက်မပြတ် ဖြစ်သွားတယ်။ မြင်စရာ ကြားစရာစသော အာရုံထူးများ ပေါ်လာတဲ့အခါ အဲဒီဘဝင်မှ ထကြွပြီးတော့ မြင်တဲ့စိတ် ကြားတဲ့စိတ် ထိသိတဲ့စိတ် ကြံသိတဲ့စိတ် စသည်တွေ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီလို ဘဝဟောင်းက ကံအကြောင်းကြောင့် ဘဝသစ်မှာ စိတ်အသစ် ဖြစ်လာတာကို ဘဝဟောင်းမှ ဘဝသစ်သို့ ပြောင်းလာတယ်လို့ လောကဝေါဟာရအားဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုရတာဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ ဘဝဟောင်းမှ ပြောင်းရွှေ့လာတဲ့ အသက်ကောင်ရယ်လို့တော့ မရှိပါဘူး။

အတ္တစွဲပုံကို မသိလျှင် အနတ္တသိပုံလဲ မသေချာ

တချို့က ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း အတ္တစွဲပုံကို မသိတဲ့အတွက် အနတ္တထင်ပုံ သိပုံကိုလဲ ကောင်းကောင်း သဘောမပေါက်ပဲ ရှိနေတယ်။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ပုံသဏ္ဍာန်ပညတ်ထင်ယင် အတ္တစွဲလို့ ယူဆပြောဆိုတတ်ကြတယ်။ ပုံစံထုတ်ပြုရလျှင် သစ်ပင်ကို သစ်ပင်လို့ သိတာ၊ ကျောက်ခဲကို ကျောက်ခဲလို့ သိတာ၊ အိမ်တို့ ကျောင်းတို့ကို အိမ်လို့ ကျောင်းလို့ သိတာ - ဒီလို သိတာကိုလဲ အတ္တစွဲလို့ ယူဆပြောဆိုတတ်ကြတယ်။ သူတို့အလိုက ပုံသဏ္ဍာန်ပညတ်ပျောက်ပြီး ပရမတ်သဘောတရားမျှ ထင်မြင်မှ အနတ္တ အသိအမြင် ဖြစ်တယ်လို့ ယူဆထားကြတယ်။ အမှန်ကတော့ ပုံသဏ္ဍာန်ပညတ် ထင်ရုံမျှနဲ့တော့ အတ္တစွဲ မဟုတ်ပါဘူး။ ပုံသဏ္ဍာန်ပညတ်ပျောက်ရုံမျှနဲ့လဲ အနတ္တအသိအမြင် မဟုတ်သေးပါဘူး။ အသက်ဝိညာဏ်ရှိတဲ့ အရာမဟုတ်တဲ့ သစ်ပင် ကျောက်ခဲ အိမ် ကျောင်း စသည်ကို သစ်ပင် ကျောက်ခဲ အိမ် ကျောင်း စသည်ဖြင့် အသိအမှတ်ပြုရုံနဲ့တော့ အတ္တစွဲ မဟုတ်ပါဘူး။ ပညတ်စွဲလောက်သာ ဖြစ်ပါတယ်။ အသက်ဝိညာဏ်ရှိတဲ့ လူ နတ် တိရစ္ဆာန် စသည်ကို အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်အနေနဲ့ ထင်မြင်စွဲလမ်းမှ အတ္တစွဲဖြစ်ပါတယ်။ မိမိကိုယ်ကိုလဲ အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်လို့ ထင်ယင်၊ သူတပါးကိုလဲ အတ္တကောင်လို့ ထင်ယင် အဲဒါဟာ အတ္တစွဲဘဲ။ အရူပဘုံက ဗြဟ္မာတွေမှာ ရုပ်ကိုယ်မရှိတဲ့အတွက် မိမိကိုယ်ကို ပုံသဏ္ဍာန်ပညတ်နဲ့တော့ မထင်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ပုထုဇဉ် ဗြဟ္မာတွေမှာ အသက်ရှင်နေတဲ့ အကောင်အနေနဲ့ထင်ပြီး အတ္တစွဲဒိဋ္ဌိကတော့ ဖြစ်နေတာဘဲ။ ဒါကြောင့် မိမိကိုယ်ကို ဖြစ်စေ၊ သူတပါးကိုဖြစ်စေ အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်အနေနဲ့ မထင်ပဲ ရုပ်နာမ် သဘောတရားမျှ အနေနဲ့ ထင်မြင်ပါမှ အနတ္တအသိဉာဏ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ အနတ္တအသိဉာဏ်အစစ်ဖြစ်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

အတ္တစွဲ လေးမျိုး

အသက်ရှင်နေတဲ့အတ္တကောင်အနေဖြင့် ထင်မြင်စွဲလမ်းရာမှာ(၁)သမိအတ္တစွဲ၊ (၂) နိဝါသိအတ္တစွဲ၊ (၃)ကာရက အတ္တစွဲ၊ (၄) ဝေဒကအတ္တစွဲ-လို့ အတ္တစွဲလမ်းပုံ လေးမျိုးရှိတယ်။ မိမိကိုယ်ထဲမှာ သွားချင်ယင် သွား၊ ရပ်ချင်ယင်ရပ်၊ ထိုင်ချင်ယင်ထိုင်၊ အိပ်ချင်ယင်အိပ်၊ ပြောချင် ယင်ပြော-စသည်ဖြင့် အလိုအတိုင်းပြီးအောင် အစိုးရတဲ့ ငါကောင်ရှိနေ သည်ဟု ထင်မြင်တာက သမိအတ္တစွဲဘဲ၊ အတ္တကောင် ငါကောင်က အစိုး ရတယ်လို့ ထင်မြင်စွဲလမ်းတာပါဘဲ။ အဲဒါကို ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ “ကိုယ်ထဲမှာ အလိုအတိုင်း အစိုးရတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု ထင်တာက သမိအတ္တစွဲ” တဲ့။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

(၁) ကိုယ်ထဲမှာ အလိုအတိုင်းအစိုးရတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟုထင်တာ က သမိ အတ္တစွဲ။

ယခု ဒီ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်က အဲဒီ သမိ အတ္တစွဲကို ပယ်နိုင်အောင် ဟောထားတာပါဘဲ။ ဒီလိုဆိုတော့ ဒီ အနတ္တလက္ခဏ သုတ်ကို ဟောတော်မူတာဟာ ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတော်ငါးပါးကို ဟောတော် မူတာမဟုတ်လား၊ အဲဒီ ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတော် ငါးပါးဟာ သောတာပန်ဖြစ် ပြီးကြပြီ မဟုတ်ပါလား၊ သောတာပန်မှာ အတ္တစွဲရှိပါသေးသလားလို့မေး ဘွယ်ရှိပါတယ်။

သောတာပန်မှာ အတ္တဒိဋ္ဌိစွဲမရှိပေမဲ့ မာနစွဲက ရှိသေးတယ်

သောတာပန်မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ သီလဗ္ဗတပရာမာသ ဆိုတဲ့ သံယောဇဉ်သုံးပါးကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်ပြီးဖြစ်နေတဲ့ အတွက် အတ္တဒိဋ္ဌိစွဲ ကတော့ မရှိပါဘူး၊ ဒါပေမဲ့ အသိမာနစွဲကတော့ မကင်းသေးဘူး၊ ရှိနေ သေးတာဘဲ၊ ငါတတ်တယ် ငါမြတ်တယ်စသည်ဖြင့် ဂုဏ်ယူပြီး ငါအနေဖြင့် တက်ကြွတဲ့မာနကို အသိမာန ခေါ်တယ်။ အဲဒီမာနကလဲ သောတာပန်မှာ ဟုတ်မှန်တဲ့ဂုဏ်ကိုသာ စွဲမိပြီးဖြစ်ပါတယ်။ မဟုတ်မမှန်တဲ့ ဂုဏ်၊ မရှိတဲ့ဂုဏ် နဲ့တော့ မာနတက်ခြင်း မရှိပါဘူး။

ဒါကြောင့် သောတာပန်မှာ မကင်းသေးတဲ့ အဲဒီအသွိမာနစွဲကို ပယ်နိုင်အောင် ဝိပဿနာအလုပ်ကို အားထုတ်ရတယ်။ ဝိပဿနာ ရင့်သန်တဲ့ အခါကျတော့ သကဒါဂါမိမဂ်ဖြင့် အဲဒီ မာနကို အားနည်းစေပြီး တစိတ်တပိုင်းအားဖြင့် ပယ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ အကုန်လုံးတော့ မကင်းသေးဘူး။ အနာဂါမိမဂ်ဖြင့်လဲ ပယ်ရပြန်တယ်။ အဲဒါလဲ အကုန်မကင်းသေးဘူး။ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ပယ်လိုက်မှ အဲဒီ အသွိမာနက လုံးဝကင်းသွားတယ်။ ဒါကြောင့် သောတာပန် ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ကြတဲ့ ပဉ္စဝဂ္ဂီ ငါးပါးတို့ သန္တာန်မှာ ကြွင်းကျန်နေသေးတဲ့ အဲဒီ အသွိမာနစွဲကို ပယ်နိုင်အောင် မြတ်စွာဘုရားက ဒီ အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားကို ဟောကြားတော်မူတယ်လို့ မှတ်ယူရပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ကိုယ်ထဲမှာ အသက်ရှင်နေတဲ့ ငါကောင်ဟာ အမြဲတမ်း တည်ရှိနေတယ်လို့ ထင်တာက နိဝါသီ အတ္တစွဲတဲ့။ အဲဒါကိုလဲ “ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတမ်းတည်နေတဲ့ ငါကောင် ရှိသည်ဟု ထင်တာက နိဝါသီအတ္တစွဲ” လို့ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

(၂) ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတမ်းတည်နေတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု ထင်တာက နိဝါသီ အတ္တစွဲ။

ယခု လူတွေဟာ မိမိတို့ကိုယ်ကို မွေးကတည်းက သေသည်အထိ အမြဲတမ်း အသက်ရှင်ပြီး တည်ရှိနေတယ်လို့ ထင်နေကြတာဘဲ။ အဲဒါဟာ နိဝါသီအတ္တစွဲဘဲ။ သေပြီးတဲ့နောက်တော့ မရှိတော့ဘူးလို့ တချို့က ယူကြတယ်။ အဲဒါက ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဘဲ။ တချို့ကတော့ သေပြီးတဲ့နောက်လဲ ဘဝအသစ် ခန္ဓာအသစ်မှာ ဝင်ရောက်ပြီးတော့ တည်မြဲတည်ရှိနေတယ်။ ဘယ်တော့မှ ပျက်မသွားဘူးလို့ ယူကြတယ်။ အဲဒါက သဿတဒိဋ္ဌိဘဲ။ ဒီဒိဋ္ဌိအစွဲ ၂-မျိုးနှင့်တကွ အသွိမာနစွဲကို ပယ်နိုင်အောင်လို့ ဒီ အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားကို ဟောတော်မူတာပါဘဲ။ ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်များနှင့်တကွ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ကြွင်းကျန်နေသေးတဲ့ အသွိမာနစွဲကို

ပယ်နိုင်အောင်၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဒိဋ္ဌိအစွဲများပါ ပယ်နိုင်အောင် ဟောတော်မူတာပါ။

ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အသက်ရှင်နေတဲ့ ငါကောင်ဟာ အမြဲတမ်း တည်ရှိနေတယ်လို့ စွဲလမ်းယင် ငါ့ကိုယ်ကို ငါ အလိုအတိုင်း အစိုးရတယ် လို့လဲ စွဲလမ်းတော့တာပါ။ ဒါကြောင့် ဒီ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရား တော်ဖြင့် သာမိအတ္တစွဲကိုသာ ပယ်ရန်မဟုတ်၊ နိဝါသိအတ္တစွဲကိုလဲ ပယ် ရန် ဟောတော်မူတယ်လို့ သိရပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ သာမိအတ္တစွဲကို ပယ်နိုင်ယင် အခြားအတ္တစွဲ ဒိဋ္ဌိဟူသမျှတွေလဲ အကုန် ကင်းစင်သွား တော့တာပါ။

နောက်ပြီးတော့ အတ္တစွဲရှိတဲ့သူက ကိုယ်အမှု နှုတ်အမှု စိတ်အမှု ဘယ်အမှုကိစ္စကိုမဆို ပြုလုပ်တိုင်း ပြောဆိုတိုင်း ကြံစည်တိုင်း ငါ ကောင်ကပင် လုပ်တယ်လို့ ထင်မြင်စွဲလမ်းနေတယ်။ အဲဒါက ကာရက အတ္တစွဲဘဲ။ အတ္တကောင် ငါကောင်က ပြုလုပ်တယ်လို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်း တာပါ။ အဲဒါကိုလဲ “ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် အမှုအရာဟူသမျှကို ငါကောင် ကပင် ပြုလုပ်သည်ဟု ထင်တာက ကာရကအတ္တစွဲ”လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထား တယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

(၃) ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် အမှုအရာဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ပြုလုပ်သည် ထင်တာက ကာရကအတ္တစွဲ။

ဒီ ကာရကအတ္တစွဲကတော့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် ပိုပြီးသက်ဆိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီကာရက အတ္တစွဲအကြောင်းကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာအလှည့်ကျမှ အကျယ်ပြောရမယ်။

နောက်ပြီးတော့ အကောင်းအဆိုး ခံစားတာဟူသမျှကိုလဲ ငါဘဲလို့ ထင်မှတ်နေကြတယ်။ အဲဒါက ဝေဒကအတ္တစွဲဘဲ။ အဲဒါကိုလဲ “အကောင်း အဆိုးဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ခံစားသည်ဟု ထင်တာက ဝေဒက အတ္တစွဲ”လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

(၄) အကောင်းအဆိုး ဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ခံစား သည်ဟု ထင်တာက ဝေဒကအတ္တစွဲ။

ဒီ ဝေဒက အတ္တစွဲကလဲ ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့်သာ သက်ဆိုင်တယ်။ ဒါ ကြောင့် နောက်သီတင်း နယုန်လပြည့်နေ့ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဟောတဲ့ အခါ ကျမှ အကျယ်ပြောရမယ်။

ရူပက္ခန္ဓာဆိုတဲ့ ရုပ်တရားဟာ အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင် မဟုတ် ကြောင်း၊ အနတ္တဆိုတဲ့ သဘောတရားမျှသာဖြစ်ကြောင်း ပြောလာခဲ့တာ တော်တော်စုံသွားပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ ယခု ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဝိပဿနာ ရှုနေယင်း အစိုးမရလို့ အနတ္တသဘောတရားမျှဘဲလို့ သိမြင်ပုံကို ပြောဘို့ ကတော့ လိုနေပါသေးတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို အသိအမြင် ဖြစ်ပုံကို ဆက်ပြောရဦးမယ်။

ဝိပဿနာရှုစဉ် အနတ္တာနုပဿနာဖြစ်ပုံ

ဝိပဿနာ ရှုပုံရှုနည်းတွေကိုတော့ ဘုန်းကြီးဟောထားတဲ့ တရား စာအုပ်တွေမှာ ဖော်ပြထားပြီးတွေ များစွာပင် ရှိနေပါပြီ။ ဒီနေရာမှာ အကျယ်ပြောနေဘို့ကတော့ မလိုပါဘူး။ အကျဉ်းချုပ်လောက် ပြော ရမှာဘဲ။

ဝိပဿနာဆိုတာ မြင်ဆဲ ကြားဆဲ နံဆဲ စားသိဆဲ ထိသိဆဲ ကြံသိဆဲ မှာ ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေ ရှုပြီး သိရတာပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း အကုန်လုံးကို စေ့စေ့စပ်စပ် လိုက်ပြီး ရှုဘို့ဆိုတာကတော့ အားထုတ်ခါစပုဂ္ဂိုလ်မှာ မလွယ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် အထူးထင်ရှားတဲ့ အာရုံနဲ့နဲက စပြီး ရှုရတယ်။ ထိုင်နေတဲ့ အခါဆိုယင် ကိုယ်ထဲက တောင့်တင်းထောက်ကန်နေတဲ့သဘောကို စူး စိုက်ပြီး ထိုင်တယ် ထိုင်တယ်လို့ ဒီလိုရှုမှတ်နေယင်လဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ထိုင်တာ တမျိုးတည်းကိုသာ ရှုနေတော့ လွယ်လွန်းအားကြီးလို့ ဝီရိယအား နည်း နေတယ်လို့ ထင်ယင် တနေရာရာက ထိတာနဲ့တုံ့ပြီး ထိုင်တယ် ထိတယ်၊ ထိုင်တယ် ထိတယ်လို့ ဒီလိုလဲ ရှုမှတ်နေယင် ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ဝမ်းဗိုက်၏ ဖောင်းတာ ပိန်တာကတော့ ပိုပြီးထင်ရှားတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝမ်းဗိုက်၏ ဖောင်းခိုက်မှာ ဖောင်းတယ်လို့၊ ပိန်ခိုက်မှာ ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ်နေယင် ဝမ်းဗိုက်ထဲမှ တောင့်တာ တင်းတာ တွန်းကန်တာ လျော့တာ လှုပ်ရှားတာတွေကို ထင်ရှားသိရပါတယ်။ အဲဒါတွေဟာ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ လက္ခဏာနဲ့ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်တွေဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒါတွေကို ရှုပြီးသိတာဟာ “ရုပ်နာမ်သဘောတရားများကို လက္ခဏာ ရသစသည်တို့ဖြင့် သိမ်းဆည်းရ-ရှုသိရမယ်” ဆိုတဲ့ ဝံသုဒ္ဓိမဂ်အဆိုနဲ့ အညီ သိတာပါဘဲ။

ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့က ရှုမှတ်အားထုတ်ခါစ ယောဂီအား ဖောင်းတာ ပိန်တာကစပြီး ရှုမှတ်ဖို့ ညွှန်ကြားပြသလာခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ ဖောင်းတာ ပိန်တာ ၂ ခုတည်းသာ ရှုရတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ်နေယင်း စိတ်ကူးကြံသိမှု ပေါ်လာယင် အဲဒါကိုလဲ ရှုမှတ်ရတယ်။ ညောင်းတာ ပူတာ နာကျင်တာ အခံခက်တာ ပေါ်လာယင် အဲဒါကိုလဲ ရှုမှတ်ရတယ်။ လက် ခြေ ကွေးတာ ဆန့်တာပေါ်လာယင် အဲဒါကိုလဲ ရှုမှတ်ရတယ်။ ထိုင်ရာမှ ထယင် အဲဒါကိုလဲ ရှုမှတ်ရတယ်။ လမ်းလျှောက်ယင် ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတယ်။ ရှုမှတ်နိုင်ယင်တော့ မျက်စိမှိတ်တာ ဖွင့်တာမှစပြီး ကိုယ်အမှုအရာ ဟူသမျှကို လိုက်ပြီး အကုန်လုံး ရှုမှတ်ရတယ်။ ဘာမှ အထူးမှတ်စရာမရှိတဲ့အခါ ကျတော့ ဖောင်းတာ ပိန်တာကို မပြတ် ရှုမှတ်နေရတယ်။ ဒါဟာ ရှုမှတ်ပုံအကျဉ်းပါဘဲ။

အခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ထိတယ် စသည်ဖြင့် ပေါ်ရာ ပေါ်ရာ မပြတ်ရှုမှတ်နေယင်း ကွေးထားတဲ့ လက် ခြေတို့က ညောင်းပူနာကျင်လာတဲ့အတွက် ဆန့်ချင် ပြင်ချင်လာတယ်။ အဲဒါကို ဆန့်ချင်တယ် ပြင်ချင်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး လက်ခြေတို့ကို မပြုပြင်သေးပဲ သည်းခံနိုင်သမျှ သည်းခံပြီး မှတ်မြဲ မှတ်နေရတယ်။

နောက်တခါ ဆန့်ချင် ပြင်ချင်လာပြန်ယင်လဲ အဲဒါကို မှတ်ပြီး မဆန့် မပြင်သေးပဲ ရှုမှတ်မြဲ ရှုမှတ်နေရပြန်တယ်။ သည်းမခံနိုင်လောက်တဲ့ အခါကျတော့ ဆန့်တယ် ဆန့်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး ဆန့်ရ ပြင်ရ တယ်။ အဲဒီလို-ကိုယ်ထဲက မခံသာတဲ့အတွက် မကြာခဏ ပြုပြင်ပေး နေရတယ်။ ပြုပြင်ရဖန်များလာတော့ ရုပ်ကိုယ်က နှိပ်စက်နေပုံ ထင် ရှားပေါ်လာတယ်။ တနာရီ နှစ်နာရီစသည် မလှုပ်ရှား မပြုပြင်ပဲ ငြိမ်ပြီး ထိုင်နေချင်ပေမယ်လို့ ကိုယ့်အလိုအတိုင်း မပြုပြင်ပဲ မနေနိုင်တာလဲ ထင်ရှားပေါ်လာတယ်။ အဲဒီအခါမှာ ရုပ်ကိုယ်ဟာ မပြုပြင်ပဲ မနေနိုင် အောင် အမြဲနှိပ်စက်နေသောကြောင့်လဲ အတွင်းသားအတ္တကောင် ငါ ကောင်မဟုတ်ဘူး။ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်နေတဲ့ သဘော တရားမျှပဲလို့လဲ သဘောကျလာတယ်။ ဒါလဲ အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ်ဘဲ။

မပြုပြင်ပဲ ကြာရှည်စွာ ထိုင်လဲမနေနိုင်ဘူး။ အိပ်လဲမနေနိုင်ဘူး။ ရပ်လဲမနေနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်အလိုအတိုင်း မဖြစ်တဲ့ရုပ်တရားတွေ ဘဲ၊ အစိုးမရတဲ့ ရုပ်တရားတွေဘဲ၊ အစိုးမရတဲ့အတွက် အတွင်းသား အတ္တ ကောင် ငါကောင်မဟုတ်ဘူး။ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်နေတဲ့ သဘောတရားမျှပဲလို့လဲ သဘောကျလာတယ်။ ဒါလဲ အနတ္တာနုပဿနာ ဉာဏ်ဘဲ။

ထိုင်ပြီး ရှုမှတ်နေယင်းဖြစ်စေ၊ လှဲပြီး ရှုမှတ်နေယင်းဖြစ်စေ အခင်း ကြီး အခင်းငယ်ကိစ္စအတွက် မကြာ မကြာ ထသွားပြီး သုတ်သင်ရတဲ့ အခါများမှာလဲ ရုပ်ကိုယ်က နှိပ်စက်ပုံ၊ မိမိအလိုအတိုင်းမဖြစ်၍ အစိုးမရ ပုံ၊ အစိုးမရသောကြောင့် အနတ္တသဘောတရားမျှဖြစ်ပုံ ထင်ရှားတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ရုပ်အမှုအရာတွေ ရှုမှတ်နေယင်းထဲက နှိပ် တံတွေး သလိပ်တို့ မျက်ခေး မျက်ရည်တို့ ချွေးတို့ ယိုထွက်ပြီး ရုပ်ကိုယ်က နှိပ် စက်နေပုံလဲ ထင်ရှားတယ်။ သန့်သန့်ရှင်းရှင်း ဖြစ်စေချင်ပေမဲ့ မိမိအလို အတိုင်း မဖြစ်၍ အစိုးမရပုံ၊ အနတ္တဖြစ်ပုံလဲ ထင်ရှားတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ရေငတ်ပြီး အစာဆာပြီး နှိပ်စက်နေပုံလဲ ထင်ရှားတယ်။ အိုမင်းခြင်း မကျန်းမာခြင်းတို့ဖြင့် နှိပ်စက်ပုံလဲ ထင်ရှားတယ်။ ဒါတွေဟာ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ဆင်ခြင်ကြည့်ယင် သိနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မရွှမမှတ်ပဲ သိတာကတော့ အတ္တကောင်မကင်းပဲလဲ ရှိနေတတ်တယ်။ ရှုမှတ်နေယင်း ထင်ပေါ်ရာမှာတော့ အသက်ရှင်နေတဲ့ အဲဒီအတ္တကောင်မပါဘူး။ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်ခနဲတဲ့ ရုပ်သဘောတရားအနေဖြင့်သာ ထင်ရှားတယ်။

ယခုပြောခဲ့တာဟာ အရိပ်အမြွက်မျှပါတဲ့ ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ ရုပ်ကိုယ်က နှိပ်စက်နေပုံ၊ ရုပ်ရှိနေလို့ အစစအရာရာ အနှိပ်စက်ခံနေရပုံ၊ ရုပ်ကိုယ်ကြီးက ကိုယ့်အလိုအတိုင်း မဖြစ်ပုံ၊ အစိုးမရလို့ အနတ္တသဘောတရားမျှဘဲလို့ သိပုံတွေဟာ အများကြီးပါတဲ့။ အဲဒီလိုဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ကွေးတယ် ဆန့်တယ် စသည်ဖြင့် ကိုယ်အမှုအရာတွေကို ရှုမှတ်နေယင်း ရုပ်ကနှိပ်စက်နေပုံ၊ မိမိအလိုအတိုင်း မဖြစ်၍ အစိုးမရပုံများကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်ပြီးတော့ “မိမိကိုယ်ထဲက ရုပ်ဟာ ငါ့ကိုယ်ဘဲ ငါဘဲလို့ ထင်ရပေမဲ့ သူက နှိပ်စက်နေသောကြောင့် ငါ၏အတွင်းသား အတ္တကောင်မဟုတ်ဘူး။ မိမိအလိုအတိုင်း မဖြစ်လို့ အစိုးမရသောကြောင့်လဲ ငါ၏အတွင်းသား အတ္တကောင်မဟုတ်ဘူး။ အတ္တကောင် အသက်ကောင်အနေဖြင့် ယူဆထင်မြင်လာခဲ့တာဟာ အမှားစင်စစ်ပဲ။ အလိုအတိုင်းမဖြစ်လို့ အစိုးမရလို့ အနတ္တသဘောတရားမျှဘဲ”လို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်သဘောကျကျလာတယ်။ အဲဒါဟာ အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ်အစစ်ပါတဲ့။

ရုပ်တရား၌ အနတ္တ ထင်ပုံသိပုံနှင့် စပ်ပြီး ပြောလာတာ တော်တော်စုံသွားပါပြီ။ ဒါကြောင့် စောစောပိုင်းက ဆိုခဲ့ကြပြီးဖြစ်တဲ့ အကျဉ်းချုပ် မြန်မာပြန်ဆောင်ပုဒ် စသည်ကိုဆိုပြီး ဒီကနေ့ တရားပွဲကို ရုပ်သိမ်းကြရမယ်။ ကဲ လိုက်ဆိုကြ။

အကျဉ်းချုပ် မြန်မာပြန် ဆောင်ပုဒ်များ

ရဟန်းတို့၊ ရုပ်သည်(အတွင်းသား အထည်ကိုယ်)အတ္တကောင်မဟုတ်၊ အတ္တကောင်ဟုတ်ပါမူ ဤရုပ်သည် (မိမိအား) နှိပ်စက်ဖို့ရာ မဖြစ်တန်လေရာ၊ ထို့ပြင် “ငါ၏ရုပ်သည် ဒီလိုအကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလိုအဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့”လို့ ရုပ်၌ စီမံခန့်ခွဲ၍လဲ ရလေရာ၏။

အမှန်အားဖြင့်တော့ ရုပ်ဟာ (အတွင်းသား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင်မဟုတ်၊ အတ္တကောင် မဟုတ်သောကြောင့်ပင် ဤရုပ်သည် (မိမိအား) နှိပ်စက်ဖို့ရာလဲ ဖြစ်နေချေသည်။ ထို့ပြင် “ငါ၏ ရုပ်သည် ဒီလိုအကောင်းချည်းဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလိုအဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့” လို့ ရုပ်၌ စီမံခန့်ခွဲ၍လဲ မရပ်ရှိချေသည်။

အတ္တစွဲ ဆောင်ပုဒ်များ

- (၁) ကိုယ်ထဲမှာ အလိုအတိုင်း အစိုးရတဲ့ ငါကောင် ရှိသည်ဟု ထင်တာက သာမီအတ္တစွဲ။
- (၂) ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတမ်းတည်နေတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု ထင်တာက နိဝါသီအတ္တစွဲ။
- (၃) ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် အမှုအရာဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ပြုလုပ်သည်ဟုထင်တာက ကာရကအတ္တစွဲ။
- (၄) အကောင်းအဆိုးဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ခံစားသည်ဟု ထင်တာက ဝေဒက အတ္တစွဲ။

ဤ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကို ရှိသေစွာ နာယူမှတ်သားကြရသော ဓမ္မသဝနကုသိုလ်ကံ စေတနာတို့၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့်

မိမိတို့သန္တာန်၌ ဖြစ်ဆဲ ရုပ်နာမ်တို့ကို ရှုမှတ်လျက် အနိစ္စဒုက္ခ အခြင်း
အရာတို့နှင့်တကွ အနတ္တအခြင်းအရာကို ပိုင်နိုင်စွာ သိမြင်ကြ၍ မိမိတို့
အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်
ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ပဌမပိုင်း ပြီး၏။

အနုတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ဒုတိယပိုင်း

၁၃၂၅-ခုနှစ် နယုန်လပြည့်နေ့ ဟောသည်

တရားအနုသန္ဓေ

အနုတ္တလက္ခဏသုတ်တရားကို နယုန်လဆန်း (၈)ရက်နေ့ကစပြီး ဟောခဲ့တယ်။ ရုပ်ခန္ဓာ အတ္တမဟုတ် အနုတ္တဖြစ်ကြောင်းတော့ တော်တော် စုံသွားပါပြီ။ ဒီကနေ့ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ အနုတ္တ ဖြစ်ပုံကို ဟောရမယ်။ သတ္တဝါတွေက အာရုံကောင်းနဲ့ တွေ့ပြီး ကောင်းတဲ့ခံစားရမှုဖြစ်နေတာကို ကြိုက်ကြတယ်။ ဆိုးတဲ့ ခံစားရမှုကိုတော့ မကြိုက်ကြဘူး။ အဲဒီ ခံစားမှု ၂-မျိုးလုံးကိုပင် “ငါက ခံစားတယ်၊ ငါချမ်းသာတယ်၊ ငါဆင်းရဲတယ်” လို့ ထင်နေကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ အမှန်မှာတော့ အဲဒီခံစားမှုဟာ အတ္တကောင် ငါကောင်မဟုတ်ဘူး။ အနုတ္တသဘောတရားမျှဘဲ၊ အဲဒီအကြောင်းမှန်ကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဒီလိုဝေဘန်ပြီး ဟောတော်မူပါတယ်။

ခံစားတဲ့ဝေဒနာဟာ အတ္တကောင်မဟုတ်

ဝေဒနာ ဘိက္ခဝေ အနုတ္တာ၊ ဝေဒနာ စ ဟိဒံ ဘိက္ခဝေ အတ္တာ အဘဝိဿ၊ နယိဒံ ဝေဒနာ အာဗာဓာယ သံဝတ္ထေယျ၊ လဗ္ဗေထ စ ဝေဒနာယ “ဧဝံ မေ ဝေဒနာ ဟောတု၊ ဧဝံ မေ ဝေဒနာ မာ အဟောသိ” တိ။ ယသ္မာ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာ အနုတ္တာ၊ တသ္မာ ဝေဒနာ အာဗာဓာယ သံဝတ္ထတိ၊ န စ လဗ္ဗတိ ဝေဒနာယ “ဧဝံ မေ ဝေဒနာ ဟောတု၊ ဧဝံ မေ ဝေဒနာ မာ အဟောသိ” တိ။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဝေဒနာ-ခံစားမှု ဝေဒနာသည်၊ အနတ္တာ-အတ္တ
ကောင်မဟုတ်။

ခံစားမှု ဝေဒနာက သုံးမျိုးရှိတယ်—

- (၁) အာရုံကောင်းကို ခံစားတာက သုခဝေဒနာတဲ့။
- (၂) အာရုံဆိုးကို ခံစားတာက ဒုက္ခဝေဒနာတဲ့။
- (၃) မကောင်းမဆိုး အလယ်အလတ် ရိုးရိုးအာရုံကို ခံစားတာက ဥပေက္ခာဝေဒနာတဲ့။

ဒါပေမဲ့ အလယ်အလတ် ခံစားမှု ဥပေက္ခာဝေဒနာကတော့ အများ
အားဖြင့် မထင်ရှားဘူး၊ ဒါကြောင့် ကောင်းတဲ့ခံစားမှု သုခဝေဒနာနဲ့
ဆိုးတဲ့ခံစားမှု ဒုက္ခဝေဒနာကိုသာ အများအားဖြင့်သိနေကြ ပြောနေကြ
ပါတယ်။

ပူအိုက်နေတဲ့အခါ လေအေး ရေအေးကလေးများနဲ့ တွေ့ထိရယင်
နေသာထိုင်သာဖြစ်ပြီး ကောင်းသွားတယ်၊ အလွန်အေးနေတဲ့ အခါ
နွေးတဲ့ ဂွမ်းစောင် စသည်ကို ခြုံရ တွေ့ထိရယင်လဲ ကောင်းသွားတာဘဲ၊
ညောင်းနေတဲ့ လက်ခြေကို ဆန့်လိုက် ကွေးလိုက် ပြုပြင်လိုက်ရယင်လဲ
အညောင်းပြေပြီး ကောင်းသွားတယ်၊ အဲဒီလို အတွေ့အထိကောင်းများနဲ့
တွေ့ထိရပြီး ကောင်းသွားတာကို သုခဝေဒနာ ခေါ်တယ်၊ အဲဒီလို
ကောင်းတဲ့ခံစားမှုကို သတ္တဝါတွေက ငါ့လို့ ထင်နေကြတယ်၊ ငါကောင်း
တယ် ငါချမ်းသာတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီလို အတွေ့
ကောင်းတွေနဲ့ တွေ့ထိရအောင်လို့ ရှာကြံအားထုတ်နေကြတာဘဲ။

အတွေ့ဆိုးများနဲ့ တွေ့ထိပြီး နာကျင်ကိုက်ခဲတာ ညောင်းတာ
ပူလောင်တာ အေးစိမ့်ပြီး အခံခက်တာ ယားတာ အစရှိတဲ့ မခံသာတဲ့
ဆင်းရဲတွေကိုတော့ ဒုက္ခဝေဒနာလို့ ခေါ်တယ်၊ အဲဒီ ဒုက္ခဝေဒနာတွေ
ဖြစ်ပြီး အခံခက်ဆင်းရဲနေတာကိုလဲ ငါ့လို့ ထင်နေကြတယ်၊ ငါနာတယ်
ငါပူတယ် ငါယားတယ် ငါဆင်းရဲတယ် စသည်ဖြင့် ငါကောင်အနေနဲ့

ထင်မှတ်နေကြတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို အတွေ့ဆိုးတွေနဲ့ မတွေ့ မထိရအောင် ရှောင်နိုင်သမျှ ရှောင်နေကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ်ထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ရောဂါအတွေ့ကိုတော့ မရှောင်နိုင်လို့ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဒုက္ခဝေဒနာတွေကို ခံစားနေကြရတာပါ။ ယခု ပြောခဲ့တဲ့ ခံစားမှုတွေကတော့ ကိုယ်ထဲမှာဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သုခနဲ့ဒုက္ခ ဝေဒနာတွေပါ။

စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဝေဒနာတွေကတော့ ဝမ်းသာဘွယ် အာရုံကောင်းတွေကို စိတ်ကူးမိတဲ့အခါ စိတ်ရွှင်လန်း ဝမ်းသာမှု သုခဝေဒနာတွေဖြစ်တယ်။ စိတ်ညစ်စရာ စိတ်ပျက်စရာ ဝမ်းနည်းစရာ လွမ်းဆွတ်ပူဆွေးစရာ ကြောက်လန့်စရာစသည်တွေကို စိတ်ကူးမိတဲ့အခါကျတော့ စိတ်နှလုံး မသာမည ဒုက္ခဝေဒနာတွေ ဖြစ်တယ်။ သာမန်ရိုးရိုး အကြောင်းအရာတွေကို စဉ်းစား ကြံစည်နေတဲ့အခါမှာတော့ မကောင်း မဆိုး ရိုးရိုးခံစားမှု ဥပေက္ခာဝေဒနာတွေ ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါက စိတ်ကူးသက်သက်နဲ့ ခံစားမှု ဝေဒနာသုံးမျိုးဖြစ်ပုံ။ အဲဒီ ဝေဒနာသုံးမျိုး ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့အခါလဲ ငါ ဝမ်းသာနေတယ် ချမ်းသာနေတယ်၊ ငါစိတ်ညစ်နေတယ် ဆင်းရဲနေတယ်၊ ငါမဆင်းရဲ မချမ်းသာ အလယ်အလတ် ဖြစ်နေတယ်လို့ ငါကောင် အနေနဲ့ပင် ထင်မှတ် စွဲလမ်းနေကြတယ်။

နောက်ပြီးတော့ အကောင်းတွေကို မြင်ရ ကြားရ နံရ စားသိရတဲ့အခါ ကောင်းတဲ့ ခံစားမှု သုခဝေဒနာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒါကိုလဲ ငါကောင်းတယ် ငါချမ်းသာတယ်လို့ ထင်မှတ်နေကြတာ။ ဒါကြောင့် အမြင်ကောင်း အကြားကောင်းတွေကို ခံစားရအောင် ပွဲလမ်းသဘင် စသည်တွေကို သွားပြီး ကြည့်ရှု နားထောင်ကြရတယ်။ အနံ့ကောင်းတွေ ခံစားရအောင် ရေမွှေးပန်းနံ့သာတွေကို သုံးစွဲကြရတယ်။ အရသာကောင်းတွေကို ခံစားရအောင်လို့ တတ်နိုင်သမျှ ရှာကြံပြီး စားသောက်နေကြရတယ်။

မကောင်းတာတွေကို မြင်ရ ကြားရ နံရ စားရတဲ့အခါ မခံသာတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒါကိုလဲ ငါလို့ ထင်နေကြတာ။ အဲဒီ အမြင်

ဆိုး အကြားဆိုး စသည်မှ ကင်းလွတ်အောင် တတ်နိုင်သမျှ ရှောင်ရှားနေကြတယ်။

မကောင်း မဆိုး အလယ်အလတ် ရိုးရိုး မြင်နေကျ ကြားနေကျ အာရုံစသည်တို့ကို မြင်ရတဲ့အခါ စသည်မှာတော့ ကောင်းတယ်လို့လဲ မထင်ရှားဘူး၊ အခံခက်တယ်လို့လဲ မထင်ရှားဘူး၊ အဲဒါကတော့ မကောင်းမဆိုး ရိုးရိုး အလယ်အလတ် ခံစားမှု ဥပေက္ခာဝေဒနာ ဖြစ်နေတာဘဲ။ အဲဒါကိုလဲ ငါလို့ ထင်နေကြတာပါ။ အဲဒီ ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုတော့ အားမရတာနဲ့ သုခဝေဒနာဖြစ်အောင်လို့ ကြိုးစားအားထုတ်နေကြတယ်။

အဘိဓမ္မာနှင့် သုတ္တန် နှီးနှောချက်

အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်အရအားဖြင့် မြင်ဆဲ ကြားဆဲ နံဆဲ အရသာသိဆဲမှာ သုခလဲ မရှိဘူး၊ ဒုက္ခလဲ မရှိဘူး၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာသာ ရှိတယ်လို့ ဆိုရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သုတ္တန်ဒေသနာများမှာတော့ ဒွါရ ၆-ပါးလုံးမှာ သုခရော ဒုက္ခရော ဝေဒနာသုံးမျိုးလုံး ဖြစ်ပုံကို ဟောထားပါတယ်။ မြင်ခိုက် ကြားခိုက် စသည်မှာလဲ အဲဒီ ဝေဒနာသုံးမျိုးလုံးကို အမှန်အတိုင်း သိအောင် ရှုဖို့ ညွှန်ကြားထားပါတယ်။ အဲဒီ မြင်ခိုက် ကြားခိုက်စသည်မှာ သုခ ဒုက္ခ ဝေဒနာသဘောထင်ရှားပုံကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ (ဒု ၁၃၇၊ ၃၂၆) မှာ ဒီလို ရှင်းပြထားပါတယ်။ စက္ခုဝိညာဏ်စသည်မှာ ဥပေက္ခာသာ ယှဉ်သည်ဟု ဆိုပေမဲ့ အကုသိုလ်အကျိုး ဝိပါက်ကတော့ ဒုက္ခသဘော ရှိတယ်။ အကုသိုလ်၏ အကျိုးဆိုယင် ကောင်းတဲ့သဘောမရှိဘူး၊ ကုသိုလ်၏ အကျိုးကလဲ ဥပေက္ခာဆိုပေမဲ့ ကောင်းတဲ့ သုခဝေဒနာသဘောရှိတယ်။ ကုသိုလ်၏ အကျိုးဆိုယင် ကောင်းတဲ့ ချမ်းသာတဲ့ သဘောရှိတာချည်းဘဲလို့ ရှင်းပြထားပါတယ်။

အဲဒီ ရှင်းပြချက်ဟာ အလွန်ပင် သင့်လျော်ပါတယ်။ ဒီအချက်ကို လက်တွေ့ စမ်းသပ်ကြည့်နိုင်ပါတယ်။ လှပတင့်တယ်တဲ့ အဆင်းကို မြင်ရတဲ့ အခါ မြင်ဆဲမှာပင် ချမ်းသာတဲ့ ကောင်းတဲ့သဘော ထင်ရှားပါတယ်။

ကြောက်စရာ မုန်းစရာ ရွံ့စရာကို မြင်ရတဲ့အခါလဲ မြင်ဆဲမှာပင် ဆင်းရဲ
 တဲ့ မခံသာတဲ့သဘော ထင်ရှားပါတယ်။ မြင်ရာမှာထက် ကြားရာမှာ
 ပိုပြီး ထင်ရှားတယ်။ အသံကောင်းကို ကြားရတဲ့အခါ နားဝင်ချိုပြီးခံသာ
 တယ်။ အသံဆိုးကြားရတဲ့အခါ နားထဲမှာ အလွန်ပင် အခံရခက်ပါတယ်။
 အနံ့နံ့ရာမှာ အဲဒါထက် ပိုပြီးထင်ရှားတယ်။ မွှေးတဲ့အနံ့ကို နမ်းရှုမိတဲ့
 အခါ နှာခေါင်းထဲမှာကို ချမ်းသာသွားတယ်။ အပုပ်နံ့များ နံတဲ့အခါ
 မခံသာဘူး။ ခေါင်းကိုက်ခြင်း စသည်ကိုလဲ ဖြစ်စေတတ်တယ်။ အဆိပ်နံ့ကို
 နမ်းရှုမိယင် သေသည်အထိ အခံရခက်တတ်ပါတယ်။ အဲဒါထက် စားသိ
 တဲ့အခါ ပိုပြီး ထင်ရှားတယ်။ အရသာကောင်း စားမိတဲ့အခါ လျှာပေါ်
 မှာ ကောင်းကောင်းသွားတယ်။ ဆေးခါးကြီးစတဲ့ အရသာဆိုးကို စားမိတဲ့
 အခါ အလွန်ပင် အခံရခက်ပါတယ်။ အဆိပ်ကို စားမိယင်တော့ သေသည်
 အထိ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်တတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် “စက္ခုဝိညာဏ်စသည်မှာ
 ဥပေက္ခာနှင့်သာ ယှဉ်တယ်လို့ ဆိုပေမဲ့ အနိဋ္ဌာရုံကို ခံစားတဲ့ အကုသလ
 ဝိပါက်ဥပေက္ခာက အခံခက်တဲ့ ဒုက္ခသဘောရှိတယ်။ ဣဋ္ဌာရုံကို ခံစားတဲ့
 ကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာက ချမ်းသာတဲ့ သုခသဘောရှိတယ်” လို့ ဆိုတဲ့
 ဋီကာစကားဟာ အလွန်သင့်မြတ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် သုတ္တန်ဒေသနာတော်များမှာ မြင်ဆဲစသည်၌လဲ ဝေဒ
 နာ သုံးမျိုးလုံးကို ပြတော်မူတယ်လို့ မှတ်ယူရပါတယ်။ နောက်တနည်း
 ကတော့ မြင်ဝိထိစသည်မှာ ဇောခဏ်ကျတော့ ဝေဒနာသုံးမျိုးလုံးပင်
 ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် သုတ္တန်ဒေသနာမှာ မြင်ဆဲစသည်၌လဲ ဝေဒနာ
 သုံးမျိုးလုံးကို ပြတော်မူတယ်လို့ မှတ်ယူရပါတယ်။

ဝေဒနာကို အတ္တစွဲပုံ

ဒါကြောင့် မြင်တိုင်းကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း အာရုံအကောင်း
 အဆိုး အမျိုးမျိုးတွေကို ခံစားနေတဲ့သဘောဟာ ဝေဒနာဘဲ။ ဗမာ
 အရပ်သုံး စကားမှာတော့ ခံစားတယ်လို့ တယ်မပြောကြဘူး။ ကောင်း
 နေတယ်။ မကောင်းဘူးအခံခက်နေတယ်။ မကောင်းမဆိုး ရိုးရိုးဖြစ်နေ

တယ်လို့ ဒီလိုသာ ပြောလေ့ရှိကြပါတယ်။ ကောင်းနေယင်လဲ ငါကောင်း
 နေတယ်လို့ ငါကောင်အနေနဲ့ စွဲလမ်းတယ်၊ မကောင်းယင်လဲ ငါမကောင်း
 ဘဲဖြစ်နေတယ်၊ စောစောပိုင်းက အကောင်းသားနဲ့ အခုမှ မကောင်းပဲ
 ဖြစ်နေတယ်လို့ ငါကောင်အနေနဲ့ စွဲလမ်းတာဘဲ၊ မကောင်းမဆိုး ရိုးရိုး
 ဖြစ်နေတဲ့အခါလဲ ငါ့မှာ ကောင်းလဲမကောင်းဘူး ဆိုးလဲမဆိုးဘူး ရိုးရိုး
 ကတိအတိုင်းဘဲလို့ ငါကောင်အနေနဲ့ပဲ စွဲလမ်းတယ်၊ အဲဒါဟာ ခံစားမှု
 ဝေဒနာကို ငါကောင်အနေနဲ့ စွဲလမ်းတာဘဲ၊ ဝေဒကအတ္တစွဲဘဲ၊ အတ္တ
 ကောင် ငါကောင်က ခံစားတယ်၊ အကောင်းအဆိုး ခံစားနေတာဟာ
 ငါဘဲလို့ စွဲလမ်းတာပါဘဲ။ အဲဒီဝေဒကအတ္တစွဲကို “အကောင်းအဆိုး ဟူသ
 မှုကို ငါကောင်ကပင် ခံစားသည်ဟု ထင်တာက ဝေဒကအတ္တစွဲ” လို့
 ဆောင်ပုဒ်စီသားတယ်၊ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

အကောင်းအဆိုး ဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ခံစားသည်ဟု
 ထင်ဟာက ဝေဒကအတ္တစွဲ။

အဲဒါဟာ ပုထုဇဉ်သတ္တဝါတိုင်းက ထင်မြင်စွဲလမ်းနေပုံပါဘဲ၊ အိန္ဒိယ
 စာပေတွေမှာ အဲဒီ ခံစားမှုဝေဒနာကို အတ္တကောင်အနေနဲ့ သို့မဟုတ်
 အတ္တကောင်၏ စွမ်းရည်သတ္တိအနေနဲ့ ပြဆိုထားကြတယ်၊ ဗမာပြည်
 မှာတော့ အဲဒီလို ကျမ်းစာနဲ့ ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ စွဲလမ်းပုံတော့ မရှိပါဘူး။

ဒါပေမယ်လို့ အကောင်းအဆိုးနဲ့ တွေ့ကြုံခံစားနေတာဟာ ငါဘဲ၊
 ကောင်းတာလဲငါဘဲ၊ မကောင်းတာဆင်းရဲတာလဲငါဘဲလို့ ဒီလိုစွဲလမ်းနေကြ
 တာပါဘဲ။ အဲဒီလိုစွဲလမ်းခြင်း၏အကြောင်းကတော့-အသက်ဝိညာဏ်မရှိတဲ့
 ကျောက်ခဲတို့ ဒုတ်ချောင်းတို့ဟာ မီးနဲ့ထိလို့လဲ ပူမှန်းမသိဘူး၊ ရေနဲ့ထိလို့လဲ
 အေးမှန်းမသိဘူး၊ အဆိုးအကောင်းဘာနဲ့ပဲတွေ့ထိစေကာမူ ဆင်းရဲချမ်းသာ
 ထဲအခြေအနေမရှိဘူး၊ အသက်ဝိညာဏ် ရှိတယ်ဆိုတဲ့ သတ္တဝါတွေကျတော့
 အဆိုးနဲ့တွေ့ရယင် ဆင်းရဲတယ်၊ အကောင်းနဲ့ တွေ့ရယင် ချမ်းသာတယ်၊
 ဒါကြောင့် အသက်ဝိညာဏ်ရှိတဲ့ သတ္တဝါ ဆိုတာဟာ အသက်ရှင်နေတဲ့
 အတ္တကောင်ဘဲ၊ ဒီအတ္တကောင်က အကောင်းအဆိုးတွေခံစားနေတယ်လို့

ထင်မြင်စွဲလမ်းကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ခံစားမှုဝေဒနာဟာ အတ္တကောင်တော့ မဟုတ်ဘူး။ သူ့အကြောင်း အားလျော်စွာ အသစ်အသစ်ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက် ပျက်သွားတဲ့သဘောတရားမျှသာဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက-

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဝေဒနာ-ခံစားမှုဝေဒနာသည်၊ အနတ္တာ-အတ္တ ကောင် မဟုတ်-လို့ မြဲမြံစွာ မှတ်သားရမည့် အမှန်တရားကို ရှေးဦးစွာ ဖော်ပြတော်မူပါတယ်။ အဲဒီလို ဖော်ပြပြီးတော့ ဝေဒနာဟာ အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူးလို့ သိရခြင်း၏ အကြောင်းကိုလဲ ဒီလိုဆက်ပြီး ဟောကြား တော်မူပါတယ်။

ဝေဒနာကို အတ္တမဟုတ်ဟု သိရန်အကြောင်းပြစကား

စ ဟိ-ဝေဒနာဟာ အတ္တမဟုတ်ဟု သိရန်အကြောင်းကို ဆက်၍ဖော် ပြရလျှင်၊ ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဣဒံ ဝေဒနာ-ဤခံစားမှု ဝေဒနာသည်၊ (ဣဒံ-ဟူသောပုဒ်ကို နိပါတ်ပုဒ်ဟု မှတ်ယူရ၏။ ထို့ကြောင့် ဤ ဣတ္ထိ လိင်အရာ၌၎င်း၊ နောက် သင်္ခါရ-ဟူသော ပုလ္လိင် ဗဟုဝုဗ်အရာ၌၎င်း ဣဒံ-ဟူ၍သာ တပုံတည်း မိန့်ဆိုထားပေသည်။ ပါဠိပညာရှိတို့အတွက် အမှာစကား။) အတ္တာ-မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင်သည်၊ အဘဝိ- သာ-အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ (ဧဝံ သတိ-သို့ဖြစ်လျှင်၊) ဣဒံ ဝေဒနာ- ဤခံစားမှုဝေဒနာသည်၊ အာဗာဓာယ-နှိပ်စက်ရန်အလို့ငှါ၊ န သံဝတ္ထေ- ယျ-မဖြစ်တန်လေရာ။ စ-သို့ပြင်လဲ၊ မေ ဝေဒနာ-ငါ၏ ခံစားမှုဝေဒ- နာသည်၊ ဧဝံ ဟောတု-ဤသို့ အကောင်းချည်းဖြစ်ပါစေ၊ မေ ဝေဒနာ- ငါ၏ ခံစားမှုဝေဒနာသည်၊ ဧဝံ မာ အဟောသိ-ဤသို့ အဆိုးကား မဖြစ်ပါစေလင့်၊ ဣတိ-ဤသို့ စီမံခန့်ခွဲခြင်းကို၊ ဝေဒနာယ-ခံစားမှုဝေဒ- နာ၌၊ လဗ္ဘေဏ-ရအပ်ရာ-ရနိုင်ရာ၏ တဲ့။

“ခံစားမှုဝေဒနာဟာ မိမိ၏အတွင်းသား အတ္တကောင် ဟုတ်လို့ရှိယင် အဲဒီဝေဒနာက မိမိကိုနှိပ်စက်မှလဲ မဟုတ်ပါဘူး။ ငါ၏ခံစားမှုတွေဟာ အကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ မကောင်းကား မဖြစ်ပါစေနဲ့လို့ မိမိအလို

အတိုင်း စီမံခန့်ခွဲလို့လဲ ရသင့်ပါတယ်” တဲ့။ ဟုတ်တယ် ခံစားမှုဟာ မိမိ၏ အထည်ကိုယ် အတ္တကောင်ဟုတ်လို့ရှိရင် ခံစားမှုက မိမိကို နှိပ်စက်ဖွယ်မရှိ ပါဘူး။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် နှိပ်စက်နေတယ်လို့ ဖြစ်ရိုးမရှိပါဘူး။ နောက်ပြီး တော့ မိမိ၏ အထည်ကိုယ် အတ္တကောင် ဟုတ်လို့ရှိရင် မိမိအလိုအတိုင်း သာ ဖြစ်ဖို့ရှိပါတယ်။ အဲဒါဟာ “အတ္တကောင် ဟုတ်လို့ရှိရင်” လို့ ပရိကပ္ပ အားဖြင့် ကြံဆပြီးဖြစ်သင့် ဖြစ်ထိုက်ပုံကို ဖော်ပြတာပါ။ တဲ့တဲ့ပြောရရင် တော့-ခံစားမှု ဝေဒနာဟာ မိမိကို နှိပ်စက်မှု မရှိရင်၊ နောက်ပြီးတော့ ဆင်းရဲရတဲ့ ခံစားမှု မဖြစ်ပဲ ချမ်းသာတဲ့ ခံစားမှု ကောင်းတဲ့ ခံစားမှုချည်း သာ မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်နေလို့ရှိရင် ခံစားမှု ဝေဒနာကို အတ္တလို့ ဆို သင့်တဲ့ အကြောင်း ပရိကပ္ပအားဖြင့် ကြံဆပြီးဖော်ပြတဲ့ စကားပါ။ အဲဒီစကားဖြင့် “ခံစားမှုဝေဒနာဟာ မိမိကို နှိပ်စက်ပဲ ရှိပါရဲ့လား၊ မိမိ အလိုအတိုင်း ကောင်းတဲ့ ခံစားမှုချည်း ဖြစ်ပါရဲ့လား” လို့ ဆင်ခြင်ကြည့် ဘို့ ညွှန်ပြတာပါ။ အဲဒီလို ဆင်ခြင်ကြည့်ရင် ခံစားမှုဝေဒနာက မိမိကို အမြဲလိုပင် နှိပ်စက်နေကြောင်း၊ မိမိအလိုအတိုင်း မဖြစ်ပဲ သူ့အကြောင်း အားငလျင်စွာ သာလျှင် ဖြစ်နေကြောင်းကို ထင်ရှားတွေ့ရလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို တွေ့ရတော့ မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူးဆိုတာ ထင်ရှား ပေါ်လာပါတယ်။ ကဲ အဲဒီ ပါဠိရဲ့ အကျဉ်းချုပ် မြန်မာပြန် ဆောင်ပုဒ်ကို လိုက်ထိုကြရမယ်။ ဝေဒုထားတဲ့ ဆောင်ပုဒ် စာရွက်ထဲက အတိုင်းပါ။

ရဟန်းတို့၊ ခံစားမှုဝေဒနာသည် (မိမိ၏ အတွင်းသားအထည် ကိုယ်) အတ္တကောင် မဟုတ်၊ အတ္တကောင် ဟုတ်ပါမူ ဤခံစားမှု ဝေဒနာသည် (မိမိအား) နှိပ်စက်ဖို့ရာ မဖြစ်တန်လေရာ၊ ထို့ပြင် “ငါ၏ ခံစားမှုဝေဒနာသည် ဒီလို အကောင်း ချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလို အဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့” လို့ ခံစားမှုဝေဒနာ၌ စီမံခန့်ခွဲရုံ လဲ ရလေရာ၏။

ဘုရားရှင်လဲ ပရိသတ်တို့၊ ခံစားမှုဝေဒနာက မနှိပ်စက်ပဲ ရှိပါရဲ့လား၊ မကြာခဏ နှိပ်စက်နေတယ် မဟုတ်လား၊ နောက်ပြီးတော့ ကိုယ်အလိုရှိ

တဲ့အတိုင်း အမြင်ကောင်း အကြားကောင်းချည်း ဖြစ်နေရဲ့လား၊ အနံ
ကောင်း အစားကောင်းချည်း ဖြစ်နေရဲ့လား၊ အတွေ့ကောင်း အသိ
ကောင်းချည်း ဖြစ်နေရဲ့လား၊ ကောင်းတဲ့ ခံစားမှုက နဲ့နဲ့ ဆိုးတဲ့ ခံစားမှု
တွေက များများဖြစ်နေတယ် မဟုတ်လား၊ အဲဒီလို မိမိအလိုအတိုင်း
မဖြစ်တာဟာ မိမိအတွင်းသား အတ္တမဟုတ်လို့ပေါ့။ ဒါကြောင့် အဲဒီ
အကြောင်းအရာများကိုလဲ မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဒီလိုဆက်ပြီး ဟောကြား
တော်မူပါတယ်။

အတ္တမဟုတ်ပုံကို တည့်တည့် အကြောင်းပြချက်

ဘိက္ခုဝေ—ရဟန်းတို့၊ စ—စင်စစ် မုချအားဖြင့်သော်ကား၊ ဝေဒနာ—
ခံစားမှုဝေဒနာသည်၊ ယသ္မာ—အကြံကြောင့်၊ အနတ္တာ—(အတွင်းသား
အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင် မဟုတ်ချေ၊ တဿာ—ထိုသို့ အတ္တကောင်
မဟုတ်သောကြောင့်၊ ဝေဒနာ—ခံစားမှုဝေဒနာသည်၊ အာဗာဓာယ—နှိပ်
စက်ရန်အလို့ငှါ၊ သံဝတ္တတိ—ဖြစ်နေချေ၏၊ စ—ထို့ပြင်လည်း၊ မေ ဝေ-
ဒနာ—ငါ၏ ဝေဒနာသည်၊ ဧဝံ ဟောတု—ဤသို့အကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ၊
မေ ဝေဒနာ—ငါ၏ဝေဒနာသည်၊ ဧဝံ မာ အဟောသီတိ—ဤသို့ အဆိုးကား
မဖြစ်ပါစေလင့် ဟု စီမံခန့်ခွဲခြင်းကိုလည်း၊ ဝေဒနာယ—ဝေဒနာ၌၊ န
လဗ္ဘတိ—မရအပ်—မရနိုင်ပဲ ရှိချေသည်။

အမှန်အားဖြင့်တော့ ခံစားမှုဝေဒနာဟာ (မိမိ၏အတွင်းသား အထည်
ကိုယ်) အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ဝေဒနာက နာကျင်ကိုက်ခဲ
ခြင်း စသည်ဖြင့်လဲ နှိပ်စက်နေတယ်၊ စိတ်နှလုံးမသာခြင်း စသည်ဖြင့်လဲ
နှိပ်စက်နေတယ်၊ ထို့ပြင် “ ငါ၏ ဝေဒနာဟာ ဒီလို အကောင်းချည်း
ဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလိုအဆိုးတော့မဖြစ်ပါစေနဲ့” လို့ မိမိ၏ဝေဒနာ၌ စီမံခန့်ခွဲ၍လဲ
မရပဲ ရှိနေပါတယ် တဲ့။ အဲဒီပါဠိ၏အကျဉ်းချုပ် မြန်မာပြန် ဆောင်ပုဒ်ကို
လဲ ဆိုကြရမယ်။

အမှန်အားဖြင့်တော့ ဝေဒနာဟာ (မိမိ၏ အတွင်းသား
အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင်မဟုတ်၊ အတ္တကောင် မဟုတ်သော

ကြောင့်ပင် ဤဝေဒနာသည် (မိမိအား) နှိပ်စက်ဖို့ရာလဲ ဖြစ်နေ
ချေသည်။ ထို့ပြင် “ငါ၏ ဝေဒနာသည် ဒီလို အကောင်းချည်း
ဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလိုအဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့” လို့ ဝေဒနာ၌ စီမံခန့်ခွဲ
၍လဲ မရပဲ ရှိချေသည်။

ဒီစကားရပ်ဖြင့် “ဝေဒနာက မိမိအား နှိပ်စက်နေသောကြောင့်လဲ
မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူး၊ မိမိအလိုအတိုင်း မဖြစ်
သောကြောင့်လဲ မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူး” လို့
သိစေပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ ဝေဒနာက နှိပ်စက်နေတာလဲ ထင်ရှားပါတယ်။ မိမိ၏
အလိုအတိုင်း မဖြစ်တာလဲ ထင်ရှားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အတ္တစွဲဒိဋ္ဌိနဲ့တဏှာ
အားကြီးတဲ့ သူတွေကတော့ ချမ်းသာ ကောင်းစားတဲ့ သုခဝေဒနာကို
အားကိုးပြီး ဝေဒနာကို အတ္တအနေနဲ့ပင် စွဲလမ်းလျက် သာယာနေတတ်ကြ
တယ်။ သေသေချာချာ စဉ်းစားကြည့်ယင် သုခဝေဒနာဖြစ်ပြီး ချမ်းသာစွာ
နေရတဲ့အချိန်က အလွန်ပင် နဲ့ပါတယ်။ ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲနေတဲ့
အချိန်တွေကသာ များနေပါတယ်။

ဝေဒနာက နှိပ်စက်နေပုံ

ကိုယ်ထဲမှာ နေသာထိုင်သာရှိအောင် အမြဲမပြတ် ပြုပြင်ပေးနေ ကြရ
တယ်။ မပြုပြင်ပဲ နေယင် ညောင်းလာလိုက် ပူလာလိုက် နာလာလိုက်နဲ့
မကြာခဏ နှိပ်စက်နေတာဘဲ။ မျက်စိတခုတည်း စဉ်းစားကြည့်ယင်ပင်
ဝေဒနာက နှိပ်စက်နေပုံဟာ အလွန် ထင်ရှားပါတယ်။ မျက်စိ နေသာ
ထိုင်သာရှိအောင် မျက်တောင်ကို မကြာမကြာ ခတ်ပေးနေရတယ်။ ရံခါ
မှိတ်လိုက် ဖွင့်လိုက်လဲ လုပ်ပေးနေရတယ်။ အဲဒီလိုပြုပြင်မပေးယင် မျက်စိက
မခံသာဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်သွားမှာဘဲ။ တခြား ကိုယ်အစိတ်အပိုင်း
တွေကလဲ နည်းတူပင် ပြုပြင်ပေးနေရပါတယ်။ ဒီပြုပြင်ပေးနေယင်ထဲကပင်
အဆင်မသင့်တဲ့အခါ မခံသာအောင် နာကျင်ကိုက်ခဲမှု ဖြစ်ပြီး ဝေဒနာက

နှိပ်စက်တယ်။ ကံမကောင်း အကြောင်းမသင့်တဲ့ သူတွေမှာ ရောဂါဆိုး စွဲကပ်ပြီး ဝေဒနာရဲ့ အနှိပ်စက်ကို အကြီးအကျယ် ခံနေရတယ်။ သေချင် ပါပြီလို့တောင် ညည်းညူနေရှာ ကြရတယ်။ တချို့ကတော့ ဝေဒနာရဲ့ အနှိပ်စက်ဒဏ်ကို မခံနိုင်လို့ ကိုယ်ဟာကိုယ် သတ်ပြီးတော့တောင် သေ သွားရှာကြတယ်။ အဲဒီလို ကိုယ်ဆင်းရဲက နှိပ်စက်ရာမှာတော့ ဝေဒနာ သက်သက်ကချည်း နှိပ်စက်တာ မဟုတ်ဘူး။ ရုပ်ကလဲ အရင်းခံ အနေ အားဖြင့် နှိပ်စက်နေတယ်လို့ ဆိုရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရုပ်ကနှိပ်စက်နေပုံ ဖော်ပြရာမှာလဲ ဒုက္ခဝေဒနာ အမျိုးမျိုးနှင့်တကွ နှိပ်စက်ပုံတွေ ပြခဲ့ပါပြီ။ အဲဒီ နှိပ်စက်ပုံတွေဟာ ဝေဒနာက နှိပ်စက်တယ် ဆိုရာမှာလဲ အတွင်းဝင် ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ စေတသိကဒုက္ခ - စိတ်ဆင်းရဲ ဆိုတဲ့ ဝေဒနာကတော့ ရုပ်အကူအညီမပါပဲ သူ့သက်သက်ဖြင့်ပင် နှိပ်စက်နေတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆို ယင်-သားသမီးသေလို့၊ မိဘသေလို့၊ လင်သေလို့၊ မယားသေလို့ စသည် ဖြင့် ဆွေမျိုးဉာတိတို့ ပျက်စီးတာ အကြောင်းပြုပြီးတော့လဲ စိုးရိမ်ပူဆွေး ခြင်း၊ နှလုံးမသာခြင်း အကြီးအကျယ်ဖြစ်ပြီး ဝေဒနာက နှိပ်စက်တယ်။ စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေ ပျက်စီး ဆုံးရှုံးသွားတာ အကြောင်းပြုပြီးတော့လဲ စိတ် ဆင်းရဲ အကြီးအကျယ်ဖြစ်ပြီး နှိပ်စက်တယ်။ အဲဒီလို စိတ်ဆင်းရဲကြောင့် တချို့ သေဆုံးသွားကြရှာတယ်။ စားဝတ်နေရေး အဆင်မပြေတာတွေ၊ အပေါင်းအသင်း ကွဲကွာပျက်စီးသွားတာတွေ၊ ရည်ရွယ်မြှော်လင့်ချက် မပြည့်စုံပဲ ချွတ်ယွင်း ပျက်စီးသွားတာတွေ-ဒီလိုဟာတွေ အကြောင်း ပြုပြီးတော့လဲ စိတ်ဆင်းရဲ အကြီးအကျယ်ဖြစ်ပြီး နှိပ်စက်တယ်။

နောက်ပြီးတော့ သုခဝေဒနာဆိုတဲ့ ချမ်းသာမှုကလဲ သူ့ရှိနေတုန်း နေသာ ထိုင်သာ ကောင်းနေပေမယ်လို့ သူမရှိတဲ့ အခါကျတော့ သူ့ကို တမ်းတပြီး မနေသာ မထိုင်သာ ဖြစ်စေတတ်တယ်။ ဒါလဲ ဥစ္စာစောင့်စတဲ့ နတ်ဘီလူးမက သူ့ရုပ်ကို စွဲမက်စေပြီး နှိပ်စက်တာမျိုးပါဘဲ။ ဒါကြောင့် လူတွေဟာ အဲဒီ သုခဝေဒနာနဲ့ ပြည့်စုံရအောင် အမြဲမပြတ် လုပ်ကိုင်ရှာ

ကြံ နေကြရတယ်။ အသက်ကို စွန့်ပြီးတော့လဲ လုပ်ကိုင် ရှာကြံ နေကြရတယ်။ အဲဒီလို ရှာကြံ နေကြရတဲ့ အတွက်လဲ ဆင်းရဲပင်ပန်းတာဘဲ။ မတရားတဲ့ နည်းဖြင့် ရှာကြံမိယင် ရာဇဝတ် အပြစ်သင့်ပြီးတော့လဲ ဒုက္ခရောက်ကြရတယ်။ အပါယ်လေးပါး ကျရောက်ပြီးတော့လဲ ဒုက္ခရောက်ကြရတယ်။ ဒါကြောင့် သုခဝေဒနာကလဲ နှိပ်စက်နေတာပါ။ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာကတော့ သုခလိပင် နေသာ ထိုင်သာ ရှိတဲ့အတွက် အဲဒီ ဥပေက္ခာ နှင့် ပြည့်စုံအောင်လဲ ကြောင့်ကြ စိုက်ပြီး ဆင်းရဲကြရတာပါ။ အဲဒီလို အားထုတ်လို့ ပြည့်စုံနေပေမယ်လို့ အဲဒီ သုခနှင့် ဥပေက္ခာက အမြဲတမ်း တည်နေတာမဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် အသစ်အသစ် ပြည့်စုံရအောင်လဲ မပြတ်အားထုတ်နေကြရတယ်။ အဲဒီလို မပြတ်အားထုတ်ပြီး ဆင်းရဲနေရတာဟာ သင်္ခါရ ဒုက္ခ—သင်္ခါရဆင်းရဲတွေဘဲ။ အဲဒီသင်္ခါရ ဆင်းရဲတွေဖြင့်လဲ အနှိပ်စက် ခံနေကြရတယ်။ အဲဒါဟာ ဝေဒနာသုံးပါးလုံးက နှိပ်စက်နေပုံ အရိပ် အမြှက်မျှပါ။

အကယ်၍သာ ခံစားမှုဝေဒနာ မရှိယင် ဘယ်လို ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲမျှ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဘယ်ဆင်းရဲကမျှ မနှိပ်စက်နိုင်ဘူး။ တုံးတိုင်ကျောက်ခဲ မြေကြီးခဲတွေကို ဆင်ခြင်ကြည့်ပါ။ အဲဒါတွေမှာ ခံစားမှု ဝေဒနာ မရှိတဲ့အတွက် မဆင်းရဲကြရဘူး။ ဓားနဲ့ခုတ် တူနဲ့ထု မီးနဲ့ရှို့ ပေမဲ့ အဲဒီ တုံးတိုင် ကျောက်ခဲ မြေကြီးခဲတွေမှာ ဘာဆင်းရဲမျှ မခံစားရဘူး။ အဲဒါဟာ ခံစားတတ်တဲ့ ဝေဒနာ မရှိလို့ပါ။ ခံစားတတ်တဲ့ ဝေဒနာနှင့် ယှဉ်တွဲနေတဲ့ ရုပ်နာမ် အစဉ်တွေမှာတော့ ဆင်းရဲအမျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်ပြီး အနှိပ်စက်ခံနေကြရတယ်။ ဒါကြောင့် နှိပ်စက်တတ်တဲ့ အဲဒီ ဝေဒနာဟာ မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင် မဟုတ်ကြောင်း ထင်ရှားပါတယ်။

ဝေဒနာ အလိုအတိုင်းမဖြစ်

နောက်ပြီးတော့ ခံစားမှုဝေဒနာကို အစိုးမရဘူး။ မိမိအလိုအတိုင်း မဖြစ်စေနိုင်ဘူး။ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ အမြင်ကောင်း အကြားကောင်းချည်း သာ ဖြစ်နေပါစေလို့ စီမံ တောင့်တလို့လဲ မရဘူး။ အနံ့ကောင်း အရသာ

အသိကောင်း အတွေ့ကောင်းတွေချည်း ဖြစ်နေပါစေလို့လဲ စီမံတောင့်တလို့ မရဘူး၊ အဲဒီလို အကောင်းတွေကို တွေ့ချင် ခံစားချင်ယင် အဆင်းကောင်းတွေရအောင် ရှာကြည့်ရတယ်။ အသိကောင်းကို ရှာပြီး နားထောင်ရတယ်။ အနံ့ကောင်းကို ရှာပြီး နှမ်းရှုရတယ်။ အစာကောင်း အတွေ့အာရုံကောင်းတွေကို ရှာပြီး သုံးဆောင်ရတယ်။ အဲဒီလို ကြည့်ရှု နားထောင် သုံးဆောင်လို့ အမြင်ကောင်းစသည်ကို ခံစားရတာကလဲ အခိုက်အတန့်မျှ တခဏ တခဏကလေးမျှဘဲ၊ တော်တော်ကြာယင် အဲဒီ အာရုံကောင်းတွေက ကုန်ပျောက်သွားတယ်။ အဲဒီအခါ အမြင်ကောင်း စသည်တွေလဲ မရှိပြန်ဘူး ဒါကြောင့် အမြင်ကောင်းစတဲ့ အကောင်းတွေ ချည်း ဖြစ်နေပါစေ၊ အဲဒီအကောင်းတွေ ပျောက်မသွားပါစေနဲ့လို့ စီမံ တောင့်တလို့လဲ မရဘူး။

အဲဒီအမြင်ကောင်းစသည်တွေ ပျောက်သွားတဲ့အခါ အမြင်ဆိုး စသည် တွေနဲ့ တွေ့ပြီး ဆင်းရဲရတယ်။ အမြင်ဆိုးထက် အကြားဆိုးက သာပြီး အခံရခက်တယ်။ အဲဒါထက် အနံ့ဆိုးက သာပြီး အခံရခက်တယ်။ အဲဒါထက် အရသာဆိုးတွေ ခံစားရတာက သာပြီး အခံရခက်တယ်။ အဆိပ်ဖြစ်တဲ့ အစာကို စားမိယင် သေသည်အထိ ဆင်းရဲ ဒုက္ခရောက်တဲ့ အကြောင်း ရှေ့နားပိုင်းက ပြောခဲ့ပါပြီ။ အဲဒီ အရသာဆိုးထက် အတွေ့အထိ ဆိုးက သာပြီး အခံရခက်တယ်။ ဆူးစူးလို့ ခလုပ်တိုက်လို့ လဲကျလို့ လိမ့်ကျလို့ ဒုတ် ဓား သေနတ်ဒဏ် ထိခိုက်လို့ မီးလောင်လို့ ရောဂါဆိုး စွဲကပ်လို့ တွေ့ထိရတဲ့ အတွေ့ဆိုးတွေကမှ သာပြီး အခံရခက်တာ၊ သေလုနီးပါး နာကျင်ပြီး ဟစ်အော် မြည်ဟမ်းနေရတာလဲ ရှိတယ်။ သေသည်အထိ နာကျင် နှိပ်စက်သွားတာလဲ ရှိတယ်။ ဆိုးတဲ့ခံစားမှု ဝေဒနာတွေပါဘဲ၊ အဲဒီလို ဆိုးတဲ့ခံစားမှု ဝေဒနာတွေကို မဖြစ်ပါစေနဲ့လို့ စီမံခန့်ခွဲလို့ မရဘူး။ အဲဒါဟာ အစိုးမရတဲ့ သဘောဘဲ၊ အဲဒီလို မိမိအလိုအတိုင်း မဖြစ်တဲ့ အစိုးမရတဲ့ ဝေဒနာကို မိမိ၏အတွင်းသား အတ္တကောင်လို့ ဘယ်မှာ ဆိုသင့်ပါမလဲ၊ မဆိုသင့် မထင်သင့် မစွဲလမ်းသင့်ပါဘူး။

ယခုပြောခဲ့တာက လူ့လောကမှာ ရှိနေတဲ့ ဝေဒနာအကြောင်းမျှဘဲ၊ အပါယ်လေးပါးက ဝေဒနာတွေက သာပြီးဆိုးတယ်၊ နွား ကျွဲ ကြက် ဝက် စသော တိရစ္ဆာန်တွေကို စဉ်းစားကြည့်ပါ။ အဲဒီ တိရစ္ဆာန်တွေမှာ အမြဲလိုလိုပင် အတွေ့ဆိုးတွေနဲ့ တွေ့ထိပြီး ဝေဒနာရဲ့ အနှိပ်စက်ကို ခံနေ ကြရတယ်။ ကာကွယ် ပြုပြင်ပေးမည့်သူ စောင့်ရှောက်မည့်သူလဲ မရှိဘူး။ ဆင်းရဲဒုက္ခတွေကို အလူးအလဲ ခံနေကြရတာဘဲ။ အဲဒီ တိရစ္ဆာန်တွေထက် ပြိတ္တာတွေမှာ သာပြီးဆင်းရဲတယ်။ ပြိတ္တာထက် ငရဲသတ္တဝါတွေမှာ သာပြီး ဆင်းရဲတယ်။ အဲဒီဆင်းရဲတွေကို မိမိတို့နဲ့ မဆိုင်ဘူးလို့တော့ မဆိုနိုင်ဘူး။ အရိယာအဖြစ်သို့ မရောက်သေးယင် အဲဒီ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ ငရဲဆင်းရဲ တွေနဲ့လဲ တွေ့ကြုံသွားနိုင်တာဘဲ။ အဲဒီလို ဖြစ်ရာ ဖြစ်ရာ ဘဝမှာ ဝေဒနာက နှိပ်စက်နေသောကြောင့် အဲဒီ ဝေဒနာကို အသီးအသီးသော သတ္တဝါတို့၏ အတွင်းသား အတ္တကောင်လို့ မဆိုနိုင်ဘူး။ အဲဒီလို ဝေဒနာဆိုးတွေ မဖြစ်ပါ စေရုံလိုလဲ မစီမံ မခန့်ခွဲနိုင်ဘူး။ စီမံခန့်ခွဲလို့ မရဘူး။ သူ့အကြောင်း အား လျော်စွာ မလိုလားအပ်တဲ့ ဝေဒနာကလဲ ဖြစ်ဖြစ်နေတာဘဲ။ စိတ်ဆင်းရဲ တွေကလဲ မဖြစ်စေလိုဘဲ ဖြစ်ဖြစ်နေတာဘဲ။ အဲဒါဟာ အလိုအတိုင်း မဖြစ်တာ အစိုးမရတာပါဘဲ။ အသီးအသီးသော သတ္တဝါတွေဟာ မိမိတို့ သန္တာန်က ဝေဒနာတွေကို အစိုးမရကြတာချည်းဘဲ။ အဲဒီလို အစိုးမရ သောကြောင့်လဲ အနတ္တလို့သာ ဆိုရပါတယ်။ မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တ ကောင် အသက်ကောင် ငါကောင်မဟုတ်ဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

အဲဒီပါဠိ၏ ဘာသာပြန် အကျဉ်းချုပ်ဆောင်ပုဒ်ကို ထပ်ပြီး ဆိုကြရဦးမယ်။

ဘာသာပြန်အကျဉ်းချုပ်

ရဟန်းတို့၊ ခံစားမှု ဝေဒနာသည် (မိမိ၏ အတွင်းသား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင်မဟုတ်၊ အတ္တကောင်ဟုတ်ပါမူ ဤ ခံစားမှုဝေဒနာသည် (မိမိအား) နှိပ်စက်ဖို့ရာ မဖြစ်တန်လေရာ၊ ထို့ပြင် “ငါ၏ ခံစားမှု ဝေဒနာသည် ဒီလို အကောင်းချည်း

ဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလို အဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့”လို့ ခံစားမှု ဝေဒနာ ဌှိ စီမံခန့်ခွဲ၍လဲ ရလေရာ၏။

အမှန်အားဖြင့်တော့ ဝေဒနာဟာ (မိမိ၏ အတွင်းသား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင်မဟုတ်၊ အတ္တကောင် မဟုတ်သော ကြောင့်ပင် ဤဝေဒနာသည် (မိမိအား) နှိပ်စက်ဖို့ရာလဲ ဖြစ်နေ ချေသည်။ ထို့ပြင် “ငါ၏ ဝေဒနာသည် ဒီလို အကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလို အဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့”လို့ ဝေဒနာ၌ စီမံ ခန့်ခွဲ၍လဲ မရပဲ ရှိချေသည်။

ဒီ ဘုရားဟော ပါဠိတော်အတိုင်းပင် မိမိတို့၏ သန္တာန်မှ ဝေဒနာက မိမိကိုယ်ကို နှိပ်စက်လဲ နှိပ်စက်တတ်လို့၊ မိမိအလိုအတိုင်းလဲ မစီမံနိုင်လို့ အစိုးမရလို့ မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူးဆိုတာဟာ အလွန်ပင် ထင်ရှားနေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သာမန်ပကတိ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အနေ အားဖြင့်တော့ ငါကပဲ ချမ်းသာနေရာက ဆင်းရဲသွားတယ်၊ ဆင်းရဲ နေရာကလဲ အကြောင်းညီညွတ်တဲ့အခါ ချမ်းသာလာတယ်လို့ ဒီလိုပဲ စွဲ လမ်းနေကြတယ်။ ဒီ အတ္တစွဲကို လုံးဝ ကင်းသွားအောင် ပယ်ဘို့ရာ ခဲ ယဉ်းပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ညွှန်ကြားထားတဲ့အတိုင်း မဇ္ဈိမာဋီပဒါ အကျင့်လမ်းဆိုတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာလမ်းဖြင့် ဖြစ်တိုင်းသော ဝေဒနာ တွေကို ရှုမှတ်ပြီး ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိပါမှ ပယ်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ယောက်တေ့မှာ ဝေဒနာကို ရှုမှတ်ပြီး အတ္တစွဲပယ်နိုင်ပုံကို ယခု ဖော်ပြ ပါဦးမယ်။

ဝိပဿနာရှုပုံအကျဉ်းချုပ်ကို ပဌမပိုင်း (စာမျက်နှာ ၂၅-စသည်) မှာ ပြခဲ့ပါပြီ။ အဲဒီမှာ ပြခဲ့တဲ့အတိုင်း ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာ ကိုယ်ထဲက နာကျင်တာ ညောင်း တာ ပူတာ စသည့် အခံခက်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ ဖြစ်လာယင် အဲဒါကို စူး စိုက်ပြီး “နာတယ် နာတယ်၊ ညောင်းတယ် ညောင်းတယ်၊ ပူတယ် ပူတယ်” စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရတယ်။ သမာဓိဉာဏ်က အားမကောင်း

သေးခင် ဆိုယင်တော့ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေယင်း တိုးတိုးပြီး နာလာတတ်
 တယ်။ တိုးတိုးပြီး ညောင်းလာတတ် ပူလာတတ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ သည်း
 ခံနိုင်သမျှ သည်းခံပြီး ရှုမှတ်မြဲ ရှုမှတ်နေရတယ်။ သမာဓိဉာဏ် အားရှိ
 လာတဲ့အခါကျတော့ နာတယ် နာတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေယင်းပင်
 အဲဒီ နာကျင်မှုစသော ဒုက္ခဝေဒနာဟာ နဲ့နဲ့ပြီး ပျောက်ကင်းသွားတတ်
 ပါတယ်။ သမာဓိဉာဏ် အလွန်ထက်သန် အားကောင်းနေတဲ့အခါဆိုယင်
 စူးစိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေယင်း ယူပစ်လိုက်သလို တခါတည်းလဲ ပျောက်ကင်း
 သွားတတ်တယ်။ အဲဒီလို ရုတ်တရက် ပျောက်ကင်းသွားယင် အဲဒီ ဒုက္ခ
 ဝေဒနာမျိုး နောက်ထပ် မပေါ်လာတော့ပဲလဲ ကင်းသွားတတ်ပါတယ်။

အဲဒါဟာ ဗောဇ္ဈင်တရားကို နာပြီးတော့ အရှင်မဟာကဿပစသည်
 တို့မှာ ရောဂါဝေဒနာ ပျောက်ကင်းသွားပုံမျိုးပဲလို့ ဆိုရမှာဘဲ။ ဒါပေမဲ့
 သမာဓိဉာဏ် အားမကောင်းသေးမီမှာတော့ တနေရာက ဒုက္ခဝေဒနာ
 ပျောက်သွားတဲ့နောက် အခြား တနေရာက တမျိုးပေါ်လာတတ်တယ်။
 အဲဒီ ဝေဒနာကို ရှုမှတ်လို့ ပျောက်သွားပြန်ယင်လဲ အခြား တနေရာက
 တမျိုး ပေါ်လာတတ်ပြန်တယ်။ ဒီနည်းဖြင့် ဒုက္ခဝေဒနာတွေကို ရှုမှတ်ရဖန်
 များလာတဲ့အခါ “ခံစားမှု ဝေဒနာက နှိပ်စက်နေတာဘဲ၊ မခံသာတဲ့
 ဝေဒနာတွေ မဖြစ်ပါစေနဲ့လို့လဲ မစိမ့် မခန့်ခွဲနိုင်ဘူး၊ အစိုးမရဘူး၊ ဒါ
 ကြောင့် ကောင်းတာရော ဆိုးတာရော ခံစားမှု ဝေဒနာဟာ အတွင်း
 သား အတ္တကောင် ငါကောင် မဟုတ်ဘူး၊ အနတ္တသဘောတရားမျှဘဲ”
 လို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သဘောကျ သိမြင်လာတယ်။ အဲဒါဟာ အနတ္တ-
 နုပဿနာဉာဏ် အစစ်ပဲ။

ရှုမှတ်လို့ ဒုက္ခဝေဒနာ ပျောက်သွားတဲ့ ယောဂီမှာလဲ ဒုက္ခဝေဒနာ
 ဖြစ်နေဆဲက နှိပ်စက်ခဲ့တာကိုလဲ ထင်ရှား တွေ့ခဲ့ရတယ်။ ပျောက်သွား
 တာကလဲ ပျောက်ပါစေလို့ တောင့်တရုံမျှ အမိန့်ပေးရုံမျှဖြင့် ပျောက်
 တာ မဟုတ်ဘူး။ ရှုမှတ်တဲ့ သမာဓိဉာဏ်၏ အစွမ်းကြောင့် အကြောင်း
 ညီညွတ်လို့ ပျောက်သွားတာဘဲ၊ အစိုးမရတဲ့ သဘောဘဲဆိုတာလဲ သိရ

တယ်။ ဒါကြောင့် ကောင်းတာရော ဆိုးတာရော ခံစားမှု ဝေဒနာဟာ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာဖြစ်နေတဲ့ သဘောတရားမျှတဲ၊ အတ္တကောင် ငါကောင် မဟုတ်တဲ့ အနတ္တတရားမျှတဲလို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်လာ တာပါဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း အကောင်း အဆိုး ခံစားမှု ဝေဒနာကလေးတွေဟာ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ချက်ခြင်း ပျောက် ပျောက် သွားတာကို တွေ့ရသောကြောင့်လဲ အနတ္တသဘောတရားမျှတဲလို့ သိသိ သွားပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်စသည် ရောက်ပြီးအမှတ်အထူးကောင်း နေတဲ့အခါ ရှုမှတ်လို့လဲ ကောင်းနေလို့ ထိုင်လို့လဲကောင်းပြီး နေတတ် တယ်။ အဲဒီလို အထူးကောင်းနေတာဟာ ထူးခြားတဲ့ သုခဝေဒနာဘဲ။ အဲဒီ သုခဝေဒနာတွေ မပျက်မစီးပဲ အမြဲဖြစ်နေစေချင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ သမာဓိ ဉာဏ်အရှိန် ပြယ်သွားတဲ့အခါ အဲဒီကောင်းတဲ့ ခံစားမှုမျိုး မရှိတော့ဘူး။ နောက်တခါ အဲဒီအကောင်းမျိုး ဖြစ်စေချင်ပေမယ့်လို့ မဖြစ်ပဲလဲ ရှိတတ် တယ်။ အဲဒါလဲ မိမိအလိုအတိုင်း မဖြစ်တဲ့ အစိုးမရတဲ့သဘောပါဘဲ။ အဲဒီ လို အစိုးမရတဲ့အတွက်လဲ ခံစားမှုဝေဒနာကို မိမိ၏အတွင်းသား အတ္တ ကောင် မဟုတ်ဘူး။ အနတ္တသဘောတရားမျှတဲလို့ ယောဂီက ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင် သဘောကျသွားပါတယ်။

ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း ဝေဒနာ ပျက်ပျက်သွားတာကို တွေ့ရလို့လဲ အနတ္တသဘောမျှဖြစ်ကြောင်း ယောဂီက ထင်ရှားသိရတယ်။ ရှုမှတ်ခါစ ယောဂီမှာ ညောင်းတာ ပူတာ နာတာ ယားတာ အစရှိတဲ့ ကိုယ်ဆင်းရဲ ဒုက္ခဝေဒနာကို တွေ့ရတတ်တယ်။ တရံတခါ စိတ်ပျက်တာ ကြောက်တာ ရွံတာအစရှိတဲ့ စိတ်ဆင်းရဲ ဒုက္ခဝေဒနာကိုလဲ တွေ့ရတတ်တယ်။ အဲဒီ တွေ့ရတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာကိုပဲ ရှုမှတ်နေရတယ်။ အဲဒီဒုက္ခဝေဒနာ ဖြစ်နေခိုက် မှာ ချမ်းသာတဲ့ ကောင်းတဲ့ သုခဝေဒနာမရှိဘူး။ အဲဒါကိုလဲ သိရတယ်။ တရံတခါကျတော့ ကိုယ်ထဲမှာ အထူးကောင်းတဲ့ ကိုယ်ချမ်းသာသုခကို တွေ့ရတယ်။ ရှုမှတ်လို့ကောင်းတဲ့အခါ ခုတင်ကပြောခဲ့တဲ့ စိတ်ချမ်းသာ

အထူးကိုလဲ တွေ့ရတယ်၊ ဝမ်းသာစရာအကြောင်း စဉ်းစားမိတဲ့အခါ ဝမ်းသာတဲ့သူ့ကို တွေ့ရတယ်၊ အဲဒီဟေ့ရတဲ့ သုခဝေဒနာကို ရှုမှတ်နေရတယ်၊ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေတော့ သုခဝေဒနာ ဖြစ်ခိုက်မှာ ဒုက္ခဝေဒနာ မရှိဘူးဆိုတာကိုလဲ သိရတယ်။ အများအားဖြင့် ဒုက္ခ သုခ မထင်ရှားပဲ ဖောင်းတာ ပိန်တာအစရှိတဲ့ ရိုးရိုးကိုယ်အတွေ့နဲ့ ရိုးရိုးစိတ်အကြံများကိုသာ ရှုမှတ်နေရတာပဲ များတယ်။ အဲဒါက ဥပေက္ခာ ထင်ရှားနေတဲ့သဘောဘဲ။ အဲဒီလိုအခါမှာ သုခဒုက္ခကို မတွေ့ရဘူး၊ ဒါကြောင့် မကောင်းမဆိုး ရိုးရိုးဖြစ်နေတဲ့အခါ ဒုက္ခလဲ မရှိဘူး၊ သုခလဲ မရှိဘူးလို့ ဟောဂီက သိရတယ်။ အဲဒီလိုသိရတဲ့အတွက် ဝေဒနာဟာ သူ့အခိုက်အတန့်နဲ့သူ ဖြစ်ပြီးပျောက်ပျောက်သွားသောကြောင့်လဲ အမြဲတမ်း တည်ရှိနေတယ်လို့ ထင်ရတဲ့အတ္တကောင် ငါကောင်မဟုတ်ဘူးဆိုတာ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်သဘောကျသွားတယ်။ အဲဒီလို သိမြင်သဘောကျအောင် ဟောထားတဲ့ ဒီဃနာသုတ်ကို ဒီနေရာမှာ ထည့်သွင်းပြီး ပြောရဦးမယ်။ အဲဒီသုတ်ကို ဟောခြင်း၏ အကြောင်းရင်း မူလဖြစ်တဲ့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ တရားရပုံကိုလဲ ဟောရဦးမယ်။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ တရားရှာပုံနှင့် တရားရပုံ

အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ အလောင်းလျှာ ဥပတိဿနှင့် အရှင်မောဂ္ဂလာန်၏အလောင်းလျှာ ကောလိတတို့ဟာ မအို မနာ မသေတရားကို ရှာဘို့ သိဉာဏ်ဆရာကြီးထံမှာ ပရိဗိုဇ်ရသေ့ ရဟန်းပြုကြတယ်။ သိဉာဏ်ဆရာကြီး၏ အယူဝါဒကို ရက်အနည်းငယ်မျှဖြင့် လေ့လာ နားလည်ပြီးတဲ့အခါ အဲဒီဆရာကြီး၏ အယူဝါဒ၌ အနှစ်သာရ ဘာမျှမရှိကြောင်း သိရတဲ့အတွက် အဲဒီဥပတိဿနှင့် ကောလိတပရိဗိုဇ်တို့ဟာ ဇမ္ဗူဒီပါတကျွန်းလုံးကို လှည့်လည်ပြီး တရားလမ်းမှန်ကို ရှာကြတယ်။ ဘယ်မှာမှ တရားနည်းလမ်းမှန်ကို မရကြဘူးတဲ့။ နောက်ဆုံးမှာ ရာဇဂြိုဟ်မြို့ ပြန်ရောက်နေခိုက်တွင် ပဉ္စဝဂ္ဂါးပါးထဲက အငယ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ အရှင်အဿဇိကို ဆွမ်းခံကြနေစဉ်မှာ ဥပတိဿပရိဗိုဇ်က တွေ့ရတော့ အရှင်အဿဇိနောက်မှ အစဉ်လိုက်သွားပြီး

တော့ အရှင်အဿဇိမထေရ် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးဘို့ နေရာလဲ ပြင်ပေးတယ်။ သူ
 ရေဗူးထဲက ရေကိုလဲ ကပ်တယ်။ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးတဲ့အခါ အရှင်အဿဇိမ
 ဆရာကိုလဲ မေးတယ်။ အဲဒီ ဆရာက ဘယ်လို တရားကို ဟောသလဲလို့လဲ
 မေးတယ်။ အရှင်အဿဇိမထေရ်က မိမိ၏ ဆရာဟာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ-မြတ်
 စွာဘုရားဖြစ်ကြောင်း၊ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်သို့ ဝင်ရောက်လာတာ မကြာ
 သေးတဲ့အတွက် တရားကိုတော့ အနည်းငယ်သာ ဟောပြောနိုင်ကြောင်း
 များကို ပြန်ကြားတယ်။ အဲဒီတော့ ဥပတိဿပရိဗိုဇ်က “ဟောနိုင်သမျှ
 နဲ့နဲ့ပဲ ဟောပါ။ အကျယ်ကိုတော့ သူ့ဟာသူ ချဲ့ပြီး သိနိုင်ပါတယ်”လို့
 လျှောက်တယ်။ အဲဒီအခါ အရှင်အဿဇိမထေရ်က ဒီလို ဟောကြားလိုက်
 ပါတယ်။

ယေ ဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါ၊ တေသံ ဟေတုံ တထာဂတော အာဟ။
 တေသဉ္စ ယော နိရောဓော၊ ဝေဝါဒီ မဟာသမဏော။

ယေ ဓမ္မာ-အကြင် (ဒုက္ခသစ္စာ) တရားတို့သည်၊ ဟေတုပ္ပဘဝါ-
 (သမုဒယသစ္စာ-ဟူသော) အကြောင်းလျှင် အမှန်အစရှိကုန်၏။ တေသံ-
 အကြောင်းလျှင် အမှန်အစရှိကုန်သော ထို(ဒုက္ခသစ္စာ) အကျိုးတရား
 တို့၏၊ ဟေတုံ-အကြောင်း (သမုဒယ)ကို၊ တထာဂတော-ငါတို့၏
 ဆရာ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အာဟ-ဟောတော်မူပါသည်။ တေသံ-ထို
 အကြောင်းအကျိုးတရားတို့၏၊ ယော နိရောဓော-အကြင် ချုပ်ငြိမ်းခြင်း
 ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏။ တဉ္စ-ထို ချုပ်ငြိမ်းခြင်း-ချုပ်ငြိမ်း
 ရာ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း၊ အာဟ-ဟောတော်မူပါသည်။ မဟာသမဏော-
 ရဟန်းမြတ် ဖြစ်တော်မူသော ငါတို့၏ဆရာ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝေဝါ-
 ဒီ-ဤသို့ပင် ဟောကြားလေ့ ရှိတော်မူပါသည်-လို့ အရှင်အဿဇိမထေရ်
 က ဟောတော်မူလိုက်ပါတယ်။

ဒါဟာ အရှင်အဿဇိမထေရ်က ဟောလိုက်တဲ့ တရားဘဲ၊ တို့တို့
 ကလေးဘဲ၊ အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးတရားတွေ ရှိတယ်။ အဲဒီ
 အကျိုးတရားတွေရဲ့ ဖြစ်ကြောင်းတရားကို ငါတို့ ဆရာ ဘုရားက ဟော

တယ်-လို့ ဒါလောက်ကလေး နာရရုံနဲ့ အရှင်သာရိပုတ္တရာအလောင်း ဥပတိဿပရိဗိုဇ်ဟာ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ရောက်ပြီး သောတာပန် ဖြစ် သွားပါသတဲ့၊ ဘယ်မြန်ဘာဘဲ။ ယခုယောဂီတွေမှာဖြင့်နေဆောညဆော ရှုမှတ် နေကြရတာဟာ တရက်လောက်ကြာလို့လဲ ဘာမျှ မထူးသေးဘူး၊ (၇) ရက်လောက်ကြာမှ ရုပ်နာမ် အဖြစ်အပျက် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘော တွေ သိခါစလောက်ပဲ ရှိတတ်သေးတယ်၊ အများအားဖြင့် တလကျော် တလခွဲလောက်ကြာမှ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ် ရောက်ပြီလို့ ယုံကြည်ရ လောက်တဲ့ အခြေအနေ ရှိတယ်၊ တချို့မှာလဲ ၂-လကျော် ၃-လလောက် ကြာမှ အဲဒီအခြေအနေကို ရောက်ပြီလို့ ယူဆရတဲ့ အခြေအနေ ရှိပါတယ်၊ တယ်ကြာတာဘဲ။

ဥပတိဿပရိဗိုဇ်မှာ တရားထူးကို အမြန်ရခြင်း၏ အကြောင်းကတော့ ရှေးရှေးဘဝ များစွာကတည်းက မဂ်ဖိုလ် ရောက်လုနီးအထိ ဝိပဿနာ အလုပ်ကို ပွားများ အားထုတ်လာခဲ့ပြီးဖြစ်တဲ့ အတွက်ပါဘဲ၊ ဟို ရှေးရှေး ဘဝတွေကတည်းက မဂ်ဖိုလ်ရောက်နိုင်တဲ့ အခြေအနေ ရှိခဲ့ပါတယ်၊ အဂ္ဂ သာဝကဆုကြီးပန်ထားလို့ အဂ္ဂသာဝက ဖြစ်ရဦးမှာမို့ ဟိုတုန်းက မဂ် ဖိုလ် မရောက်ခဲ့ပဲ ရှိနေခဲ့တယ်၊ ယခုတော့ နောက်ဆုံးဘဝမို့ ရှေးက အားထုတ်ခဲ့တဲ့ ဝိပဿနာအဟုန်ကြောင့် တခဏကလေး အတွင်းမှာ ဝိပဿနာဉာဏ်အစဉ်ဖြင့် သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ကို ရောက်သွားတာဘဲ။

နာရတဲ့တရားက တိုတိုကလေးပေမဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်ဖို့ အကြောင်းက ပါ ပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲ ဆိုတော့ကာ-ဗုဒ္ဓ၏ တရားကို မကြားရသေးတဲ့ လူများက မိမိတို့ ကိုယ်ကို တဘဝလုံး အမြဲတမ်း အသက်ရှင်ပြီး တည်နေတဲ့ အတ္တကောင် ငါကောင်လို့ ထင်မှတ်နေကြတယ်။

အဲဒီအတ္တကောင်ဟာ အကြောင်းကြောင့် ယခုမှ အသစ်ဖြစ်လာ တာလဲ မဟုတ်၊ အမြဲတမ်း တကြံ့ တည်း တည်ရှိနေတယ်လို့ ထင်မှတ်နေ ကြတယ်။ အရှင်အဿဇိက ထုတ်ပြလိုက်တဲ့ ဘုရား၏ တရားတော်ကတော့

အတ္တကောင်ရယ်လို့ မရှိဘူး၊ သမုဒယသစ္စာ ဆိုတဲ့ ခင်မင်တယ်တာမှ တဏှာဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်နေတဲ့ အကျိုး ရုပ်နာမ်တရား ဆိုတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာတရားမျှသာ ရှိကြောင်း ဖော်ပြထားတယ်။ အဲဒီအကျိုး ဒုက္ခသစ္စာကလဲ တခြားဟာတွေ မဟုတ်ဘူး၊ မိမိတို့သန္တာန်မှာ ရှိနေတဲ့ မြင်မှု၊ ကြားမှုစသော ရုပ်နာမ်တရားတွေဘဲ။ ဒါကြောင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ အလောင်းလျှော့ဖြစ်တဲ့ ဥပတိဿပရိဗိုဇ်က “ကိုယ့်ဘဝနှင့်ကိုယ် ခင်မင်တယ်တာတဲ့ တဏှာကြောင့် ပဋိသန္ဓေမှစ၍ သိမှု၊ ထိမှု၊ မြင်မှု၊ ကြားမှုစသော အကျိုးတရား ရုပ်နာမ်မျှသာ ခဏမစဲ ဖြစ်လျက်ရှိနေ တယ်” ဆိုတာ သဘောပေါက်ပြီးတော့ အဲဒီတရားနာစဉ်မှာ ထင်ရှားဖြစ် နေတဲ့ တရားကို ရှုပြီး ဝိပဿနာဉာဏ်များကို ဖြစ်စေလျက် သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်သို့ တခဏကလေး အတွင်းမှာပဲ ရောက်သွားတယ်လို့ မှတ်ယူ ရပါတယ်။

အဲဒီလို သောတာပန် ဖြစ်ပြီးတဲ့အခါ ဥပတိဿပရိဗိုဇ်က မြတ်စွာ ဘုရား သီတင်းသုံးရာဌာနကို မေးပြီးတော့ အရှင်အဿဇိအား ကြွတော် မူနှင့်ရန် လျှောက်ထားပြီး သူလဲ ဘုရားထံ လိုက်လာမည့်အကြောင်းလဲ လျှောက်လိုက်ပါတယ်။ အဲဒီကနောက် မိတ်ဆွေ ကောလိတပရိဗိုဇ်ထံ သွားတယ်။ ကောလိတပရိဗိုဇ်က မျက်နှာတော်အဆင်း အနေအထားကို ကြည့်ပြီးတော့ “ဘယ်နှယ်လဲ မိတ်ဆွေ၊ အသေကင်းတဲ့ အမြိုက်တရားကို ရခဲ့ပါပြီလား” လို့ မေးတယ်။ ဥပတိဿပရိဗိုဇ်က ရခဲ့တဲ့အကြောင်း ဝန်ခံ ပြီးတော့ အကြောင်းအလုံးစုံကိုလဲ ပြန်ပြောတယ်။ အဲဒီလိုပြောရာမှာ အရှင်အဿဇိဟောပြတဲ့ ဂါဟာကိုရုတ်ပြလိုက်တဲ့အခါ ကောလိတပရိဗိုဇ်လဲ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ် ရောက်ပြီး သောတာပန်ဖြစ်သွားပါသတဲ့။

အဲဒီအခါ နှစ်ဦးလုံးပင် မြတ်စွာဘုရားထံ သွားရောက်ကြည့် ကြံပြီး တော့ သိဉ္ဇည်းဆရာကြီးကိုလဲ သွားပြီး ဖိတ်ခေါ်ကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဆရာကြီးကတော့ “သင်တို့သာ သွားကြပါ၊ ငါကတော့ မလိုက်လိုဘူး” လို့ ငြင်းပယ်နေတယ်။ အကြောင်းကတော့ ရေလှောင်အိုးကြီးသဖွယ် ဂိုဏ်း

ဆရာကြီးလုပ်လာပြီးတော့ ယခုမှ ရေခပ်အိုးကလေးသဖွယ် သူကပါး၏ တပည့်မလုပ်နိုင်လို့ပါတဲ့။ အဲဒီလို ငြင်းပယ်နေတော့ “ဆရာကြီး၊ ဘုရား အစစ် ပွင့်နေတော့ အများက ဘုရားထံ သွားကြပါလိမ့်မယ်၊ ဆရာကြီး စဉ်းစားကြည့်ပါ” လို့ သတိပေးပြောကြားကြတယ်။ အဲဒီအခါ သိဉ္ဇည်း ဆရာကြီးက ဒီလိုပြောပါသတဲ့- “ဟေ့ အဲဒါအတွက်တော့ မစိုးရိမ်ကြနဲ့ လောကမှာ ပညာရှိနဲ့ ပညာမဲ့တွေ ဘယ်သူတွေကများသလဲ၊ (ပညာမဲ့က များတယ်) ဒီတော့ ပညာရှိတွေက ရဟန်းဂေါတမထံ သွားကြလိမ့်မယ်၊ လူများစု ပညာမဲ့တွေက ငါ့ထံလာကြမှာဘဲ၊ သင်တို့သာ သွားကြပါ” လို့ ပြောလိုက်ပါသတဲ့။ ယခုကာလမှာလဲ ဒီဆရာကြီး၏ အယူအစွဲမျိုးရိတ် ဆရာတု ဆရာယောင်တွေ ရှိနေကြပါတယ်၊ အဲဒါကို အထူးသတိပြုကြ ရမယ်။

အဲဒီအခါ တပည့်ပရိသတ် ပရိမိုဇ် ၂၅၀ တို့နှင့်တကွ ဥပတိဿနှင့် ကော လိတပရိမိုဇ်တို့ဟာ မြတ်စွာဘုရားထံ သွားကြပါတယ်၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားကို နာပြီး တပည့် ၂၅၀- က ရဟန္တာဖြစ်သွားကြပါတယ်၊ ပရိမိုဇ် ဆရာကြီး ၂ ပါးနှင့်တကွ အဲဒီတပည့် ၂၅၀-တို့က ရဟန်းအဖြစ် တောင်း ပန်ကြတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားက ထေ ဘိက္ခုဝေါ စသည်ဖြင့် ခေါ်တော် မူပြီးတော့ ဖော်ဘိက္ခုရဟန်း ပြုပေးတော်မူပါတယ်။ အဲဒီအချိန်က စပြီး တော့ အရှင်ဥပတိဿကို အရှင်သာရိပုတ္တရာလို့ ခေါ်ကြတယ်၊ အရှင် ကောလိတကို အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်လို့ ခေါ်ကြတယ်။ အဲဒီလို ဗုဒ္ဓ သာသနာဝင် ရဟန်းဖြစ်ပြီးတဲ့နောက် ဆက်လက်ပြီး တရားအားထုတ် သဖြင့် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ဟာ (၇) ရက် အတွင်းမှာ ရဟန္တာဖြစ်တော် မူပါတယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာကတော့ တပို့တဲ့လပြည့်နေ့အထိ အနုပဒဓမ္မ ဝိပဿနာခေါ်တဲ့ ဝိပဿနာရှုနည်းဖြင့် အားထုတ်နေဆဲပဲ ရှိနေပါတယ်။ အဲဒီတပို့တဲ့လပြည့်နေ့မှာ သိဉ္ဇည်းဆရာကြီးတံ၌ ကျန်ရစ်ခဲ့တဲ့ ဒီဃနာ ဆိုတဲ့ ပရိမိုဇ်က ဒီလိုစဉ်းစားတယ်၊ ငါ့ဦးရီးတော် ဥပတိဿဟာ အခြား တာသာရေးဂိုဏ်းများသို့ သွားယင် ကြောခင်ပဲ ပြန်လာတယ်၊ ယခု ရဟန်းဂေါတမထံ သွားတာကတော့ ၁၅-ရက်ခန့် ရှိသွားပြီ၊ ဘာသာတိုင်း

မှလဲ မကြားရဘူး၊ တကယ် အနှစ်သာရ ရှိမရှိသွားပြီး စုံစမ်းဦးမှတ်- လို့ စဉ်းစားပြီးတော့ သူက အရှင်သာရိပုတ္တရာရှိရာ မြတ်စွာဘုရားထံ စုံစမ်း ရေးအဖြစ်ဖြင့် လာပါသတဲ့။

ဒီသနခသုတ်(မ-၂၊၁၆၅)

အဲဒီနေ့ အဲဒီအချိန်မှာ မြတ်စွာဘုရားက ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင် သူကရခေတ လိုက်မှာ သီတင်းသုံးလျက်ရှိပါတယ်၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာကလဲ မြတ်စွာ ဘုရား၏ နောက်ဖက်၌ ရပ်လျက် ယပ်လေခပ်ပေး နေပါတယ်။ အဲဒီ အခါ ဒီသနခပရိဗိုဇ်က ဘုရားထံ ချဉ်းကပ်လာပြီး ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ် ရဖွယ် နှုတ်ဆက်စကားကို ပြောကြားပြီးတော့ သူက ဒီလို လျှောက် ပါသတဲ့။

ဘော ဂေါတမ-အိုအရှင်ဂေါတမ၊ အဟံ-အကျွန်ုပ်သည်၊ သဗ္ဗံ မေ နက္ခမတိတိ-အလုံးစုံသည် ငါ့အား မနှစ်သက်ဟူ၍၊ ဝေဝါဒိ ဝေဒိဋ္ဌိ-ဤသို့ ဆိုတဲ့ဝါဒ အယူရှိပါ၏-လို့ လျှောက်တယ်။

အဲဒီမှာ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံဆိုတာက ဘဝအသစ်ဖြစ်ခြင်း ဟူသမျှအားလုံး လို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ ပါဠိဘာသာမှာ ခမတိ-ဆိုတဲ့ ကြိယာအသုံးက ဗမာ စကားနှင့် တမျိုးစီ ဖြစ်နေပါတယ်။ ဗမာလိုကတော့ ကျွန်ုပ်ဟာ အလုံး စုံကို မကြိုက်ဆိုတဲ့ အယူရှိကြောင်း ပြောတာပါဘဲ၊ ဘာအလုံးစုံကိုမကြိုက် တာလဲ ဆိုတော့ ဘဝသစ် တဖန်ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အယူအားလုံးကိုမကြိုက် ဘူးလို့ ဆိုလိုတာပါဘဲ။ တဲ့တဲ့ပြောရသင်တော့ “သေပြီးနောက် ဘဝသစ် ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အယူဟူသမျှကို သူက မကြိုက်ဘူး” လို့ ဆိုလိုတာပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ သူ့စကားက အကုန်လုံး မကြိုက်ဘူးလို့ ဆိုထားတော့ သူ့ဥစ္စေဒ အယူကိုလဲ မကြိုက်ဘူးလို့ပဲ ဆိုရာရောက်နေပါတယ်၊ ဒါကြောင့် မြတ်စွာ ဘုရားက အကုန်လုံးမကြိုက်ဘူးဆိုတဲ့ သင့်အယူကိုလဲ မကြိုက်ပဲရှိပါရဲ့ လားလို့ မေးစိစစ်တော်မူပါတယ်။

အကုန်လုံး မကြိုက်ဘူးဆိုတဲ့ အယူကို ကြိုက်ယင် ထိုစကားလဲ ထို့အတူပင် ဖြစ်နေမှာပါတဲ့လို့ ဒီသနပရိဗိုဇ်က မရေမရာ ဖြေကြားတယ်။ မှားတဲ့အယူကို စွဲယူမိတဲ့ သူတွေဟာ ဒီလိုပါတဲ့။ ကိုယ့်အယူ ကိုယ့်စကား မှားနေမှန်း သိပေမယ်လို့ တနည်းနည်းနဲ့ ရှောင်လွဲ ပြောတတ်ကြတာ ပါတဲ့။ အဲဒီတော့ သူ့အယူဝါဒ ပေါ်လာအောင် မြတ်စွာဘုရားက “သဿတအယူက တပ်မက်ရန် နီးကပ်တယ်။ ပူးကပ်နေရန် နှစ်သက်ရန် မလွတ်ပဲ ဆုပ်ကိုင်ထားရန် နီးကပ်တယ်။ စွဲလမ်းရန် နီးကပ်တယ်။ ဥစ္ဆေဒ အယူက တပ်မက်ကင်းရန် နီးကပ်တယ်။ မပူးမကပ်ရန် မနှစ်သက်ရန် ဆုပ်ကိုင်မထားရန် နီးကပ်တယ်။ မစွဲလမ်းရန် နီးကပ်တယ်” လို့ မိန့်တော်မူ ပါတယ်။

အဲဒီတော့ ဒီသနပရိဗိုဇ်က “ကျွန်ုပ်အယူကို အရှင်ဂေါတမ က ချီးမွမ်းမြှောက်ပင့် ပြောတယ်” လို့ လျှောက်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက သဿတအယူနဲ့ ဥစ္ဆေဒအယူတို့၏ အပြစ်နှင့် ဂုဏ်ကို အမှန်အတိုင်း ဟော တာပါတဲ့။ သဿတ အယူရှိသူတွေက နောက်နောက်ဘဝတွေမှာ မဆင်း ရဲရဲအောင် အကုသိုလ်ကို ကြောက်ပြီး ရှောင်တယ်။ ကုသိုလ်ကို ပြု တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဝဋ် ချမ်းသာကိုတော့ သာယာနေတတ်တယ်။ “အတ္တ ကောင် သတ္တဝါ ကောင် ဟာ ဘယ်တော့မှ မပျက် ဘူး အမြဲတမ်း တည်ရှိနေတယ်” ဆိုတဲ့ သဿတအယူကို စွန့်ဘို့ကျတော့ ခက်တယ်လို့ အဋ္ဌကထာမှာ ဆိုထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓသာသနာ ဝင်အဖြစ် ခံယူဘေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲကတောင် “အတ္တကောင်ရယ်လို့ မရှိဘူး၊ ရုပ် နာမ် အယဉ်မျှသာ ရှိတယ်။ ရဟန္တာမှာ တဏှာကင်း သောကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိမှ နောက်ကာလ၌ ဘဝသစ် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ တွေ မဖြစ်လာတော့ပဲ ရုပ် နာမ် အယဉ်ဆင်းရဲ လုံးဝပြတ်စဲသွားတယ်” ဆိုတဲ့ တရားစကားကို သဘောမကျနိုင်ဘဲ လက်မခံနိုင်ပဲ ရှိနေတတ် တယ်။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ပရိနိဗ္ဗာန် စံပြီးတဲ့အခါလဲ ရုပ်ထူး နာမ် ထူးနဲ့ ရှိနေတာကို ပိုပြီး ကြိုက်နေတတ်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီနေ့ ရာမှာ အဋ္ဌကထာက ဒီလို ပြဆိုထားပါတယ်။

သဿတဝါဒီ-သဿတအယူရှိသူသည်။ ဣဓ လောကံ ပရလောကဉ္စ
 အတ္ထိတိ ဇာနာတိ-မပျက်မှောက်လောက တမလွန်လောက ရှိသည်ဟူ၍
 သိ၏။ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ဖလံ အတ္ထိတိ ဇာနာတိ-ကောင်းမှု မကောင်း
 မှုတို့၏ ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုး ရှိသည်ဟူ၍ သိ၏။ ကုသလံ ကရေတိ-
 ကုသိုလ်ကိုပြုတတ်၏။ အကုသလံ ကရေန္တော ဘာယတိ-အကုသိုလ်
 ကို ပြုလျှင် (ပြုရမှာ) ကြောက်တတ်၏။ ဝဇ္ဇံ အဿာဒေတိ-ဝဋ်
 ချမ်းသာကို သာယာ၏။ အဘိနန္ဒတိ-နှစ်သက်၏။ ဗုဒ္ဓါနံ ဝါ-ဘုရား
 ရှင်တို့၏ သော်၎င်း၊ ဗုဒ္ဓသာဝကောနံ ဝါ-ဘုရားတပည့်တို့၏ သော်၎င်း၊
 သမ္မုခိဘူတော-မပျက်မှောက်ဖြစ်သော်လည်း၊ သိဿံ လဒ္ဓိံ ဇဟိတံ န
 သက္ကောတိ-အယူကို လျှင်စွာစွန့်ရန် မစွမ်းနိုင်။ တဿာ-ထို့ကြောင့်၊
 တံ သဿတဒဿနံ-ထို သဿတအယူကို၊ အပ္ပသာငဇ္ဇံ ဒန္တဝိရာဂန္တိ-
 အပြစ်ကား မကြီး စွန့်နိုင်ခဲ့သည်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်ပေသည် တဲ့။

ဥစ္စေဒအယူ ရှိသူကတော့ အခြားလောကမှ ဤ လူ့လောကသို့
 ရောက်လာနိုင်သည်ဟူ၍လဲ မသိ၊ မပျက်မှောက်လောကမှ အခြား
 တမလွန်လောကသို့ ရောက်သွားနိုင်သည်ဟူ၍လဲ မသိ၊ ကောင်းမှု
 မကောင်းမှုတို့၏ ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုး ရှိသည်ဟူ၍လဲ မသိ၊ ကုသိုလ်
 ကို မပြု၊ အကုသိုလ်ပြုလျှင် (ပြုရမှာ) မကြောက်၊ နောင်ဖြစ်ရမည့် ဝဋ်
 ချမ်းသာကို မသာယာ မနှစ်သက်၊ (အဲဒီလို မသာယာ မနှစ်သက်တာ
 ကတော့ နောင်ဘဝ မရှိဘူးလို့ ယုံကြည် ယူဆထားသောကြောင့်ပါဘဲ)။
 ဘုရား၏မပျက်မှောက်၊ ဘုရားတပည့်သာဝကတို့၏ မပျက်မှောက်ဖြစ်လျှင်
 သူ့အယူကို လျှင်မြန်စွာ စွန့်ပယ်နိုင်တတ်သည်။ ပါရမီတွေကို ဖြည့်ကျင့်
 နိုင်လျှင် ဘုရား၊ ရဟန္တာဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုနိုင်ပေ၏။ ထို့ကြောင့် ဥစ္စေဒ
 အယူကို အပြစ်ကား ကြီးမားသည် စွန့်လွယ်သည်ဟူ၍ ဆိုအပ်ပါသတဲ့။
 ဒါလဲ အဋ္ဌကထာ၏ ဘာသာပြန်ပါဘဲ။

ဒီဃနုခပရိဗိုဇ်ကတော့ မြတ်စွာဘုရား၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို သဘော
 မပေါက်တဲ့အတွက် သေပြီးလျှင် ဘာမျှမရှိတော့ဘူးလို့ ယူထားတဲ့ သူ

အယူဝါဒကို ချီးမြှောက်ပြောတယ်လို့ထင်ပြီး “ကျွန်ုပ်အယူကို ချီးမွမ်းမြှောက်ပင့်ပြောတယ်”လို့ လျှောက်တာပါ။ အဲဒီတော့ သူ့အယူကို စွန့်နိုင်အောင် မြတ်စွာဘုရားက “အလုံးစုံကို ကြိုက်တယ် ဆိုတဲ့ သဿတဝါဒ၊ အလုံးစုံကို မကြိုက် ဆိုတဲ့ ဥစ္ဆေဒဝါဒ၊ အချို့ကို ကြိုက်တယ် အချို့ကိုတော့ မကြိုက် ဆိုတဲ့ ဧကစ္စသဿတဝါဒ” ဒီအယူဝါဒ သုံးပါးကို ဝေဖန်ပြီး ဟောကြားတော်မူပါတယ်။ အတိုချုပ်ပြောရမှားဘဲ၊ အဲဒီအယူဝါဒ သုံးပါးထဲက တပါးပါးကို ယုံကြည်ယူစွဲထားယင် အခြားအယူဝါဒ ၂-ပါးရှိသတဲ့နဲ့ ငြင်းခုံဖွယ် ရန်ဖြစ်ဖွယ်၊ နှိပ်စက်ဖွယ်ရှိနေတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီအယူဝါဒ သုံးပါးလုံးကို စွန့်လွှတ်သင့်ကြောင်း ဟောတော်မူတာပါ။

ဒီနေရာမှာ “ဗုဒ္ဓတရားတော်အရအားဖြင့် ကံအားလျော်စွာ နောက်ဘဝများ၌ ဖြစ်ရတယ်”ဆိုတဲ့ အယူဟာလဲ သဿတအယူနှင့် မတူပေဘူးလားလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ အဖြေကတော့ မတူပါဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင်၊ ကံအားလျော်စွာ ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ရတယ်ဆိုတဲ့ ဗုဒ္ဓတရားတော်က အတ္တကောင်အနေနဲ့ ပြောင်းရွှေ့သွားတာကို မဆိုလိုပါဘူး၊ မျက်မှောက်ဘဝက ရုပ် နာမ် တစုံတခုမျှ ရွှေ့ပြောင်းသွားတယ်လို့ မဆိုလိုပါဘူး၊ ရှေးကံကြောင့် ဘဝသစ်၌ ရုပ် နာမ် အသစ် ဖြစ်သွားတာကိုသာ ဆိုလိုပါတယ်။ သဿတအယူကတော့ ယခုဘဝမှာ ရှိနေတဲ့ အတ္တကောင်ကပဲ နောက်ဘဝသစ်သို့ ပြောင်းရွှေ့သွားတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် မတူဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ “ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် ပရိနိဗ္ဗာန်စံသွားတဲ့အခါ ဘဝသစ် ရုပ် နာမ် ခန္ဓာ မဖြစ်တော့ပဲ ငြိမ်းသွားတယ်”လို့ ဆိုတဲ့ ဗုဒ္ဓတရားတော်ဟာ “သေပြီးနောက် ဘာမျှမရှိတော့ဘူး”လို့ ဆိုတဲ့ ဥစ္ဆေဒအယူနှင့် မတူပေဘူးလားလို့လဲ မေးစရာရှိပါတယ်။ အဲဒါလဲ မတူပါဘူး၊ ဥစ္ဆေဒအယူကတော့ “မသေခင်မှာ အတ္တကောင်အနေနဲ့ ရှိနေတယ်၊ သေတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီရှိနေတဲ့ အတ္တကောင်ဟာ ပျောက်သွား

တယ်”လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ “အဲဒီလို အတ္တကောင် ပျောက်သွားတာကလဲ ဘာမျှအားမထုတ်ရပဲ သူ့အလိုလို ပျောက်သွားတယ်”လို့ ယူဆထားပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ရုပ်ဝါဒသမား စသည်တို့က သူတို့အယူမှာ အတ္တစွဲမရှိဘူးလို့ထင်နေပေမဲ့ သေပြီးယင် ဘာမျှမရှိတော့ဘူး။ မသေခင်သာ အကောင်း အဆိုးကို ခံစားရတယ်လို့ အယူရှိနေတဲ့အတွက် မသေခင် ခံစားနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ အစွဲဟာ အတ္တစွဲပါတဲ့။ ဗုဒ္ဓတရားတော်မှာ တော့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပရိနိဗ္ဗာန်မပြုမီ ရှေးအဖို့၌လဲ မပြတ်ဖြစ်ပျက် နေတဲ့ ရုပ် နာမ်အယဉ်မျှသာရှိတယ်။ အတ္တကောင်ရယ်လို့ မရှိဘူး။ ခံစားတယ်ဆိုတာလဲ အသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်နေတဲ့ ဝေဒနာသဘောတရားမျှပဲ။ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးတဲ့နောက် ရုပ် နာမ် အသစ် မဖြစ်လာတော့ပဲ ပြတ်စဲသွားတယ် ဆိုတာကလဲ သူ့အလိုလို ပြတ်စဲသွားတာမဟုတ်ဘူး။ အရိယမဂ်၏ အစွမ်းကြောင့် ကိလေသာနှင့် ကံဆိုတဲ့ အကြောင်းတရား ချုပ်ကင်းသွားတယ်။ အဲဒီအကြောင်း ချုပ်ကင်းသွားသောကြောင့် ရုပ်နာမ် အသစ် မဖြစ်လာတော့ပဲ ပြတ်စဲသွားတာဘဲ။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓတရားတော်က ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီး ချုပ်ငြိမ်းပုံဟာ ဥစ္ဆေဒအယူက ဆိုထားတဲ့ ပြတ်စဲပုံနှင့် မတူဘူး။ အများကြီး ကွာခြားနေတယ်လို့ မှတ်ရမယ်။

နောက်ပြီးတော့ “သဿတအယူရှိသူ စသည်က ဥစ္ဆေဒအယူရှိသူ စသည်နှင့် ငြင်းခုံရသလိုပင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ အနတ္တဝါဒရှိသူကလဲ အတ္တဝါဒရှိသူနှင့် မငြင်းခုံရပေဘူးလား”လို့လဲ မေးစရာရှိပါတယ်။ အယူမှန်သမ္မာဒိဋ္ဌိအရ ပြောဟောတာကိုတော့ ငြင်းခုံတယ်လို့ မဆိုရပါဘူး။ အမှန်တရားကို အများသိအောင် ဟောပြောချီးမြှောက်ခြင်းသာ ဖြစ်ပါတယ်။ “အသစ် အဟောင်း ပြောင်းလဲပြီး မပြတ်ဖြစ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ် အယဉ်မျှသာရှိတယ်။ အမြဲတမ်းတည်နေတဲ့ အတ္တကောင်မရှိဘူး”ဆိုတဲ့ အနတ္တဝါဒဟာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-အယူမှန်တရားဘဲ။ အဲဒီ အယူမှန်တရားကို ပြောပြတာကတော့ ငြင်းခုံရာ မရောက်ပါဘူး။ မသိသေးတဲ့သူများအား အမှန်တရားကို သိရအောင် ချီးမြှောက်ရာသာ ရောက်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အနတ္တဝါဒ အယူမှန်ရှိသူမှာတော့ ငြင်းခုံရဖွယ်ရှိတယ်လို့ မဆိုရပါဘူး။

ဒီသုတ် အဆုံးပိုင်းကျတော့ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ရှင်းပြထား တာကိုလဲ ကြားရ တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။

ရှေ့နားက ပြောပြခဲ့တဲ့အတိုင်း သဿတအယူ ဥစ္ဆေဒအယူ ကေစု- သဿတအယူဆိုတဲ့ ဒီ မိစ္ဆာအယူ သုံးပါးလုံးကို စွန့်သင့်ကြောင်းများ ကို ဝေဘန်ဟောကြားပြီးတော့ မိမိ၏ ရုပ်ကိုယ်၌ နှစ်သက်တွယ်တာမှုကို စွန့်ပယ်ရန် ဒီလို ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

အဂ္ဂိဝေဿနအနွယ်ရှိတဲ့ ဒီဃနခပရိဗိုဇ်၊ သင်၏ ဒီရုပ်ကိုယ်ဟာ ဓာတ်လေးပါးအစုဖြစ်တယ်၊ (မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝေါ) မိဘတို့၏ သက် သွေးကို မှီ၍ ဖြစ်လာတယ်၊ စားသောက်တဲ့ ထမင်း မှုစတဲ့ အစာကြောင့် ကြီးထွားလာတယ်၊ မခိုင်မြဲ၍ (ဝါ-အမြဲတမ်း) လိမ်းကျံနှိပ်နယ်ပေးနေ ရတယ်၊ အဲဒီလို ပြုစုနေသော်လဲ ပျက်စီးတတ်တဲ့သဘော ရှိနေတာဘဲ၊ အဲဒီ ရုပ်ကိုယ်ကို မမြဲဟု ဆင်းရဲဟု ရောဂါနှင့်တူသည်ဟု အိုင်းအမာနှင့် တူသည်ဟု ငြှောင်နှင့်တူသည်ဟု မကောင်းမှုနှင့်တူသည်ဟု အဖျားအနာ နှင့်တူသည်ဟု သူတစ်ပါးဟု ပျက်စီးတတ်သည်ဟု အတ္တမှ ဆိတ်သည်ဟု အနတ္တသဘောတရားမျှဟု ရှုရမယ်၊ အဲဒီလို ရှုမြင်လျှင် မိမိ၏ရုပ်ကိုယ်၌ နှစ်သက်တွယ်တာမှု ကင်းတယ်-လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။ အဲဒါဟာ ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဟောကြားတာပါဘဲ၊ အဲဒီလို ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဟော တော်မူပြီးတော့ နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဝေဒနာသုံးပါး ခွဲခြားပြီး ဒီလို ဟောတော်မူပါတယ်။

အဂ္ဂိဝေဿနအနွယ်ရှိတဲ့ ဒီဃနခပရိဗိုဇ်၊ သင်၏ ကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲမှာ ကောင်းတဲ့ ခံသာတဲ့ သုခဝေဒနာလဲ ရှိတယ်၊ မကောင်းတဲ့ မခံသာတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာလဲရှိတယ်၊ မကောင်းမဆိုး အလယ်အလတ် ဝေဒနာလဲ ရှိတယ်၊ ကောင်းတဲ့ ခံစားမှု ဖြစ်နေဆဲမှာ မကောင်းတဲ့ခံစားမှုလဲ မရှိ ဘူး၊ အလယ်အလတ် ခံစားမှုလဲ မရှိဘူး။ မကောင်းတဲ့ခံစားမှု ဖြစ်နေဆဲ မှာလဲ အခြားခံစားမှု ၂-ပါး မရှိဘူး၊ အလယ်အလတ် ခံစားမှုဖြစ်ဆဲမှာ လဲ အခြားခံစားမှု ၂-ပါး မရှိဘူး။ အဲဒီလို တပါးချင်းသာ ဖြစ်တဲ့အတွက်

မမြဲဘူးလို့လဲ သိရတယ်၊ (သခံတာ) သူ့ဆိုင်ရာအကြောင်းက ပြုပေးမှ
 ဖြစ်တယ် (ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ) သူ့ဆိုင်ရာအကြောင်းကို စွဲမှီ၍ဖြစ်တယ်လို့လဲ
 သိရတယ်၊ (အဲဒါဟာ ဖြစ်ခိုက်ဝေဒနာကို ရှုနေယင်း သိပုံကို ပြတာပါ
 ဘဲ၊ ဒါကြောင့် ဖြစ်ခိုက် ရုပ်နာမ်ကို ရှုမှတ်နေယင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုလဲ
 သိကြောင်း အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။) (ခယဓမ္မာ ဝယဓမ္မာ) ကုန်ခြင်း
 ပျက်ခြင်းသဘောရှိတယ်၊ (ဝိရာဂဓမ္မာ နိရောဓဓမ္မာ) ပျက်ပြယ်ခြင်း
 ချုပ်ခြင်းသဘော ရှိတယ်လို့လဲ သိရတယ် တဲ့။ (ဒီစကားရပ်များဖြင့်
 ဖြစ်ဆဲဝေဒနာကို ရှုနေယင် သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာ အသစ်အသစ်
 ဖြစ်ပေါ် ဖြစ်ပေါ်လာတာကိုလဲ သိရကြောင်း၊ ချက်ခြင်းပင် ကုန်ဆုံး
 ပျောက်ကွယ် ပျက်စီးသွားတာကိုလဲ သိရကြောင်း ပြဆိုတော်မူတာပါ
 ဘဲ၊ အဲဒါကို အထူးသတိပြုကြရမယ်)။

ယခု ဘုန်းကြီးတို့ ညွှန်ပြတဲ့အတိုင်း ဖောင်းတာ ပိန်တာမှ စပြီး
 ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်ကို မပြတ်ရှုမှတ်နေကြတဲ့ ယောဂီများမှာ နာတဲ့ ဒုက္ခ
 ဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အခါ အဲဒီ ဝေဒနာကိုပဲ စူးစိုက်ပြီး နာတယ်
 နာတယ်လို့ ရှုမှတ်နေရတယ်၊ စိတ်နှလုံးမသာတာ ပေါ်လာယင်လဲ နှလုံး
 မသာဘူး နှလုံးမသာဘူး စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရတယ်၊ ခံသာတဲ့
 ကောင်းတဲ့ ဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်လာယင်လဲ အဲဒါကို ကောင်းတယ် ကောင်း
 တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရမယ်၊ ဝမ်းသာယင်လဲ ဝမ်းသာတယ် ဝမ်း
 သာတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရတယ်၊ အကောင်းအဆိုး မထင်ရှားတဲ့
 အခါမှာတော့ ထင်ရှားတဲ့ရုပ်ကို ဖြစ်ဖြစ်၊ ထင်ရှားတဲ့စိတ်ကို ဖြစ်ဖြစ်
 ရှုမှတ်နေရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေတော့ အဆိုးအကောင်း ခံစားမှု
 သဘောကလေးတွေရဲ့ အသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်လာပုံလဲ ထင်ရှားတယ်၊
 ပျောက်ပျောက်သွားပုံလဲ ထင်ရှားတယ်၊ ဥပမာအားဖြင့် ကိုယ်မှာ ခြံ
 ထည်မပါပဲ မိုးရွာထဲသွားတဲ့သူမှာ မိုးပေါက်ကလေးတွေ ကိုယ်ပေါ်၌
 ကျကျလာပုံ ပျောက်ပျောက်သွားပုံ ထင်ရှားသလိုပါတဲ၊ အဲဒီ မိုးရေ
 ပေါက်ကလေးတွေဟာ အပြင်မှ ကျရောက်လာသလိုပင် ခံစားမှု ဝေဒနာ
 ကလေးတွေဟာ အပြင်မှ ကျကျလာသလိုပင် ထင်ရှားနေတတ်တယ်။

အဲဒီလို ထင်ရှားသိရတော့ အဲဒီ ခံစားမှုဝေဒနာကလေးတွေကို မမြဲ ဘူးလို့လဲ သိရတယ်။ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့အတွက် ဆင်းရဲတရား မကောင်းတဲ့တရားဆိုတာလဲ သိရတယ်။ မိမိ၏အတွင်းသား အတ္တကောင် မဟုတ်တဲ့ အနတ္တ သဘောတရားမျှဘဲ ဆိုတာလဲ သိရတယ်။ အဲဒီလို သိရ တဲ့အတွက် နိဗ္ဗိဒါ-ခေါ်တဲ့ ငြီးငွေ့တဲ့ဉာဏ်စသည် ဖြစ်ပုံကို ဒီလိုဆက်ပြီး ဟောတော်မူပါတယ်။

ဝေဒနာရှု၍ ငြီးငွေ့သည်

အဂ္ဂိဝေဿနအနွယ်ရှိတဲ့ ဒီဃနုခပရိဗိုဇ် ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဝေဒနာ သုံးပါးကို အနိစ္စစသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် သိမြင်လျှင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ် ဟာ ချမ်းသာတယ် ကောင်းတယ်ဆိုတဲ့ သုခဝေဒနာ၌လဲ ငြီးငွေ့တယ်။ ဆင်းရဲတယ် အခံရခက်တယ် ဆိုတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ၌လဲ ငြီးငွေ့တယ်။ မဆိုး မကောင်း အလတ်ခံစားမှု ဆိုတဲ့ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၌လဲ ငြီးငွေ့တယ်။

အဲဒီစကားကို အထူးသတိပြုကြရမယ်။ ဝိပဿနာရှုတယ်ဆိုတာ ငြီးငွေ့ တဲ့ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ် ဖြစ်ဖို့အတွက် ရှုရတာဘဲ။ ဝိပဿနာရှုလို့ ခဏမစဲ ဖြစ် ပျက်နေတဲ့ သဘောတရားတွေကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်ရမှ အနိစ္စ စသော အခြင်းအရာတွေကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိရတယ်။ အဲဒီလို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိရမှ ငြီးငွေ့တဲ့ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ် ဖြစ်တယ်။ ယခု ဒီဃနုခသုတ်မှာတော့ ရုပ် တရားတွေကို အသေးစိတ်အားဖြင့် ရှုဖို့ ခွဲခြမ်းမပြုခဲ့ဘူး။ အပေါင်းလိုက် ရုပ်ကိုယ်အနေဖြင့်သာ ရှုဖို့ ပြခဲ့တယ်။ အဲဒါလဲ သတိပြုရမယ်။ အဲဒီစကား ရုပ်ဖြင့် ရုပ်တွေကို အဘိဓမ္မာနည်းအရ အသေးစိတ်အားဖြင့် ခွဲခြားပြီး မရှုပေမဲ့ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်စသည် ဖြစ်နိုင်တယ် ဆိုတာ မှတ်ထားကြဖို့ပါဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ နာမ်တရားကို ရှုဖို့ပြုရမှလဲ ဝေဒနာသုံးပါးကိုသာ ပြထားတယ်။ အခြားစိတ်စေတသိက်နာမ်တရားတွေကို ထုတ်ပြမထားဘူး။ အဲဒါကိုလဲ သတိပြုရမယ်။ အဲဒီစကားရုပ်ဖြင့်လဲ ဝေဒနာသုံးပါးကိုသာ ဖြစ်ဆဲ၌ ရှုသိနေရုံမျှဖြင့် နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်စသည် ဖြစ်နိုင်တယ်ဆိုတာမှတ်ထား

ကြဘို့ပါဘဲ၊ အဲဒီမှာလဲဒုက္ခဝေဒနာ တမျိုးတည်းကိုသာ ရှုရတာမဟုတ်ဘူး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဝေဒနာသုံးမျိုးလုံးကို ရှုရတယ်၊ ဝေဒနာသုံးမျိုးလုံးပင် ထင်ရှား ဖြစ်နေတယ်ဆိုတာကိုလဲ သိနားလည်ထားရကြမယ်။ အဲဒီလို ငြီးငွေ့တဲ့ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ဖြစ်ပြီးနောက် အရိယမဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် ပစ္စုဒ္ဓိ- ကွဏာဉာဏ်များ ဖြစ်ပုံကိုလဲ ဒီလို ဆက်ပြီးဟောတော်မူပါတယ်။

ငြီးငွေ့၍ မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြစ်သည်

နိဗ္ဗိဒ္ဓံ-ငြီးငွေ့လတ်သော်၊ ဝါ-ငြီးငွေ့သောကြောင့်၊ ဝိရဇ္ဇတိ-တပ်မက် မှု ပျက်ပြယ်သွားသည်၊ ဝါ-အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်၏။ ဝိရာဂါ-တပ်မက် မှု ပျက်ပြယ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-တပ်မက်မှု ပြယ်စေသော မဂ်ဉာဏ်ကြောင့်၊ ဝိမုတ္တတိ-လွတ်မြောက်၏။ ဝါ-လွတ်မြောက်သော အရဟတ္တဖိုလ် ဖြစ် ပေါ်၏။ ဝိမုတ္တသ္မိ-လွတ်မြောက်လတ်သော်၊ ဝိမုတ္တမိတိ-ငါ၏စိတ် လွတ်မြောက်သွားပြီဟု ဉာဏ် ဟောတိ-အသိဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်၏။ “ဘဝသစ် ဖြစ်မှု ကုန်ပေပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဘွယ်ဟူသမျှကို ပြုပြီး ပြီ၊ ဤ ကိစ္စအတွက် အခြားပြုဘွယ်မရှိတော့ပြီ”ဟု ဆင်ခြင်လျက်သိ၏။

ဒီစကားရပ်ဖြင့် ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ပစ္စုဒ္ဓိကွဏာဉာဏ် ဖြစ်ပုံအထိ ပြတော်မူပါတယ်။ အဲဒီလို ရဟန္တာဖြစ်ပြီး လွတ်မြောက်သွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ငြင်းခုံရခြင်း မရှိပုံကိုလဲ ဒီလိုဆက်ပြီး ဟောတော်မူပါတယ်။

အဂ္ဂိဝေဿနအနွယ်ရှိတဲ့ ဒီသနခပရိဗိုဇ်၊ ယခု ဟောပြောတဲ့အတိုင်း အာသဝေါတို့မှ စိတ်လွတ်မြောက်သွားသော ရဟန်းသည် (န ကေနစိ သံဝဒတိ-) တစုံတယောက်နှင့်မျှ အယူစွဲငြိတယ်လျက် မပြောမဆိုပေ၊ (န ကေနစိ ဝိဝဒတိ-) တစုံတယောက်နှင့်မျှ ဆန့်ကျင်လျက် မငြင်းခုံပေ၊ “ငါ သူ မိန်းမယောက်ျား” စသော လောကဝေါဟာရဖြင့်လဲ (တကယ် အစစ်အမှန် အနေဖြင့်) မှားယွင်းစွာ သုံးသပ်စွဲယူခြင်း မရှိပဲ ပြောဆို ပေသည်-လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။

အဲဒီလို မည်သူတစုံတယောက်နှင့်မျှ ငြင်းခုံခြင်း မရှိတာဟာ တရား မှန်ကို သိပြီး တရားမှန်ကိုသာ ပြောနေလို့ပါတဲ့။ အဲဒီ အကြောင်းအရာ ကို ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော် ပုပ္ဖသုတ် (၁၁၃)မှာ ဒီလို မိန့်တော်မူချက် ရှိပါတယ်။

အမှန်ပြောသူ ငြင်းခုံရာ မရောက်

နာဘံ ဘိက္ခဝေ လောကေန ဝိဝဒါမိ၊ လောကောဝ မယာ ဝိဝဒတိ၊ န ဘိက္ခဝေ ဓမ္မဝါဒီ ကေနစိ လောကသ္မိံ ဝိဝဒတိ-တဲ့။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ အဟံ-ငါဘုရားသည်၊ လောကေန-အများ လူစုနှင့်၊ န ဝိဝဒါမိ-မငြင်းခုံပါ။ လောကောဝ-သစ္စကပရိဗိုဇ်ဥတ္တိယပရိ ဗိုဇ် (အံ၊၃၊၄၁၂)ဝေခနသပရိဗိုဇ် အဿလာယနလုလင် ဥပါလိသုကြွယ် စသော အများ လူစုကသာလျှင်၊ မယာ-ငါ ဘုရားနှင့်၊ ဝိဝဒတိ-ငြင်းခုံ နေချေ၏။ ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဓမ္မဝါဒီ-အမှန်ကို ပြောဆိုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ လောကသ္မိံ-လူများစုထဲ၌၊ ကေနစိ- တစုံတယောက်နှင့် မျှ၊ န ဝိဝဒတိ-မငြင်းခုံပေ။ ဝါ-အမှန်ကို ပြောသောကြောင့် ငြင်းခုံ သည် မမည်ပေ-တဲ့။

ဒီ စကားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသာ မဟုတ်ဘူး၊ မည်သူမဆို ဘုရား၏ တရားတော်အမှန်ကို ဟောပြောတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုလျှင် တဖက်သားက ငြင်းခုံ နေလို့ ရှင်းလင်းပြောနေသော်လဲ ငြင်းခုံရာမရောက်ကြောင်း၊ မသိသူတို့ အား အမှန်ကို သိနားလည်စေရန် ချီးမြှောက်ရာသာ ရောက်ကြောင်း များကို မှတ်ယူနိုင်ပါတယ်။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ ရဟန္တာဖြစ်ပုံ

ရှေးနားက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဒီသနခပရိဗိုဇ်အား မြတ်စွာဘုရားက ဝေဒနာသုံးပါးရှုပုံနဲ့ အဲဒီလို ရှုသဖြင့် ရဟန္တာ ဖြစ်ပုံကို ဟောပြုနေစဉ် မှာ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်က မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်ဖက်၌ မတ်

တတ်ရပ်လျက် မြတ်စွာဘုရားအား ယပ်လေခတ်ပေးနေပါတယ်။ အဲဒီလို ယပ်ခတ်ပေးနေယင်း ဝေဒနာ သုံးပါးတရားကို နာရတဲ့အတွက် သောတာပန်အဖြစ်မှ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်သွားပါသတဲ့။ အနုပဒသုတ်မှာ ပြဆိုထားပုံကတော့ ပဌမဈာန်စသော ဈာန်တို့ကို ဝင်စား ဝင်စားပြီး နောက် အခြားမဲ့မှာ အဲဒီ ဈာန်စိတ် စသည်တို့ကို ရှု ရှုပြီး အဲဒီ ၁၅ ရက် မြောက်နေ့မှာ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ရောက်ပြီး ရဟန္တာဖြစ်တယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်။ အခြားသုတ်တခုမှာတော့ အဇ္ဈတ္တတရားကို ရှုပြီးသည့် အခြားမဲ့မှာ ရဟန္တာဖြစ်တယ်လို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ကိုယ်တိုင်က ဝန်ခံပြောဆိုထားပါတယ်။ အဲဒီ သုံးသုတ်ကို ညှိပြီးတော့ “အရှင်သာရိပုတ္တရာဟာ တရားကိုလဲ နာနေယင်း ဈာန်ကို ဝင်စားပြီး အခြားမဲ့မှာ အဲဒီ ဈာန်ထဲက ဝေဒနာကို ရှုပြီး အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ် ရောက်သွားတယ်”လို့ မှတ်ယူရမှာဘဲ။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ တူဖြစ်တဲ့ ဒိဿနခပရိပိုင်ဟာလဲ ဒီ ဝေဒနာ သုံးပါး တရားကို နာနေယင်း သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ် ရောက်ပြီး သောတာပန် ဖြစ်သွားပါသတဲ့။ အဲဒါဟာ မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ဆဲ ဝေဒနာကို ရှုပြီး ဖြစ်ပေါ်တဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်အဟုန်ကြောင့် ဖြစ်သွားတယ်လို့ မှတ်ယူရမှာဘဲ။

သာဝကသန္နိပါတ ကျင်းပသည်

မြတ်စွာဘုရားရှင်က အဲဒီ သုတ်တရားကို ဟောတော်မူပြီးတဲ့အခါ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်မှ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်သို့ တန်ခိုးတော်ဖြင့် ကြွရောက်တော်မူပြီး သာဝကသန္နိပါတခေါ် သာဝကအစည်းအဝေးကို ပြုတော်မူပါတယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာလဲ ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်ကြည့်တဲ့အခါ အဲဒီ အစည်းအဝေးအကြောင်းကို သိရသောကြောင့် တန်ခိုးဖြင့် အဲဒီ အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက် ပါဝင်တော်မူပါတယ်။

အဲဒီ သာဝက အစည်းအဝေးမှာ အင်္ဂါ ၄-ပါး ရှိတယ်၊ ဘာတွေလဲ ဆိုရင်—

- (၁) မာဃနက္ခတ်နှင့် ယှဉ်တွဲ တပို့တွဲလပြည့်နေ့လဲ ဖြစ်ရမယ်။
- (၂) အစည်းအဝေးတက်ရောက်ကြတဲ့ ရဟန်းတော်များဟာ ဘယ် သူကမျှ ပင့်ခေါ်ခြင်း မရှိပဲ ကြွလာကြတာလဲ ဖြစ်ရမယ်။
- (၃) အဲဒီ ရဟန်းတော်များဟာ အဘိညာဉ် ၆-ပါးလုံးနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ရဟန္တာချည်းလဲ ဖြစ်ရမယ်။
- (၄) ဟေတုက္ခု ရဟန်းချည်းလဲ ဖြစ်ရမယ်တဲ့။

အဲဒီတုန်းက တက်ရောက်ကြတဲ့ ရဟန်းတော်များ အရေအတွက်ဟာ တထောင် နှစ်ရာ ငါးဆယ် (၁၂၅၀) ရှိတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

အနတ္တလက္ခဏသုတ်မှ ဝေဒနာအနတ္တဖြစ်ကြောင်းတရားကို ဟောရာ မှာ ဒီဃနသုတ်က ဝေဒနာသုံးပါးတရားကိုလဲ ထည့်သွင်း ဟောနေတာနဲ့ မူလက ဟောနေတဲ့ တရား အဆက်ပြတ် သွားခဲ့တယ်။ ယခု ဝေဒနာ အနတ္တဖြစ်ကြောင်း ဟောထားတဲ့ ပါဠိ၏ မြန်မာပြန် အကျဉ်းချုပ် ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုပြီး ဒီကနေ တရားပွဲကို ရုပ်သိမ်းကြစို့။

ရဟန်းတို့၊ ခံစားမှု ဝေဒနာသည် (မိမိ၏ အတွင်း သား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင် မဟုတ် ။ပ။ ခံစားမှု ဝေဒနာ၌ စီမံ ခန့်ခွဲ၍လဲ ရလေရာ၏။

အမှန်အားဖြင့်တော့ ဝေဒနာဟာ (မိမိ၏ အတွင်း သား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင် မဟုတ် ။ပ။ ဝေဒနာ၌ စီမံ ခန့်ခွဲ၍လဲ မရပဲ ရှိချေသည်။

ဝေဒကအတ္တစွဲ ဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြပါဦး။

အကောင်း အဆိုး ဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ခံစား သည်ဟု ထင်တာက ဝေဒကအတ္တစွဲ။

ဤ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကို ရှိသေစွာ နာယူ မှတ်သား
 ကြရသော ဓမ္မသဝနကုသိုလ်ကံ စေတနာတို့၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့်
 ။ပ။ မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ
 ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက် ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု။

အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး

ဒုတိယပိုင်း ပြီး၏။

အနုတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး

တတိယပိုင်း

၁၃၂၅-ခုနှစ် နယုန်လကွယ်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနိသန္ဓေ

အနုတ္တလက္ခဏသုတ် တရားကို နယုန်လဆန်း (၈) ရက်က စပြီးဟော လာခဲ့တယ်။ ရုပ်နဲ့ ဝေဒနာ အတ္တမဟုတ်ကြောင်း တရားကတော့ ပြီးသွား ပါပြီ။ ဒီကနေ့ သညာ အတ္တမဟုတ်ကြောင်းကို ဟောရမယ်။

မှတ်သားတဲ့သညာဟာ အတ္တကောင်မဟုတ်

သညာ ဘိက္ခဝေ အနုတ္တာ၊ သညာ စ ဟိဒံ ဘိက္ခဝေ အတ္တာ အဘဝိဿ၊ နယိဒံ သညာ အာဗာဓာယ သံဝတ္တေယျ၊ လဗ္ဗေထ စ သညာယ “ဧဝံ မေ သညာ ဟော တု၊ ဧဝံ မေ သညာ မာ အဟောသီ” တိ။ ယသ္မာ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ သညာ အနုတ္တာ၊ တသ္မာ သညာ အာဗာဓာယ သံဝတ္တတိ၊ န စ လဗ္ဗတိ သညာယ “ဧဝံ မေ သညာ ဟောတု၊ ဧဝံ မေ သညာ မာ အဟောသီ” တိ။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ သညာ-မှတ်သားမှုသညာသည်၊ အနုတ္တာ- အတ္တကောင်မဟုတ်။

မှတ်သားမှု သညာဆိုတာ (၁) မြင်ရတဲ့ အဆင်းကို မှတ်သားတဲ့ သညာက တပါး၊ (၂) ကြားရတဲ့အသံကို မှတ်သားတဲ့သညာက တပါး၊ (၃) နံရတဲ့အနံ့ကို မှတ်သားတဲ့သညာက တပါး၊ (၄) စားသိရတဲ့အရသာကို

မှတ်သားတဲ့သညာက တပါး၊ (၅) ထိသိရတဲ့ အတွေ့ကို မှတ်သားတဲ့ သညာကတပါး၊(၆)ကြံသိရတဲ့ သဘောအာရုံကို မှတ်သားတဲ့သညာက တ ပါး-ဒီလို(၆)ပါးရှိတယ်။ပတ်လူတွေကတော့ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့ တိုင်း သိတိုင်း အာရုံအမျိုးမျိုးတွေကို မှတ်မိနေတာဟာ ငါ့ဘဲ၊ ငါကပင် မှတ်မိနေတယ်လို့ ထင်မြင်စွဲလမ်းနေကြတယ်၊ မြင်ရတဲ့ အဆင်းဆိုယင် လူကိုမြင်တယ် မိန်းမကိုမြင်တယ် ယောက်ျားကို မြင်တယ် ဘယ်လိုဟာကို မြင်တယ် ဘယ်အချိန်ကမြင်တယ် ဘယ်အရပ်မှာ မြင်တယ် စသည်ဖြင့် မြင်ရတဲ့အဆင်းအာရုံကို မမေ့ဘဲ အမှတ်ရနေတယ်။ ကြားရတဲ့ အသံအာ ရုံ စသည်ကိုလဲ နည်းတူပင် အမှတ်ရနေတယ်၊ အဲဒီလို အမှတ်ရနေတာ ဟာ ငါ့ဘဲ၊ မှတ်ဉာဏ်ကောင်းတာဟာ ငါ့ဘဲ စသည်ဖြင့် အဲဒီမှတ်သား နိုင်တဲ့သဘောကို ငါ့ကောင်လို့ပဲ ထင်မြင်စွဲလမ်းနေကြတယ်။ အဲဒီလို ထင် မြင်စွဲလမ်းကြတဲ့အတိုင်း ငါ့ကောင်မဟုတ်ဘူး၊ အနတ္တ သဘောတရားမျှ ဘဲလို့ မိန့်ဆိုဟောကြားတော်မူပါတယ်။ ဘာကြောင့် ငါ့ကောင်မဟုတ် ပါသလဲလို့ မေးစရာရှိတဲ့အတွက် ငါ့ကောင် မဟုတ်ဘူးလို့ သိရခြင်း၏ အကြောင်းကိုလဲ ဒီလို ဖော်ပြတော်မူပါတယ်။

သညာကို အတ္တမဟုတ်ဟု သိရန် အကြောင်းပြစကား

စ ဟိ-သညာဟာ အတ္တမဟုတ်ဟု သိရန်အကြောင်းကို ဆက်၍ဖော် ပြရလျှင်၊ ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဣဒံ သညာ-ဤမှတ်သားမှုသညာသည်၊ အတ္တာ-မိမိ၏အတွင်းသား အတ္တကောင်သည်၊ အဘဝိဿ-အကယ်၍ ဖြစ် ငြားအံ့၊ (ဧဝံ သတိ-သို့ဖြစ်လျှင်၊) ဣဒံ သညာ-ဤမှတ်သားမှုသညာ သည်၊ အာဗာဓာယ-နှိပ်စက်ရန် အလို့ငှါ၊ န သံဝတ္တေယျ-မဖြစ်တန် လေရာ။ စ-ထို့ပြင်လဲ၊ မေ သညာ-ငါ၏ မှတ်သားမှု သညာသည်၊ ဧဝံ ဟောတု-ဤသို့အကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ မေ သညာ-ငါ၏မှတ်သား မှုသညာသည်၊ ဧဝံ မာ အဟောသိ-ဤသို့ အဆိုးကား မဖြစ်ပါစေလင့်၊ ဣတိ-ဤသို့ စီမံခန့်ခွဲခြင်းကို၊ သညာယ-မှတ်သားမှုသညာ၌၊ လဗ္ဘေထ- ရအပ် ရာ - ရနိုင်ရာ၏ - တဲ့။

မှတ်သားမှုသညာဟာ မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင်ဟုတ်ယင်
 ဒီမှတ်သားမှုသညာက မိမိအား ဆင်းရဲအောင် နှိပ်စက်ဖွယ် မရှိပါဘူးတဲ့၊
 ဟုတ်တယ်၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုပင် နှိပ်စက်ရိုး မရှိပေဘူး၊ နောက်ပြီးတော့
 ကောင်းတဲ့ မှတ်သားမှုချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ ဆိုးတဲ့ မှတ်သားမှုတွေ မဖြစ်ပါ
 စေနဲ့လို့ စီမံခန့်ခွဲလို့လဲ ရဘယ်ရှိပါတယ် တဲ့၊ ဟုတ်တယ်၊ မှတ်သားမှုဟာ ကိုယ့်
 အတ္တဟုတ်ယင် ကိုယ့်အလိုအတိုင်း ဖြစ်ရမှာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ မှတ်သား
 မှုသညာက မိမိအား နှိပ်စက်ဖို့လဲ ဖြစ်နေတယ်၊ မိမိအလိုအတိုင်းလဲ မဖြစ်
 ဘူး၊ ဒါကြောင့် အတ္တကောင်မဟုတ်ဘူးလို့ သိစေပါတယ်၊ အဲဒီလို တည့်
 တည့်မတ်မတ် အကြောင်းပြချက်ကိုလဲ ဒီလိုဆက်ပြီး မိန့်တော်မူပါတယ်။

အတ္တမဟုတ်ပုံကို တည့်တည့်အကြောင်းပြချက်

ဘိက္ခဝေ - ရဟန်းတို့၊ စ - စင်စစ် မုချအားဖြင့်သော်ကား၊ သညာ -
 မှတ်သားမှုသညာသည်၊ ယသ္မာ - အကြံကြောင့်၊ အနတ္တာ - (အတွင်း
 သားအထည်ကိုယ်) အတ္တကောင်မဟုတ်ချေ၊ တသ္မာ - ထိုသို့အတ္တကောင်
 မဟုတ်သောကြောင့်၊ သညာ - မှတ်သားမှုသညာသည်၊ အာဗာဓာယ -
 နှိပ်စက်ရန်အလို့ငှါ၊ သံဝတ္တတိ - ဖြစ်နေချေ၏၊ စ - ထို့ပြင်လည်း၊ မေ
 သညာ - ငါ၏ သညာသည်၊ ဧဝံ ဟောတု - ဤသို့အကောင်းချည်းဖြစ်ပါ
 စေ၊ မေ သညာ - ငါ၏သညာသည်၊ ဧဝံ မာ အဟောသိ - ဤသို့ အဆိုး
 ကား မဖြစ်ပါစေလင့်၊ ဣတိ - ဤသို့စီမံခန့်ခွဲခြင်းကို၊ သညာယ - မှတ်သား
 မှုသညာ၌၊ န လဗ္ဘတိ - မရအပ် - မရနိုင်ပဲ ရှိချေသည်တဲ့။

မှတ်သားမှုသညာကို ကောင်းတဲ့ဘက်ကနေပြီး ကြည့်ယင် ကောင်း
 တာလဲရှိပါတယ်၊ သိသင့် သိထိုက်တဲ့ အကြောင်းအရာတွေကို မှတ်မိနေ
 တာဟာ အကောင်းတွေချည်းပါဘဲ၊ လောကီပညာ လောကုတ္တရာ ပညာ
 တွေကို လေ့လာသင်ယူတဲ့အခါမှာ မှတ်ဉာဏ်ကောင်းတယ်ဆိုတာ ဒီသညာ
 ၏ အစွမ်းသတ္တိဘဲ၊ အဲဒီအကောင်းတွေကို မှတ်သားမိတဲ့ သညာကတော့
 မိမိအား ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ပြီး အကျိုးများစေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ စိတ်

ညစ်စရာတွေ ရှံစရာတွေ ကြောက်စရာတွေ မကောင်းတာတွေကို အမှတ်ရနေတဲ့ သညာကတော့ မိမိအား ဆင်းရဲစေတဲ့အတွက် နှိပ်စက်နေသည် မည်ပါတယ်။ တချို့မှာ သားသေတာ လင်သေတာ မယားသေတာ စီးပွားဥစ္စာတွေ ပျက်စီးသွားတာ ဒီလိုဟာတွေကို မမေ့မပျောက်နိုင်ပဲ အမြဲလိုပင် အမှတ်ရနေတယ်။ အမှတ်ရနေတဲ့အတွက် အမြဲလိုပင် စိတ်နှလုံး မသာဖြစ်ပြီး စိုးရိမ်ပူဆွေးနေရတယ်။ ငိုကြွေးနေရတယ်။ အချိန်ကြာလို့ မေ့ပျောက်သွားသလိုလို ရှိတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီလိုဟာတွေ အကြောင်း ပြုပြီး စိတ်မညစ်ရတော့ဘူး။ အဲဒါကို ထောက်ဆကြည့်ယင် စိတ်ညစ်စရာတွေကို မမေ့ပဲ အမှတ်ရနေတဲ့သညာဟာ နှိပ်စက်ရာ ရောက်ပါတယ်။ တချို့မှာ အဲဒီလို ပူဆွေးစရာတွေ အကြောင်းပြုပြီးတော့ မစားနိုင် မအိပ်နိုင် လွမ်းတပူဆွေးနေကြရတယ်။ ဖျော့ကပ်ပြီးတော့လဲ ဆင်းရဲကြရတယ်။ တချို့မှာ သေသည်အထိ ဒုက္ခရောက်သွားကြရတယ်။ အဲဒါတွေဟာ စိတ်ဆင်းရဲစရာတွေကို အမှတ်ရနေတဲ့ သညာက နှိပ်စက်နေပုံတွေ ပါဘဲ။

တချို့မှာ ထမင်းစားနေယိုင်း ရှံစရာတွေပေါ်နေလို့ မြိန်မြိန်ရှက်ရှက် မစားနိုင်ပဲ ရှိတတ်တယ်။ မသာလောင်းကို မြင်ထားတဲ့ တချို့မှာ ညအိပ်နေယိုင်း အဲဒီအလောင်းကြီးကို စိတ်ထဲမှာ မြင်နေလို့ ကြောက်လန့်ပြီး မအိပ်နိုင်ပဲ ရှိနေတယ်။ တချို့မှာ တကယ်တွေ့ရမည့်ဘေးရန် မဟုတ်ပေမဲ့ တကယ်တွေ့ရမည့် ဘေးရန်အနေနဲ့ မှတ်ထားမိလို့ အဲဒါကို မြော်တေးပြီး တထိတ်ထိတ် တလန့်လန့်ဖြစ်နေရတယ်။ အဲဒီလို စိတ်ဆင်းရဲအာရုံတွေကို မမေ့နိုင်ပဲ မှတ်မိနေတဲ့သညာဟာ နှိပ်စက်နေတာပါဘဲ။ အဲဒီလို နှိပ်စက်တတ်သောကြောင့် သညာဟာ အတ္တကောင်မဟုတ်ဘူး။ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်နေတဲ့ အနတ္တသဘောတရားမျှင်လို့ သိစေပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ အကျိုးများစေမည့် အကြောင်းအရာတွေကို မမေ့ပဲ အမြဲအမှတ်ရနေတဲ့ သညာ ကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ။ စိတ်ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်တဲ့ အမှုအရာတွေကို မှတ်စွဲနေတဲ့ သညာဆိုးတွေ

မဖြစ်ပါစေနဲ့လို့ ဒီလိုလဲ စီမံခန့်ခွဲလို့ မရဘူး၊ မိမိအလိုအတိုင်း မဖြစ်ဘူး၊ အစိုးမရဘူး၊ အဲဒီလို စီမံခန့်ခွဲလို့မရ၊ မိမိအလိုအတိုင်း မဖြစ်၊ အစိုးမရ သောကြောင့်လဲ သညာဟာ အတ္တကောင်မဟုတ်ဘူး၊ သူ့အကြောင်း အားလျော်စွာ ဖြစ်နေတဲ့ အနတ္တ သဘောတရားမျှတဲလို့ သိစေပါတယ်။

အဲဒီပါဠိ၏ မြန်မာပြန် အကျဉ်းချုပ်ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြ ရမယ်။

ရဟန်းတို့၊ မှတ်သားမှု သညာသည် (မိမိ၏ အတွင်းသား အထည်ကိုယ်)အတ္တကောင်မဟုတ်၊ အတ္တကောင် ဟုတ်ပါမူ ဤ မှတ်သားမှု သညာသည် (မိမိအား)နှိပ်စက်ဖို့ရာ မဖြစ်တန်လေ ရာ၊ ထို့ပြင် “ငါ၏ မှတ်သားမှု သညာသည် ဒီလိုအကောင်း ချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလိုအဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့”လို့ မှတ်သားမှု သညာ၌ စီမံခန့်ခွဲလို့လဲ ရလေရာ၏။

အမှန်အားဖြင့်တော့ သညာဟာ (မိမိ၏ အတွင်းသား အထည်ကိုယ်)အတ္တကောင် မဟုတ်၊ အတ္တကောင်မဟုတ်သော ကြောင့်ပင် ဤသညာသည် (မိမိအား)နှိပ်စက်ဖို့ရာလဲ ဖြစ်နေ ချေသည်၊ ထို့ပြင် “ငါ၏ သညာသည် ဒီလို အကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလို အဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့”လို့ သညာ၌ စီမံ ခန့်ခွဲ၍လဲ မရပဲ ရှိချေသည်။

ဒီဘုရားစကား ပါဠိတော်က ပြဆိုထားတဲ့ အတိုင်းပင် မိမိတို့၏ သန္တာန်မှ မှတ်သားမှု သညာဟာ နှိပ်စက်လဲ နှိပ်စက်တတ်တယ်၊ မိမိအလို အတိုင်း စီမံခန့်ခွဲလို့လဲ မရဘူး၊ မိမိအလိုအတိုင်း မဖြစ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် မိမိ ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူးဆိုတာ ထင်ရှားနေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သာမန်ပကတိ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ အယင်က တွေ့ဘူးတာတွေကို ပြန်ပြီး ဆင်ခြင်တဲ့အခါမှာ မမေ့ပဲ အမှတ်ရနေတာတွေကလဲ ရှိနေတဲ့ အတွက် အယင်က မှတ်သားခဲ့တာလဲ ငါ့ဘဲ၊ ယခု ပြန်ပြီး အမှတ်ရတာလဲ

ငါဘဲအသင်က မှတ်သားခဲ့တဲ့ ငါကပင် ယခုပြန်ပြီး အမှတ်ရတယ်၊ ငါ တယောက်ထဲပဲလို့ ဒီလို ထင်မှတ် စွဲလမ်းနေကြတယ်။ အဲဒါဟာ မြင်ခိုက် ကြားခိုက် စသည်မှာ ရှုမှတ်ပြီး ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် မသိသေးလို့ပါဘဲ။ ရှုမှတ်ပြီး မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း တခဏချင်း ပျောက် ပျောက် သွားတာကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း သိယင်တော့ မှတ်စွဲမသညာလဲ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ သဘောတရားမျှဘဲလို့ ကိုယ် ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ရှေးက မှတ်သားခဲ့ဘူးတာတွေကို ပြန်ပြီး အမှတ်ရတာက ဘာကြောင့်လဲလို့ စဉ်းစားစရာ မေးစရာရှိပါတယ်။ အဲဒီလို ပြန်ပြီး အမှတ်ရတာကတော့ ရှေးရှေး သညာတွေက မှတ်သားထားတာကို နောက်နောက် သညာတွေက ဆက်ခံ ဆက်ခံပြီး မှတ်သားလာခဲ့လို့ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် သညာအဆက်ဆက်က အားကောင်းလာယင် ရှေးဘဝများ က အကြောင်းအရာတွေတောင် ပြန်ပြီး မှတ်မိနေသူတွေလဲ ရှိနေတာဘဲ။ အဲဒါဟာ ရှေးဘဝက ဘဝင်သညာ စုတိသညာတို့မှ ယခုဘဝ ပဋိသန္ဓေ သညာ ဘဝင်သညာ စသည်တို့က အားကောင်းပြီး ဆက်ခံလာခဲ့လို့ပါဘဲ။

အဲဒီလို ရှေးရှေး သညာက မှတ်သား ထားတာကို နောက်နောက် သညာတွေက ဆက်ခံပြီး မှတ်သားလာခဲ့တဲ့အတွက် ကောင်းတာတွေရော မကောင်းတာတွေရော ပြန်ပြန်ပြီး အမှတ် ရ ရနေတယ်။ တခါတရံမှာ ဆိုယင် တမင် မစဉ်းစားပဲနဲ့လဲ ရှေးဟောင်းတွေကို ပြန်ပြီး အမှတ်ရနေ တယ်။ သတိပဋ္ဌာန်နည်းအရ ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီများမှာလဲ အားထုတ် ခါစ သမာဓိ အတော်အတန် ကောင်းလာတဲ့ အခါမှာ ရှေးဟောင်း နှောင်းဖြစ်တွေကို သူ့အလိုလို အမှတ်ရနေတတ်တယ်။ အနှစ် သုံး လေး ငါးဆယ်အတွင်းမှာ မစဉ်းစားဘူးတဲ့ ရှေးဟောင်းများကိုလဲ အမှတ်ရနေ တတ်တယ်။ ကလေးဘဝတုန်းက အကြောင်းအရာတွေလဲ ပေါ်လာတတ် တယ်။ ယောဂီကတော့ အဲဒီ ပေါ်လာသမျှတွေကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ပယ် သွားရတယ်။

ရှေးက ပြောမှားခဲ့တာ ပြုမှားခဲ့တာတွေကိုလဲ ပြန်လည် သတိရပြီး နောင်တပူပန်မှု ကုက္ကုစ္စ ဖြစ်တတ်တယ်။ အဲဒီ ကုက္ကုစ္စကတော့ နိဝရဏ တရားဘဲ။ အဲဒါကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်။ မပယ်နိုင်လျှင် သူက သမာဓိ ဉာဏ်တွေ မဖြစ်ရအောင် တားမြစ်ထားတတ်တယ်။ အဲဒီလို ကုက္ကုစ္စဖြစ် အောင် အမှတ်ရတဲ့ သညာကတော့ နှိပ်စက်တာပါဘဲ။ ဒါကြောင့်လဲ သူ့ကို အတ္တမဟုတ်ဘူးလို့ ဆိုရ သိမှတ်ရတာဘဲ။

အယင် နေ့များက ထုတ်ပြခဲ့တဲ့ အတ္တစွဲ လေမျိုးထဲမှာ ဒီသညာနဲ့ ဆိုင်တဲ့ အတ္တစွဲက သုံးမျိုးပါတယ်။ ဘာတွေလဲဆိုယင်—

- (၁) သာမီအတ္တစွဲ၊
- (၂) နိဝါသီအတ္တစွဲ၊
- (၃) ကာရကအတ္တစွဲ၊ ဒီ သုံးမျိုးပါဘဲ။

အဲဒီ သုံးမျိုးထဲမှာ ကိုယ်မှတ်ချင်ယင် မှတ်နိုင်တယ်။ မမှတ်ချင်ယင်လဲ မမှတ်ပဲ နေနိုင်တယ်လို့ ထင်မှတ် စွဲလမ်းတာက သာမီအတ္တစွဲဘဲ။ မှတ် သားမှုနှင့်စပ်ပြီး ကိုယ့်ဟာကိုယ် အစိုးရတယ်လို့ ထင်မှတ် စွဲလမ်းတာ ပါဘဲ။ အဲဒီ သာမီအတ္တစွဲကို ဒီအနတ္တလက္ခဏသုတ်မှာ “ဒီလို အကောင်း ချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလို အဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့”လို့ စီမံခန့်ခွဲ၍ မရ ကြောင်း ပြဆိုချက်ဖြင့် ပယ်ထားပါတယ်။

မှတ်သားတတ်တဲ့ ငါဟာ မိမိကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတမ်းရှိနေတယ်။ ဘယ် အချိန်မဆို မှတ်သားနေတယ်လို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းတာက နိဝါသီအတ္တစွဲဘဲ။ အဲဒီ အစွဲကိုတော့ စိတ်တိုင်း စိတ်တိုင်းကို ရှုမှတ်မှုဖြင့် ပယ်နိုင်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ မှတ်သားမှုကို ရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် လဲ အသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ချက်ခြင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတာ ကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ထင်ရှားတွေ့ရသောကြောင့်ပါဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ ရှေးဟောင်း နှောင်းဖြစ်တွေကို ပြန်ပြီး အမှတ်ရတဲ့အခါ အဲဒီ အမှတ်ရ

တာတွေကို ရှုမှတ်ခြင်းဖြင့်လဲ “အမြဲတမ်း တည်နေတဲ့ မှတ်သားမှုသညာ ရယ်လို့ မရှိဘူး၊ ခဏမစဲ အသစ်အသစ် ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ သဘောတရား မျှသာ ရှိတယ်” လို့ သိရတယ်။ အဲဒီလို သိရတဲ့အတွက် ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲ တည်ရှိနေတဲ့ မှတ်တတ်သူ အတ္တကောင် ငါကောင်မရှိဘူးဆိုတာ ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်။

အတ္တကောင် ငါကောင်ကပင် မှတ်သားနေတယ်လို့ ထင်မှတ် စွဲလမ်း တဲ့ ကာရကအတ္တစွဲကိုလဲ ရှုမှတ်မှုဖြင့်ပင် ပယ်နိုင်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုယင် အဆင်းကို မှတ်သားမှု၊ အသံကို မှတ်သားမှုစသော အမှတ်သညာ များကို ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း ရှုမှတ်နေယင်းပင် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွား ထာကို သိရတဲ့အတွက် မှတ်သားတာဟာ ငါကောင် မဟုတ်ဘူး၊ အသစ် အသစ် ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ သဘောတရားမျှလဲလို့ သိရသောကြောင့်ပါ။

နောက်ပြီးတော့ ဒီ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်အရ ကောင်းတဲ့ မှတ်သားမှုတွေ မပျောက်မပျက်ပဲ အမြဲတည်နေပါစေလို့လဲ မစီမံ မခန့်ခွဲ နိုင်ဘူး၊ စိတ်ပူပန်စရာ အမှတ်သညာတွေ မဖြစ်ပါစေလို့လဲ မစီမံ မခန့်ခွဲ နိုင်ဘူး၊ အဲဒီလို မစီမံ မခန့်ခွဲနိုင်ခြင်း အစိုးမရခြင်းကြောင့် မှတ်သားမှု သညာဟာ အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူး။ သူ့ အကြောင်း အားလျော်စွာ အသစ်အသစ် ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ သဘောတရားမျှဘဲလို့ သိမြင် သဘောကျ နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို သိမြင် ဆုံးဖြတ်ပြီးတော့ အတ္တစွဲကို ပယ်နိုင်အောင် လို့ ဒီ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားကို မြတ်စွာဘုရားက ဟောတော်မူ တာဘဲ။

ဒီနေရာမှာ သညာက မှတ်သားတာနဲ့ သတိပဋ္ဌာန်နည်းအရ ဖြစ်ခိုက် ရုပ်နာမ်ကို မှတ်တယ် ဆိုတာ ဘယ်လို ထူးခြားပါသလဲလို့ မေးစရာ ရှိပါ တယ်။ အဖြေကတော့ - သညာက မှတ်သားတယ် ဆိုတာက မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း စသည် ပေါ်လာသမျှအာရုံကို မမေ့အောင်လို့ မှတ်စွဲထားတဲ့ သဘောပဲ။ သတိပဋ္ဌာန်နည်းအရ မှတ်တာကတော့ ဖြစ်ခိုက်ရုပ်နာမ်တွေ ကို သူ့သဘော လက္ခဏာနဲ့ အဖြစ်အပျက် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအခြင်း

အရာအားဖြင့် သိအောင် သတိဉာဏ်ဖြင့် စူးစိုက်ပြီး ရှုသိရုံမျှပါဘဲ၊ ပုံ သဏ္ဍာန် အခြေအနေတွေကို မှတ်စွဲထားတဲ့ သဘောမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ သတိဆိုတဲ့ ပါဠိကလဲ မမှေ့ဘူး အမှတ်ရတယ်လို့ အနက်ရှိတယ်။ သလ္လက္ခဏာ ဆိုတဲ့ ပုဒ်ကလဲ ငလောင်စွာ မှတ်ခြင်းလို့ အနက်ရှိတယ်။ အဲဒီ ပါဠိ ဝေါဟာရတို့နှင့် လျော်ညီစွာ ဖြစ်ခိုက်ရုပ်နာမ်ကို မှတ်တယ်လို့ ပြောရတာဘဲ။ တဲ့တဲ့ပြောရသင် ဖြစ်ခိုက်ရုပ်နာမ်ကို အမှန်အတိုင်း သိရအောင် ရှုတာကိုပင် မှတ်တယ်။ ရှုမှတ်တယ်လို့ ပြောဆိုရတာပါဘဲ။ ဒါကြောင့် သညာက မှတ်စွဲတာနဲ့ သဘိပညာဖြင့် ရှုမှတ်တယ် ဆိုတာဟာ အနည်းအားဖြင့် ခပ်ဆင်ဆင်တူသော်လည်း အနက်အားဖြင့်တော့ အများကြီး ကွာခြားနေပါတယ်။ ပြောင်းပြန် ဆန့်ကျင်ဘက် ကွာခြားနေတယ်လို့လဲ ဆိုနိုင်ပါတယ်။

သညာကုန္ဒာ အနတ္တဖြစ်ကြောင်း ဖွင့်ပြု ဟောကြားတာကတော့ ဒါလောက်ဆိုယင် ပြည့်စုံလောက်ပါပြီ။ ဒါကြောင့် ယခု သင်္ခါရကုန္ဒာ အနတ္တဖြစ်ကြောင်းကို ငဟာရမယ်။

ပြုလုပ်တတ်တဲ့ သင်္ခါရတွေဟာ အတ္တကောင် ပဟုတ်

သင်္ခါရာ ဘိက္ခဝေ အနတ္တာ၊ သင်္ခါရာ စ ဟိဒံ ဘိက္ခဝေ အတ္တာ အဘဝိဿသု၊ နယိဒံ သင်္ခါရာ အာဗာဓာယ သံဝတ္ထေယျံ၊ လဗ္ဗေထ ဝ သင်္ခါရေသု “ဝေံ မေ သင်္ခါရာ ဟောန္တု၊ ဝေံ မေ သင်္ခါရာ မာ အဟေသု”န္တိ။ ယသ္မာ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ သင်္ခါရာ အနတ္တာ၊ တသ္မာ သင်္ခါရာ အာဗာဓာယ သံဝတ္ထန္တိ။ န စ လဗ္ဘတိ သင်္ခါရေသု “ဝေံ မေ သင်္ခါရာ ဟောန္တု၊ ဝေံ မေ သင်္ခါရာ မာ အဟေသု”န္တိ။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ သင်္ခါရာ-ပြုပြင် အားထုတ်မှု သင်္ခါရတို့သည်၊ အနတ္တာ-အတ္တကောင် မဟုတ်ကုန်။

သင်္ခါရ ဆိုတာ ပြုလုပ်တတ်တဲ့ သင်္ခါရ၊ ပြုလုပ်အပ်တဲ့ သင်္ခါရလို့ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ၂-မျိုး ရှိတယ်။ ပြုလုပ်အပ်တဲ့ သင်္ခါရဆိုတာ ကံစိတ် ဥတု အာဟာရ စသော အကြောင်းတရားတို့ကြောင့် ဖြစ်တဲ့ ရုပ်နာမ် တရားတွေဘဲ၊ သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်မှ စပြီး ကံကြောင့် ဖြစ်နေတဲ့ အကျိုး ဝိပါက် စိတ် စေတသိတ်တွေနဲ့ ဟဒယ ဝတ္ထုရုပ် မျက်စိ နား နှာခေါင်း လျှာ ကိုယ်အကြည် အစရှိတဲ့ ကမ္မဇရုပ်တွေဟာလဲ သင်္ခါရတွေဘဲ၊ အဲဒါတွေဟာ ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ကံ၏ အကျိုးများ ဖြစ်သောကြောင့် ကံက ပြုလုပ်အပ်တဲ့ အကျိုးသင်္ခါရတွေလို့ ဆိုရတယ်။ ထို့အတူ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ စိတ္တဇရုပ်တွေလဲ အကျိုး သင်္ခါရတွေဘဲ၊ အဲဒါတွေက ကေးလိက် ဆန်လိက် လှုပ်လိက် သွားလိက် ရပ်လိက် ဆိုင်လိက် ပြောဆိုလိက် ပြုံးရယ်လိက် စသည်ဖြင့် ထင်ရှားတဲ့ ကိုယ်နှုတ်အမှုအရာ ရုပ်တွေပါဘဲ၊ အဲဒီရုပ်တွေဟာ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့အတွက် စိတ်ကပြုလုပ်အပ်တဲ့အကျိုး သင်္ခါရတွေလို့ ဆိုရတယ်၊ နောက်ပြီးတော့ စိတ်စေတသိက် နာမ်တရားတွေဟာလဲ သူတို့အချင်းချင်း ပြုတတ်တဲ့ အကြောင်း သင်္ခါရလဲ မည်တယ်၊ သူတို့အချင်းချင်း ပြုအပ်တဲ့အကျိုးသင်္ခါရလဲမည်တယ်။ အအေးအပူ ဥတုကြောင့် ဖြစ်တဲ့ရုပ်တွေလဲ ဥတုကပြုလုပ်အပ်တဲ့ အကျိုးသင်္ခါရတွေဘဲ။ အစာအာဟာရကြောင့် ဖြစ်တဲ့ရုပ်တွေလဲ အာဟာရက ပြုလုပ်အပ်တဲ့ အကျိုးသင်္ခါရတွေဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ နောက်နောက် စိတ်စေတသိက် နာမ်တရားတွေလဲ ရှေးရှေး နာမ်တရားတွေကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးသင်္ခါရတွေဘဲ။ အဲဒီကံစိတ် ဥတု အာဟာရစသော အကြောင်းများကြောင့် ဖြစ်တဲ့ ရုပ်နာမ်တရားတွေကို သူ့ဆိုင်ရာ အကြောင်းတွေက ပြုလုပ်အပ် ဖြစ်စေအပ်သောကြောင့် သင်္ခါရလို့ ဆိုရတယ်၊ အကြောင်းတွေက ပြုအပ်တဲ့တရားတွေလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီ 'သင်္ခါရတွေကို-

သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ။ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ - စသည်ဖြင့် ဟောထားပါတယ်။

သဗ္ဗေ - အလုံးစုံကုန်သော၊ သင်္ခါရာ - ဆိုင်ရာ အကြောင်းတို့က အညီ အညွတ်ပြုအပ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်၊ အနိစ္စာ - မမြဲကုန်၊ ဒုက္ခာ - ဆင်းရဲတို့ပေတည်း-တုံ။

အဲဒါဟာ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေဘဲ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလို့ ရှုမြင်အပ်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး တရားတွေပါဘဲ။ အဲဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားဆိုတဲ့ သင်္ခါရတွေကို မမြဲဘူးလို့လဲ သိမြင်ရမယ်၊ ဆင်းရဲတွေလို့လဲ သိမြင်ရမယ်၊ အနတ္တလို့လဲ သိမြင်ရမယ်လို့ ညွှန်ပြတော်မူတဲ့ ဘုရားစကားတော်ပါဘဲ။ အဲဒီရုပ်နာမ်သင်္ခါရတွေကို အနိစ္စလို့ မြင်အောင်၊ ဒုက္ခလို့မြင်အောင် ဘယ်နှယ်လုပ်ရမလဲဆိုယင်၊ အဲဒီ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတွေကို ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း သတိဉာဏ်ဖြင့် မပြတ်ရှုနေရမယ်၊ အဲဒီလို မပြတ်ရှုနေယင် သမာဓိအားကောင်းလာတဲ့ အခါကျတော့ အဲဒီရုပ်နာမ်သင်္ခါရတွေ ခဏမစဲဖြစ်ပျက်နေတာကို တွေ့ရတယ်၊ အဲဒီလိုတွေရတော့ ဟုတ်တော့ အဘာဝတော့ အနိစ္စာ ဆိုတဲ့ အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ ဖြစ်ပြီးပျက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စာ-မမြဲဘူးလို့လဲ သိရတယ်၊ ဥဒယဗ္ဗယပဋိပိဋနတော ဒုက္ခာဆိုတဲ့ အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းက မပြတ်နှိပ်စက်နေသောကြောင့် ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲလို့လဲ သိရတယ်။ အဲဒါဟာ ဘုရားအလိုတော်နှင့်အညီ ရှုပုံ သိမြင်ပုံဘဲ။

ဘုရားဟောနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်

ဒီနေရာမှာ ဗုဒ္ဓသာသနာဖျက် ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဘုရားအလိုတော်နှင့် ပြောင်းပြန် ဆန့်ကျင်ပြီး ဟောပြောနေကြတာ ရှိတယ်။ ဘယ်လိုလဲ ဆိုတော့ “(သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အရ အကြောင်းက ပြုအပ်တဲ့ အကျိုး ရုပ်နာမ်တရားကို မယူပဲ ပြုလုပ်မှုသင်္ခါရကို ယူပြီးတော့) သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ - အလုံးစုံသော အားထုတ်ပြုလုပ်မှုတို့သည်၊ ဒုက္ခာ - ဆင်းရဲတို့ပေတည်းလို့ အနက်ပြန်ပြီး ဒါန သီလ ဘာဝနာကုသိုလ်တွေ ပြုလုပ်တာလဲ ဆင်းရဲချည်းပဲ၊ လုပ်သမျှ ဒုက္ခချည်းဘဲ ဘာမျှမလုပ်ပဲ စိတ်ကို စိတ်အတိုင်း

အငြိမ်းစားထားမှ ချမ်းသာတယ်” လို့ ဟောနေကြတယ်။ အဲဒီဟောပြော ချက်ကို သုတနည်းတဲ့သူတွေ၊ ကုသိုလ်အလုပ်ကို အားထုတ်ချင်တဲ့သူ တွေက အကောင်းမှတ်ပြီး လိုက်နာနေကြတာလဲ ရှိတယ်။ အဲဒါဟာ ဘုရားဟောနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်နေကြောင်း အတော်အသင့်လောက် စာသင်ဘူးတဲ့သူ ဆိုယင်ပင် သိနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို ဘုရားဟောနဲ့ ဆန့် ကျင်ဘက်တရားကို လက်ခံယင် ဘုရားစကားကို မယုံကြည်ရလဲ ရောက် တယ်။ ပစ်ပယ်ရလဲ ရောက်တယ်။ ဘုရားစကားကို ပစ်ပယ်ယင် ဘုရား အဆုံးအမ သာသနာတော်မှ အပြင်ဘက် ရောက်မနေပေဘူးလား။ အဲဒါ ဆင်ခြင်ကြည့်ဘို့ အလွန်ပင် အရေးကြီးပါတယ်။

သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ ဆိုတဲ့ပါဠိမှာ သင်္ခါရတွေဆိုတာ အကြောင်း ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးသင်္ခါရတွေကို ဆိုတာဘဲ။ အားထုတ်မှုကို ဆိုတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါက ဘုရားအလိုတော်နှင့်အညီဘဲ။ ကဲ ဘုန်းကြီးက မေး ကြည့်မယ်။ ဖြေကြပါ။ အားလုံး သင်္ခါရတွေ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲလို့ ဆိုတာဟာ အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုး ရုပ်နာမ်သင်္ခါရကို ဆိုတာမဟုတ်လား။ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။ ပြုလုပ်အားထုတ်မှုကို ဆိုတာ ဟုတ်ပါ့မလား (မဟုတ်ပါဘုရား)။ ကုသိုလ်ပြုလုပ် အားထုတ်မှုကို ဆိုတာ ဟုတ်ပါ မလား။ (မဟုတ်ပါဘုရား)။ အားလုံးသင်္ခါရတွေကို အနိစ္စ-မမြဲဘူးလို့ ရှုဘို့ဟောတာဟာ အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့ကို ရှုမြင် ဘို့ ဟောတာမဟုတ်လား။ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။ ဆင်းရဲလို့ မြင် အောင် ရှုဘို့ ညွှန်ကြားတာလဲ အဲဒီ အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်နာမ် သင်္ခါရတို့ကို ရှုမြင်ဘို့ပဲ မဟုတ်လား။ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒီလို ရုပ် နာမ်သင်္ခါရတွေကို ဆင်းရဲဒုက္ခ ထင်အောင်ရှုဘို့ ညွှန်ကြားရာမှာ ကုသိုလ် အလုပ် အားထုတ်မှုတွေကို ဆင်းရဲလို့ ရှုဘို့ညွှန်ကြားတာ ဟုတ်နိုင်ပါ မလား။ (မဟုတ်နိုင်ပါဘုရား)။ အမှန်ကတော့ မိမိတို့သန္တာန်က ရုပ်နာမ် သင်္ခါရတွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနုတ္တလို့ သိမြင်ပြီး ငြီးငွေ့တဲ့ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ် ဖြစ်ဖို့ ဟောကြားတော်မူတာဘဲ။ အဲဒါကို သေသေချာချာ မှတ်ထား ကြရမယ်။

ဒီအရာမှာ လိုရင်းသင်္ခါရ

သင်္ခါရဆိုတဲ့ ဝေါဟာရနဲ့စပ်ပြီး အမှားအမှန် ဝေဖန်ပြနေရတာနဲ့ စကားအဆက်အစပ်က ခပ်ဝေးဝေးဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီ ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ စသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်တဲ့ သင်္ခါရတွေကတော့ ယခု ဒီသုတ်မှာ ဟောတော်မူတဲ့ သင်္ခါရမဟုတ်သေးဘူး။ ဒီသုတ်မှာ ဟောတော်မူတဲ့ သင်္ခါရကတော့ ခန္ဓာငါးပါးထဲက သင်္ခါရကုန္ဒာဆိုတဲ့ သင်္ခါရတွေဘဲ။ အဲဒါ က ပြုလုပ်တတ်တဲ့ သင်္ခါရတွေဘဲ။ အဲဒီသင်္ခါရတွေကို ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိ တော် (၅၂)မှာ—

သင်္ခတ မဘိသင်္ခရောန္တိတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တသ္မာ သင်္ခါရာတိ ဝုစ္ဆန္တိ-
လ္လိ ဟောတားပါတယ်။ အနက်ပြန်ပြမယ်။

ဘိက္ခဝေ - ရဟန်းတို့၊ သင်္ခတံ - ပြုအပ်သော ရုပ် ဝေဒနာစသည်ကို၊ ဝါ - ပြုအပ်သော ကိုယ် နှုတ် စိတ် အမှုအရာကို၊ အဘိသင်္ခရောန္တိ - ပြု တတ်ကုန်၏။ ဣတိ ခေါ တသ္မာ - ထိုသို့ပြုတတ်သောကြောင့်၊ သင်္ခါရာတိ - သင်္ခါရတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆန္တိ - ခေါ် ဆိုအပ်ကုန်၏ - စာ။

အတိုချုပ်ပြောရယ် ရုပ်နာမ်အမှုအရာတွေဖြစ်အောင် ပြုတတ်တဲ့ တရားတွေကို သင်္ခါရ (သင်္ခါရကုန္ဒာ)လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ခန္ဓာငါးပါးထဲမှာ ရုပ် ဆိုတာက ဆန့်ကျင်ဘက်အကြောင်းနှင့် တွေ့ရတဲ့အခါ တမျိုးတမည် ဖောက်ပြန်ရုံမျှဘဲ၊ သူ့သက်သက်နဲ့ ဘာမျှဖြစ်အောင် မပြုလုပ်တတ်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ သူက အထည်ဒြပ်အနေနဲ့ ထင်ရှားနေတဲ့အတွက် သင်္ခါရတွေ က ပြုလို့ ပြောလိုတဲ့အခါ ရုပ်က ပြုတဲ့အနေ ပြောဆိုတဲ့အနေနဲ့တော့ ထင်ရှားနေပါတယ်။ ဝေဒနာဆိုတာကလဲ အကောင်း၊ အဆိုးများနဲ့ အလတ်စားအာရုံကို ခံစားရုံမျှဘဲ၊ သူကလဲ ဘာကိုမျှ ဖြစ်အောင် မပြုလုပ် တတ်ဘူး။ သညာ ဆိုတာကလဲ တွေ့ရတဲ့အာရုံကို မမေ့အောင် မှတ်သား ထားရုံမျှဘဲ၊ ရုံးစာရေးများက မှတ်တမ်းတင်ထားသလို မှတ်သားရုံမျှဘဲ၊ သူကလဲ ဘာမျှဖြစ်အောင် မပြုမလုပ်တတ်ဘူး။ စိတ်ဝိညာဏ် ဆိုတာကလဲ

ပေါ်လာတဲ့အာရုံကို သိရုံမျှဘဲ၊ မြင်ရုံမျှ ကြားရုံမျှ စသည်ဖြင့် အာရုံကို သိရုံမျှဘဲ၊ သူကလဲ ဘာကိုမျှ ဖြစ်အောင် ပြုမလုပ်တတ်ဘူး။ သွားခြင်း ရပ်ခြင်း ထိုင်ခြင်း လျောင်းခြင်း ကျောင်းခြင်း ဆန့်ခြင်း လှုပ်ရှားခြင်း ပြုံး ရယ်ခြင်း ပြောဆိုခြင်း ကြံသိခြင်း မြင်ခြင်း ကြားခြင်း စသော ကိုယ်နှုတ် စိတ်အမှုအရာ ရုပ်နာမ်သဘောများကို ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်တတ်တာက တော့ ဒီသင်္ခါရကုန္ဒာတရားတွေဘဲ၊ သွားချင်တယ် ရပ်ချင်တယ် ထိုင်ချင် တယ်၊ အိပ်ချင်တယ် စသည်ဖြင့် ပြောဆိုရတာဟာ ဒီသင်္ခါရကုန္ဒာဘဲ၊ ဒီ သင်္ခါရကုန္ဒာ၏ လှုံ့ဆော် စိမ့်မှုကြောင့် ကိုယ်နှုတ်စိတ်အမှုအရာဟူသမျှ ပြီးစီးနေတာဘဲ။

ဒါကြောင့် ကိုယ်နှုတ် စိတ်အမှုအရာဟူသမျှကို ငါက ပြုလုပ်နေတယ် လို့ ထင်မှတ် စွဲလမ်းတာဟာ ဒီသင်္ခါရကုန္ဒာတရားစုကို အတ္တကောင်အနေ ဖြင့် စွဲလမ်းတာဘဲ။ အဲဒါကို ကာရကအတ္တစွဲလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီဆောင် ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ် နှုတ် စိတ်အမှုအရာဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ပြုလုပ်သည် ဟု ထင်တာက ကာရကအတ္တစွဲ။

အဲဒီပြုလုပ်တတ်တဲ့ ငါကောင်ဟာ မိမိ၏ ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတည်ရှိနေ တယ်လို့လဲထင်မှတ်နေကြတယ်။ အဲဒါက နိပါသီအတ္တစွဲဘဲ။ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ် ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတမ်း တည်နေတဲ့ ငါကောင် ရှိသည်ဟု ထင်တာ က နိပါသီအတ္တစွဲ။

နောက်ပြီးတော့ အဲဒီပြုလုပ်တတ်တဲ့ ငါကောင်ဟာ ကိုယ်လုပ်ချင် ယင် လုပ်နိုင်တယ်၊ မလုပ်ချင်ယင်လဲ မလုပ်ပဲ နေနိုင်တယ်၊ ကိုယ်အလို အတိုင်း အစိုးရနေတယ်လို့လဲ ထင်မှတ် စွဲလမ်းနေကြတယ်။ အဲဒါက သာမီအတ္တစွဲဘဲ။ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ်ထဲမှာ အလိုအတိုင်း အစိုးရတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု ထင်တာ က သာမီအတ္တစွဲ။

အဲဒီသမိအတ္တစွဲ နိဝါသိအတ္တစွဲ ကာရကအတ္တစွဲ ဆိုတဲ့ အတ္တစွဲသုံးမျိုး လုံးဖြင့်ပင် သင်္ခါရတရားတွေကို စွဲလမ်းနေကြတယ်။ အမှန်ကတော့ အဲဒီလို စွဲလမ်းကြတဲ့အတိုင်း အတ္တကောင်တော့ မဟုတ်ဘူး။ သူ့ အကြောင်း အားလျော်စွာ ဖြစ်နေကြတဲ့ သဘောတရားများမျှသာ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ပြုလုပ်တတ်တဲ့ သင်္ခါရတွေဟာ အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူးလို့ ဟောတော်မူတာပါ။ အဲဒီလို ဟောကြားရာမှာ သာမန် သတ္တဝါတွေရဲ့ အမြင်အားဖြင့် သွားခြင်း ရပ်ခြင်း ထိုင်ခြင်း စသည်ကို ပြုလုပ်နေတဲ့ ငါကောင်ဟာ ထင်ရှားနေပါလျက် ဘာကြောင့် အတ္တကောင် ငါကောင် မဟုတ်ပါသလဲလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ အဲဒီလို အမေးကို ပြေလည်စေရန် မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို ဆက်ပြီး အကြောင်းပြ ရှင်းလင်း တော်မူပါတယ်။

သင်္ခါရတို့ကို အတ္တမဟုတ်ဟု သိရန် အကြောင်းပြချက်

စ ဟိ—သင်္ခါရတို့ဟာ အတ္တမဟုတ်ဟု သိရန် အကြောင်းကို ဆက်၍ ဖော်ပြရလျှင်၊ ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဣဒံ သင်္ခါရ - ဤပြုလုပ်မှုသင်္ခါရတို့ သည်၊ (ဣဒံ - ပုဒ်သည် နိပါတ်ပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် သင်္ခါရ - ဟူသော ဗဟုဝုစ်ပုဒ်နှင့် အရတူပြု၍ ဟောထားပေသည်) အတ္တာ - မိမိ၏ အတွင်း သား အတ္တကောင်သည်၊ အဘဝိသံသု-အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့၊ (ဝေံ သန္တေသု-သို့ဖြစ်ကြပါမူ) ဣဒံ သင်္ခါရ - ဤ ပြုလုပ်မှု သင်္ခါရတို့သည်၊ အာဗာဓာယ-နှိပ်စက်ရန် အလို့ငှါ၊ န သံဝတ္တေယျံ-မဖြစ်ကြတန်လေ ရာ။ စ-ထို့ပြင်လဲ၊ မေ သင်္ခါရ - ငါ၏ ပြုလုပ်မှု သင်္ခါရတို့သည်၊ ဝေံ ဟောန္တု-ဤသို့ အကောင်းချည်း ဖြစ်ကြပါစေ၊ မေ သင်္ခါရ-ငါ၏ ပြုလုပ်မှု သင်္ခါရတို့သည်၊ ဝေံ မာ အဟေသု-ဤသို့ အဆိုးကား မဖြစ်ကြ ပါစေလင့်၊ ဣတိ-ဤသို့ စီမံခန့်ခွဲခြင်းကို၊ သင်္ခါရေသု-ပြုလုပ်မှု သင်္ခါရတို့ ၌၊ လဗ္ဘေထ-ရအပ်ရာ-ရနိုင်ရာ၏-တဲ့။

သင်္ခါရတရားတွေ ဆိုတာ လှုံ့ ဆော် စီမံတတ်တဲ့ စေတနာ အမှူးရှိ သော စေတသိက်တရားတွေပါ။ စေတသိက် ၅၂-ပါးရှိတဲ့အနက်က

ဝေဒနာနဲ့ သညာမှ တပါးသော စေတသိက်များပါဘဲ၊ သုတ္တန်ဒေသနာ တော်များမှာတော့ အကြီးအကဲ ဖြစ်တဲ့ စေတနာကိုသာ သင်္ခါရတရား အနေဖြင့် သရုပ်ထုတ်ပြီး ဟောထားပါတယ်။ အဘိဓမ္မာဒေသနာမှာတော့ ဖဿ မနသိကာရ ဝိတက် ဝိစာရ ပီတိ သန္ဓေ လောဘ ဒေါသ မောဟ အလောဘ အဒေါသ အမောဟစသော စေတသိက်များကိုလဲ သင်္ခါရကုန္ဒာအဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ပြထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝေဒနာနဲ့ သညာမှ တပါးသော စေတသိက် ငါးဆယ်ကို သင်္ခါရကုန္ဒာလို့ မှတ်ယူရတယ်။ အဲဒီ စေတသိက် ငါးဆယ်က ကိုယ်အမှုအရာ အမျိုးမျိုးကိုလဲ ဖြစ်အောင် လှုံ့ ဆော်တိုက်တုန်းပေးနေတယ်။ သွားလိုက် ရပ်လိုက် ထိုင်လိုက် အိပ်လိုက် ကွေးလိုက် ဆန့်လိုက် ပြုံးလိုက် ပြောလိုက် စသည်ဖြင့် မဆိုသော်လဲ ဆိုနေသလိုပင် ကိုယ်နှုတ်အမှုအရာ အမျိုးမျိုးကို ပြုလုပ် ပြောဆိုအောင် စေခိုင်း တိုက်တုန်းနေတယ်။ အဲဒီ သင်္ခါရတွေရဲ့ စေခိုင်း တိုက်တုန်းချက် အရဖြင့် သွားခြင်း စသော ကိုယ်နှုတ် အမှုအရာတွေ ဖြစ်နေတယ်။ မြင်မှု ကြားမှု ကြံမှုစသည်ဖြစ်အောင်လဲ ဒီသင်္ခါရတွေကပဲ ကြည့်လိုက် နားထောင်လိုက် ကြံလိုက်စသည်ဖြင့် မဆိုသော်လဲ ဆိုနေသလိုပင် စေခိုင်း တိုက်တုန်းနေတယ်။ ဒါကြောင့် မြင်မှု ကြားမှု ကြံမှု စသော စိတ်အမှု အရာတွေလဲ ဖြစ်နေတယ်။

သင်္ခါရက နှိပ်စက်နေပုံ

အဲဒီလို ကိုယ်နှုတ် စိတ်အမှုအရာတွေကို ပြုလုပ်နေတဲ့ သင်္ခါရတွေဟာ မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင်ဟုတ်ယင် မိမိအား နှိပ်စက်ဖို့ရာ မဖြစ် ကြတန်လေရာ-မဖြစ်သင့်ကြပေဘူးလို့ ဒီလိုလဲ ဆင်ခြင်ကြည့်ရမယ်တဲ့။ ဘယ်လို နှိပ်စက်နေပါသလဲ ဆိုတော့-လိုချင်မက်မောပြီး ပြုလုပ်ခြင်း ကြောင့် ကိုယ်စိတ်ပင်ပန်း ဆင်းရဲရတယ်။ မပြောသင့်တာကို ပြောမိလို့ အရှက်တကွ အကျိုးနဲ့ခြင်းလဲ ဖြစ်ရတတ်တယ်။ မပြုသင့်တာ ပြုမိလို့ ယခု မျက်မှောက်တွင်ပင် ရာဇဝတ်အပြစ်သင့်ခြင်း စသည်ဖြင့် ဒုက္ခရောက် ရတယ်။ အလိုရှိတာတွေကို ကြံတွေးပြီးတော့လဲ စိတ်ပူပန်ရတယ်။ မစား

နိုင် မအိပ်နိုင် တမိုင်မိုင်နဲ့ ဒုက္ခရောက်နေရတတ်တယ်။ သူ့ ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်း၊ လိမ်လည်ခြင်း စသော မကောင်းမှုကို ပြုမိတဲ့အတွက် အပါယ်လေးပါး ကျရောက်ပြီးတော့လဲ အကြီးအကျယ် ဆင်းရဲရတယ်။

ထို့ အဟူပင် ဒေါသနှင့်တကွ ဖြစ်တဲ့စေတနာက တိုက်တွန်းတဲ့အတိုင်း မပြောသင့် မပြုသင့်တာတွေကို ပြောမိ ပြုမိလို့လဲ အရှက်ဟက် အကျိုးနဲ့ဖြစ်ရခြင်း စသော ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်ရတယ်။ မောဟ မာန ဒိဋ္ဌိစသော တရားဟိုးဟို့နှင့်တကွ ဖြစ်တဲ့ စေတနာ၏ တိုက်တွန်းချက်အရ မပြောသင့် မပြုသင့်တာတွေကို ပြုမိ ပြောမိလို့လဲ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်ရတယ်။ စိတ်ပူပန်ပင်ပန်းပြီးတော့လဲ ဆင်းရဲရတယ်။ ကြံစည် ပြောဆို ပြုလုပ်နေယင်းလဲ ဆင်းရဲရတယ်။ မကောင်းမှု ဖြစ်ပြီး အပါယ်လေးပါးကျရောက်စေသော အားဖြင့်လဲ ဆင်းရဲစေတယ်။ အဲဒီလို ဆင်းရဲစေပြီး နှိပ်စက်တာပါတဲ့၊ မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင် ဟုတ်ယင်တော့ အဲဒီလို ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်ရအောင် နှိပ်စက်မှာ မဟုတ်ပါဘူးတဲ့။

သင်္ခါရဟာ အလိုအတိုင်းမဖြစ်

နောက်ပြီးတော့ သင်္ခါရ ဆိုတဲ့ပြုလုပ်မှုတွေဟာ မိမိအတွင်းသား အတ္တကောင်ဟုတ်ယင် ကောင်းစား ချမ်းသာစေနိုင်တဲ့ အပြုကောင်းတွေ ချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ အပြုဆိုးတွေတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့လို့ မိမိအလိုအတိုင်း စီမံခန့်ခွဲလို့လဲ ရသင့်ပါဟယ် တဲ့၊ အဲဒီလို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်ရဲ့လား၊ အစိုးရ ပါရဲ့လားလို့လဲ ဆင်ခြင် ကြည့်ဘို့ပါတဲ့။ အဲဒီလို ဆင်ခြင်ကြည့်ယင် ကိုယ်အလိုအတိုင်း မဖြစ်ကြောင်း အစိုးရကြောင်းကို ထင်ရှား တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ မပြောသင့်တာ ပြောနေတာကိုလဲ တွေ့ရလိမ့်မယ်။ မပြုသင့်တာ ပြုနေတာကိုလဲ တွေ့ရလိမ့်မယ်။ မကြံသင့်တာ ကြံနေတာကိုလဲ တွေ့ရလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို မဖြစ်စေချင်တဲ့ ကိုယ်နှုတ်စိတ်အမှုအရာတွေကို ပြုလုပ်ပြောဆိုနေတာ ကြံစည်နေတာတွေဟာ မိမိအလိုအတိုင်း အစိုးရလို့ တဲ့၊ အဲဒီလို အစိုးရသောကြောင့် ပြုလုပ်အားထုတ်မှု သင်္ခါရတွေကို

“အတ္တကောဇ် ငါကော်မဟုတ်ဘူး၊ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်နေတဲ့ အနတ္တသဘောတရားမျှဘ” လို့ သိရပါတယ်။ အဲဒီလို သိမြင်ပြီး ကာရကအတ္တစုံကို ပယ်နိုင်အောင် မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုလဲ တည့်တည့်မတ်မတ် အကြောင်းပြတော်မူပါတယ်။

အတ္တမဟုတ်ပုံကို တည့်တည့်အကြောင်းပြချက်

ဘိက္ခဝေ - ရဟန်းတို့၊ စ-စင်စစ်မှချအားဖြင့် သော်ကား၊ သင်္ခါရာ-ပြုလုပ်မှု သင်္ခါရတို့သည်၊ ယသ္မာ - အကြံကြောင့်၊ အနတ္တာ - (အတွင်းသားအထည်ကိုယ်) အတ္တကောဇ် မဟုတ်ချေ၊ တဿာ-ထိုသို့ အတ္တကောဇ်မဟုတ်သောကြောင့်၊ သင်္ခါရာ-ပြုလုပ်မှု သင်္ခါရတို့သည်၊ အာဗာဓာယ-နှိပ်စက်ရန်အလို့ငှါ။ သံဝတ္တန္တိ-ဖြစ်နေကြချေသည်။ စ-ထို့ ပြင်လည်း၊ မေ သင်္ခါရာ-ငါ၏ပြုလုပ်မှု သင်္ခါရတို့သည်၊ ဧဝံ ဟောန္တု-ဤသို့အကောင်းချည်းဖြစ်ကြပါစေ၊ မေ သင်္ခါရာ - ငါ၏ပြုလုပ်မှု သင်္ခါရတို့သည်၊ ဧဝံ မာ အဟေသံ-ဤသို့အဆိုးကား မဖြစ်ကြပါစေလင့်၊ ဣတိ- ဤသို့စီမံခန့်ခွဲခြင်းကို၊ သင်္ခါရေသု - ပြုလုပ်မှု သင်္ခါရတို့၌၊ န လဗ္ဘတိ-မရအပ်-မရနိုင်ပဲ ရှိချေသည် တဲ့။

အမှန်စင်စစ်အားဖြင့်တော့ ပြုလုပ်မှု သင်္ခါရတွေဟာ မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောဇ် မဟုတ်ဘူး၊ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်နေကြတဲ့ အနတ္တသဘောတရားများသာ ဖြစ်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ပြုလုပ်မှု သင်္ခါရတွေက မိမိကို နှိပ်စက်နေကြတယ်တဲ့။ ဘယ်လို နှိပ်စက်နေကြသလဲဆိုတော့ - ရှေ့နားက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်းပါဘဲ၊ ပါပမိတ္တဆိုတဲ့ မိတ်ဆွေညံ့ ဆရာညံ့ကိုမှီ၍ ဖြစ်စေ၊ အယောနိသောမနသိကာရ ဆိုတဲ့ မသင့်တော်တဲ့ နှလုံးသွင်းမှုကြောင့်ဖြစ်စေ မပြုသင့်တာတွေကို ပြုလုပ်တယ်၊ မပြောသင့်တာတွေကို ပြောတယ်၊ မကြံသင့်တာတွေကို ကြံတယ်၊ ပြုပုံပြောပုံ ကြံပုံတွေကတော့ - လောကဘက်က ဆိုယင် သူတပါးတို့ကဲ့ရဲ့ဘွယ် အလုပ်တွေကို လုပ်တယ်၊ ရာဇဝတ်အပြစ်နဲ့ စပ်တဲ့အမှုတွေကို ပြုတယ်၊ စီးပွားပျက်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ သေရည်အရက်ဘိန်း စသည်တို့ကို သောက်စား

သုံးစွဲတယ်၊ လောင်းကစားမှုကို ပြုတယ်၊ လိုချင်မက်မောမှု အမျက်
ဒေါသထွက်မှုကြောင့် မပြောသင့်တဲ့စကားကို ပြောဆိုတယ်၊ အဲဒီလို
ပြုလုပ် ပြောဆိုခြင်းကြောင့် စီးပွားဥစ္စာပျက်ခြင်း အပြစ်ဒဏ် သင့်ခြင်း
မိတ်ပျက်ဆွေပျက်ဖြစ်ခြင်း စသည်ဖြင့် ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်ရတယ်၊ သံသရာ
ဘက်က ဆိုယင်တော့ သူ့ဒုက္ခသက်သတ်ခြင်း သူ့ဥစ္စာခိုးယူခြင်း စသော
မကောင်းမှုတွေကို ပြုမိယင် အဲဒီမကောင်းမှုတွေက မကောင်းကျိုးတွေကို
ပေးတယ်၊ အပါယ်လေးပါးသို့ ကျရောက်စေပြီး ဒုက္ခရောက်စေတယ်။
အဲဒီလို မကောင်းကျိုးတွေကို ရစေသောအားဖြင့် ပြုလုပ်မှု သင်္ခါရက
နှိပ်ဖက်တာပါ။ ဒီခနရာမှာ ဂုံးတိုက်တဲ့ အကုသိုလ် သင်္ခါရကြောင့်
ဒုက္ခရောက်ရပုံ ဝတ္ထုတခုကို ထုတ်ပြရဦးမယ်။

အပ်တွေအစူးဝင်ခံနေရတဲ့ ပြိတ္တာဝတ္ထု

တချိန်က အရှင်လက္ခဏနဲ့ အရှင် မဟာမောဂ္ဂလာန်တို့ဟာ ဆွမ်းခံရန်
အတွက် ဂိဇ္ဈကုဋ်ပောင်မှ ဆင်းလာကြတယ်၊ အဲဒီလို ဆင်းလာနေကြ
စဉ်မှာ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်မတော်ရံက ပြိတ္တာတကောင်ကို အဘိ
ညာဏ်မျက်စိဖြင့် တွေ့မြင်ရတယ်၊ အဲဒီပြိတ္တာ၏ ကိုယ်ကို အပ်တွေကစူးဝင်
ဖောက်ထွင်းသွားနေကြတယ်၊ တချို့ အပ်တွေက ခေါင်းထဲ ထိုးဝင်ပြီး
မျက်နှာက ပါးစပ်က ထွက်သွားကြတယ်၊ တချို့က မျက်နှာမှ ပါးစပ်မှ
ထိုးဝင်ပြီး ရင်ဘတ်က ထွက်သွားကြတယ်၊ တချို့က ရင်ဘတ်မှထိုးဝင်ပြီး
ဝမ်းဗိုက်က ထွက်သွားကြတယ်၊ တချို့က ဝမ်းဗိုက်မှ ထိုးဝင်ပြီး ပေါင်
များမှ ထွက်သွားကြတယ်၊ တချို့က ပေါင်များမှထိုးဝင်ပြီး ခြေသလုံးမှ
ဖောက်ထွက်သွားကြတယ်၊ တချို့က ခြေသလုံးများမှ ထိုးဝင်ပြီး ခြေ
ဖဝါးများမှ ဖောက်ထွက်သွားကြတယ်။ အဲဒီပြိတ္တာဟာ နာကျင်ရှာလွန်း
လို့ ဟစ်အော်ပြီး ပြေးသွားနေရရှာတယ်။

အပ်တွေက အဲဒီပြိတ္တာပြေးသွားရာပွဲ လိုက်ပြီးစူးဝင်ထိုးဖောက်နေကြ
တယ်။ အဲဒါကိုမြင်ရတော့ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်က မိမိမှာ ဒီလိုပြိတ္တာ
ဖြစ်ကြောင်း သင်္ခါရတွေ ကင်းနေပြီဖြစ်ကြောင်း စဉ်းစားဆင်ခြင်မိတဲ့

အတွက် ဓမ္မပီတိဖြစ်ပြီးပြုံးမိတယ်။ အဲဒီလို ပြုံးတာကို အတူကြွလာတဲ့ အရှင်လက္ခဏမထေရ်က မြင်ရလို့ ပြုံးခြင်း၏အကြောင်းကို မေးမြန်းတယ်။ အရှင်လက္ခဏမထေရ်ကတော့ အဲဒီပြိတ္တာကို မမြင်ဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ပြိတ္တာအကြောင်းကို ပြောယင် အရှင်လက္ခဏမထေရ် ယုံချင်မှ ယုံမယ်။ မယုံယင်ပြန်မှားတတ်တယ်။ ဒါမျိုးက ကောက်ခံမည့်သက်သေရှိမှ ပြော သင့်တယ်။ ဒါကြောင့် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်က မြတ်စွာဘုရားထံရောက် တဲ့အခါကျမှ ဒီအကြောင်းကို မေးပါလို့ ပြောပါသတဲ့။

ဆွမ်းကိစ္စပြီးလို့ မြတ်စွာဘုရားထံ ရောက်တဲ့အခါကျတော့ အရှင် လက္ခဏမထေရ်က ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်မှ သက်ဆင်းနေစဉ်က အရှင်မဟာမော- ဂ္ဂလာန်ပြုံးတာဟာ ဘာကြောင့်ပါလဲလို့ မေးတယ်။ အဲဒီတော့ အရှင်မဟာ မောဂ္ဂလာန်မထေရ်က အပ်တွေက စူးဝင် ဖောက်ထွင်းလို့ အတိဒုက္ခ ရောက်နေရှာတဲ့ ပြိတ္တာကိုမြင်ရလို့ မိမိမှာ ဒီလိုအကုသိုလ်သင်္ခါရတွေ လုံးဝ ကင်းနေတာကို ဆင်ခြင်မိတဲ့အတွက် ပြုံးမိတဲ့အကြောင်း ဖြေကြားပါတယ်။

အဲဒီအခါ မြတ်စွာဘုရားက “ငါဘုရား၏ တပည့်သာဝကတွေမှာ ဉာဏ်မျက်စိပြည့်စုံကြပါပေစွ” လို့ ချီးမွမ်းတော်မူပြီးတော့ “ဗောဓိပင် အောက် အပရာဇိတ ပလ္လင်ထက်မှာ ဘုရားဖြစ်မည့်ညဉ့်ကပင် အဲဒီပြိတ္တာကို မြင်တော်မူခဲ့ကြောင်း၊ သို့သော် မျက်မြင်သက်သေ အထောက်အထားမရှိ သေး၍ အဲဒီ ပြိတ္တာအကြောင်းကို မဟောခဲ့သေးကြောင်း၊ ယခုတော့ အရှင်မဟာ မောဂ္ဂလာန် ပေါ်လာတဲ့အတွက် အဲဒီပြိတ္တာ အကြောင်းကို ထုတ်ဖော်ပြီး ဟောတော်မူကြောင်း” စသည်ဖြင့် မိန့်ကြားတော်မူ ပါတယ်။

အဲဒီပြိတ္တာဟာ လူဖြစ်ခဲ့စဉ် ဘဝတုန်းက ဂုံးတိုက် စကားပြောခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်ကံ သင်္ခါရကြောင့် ငရဲသို့ကျရောက်ပြီး အနှစ်သိန်းပေါင်းများ စွာ ငရဲဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့ရကြောင်း၊ ငရဲမှ လွတ်မြောက်လာပြီးတော့ အဲဒီ အကုသိုလ်ကံကြွင်းကြောင့် ပြိတ္တာဖြစ်ပြီး ဒုက္ခရောက်နေရကြောင်း စသည်ကိုလဲ ထုတ်ဖော်ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

အဲဒီပြိတ္တာကို ပကတိမျက်စိနဲ့တော့ မမြင်နိုင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် အရှင်
 လက္ခဏာလဲ မမြင်ရမသိရလို့ မေးတာဘဲ၊ အဲဒီပြိတ္တာရဲ့ ကိုယ်ထဲ စူးဝင်
 ဖောက်ထွင်းနေတဲ့ အပ်တွေဟာ လူတွေပေါ်၊ တခြားသတ္တဝါတွေပေါ်
 တော့ မကျဘူး၊ အကုသိုလ်သင်္ခါရ ပြုခဲ့တဲ့ အဲဒီ ပြိတ္တာရဲ့ကိုယ်ပေါ်မှာ
 သာ ကျရောက်ပြီး နှိပ်စက်နေတယ်၊ အဲဒါဟာ သင်္ခါရက နှိပ်စက်ပုံ
 ပါဘဲ။

ဒီပြင် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန် မထေရ်တွေမြင်ရတဲ့ အခြားပြိတ္တာ
 တွေလဲ ရှိပါသေးတယ်၊ နွားသတ်သမားက ဖြစ်လာတဲ့ ပြိတ္တာကိုတော့
 လင်းတ၊ ကျီးတွေ၊ စွန်တွေက လိုက်ပြီးထိုးဆိတ်နေကြတယ်၊ ပြိတ္တာဟာ
 နာရှာလွန်းလို့ ဟစ်အော်မြည်တမ်းပြီး ပြေးလွှားနေရတယ်။

ငှက်မုဆိုးက ဖြစ်နေတဲ့ အသားတုံး ပြိတ္တာဟာ ထို့အတူပင် လင်းတ၊
 ကျီး၊ စွန်တွေက လိုက်ပြီး ထိုးဆိတ်နေလို့ ဟစ်အော်မြည်တမ်းပြီး ပြေးနေ
 ရတာတယ်။

သိုးသတ်သမားက ဖြစ်လာတဲ့ ပြိတ္တာမှာတော့ အပေါ်ယံက အရေခွံ
 မရှိပဲ သွေးသံရဲရဲနဲ့ ဖြစ်နေတာတယ်၊ လင်းတ၊ ကျီး၊ စွန်တွေက လိုက်ပြီး
 ထိုးဆိတ်နေလို့ ဟစ်အော်ပြီး ပြေးလွှားနေရတာတယ်။

ဝက်သတ်သမားက ဖြစ်လာတဲ့ ပြိတ္တာရဲ့ ကိုယ်ပေါ်ကိုတော့ ဓား
 သန်လျက်တွေက ကျကျပြီး ထိုးဆွဲခတ်ဖြတ်နေတယ်။ သားသတ်မုဆိုးက
 ဖြစ်လာတဲ့ ပြိတ္တာရဲ့ ကိုယ်ပေါ်ကိုတော့ လှံတွေက ကျကျလာပြီး ထိုးဆွဲ
 နေတယ်။ အဲဒီပြိတ္တာတွေလဲ ဟစ်အော်ပြီး ပြေးလွှားနေကြရတယ်။

ဒီပြင်လဲ သူတပါးကို နှိပ်စက်လို့ ကာသေသုမိစ္ဆာစာရက်ကို ကျူးလွန်
 ခဲ့လို့ စသည်ဖြင့် အကုသိုလ်ကံသင်္ခါရတွေကြောင့် ပြိတ္တာဖြစ်ပြီး အတိဒုက္ခ
 ရောက်နေကြတဲ့ ပြိတ္တာတွေကိုလဲ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်က တွေ့မြင်ရ
 တယ်။ အဲဒီ ပြိတ္တာတွေ ဒုက္ခရောက်နေကြတာဟာ အကုသိုလ်ကံသင်္ခါရ၏
 အနှိပ်စက်ခံနေကြရတာဘဲ။

ငရဲသားတွေ တိရစ္ဆာန်တွေ ဒုက္ခရောက်နေကြရတာလဲ သူတို့ပြုမိတဲ့ အကုသိုလ်သင်္ခါရတွေ၏ အနှိပ်စက်ကို ခံနေကြရတာဘဲ။ လူ့ လောကမှာ စားဝတ်နေရေး မပြည့်စုံလို့ ရောဂါဆိုးနှိပ်စက်လို့ နိုင်သူတွေက နှိပ်စက်လို့ စသည်ဖြင့် ဒုက္ခရောက်နေကြရတာလဲ အကုသိုလ် သင်္ခါရတွေကြောင့်ဘဲ။ အဲဒါတွေဟာ သင်္ခါရတွေက အတွင်းသား အတ္တကောင်မဟုတ်တဲ့အတွက် နှိပ်စက်နေတာတွေပါဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ အကုသိုလ်သင်္ခါရတွေ မဖြစ်ပါစေနဲ့လို့လဲ စီမံခန့်ခွဲလို့ မရဘူး၊ ကုသိုလ်သင်္ခါရတွေချည်းသာ ဖြစ်နေပါစေလို့လဲ စီမံခန့်ခွဲလို့ မရဘူး။ အဲဒါကတော့ ယောဂီတွေမှာ အထင်အရှား တွေ့နေရတာဘဲ။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ရှုမှတ်မှု ဝိပဿနာသင်္ခါရတွေချည်း ဖြစ်နေစေချင်တယ်၊ ဒါပေမဲ့ ရှုမှတ်နေယင်းထဲကပင် အလွတ်စိတ်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာတာကို အားထုတ်ခါစမှာ တွေ့ရတတ်တယ်။ လောဘ က ခေါင်းဆောင်ပြီး ဟိုလို လုပ်ယင် ကောင်းနိုးနိုး၊ ဒီလိုလုပ်ယင် ကောင်းနိုးနိုး ကြံစည်မိတတ်တယ်။ ဒေါသ မာန စသည်တို့က ခေါင်းဆောင်ပြီး ကြံစည်မှုတွေလဲ ဖြစ်တတ် တယ်၊ အဲဒါတွေဟာ မဖြစ်စေချင်တဲ့ သင်္ခါရတွေဘဲ၊ သူတို့ကလဲ ဒီလိုလုပ် လိုက် ဟိုလိုလုပ်လိုက် စသည်ဖြင့် စီမံတိုက်တွန်းနေတယ်၊ ယောဂီကတော့ အဲဒီလို အလွတ်စိတ်အကြံ သင်္ခါရတွေကို “နှစ်သက်တယ်၊ လိုချင်တယ်၊ ကြံတယ်” စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ပယ်သွားရတယ်။

ယခု ပြောပြခဲ့တဲ့အတိုင်း ကြံစည်ပြုလုပ်မှု အားထုတ်မှု သင်္ခါရတွေဟာ မိမိအား ဆင်းရဲအောင် ဖန်တီးနေကြတယ်၊ မိမိအလိုအတိုင်း အကောင်း ချည်းလဲ မဖြစ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင် ငါကောင်မဟုတ်ဘူး၊ သူ့အကြောင်းအား လျော်စွာ ဖြစ်နေတဲ့ အနတ္တ သဘောတရားဘဲလို့ သိရတယ်။ ဘာနဲ့တူသလဲ ဆိုယင် မိုးရွာတာ နေပူတာ လေဟိုက်တာများနဲ့ တူပါတယ်။ မိုးဟာ ကိုယ်နဲ့ ဘာမျှမဆိုင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ကိုယ်က မိုးရွာစေချင်ပေမဲ့ မိုးတိမ်သားတို့ အခိုးအငွေ့ လေဓာတ်တို့ဆိုတဲ့ အကြောင်းမညီညွတ်ယင် မရွာဘူး၊ ကိုယ်က မရွာစေ

ချင်ပေမဲ့ သူ့အကြောင်းညီညွတ်တဲ့အခါ ရှာတာဘဲ။ ထို့အတူပင် နေ့ဆို တာလဲ ကိုယ်နဲ့ဘာမျှ မဆိုင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ကိုယ်က နေပူစေချင်ပေမဲ့ တိမ်တိုက်တွေ ဖုံးကွယ်နေယင် မပူဘူး၊ ကိုယ်က နေမပူစေချင်ပေမဲ့ တိမ်အကာအကွယ်မရှိတဲ့အခါ ပူတာဘဲ။ ထို့အတူပင် လေတွေဆိုတာကလဲ ကိုယ်က တိုက်စေချင်ပေမဲ့ သူ့အကြောင်း မညီတဲ့အခါ လေမလာဘူး၊ ကိုယ်က လေမတိုက်စေချင်ပေမဲ့ သူ့အကြောင်း ညီညွတ်တဲ့အခါ လေက လာတာ တိုက်တာဘဲ။ အဲဒီမိုးတို့ နေတို့ လေတို့ဟာ ကိုယ်နဲ့ဘာမျှ မဆိုင်လို့ ကိုယ်အလိုအတိုင်း မဖြစ်ကြသလိုပင် မိမိ၏ကိုယ်ထံမှ သင်္ခါရ တွေကလဲ မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင်မဟုတ်တဲ့အတွက် မိမိ၏အလို အတိုင်း မဖြစ်ကြဘူး၊ သူ့အကြောင်းအား လျော်စွာသာ ဖြစ်နေကြ တာဘဲ၊ ဒါကြောင့် ဒီသင်္ခါရတွေလဲ အတ္တကောင် မဟုတ်ပါဘူးတဲ့။ ယခု အဲဒီလို ဟောထားတဲ့ ပါဠိ၏ မြန်မာပြန် အကျဉ်းချုပ် ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

မြန်မာပြန် အကျဉ်းချုပ်

ရဟန်းတို့၊ ပြုလုပ်မှု သင်္ခါရတို့သည် (မိမိ၏ အတွင်းသား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင်မဟုတ်၊ အတ္တကောင်ဟုတ်ပါမူ ဤပြု လုပ်မှု သင်္ခါရတို့သည်(မိမိအား) နှိပ်စက်ဖို့ရာ မဖြစ်ကြတန်လေရာ၊ ထို့ပြင် “ငါ၏ ပြုလုပ်မှု သင်္ခါရတို့သည် ဒီလို အကောင်းချည်းဖြစ် ကြပါစေ၊ ဒီလို အဆိုးတော့ မဖြစ်ကြပါစေနဲ့” လို့ ပြုလုပ်မှုသင်္ခါရ တို့၌ စိမ့်ခန့်ခွဲ၍လဲ ရလေရာ၏။

အမှန်အားဖြင့်တော့ ပြုလုပ်မှု သင်္ခါရတွေဟာ (မိမိ၏ အတွင်း သား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် သင်္ခါရတို့က (မကောင်းကျိုးများကို ဖြစ်စေလျက်) နှိပ်စက်နေ ကြချေသည်၊ ထို့ပြင် “ငါ၏သင်္ခါရတို့သည် ဒီလို အကောင်းချည်း ဖြစ်ကြပါစေ၊ ဒီလို အဆိုးတော့ မဖြစ်ကြပါစေနဲ့” လို့ ပြုလုပ်မှု သင်္ခါရတို့၌ စိမ့်ခန့်ခွဲ၍လဲ မရပဲ ရှိချေသည်။

ရှုမှတ်နေယင်း အနတ္တထင်ပုံ

ဖြစ်ခိုက် ရုပ်နာမ်တွေကို မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ယောဂီများမှာတော့ မိမိတို့ အလိုအတိုင်း မဖြစ်ပုံ၊ အစိုးမရပုံဟာ အင်မတန်ထင်ရှားပါတယ်။ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေယင်း ညောင်းလာယင် ညောင်းတယ်၊ ညောင်းတယ်လို့ ရှုမှတ်နေရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေယင်း ပြင်ချင်တဲ့စိတ်က ဖြစ်လာတယ်။ စိတ်လို့ ဆိုရပေမဲ့ အမှန်ကတော့ ပြင်လိုတဲ့ စေတနာအမှူးရှိတဲ့ သင်္ခါရတွေပါဘဲ။ အဲဒီစေတနာက ပြင်လိုက် ပြင်လိုက်လို့ မဆိုသော်လဲ ဆိုဘိသကဲ့သို့ တိုက်တွန်းနေပါတယ်။ သူက တိုက်တွန်းတာကြောင့် ယောဂီက မပြင်ပဲ ရှုမှတ်နေချင်ပေမဲ့ တော်တော်ကြာတော့ မနေနိုင်တော့ဘူး ပြင်လိုက်ရတယ်။ အဲဒီပြင်ချင်တာနဲ့ ပြင်တာဟာ မဖြစ်စေချင်တဲ့ သင်္ခါရတွေပါဘဲ။ ထို့အတူပင် နာခြင်း၊ ပူခြင်း၊ ယားယံခြင်းစသော ဒုက္ခဝေဒနာများကို ရှုမှတ်နေယင်းလဲ ပြုပြင်ချင်လို့ ပြုပြင်လိုက်ရတယ်။ ဒါလဲ မဖြစ်စေချင်တဲ့ သင်္ခါရတွေဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ ရှုမှတ်နေယင်း မဖြစ်စေချင်တဲ့ ကာမဝိတက် စသည်တွေ ဖြစ်လာတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ အဲဒါလဲ မဖြစ်စေချင်တဲ့ သင်္ခါရတွေ ဖြစ်လာတာဘဲ။ အဲဒီလို ကြံစည်မှုတွေကိုတော့ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ရှုမှတ်နေယင်းထဲက အခြားတနေရာရွှေ့၍ တယောက်ယောက်နဲ့ သွားတွေ့၍၊ စကားပြော၍၊ ဟိုဟိုဒီဒီကြည့်ရှု၍၊ အလုပ်တခုခုကို လုပ်၍ စသည်ဖြင့် ကြံစည်တိုက်တွန်းမှုတွေလဲ ရံခါရံခါ ဖြစ်တတ်တယ်။ အဲဒါတွေလဲ မဖြစ်စေချင်တဲ့ သင်္ခါရတွေဘဲ။ အဲဒီလို သင်္ခါရတွေကိုလဲ လက်မခံဘဲ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်။ အဲဒါတွေဟာ အလိုအတိုင်းမဖြစ်တာ အစိုးမရတာတွေပါဘဲ။ အဲဒီ အစိုးမရပုံနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် သာမီအတ္တစွဲ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ်ထဲမှာ အလိုအတိုင်း အစိုးရတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု ထင်တာက သာမီအတ္တစွဲ။

ဖြစ်ခိုက်ရုပ်နာမ်တွေကို မပြတ်လိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ ကိုယ်ဖြစ်ချင်တဲ့အတိုင်း မဖြစ်ပဲ မဖြစ်စေချင်တာတွေ ဖြစ်ဖြစ်နေတာကို

တွေ့ရလို့ ဒီသာမီအတ္တစွဲကို ပယ်နိုင်ပါတယ်။ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာ ခဏမစဲ လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပျက်နေတာကို တွေ့ရလို့၊ မပျက်စေချင်တဲ့ အသိ ကောင်းတွေပါ ပျက်ပျက်သွားတာကို တွေ့ရသောကြောင့်လဲ အစိုးရတယ် ထင်တဲ့ ဒီသာမီအတ္တစွဲကို ပယ်နိုင်ပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ မပျက်ပဲ တည်တံ့နေတာကို မတွေ့ရဘူး၊ ခဏမစဲ ပျက်ပျက်သွားတာ တွေကိုသာ တွေ့နေရသောကြောင့် ကိုယ်ထဲမှာ ငါကောင်က အမြဲတည်ရှိနေတယ်လို့ ထင်မှတ်ခဲ့တဲ့ နိဝါသီအတ္တစွဲကိုလဲ ပယ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီ နိဝါသီအတ္တစွဲ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတမ်းတည်နေတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု ထင်
တာက နိဝါသီအတ္တစွဲ။

နောက်ပြီးတော့ သူ့ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ အကြောင်းများညီညွတ်မှ ဖြစ်တာ ကိုသာ တွေ့ရတယ်။ တော့ပုံကတော့ မျက်စိလဲရှိမှ မြင်စရာအဆင်းလဲရှိမှ သင့်တော်တဲ့အလင်းလဲရှိမှ ကြည့်မှနှလုံးသွင်းမှလဲ ရှိမှ မြင်သိမှုဖြစ်တယ်။ မျက်စိနဲ့ မြင်စရာအဆင်းက ထင်ရှားရှိနေယင် မမြင်ချင်လို့လဲ မရဘူး၊ မြင်တော့တာဘဲ။ ထို့အတူပင် နားရယ် အသံရယ် အကွယ် အကာမရှိတဲ့ ဟင်းလင်းပြင်ရယ် နှလုံးသွင်းမှုရယ် ဒီအကြောင်းများရှိမှ ကြားတယ်။ နားနဲ့ အသံထင်ရှားရှိနေယင် မကြားချင်ပေမဲ့ ကြားနေတာဘဲ။ ကိုယ် ရယ် ထိစရာရယ် အမာခံရုပ်ရယ် နှလုံးသွင်းမှုရယ် ဒီအကြောင်းများ ရှိမှ ထိသိတယ်။ ကိုယ်နဲ့ တွေ့ထိစရာရှိယင် မထိချင်ပေမဲ့ ထိသိသွားတာ ဘဲ-စသည်ဖြင့် သူ့ဆိုင်ရာအကြောင်းများကြောင့် မြင်မှု ကြားမှုစသော သူ့ဆိုင်ရာ အကျိုးများ ဖြစ်နေတာကို တွေ့မြင်ရတဲ့အတွက် မြင်အောင် ကြားအောင် စသည်ကို ပြုတတ်တဲ့ အတ္တကေခင် ငါကောင်ဆိုတာ မရှိ ဘူးလို့ သိမြင်ဆုံးဖြတ်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် အမူအရာဟူသမျှကို ငါကောင် ကပင် ပြုလုပ်သည်ဟု ထင်တဲ့ ကာရကအတ္တစွဲကိုလဲ ပယ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီ ကာရကအတ္တစွဲ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ် နှုတ် စိတ် အမူအရာဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ပြုလုပ်
သည်ဟု ထင်တာက ကာရကအတ္တစွဲ။

အဲဒီ ကာရကအတ္တစုံကို ပယ်နိုင်အောင်လို့“ ပြုလုပ်မှုသင်္ခါရတွေဟာ အတ္တမဟုတ်ဘူး”လို့ ရှင်းလင်း ဟောကြားတော် မူတာပါဘဲ။ သင်္ခါရတွေ အတ္တမဟုတ်ပုံ ရှင်းလင်းပြချက် စုံလောက်ပါပြီ၊ ဒီကနေ့ ဒီတွင်ဘဲ ရပ်ပြီး တရားပွဲသိမ်းကြစို့။

ဤ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကို ရိုသေစွာ နာယူမှတ်သား ကြရသော ဓမ္မသဝန ကုသိုလ်ကံ စေတနာတို့၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့်။ ပ။ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု။

အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး

တတိယပိုင်းပြီး၏။

အနုတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး

စတုတ္ထပိုင်း

၁၃၂၅-ခုနှစ် ဝါဆိုလပြည့်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနုသန္ဓေ

ဒီကနေ့ဟာ ဝါဆိုလပြည့် နေ့ထူး နေ့မြတ်ဖြစ်တယ်။ အယင်တနှစ်က ဒီနေ့မှာ ဓမ္မစကြာသုတ်တရားတော်ကိုလဲ ဟောဘူးပါပြီ။ ယခုတော့ အစဉ်ကျရောက်နေတဲ့ အနုတ္တလက္ခဏသုတ်ကို ဆက်ဟောရမယ်။ သင်္ခါရတရားတွေ အတ္တမဟုတ်ပုံအထိ ဟောလို့ ပြီးခဲ့ပါပြီ။ ယခု ဝိညာဏ် အတ္တမဟုတ်ပုံကို ဟောရမယ်။

စိတ်ဝိညာဏ် အတ္တကောင်မဟုတ်

ဝိညာဏ် ဘိက္ခဝေ အနုတ္တာ၊ ဝိညာဏဉ္စ ဟိဒံ ဘိက္ခဝေ အတ္တာ အဘဝိဿ၊ နယိဒံ ဝိညာဏံ အာဗာဓာယ သံဝတ္တေယျ၊ လဗ္ဘေထ စ ဝိညာဏေ “ဧဝံ မေ ဝိညာဏံ ဟောတု၊ ဧဝံ မေ ဝိညာဏံ မာ အဟောသီ” တိ။ ယသ္မာ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိညာဏံ အနုတ္တာ၊ တသ္မာ ဝိညာဏံ အာဗာဓာယ သံဝတ္တတိ၊ န စ လဗ္ဘတိ ဝိညာဏေ “ဧဝံ မေ ဝိညာဏံ ဟောတု၊ ဧဝံ မေ ဝိညာဏံ မာ အဟောသီ” တိ။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဝိညာဏံ-စိတ်ဝိညာဏ်သည်၊ အနုတ္တာ-အတ္တကောင်မဟုတ်။

ဝိညာဏ်ဆိုတာ မြင်သိစိတ်၊ ကြားသိစိတ်၊ နံသိစိတ်၊ စားသိစိတ်၊ ထိသိစိတ်၊ ကြံသိစိတ် ဆိုတဲ့ ဒီ ၆-ပါးပါတဲ့။ အဲဒီ စိတ် ဝိညာဏ် ၆-ပါးကို အတ္တကောင် ငါကောင်လို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်း နေကြတယ်။ မြင်တာ ငါဘဲ၊ ငါက မြင်တယ်၊ ကြားတာလဲ ငါဘဲ၊ ငါကကြားတယ် စသည်ဖြင့် အဲဒီ စိတ် ဝိညာဏ် ၆-ပါးကို ငါတယောက်တည်းအနေဖြင့် ထင်မြင် စွဲလမ်းနေကြ တယ်။ အဲဒီလို စွဲလမ်းစရာလဲ ကောင်းနေတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် မြင်သိမှု ကြားသိမှု စသည်မရှိတဲ့ တုံးတိုင် ကျောက်ခဲ မြေကြီးခဲ သစ် သားရုပ် ကျောက်ရုပ် ရှံရုပ် စသည်တွေကို အသက်ရှင်နေတဲ့ အကောင် လို့ မဆိုရဘူး။ မြင်သိမှု ကြားသိမှု စသည်ရှိမှပဲ အသက်ရှင်နေတဲ့ အ ကောင်လို့ အသိအမှတ် ပြုကြရတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ မြင်သိစိတ် စသည်ဟာ အသက်ရှင်နေတဲ့ ငါကောင်လို့ စွဲလမ်းစရာပါတဲ့။ ဒါပေမဲ့ ထင်မြင်စွဲလမ်းတဲ့အတိုင်း အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင် ငါကောင်တွေ စင်စစ်အားဖြင့် မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက စိတ် ဝိညာဏ် ဟာ အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူးလို့ ဟောတော်မူတာပါတဲ့။ ဘာကြောင့် အတ္တကောင် မဟုတ်ကြောင်း သိရပါသလဲလို့ မေးဘူးရုံဆိုတဲ့အတွက် အဲဒီ အချက်ကို ဒီလို ဆက်လက်ပြီး ရှင်းပြတော်မူပါတယ်။

ဝိညာဏ်ကို အတ္တမဟုတ်ဟု သိရန် အကြောင်းပြစကား

စ ဟိ-ဝိညာဏ်သည် အတ္တမဟုတ်ဟု သိရန်အကြောင်းကို ဆက်၍ ဖော်ပြရလျှင်၊ ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဣဒံ ဝိညာဏံ-ဤ သိမှု စိတ်ဝိညာဏ် သည်၊ အတ္တာ-မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင်သည်၊ အဘဝိဿ- အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ (ဝေံ သတိ-သို့ဖြစ်လျှင်၊) ဣဒံ ဝိညာဏံ-ဤ စိတ် ဝိညာဏ်သည်၊ အာဗာဓာယ-နှိပ်စက်ရန်အလို့ငှါ၊ န သံဝတ္တေယျ- မဖြစ်တန်လေရာ။ စ-ထို့ပြင်လဲ၊ မေ ဝိညာဏံ-ငါ၏ စိတ်ဝိညာဏ် သည်၊ ဝေံ ဟောတု-ဤသို့ အကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ မေ ဝိညာဏံ- ငါ၏ စိတ်ဝိညာဏ်သည်၊ ဝေံ မာ အဟောသိ-ဤသို့ အဆိုးကား မဖြစ် ပါစေလင့်၊ ဣတိ-ဤသို့ စိမ့်ခန့်ခွဲခြင်းကို၊ ဝိညာဏေ-စိတ် ဝိညာဏ်၌၊ လဗ္ဘေထ-ရအပ်ရာ-ရနိုင်ရာ၏ တဲ့။

စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင် ဟုတ်ယင် ဒီစိတ်
 ဝိညာဏ်က မိမိအား ဆင်းရဲအောင် နှိပ်စက်ဖွယ်မရှိပါဘူးတဲ့၊ ဟုတ်တယ်
 ကိုယ့်ကိုယ်ကိုပင် နှိပ်စက်တယ်ဆိုတာ ဖြစ်ရိုးမရှိပေဘူး၊ နောက်
 ပြီးတော့ စိတ်ကောင်းချည်းသာ ဖြစ်ပါစေ၊ မကောင်းတဲ့ စိတ်ဆိုး စိတ်
 ယုတ်တွေ မဖြစ်ပါစေနဲ့လို့ စီမံခန့်ခွဲ၍လဲ ရဖွယ်ရှိပါတယ်တဲ့၊ ဟုတ်တယ်၊
 စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ ကိုယ့်အတ္တ ဟုတ်ယင် ကိုယ့်အလိုအတိုင်း ဖြစ်ရမှာပေါ့။
 အဲဒီပါဠိ၏ မြန်မာပြန် အကျဉ်းချုပ် ဆောင်ပုဒ်ကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

ရဟန်းတို့၊ စိတ်ဝိညာဏ်သည် (မိမိ၏ အတွင်းသား အထည်
 ကိုယ်) အတ္တကောင်မဟုတ်၊ အတ္တကောင် ဟုတ်ပါမူ ဤစိတ်
 ဝိညာဏ်သည် (မိမိအား) နှိပ်စက်ဖို့ရာ မဖြစ်တန်လေရာ၊ ထို့ပြင်
 “ငါ၏ စိတ်သည် ဒီလိုအကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလို အဆိုး
 တော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့” လို့ စိတ်ဝိညာဏ်၌ စီမံခန့်ခွဲ၍လဲရလေရာ၏။

အဲဒီလို ဖြစ်သင့်ပေမဲ့ စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ မိမိအား နှိပ်စက်ဖို့ရာလဲ ဖြစ်
 နေတယ်၊ မိမိအလိုအတိုင်းလဲ မဖြစ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် မိမိ၏ အတွင်းသား
 အတ္တကောင် ငါကောင် မဟုတ်ဘူးလို့ သိရပါတယ်၊ အဲဒီအကြောင်းကိုလဲ
 ဒီလို ဆက်ပြီး ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

အတ္တမဟုတ်ပုံကို တည့်တည့်အကြောင်းပြချက်

ဘိက္ခုဝ-ရဟန်းတို့၊ စ-စင်စစ်မုချအားဖြင့်သော်ကား၊ ဝိညာဏ်-
 စိတ်ဝိညာဏ်သည်၊ ယသွာ-အကြင်ကြောင့်၊ အနတ္တာ - (အတွင်းသား
 အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင်မဟုတ်ချေ၊ တသွာ-ထိုသို့ အတ္တကောင်
 မဟုတ်သောကြောင့်၊ ဝိညာဏ်- စိတ်ဝိညာဏ်သည်၊ အာဗာဓာယ-နှိပ်
 စက်ရန်အလို့ငှါ၊ သံဝတ္တတိ-ဖြစ်နေချေ၏။ စ-ထို့ပြင်လည်း၊ မေ ဝိညာဏ်-
 ငါ၏ စိတ်ဝိညာဏ်သည်၊ ဧဝံ ဟောတု-ဤသို့ အကောင်းချည်းဖြစ်ပါစေ၊
 မေ ဝိညာဏ်-ငါ၏ စိတ်ဝိညာဏ်သည်၊ ဧဝံ မာ အဟောသိ - ဤသို့

အဆိုးကား မဖြစ်ပါစေလင့်၊ ဣတိ-ဤသို့ စီမံခန့်ခွဲခြင်းကို၊ ဝိညာဏေ-
စိတ်ဝိညာဏ်၌၊ န လတ္တံ-မရအပ် - မရနိုင်ပဲ ရှိချေသည် တဲ့။

လောကမှာ လူအများက စိတ်စေတသိက် ၅၃- ပါးထဲမှာ စိတ်ကို အသိကြဆုံးပါတဲ့၊ ဗမာတွေအနေနဲ့ဆိုယင် စိတ်ကဲ့ဘဲ ပြောဆိုလေ့ရှိကြပါတယ်။ စိတ်နဲ့ ပူးတွဲပြီးဖြစ်တဲ့ ဖဿ၊ စေတနာ၊ သညာ၊ ဝေဒနာ စသည်တို့အကြောင်းကို ပြောဆိုလေ့ တယ်မရှိကြဘူး။ အဲဒီစိတ်ကို ငါလို့လဲ စွဲလမ်းနေကြတယ်။ “မြင်ဟာဟာ ငါဘဲ၊ ငါက မြင်တာဘဲ၊ ကြားတာဟာ ငါဘဲ၊ ငါက ကြားတာဘဲ၊ ကြံသိဟာဟာ ငါဘဲ၊ ငါက ကြံသိနေတာဘဲ” စသည်ဖြင့် စိတ်ကို အတ္တကောင်အနေနဲ့ စွဲလမ်းနေကြတယ်။ လူတွေကသာ မဟုတ်ဘူး နတ်တွေကရော အခြားသတ္တဝါတွေကရော ဒီအတိုင်းပင် စွဲလမ်းနေကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလိုစွဲလမ်းကြတဲ့အတိုင်း အတ္တကောင် ငါကောင်ကတော့ မဟုတ်ဘူး။ ငါကောင် မဟုတ်သောကြောင့်ပင် ဒီစိတ် ဝိညာဏ်က မိမိကို နှိပ်စက်နေတယ်။

စိတ်ဝိညာဏ်က နှိပ်စက်နေပုံ

ဘယ်လို နှိပ်စက်နေသလဲဆိုတော့- ရှုံ့စရာတွေ ကြောက်စရာတွေကို မြင်ပြီးတော့လဲ နှိပ်စက်တယ်။ နားမချမ်းသာတဲ့ အသံဆိုး စကားဆိုး တွေကို ကြားပြီးတော့လဲ နှိပ်စက်တယ်။ အနံ့ဆိုးတွေကို နံသိပြီးတော့လဲ နှိပ်စက်တယ်။ အရသာဆိုးတွေကို စားသိပြီးတော့လဲ နှိပ်စက်တယ်။ အတွေ့အထိဆိုးတွေကို တွေ့ထိပြီးတော့လဲ နှိပ်စက်တယ်။ စိတ်ညစ်စရာ၊ စိတ်ပျက်စရာ၊ ဝမ်းနည်းစရာ၊ ကြောက်လန့်စရာ စသော အာရုံဆိုးတွေကို ကြံသိပြီးတော့လဲ နှိပ်စက်တယ်။

သတ္တဝါတွေက လှပတင့်တယ်တဲ့ အဆင်းအာရုံ ကောင်းကလေးများကို သာ မြင်နေချင်ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကံအားလျော်စွာ ရှုံ့စရာ ကြောက်စရာ အဆင်းတွေကိုလဲ မြင်ရတာဘဲ။ ကံမကောင်းတဲ့ သူတွေမှာဆိုယင် အဲဒီလို အာရုံဆိုးတွေကို မြင်သိနေရတာကပဲ များနေတတ်တယ်။ အဲဒါဟာ မြင်သိတဲ့ စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်က နှိပ်စက်တာဘဲ။ သာယာတဲ့အသံ ချိုသာတဲ့စကားကို

သာ ကြားချင်ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကံအားလျော်စွာ အသံဆိုးလဲ ကြားရ တာဘဲ။ ကံမကောင်းတဲ့ သူများမှာတော့ ကြောက်စရာအသံ ခြိမ်းခြောက် မာန်မဲတဲ့စကားတွေကိုသာ အကြားရများနေတတ်တယ်။ အဲဒါဟာ ကြား သိတဲ့ သောတပိညာဏ်စိတ်က နှိပ်စက်တာဘဲ။ လူတွေက မွေးတဲ့ သန့်ရှင်း တဲ့ အနံ့ကိုသာ နံချင်ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဥပုသ်တုအနံ့ကိုလဲ နံကြရတာဘဲ။ အဲဒါဟာ နံသိတဲ့ သာနဝိညာဏ်စိတ်က နှိပ်စက်တာပါဘဲ။

အဲဒီ အမြင်ဆိုး အကြားဆိုး အနံ့ဆိုးစိတ်ဝိညာဏ်က နှိပ်တာကတော့ လူ့ လောကမှာ အလွန်မဆင်ရှားလှပါဘူး။ တိရစ္ဆာန်လောက ပြိတ္တာလော က ရဲလောကတွေမှာမှ ပိုပြီးထင်ရှားတယ်။ တိရစ္ဆာန် သတ္တဝါတွေမှာ ကြောက်စရာ အာရုံတွေကို အမြဲလိုပင် မြင်နေကြရတယ်။ ကြောက်စရာ အသံတွေလဲ ကြားနေကြရတယ်။ အညစ်အကြေးထဲမှာ ဖြစ်နေရကြတဲ့ တိရစ္ဆာန်တွေမှာ အပုပ်အညှိနဲ့တွေ့ကိုအမြဲလိုပင် နံနေကြရတယ်။ ပြိတ္တာ တို့ ရဲသားတို့မှာတော့ အထူးပြောနေစရာ မလိုပါဘူး။ အမြင်ဆိုး အကြားဆိုး အနံ့ဆိုးတွေနဲ့ အမြဲပင် ဒုက္ခရောက်နေကြတာဘဲ။ တချို့ရဲမှာ ဆိုယင် မြင်ရသမျှ ကြားရသမျှ နံရသမျှ စားရသမျှ တွေ့ထိရသမျှ ကြံသိရ သမျှ အကောင်းရယ်လို့ မရှိဘူး အဆိုးချည်းဘဲတဲ့။ အဲဒီတော့ အဲဒီရဲ သတ္တဝါတွေမှာ ဝိညာဏ် ၆-ပါးက နှိပ်စက်တာကို အမြဲ ခံစားနေကြရ တာပေါ့။

လူတွေက အရသာကောင်းကိုသာ စားချင်ကြတယ်။ ကံမကောင်း အကြောင်းမသိတဲ့ သူတွေမှာ အရသာဆိုးတွေကိုလဲ စားနေကြရတယ်။ အဲဒါစားသိတဲ့ ဝိညာဏ်စိတ်က နှိပ်စက်တာဘဲ။ အဲဒါလဲ လူ့ လော ကမှာထက် အပါယ်လေးပါး လောကမှာ သာပြီး ထင်ရှားတယ်။ လူတွေ က အတွေ့အထိ ကောင်းကိုသာ တွေ့ထိချင်ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဆင် မသင့်တဲ့အခါ အတွေ့ဆိုးတွေကိုလဲ တွေ့ထိပြီး ခံစားရတာဘဲ။ အဲဒါက တော့ မကျန်းမမာ ရောဂါဖြစ်နေတဲ့ သူတွေမှာ အလွန် ထင်ရှားပါတယ်။ တချို့မှာ သေချင်ပါပြီလို့တောင် ညည်းညူပြီး ခံစားနေကြရတယ်။ အဲဒါ

လဲ လူ့ လောကမှာထက် အပါယ်လေးပါးမှာ သာပြီးဆိုးပါတယ်။ လူတွေက အမြဲတမ်း ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် ချမ်းသာစွာနဲ့ နေချင်ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ အကြောင်းအားလျော်စွာ စိတ်ညစ်ဖွယ်တွေ အာရုံပြုပြီး စိတ်ညစ်နေရ စိတ်ပျက်နေရ ဝမ်းနည်း ပူဆူးနေရတာ တွေကလဲ မနဲလှဘူး။ တချို့မှာဆိုယင် တဘဝလုံးလိုပင် စိတ်ချမ်းမသာနဲ့ပဲ အချိန်ကုန်သွားကြရတာတယ်။ အဲဒီလို စိတ်ဆင်းရဲရတာဟာ မနောဝိညာဏ် ဆိုတဲ့ ကြံသိစိတ်က နှိပ်စက်တာပါဘဲ။

စိတ်ဝိညာဏ်က အလိုအတိုင်းမဖြစ်

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း စိတ်ဝိညာဏ်က နှိပ်စက်နေသည့်ပြင် မိမိအလိုအတိုင်းလဲ မဖြစ်ဘူး။ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာသာ ဖြစ်ဖြစ်နေတယ်။ အစိုးမရတဲ့သဘောပါဘဲ။ ဘယ်လိုလဲဆိုယင် - အမြင်ကောင်းကို မြင်ရပါစေလို့ တောင့်တပေမဲ့ လှပတဲ့အာရုံကောင်း မရှိယင် အမြင်ကောင်းက မဖြစ်ဘူး။ လှပတဲ့အဆင်း အာရုံကောင်းရှိမှ အမြင်ကောင်း ဖြစ်တယ်။ အမြင်ဆိုးတွေလဲ မဖြစ်စေချင်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ရှစ်ရာ မုန်းစရာ ကြောက်စရာ အာရုံတွေက ရှိနေယင် မျက်စိကလဲ ဖွင့်ထားယင် မဖြစ်စေချင်တဲ့ အမြင်ဆိုးတွေ ဖြစ်ဖြစ်သွားတာဘဲ။ အဲဒါဟာ မြင်သိမှု စက္ခုဝိညာဏ် စိတ်က မိမိအလိုအတိုင်း မဖြစ်ပဲ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်နေပုံပါဘဲ။

ထို့အတူပင် အကြားကောင်းကိုသာ ကြားရပါစေလို့ တောင့်တပေမဲ့ အသံကောင်း အဆိုကောင်း စကားကောင်း မရှိယင် အကြားကောင်းက မဖြစ်ဘူး။ အသံစကား အာရုံကောင်းရှိမှ အကြားကောင်းက ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် အကြားကောင်း ဖြစ်ရအောင်လဲ ရေဒီယို ရကော်ဒါ ကက်ဆက် စသည်တွေ ရှာကြံထားကြရတယ်။ အကြားဆိုးတွေ မဖြစ်စေချင်ပေမဲ့ အသံဆိုး စကားဆိုးတွေက ရှိနေယင် ကြား ကြား သွားတာဘဲ။ အဲဒါဟာ ကြားသိတဲ့ စိတ်က အလိုအတိုင်း မဖြစ်ပဲ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်နေပုံပါဘဲ။

ထို့အတူပင် အနံ့ကောင်းကိုသာ နံစေချင်ပေမဲ့ အနံ့ကောင်း မရှိ
 ယင် အနံ့ကောင်းက မဖြစ်ဘူး၊ ရေမွှေးနံ့သာ ပန်းစသော အနံ့ကောင်း
 များရှိမှ အနံ့ကောင်းက ဖြစ်တယ်၊ ဒါကြောင့် ရေမွှေးနံ့သာစသည်တွေ
 ကို ရှာကြံ ထားကြရတယ်။ အနံ့ဆိုးတွေ မဖြစ်စေချင်ပေမဲ့ အပုပ်နံ့
 အညှို့နံ့ စသည်က ရှိနေယင် အနံ့ဆိုးတွေ ဖြစ်နေတာဘဲ၊ အပုပ်နံ့တွေ
 ကို နှံ့ပြီး ခေါင်းကိုက်ခြင်းစသော ရောဂါတောင် ဖြစ်လာတယ်။
 အဲဒါဟာ နံသိတဲ့ စိတ်က အလိုအတိုင်း မဖြစ်ပဲ သူ့အကြောင်းအား
 လျော်စွာ ဖြစ်နေပုံပါဘဲ။

ထို့အတူပင် အရသာကောင်းကိုသာ စားသိချင်ပေမဲ့ အစာကောင်း
 က မရှိယင် အရသာကောင်း စားသိမှုက မဖြစ်ဘူး၊ အစာကောင်းကို
 စားရပါမှ အရသာကောင်း အသိက ဖြစ်တယ်၊ ဒါကြောင့် စားရေး
 အတွက် နေ့ညမအား ရှာကြံအားထုတ်နေကြရတာဘဲ။ နေမကောင်း
 တဲ့ အခါမှာ ဆေးခါးကြီးများ သောက်ရတယ်၊ အဲဒီအခါ အရသာဆိုး
 ကို မခံစားချင်ပေမဲ့ ခံစားရတာဘဲ။ အဲဒါဟာ စားသိတဲ့ စိတ်က အလို
 အတိုင်း မဖြစ်ပဲ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်နေပုံပါဘဲ။

ထို့အတူပင် တွေ့ထိစရာ အာရုံဝတ္ထုကောင်းက မရှိယင် အတွေ့
 အထိကောင်း ဖြစ်ချင်ပေမဲ့ မဖြစ်ဘူး၊ အဝတ်အထည်ကောင်း အိပ်ရာ
 နေရာကောင်း စသည် အာရုံကောင်းရှိပါမှ အတွေ့အထိကောင်းက ဖြစ်
 တယ်၊ ဒါကြောင့် သက်ရှိ သက်မဲ့ အတွေ့အထိ အာရုံကောင်းများ
 အတွက် အမြဲတမ်း ကြောင့်ကြ စိုက်နေကြရတယ်။ အလွန် ပူခြင်း
 အေးခြင်း စသော ရာသီဥတုဆိုး ဆူးငြောင့် ခလုတ် မီး လက်နက်စသော
 အတွေ့ဆိုး၊ ရောဂါ အတွေ့ဆိုးများ ရှိနေယင် အတွေ့အထိဆိုးများ
 မဖြစ်စေချင်ပေမဲ့ ဖြစ်ပြီး ဒုက္ခဝေဒနာတွေကို အလူးအလဲ ခံစားကြရ
 တော့တာဘဲ။ အဲဒါဟာ ထိသိတဲ့ စိတ်က အလိုအတိုင်း မဖြစ်ပဲ သူ့
 အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်နေပုံပါဘဲ။ ဒါကတော့ ရောဂါဝေဒနာ
 ဖြစ်နေတဲ့သူမှာ အလွန်ပင် ထင်ရှားပါတယ်။

ထို့အတူပင် ရှင်ရှင်ပျပျ ချမ်းသာစွာချည်း နေချင်ပေမဲ့ စီးပွားဥစ္စာ အလုပ်အကိုင် စသည်က အခြေအနေကောင်းနေပါမှ စိတ်က ချမ်းသာ စွာ ဖြစ်နိုင်တယ်။ အစစ အရာရာ အခြေအနေက မကောင်းယင်တော့ စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ရတာဘဲ။ ဒါကြောင့် အစစ အရာရာ ပြည့်စုံပြီး အဆင်ပြေအောင် အမြဲတမ်း ကြောင့်ကြ စိုက်နေကြရတယ်။ ဒီလို ကြောင့်ကြစိုက် အားထုတ်နေယင်းထဲကပင် အဆင်မပြေတာတွေကို စဉ်းစားမိယင် စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်နေကြရတာဘဲ။ သားသေခြင်း လင် သေခြင်း စီးပွားဥစ္စာပျက်စီးခြင်း အလုပ်အကိုင်အဆင်မပြေခြင်း အိုခြင်း နှာခြင်း စသည်ကို စဉ်းစားမိယင် စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ကြရတာဘဲ။ အဲဒါဟာ ကြံသိစိတ်က မိမိ အလိုအတိုင်း မဖြစ်ပဲ သူ့အကြောင်းအား လျော်စွာ ဖြစ်နေပုံပါဘဲ။

အကြောင်းရှိမှ အကျိုးဖြစ်တယ်

အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်တယ် ဆိုတာ “သူ့ဆိုင်ရာ အကြောင်း ရှိမှ အကျိုးတရား ဖြစ်တယ်။ အကြောင်းက ကောင်းပါမှ အကျိုး ကောင်း ဖြစ်တယ်။ အကြောင်းက ဆိုးယင် ဆိုးတဲ့အကျိုးသာ ဖြစ်တယ်။ ကိုယ်က ဖြစ်ချင်ရုံမျှနဲ့တော့ မဖြစ်ဘူး။ ကိုယ်က မဖြစ်စေချင်ပေမဲ့ သူ့ အကြောင်းက ရှိနေယင် သူ့ အကျိုး ဖြစ်တယ်” ဆိုတာကို ပြောတာပါ ဘဲ။ အဲဒီလို အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်တာဟာ မိမိ၏ အလိုအတိုင်း မဖြစ်တာ အစိုးမရတာပါဘဲ။ မိမိ အလိုအတိုင်း မဖြစ်ယင် အစိုးမရယင် မိမိ၏ အတွင်းသား အထည်ကိုယ် အတ္တကောင် မဟုတ်လို့ပေါ့။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို အနတ္တသဘောတရားမျှသာ ဖြစ်ပုံကို မြတ်စွာဘုရားက “စိတ် ဝိညာဏ်ဟာ အလိုအတိုင်းမဖြစ်သောကြောင့်လဲ အတ္တကောင်မဟုတ်ဘူး” လို့ သိရကြောင်းကို ရှင်းလင်း ဟောကြားတော် မူတာပါဘဲ။ အဲဒီ ပါဠိ ၏ မြန်မာပြန် အကျဉ်းချုပ် ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

အမှန်အားဖြင့်တော့ စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ (မိမိ၏ အတွင်း သား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင် မဟုတ်၊ အတ္တကောင်

မဟုတ်သောကြောင့်ပင် ဤစိတ်ဝိညာဏ်သည်(မိမိအား)
 နှိပ်စက်ဖို့ရာလဲ ဖြစ်နေချေသည်။ ထို့ပြင် “ငါ၏ စိတ်
 သည် ဒီလို အကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလို အဆိုး
 တော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့”လို့ စိတ်ဝိညာဏ်၌ စီမံခန့်ခွဲ၍လဲမရပဲ
 ရှိချေသည်။

ဒီဘုရားစကားတော်ဟာ အလိုအတိုင်း အစိုးရတဲ့ အနေနဲ့ ထင်မှတ်
 တဲ့ သာမီအတ္တစွဲကို ပယ်နိုင်ရန် ညွှန်ပြတာပါဘဲ။ အဲဒီ သာမီအတ္တစွဲ
 ဆောင်ပုဒ်ကို ထပ်ပြီး ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ်ထဲမှာ အလိုအတိုင်း အစိုးရတဲ့ ငါကောင်ရှိ
 သည်ဟု ထင်တာက သာမီ အတ္တစွဲ။

အဲဒီ သာမီအတ္တစွဲကို ပယ်လိုက်ယင် နိဝါသီအတ္တစွဲ ကာရကအတ္တစွဲ
 များကိုလဲ ပယ်ပြီး ဖြစ်သွားတာဘဲ။ အဲဒီ နိဝါသီအတ္တစွဲ ကာရကအတ္တစွဲ
 ဆောင်ပုဒ်များကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတမ်း တည်နေတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်
 ဟု ထင်တာက နိဝါသီအတ္တစွဲ။

သူ့အကြောင်းရှိမှ သူ့အကျိုးစိတ်ဝိညာဏ် အသစ်အသစ်ဖြစ်ဖြစ်နေတယ်၊
 ဖြစ်ပြီးတော့လဲ ချက်ခြင်းဘဲ ပျောက်ပျက်သွားတယ်လို့ သိယင် အမြဲ
 တမ်း တည်နေတဲ့ အတ္တကောင် မရှိဘူးဆိုတာ ထင်ရှားနေတာပေါ့။ ပုံစံ
 ထုတ်ပြရလျှင် မျက်စိနဲ့ အဆင်းရှိမှ မြင်သိစိတ် ဖြစ်တယ်၊ ထို့အတူပင်
 နားနဲ့ အသံရှိမှ ကြားသိစိတ်ဖြစ်တယ်၊ နှာခေါင်းနဲ့ အနံ့ရှိမှ နံသိစိတ်
 ဖြစ်တယ်၊ လျှာနဲ့ အရသာရှိမှ အရသာသိတဲ့စိတ် ဖြစ်တယ်၊ ကိုယ်နဲ့
 အတွေ့ရှိမှ ထိသိတဲ့စိတ် ဖြစ်တယ်၊ မှီရာရုပ်နဲ့ အာရုံရှိမှ ကြံသိစိတ် ဖြစ်
 တယ်ဆိုတာကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိရယင် အမြဲတမ်း တည်နေတဲ့ အတ္တ

ကောင် ငါကောင် ဆိုတာ မရှိဘူးလို့ သိရတော့တာဘဲ။ ကာရကအတ္တစွဲ ဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ် နှုတ် စိတ် အမူအရာ ဟူသမျှကို ငါကောင် ကပင် ပြုလုပ်သည်ဟု ထင်တာက ကာရကအတ္တစွဲ။

ဖြစ်ခိုက်ရုပ်နာမ်ကို မပြတ်ရှုနေတဲ့ ယောဂီမှာ မျက်စိနှင့် အဆင်း စသော အကြောင်းကို မှီပြီး မြင်သိစိတ်စသည် အသစ်အသစ် ဖြစ်နေတာကို ထင်ရှား တွေ့ရ သိရတယ်။ အဲဒီလို သိရတဲ့အတွက် မြင်အောင် ပြုတတ်တဲ့ ငါကောင် မရှိဘူး။ သူ့အကြောင်း အားလျော်စွာ အသစ်အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ မြင်သိစိတ်မျှသာ ရှိတယ် စသည်ဖြင့် စိတ်ဝိညာဏ် မျှသာရှိကြောင်း ရှင်းလင်းစွာ သိရသောကြောင့် ဒီ ကာရကအတ္တစွဲလဲ ကင်းသွားတော့တာပါဘဲ။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း စိတ်ဝိညာဏ်ကို အမှန်အတိုင်းသိအောင် မရှုနိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက သာမိအတ္တ နိဝါသိအတ္တ ကာရကအတ္တအနေဖြင့် စွဲလမ်း နေကြတယ်။ အခြားခန္ဓာတွေထက် ဒီစိတ်ဝိညာဏ်ခန္ဓာကို ပိုပြီး စွဲလမ်းကြဟန် လက္ခဏာ ရှိပါတယ်။ ယခုခေတ်မှာလဲ ဝိညာဏ်ကောင်ဆိုပြီး စွဲလမ်း ပြောဆိုနေတာ ရှိတယ်။ အဲဒီလို စိတ်ကို အစွဲအလမ်းများတာကလဲ လောကဝေါဟာရအားဖြင့် စိတ်က ပိုပြီး ထင်ရှားလို့ပါဘဲ။ ဗမာဝေါဟာရအနေနဲ့ဆိုယင် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဆိုတဲ့ နာမ်တရားတွေကို ထုတ်ဖော်ပြီး ပြောဆိုလေ့ မရှိကြဘူး။ စိတ်ကဘဲ ခံစားနေသလို၊ မှတ်သားနေသလို၊ ပြုလုပ်နေသလို ပြောဆိုနေကြတယ်။ ဘုရားလက်ထက်တော် ကာလကလဲ သာတီ ဆိုတဲ့ ရဟန်းမှာ ဒီစိတ်ဝိညာဏ်ကို အတ္တအနေဖြင့် စွဲလမ်းမှတ်ယူတဲ့ အတ္တဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ခဲ့ဘူးတယ်။ အဲဒီ ဝတ္ထုကို အကျဉ်းချုပ် ထုတ်ပြောရဦးမယ်။

သာတီ ရဟန်း ဝတ္ထု

အဲဒီ သာတီဆိုတဲ့ ရဟန်းက သူဟာ မြတ်စွာဘုရားဟောတဲ့ တရားကို သဘောပေါက် နားလည်ကြောင်း ပြောဆိုနေတယ်။ သူ ပြောဆိုနေပုံကတော့—

တဒေဝိဒံ ဝိညာဏံ သန္ဓာဝတိ သံသရတိ အနညံ။

သန္ဓာဝတိ သံသရတိ-တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြေးသွားလျက် ပြောင်းရွှေ့ ကျင်လည်နေသော၊ ဣဒံ ဝိညာဏံ-ယခု လက်ရှိ ဤ စိတ်ဝိညာဏ်သည်၊ တဒေဝ-ရှေးရှေး ဘဝများက ရှိခဲ့သော ထို စိတ်ဝိညာဏ်သာ ကည်း၊ အနညံ-တခြားတံပါး မဟုတ်ဘူးလို့ ဘုရားဟောတာကို သူက သဘောပေါက် သိနားလည်နေကြောင်း ပြောဆိုနေပါသတဲ့၊ သူ ယူဆပုံက တော့- ဇာတ်နိပါတ်တော်တွေမှာ ဝေဿန္တရာမင်းကြီးက ဘုရားဖြစ်လာသည်။ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းက ဘုရားဖြစ်လာသည်၊ ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းက ဘုရားဖြစ်လာသည်- စသည်ဖြင့် ဆိုရာတွေမှာ ဘုရားဖြစ်တဲ့ နောက်ဆုံး ဘဝ၌ ဝေဿန္တရာမင်းကြီး၏ ရုပ်ခန္ဓာလဲ မပါဘူး၊ ဆင် နဂါး စသည်တို့၏ ရုပ်ခန္ဓာတွေလဲ မပါဘူး၊ ဝေဿန္တရာမင်း ဆင် နဂါး စသည်တို့ ဖြစ်စဉ်က ရှိခဲ့တဲ့ စိတ်ဝိညာဏ်သာ ပါလာတယ်၊ ဒါကြောင့် စိတ်ဝိညာဏ်ကလေးကတော့ ဘယ်သောအခါမှ မပျက်စီးဘူး၊ အမြဲတမ်း ရှိနေတယ်လို့ ယုံကြည် ယူဆပြီး ပြောဆိုနေပါသတဲ့။ အဲဒါဟာ နိဝါသိ အတ္တစွဲဖြင့် စိတ်ဝိညာဏ်ကို အတ္တကောင်အနေဖြင့် ယူဆ စွဲလမ်းတာ ပါဘဲ။

အဲဒီ သာတိရဟန်းအား အခြား ပညာရှိရဟန်းတော်များက သူယူဆတဲ့အတိုင်း မဟုတ်ကြောင်း ရှင်းလင်း ပြောပြကြပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ သာတိရဟန်းက သူ့ အယူကို မစွန့်ဘူး၊ အခြား ရဟန်းတွေကို သူလို သဘာဝကျကျ မသိ နားမလည်ဘူးလို့ ထင်နေတယ်၊ အင်း...အယူလွဲမှားနေတဲ့ သူအား အမှန်တရားကို ဟောရတာကလဲ မလွယ်ဘူး၊ အလွဲအမှား ယုံကြည်နေတဲ့ သူတွေက သူတို့လို ခေတ်မှီ အသိဉာဏ် မရှိကြဘူးလို့ အထင်အမြင်သေးတတ်ကြတယ်။ သူတို့၏ ပဌမတီထွင်ဟောပြောသွားတဲ့ ဆရာလောက် ခေတ်မှီအသိဉာဏ်မရှိဘူးလို့ ထင်တတ်ကြတယ်။ အမှန်စင်စစ်ကတော့ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုယင် ဗုဒ္ဓဟောထားတဲ့ တရားတော်နဲ့ ညီမညီ စူးစမ်းဆင်ခြင်ဘို့ လိုပါတယ်၊ ဗုဒ္ဓတရားတော်နဲ့ မညီတဲ့ အယူကို

စွဲလမ်း ယုံကြည်နေယင် ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်အဖြစ်မှ အပြင်ရောက်သွားတတ် ပါတယ်။ အဲဒါ အထူး သတိပြုဘို့ပါဘဲ။

အဲဒီ သဘာဝိရဟန်းကိုတော့ အခြား ပညာရှိ ရဟန်းတော်များက ပြောဟောလို့ မရတဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားထံ သွားရောက်ပြီး လျှောက် ကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက သဘာဝိရဟန်းကို ခေါ်စေပြီး မေးမြန်း တော်မူပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက မေးတော်မူခဲ့တဲ့ အခါလဲ သူက “မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတဲ့ ဇာတ်နိပါတ်တော်တွေ အရအားဖြင့် ယခု လက်ရှိ စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ ရှေးရှေးဘဝများက ရှိခဲ့တဲ့ ဝိညာဏ်ပင်ဖြစ် ကြောင်း၊ ယင်း စိတ်ဝိညာဏ်သည်ပင် ပျက်စီးခြင်းမရှိပဲ ပြောင်းရွှေ့ကျင့် လည်နေကြောင်းများကို သိနားလည်ပါတယ်” လို့ ဝန်ခံ လျှောက်ထား တယ်။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက “အဲဒါဟာ အဘယ်ဝိညာဏ်လဲ” လို့ မေး တော်မူတယ်။

ဘန္တေ-မြတ်စွာဘုရား၊ ယော အယံ - (အတ္တကောင်ဟု ဆိုအပ်သော) အကြင်သူသည်၊ ဝဒေါ-ပြောဆိုတတ်ပါသည်၊ ဝေဒေယျော-သိတတ် ခံစားတတ်ပါသည်၊ တတြ တတြ-ထိုထိုဘဝ၌၊ ကလျာဏပါပကာနံ ကမ္မာ- နံ ဝိပါကံ-ကောင်းမှု မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးကို၊ ပဋိသံဝေဒေတိ- ခံစားတတ်ပါသည်၊ သော အယံ - (အတ္တကောင်ဟု ဆိုအပ်သော) ထိုသို့ သော ဤသူသည်ပင် ဝိညာဏ်ဖြစ်ပါသည်-လို့ လျှောက်တယ်။ အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက—

မောဃပုရိသ - မဂ်ဖိုလ်မမှီး အချည်းနှီးယောက်ျား၊ ဘယ်သူ့အား ငါဘုရားက ဒီလိုဟောဘူးတာကို သင်ကြားဘူး၍ သိရပါသလဲ၊ ငါဘုရား က အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်တဲ့ စိတ်ဝိညာဏ်ကိုသာ ဟောတယ်၊ အကြောင်းမရှိပဲ စိတ်ဝိညာဏ် မဖြစ်ဘူးလို့သာ ဟောတယ်။ သို့ဖြစ်ပါ လျက် သင်ဟာ မှားယွင်းစွာ ယူပြီးတော့ ငါဘုရားတို့ကိုလဲ စွပ်စွဲတယ်။

မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကိုလဲ များစွာပွားစေတယ်။ ဒီလို များယွင်းစွာ ယူပြီး ပြောတဲ့မကောင်းမှုဟာ ရှည်မြင့်စွာ သောကာလပတ်လုံး သင့်မှာ အကျိုးမဲ့ဆင်းရဲဘို့ရာသာ ဖြစ်တယ်လို့ မိန့်ဆိုဆုံးမတော်မူပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ သာတိရဟန်းကတော့ သူယူဆထားတဲ့အတိုင်း အမှန်လို့ ထင်နေတယ်။ သူ့အယူကို မစွန့်ပဲ ရှိနေပါသတဲ့။

အယူအစွဲများ တယ်ကြောက်စရာကောင်းတာဘဲ။ ဒီ သာရတိဟန်း ဟာ ဘုရားတပည့်လဲ ဖြစ်တယ်။ ဘုရားဟောတရားကို ယုံကြည်ယူဆပြီး သိ တယ်လို့လဲ ပြောတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘုရားကိုယ်တော်တိုင်က ဆုံးမတာကို တောင် မလိုက်နာနိုင်ပဲ ရှိနေတယ်။ ဘုရားကိုတောင် မယုံကြည်ရာရောက် နေတာပေါ့။ ယခုနေအခါမှာလဲ “ငါးပါးသီလကိုတောင် ဆောက်တည် ဘို့ ကျင့်ဘို့ မလိုဘူး၊ ဘာဝနာအလုပ်ကိုလဲ အားထုတ်ဘို့ မလိုဘူး၊ သူ ပြောတဲ့အတိုင်း သိနားလည်ရုံမျှဖြင့် ကိစ္စပြီးတယ်” လို့ မဟုတ်တမ်း တရားကို ဟောနေတာရှိတယ်။ အဲဒီလို ဟောတဲ့ သာသနာပျက် တရားကို ယုံကြည် လက်ခံထားတဲ့ သူများကို တတ်သိနားလည်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကဗုဒ္ဓ တရားတော်နှင့်အညီ ဟောပြောကြတဲ့အခါမှာ “ဘုရားကဟောတောင်မှ သူ့အယူကို မစွန့်နိုင်ဘူး” လို့ ရင့်ရင့်သီးသီး ပြောကြကြောင်း ကြားရ တယ်။ သာတိရဟန်းရဲ့ မြေးမြစ်တွေလို့ ဆိုဘွယ်ရှိတာပါဘဲ။

ယခုနေအခါမှာဆိုယင် တရားဟောတယ် ဆိုပေမဲ့ တရားမဟုတ်ပဲ မတရားကို ဟောတာတွေလဲ ရှိနေတယ်။ ဒါကြောင့် တရားကိုလဲ စူးစမ်း ဆင်ခြင်ပြီး ဟုတ်မှန်လောက်တဲ့တရားကိုသာ နာယူမှတ်သားဘို့ အရေးကြီး ပါတယ်။ တရားမှန် အကျဉ်းချုပ်ကတော့—

တရားမှန် အကျဉ်းချုပ်

(၁) သဗ္ဗပါပသ အကုရဏံ-မကောင်းမှုအကုသိုလ် ဟူသမျှကို မပြု ခြင်းက တပါး။ ကိုယ်ဖြင့်လဲ ညှင်းဆဲခြင်း သတ်ခြင်း ခိုးခြင်း မတရား

ပြုကျင့်ခြင်းစတဲ့ အကုသိုလ် အမှုတွေကို မပြုပဲ ကြည်ရှောင်ရမယ်။ နှုတ်
 ဖြင့်လဲ လိမ်ခြင်း ဂုံးတိုက်ခြင်း ဆဲရေးခြင်း စတဲ့ အကုသိုလ် အမှုတွေကို
 မပြောပဲ ကြည်ရှောင်ရမယ်။ စိတ်ကူးသက်သက်ဖြင့်လဲ အကုသိုလ်အကြံ
 တွေကို မကြံစည်ပဲ ပယ်ရမယ်။ ဒီစိတ်ကူးသက်သက် အကုသိုလ်ကိုတော့
 သမထဘာဝနာ ဝိပဿနာ ဘာဝနာကို ရှုပွားနေမှ ကောင်းကောင်း
 ပယ်နိုင်တယ်။ ဒီအကုသိုလ်ဟူသမျှကို မပြုရဘူးဆိုတာဟာ မြတ်စွာဘုရား
 တို့၏ (၁) နံပါတ် အဆုံးအမဘဲ။

(၂) ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ-ကုသိုလ်ဟူသမျှကို ပြည့်စုံစေခြင်းက
 တပါး။ ဒါနကုသိုလ်ဖြစ်ဖြစ်၊ သီလကုသိုလ်ဖြစ်ဖြစ်၊ ဘာဝနာ ကုသိုလ်
 ဖြစ်ဖြစ်-ကုသိုလ်ဟူသမျှကို ဖြစ်ပွားစေရမယ်။ ပြုလုပ်ရမယ်။ အဲဒီကုသိုလ်
 တွေထဲမှာ သီလကုသိုလ်ကတော့ (၁) နံပါတ်အဆုံးအမနှင့်အညီ အကု
 သိုလ်တွေ ရှောင်ကြဉ်နေယင် ပြည့်စုံတန်သမျှတော့ ပြည့်စုံနေတာပါဘဲ။
 ဒါပေမဲ့ အရိယမဂ်သီလ ဆိုတာကတော့ အဲဒီလို ရှောင်ကြဉ်ရုံမျှနဲ့ မပြည့်
 စုံနိုင်ဘူး။ ဝိပဿနာကို ပွားစေပြီး အရိယမဂ်ရောက်မှ ပြည့်စုံတယ်။ ဥပစာ
 ရသမာဓိ ဖြစ်ဖြစ်၊ အပ္ပနာသမာဓိဖြစ်ဖြစ် ရအောင် သမထဘာဝနာ
 ကုသိုလ်ကို ပွားစေရမယ်။ တချို့က သမထအလုပ်ကို ရှုပ်ချပြီးပြောဟော
 တတ်ကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရားကတော့ သမထဘာဝနာကိုလဲ အားထုတ်ဖို့
 ညွှန်ကြား တိုက်တွန်းတော်မူပါတယ်။ သမထဘာဝနာကို အားထုတ်လို့
 ဈာန်သမာဓိကို ရယင်၊ အဲဒီသမာဓိကို အခြေခံပြုပြီး ဝိပဿနာရှုတာဟာ
 အကောင်းဆုံးဘဲ။ အဲဒီဈာန်ရအောင် အားမထုတ်နိုင်ယင်လဲ ဥပစာရ
 သမာဓိရအောင် အားထုတ်ရတယ်။ အဲဒီသမာဓိကို အခြေခံပြုပြီး ဝိပ-
 သာနာရှုယင်လဲ ကောင်းတာဘဲ။ အဲဒီသမထ သမာဓိကို ရအောင်အား
 မထုတ်နိုင်ယင်တော့ ဝိပဿနာ ခဏိကသမာဓိကို ရအောင် အားထုတ်ရ
 တယ်။ ဒီဝိပဿနာ သမာဓိရယင်တော့ ဝိပဿနာ ဉာဏ်တွေအစဉ်အတိုင်း

ဖြစ်ပွားပြီး အရိယမဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်သွားနိုင်ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မှာ ဒီဝိပဿနာ သမာဓိနှင့် ဝိပဿနာဉာဏ်ဆိုတဲ့ ဝိပဿနာကုသိုလ်ကို ပွားစေဘို့အလုပ်ကတော့ အရေးအကြီးဆုံးဘဲ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် ဝိပဿနာမပါဘဲ အရိယမဂ်ဖိုလ်ကို မရနိုင်သောကြောင့်ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် အရိယမဂ်ကုသိုလ် ပြည့်စုံအောင် ဝိပဿနာ ကုသိုလ်ကိုပွားစေရမယ်။ ဘယ်ကုသိုလ်ကိုပွ မဟာကောင်းကူး၊ ကုသိုလ်ဟူသမျှကို ပြည့်စုံစေရမယ် ဆိုတဲ့ သြပါဒဟာ မြတ်စွာဘုရားရှင်တို့၏ (၂) နံပါတ် အဆုံးအမဘဲ။

အဲဒီ ဘုရားရှင်တို့၏ (၁၊ ၂) သြပါဒများနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် ဟောပြောနေကြတာတွေကို ယခုနေအခါမှာ ကြားနေရတယ်။ ဟောပုံကတော့— အကုသိုလ်ကိလေသာ ဆိုတာ အမြဲရှိနေတာမဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီ မရှိတဲ့အကုသိုလ်တွေ ကိလေသာတွေကို ပယ်နိုင်အောင် အားထုတ်ဖို့ မလိုဘူးတဲ့။ သီလ သမထ ဝိပဿနာကုသိုလ်တွေလဲ ပြုလုပ်အားထုတ်ဖို့ မလိုဘူးတဲ့။ လုပ်သမျှ ဒုက္ခချည်းပဲတဲ့။ အဲဒီလို ဟောပြောချက်တွေဟာ ဘုရားစကားတော်နဲ့ ပြောင်းပြန် ဆန့်ကျင်ဘက်တွေဘဲလို့ ကိန်းသေ မှတ်ထားကြရမယ်။

(၃) သစိတ္တပရိယောဒါပနံ—မိမိ၏စိတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်းက တပါး။ မိမိ၏စိတ်ကို ဖြူစင်စေတယ်ဆိုတာ ဝိပဿနာကုသိုလ် ပွားစေသောအားဖြင့် အရဟတ္တမဂ်သို့ ရောက်စေရမယ်။ အဲဒီ အရဟတ္တမဂ်ရောက်ပြီးသည်၏ အခြားမဲ့မှာ ကိလေသာတို့မှ လုံးဝလွတ်မြောက်စင်ကြယ်တဲ့ အရဟတ္တဖိုလ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ အရဟတ္တဖိုလ်အထိ ဖြစ်ပွားစေသောအားဖြင့် မိမိ၏စိတ်ကို စင်ကြယ်ဖြူစင်စေရမယ်လို့ ဆိုလိုကြောင်း အဋ္ဌကလာပျားမှာ ဖွင့်ပြထားတယ်။ အဲဒီအဖွင့်ဟာ ဘုရားကော ဝါဠိမဟာအားလုံးနှင့် ညီညွတ်တဲ့အတွက် ဘုရားအလိုတော်ကျရုံစီပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဗုဒ္ဓသာသနာဖျက်ပုဂ္ဂိုလ်များကတော့ “သီလ သမာဓိ ဝိပဿနာအကျင့်တွေကို အားမထုတ်နဲ့၊ အားထုတ်ယင် ဆင်းရဲဒုက္ခနဲ့ တွေ့နေမယ်။ စိတ်ကလေးကို ဘာမျှ

မလုပ်စေပဲအငြိမ်းစားပေးထားရမယ်၊ မိမိ၏သန္တာန်မှာ အကုသိုလ်မဖြစ်တဲ့ ကွက်လပ်အာရုံကလေးဆို ပို့ထားရမယ်၊ အဲဒီလို ပို့ထားယင် စိတ်ဟာဖြူစင် နေတယ်၊ အဲဒီလိုစိတ်ကိုဖြူစင်စေရမယ်” လို့ အခြေအမြစ်အသင့်ယုတ္တိဘာမျှ မရှိတဲ့ လမ်းစဉ်ကို ဟောကြား ညွှန်ပြနေကြတယ်။ အဲဒီ ဟောကြား ညွှန်ပြချက်ထဲမှာ သီလ သမာဓိ ပညာအကျင့် ပိတ်ပင်တာဟာ ဘုရား သာသနာတော်ကို ဖျက်တာဘဲ။ သမထ ဝိပဿနာ မပါဘဲ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေနိုင်တယ် ဆိုတာဟာ မဖြစ်နိုင်တဲ့ အလုပ်ဖြစ်တဲ့အတွက် လုံးဝ ယုတ္တိမရှိတာဘဲ။ စိတ်ဝိညာဏ်ဆိုတာ အစိုးမရတဲ့ အနတ္တတရား မဟုတ် ပါလား၊ အဲဒီစိတ်ကို ဘာဝနာမပါဘဲ ကိုယ့်အလိုအတိုင်း ထားနိုင်တယ် ဆိုယင် “ငါ၏ စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ ဒီလို အကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလို အဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့” လို့ စီမံခန့်ခွဲ၍ လဲ မရဘူးလို့ ဟောထားတဲ့ ဒီ အနတ္တလက္ခဏသုတ်ကိုလဲ မမှန်ဘူးလို့ ဆိုရာရောက်မှာပေါ့။ အဲဒါ အထူး သတိပြုဘို့ပါဘဲ။

တရားမှန်အကျဉ်းချုပ် နိဂုံးစကားကတော့-တေံ ဗုဒ္ဓါန သာသနံ- တဲ့။ တေံ-အကုသိုလ်ဟူသမျှကို မပြုခြင်း၊ ကုသိုလ်ဟူသမျှကို ပြည့်စုံစေ ခြင်း၊ မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်း-ဆိုတဲ့ ဤသုံးပါးသည်၊ ဗုဒ္ဓါနံ-ဘုရားရှင် တို့၏၊ သာသနံ-အဆုံးအမ သာသနာတော်ပေတည်း။

ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ဆိုတာ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ယခု ပြောခဲ့တဲ့ သုံးပါးဘဲ။ အဲဒီတော့ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် တည်စေချင်လျှင်၊ ထွန်းကား ကြီးပွားစေချင်လျှင် အကုသိုလ်ဟူသမျှကို မိမိကိုယ်တိုင်လဲ စွမ်းနိုင်သမျှ ရှောင်ကြဉ်ရမယ်၊ သူတပါးကိုလဲ ရှောင်ကြဉ်ဘို့ စွမ်းနိုင်သမျှ ဟောပြော ပေးရမယ်။ ကုသိုလ်ဟူသမျှကိုလဲ စွမ်းနိုင်သမျှ ပြုလုပ်အားထုတ်ရမယ်၊ ပြုလုပ်အားထုတ်ဖို့ စွမ်းနိုင်သမျှ ဟောပြောပေးရမယ်။ အကုသိုလ် မရှောင်ဘို့ ကုသိုလ်မပြုဘို့ တစုံတယောက်က ဟောပြောနေလျှင် စွမ်းနိုင် ပါမှု တားမြစ်ကာကွယ်ရမယ်။ မိမိ၏ စိတ်စင်ကြယ်အောင်လဲ ဘာဝနာ အလုပ်ကို စွမ်းနိုင်သမျှ အားထုတ်ရမယ်၊ သူတပါးအားလဲ စွမ်းနိုင်သမျှ

ဟောပြော တိုက်တွန်းရမယ်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့က သာသနာတော် ၏ ဘေးရန်ကို ကာကွယ်တဲ့အနေနဲ့ တရားဟောရာမှာ အမှားနဲ့ အမှန်ကို ဝေဖန်ပြီး ဟောရတာဘဲ။

မိစ္ဆာအယူနှင့် စပ်ပြီး သာသနာ့ကာကွယ်ရေးကို ဖော်ပြနေတာနဲ့ သာတိရဟန်း အကြောင်းက ပြတ်သွားတယ်။ ယခု ဆက်ပြီး ပြောရဦး မယ်။ သာတိရဟန်းက သူ့ အယူကို မစွန့်ပဲ ရှိနေတော့ မြတ်စွာဘုရား က အခြားရဟန်းတော်များအား စိတ်ဝိညာဏ်အကြောင်းကို ဒီလို ဆက် ဟောတော်မူပါတယ်။

ရဟန်းတို့၊ သင်တို့လဲ သာတိရိဟန်း ပြောသလို ငါဟောတာကို ကြားဘူးကြ သိကြပါသလား။ အဲဒီလိုတော့ မကြားဘူးကြ မသိကြပါ ဘုရား၊ စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ အကြောင်းကို မှီ၍ ဖြစ်တယ်။ အကြောင်းမဲ့ မဖြစ်ဘူးလို့ ဟောတာကိုသာ ကြားဘူးကြ သိကြပါသည်ဘုရားလို့ လျှောက်ကြတယ်။ အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဟောကြားတော် မူတယ်။

သူ့ အကြောင်းကြောင့် သူ့ ဝိညာဏ်ဖြစ်သည်

အကြင် အကြင် အကြောင်းကို စွဲမှီ၍ ဝိညာဏ်ဖြစ်လျှင် ထိုထို အကြောင်းဖြင့်သာလျှင် ထိုဝိညာဏ်ကို ရေတွက်ခေါ်ဆိုရတယ်။ မျက်စိ နှင့် အဆင်းကို စွဲမှီ၍ ဝိညာဏ်ဖြစ်လျှင် စက္ခုဝိညာဏ်ဟူ၍သာ ခေါ်ရ တယ်။ နားနှင့် အသံကို စွဲမှီ၍ ဖြစ်လျှင် သောတဝိညာဏ်ဟူ၍သာခေါ် ရတယ်။ နှာခေါင်းနှင့် အနံ့ကို စွဲမှီ၍ ဖြစ်လျှင် သာနဝိညာဏ်ဟူ၍သာ ခေါ်ရတယ်။ လျှာနှင့် အရသာကို စွဲမှီ၍ ဖြစ်လျှင် ဇိဝှိဝိညာဏ်ဟူ၍သာ ခေါ်ရတယ်။ ကိုယ်နှင့် အတွေ့ကို စွဲမှီ၍ ဖြစ်လျှင် ကာယဝိညာဏ်ဟူ၍ သာခေါ်ရတယ်။ စိတ်နှလုံးနှင့် သဘောအာရုံကို စွဲမှီ၍ ဖြစ်လျှင် မနော ဝိညာဏ်ဟူ၍သာခေါ်ရတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ထင်းကို စွဲလောင်တဲ့မီးကို ထင်းမီးဟူ၍သာခေါ်ရတယ်။ ဝါးခြမ်းစိတ်ကို မြက်ကို နွားချေးကို ဖွဲကို

အမှိုက်ကိုစွဲလောင်တဲ့မီးကို ဝါးခြမ်းမီး မြက်မီး နွားချေးမီး ဖွဲမီး အမှိုက်မီး ဟူ၍သာ ခေါ်ရတယ်။ အဲဒါလိုပါတဲ့။

အဲဒီသာတိရဟန်းကို အကြောင်းပြု၍ ဟောတော်မူတဲ့သုတ်မှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အကျယ်တွေ့ရော အများကြီးပါတဲ့။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီအကျယ်တွေ့ကိုတော့ ဒီနေရာမှာ ဟောဘို့ အချိန်မရတဲ့အတွက် ဒါလောက်နဲ့ပဲ အဲဒီသုတ်ကစကားကို ရပ်ထားပြီးတော့ အဲဒီ မီး ဥပမာနဲ့ ဝိညာဏ်တူပုံကို နဲ့တော့ ပြောရဦးမယ်။

လောင်စာကဲ့တိုင်း မီးအသစ်ကဲ့သလိုပင်

တောမီးများဟာ အမှိုက်ကဖြစ်ဖြစ်၊ သစ်ရွက်ကဖြစ်ဖြစ် စပြီးလောင်လာတယ်။ လောင်စရာကလဲ မပြတ်ရှိနေမယ်။ ငြိမ်းသတ်သူကလဲ မရှိဘူးဆိုယင် မိုင်ပေါင်းများစွာလဲ လောင်သွားတာဘဲ။ အဲဒီလို လောင်သွားရာမှာ ပကတိမျက်စိအမြင်နဲ့ ဆိုယင် ဒီတမီးတည်းပင် လောင်နေတယ်လို့ ထင်ရတယ်။ စိစစ်ကြည့်ယင်တော့ အမှိုက်ကို လောင်တဲ့မီးက မြက်ကို လောင်တဲ့မီး မဟုတ်ဘူး။ မြက်မီးကလဲ သစ်ရွက်မီးမဟုတ်ဘူး။ သစ်ရွက်မီးတွေထဲမှာလဲ သစ်ရွက်တခု လောင်တဲ့မီးက အခြားတရွက်ကို လောင်တဲ့မီးမဟုတ်ဘူး တခြားစီဘဲ။ အဲဒါများလိုပင် ပကတိ လူတို့၏အထင်အားဖြင့် မြင်သိစိတ် ကြားသိစိတ်စသည်တွေဟာ တစိတ်တည်း တယောက်တည်းလို့ပဲ ထင်နေကြတယ်။ စိစစ်ကြည့်ယင်တော့ မြင်တာက တစိတ် ကြားတာက တစိတ်စသည်ဖြင့် တခြားစီ ကဲ့နေတယ်။ မြင်တဲ့စိတ် တမျိုးတည်းမှာပင် အဖြူမြင်တာက တစိတ် အမဲမြင်တာက တစိတ် စသည်ဖြင့် အဆင်းအဆောင် ကဲ့ပြားတိုင်း မြင်သိစိတ်လဲ ကဲ့ပြားနေတယ်။ အဖြူတမျိုးတည်းကို တဆက်တည်း မြင်နေရာမှာလဲ မြင်တယ် မြင်တယ်လို့ ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဘင်္ဂဉာဏ်စသည်ကို ရောက်နေယင် ရှေ့အမြင်နဲ့ နောက်နောက်အမြင်တွေဟာ တခြားစီ ကဲ့ပြားနေတယ်။

မြင်ရာမှာထက် ကြားရာမှာ သာပြီး ကဲ့ပြားလျက် ထင်ရှားတတ်
 တယ်။ နံရာ စားသိရာမှာလဲ တခြားစီ ကဲ့ပြားလျက် ထင်ရှားတာဘဲ။
 ထိသိရာမှာတော့ အများဆုံးလဲ မှတ်သိရတယ်။ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်းလဲ
 တခြားစီ ကဲ့ပြားလျက်ထင်တယ်။ နာတဲ့ ဝေဒနာစိတ်ကို နာတယ်
 နာတယ်လို့ ရှုမှတ်နေယင် အနာအသိကလေးတွေဟာ တပိုင်းစီ တပိုင်းစီ
 ပြတ်ပြတ်ပြီးထင်ရှားတယ်။ ထို့အတူပင် ကြံသိတဲ့ မနှောဝိညာဏ်ကိုလဲ
 တစိတ်စီပိုင်းခြားပြီး သိရတယ်။ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ်စသည်ဖြင့်
 ရှုမှတ်နေယင်း ကြံသိစိတ် ဖြစ်လာယင် ကြံတယ် သိတယ်စသည်ဖြင့် မှတ်ရ
 တယ်။ တချက်လောက် မှတ်လိုက်ရုံနဲ့ အဲဒီကြံသိစိတ်ကလေး ပြတ်စဲသွား
 တာလဲ ရှိတယ်။ မပြတ်စဲပဲ အဲဒီအာရုံကိုပဲ ဆက်လက်ကြံသိနေယင် ကြံသိ
 တိုင်း ကြံသိတိုင်း တစိတ်စီ တစိတ်စီ ပိုင်းခြားပြီး သိရတယ်။ အခြား
 အာရုံကို ပြောင်းရွှေ့ကြံရာမှာ ကဲ့ပြားထင်ပုံတော့ အထူးပြောစရာ မလို
 ပါဘူး။

အဲဒီလို တမှတ် တစိတ်, တမှတ် တစိတ် ပိုင်းခြားပြီး သိရတဲ့အတွက်
 စိတ်ဝိညာဏ်ကို မမြဲဘူးလို့လဲ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ယောဂီက သိမြင်
 သဘောကျသွားတယ်။ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေလို့ ဆင်းရဲပဲလို့လဲ သိရတယ်။
 သူ့အကြောင်းကြောင့် သူဖြစ်နေတဲ့အတွက် အစိုးမရတဲ့ အနုတ္တတရားပဲ
 လို့လဲ သိမြင်သဘောကျသွားတယ်။ အဲဒီလို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်
 သဘောကျဘို့က အရေးကြီးပါတယ်။

ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး အတ္တကောင်
 မဟုတ် အနုတ္တဖြစ်ကြောင်းတရားကတော့ ပြည့်စုံသွားပါပြီ။ ဒါကြောင့်
 အတ္တစွဲလေးပါး ဆောင်ပုဒ်များနဲ့ ဝိညာဏ် အနုတ္တဆိုတဲ့ပါဠိ၏ မြန်မာပြန်
 ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

အတ္တစွဲဆောင်ပုဒ်များ

- (၁) ကိုယ်ထဲမှာ အလိုအတိုင်း အစိုးရတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု ထင်
 တာက သာမီအတ္တစွဲ။

- (၂) ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတမ်း တည်နေတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု ထင်တာက နိဝါသီအတ္တစွဲ။
- (၃) ကိုယ် နှုတ် စိတ်အမှုအရာ ဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ပြုလုပ်သည်ဟု ထင်တာက ကာရကအတ္တစွဲ။
- (၄) အကောင်းအဆိုးဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ခံစားသည်ဟု ထင်တာက ဝေဒကအတ္တစွဲ။

မြန်မာပြန် အကျဉ်းချုပ်

ရဟန်းတို့ စိတ်ဝိညာဏ်သည် (မိမိ၏ အတွင်းသား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင်မဟုတ်၊ အတ္တကောင်ဟုတ်ပါမူ ဤ စိတ်ဝိညာဏ်သည် (မိမိအား) နှိပ်စက်ဖို့ရာ မဖြစ်တန်လေရာ၊ ထို့ပြင် “ငါ၏ စိတ်သည် ဒီလိုအကောင်းချည်းဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလိုအဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့” လို့ စိတ်ဝိညာဏ်၌ စီမံခန့်ခွဲ၍လဲ ရလေရာ၏။

အမှန်အားဖြင့်တော့ စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ (မိမိ၏ အတွင်းသား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင်မဟုတ်၊ အတ္တကောင် မဟုတ်သော ကြောင့်ပင် ဤစိတ်ဝိညာဏ်သည် (မိမိအား) နှိပ်စက်ဖို့ရာလဲ ဖြစ်နေချေသည်၊ ထို့ပြင် “ငါ၏ စိတ်သည် ဒီလို အကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလိုအဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့” လို့ စိတ်ဝိညာဏ်၌ စီမံခန့်ခွဲ၍လဲ မရဘဲ ရှိချေသည်။

ယခု အနတ္တလက္ခဏသုတ်မှာ ပြဆိုထားတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး အတ္တမဟုတ်ပုံအကြောင်းကတော့ ဟောပြောလို့ ပြည့်စုံသွားပါပြီ၊ အဲဒီ ခန္ဓာငါးပါးနဲ့ စပ်ပြီး ဥပမာများဖြင့် သုတပွားစေရန်အတွက် အဲဒီ ခန္ဓဝဂ္ဂ သံယုတ် ပါဠိတော်ကပင် ဖေဏပိဏ္ဍူပမသုတ်မှ ဂါထာများကို ထုတ်ဆောင်ပြီး ဟောရဦးမယ်။

ဖေဏပိဏ္ဍူပပသုတ် (သံ ဒု၊ ၁၁၄)

ဖေဏပိဏ္ဍူပမံ ရူပံ၊ ဝေဒနာပုဗ္ဗုဒ္ဓူပမာ။
ဧရိစိကူပမာ သညာ၊ သင်္ခါရာ ကဒလူပမာ။
မာယူပမဉ္စ ဝိညာဏံ၊ ဒေသိကာဒိစ္စဗန္ဓုနာ။

ရုပ်က ရေမြုပ်နဲ့ တူသည်

ရူပံ-ရုပ်သည်၊ ဖေဏပိဏ္ဍူပမံ-ရေမြုပ်နှင့် တူ၏။ ကိုယ်ထဲက ရုပ်တရားဟာ ရေမြုပ်နဲ့ တူပါတယ်တဲ့။ ရေမြုပ်ဆိုတာ မြစ်ထဲချောင်းထဲမှာ တွေ့မြင်ဘူးကြမှာပေါ့။ အတွင်းက လေတွေနဲ့ အလုံးအလုံး အသေးက လေးတွေများစွာ စုပေါင်းပြီး တည်နေတာပဲ။ တချို့က လက်သီးထုပ်လောက်၊ တချို့က လူ့ခေါင်းလောက်၊ တချို့က လူ့ကိုယ်လောက် ရှိတယ်။ ဒါထက်ကြီးဟာလဲ ရှိတာပဲ။ အဲဒီရေမြုပ်စိုင်ကြီးဟာ သာမန်အမြင်အားဖြင့် အခိုင်အမာကြီးလိုလို ထင်ရတယ်။ သေသေချာချာ စူးစမ်းကြည့် သင်တော့ ဘာမျှ ခိုင်မာတာမဟုတ်ဘူး။ ဘယ်နေရာမှာမှ ယူပြီးအသုံးချလို့ မရဘူး။ အဲဒါလိုပဲ လူ့ရုပ်ကိုယ်ကြီးကလဲ သာမန်အနေနဲ့ ကြည့်ယင်တော့ ခေါင်းနဲ့ ကိုယ်နဲ့ လက်ခြေတွေနဲ့ အခိုင်အမာကြီးလို ထင်ရတယ်။ မိန်းမပုံအသွင် ဟောကျိင်းပုံအသွင်နဲ့ ဟန်ဟန်ပန်ပန်ကြီးသို့မဟုတ် ထင်မြင်နေကြတယ်။ အမြဲတည်နေသလိုလို လှသလိုလို ကောင်းသလိုလို အသက်ရှင်နေတဲ့အကောင် ဟုတ်သလိုလို ထင်နေကြတယ်။

ရုပ်ကိုယ်ကလဲ အနှစ်သာရမရှိ

ဤအပြင် နဲ့စိတ် ကြည့်လိုက်ယင်တော့ ရုပ်ကိုယ်ကြီးကလဲ အဲဒီရေမြုပ်စိုင်ကြီးလိုပဲ ဘာမျှ အနှစ်သာရ ရှိတာ မဟုတ်ဘူး။ ဆံပင်မွှေးညှင်း လက်သည်း ခြေသည်း သွား အရေ အသား အကြော အရိုးစသော ပုဂ္ဂိုလ်သော စက်ဆုပ်ဖွယ်ကို အခုအဝေးမျှသာ ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီထဲမှာလဲ အသေးစိတ်ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာကြည့်မယ် ဆိုယင်

မျက်စိနဲ့ မမြင်နိုင်လောက်အောင် သေးငယ်တဲ့ ရုပ်ကလာပ် အမှုန့် အသေးအမွှားကလေးတွေရဲ့ အစုအဝေးမျှသာ ဖြစ်နေတယ်။ ဥပမာအား ဖြင့် သဲပုံကြီး ဆိုတာဟာ သဲလုံးကလေးတွေရဲ့ အစုအပုံကြီး ဖြစ် နေတာလိုပဲ။ တနည်း ဥပမာအားဖြင့် ဆိုယင် ဆန်မှုန့်တို့ ဂျုံမှုန့်တို့ ဆိုတာဟာ အသေးအမွှားကလေးတွေဘဲ။ အဲဒီ ဆန်မှုန့် ဂျုံမှုန့်တွေကို သင့်တော်လောက်တဲ့ရေနှင့် ဧရာစပ်လိုက်ယင် အတုံးအခဲဖြစ်လာတယ်။ ဆန်မှုန့်ဂျုံမှုန့်တွေ များယင် များသလောက် အတုံးအခဲကြီး ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီ အတုံးအခဲကြီးကို လူရုပ်လုပ်ယင် လူရုပ်ကြီး ထယ်ထယ်ဝါဝါ ဖြစ် လာတယ်။ ဒါပေမဲ့ တတုံးတခဲတည်းတော့ မဟုတ်ဘူး။ အမှုန့်အသေး အမွှားကလေး တွေများစွာ စုပေါင်းပြီး တည်နေကြတာဘဲ။ အဲဒါလိုပင် လူ့ ကိုယ်ကြီးကလဲ တတုံးတခဲတည်း မဟုတ်ဘူး။ ရုပ်ကလာပ် အသေး အမွှားကလေးတွေ များစွာ စုပေါင်းပြီး တည်နေတာဘဲ။ ရေမြှုပ်စိုင်းကြီး မှာ အနှစ်အသား မရှိသလို ဘာမျှ အနှစ်အသားလဲ မရှိဘူး။

မြဲတဲ့အနှစ်လဲ မရှိဘူး။ ကောင်းတဲ့ လှပတဲ့ အနှစ်လဲမရှိဘူး။ အသက် ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်လို့ ဆိုသင့်တဲ့ အနှစ်လဲ မရှိဘူး။ ဒီကိုယ်ကြီးထဲမှာ မျက်စိဖြင့် မြင်ရတဲ့အဆင်းရုပ်တွေက တမျိုးဘဲ။ အဲဒီ အဆင်းရုပ်တွေကို နှုတ်ပစ်လိုက်မယ်ဆိုယင် မြင်နိုင်ကောင်းတဲ့ရုပ် မရှိတော့တဲ့အတွက် ပုံသဏ္ဍာန်အနေဖြင့် မမြင်နိုင် မတွေ့နိုင်တော့ဘူး။ နောက်ပြီးတော့ တွေ့ ထိကောင်းတဲ့ ခက်မာကြမ်းတမ်း နူးညံ့ ပထဝီရုပ်က တမျိုး၊ ပူနွေးအေးတဲ့ တေဇောရုပ်က တမျိုး၊ တောင့်တင်းရုပ်က တမျိုး၊ ဒီအတွေ့ရုပ်က သုံး မျိုးရှိတယ်။ အဲဒီအတွေ့ရုပ် သုံးမျိုးကို နှုတ်ပစ်ပစ်လိုက်ယင် စမ်းသပ် တွေ့နိုင်တဲ့လူ့ သဏ္ဍာန်အထည်ကိုယ်ကြီး မရှိနိုင်တော့ဘူး။ အနံ့ရုပ် ဆိုတာ လဲ ဒီကိုယ်ထဲမှာ ရှိနေတယ်။ ဒါကြောင့် နှာခေါင်းဖြင့် အနံ့ခံကြည့်ယင် လူ့ အနံ့ကို သိနိုင်တယ်။ အဲဒီအနံ့ရုပ်ကိုလဲ နှုတ်ပစ်လိုက်ယင် အနံ့ခံကြည့် လို့လဲ မတွေ့နိုင်တော့ဘူး။ လူ့ ကိုယ်အသွင်ကြီးဟာ ဘာမျှ မတွေ့ရ တော့ပဲ ဖြစ်သွားနိုင်တယ်။

နောက်ပြီးတော့ မျက်စိရုပ်ရှိနေလို့ မြင်နိုင်တယ်။ အဲဒီ မျက်စိအကြည် ရုပ်ကို နှုတ်ပယ်လိုက်ယင် ဒီကိုယ်ကြီးက ဘာကိုမျှ မမြင်နိုင်တော့ဘူး။ အဲဒါကတော့ ယခု မျက်မမြင်လူတွေလို ဖြစ်သွားမှာပါ။ နားရုပ်ရှိလို့ အသံကို ကြားနိုင်တယ်။ အဲဒီနားရုပ်ကို နှုတ်ပယ်လိုက်ယင် ဘာသံကိုမျှ မကြားနိုင်တော့ဘူး။ ယခု နားမကြားတဲ့ လူတွေလို ဖြစ်သွားမှာပါ။ ထို့ အတူပင် နှာခေါင်းအကြည်ရုပ်ကို နှုတ်ပယ်လိုက်ယင် ဘာနံ့ကိုမျှ မသိနိုင်တော့ဘူး။ ကိုယ်အကြည်ရုပ်ကို နှုတ်ပယ်လိုက်ယင် ဘာအတွေ့ကိုမျှ မထိ မသိနိုင်တော့ပဲ ဖြစ်သွားမယ်။ အဲဒီ အသုံးကျတဲ့ ရုပ်အစိတ်အပိုင်း ကလေးတွေ စုပေါင်းတည်နေကြလို့ လူ့ အသွင်ဖြင့် တည်နေတာ။ အဲဒီအစိတ်အပိုင်း ရုပ်ကလေးတွေကို နှုတ်ပယ်လိုက်ယင် ဒီရုပ်ကိုယ်ကြီး ဟာ ဘာမျှ အသုံးမကျတော့ဘူး။ လူ့ ပုံအသွင်နဲ့လဲ မတည်ရှိနိုင်တော့ ဘူး။ ရှေ့နားက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ရုပ်ကလာပ်မှန်ကလေးတွေကို အသီး အသီး ကွဲသွားအောင် ကြိတ်ချေပစ်လိုက်ယင် လူ့ ကိုယ်ပုံသဏ္ဍာန်ကြီး မရှိနိုင်တော့ဘူး။ အမှန် အမှန်ကလေးတွေသာ ဖြစ်သွားမယ်။ နောက် ပြီးတော့ မျက်စိရုပ် အဆင်းရုပ်အစရှိတဲ့ အဲဒီရုပ်ကလေးတွေက အမြဲတည် နေတာလဲ မဟုတ်ဘူး။ အသစ် အဟောင်း ပြောင်းလဲ ဖြစ်ပျက်နေတာ။ ဒါကြောင့် ဒီရုပ်ကိုယ်ကြီးဟာ ရေမြုပ်စိုင်ကြီးလိုပင် အနှစ်မဲ့ ရုပ်အစု အဝေးကြီးမျှသာ ဖြစ်ပါတယ်တဲ့။

အဲဒီရုပ်ကိုယ်ကြီးကို ကိုယ်တွေ ဉာဏ်တွေ ရှုကြည့်ချင်ယင်တော့ ထင် ရှား ပေါ်ရာကစပြီး ရှုရတယ်။ သွားနေစဉ် ဆိုယင် သွားရုပ် တောင့်တင်း လှုပ်ရှားရုပ်ကအထင်ရှားဆုံးဘဲ။ ဒါကြောင့် (ဂစ္ဆန္ဇော ဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ) ဆိုတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာတော်နှင့်အညီ သွားတယ် သွားတယ် ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ်-စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတယ်။ ရပ်နေစဉ်ဆိုယင် ရပ်တယ် ရပ်တယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်။ ထိုင်နေစဉ် ဆိုယင် ထိုင်တယ် ထိုင်တယ်။ ထိတယ် ထိတယ်။ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတယ်။ ကိုယ့်လက် စသည်ကို မြင်ယင် မြင်တယ် မြင်တယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်။

ကိုယ့်အနံ့ နံယင်လဲ နံတယ် နံတယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်။ လက် ခြေ ကို ကျေးဆန့် လှုပ်ရှားယင် ကျေးတယ် ကျေးတယ်။ ဆန့်တယ် ဆန့်တယ်။ လှုပ်တယ် ပြင်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လို့ သမာဓိ အားကောင်းလာတဲ့ အခါကျတော့—

သွားတယ် ဆိုတာ သွားလိုတဲ့ စိတ်နဲ့ တောင့်တင်း လှုပ်ရှားခြင်း သဘောမျှဘဲ။ ရပ်တယ် ထိုင်တယ် ဆိုတာလဲ ရပ်လို ထိုင်လိုတဲ့ စိတ်နဲ့ တောင့်တင်းမှု အဆင့်ဆင့်မျှဘဲ။ ကျေးတယ် ဆန့်တယ် ပြုပြင်တယ် ဆိုတာတွေလဲ ကျေးလို ဆန့်လို ပြုပြင်လိုတဲ့စိတ်နဲ့ တောင့်တင်း လှုပ်ရှား ခြင်း သဘောမျှဘဲ။ မြင်တယ် ဆိုတာလဲ မြင်သိတာနဲ့ မြင်ရတဲ့အဆင်း မျှဘဲ။ နံတယ်ဆိုတာလဲ နံသိတာနဲ့ နံရတဲ့အနံ့မျှဘဲ စသည်ဖြင့်လဲ သိ မြင် သဘောကျ ကျသွားတယ်။ သူ့ အခိုက်အတန့်နဲ့သူ ဖြစ်ပျက်သွားတဲ့ သဘောမျှဘဲလို့လဲ သိမြင် သဘောကျ ကျသွားတယ်။ လက် ခြေ ကိုယ် ခေါင်း စသည်ပုံသဏ္ဍာန် အထည်ဒြပ်လဲ မထင်တော့ဘူး။ အသစ် အသစ် ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ် အမှုအရာ သဘောမျှသာ ထင်ရှားနေတယ်။ အဲဒီ အခါမှာတော့ “ရုပ်ကိုယ်ကြီး ရေမြုပ်နဲ့ တူတယ်” ဆိုတာကို ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်ဖြင့် ထင်ရှား တွေ့ရတော့တာပါဘဲ။

အဲဒီလို တွေ့ရတဲ့အတွက် ယောဂီက ရုပ်တရားတွေကို အနိစ္စ မမြဲ ဘူးလို့လဲ သိမြင်တယ်။ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေလို့ ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲလို့လဲ သိမြင်တယ်။ ကိုယ့် အလိုအတိုင်း မဖြစ်ပဲ သူ့အကြောင်း အားလျော်စွာ ဖြစ်နေလို့ အနတ္တ-မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင် မဟုတ်။ အစိုးမရတဲ့ အနတ္တသဘောတရားမျှဘဲလို့လဲ သိမြင်တယ်။ အဲဒီလို သိမြင်ပုံကို ဆိုကြရမယ်။

ရူပံ ဤရုပ် ရေမြုပ်သဏ္ဍာန်၊ အနိစ္စဘဲ မမြဲ အမှန်။
ဖြစ်ပျက်မစဲ ဆင်းရဲပူပန်၊ အနတ္တ မှတ်ကြ ဝေကန်။

ရေပွက်ပမာ ဝေဒနာ

ဝေဒနာ-ခံစားမှု ဝေဒနာသည်၊ ပုဗ္ဗုဇ္ဇုပမာ- ရေပွက်နှင့်တူ၏။ အကောင်းအဆိုး ခံစားမှု ဝေဒနာဟာ ရေပွက်နှင့် တူပါတယ် တဲ့။ ရေပွက် ဆိုတာ ငါးပွက်တဲ့အခါ ရေမျက်နှာပြင်မှာ တမျိုးဖြစ်ပြီး ဘေးပြန့် သွားတာမျိုးကို ရေပွက်လို့ သိနားလည်နေကြတယ်။ ပုဗ္ဗုဇ္ဇု-ဆိုတဲ့ ပါဠိကတော့ ရေစီပေါင်း အလုံးကလေးကို ဆိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် မိုးရွာတဲ့အခါ၊ အမြင့်မှ ရေစီးရေယဉ်က အောက်ရေပြင်ပေါ် ထိုးကျနေတဲ့အခါ များမှာ အတွင်းက လေနဲ့ အပြင် ပတ်ဝန်းကျင်က ရေအကြည်နဲ့ အလုံးအလုံးကလေးတွေ ဖြစ်နေတတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို ရေစီပေါင်း အလုံးကလေးများကို ရေပွက်လို့ ဆိုပါတယ်။ ကလေးသူငယ်များ ပြန်တန်နဲ့ ပါးစပ်က မှုတ်ထုတ်ပြီး ကစားနေတဲ့ စီပေါင်းမျိုးပါတဲ့။ ရေမြုပ်ဆိုတာလဲ အဲဒီ ရေစီပေါင်းများစွာ စုတည် နေတာပါဘဲ။

အဲဒီ ရေစီပေါင်း ရေပွက်ဟာ ရေပြင်ပေါ်၌ မိုးပေါက်များ ကျတိုင်း ကျတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာပြီး တခဏချင်း ပျက်ပျက်သွားတယ်။ ခံစားမှု ဝေဒနာကလဲ တခဏချင်း ပျက်ပျက်သွားတတ်လို့ အဲဒီ ရေစီပေါင်း ရေပွက်ကလေးများနှင့် တူပါတယ် တဲ့။ အဲဒါဟာ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဉာဏ်အမြင်နဲ့တော့ အံကျကိုက်နေတာပါဘဲ။ ပကတိ လူတွေအမြင်နဲ့တော့ မကိုက်ပဲ ဖြစ်နေပေလိမ့်မယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် ပကတိ လူတွေက လှပတာကို အကြာကြီး ကြည့်နေယင် မြင်လို့ ကောင်းတာဟာ အကြာကြီးတည်နေတယ်လို့ ထင်တယ်။ အမြင်ဆိုးကို အကြာကြီးမြင်နေရတဲ့အခါလဲ မြင်လို့ မကောင်းတာက အကြာကြီး တည်နေတယ်လို့ ထင်တယ်။ ရိုးရိုး အမြင်တွေကိုလဲ အကြာကြီး တည်နေတယ်။ အမြဲ တည်နေတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ ထို့အတူပင် ကြားလို့ကောင်းတာ မကောင်းတာ စသည်ကိုလဲ အကြာကြီး တည်နေတယ်လို့ ထင်နေကြတာဘဲ။ အထူးအားဖြင့်တော့ နာကျင်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာကိုတော့ ရက်ပိုင်း လပိုင်း နှစ်ပိုင်းနဲ့

အကြာကြီး တည်နေတယ်လို့ပဲ ထင်နေကြတယ်။ ဒါကြောင့် ခံစားမှု ဝေဒနာဟာ ရေပွက်လိုပင် အပျက်မြန်တယ် ဆိုတာကို ပကတိလူတွေရဲ့ အမြင်နဲ့တော့ မကိုက်ဘူးလို့ ဆိုရမှာဘဲ။ အဲဒီ ဥပမာနဲ့အညီ ဝေဒနာ အပျက်မြန်ပုံကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ သိချင်ယင်တော့ မိမိ သန္တာန်က ဖြစ်ဆဲ ရုပ်နာမ်တွေကို မပြတ်ရှုကြည့်ရုံပါဘဲ။

အဲဒီလို ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းကို မပြတ်ရှုမှတ်နေယင်တော့ ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ် ဘက်ဉာဏ်ရောက်တဲ့အခါ မြင်လို့ ကောင်းတာ မကောင်းတာ ဖြစ်စေ၊ ကြားလို့ကောင်းတာ မကောင်းတာ ဖြစ်စေ၊ နံလို့ စားလို့ ကောင်းတာ မကောင်းတာ ဖြစ်စေ ချက်ခြင်း ပျောက်ပျက်သွားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ အထူးအားဖြင့် နာကျင် အခံခက်တဲ့ ဝေဒနာ ပျက်ပျက်သွားပုံကို ထင်ရှားတွေ့နိုင်ပါတယ်။ နာကျင် အခံခက်တဲ့ ဝေဒနာကို နာတယ် နာတယ်လို့ ရှုမှတ်နေယင် မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း တနာ တနာ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ သမ္မသနဉာဏ်ပိုင်းဆီမှာ ဆိုယင် နာကျင်ခံခက်တာတွေ အများကြီး တွေ့ရတတ်တယ်။ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း တနေရာ တနေရာက တနာ တနာ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတတ်တယ်။ ဒီက နာလိုက် မှတ်လိုက် ပျောက်သွားလိုက်၊ ဟိုက နာလိုက် မှတ်လိုက် ပျောက်သွားလိုက်နဲ့ ယူယူ ပစ်လိုက်သလို လျင်မြန်စွာ ပျောက်ပျောက် သွားတာကို တွေ့ရတတ်တယ်။

အဲဒီလို ဉာဏ်အမြင် ထက်သန်နေတဲ့ ယောဂီမှာ မြင်လို့ကောင်းတာ လဲ မြင်တယ်လို့ မှတ်လိုက်တာနဲ့ ချက်ခြင်း ပျောက်သွားတာဘဲ၊ မျက်စိနဲ့ မြင်စရာက ရှိနေတော့ နောက်ထပ်လဲ မြင်တာဘဲ၊ မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း မှတ်လိုက်ယင် ချက်ခြင်း ပျောက်သွားတာချည်းဘဲ။ မြင်လို့ မကောင်းတာလဲ ချက်ခြင်း ပျောက်သွားတာဘဲ။ မြင်လို့ မကောင်း တကောင်းလဲ ချက်ခြင်း ပျောက်သွားတာဘဲ။ ကြားလို့ ကောင်းတာ မကောင်းတာနဲ့ မကောင်းတကောင်း ဝေဒနာကို မှတ်လိုက်ယင် ပျောက်ပျောက် သွားပုံက ပိုပြီး ယင်ရှားတယ်။ ထို့အတူ နံလို့ ကောင်းတာ စသည်လဲ

ပျောက်ပျောက်သွားတာဘဲ၊ စားလို့ ကောင်းတာကလဲ ရှုမှတ်နေတဲ့သူ
 ယောဂီမှာ ပျောက်ပျောက်သွားပုံ အလွန် ထင်ရှားတာဘဲ၊ စားစရာကို
 ဝါးပြီး စားနေယင်း စားတယ် ဝါးတယ်လို့ မပြတ်မှတ်နေရတယ်၊ အဲဒီလို
 မှတ်နေယင်း အရသာကလေးပေါ်လာတဲ့အခါ မှတ်လိုက်တော့ အရသာ
 အသိကောင်းကလေးတွေဟာ သိလိုက် ပျောက်လိုက် သိလိုက် ပျောက်
 လိုက်နဲ့ ထင်ရှား တွေ့ရတတ်တယ်။ ကိုယ်အတွေ့ ကောင်း မကောင်း
 အလယ်အလတ် ဝေဒနာကို မှတ်လိုက်လို့ ပျောက်ပျောက်သွားပုံကတော့
 ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ထင်ရှားနေပါပြီ။

ထို့အတူပင် စိတ်ညစ်တာ စိတ်ပူတာ ဝမ်းနည်းတာ၊ ဝမ်းသာတာစသည်
 တွေကိုလဲ မှတ်နေယင် အဲဒီ ခံ စားမှု ဝေဒနာတွေဟာ တပိုင်းစီ
 တပိုင်းစီ လျင်မြန်စွာ ပျောက်ပျောက် သွားတာကို တွေ့ရပါတယ်၊
 အဲဒီလို တွေ့ရတဲ့ အတွက် ဝေဒနာဟာ ရေပွက် ကလေးတွေလိုပဲ
 လျင်မြန်စွာ ပျက်ပျက်သွားလို့ ဘာမျှ မခိုင်မြဲဘူး၊ ဘာမျှ အားမကိုး
 လောက်ဘူး၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတရားမျှဘဲလို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်
 ပင် သိမြင်ပြီး သဘောကျကျသွားတယ်။ အဲဒီလိုထင်ပုံ သိပုံ ဆောင်ပုဒ်ကို
 ဆိုကြရမယ်။

ဝေဒနာစက် ရေပွက်ပုံဟန်၊ အနိစ္စဘဲ မမြဲ အမှန်၊
 ဖြစ်ပျက်မစဲ ဆင်းရဲပူပန်၊ အနတ္တ မှတ်ကြ ဝေကန်။

တံလှုပ်ပမာ မှတ်သညာ

သညာ-မှတ်သားမှုသညာသည်၊ မရီစိကူပမာ-တံလှုပ်နှင့် တူ၏။
 မြင်ရ ကြားရ တွေ့ရ သိရကာတွေကို တကယ် အဟုတ်အမှန်အနေဖြင့်
 မှတ်စွဲထားတတ်တဲ့သဘောကို သညာလို့ ခေါ်တယ်၊ အဲဒီ မှတ်သားမှု
 သညာဟာ တံလှုပ် (တံလျှုပ်-အသံထွက်)နဲ့ တူပါတယ် တဲ့။

တံလှုပ်ဆိုတာ (ဂိုမှာနံ ပစ္စိမေ မာသေ ဌိတေ မဇ္ဈနိကေ ကာလေ
 မရီစိကာ ဖန္ဒတိ။ သံ-ဒု၊ ၁၁၅) ဒီသုတ် ပါဠိအလိုအားဖြင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌

နေ့ရာသီ နောက်ဆုံးလတွင် မွန်းတည့်အချိန်လောက်မှာ မြေပြင်မှ ထွက်ပေါ်လာသော အခိုးအငွေ့အပေါင်း၏ အိမ်စသည် ရေစသည် အသွင်ဖြင့် ထင်ပေါ်နေသော အရိပ်အရောင်မျှသာ ဖြစ်တယ်။

ဒီ တံလှုပ်နှင့် စပ်၍ (အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု) မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရား ကြီးက အမိန့်ရှိဘူးတာကတော့ စစ်ကိုင်း ရွှေဘို ရထားလမ်း ခက်ခဲနှင့် ပဒုဘူတာတို့၏ အကြားမှာ ရေမျက်ကြီးအင်းဆိုတာ ရှိတယ်။ အဲဒီ အင်းပြင်ကို နေ့ရာသီမှာ လှည်းဖြင့် ဖြတ်သွားစဉ်က အဲဒီ အင်းထဲက တံလှုပ်မှာ အနီးအပါးရွာများက အိမ်များ ထင်ပေါ်နေတာကို တွေ့မြင်ခဲ့ရဘူးကြောင်း အမိန့်ရှိပါတယ်။

မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း (အတွဲ ၅၊ နှာ-၁၆၂) မှာ သဲကန္တာရကို ဖြတ်သန်းသွားတဲ့သူတွေဟာ အိုအေးဆစ်နှင့် ဝေးကွာတဲ့အရပ်တွင် ခပ်လှမ်းလှမ်းမှာ စိမ်းလန်းစိုပြည်တဲ့ အိုအေးဆစ်ကို တရံတခါ တွေ့မြင်ရတတ်ကြောင်း၊ အဲဒီ တွေ့မြင်ရတဲ့နေရာသို့ ချဉ်းကပ်သွားရောက်တဲ့ အခါကျတော့ အိုအေးဆစ်ကို မတွေ့ရတော့ကြောင်း၊ အဲဒီလို တကယ် အိုအေးဆစ်မဟုတ်ပဲ အိုအေးဆစ်အသွင်ဖြင့် ထင်ရသည်မှာ တံလှုပ်ဖြစ်ကြောင်း၊ အဲဒီလို တံလှုပ်ဟာ သမုဒ္ဒရာထဲ၌လဲ သဘောများ မိုးပေါ်ပျံနေသကဲ့သို့ ထင်ပေါ်တတ်ကြောင်း၊ မက်ဆီးနား ရေလက်ကြား၌ မက်ဆီးနားမြို့က တိုက်တာ အဆောက်အအုံများနှင့်တကွ သစ်ပင်များ လူများ ကောင်းကင်မှာ ပျံနေသလိုပင် တံလှုပ်ကို ရံခါ မြင်ရတတ်ကြောင်းများကို ပြဆိုထားတယ်။

(၁၃၂၉-ခုနှစ်လောက်ဆီက မိုးရာသီ ညဉ့်အခါမှာ ရွှေတိဂုံစေတီတော်၏အရိပ် ကောင်းကင်၌ ထင်ပေါ်နေတာကို တွေ့ကြရတယ်။ ဓာတ်ပုံထဲမှာ အောက်ဖက်က ပကတိ စေတီတော်ပုံနဲ့ အထက်ဖက်က စေတီတော်၏ ဇောက်ထိုးပုံကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီစေတီတော် ဇောက်ထိုးပုံဟာ မိုးဖွဲ့အကြည်ထဲမှာ အရိပ်ထင်နေ

တာ ဖြစ်ဖွယ်ရှိပါတယ်။ အဲဒါကိုလဲ တံလှုပ်တမျိုးလို့ ယူရမှာဘဲ။ မူသန့်ရေးစဉ်၌ ဖြည့်စွက်ချက်။)

အဲဒီတော့ တံလှုပ်ဆိုတာ တကယ်အစစ်မဟုတ်ပဲ အိမ်စသည် ရေစသည် အသွင်ဖြင့် ထင်ပေါ်နေတဲ့ အရိပ်အရောင်ဘဲ။ သမင်စတဲ့ တောကောင်တွေ မှာတော့ နွေရာသီမှာ ရေတွေအသွင်ဖြင့် တွေ့မြင်ရတဲ့ အဲဒီ တံလှုပ်ရှိရာ အရိပ်သို့ တကယ်ရေထင်ပြီး သောက်သုံးဘို့ ချဉ်းကပ် သွားရောက်ကြ သတဲ့။ အဲဒီအရိပ် ရောက်သွားတော့ ရေမရှိဘဲ ကုန်းခေါင်ခေါင်ကြီးကို သာ တွေ့ရပြီး ပင်ပန်းကြရကြောင်းများကို ကျမ်းဂန်များမှာ ပြဆို ထားတယ်။ အဲဒီတော့ တံလှုပ်ဆိုတာ ရေမဟုတ်ပဲ ရေလို့ အထင်မှား စေတယ်။ အိမ်စသည်မဟုတ်ပဲ အိမ်စသည်အနေဖြင့် အထင်မှားစေ တယ်။ အဲဒါလိုပင် သညာကလဲ မြင်ရ ကြားရ တွေ့ရ သိရတာတွေ ကို လူဘဲ မိန်းမဘဲ ယောက်ျားဘဲ စသည်ဖြင့် အလွဲအမှားတွေကို မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း မှတ်စွဲထားတယ်။ အဲဒီ သညာ က မှတ်စွဲထားတဲ့အတိုင်း အလွဲအမှားတွေ တကယ်အဟုတ်အမှန်လို့ ထင်မြင်စွဲလမ်းပြီး ကြောင့်ကြပြုလုပ် အားထုတ်နေကြရတယ်။ အဲဒါ ဟာ သမင်တွေက တံလှုပ်ကို ရေလို့ထင်ပြီး ပြေးသွားချဉ်းကပ်လျက် ပင်ပန်းနေကြတာနဲ့ တူနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် သညာကို တံလှုပ်နဲ့ တူတယ်လို့ ဆိုတာပါဘဲ။

တံလှုပ်နဲ့တူတဲ့ သညာရဲ့ အမှတ်အစွဲများပုံကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိပြီး အဲဒီလို မဆင်းရဲချင်ကြယင်တော့ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိ တိုင်း ရုပ်နာမ်တွေကို သတိဉာဏ်ဖြင့် လိုက်ပြီး မပြတ်ရှုမှတ်နေရတယ်။ အဲဒီလိုရှုမှတ်သို့ သမာဓိဉာဏ်အား ကောင်းလာတဲ့အခါကျတော့ သိစရာ ရုပ်နဲ့ သိတဲ့နာမ် ဒီ ၂-ပါးသာ ထင်ရှားရှိကြောင်း သိရတယ်။ အဲဒီကနောက် အကြောင်းနဲ့ အကျိုးမျှသာ ဆက်စပ်လျက် ဖြစ်နေကြောင်းလဲ သိရ တယ်။ အဲဒီကနောက် ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း သိရတာရော သိတာရော

ချက်ခြင်း ပျောက်ပျက်သွားတာကိုသာ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့ပြီး သိရတယ်။

အဲဒီတော့ အယင်က အမြဲတည်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မိန်းမ ယောက်ျား အတ္တကောင် တကယ်ရှိတဲ့အနေဖြင့် စွဲမှတ်လာခဲ့တဲ့ သညာ ဟာ တံလှုပ်လိုပင် အလွဲအမှားကို သိစေလျက် လှည့်စားနေတာဘဲ။ အမှန်ကတော့ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရား မျှသာ ရှိတာဘဲလို့ အမှန်အတိုင်း သိမြင်ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို သိမြင်ပုံ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

သညာအမှတ် တံလှုပ်ပုံဟန်၊ အနိစ္စဘဲ မမြဲအမှန်၊
ဖြစ်ပျက်မစဲ ဆင်းရဲပူပန်၊ အနတ္တ မှတ်ကြ ဝေကန်။

ငှက်ပျောတုံးတူစွ သင်္ခါရ

သင်္ခါရ-ပြုလုပ်အားထုတ်မှု သင်္ခါရတို့သည်၊ ကဒလူပမာ-ငှက်ပျော တုံးနှင့် တူကုန်၏။ ငှက်ပျောတုံးဆိုတာ ပကတိ မျက်မြင်အားဖြင့် ရောမ သစ်တုံးကြီးလိုပင် အနှစ်ရှိတဲ့အနေ ခိုင်မာတဲ့အနေဖြင့် ထင်ရတယ်။ ဒါပေ မဲ့ အဲဒီ ငှက်ပျောတုံးကြီးကို ဓားဖြင့် ခုတ်လှီးပြီး အပတ်တွေကို ခွါခွါ ကြည့်ယင် အနှစ်အသားဆိုတာ ဘာမျှမတွေ့ရဘူး။ မခိုင်မာတဲ့ ပျော့ဖတ် များချည်း တွေ့ရတယ်။ အဲဒီ ငှက်ပျောတုံးလိုပင် သင်္ခါရတွေမှာလဲ ခိုင်မာ တဲ့ အနှစ်အသား မရှိပါဘူး တဲ့။ သင်္ခါရ ဆိုတာက စေတနာ အမှူးရှိတဲ့ စေတသိက်တရားကိုယ် ငါးဆယ်ရှိတယ်။ ထင်ရှားတဲ့ တရားတွေကို ဖော်ပြ ရမယ်ဆိုယင် မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း စသည်မှာ အာရုံကို တွေ့တွေ့သွားတဲ့ ဖဿလဲ သင်္ခါရဘဲ၊ မြင်စရာစသည်ကို နှလုံးသွင်းတဲ့ မနသိကာရ ဆိုတာ လဲ သင်္ခါရဘဲ၊ အာရုံ၌ စိတ်ကို ဟည်ငြိမ်အောင်ထားတာ စူးစိုက်တာ ဆိုတဲ့ ကေဂ္ဂတာ သမာဓိလဲ သင်္ခါရဘဲ၊ ကြံတွဲဝိတက်လဲ သင်္ခါရဘဲ၊ ဆင် ခြင်တဲ့ ဝိစာရလဲ သင်္ခါရဘဲ၊ အားထုတ်တဲ့ ဝီရိယလဲ သင်္ခါရဘဲ၊ လောဘ ဒေါသ မောဟ မာန ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ ဆိုတာတွေလဲ သင်္ခါရဘဲ၊ အလောဘ

အဒေါသ အမောဟ သဒ္ဓါ သတိ (မေတ္တာ) ကရုဏာ မုဒိတာ ဆိုတာတွေ
 လဲ သင်္ခါရဘဲ။ ကိုယ်အမှုအရာ နှုတ်အမှုအရာ စိတ်အမှုရာတွေကို ပြုလုပ်
 နေတဲ့ စေတနာဆိုတာကတော့ အဲဒီ သင်္ခါရတွေထဲမှာ အကြီးအမှူး
 ခေါင်းဆောင်ဘဲ။ အဲဒီတော့ အဲဒီ သင်္ခါရတရားတွေဟာ အရေအတွက်
 အားဖြင့်လဲ များတယ်။ သူက ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်နေပုံအားဖြင့် ကိုယ်
 နှုတ် စိတ် အမှုအရာဟူသမျှကို ပြီးစေတဲ့အတွက် သူက အလွန်ထင်ရှားနေ
 ပါတယ်။ အမှုအရာဟူသမျှကို ငါက ပြုလုပ်နေတယ်လို့ ထင်မှတ် စွဲလမ်း
 နေကြရာမှာ အဲဒီသင်္ခါရက အရင်းခံဘဲ။

ဒါကြောင့် ဒီသင်္ခါရကုန္ဒာဟာ ခိုင်မာတဲ့ အနှစ်အသား ရှိသလိုပင်
 ထင်ရပါတယ်။ အဲဒီလို ထင်ရပေမဲ့ သင်္ခါရကုန္ဒာတရားတွေဟာ ငှက်
 ပျောတုံးကြီးလိုပင် ဘာမျှ ခိုင်မာတဲ့ အသုံးကျတဲ့ အနှစ်သာရ မရှိပါ
 ဘူးတဲ့။ အဲဒီ အနှစ်သာရ မရှိပုံကိုတော့ ဖြစ်ခိုက် ရုပ်နာမ်တရားတွေ
 ကို မပြတ်ရှုနေတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ကမှ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိနိုင်တယ်။
 သိပုံကတော့—

သွားနေဆဲမှာ သွားတယ် သွားတယ်၊ ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ်
 စသည်ဖြင့် မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာ သမာဓိဉာဏ်အား ရှိလာတဲ့
 အခါကျတော့ သွားချင်တဲ့သဘောတရားပါ သိလာတယ်။ အဲဒီအခါမှာ
 သွားချင်တယ်ဆိုတာကလေးလဲ ချက်ခြင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတာ
 ကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီသွားချင်တာကို သွားချင်တဲ့စိတ်လို့ ပြောဆိုနေရ
 ပေမဲ့ အမှန်ကတော့ စေတနာပြုစာန်းတဲ့ သင်္ခါရတရားတွေဘဲ။ အဲဒီ
 စေတနာခေါင်းဆောင်တဲ့ သင်္ခါရတွေက သွားလိုက် သွားလိုက်လို့
 တိုက်တန်းနေသလို စေ့ဆော်ပေးနေတာဘဲ။ အဲဒီလို စေ့ဆော်ပေးနေ
 လို့ ခြေထောက်ကို ကြွလိုက် လှမ်းလိုက် ချလိုက်နဲ့ သွားမှုကိစ္စ ပြီး
 သွားတာဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို အသိဉာဏ်မဖြစ်သေးမီကတော့ သွား
 ချင်တာဟာ ငါဘဲ။ ငါက သွားချင်လို့ သွားတယ်လို့ ဒီလို ငါကောင်
 အနေနဲ့ ထင်မှတ်လာခဲ့တယ်။ ယခုတော့ သွားချင်တာကလေးဟာ ချက်
 ခြင်းပင် ပျက်ပျက်သွားတာကို တွေ့ရတဲ့အတွက် ငါကောင်မဟုတ်ဘူး။

သဘောတရားမျှဘဲလို့ သိရတယ်။ ကွေးချင်တာ ဆန့်ချင်တာ လှုပ်ရှား ပြုပြင်ချင်တာတွေကိုလဲ နည်းတူပဲ သိသိသွားတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ကြည့်ချင်တာ ကြည့်အောင် ကြောင့်ကြစိုက်တာ၊ မြင်အောင် ကြောင့် ကြစိုက်တာဆိုတဲ့ သင်္ခါရတွေလဲ သူ့အခိုက်အတန့်နဲ့သူ ချက်ခြင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတဲ့အတွက် ဘာမျှ အနှစ်သာရမရှိဘူး ငါကောင်မဟုတ်ဘူး သဘောတရားမျှဘဲလို့ သိရတယ်။ နားထောင်ချင်တာ ကြားအောင် ကြောင့်ကြစိုက်တာ စသည်တွေကိုလဲ နည်းတူပင် သိရတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ကြံစည်တဲ့ဝိတက် စဉ်းစားတဲ့ဝိစာရ အားထုတ်တဲ့ ဝီရိယတို့ကိုလဲ သူတို့ဖြစ်ဆဲမှာ ကြံတယ် စဉ်းစားတယ် အားထုတ်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး တခဏချင်း ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် အနှစ်သာရမရှိဘူး ငါမဟုတ်ဘူး သဘောတရား မျှဘဲလို့ သိရတယ်။ နောက်ပြီးတော့ လောဘ ဒေါသ စသည်ဖြစ်တဲ့ အခါလဲ လိုချင်တယ် နှစ်သက်တယ် စိတ်ဆိုးတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး ချက်ခြင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ လိုချင်မှုစသော သင်္ခါရတွေကိုလဲ ခိုင်မာတဲ့ အနှစ်အသားမရှိဘူး ငါမဟုတ်ဘူး သဘောတရားမျှဘဲလို့ သိရတယ်။ နောက်ပြီးတော့ သဒ္ဓါ မေတ္တာ ကရုဏာ စသည်ဖြစ်တဲ့အခါမှာလဲ ယုံကြည်တယ် ကြည်ညိုတယ် ချမ်းသာစေချင်တယ် သနားတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး တခဏချင်း ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ သဒ္ဓါစသည် ကိုလဲ ခိုင်မာတဲ့ အနှစ်သာရမရှိဘူး ငါမဟုတ်ဘူး သဘောတရားမျှဘဲလို့ သိရတယ်။ အဲဒီလို သိရတာဟာ ငှက်ပျောတုံးကြီးကို ခွဲစိတ်ကြည့်တော့ ဘာမျှ အနှစ်အသား မရှိဘူးဆိုတာကို သိရသလိုပါတဲ့။ အဲဒီ သိပုံ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

ငှက်ပျောတူစွာ သင်္ခါရကွန်၊ အနိစ္စဘဲ မမြဲ အမှန်၊
 ဖြစ်ပျက်မစဲ ဆင်းရဲပူပန်၊ အနတ္တ မှတ်ကြ ဝေကန်။

ဝိညာဏ်စိတ်သိ မျက်လှည့်တူသည်

ဝိညာဏ်-စိတ်အသိ ဝိညာဏ်သည်၊ မာယူပမံ-မျက်လှည့်နှင့် တူ၏။
 ပကတိစိတ်ဝိညာဏ်က သိသိနေတာဟာ မျက်လှည့်ပြနေတာနဲ့ တူပါ
 တယ်တဲ့။ ပကတိလူတွေက မြင်သင် ဘယ်လို သိသွားသလဲ၊ မိန်းမကို
 မြင်တယ် ယောက်ျားကို မြင်တယ် လူကို မြင်တယ် ဒီလို သိသွားတယ်
 မဟုတ်လား၊ ငါက မြင်တယ် မြင်တာဟာ ငါ့ဘဲလို့ ဒီလိုလဲ သိသွားတယ်
 မဟုတ်လား။ ထို့ အတူပင် ကြားယင် မိန်းမကားကို ကြားတယ်၊
 ယောက်ျားစကားကို ကြားတယ်၊ ငါကကြားတယ်၊ ကြားတာဟာ
 ငါ့ဘဲလို့ ဒီလို သိသွားတယ်မဟုတ်လား၊ နံယင်လဲ ဘယ်သူ့အနံ့ကို နံတယ်
 ငါက နံတယ်စသည်ဖြင့် သိသွားတယ် မဟုတ်လား၊ စားရာမှာလဲ ဘယ်
 သူက ချက်ပြုတ်ပြုပြင်ပေးတာကို စားရတယ်၊ ငါက စားတယ်စသည်ဖြင့်
 သိသွားတယ်မဟုတ်လား၊ နောက်ပြီးတော့ တွေ့ထိယင်လဲ ဘယ်သူနဲ့
 တွေ့ထိရတယ်၊ ငါက တွေ့ထိတယ်စသည်ဖြင့် သိသွားတယ် မဟုတ်လား၊
 ကြံသိရာမှာလဲ ငါက ကြံတယ်၊ ကြံတံ့ဟာ ငါ့ဘဲစသည်ဖြင့် သိသွား
 တယ် မဟုတ်လား။ အဲဒီလို သိတာဟာ ပရမတ္ထသစ္စာ အရိယသစ္စာ
 အနေအားဖြင့် အလွဲအမှားတွေချည်းဘဲ။

အဲဒီလို အလွဲ အမှားတွေကို သိသိသွားတာကလဲ မြင်သိကာမျှ
 စက္ခုဝိညာဏ်၊ ကြားသိကာမျှ သောတဝိညာဏ်၊ နံသိကာမျှ ဃာန-
 ဝိညာဏ်၊ စားသိကာမျှ ဇိဝှိဝိညာဏ်၊ ထိသိကာမျှ ကာယဝိညာဏ်ဆိုတဲ့
 ဝိညာဏ်ငါးပါး အသိတော့ မဟုတ်ဘူး၊ မြင်သိမှုအစရှိတဲ့ ဝိညာဏ်ငါးပါး
 ဒါသိသက်သက်ကတော့ အဆင်းရုပ်၊ အသံရုပ်စတဲ့ ပရမတ်ကိုသာ
 သိတယ်၊ မိန်းမ၊ ယောက်ျားအစရှိတဲ့ ပညတ်အလွဲအမှားကို သိတာတော့
 မဟုတ်ဘူး၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီမြင်သိ ဝိသိစိတ်အစဉ်နောက်မှာ ပြန်လှည့်ပြီး
 စဉ်းစားဆင်ခြင်တဲ့ မနောဝိညာဏ်အသိကျတော့ ပကတိလူတွေမှာ မိန်းမ
 ယောက်ျားစတဲ့ ပညတ်သိ အလွဲသိတွေ ဖြစ်ကုန်တာဘဲ။ အဲဒီ မြင်သိ

ဝီထိစသည်နှင့် ကြံသိ မနောဝိညာဏ်စိတ်သိ ဖြစ်ပုံများကို သုတပွားစေရန် အတွက် အကျဉ်းချုပ် ပြောရဦးမယ်။

မျက်စိအကြည်ရုပ်ထဲမှာ အဆင်းရိပ် ထင်လာတဲ့အခါ ဘဝင်စိတ် အစဉ်မှ ဆင်ခြင်တဲ့စိတ် ဖြစ်လာတယ်။ ဘာပါလိမ့်လို့ ဆင်ခြင်တဲ့သဘော ပါဘဲ။ အဲဒီစိတ်ချုပ်သွားတော့ မျက်စိထဲမှာ ထင်ပေါ်နေတဲ့ အဆင်းကို မြင်သိတဲ့ (စက္ခုဝိညာဏ်)စိတ် ဖြစ်တယ်။ အဲဒီစိတ်က ပရမတ်အဆင်းကို မြင်ရုံမျှပါဘဲ။ မိန်းမ၊ ယောက်ျားစသည်ဖြင့် ပညတ်ကို အာရုံမပြုသေး ပါဘူး။ အဲဒီမြင်သိစိတ် ချုပ်သွားတဲ့အခါ အဲဒီအာရုံကို လက်ခံအာရုံပြုတဲ့ စိတ်ဖြစ်တယ်။ ပါဠိလို(သမ္ပုဋ္ဌိစန္ဒန) ခေါ်တယ်။ လက်ခံတဲ့စိတ်လို့ဘဲ ဆိုလို ပါတယ်။ အဲဒီစိတ်ချုပ်သွားတော့ အဲဒီအာရုံကို စူးစမ်းတဲ့စိတ်ဖြစ်တယ်။ ပါဠိလို (သန္တိရဏ)လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီစိတ် ချုပ်သွားတော့ ကောင်း မကောင်းစသည် ဆုံးဖြတ်တဲ့စိတ် ဖြစ်တယ်။ ပါဠိလို (ဝေါဠုဗ္ဗန) ဝုဠော ခေါ်တယ်။ အဲဒီစိတ်ချုပ်သွားတော့ လျင်မြန်ထက်သန်တဲ့ အဟုန်နဲ့ အာရုံပြုတဲ့ ဇောစိတ်တွေ ခုနစ်ကြိမ် ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်တယ်။ ပါဠိလို (ဇဝန) ဇော လို့ခေါ်တယ်။ နောက်ဆုံး ဇောစိတ်ချုပ်သွားတော့ အဲဒီ အာရုံကိုပင် အရှိန်မပြေလို့ ဆက်ပြီးတော့ အာရုံပြုတဲ့ တဒါရုံစိတ် ၂-ကြိမ် ဖြစ်တယ်။ ပါဠိလို(တဒါရမ္မဏ) လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ တဒါရုံစိတ်ချုပ် သွားတဲ့အခါ အိပ်ပျော်သွားသလိုပင် ဘဝင်စိတ်အဆင့်ဆင့် ဖြစ်သွား တယ်။ အဲဒီလို မြင်ဝီထိစိတ်အစဉ်ဖြစ်ပုံကို ဆောင်ပုဒ် စီသားတာရှိတယ်။ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၁) ဘဝင် ဆင်ခြင်၊ မြင်ပြီးလျှင် ထို့ပြင် လက်ခံတဲ့။

ဘဝင်မှ ထပြီး ဆင်ခြင်တဲ့ အာဝဇ္ဇန်းစိတ်၊ မြင်သိတဲ့စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်၊ လက်ခံတဲ့ သမ္ပုဋ္ဌိစွဲရုံစိတ်ဆိုတဲ့ အဲဒီစိတ်တွေ အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်သွားကြ တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

(၂) စုံစမ်း,ဆုံးဖြတ်၊ ဇောစိတ်-သတ်၊ ၂-ရပ် တဒါရုံ။

(၃) အဆင်းမြင်လျှင်၊ ဖြစ်ရိုးပင်၊ စိတ်စဉ် မှတ်ပါကုန်။

လက်ခံတဲ့စိတ်၏ အခြားမဲ့မှာ စုံစမ်းတဲ့စိတ်၊ အဲဒီကနောက် ဆုံးဖြတ် တဲ့စိတ်၊ အဲဒီကနောက် ဇောစိတ် (သတ္တ) ခုနစ်ကြိမ်၊ အဲဒီကနောက် တဒါရုံ ၂-ကြိမ် အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သွားကြတယ်။ အာဝဇ္ဇန်းစိတ်မှ တဒါ ရုံ ၂-ကြိမ်အထိ စိတ် ၁၄-ကြိမ်ဟာ အဆင်းမြင်တဲ့အခါ အပြည့်အစုံ ဖြစ် ရိုးဖြစ်စဉ်ဘဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အာရုံအားနည်းတဲ့အခါကျတော့ ဇောတွင် ဆုံးသွားတာလဲ ရှိပါတယ်။ သေလုံနိုးပါးပင်ပန်းနေတဲ့အခါမှာဇော ၆-ကြိမ် ၅-ကြိမ်မျှတွင် ဆုံးသွားတယ်။ အာရုံက မထင်ရှားလှတဲ့အခါ ဝုဋ္ဌောစိတ် ၂-ကြိမ် ၃-ကြိမ်မျှတွင် ဆုံးသွားတဲ့အခါလဲ ရှိတယ်။ ဝိပဿနာက အလွန် ထက်သန်နေတဲ့အခါကျတော့ ဇောစိတ်အထိ မဖြစ်ပဲ ဝုဋ္ဌော ၂-ကြိမ် ၃-ကြိမ်တွင် ရပ်စဲပြီး ဘဝင်ကျသွားတယ်လို့လဲ ယူရတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်ပုံ ကတော့ အရှင်ပေါင်္ဂါလအား ရှင်သာမဏေကလေးက ကမ္မဋ္ဌာန်းပေးရာမှာ ပဉ္စဒါရဒ္ဓိ ဇောမကျစေရဘူးဆိုတဲ့ ညွှန်ကြားချက်အရပါတဲ့။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း မြင်သိတဲ့ ဝိထိစိတ်ဖြစ်ရာမှာ မြင်ရတဲ့အဆင်း ပရမတ်မျှကိုသာ အာရုံပြုတယ်။ မိန်းမယောကျ်ား အစရှိတဲ့ ပညတ် အမှားကို အာရုံမပြုသေးဘူး။ အဲဒီလို မြင်ပြီးတဲ့နောက် ဘဝင်စိတ်များ ဖြစ်သင့်သလောက် ဖြစ်ပြီးတော့ ပြန်လည်ဆင်ခြင်တဲ့ မနောဒွါရဝိထိ(ကြံ သိဝိထိ) စိတ်အစဉ် ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီစိတ်အစဉ် ဖြစ်ပုံကို ဆိုကြရ မယ်။

(၄) ဆင်ခြင်ပြီးခါ၊ ဇော,တဒါ၊ ကြံရာ စိတ်ဖြစ်ပုံ။

ဘဝင်မှထပြီး ဆင်ခြင်တဲ့ အာဝဇ္ဇန်းစိတ်၊ ဇော ခုနစ်ကြိမ်၊ တဒါရုံ ၂-ကြိမ်ဆိုတဲ့ စိတ် ၁၀-ကြိမ် ဖြစ်ပြီးတော့ ဘဝင်စိတ် ပြန်ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီ ကြံသိဝိထိမှာလဲ မြင်ခဲ့ပြီး အဆင်းကိုပြန်လှည့်၍ ဆင်ခြင်တဲ့အနေဖြင့် သာ ဖြစ်တယ်။ ပညတ်အမှားကို အာရုံမပြုမိသေးဘူး။

မြင်သိစိတ်က မျက်လှည့်ပြသလို သိစေပုံ

နောက်တကြိမ် ပြန်လှည့်ပြီး ဆင်ခြင်တဲ့ကြံသိဝိထိကျတော့မှပုံသဏ္ဍာန် ပညတ်ကို အာရုံပြုမိသွားတယ်။ မိန်းမ ယောက်ျားအသွင်စသော ပညတ် ကိုအာရုံပြုမိသွားတယ်။ အဲဒီကနောက်တကြိမ် ပြန်လည်ဆင်ခြင်တဲ့ ကြံသိ ဝိထိကျတော့ မိန်းမ ယောက်ျားစသော အမည်ပညတ်ပါ အာရုံပြုမိသွား တယ်။ အဲဒီကနောက်တော့ ပြန်လှည့်ပြီးဆင်ခြင်တိုင်း ပညတ်အမှားချည်း အာရုံပြုသွားတော့တာပါ။ မိန်းမကိုမြင်တယ် ယောက်ျားကိုမြင်တယ်စ သည်ဖြင့် အလွဲအမှားကိုသာ သိသွားတော့တာပါ။ အဲဒါဟာ မြင်သိစိတ် ဝိညာဏ်က မျက်လှည့်ပြသလို အမှားကိုသိစေပုံပါ။ အဲဒီလို မြင်သိတဝိထိ နဲ့ ကြံသိ ၃-ဝိထိ ဖြစ်ပုံ ဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

ထင်ဆဲ ဆင်းဓာတ် မြင်လတ်ဦးစွာ။

အဲဒါက လက်ဦး မြင်ဝိထိမှာအဆင်း ပရမတ်ကိုသာ မြင်သိတယ်လို့ ပြတာပါ။

မြင်ပြီးတရား စဉ်းစားပြန်ရာ။

ဒါကမြင်ပြီးကို ပြန်လှည့်ပြီး စဉ်းစားဆင်ခြင်တဲ့ ကြံသိဝိထိဖြစ်ပုံကို ပြ တယ်။ ဒီ ဝိထိ ၂-ရပ်မှာ အဆင်းပရမတ်ပဲ အာရုံပြုတယ်။ အလွဲအမှား မရောက်သေးဘူး။ အဲဒီ အနေမှာ မြင်တယ်လို့ ရှုမှတ်နိုင်ယင် ပညတ်အာရုံ မရောက်ပဲ ပရမတ်အာရုံတွင် တည်သွားနိုင်တယ်။

သဏ္ဍာန်ခြေမ် ပညတ်ပေါ် ကာ။

ဒီ ဒုတိယကြံသိဝိထိကျတော့ မိန်းမ ယောက်ျားစတဲ့ ပုံသဏ္ဍာန်ပညတ် ပေါ်လာပြီလို့ ပြတယ်။

မည်နာမ သိရ နောက်ဆုံးမှာ။

ဒီတတိယ ကြံသိဝိထိကျတော့ မိန်းမယောက်ျားစတဲ့ အမည်ပညတ် ပါ အာရုံပြုပြီး သိသွားတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါဟာ မြင်ရာမှာ အစ

ဆုံး မြင်ဝီထိနဲ့ ပဌမကြံသိဝီထိမှာ အဆင်းပရမတ်ကိုသာအာရုံပြုတယ်၊ ပညတ်အလွဲအမှားကို အာရုံမပြုသေးဘူး၊ ကြံသိမှု ဒုတိယ ဝီထိနှင့် တတိယဝီထိကျမှ အလွဲအမှားပညတ်ကို သိသွားတယ်ဆိုတာကို မှတ်သားဘို့ ပြုတဲ့ဆောင်ပုဒ်ပါဘဲ။ မြင်သိရာမှာလို့ဘဲ ကြားသိရာ နံသိရာ စားသိရာ ထိသိရာများမှာလဲ စိတ်အစဉ် ဝီထိဖြစ်ပုံချင်း အတူတူပါဘဲ။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

(၅) ကြား, နံ, စား, ထိ, မြင်တူ၏၊ မှတ်ဘိ စိတ်ဖြစ်ပုံ။

အမှတ်(၁) ဆောင်ပုဒ်မှာ ဘဝင် ဆင်ခြင် မြင်ပြီးလျှင်-လို့ ဆိုရာ၌ ဘဝင် ဆင်ခြင်၊ ကြားပြီးလျှင်၊ ဘဝင် ဆင်ခြင် နံပြီးလျှင်၊ ဘဝင်ဆင်ခြင် စားပြီးလျှင်၊ ဘဝင် ဆင်ခြင် ထိပြီးလျှင်-လို့ ပြင်ဆိုရုံမျှသာ ထူးပါတယ်။ အသံရုပ်ကို ကြားသိရုံမျှ၊ အနံ့ရုပ်ကို နံသိရုံမျှ၊ အရသာရုပ်ကို စားသိရုံမျှ၊ အတွေ့ရုပ်ကို ထိသိရုံမျှ ဖြစ်ပုံနှင့် အခြားစိတ်အစဉ် ဖြစ်ပုံ တွေကတော့ အတူတူပါဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ ကြားသိဝီထိ၊ နံသိဝီထိ၊ စားသိဝီထိ၊ ထိသိဝီထိများနှင့် ပြန်လှည့်ဆင်ခြင်တဲ့ပဌမ ကြံသိ ဝီထိမှာ ပရမတ်အသံ အနံ့အရသာ အတွေ့မျှကိုသာ အာရုံပြုတယ်၊ ပညတ်ကို အာရုံမပြုသေးဘူး၊ ဒုတိယ တတိယကြံသိဝီထိများကျမှ ပုံသဏ္ဍာန် ပညတ် အမည်ပညတ် ဆိုတဲ့ အလွဲအမှားကို အာရုံပြုသိမှားသွားတယ် ဆိုတာလဲ အတူတူပါဘဲ။

ယခု ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း မြင်သိ ကြားသိ နံသိ စားသိ ထိသိပြီးတဲ့ နောက် သို့မဟုတ် ပဌမကြံသိစိတ်ဖြင့် ပြန်လည် အာရုံပြုပြီးတဲ့အခါ မြင်တယ် ကြားတယ် နံတယ် စားသိတယ် ထိသိတယ် စသည်ဖြင့် ချက်ခြင်းပင် ရှုမှတ်ပြီး သိသိသွားယင်တော့ ပညတ်အလွဲအမှားသိ မရောက်တော့ပဲ အမှန်သိ၌သာ တည်နေနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို အမှန်သိမျှတွင်ပဲ တည်နေအောင်လို့ မြင်လျှင် မြင်တယ်၊ ကြားလျှင် ကြားတယ်၊ ထိလျှင် ထိတယ် စသည်ဖြင့် ချက်ခြင်းမပြတ်လိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေကြရတာဘဲ။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

ပိုင်း] ချက်ခြင်းရှုမှတ်နိုင်လျှင် မြင်ရုံမျှ စသည်၌သာ တည်တယ် ၁၂၉

ချက်ခြင်းရှုမှတ်နိုင်လျှင် . မြင်ရုံမျှ စသည်၌သာ တည်တယ်

မြင်လျှင် မြင်ချင်း လက်ငင်းမှတ်လျှင်၊
မြင်ရုံတွင်ပဲ ပြတ်စဲ စိတ်စဉ်၊
ရုပ် နမ် ကဲ့လျက် ဖြစ် ပျက် သိမြင်၊
အနိစ္စ, ဒုက္ခ, သဘော ထင်။

မြင်လျှင်မြင်ခြင်း မြင်တယ် မြင်တယ်လို့ မှတ်သိနေလျှင် မြင်ရုံမျှတွင်ပဲ စိတ်အစဉ်ဟာ ပြတ်စဲသွားတယ်။ ပြန်လည်စဉ်းစားလျက် ပညတ်အာရုံကို ယူတဲ့ ကြံသိဝိထိ စိတ်အစဉ်များ မဖြစ်ရတော့ဘူး။ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တံ ဘဝိ- သတိ- ဆိုတဲ့ ဒေသနာတော်နှင့်အညီ မြင်ရုံမျှ၌သာ တည်နေတယ်။ နောက်ပြီးတော့ မျက်စိအဆင်းနဲ့ တကိုယ်လုံးက အာရုံ မသိတတ်တဲ့ ရုပ်၊ မြင်သိတာမှတ်သိတာက အာရုံသိတတ်တဲ့ နာမ်လို့ ဒီလိုရုပ်နဲ့ နာမ်ကိုလဲ ကဲ့ ပြားစွာ သိတယ်။ မြင်တာရော မှတ်သိတာရော အသစ်ဖြစ်ပေါ်ပြီးပျောက် ကွယ် ပျက်စီးသွားတာကိုလဲ သိတယ်။ အဲဒီလိုသိတဲ့အတွက် အနိစ္စ-မမြဲ ဘူး၊ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲမျှဘဲ၊ အနတ္တ-အတ္တကောင်မဟုတ်တဲ့ သဘောတရား မျှဘဲ ဆိုတာကိုလဲ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်သွားတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် “ရုပ်နာမ်ကဲ့လျက် ဖြစ်ပျက်သိမြင်၊ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, သဘော ထင်” လို့ ဆိုတာပါဘဲ။

ကြားရာ နံရာ စားသိရာ ထိသိရာကြံသိရာများမှာလဲ အတူတူပါဘဲ။ ချက်ခြင်း မပြတ်လိုက်ပြီး မှတ်သိနေလျှင် ရုပ်နဲ့နာမ်လဲ ကဲ့တယ်။ အဖြစ် အပျက်လဲ သိတယ်။ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တသဘောမျှဘဲ ဆိုတာကိုလဲ ကိုယ် ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိတယ်။ အဲဒီလိုသိရတဲ့အတွက် ယောဂီက ဒီလို သဘောပေါက် သိမြင်သွားပါတယ်။ “တို့ရှေးတုန်းက မရှုမမှတ်လို့ ပကတိ စိတ်အသိတွေ အတိုင်း အလွဲ အမှားတွေကို အမှန်ထင်နေတာဘဲ။ မျက် လှည့်ပြတာကို အဟုတ်အမှန်ထင်သလို ဖြစ်နေခဲ့တာဘဲ။ ယခု မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း စသည်ကို မပြတ်လိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေတော့ အသက်ရှင်နေတဲ့

အတ္တကောင် ငါကောင် ဆိုတာကို မတွေ့ရဘူး၊ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတာ ကိုသာ တွေ့ရတယ်၊ မြင်သိတာဘဲ မြင်ပြီး ချက်ခြင်းပင် ပျက်သွားတာ ဘဲ၊ အကြာကြီး မြင်နေတယ် ဆိုတာလဲ မရှိဘူး၊ အသစ်အသစ် အဆင့် ဆင့် မြင်သိနေတဲ့ သဘောမျှဘဲ၊ ကြားသိတာလဲ ချက်ခြင်း ပျက်သွား တာဘဲ၊ အကြာကြီး ကြားသိနေတာရယ်လို့ မရှိဘူး၊ ကြားပြီးချက်ခြင်း ပျက်ပျက်သွားတာဘဲ၊ ထိသိတာလဲ အကြာကြီး ထိသိနေတာရယ်လို့ မရှိဘူး၊ ထိသိ ထိသိပြီး ချက်ခြင်း ပျက်ပျက်သွားတာဘဲ၊ ကြံသိတာလဲ အကြာကြီး သိနေတာရယ်လို့ မရှိဘူး၊ သိသိပြီး ချက်ခြင်း ပျက်ပျက် သွားတာဘဲ၊ ဒါကြောင့် မမြဲတာချည်းဘဲ၊ ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ချက်ခြင်းပင် ပျက် ပျက်သွားလို့ အားမကိုးလောက်တဲ့ ကြောက်စရာ ဆင်းရဲချည်းဘဲ၊ ကိုယ့် အလိုအတိုင်း မဖြစ်ပဲ သူ့အကြောင်း အားလျော်စွာ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အနတ္တသဘောတရားမျှဘဲ”လို့ သဘောပေါက် သိမြင်သွားပါတယ်။ အဲဒီ လို့ သိမြင်ပုံ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

    မျက်လှည့်အလား သိမှား ဝိညာဏ်၊
    အနိစ္စဘဲ မမြဲ အမှန်၊
    ဖြစ်ပျက်မစဲ ဆင်းရဲပူပန်၊
    အနတ္တ မှတ်ကြ ဝေကန်။

ယခုပြောခဲ့တဲ့ ဖေဏပိဏ္ဍူပမသုတ်အရ ရှုသိခြင်းဖြင့်လဲ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး တရားတွေဟာ ခိုင်မြဲတဲ့ အနှစ် သာရ၊ ချမ်းသာကောင်းမြတ်တဲ့ အနှစ်သာရ၊ မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်တဲ့ အစိုးရတဲ့ အနှစ်သာရများ မရှိသောကြောင့် အတ္တမဟုတ်တဲ့ အနတ္တ သဘောတရားမျှဘဲဆိုတာ ပေါ်လွင်ထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒီလို ထင်ရှားပုံ တွေကို ပြောခဲ့တာ စုံသွားပါပြီ။ ဒါကြောင့် ဒီကနေ့ ဒီတွင်ဘဲ ရပ်ပြီး တရားသိမ်းကြစို့။

ပိုင်း] ချက်ခြင်းရှုမှတ်နိုင်လျှင် မြင်ရုံမျှ စသည်၌သာ တည်တယ် ၁၃၁

ဤ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကို ရှိသေစွာ နာယူမှတ်သား
ကြရသော ဓမ္မသဝနကုသိုလ်ကံ စေတနာတို့၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့်
။ပ။ မျက်မှောက် ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု

အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး

စတုတ္ထပိုင်း ပြီး၏။

အနုတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး

ပဉ္စမပိုင်း

၁၃၂၅-ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလဆုတ် (၈) ရက်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနုသန္ဓေ

အနုတ္တလက္ခဏသုတ်တရားကို နယုန်လဆန်း (၈)ရက်က စပြီးဟော လာခဲ့တယ်။ ၄-ကြိမ်ရှိသွားပြီ။ ခန္ဓာငါးပါး အနုတ္တဖြစ်ကြောင်း ဟောထား တဲ့ စကားတော်များကိုတော့ ဖွင့်ပြဟောကြားလို့ ပြီးခဲ့ပါပြီ။ ယခုက စပြီး အနိစ္စ ဒုက္ခလက္ခဏာများပါ ဟောထားတဲ့သုတ်၏ ဒုတိယပိုင်းကို ဖွင့်ပြ ဟောကြားရမှာဘဲ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒါတွေကို မဟောသေးမီ အနုတ္တ- လက္ခဏာအကြောင်းနှင့် အဲဒီ အနုတ္တလက္ခဏာ အသိခက်ပုံ စသည်ကို ရှေးဦးစွာ ရှင်းပြချင်ပါသေးတယ်။

အနုတ္တလက္ခဏာ

ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတွေအားလုံးဟာ အတ္တမဟုတ်တဲ့ အနုတ္တ တရားချည်းဘဲ။ အဲဒီ တရားတွေကို “အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူး၊ အနုတ္တ- သဘောတရားမျှဘဲ” လို့ အမှတ်ပြုစရာ အခြင်းအရာကို အနုတ္တလက္ခဏာ လို့ ဆိုတယ်။ ဘယ်လိုဟာပါလဲဆိုတော့—အဝသဝတ္တနာကာရော အနုတ္တ- လက္ခဏံ—လို့ အဋ္ဌကထာများမှာ ပြဆိုထားပါတယ်။

အဝသဝတ္တနာကာရော—မိမိအလို၌ မဖြစ်သော အခြင်းအရာသည်။ ဝါ- မိမိအလိုအတိုင်း မဖြစ်သော အခြင်းအရာသည်။ အနုတ္တလက္ခဏံ—

အနုတ္တဟု မှတ်သားရကြောင်း လက္ခဏာမည်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒါ ဟာ ဒီသုတ်ထဲက “ဝေံ မေ ဂ္ဂပံ ဟောတု-ငါ၏ရုပ်သည် ဤလိုအကောင်း ချည်းဖြစ်ပါစေ-စသည်ဖြင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းကို မရနိုင်ဘူး” လို့ ပြဆိုထားတဲ့ စကားအရပါတဲ့။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက “အလိုအတိုင်း မဖြစ်တာက အနုတ္တ-လက္ခဏာ” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အလိုအတိုင်း မဖြစ်တာက အနုတ္တလက္ခဏာ။

နောက်ပြီးတော့ ဒီသုတ်ထဲမှာ “အာဗာဓာယ သံဝတ္တတိ-နှိပ်စက်ဖို့ ဖြစ်တယ်။ နှိပ်စက်တတ်တယ်” လို့ ပြဆိုချက်အရအားဖြင့် နှိပ်စက်ခြင်း ကိုလဲ အနုတ္တလက္ခဏာလို့ ဆိုသင့်ပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဒီသုတ် ဒီအပိုင်းမှာပင် “ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်တဲ့ တရားကို ငါ့အတ္တလို့ ရှုမြင် ထင်မှတ်ရန် သင့်ပါ့မလား” ဆိုတဲ့ မေးခွန်းအရအားဖြင့် ခဏမစဲ ပြောင်း လဲဖောက်ပြန်တဲ့ အခြင်းအရာကိုလဲ အနုတ္တလက္ခဏာလို့ ဆိုသင့်တာပါ။ ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်ကို ရှုမှတ်နေယင်း အဲဒီ အနုတ္တလက္ခဏာကို တွေ့ရသဖြင့် အတ္တကောင်မဟုတ် သဘောတရားမျှဘဲလို့ သိမြင်တာက အနုတ္တ-နုပဿနာဉာဏ်ဘဲ။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

ရှုမှတ်ဆဲမှာ အလိုအတိုင်း မဖြစ်တာကို တွေ့ရ၍ အစိုးမရ ငါကောင်မဟုတ်ဟု သိတာက အနုတ္တာနုပဿနာဉာဏ်။

ယခုပြောခဲ့တဲ့ အလိုအတိုင်း မဖြစ်ခြင်းစသော အနုတ္တလက္ခဏာတို့ကို ပြဆိုတဲ့ သုတ်ဖြစ်သောကြောင့် ဒီသုတ်ကို အနုတ္တလက္ခဏာသုတ်လို့ အမည် ပေးထားတာဘဲ။

အနုတ္တလက္ခဏာ အသိခက်ပုံ

အနိစ္စ ဒုက္ခလက္ခဏာတို့က သိလွယ်တယ်။ အနုတ္တလက္ခဏာ က အသိ ခက်တယ်လို့ သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ (၄၆)မှာ ပြဆိုထားတယ်။ ပြဆိုပုံကတော့—အိုးခွက် တစ်ခုခု လက်မှ လွတ်ကျပြီး ကွဲပျက်သွား

ယင်“ဪ အနိစ္စ-မမြဲပါတကား”လို့ ဆိုမိတတ်ကြတယ်။ ကိုယ်မှာ အဖု အလုံး အိုင်းအမာပေါက်ဟင် ဖြစ်စေ၊ ဆူးငြောင့်ခလုတ်စသည် ထိခိုက်စူး ဝင်ယင်ဖြစ်စေ “ဪ ဒုက္ခ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲလိုက်တာ”လို့ ညည်ညူတတ် ကြတယ်။ အဲဒီလိုပင် အနိစ္စနဲ့ ဒုက္ခက ထင်ရှားတယ် သိလွယ်တယ်။ အနတ္တလက္ခဏာကတော့ မှောင်မှိုက်ထဲက အရာဝတ္ထုလို့ မထင်ရှားပဲ ရှိနေတယ်။ သူတပါးအား သိနားလည်အောင် ပြောပြတဲ့ ခက်တယ်။ အနိစ္စ ဒုက္ခလက္ခဏာတွေကတော့ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်တွင်းမှာ ဖြစ်ပေါ်သာ သနာပမှာ ဖြစ်စေ ထင်ရှားကြပါတယ်။ အနတ္တလက္ခဏာကတော့ ဗုဒ္ဓသာ သနာတော်အတွင်းမှာသာ ထင်ရှားသိရတယ်။ သာသနာပမှာ မသိရဘူး။ သာသနာပ ကာလမှာ သရဏံ ပညာရှိ အစရှိတဲ့ ရသေ့ ဆရာကြီး တွေတောင်မှ အနိစ္စနှင့် ဒုက္ခကိုသာ ဟောနိုင်ကြတယ်။ အနတ္တကို တော့ မဟောနိုင်ကြဘူး။ အဲဒီ ရသေ့ ဆရာကြီးတွေဟာ အနတ္တကိုဟောနိုင် လို့ ရှိယင် သူတို့၏ တပည့်ပရိသတ်တွေမှာ မဂ်ဖိုလ်ဘုရားထူးကို ရသွား ကြရမှာဘဲ။ အဲဒီလို မဟောနိုင်ကြတဲ့အတွက် သာသနာပမှာ မဂ်ဖိုလ် တရားထူးကို မရနိုင်ပဲ ရှိနေကြတာဘဲ။ ဒါကြောင့် အနတ္တလက္ခဏာ ကို သူတပါးအား သိနားလည်အောင် ဟောပြောနိုင်ခြင်းဟာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဘုရားတို့၏ အရာသာ ဖြစ်တယ်။ သာသနာပ ပုဂ္ဂိုလ်များ ဟောပြောနိုင်တဲ့အရာ မဟုတ်ဘူး။ အနတ္တလက္ခဏာဟာ ဒီလောက် အထိ မထင်ရှားတဲ့ အသိခက်တဲ့ အခြင်းအရာဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို မထင် ရှားပြီး အသိခက်တဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားတော်က အနတ္တလက္ခဏာကို ဟောပြောတဲ့အခါမှာ အနိစ္စ လက္ခဏာဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ဒုက္ခလက္ခဏာဖြင့် ဖြစ် စေ၊ အဲဒီလက္ခဏာ ၂-ပါးလုံးဖြင့် ဖြစ်စေ အထောက် အကူပြုပြီး ဟော ပြတော်မူရတယ်လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

အဲဒီ စကားရပ်ထဲမှာ သာသနာပ၌ အနိစ္စနှင့် ဒုက္ခ ထင်ရှားတယ် ဆိုတာ ပညတ်အနိစ္စ ပညတ်ဒုက္ခများသာ ဖြစ်ကြောင်း၊ အဲဒီ ပညတ် အနိစ္စ ပညတ်ဒုက္ခတို့ဖြင့် အနတ္တကို မသိစေနိုင်ကြောင်း၊ ပရမတ်အနိစ္စ

ပရမတ် ဒုက္ခတို့ဖြင့်သာ အနတ္တကို သိစေနိုင်ကြောင်းများကို မူလဋီကာ ဆရာက ထပ်ဆင့်ပြီး ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

အဲဒီလို ဖွင့်ချက်များကို မှီပြီးတော့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အတု အစစ် များကို သီလဝန္တသုတ္တန် တရားတော်စာအုပ် တတိယပိုင်းမှာ ဖွင့်ပြထား ပြီး ရှိနေပါပြီ။ အထူးအားဖြင့် အဲဒီစာအုပ် စာမျက်နှာ (၁၄၂)စသည် မှာ ပြထားပါတယ်။

အနိစ္စဖြင့် အနတ္တကို ပြတော်မူပုံ

အနိစ္စဖြင့် အနတ္တကို ပြပုံကတော့ ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော် ဆဆက္က သုတ်မှာ ပြထားတဲ့ စကားရပ်ပါဘဲ။ အဲဒီသုတ်မှာ—

- (၁) မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ် စိတ် ဆိုတဲ့ အတွင်း အာယတန ၆-ပါးကို သိရမယ်။
- (၂) အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့ သဘောအာရုံဆိုတဲ့ အပြင်အာယတန ၆-ပါးကို သိရမယ်။
- (၃) မြင်သိ ကြားသိ နံသိ စားသိ ထိသိ ကြံသိ ဆိုတဲ့ ဝိညာဏ် ၆-ပါးကို သိရမယ်။
- (၄) မြင်တွေ့ ကြားတွေ့ နံတွေ့ စားတွေ့ ထိတွေ့ ကြံတွေ့ ဆိုတဲ့ အတွေ့ (ဖဿ) ၆-ပါးကို သိရမယ်။
- (၅) မြင်ခံစား ကြားခံစား နံခံစား စားခံစား ထိခံစား ကြံခံစား ဆိုတဲ့ ဝေဒနာ ၆-ပါးကို သိရမယ်။
- (၆) အဆင်းဆာ အသံဆာ အနံ့ဆာ အရသာဆာ အတွေ့ဆာ သဘောအာရုံဆာ ဆိုတဲ့ ဆာလောင် နှစ်သက်မှု တဏှာ ၆-ပါးကို သိရမယ်—လို့ ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူပါတယ်။

အဲဒီမှာ (ဝေဒိတဗ္ဗာနိ) သိရမယ် ဆိုတာက ဝိပဿနာရှုလျက် သိရမယ်၊ အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သိရမယ်လို့ ဆိုလိုကြောင်း အဋ္ဌကထာက ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း ရှုပြီး မျက်စိ အဆင်း မြင်သိ မြင်တွေ့ မြင်ခံစားတို့ကို သိဘို့ပါဘဲ၊ အဲဒီလို သိအောင် မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း ရှုမှတ်နေဘို့ပါဘဲ။ အဲဒီလို မြင်ရာမှာ နှစ်သက်ဆာလောန်မှု တဏှာဖြစ်လာသေးယင် အဲဒီတဏှာကိုလဲ နှစ်သက်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုပြီး သိဘို့ပါဘဲ။

ထို့ အတူပင် ကြားဆဲ နံဆဲ စားသိဆဲ ထိသိဆဲ ကြံသိဆဲများ၌လဲ နား အသံ ကြားသိ စသော ဇ-ပါး ဇ-ပါးသောတရားများကို သိသိသွား ဘို့ပါဘဲ။

အဲဒီလို မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း နံတိုင်း စားသိတိုင်း ထိသိတိုင်း ကြံသိတိုင်း ရှုမှတ်ပြီး သိသိ နေတဲ့ ယောဂီမှာ မျက်စိ အဆင်း မြင်သိစသည် တွေဟာ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ချက်ခြင်း ချက်ခြင်း ပျောက်ပျောက်သွားတာ ကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိရပါတယ်။ အဲဒီလို သိသိသွားတော့ “ရှေးတုန်းက အမြဲတည်နေတဲ့ အတ္တကောင် ငါကောင် ရှိတယ်လို့ ထင်ခဲ့တယ်၊ ယခု ရှုမှတ်ကြည့်လိုက်တော့ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ သဘောတရားမျှသာ တွေရတယ်၊ အတ္တကောင် ငါကောင် မရှိဘူး” လို့ ဒီလိုသဘောကျ သိမြင်လာတတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို သဘောကျ သိမြင်တဲ့ယောဂီက ငါကောင်ဆိုတာကို မတွေ့ရတဲ့အတွက် “ဝိပဿနာရှုမှတ် နေရတာဟာ ဘယ်သူ့ အတွက်ပါလဲ” လို့တောင် မေးတတ်ပါသေးတယ်။ အဲဒီလို အတ္တမရှိ ငါကောင်မရှိဘူးလို့ သိမြင်တာဟာ အနိစ္စကို မြင်ပြီး သိမြင်တာပါဘဲ။ အဲဒီလို သိမြင်ပုံကို ထောက်ခံ အားပေးသောအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီဆက္ကသုတ်မှာ ဒီလို ဆက်ပြီး ဟောတော်မူပါတယ်။ ဟောပုံကတော့—

“စက္ခု အတ္တာ”တိ ယော ဝဒေယျ၊ တံ န ဥပပဇ္ဇတိ စက္ခုဿ ဥပ္ပါဒေါပိ ဝယောပိ ပညာယတိ။ ယဿ ခေါ ပန ဥပ္ပါဒေါပိ ဝယောပိ ပညာယတိ “အတ္တာ မေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေတိ စာ”တိ ဣစ္စဿ ဝေမာဂတံ ဟောတိ။ တသ္မာ တံ န ဥပပဇ္ဇတိ “စက္ခု အတ္တာ”တိ ယော ဝဒေယျ။ ဣတိ စက္ခု အနတ္တာ။

စက္ခု - မျက်စိသည်၊ အတ္တာတိ - အတ္တဟူ၍၊ ယော - အကြင်သူသည်၊ ဝဒေယျ - ဆိုငြားအံ့။ (တဿ - ထိုသူ၏) တံ - ထိုစကားသည်၊ န ဥပပဇ္ဇတိ - မသင့်၊ (ကသ္မာ - အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော်) စက္ခုဿ - မျက်စိရုပ်၏၊ ဥပ္ပါဒေါပိ ဝယောပိ ပညာယတိ - ဖြစ်ခြင်းရော ပျက်ခြင်းရော ထင်ရှား၏၊ ဝါ - ဖြစ်ခြင်းကိုရော ပျက်ခြင်းကိုရော ထင်ရှားသိရ၏၊ (တသ္မာ - ထို့ကြောင့်ပင်တည်း။) ပန - အပြစ်ကို ပြဦးအံ့၊ ယဿ - အတ္တဟု ဆိုသော အကြင်မျက်စိရုပ်၏၊ ဥပ္ပါဒေါပိ ဝယောပိ ပညာယတိ - ဖြစ်ခြင်းရော ပျက်ခြင်းရော ထင်ရှား၏၊ အဿ - ထိုမျက်စိရုပ်အား၊ အတ္တာ မေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေတိ စာတိ - ငါ၏ မျက်စိဟူသောအတ္တသည် ဖြစ်လဲ ဖြစ်၏ ပျက်လဲ ပျက်၏ဟူ၍၊ ဣတိ - ဤသို့ ဆိုဖွယ် အပြစ်သည်၊ ဝေံ အာဂတံ ဟောတိ၊ ဤဆိုခဲ့သည့်အတိုင်းပင် ရောက်လာချေ၏။ တသ္မာ - ထို့ကြောင့်၊ စက္ခု အတ္တာတိ ယော ဝဒေယျ - မျက်စိရုပ်သည် အတ္တဟု အကြင်သူ ဆိုငြားအံ့၊ (တဿ - ထိုသူ၏) တံ - ထိုစကားသည်၊ န ဥပပဇ္ဇတိ - မသင့်ပေ။ ဣတိ စက္ခု အနတ္တာ - ထို့ကြောင့် မျက်စိရုပ်သည် အတ္တမဟုတ် - အနတ္တသဘောတရားပေတည်း။

အတိချုပ် ဆိုလိုတာကတော့ မြင်သိမှု၏ တည်ရာ မျက်စိအကြည် ရုပ်ဟာ မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားတယ်၊ ဒါကြောင့် မမြဲဘူး၊ မမြဲတဲ့အတွက် တသက်လုံး အမြဲတည်နေတယ်လို့ ထင်မှတ်ရတဲ့ အတ္တကောင် ငါကောင် မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီ မျက်စိကို အတ္တလို့ ဆိုယင် ငါ၏ အတ္တဟာ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတယ် မမြဲဘူးလို့ ဆိုရာ ရောက်လိမ့်မယ်၊ ဒါကြောင့် မမြဲတဲ့ မျက်စိရုပ်ဟာ အတ္တမဟုတ်ဘူးလို့ သိမှတ်ဆုံးဖြတ်ရမယ်

လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ထို့ အတူပင် မြင်ရတဲ့ အဆင်း၊ မြင်သိမှု၊ မြင်တွေ့မှု မြင်ခံ စားမှု၊ အဆင်း ဆာလောင် နှစ်သက်မှုတို့ကိုလဲ အတ္တမဟုတ်ဘူးလို့ သိ သင့်ပုံကို နည်းတူပင် ဟောတော်မူပါတယ်။ အဲဒါက မြင်ဆဲခဏ၌ ထင်ရှားတဲ့ တရား၆-ပါးကို အနတ္တဖြစ်ကြောင်း ဟောပြောပါသည်။

ထို့ အတူပင် ကြားဆဲ နံဆဲ စားသိဆဲ ထိသိဆဲ ကြံသိဆဲ ခဏများ၌လဲ ၆-ပါး ၆-ပါးသော တရားတို့ကို အနတ္တဟု သိမှတ်အပ်ကြောင်းများကို နည်းတူပင် ဟောတော်မူပါတယ်။

ဒုက္ခဖြင့် အနတ္တကို ပြတော်မူပုံ

ဒုက္ခဖြင့် အနတ္တကို ပြပုံကတော့ ဒီ အနတ္တလက္ခဏသုတ်မှာပဲ ရှိနေပါတယ်။ ဘယ်ဟာပါလဲဆိုယင်-ရုပ်သည် အတ္တမဟုတ်သော ကြောင့် နှိပ်စက်ဖို့ရာ ဖြစ်နေချေသည် - စသည်ဖြင့် ပြဆိုချက်တွေ ပါတယ်။ မိမိကို နှိပ်စက်တတ်တယ်ဆိုတာ ကြောက်စရာ ဒုက္ခ တဲ၊ အဲဒီလို ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခဖြစ်သောကြောင့် မိမိ ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင် ငါကောင်မဟုတ်ဘူးဆိုတာ အလွန်ပင် ထင်ရှားနေပါတယ်။

အနိစ္စ ဒုက္ခ ၂-ပါးလုံးဖြင့် အနတ္တကို ပြတော်မူပုံ

အနိစ္စ ဒုက္ခ ၂-ပါးလုံးဖြင့် အနတ္တကို ပြတော်မူပုံကတော့ “ရူပံ ဘိက္ခဝေ အနိစ္စံ-ရဟန်းတို့ ရုပ်သည် မမြဲ။ ယဒနိစ္စံ၊ တံ ဒုက္ခံ-အကြင်တရားသည် မမြဲ၊ ထိုတရားသည် ကြောက်ဖွယ် ဆင်းရဲပေတည်း။ ယံ ဒုက္ခံ၊ တဒနတ္တာ- အကြင်တရားသည် ဆင်းရဲတည်း၊ ထိုဆင်းရဲတရားသည် အတ္တမဟုတ်။ ယဒနတ္တာ- အကြင်တရားသည် အတ္တမဟုတ်၊ တံ-ထိုတရားကို၊ နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာတိ-ဤဟာသည် ငါ့ဥစ္စာ မဟုတ်၊ ဤဟာသည် ငါမဟုတ်၊ ဤဟာသည် ငါ့အတ္တမဟုတ်ဟူ၍၊ ဝေ-ဤသို့၊ ဧတံ-ဤရုပ်ကို၊ ယထာဘူတံ-ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ သမ္ပပညာယ-

မှန်စွာသိသော ဝိပဿနာပညာ အရိယမဂ်ပညာဖြင့်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ရှုမြင်အပ်၏” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူပါတယ်။

အတို့ချုပ် ဆိုလိုတာကတော့-ရုပ်ဟာ အနိစ္စ ဒုက္ခဖြစ်သောကြောင့် အတ္တမဟုတ်တဲ့ အနတ္တဘဲ၊ အနတ္တဖြစ်သော အဲဒီရုပ်ကို “ငါ့ဥစ္စာအနေဖြင့် သိမ်းပိုက်သာယာသင့်သော အရာမဟုတ်၊ ငါဘတ်နိုင်သည် စသည်ဖြင့် အထင်ကြီးဖွယ်မရှိ၊ ငါ့ အတ္တမဟုတ်” ဟူ၍ အမှန်အတိုင်း ရှုမြင်ရမယ်၊ အသိအမှတ် ပြုရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ထို့အတူပင် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်တို့ကိုလဲ နည်းတူပင် အနိစ္စ ဒုက္ခဖြင့် အနတ္တကို ပြတော်မူပါတယ်။

အဲဒီလို အနိစ္စ ဒုက္ခ ၂ ပါးလုံးဖြင့် အနတ္တကိုပြတော်မူပုံကတော့ ဒီအနတ္တလက္ခဏသုတ် နောက်ပိုင်းမှာလဲ ရှိနေပါတယ်၊ အဲဒါကို ဒီကနေ့ နောက်ပိုင်းကျတော့ ဖော်ပြရမှာဘဲ။

အနိစ္စနဲ့ ဒုက္ခကိုတော့ ဒုဒ္ဓသာသနာဝင်မဟုတ်တဲ့ သာသနာပ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလဲ လက်ခံနိုင်ကြပါတယ်၊ အတ္တကောင်မဟုတ်ဘူး အနတ္တသဘောတရားမျှဘဲ ဆိုတာကိုတော့ သာသနာပ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက လက်မခံနိုင်ဘဲ ရှိနေတတ်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားလက်ထက်တော်ကာလက သစ္စကဆိုတဲ့ ပရိဗိုဇ်က မြတ်စွာဘုရားထံမှာတောင် လာရောက်ပြီး ငြင်းခုံသေးတယ်၊ အဲဒီအကြောင်းကို ထုတ်ဖော်ပြောရဦးမယ်။

သစ္စကပရိဗိုဇ်က ငြင်းပုံ

ဝေသာလီပြည်မှာ မင်းသားတွေကို ပညာသင်ပေးနေတဲ့ သစ္စကပရိဗိုဇ်ကြီးဆိုတာ ရှိခဲ့တယ်၊ အဲဒီ သစ္စကပရိဗိုဇ်ကြီးက ပဉ္စဝဂ္ဂါးပါးထဲက အရှင် အဿဇိကို “ရဟန်းဂေါတမဟာ တပည့်များကို ဘယ်လို ဆုံးမညွှန်ကြားနေပါသလဲ၊ ဘယ်လို ဆုံးမညွှန်ကြားပုံက များနေပါသလဲ” လို့ မေးတယ်။ အဲဒီအခါ အရှင်အဿဇိမထေရ်က “ရုပ် ဝေဒနာ သညာ

သင်္ခါရ ဝိညာဏ် ဆိုတဲ့ တရားတွေဟာ အနိစ္စ-မမြဲဘူး၊ အနုတ္တ-အတ္တ ကောင်မဟုတ်တဲ့ သဘောတရားမျှတလို့ ဆုံးမညွှန်ကြားနေပါတယ်။ အဲဒီ လို့ ဆုံးမ ညွှန်ကြားပုံက များနေပါတယ်”လို့ ဖြေကြားလိုက်ပါတယ်။

အဲဒါကို ကြားရတော့ သစ္စကပရိပိုင်ကြီးက “ဘော အဿဇိ-အို အရှင် အဿဇိ၊ ဒုဿုတံ-မကြားကောင်း မနာသာ အမင်္ဂလာစကားကို၊ အဿုမှ ဝတ-ကြားရလေစွတကား။ ယေ မယံ-အကြင်ငါတို့သည်၊ ဝေဝါဒိ သမဏံ ဂေါတမံ-ရဟန်းဂေါတမက ဤသို့အနုတ္တဟု ဟောပြော လေ့ရှိသည်ကို၊ အဿုမှ-ကြားရကုန်၏။ ထိုသို့ကြားရသောကျွန်ုပ်တို့သည် မကြားကောင်း မနာသာ အမင်္ဂလာ စကားကို ကြားရလေစွ၊ မယံ- အကျွန်ုပ်တို့သည်၊ ကဒါစိ ကရဟစိ၊ တရံတခါ၌၊ တေန ဘောတာ ဂေါ- တမေန-ထိုအရှင် ဂေါတမနှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူတကွ၊ အပေဓ နာမ သမာ- ဂစ္ဆေယျာမ- တွေ့ဆုံနိုင်ကောင်းပါသေး၏။ ကောစိဒေဝ ကထာသလ္လှာ- ပေါ-တစုံတရာ စကား ပြောဆိုခြင်းသည်၊ အပေဓ နာမ သိယာ- ဖြစ်ကောင်းပါသေး၏။ ပါပကာ-ယုတ်ညံ့လှသော၊ တဿာ ဒိဋ္ဌိဂတာ- ထိုအနုတ္တမိစ္ဆာအယူမှ၊ အပေဓ နာမ ဝိဝေဓေယျာမ- ကင်းလွတ်စေနိုင် ကောင်းပါသေး၏”လို့ ရက်ရက်စက်စက် ရှုံ့ချပြီး ပြောပါသတဲ့။

အတ္တ အယူအစွဲရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က အနုတ္တတရားကို ဘယ်လောက် အထင်သေးတယ်ဆိုတာ ချင့်ချိန်ကြည့်ကြပေတော့။ မြတ်စွာဘုရားက အနုတ္တလို့ ဟောတာကို ကြားရတာဟာ မကြားကောင်း မနာသာ အမင်္ဂလာစကားတဲ့၊ အနုတ္တလို့ ဟောတာကို သူ့အမြင်နဲ့တော့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ တဲ့၊ မြတ်စွာဘုရားကို သူက အဲဒီ မိစ္ဆာအယူမှ ချွတ်ဦးမယ်လို့ တဲ့။ အယူ ဝါဒအစွဲ သန်နေတဲ့ သူတွေက ဒီလိုချည်းပါဘဲ၊ သူတပါးအယူကို အထင် သေးကြတာချည်းပါဘဲ။ ဘုရားဟော တရားကိုတောင် ကိုယ်ကြိုက်ရာကို ယူပြီးတော့ ဘုရားဟော ပါဠိတော်နှင့်အညီ ဟောပြောချက်ကို အထင် သေးပြီး ရှုံ့ချပြောနေကြတာ ရှိသေးတာဘဲ၊ သေသေချာချာ စိစစ်

ကြည့်ယင် အဲဒီလို သူတပါးကို အထင်သေးပြီး ရှုံ့ချပြောနေတဲ့ သူတွေ ဟာ ပရိယတ္တိသုတလဲ ဘာမျှ မရှိသည့်ပြင် ပဋိပတ်ဘက်ကလဲ ဘာမှဖြစ် ဖြစ်မြောက်မြောက် အားမထုတ်ဘူးတဲ့သူတွေဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပါတယ်။

ယခု ပြောနေတဲ့ သစ္စကကြီးဟာလဲ ဗုဒ္ဓတရားတော်တွေကို ပြောပ လောက်အောင် လေ့လာမှုလဲ မရှိသေးဘူး၊ တရားသဘောတွေကို သူ ကိုယ်တွေ့လဲ ဘာမျှ ရှိတာ မဟုတ်ဘူး၊ သူထင်မြင်ချက်မျှနဲ့ အထင်ကြီး ပြီး သူတပါးကို အထင်သေးနေတာဘဲ။ ဒါကြောင့် သူက မြတ်စွာဘုရား ထံ သွားပြီး ဝါဒပြိုင်ဘို့ အားထုတ်တယ်။ သူက နိုင်မှာ ကိန်းသေဘဲလို့လဲ တွက်ချက် ယူဆထားတယ်။ အဲဒီလို သူအနိုင်ရတာကိုလဲ လူအများ သိ စေချင်တယ်။ ဒါကြောင့် ဝေသာလီပြည်က လိစ္ဆဝီမင်းတွေထံ သွားပြီး သူက ပြောကြား ဘိတ်မန်တယ်။ အဲဒီလို ဘိတ်မန်ရာမှာလဲ သူက အလွန် အကျွံ ကြုံးဝါးထားချက်တွေလဲ ရှိပါသေးတယ်။ အားကောင်းတဲ့ လူက သိုးငယ်ကလေးကို အမွှေးဆွဲပြီး ဝှေ့ရမ်းလိုက်သလို ရဟန်း ဂေါတမကို ဝါဒဖြင့်ဝှေ့ရမ်းလိုက်မယ် စသည်ဖြင့် အလွန်အကျွံ ကြုံးဝါးပြီး လာရောက် နားထောင်ကြဘို့ ဘိတ်မန်တယ်။ အဲဒီအခါ လိစ္ဆဝီမင်းသား ငါးရာကလဲ သူ့နောက်က လိုက်ပါလာကြတယ်။

မြတ်စွာဘုရားထံ ရောက်တဲ့အခါကျတော့ ပြဿနာ မေးလိုကြောင်း ခွင့်တောင်းပြီးတော့ “အရှင်ဂေါတမဟာ တပည့်များကို ဘယ်လိုဆုံးမညွှန် ကြားနေပါသလဲ၊ ဘယ်လိုဆုံးမ ညွှန်ကြားပုံက များနေပါသလဲ” လို့ မေးတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက အရှင် အဿဇိ ဖြေကြားလိုက်တဲ့အတိုင်း ပင် “ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ် ဆိုတဲ့ တရားတွေဟာ အနိစ္စ-မမြဲဘူး၊ အနတ္တ-အတ္တကောင်မဟုတ်တဲ့ သဘောတရားမျှဘဲ” လို့ ဆုံးမညွှန်ကြားနေကြောင်း၊ အဲဒီလို ဆုံးမညွှန်ကြားပုံက များနေကြောင်း ဖြေကြား မိန့်တော်မူပါတယ်။

အဲဒီတော့ သစ္စက ပရိပိုင်က ဥပမာတခု ပြောပါရစေ ဆိုပြီးတော့ ဒီလိုဝါဒတင်ပြီး ပြောဆိုတယ်။ “အရှင် ဂေါတမ ဗီဇဂါမ် ဘူတဂါမ်

ခေါ်တဲ့ မျိုးစေ့ အပင်ဟူသမျှတွေဟာ မြေကြီးကိုမှီ၍ မြေကြီး၌ တည်၍
 ဖြစ်ပွား စည်ပင်ကြရသလို တနည်း ဥပမာအားဖြင့် ခွန်အားဖြင့် ပြုလုပ်
 ရတဲ့ အမှုကိစ္စလုပ်ငန်းဟူသမျှတွေကို ပြုလုပ်ကြလျှင် မြေကြီးကို မှီ၍
 မြေကြီးပေါ်မှာ တည်၍ ပြုလုပ်ကြရသလိုပင် ရုပ်လျှင် အတ္တ အထည်
 ကိုယ်ရှိသော လူပုဂ္ဂိုလ်သည် ရုပ်၌ တည်၍ ကောင်းမှုမကောင်းမှုကို ပြုရ
 ဖြစ်ပွားစေရပါသည်။ ဝေဒနာလျှင် အတ္တ၊ သညာလျှင် အတ္တ၊ သင်္ခါရလျှင်
 အတ္တ၊ ဝိညာဏ်လျှင် အတ္တ အထည်ကိုယ်ရှိသော လူပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝေဒနာ၌
 သညာ၌ သင်္ခါရတို့၌ ဝိညာဏ်၌ တည်၍ ကောင်းမှု မကောင်းမှုကို ပြုရ
 ဖြစ်ပွားစေရပါသည်” လို့ ဝါဒတင်ပြီး ပြောဆိုတယ်။

ဆိုလိုတာကတော့ မျိုးစေ့များ သစ်ပင်များဟာ မြေကြီးကို မှီပြီး
 ပေါက်ပွား စည်ပင်ကြရတယ် မဟုတ်လား၊ အင်တိုက်အားတိုက် လုပ်ရတဲ့
 လုပ်ငန်းများကိုလဲ မြေကြီးပေါ်မှာ တည်ပြီး လုပ်ရတယ် မဟုတ်လား၊
 အဲဒါတွေလိုပင် ကောင်းမှု မကောင်းမှု ကံကိုလဲ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ
 သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ အတ္တကောင် ရှိတဲ့သူက အဲဒီအတ္တကိုမှီပြီး ပြုလုပ်
 ရပါတယ်၊ ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးကိုလဲ အဲဒီအတ္တကပင် ခံစားရပါတယ်၊
 ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ ခန္ဓာတွေဟာ အတ္တမဟုတ်ယင်
 ကောင်းမှု မကောင်းမှုက ဘယ်ဟာကိုမှီပြီး ဖြစ်မလဲ၊ ကောင်းကျိုး
 ဆိုးကျိုးကို ဘယ်သူက ခံစားပါမည်လဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

မြေကြီးကို ဥပမာပြု၍ ပြတဲ့ ဒီ အတ္တဝါဒကို ဖြေရှင်းဘို့ဟာ မြတ်စွာ
 ဘုရားမှတစ်ပါး မည်သည့် တပည့်သာဝကမျှ မစွမ်းနိုင်ဘူး၊ မြတ်စွာဘုရား
 သာလျှင် ဖြေရှင်းနိုင်တယ်လို့ အဋ္ဌကထာမှာ ဖွင့်ပြထားတယ်။ ဒါကြောင့်
 မြတ်စွာဘုရားက ကိုယ်ဘော်တိုင်ပင် ဖြေရှင်းတော်မူရန် ဒီလို ခေးတော်
 မှတယ်။

အဂ္ဂိဝေဿနအနွယ်ဝင် သစ္စက၊ သင်သည် “ရုပ်ဟာ ငါ၏ အတ္တ၊
 ဝေဒနာဟာ ငါ၏ အတ္တ၊ သညာဟာ ငါ၏ အတ္တ၊ သင်္ခါရတို့ဟာ ငါ၏
 အတ္တ၊ ဝိညာဏ်ဟာ ငါ၏ အတ္တ” လို့ ဆိုပါသလား။

အရှင်ဂေါတမ၊ ကျွန်ုပ်လဲ ဒီလို ဆိုပါတယ်၊ ဟောဒီ လူများစုကလဲ ဒီလိုဘဲ ဆိုပါတယ်။

“အဂ္ဂိဝေဿန အနွယ်ဝင် သစ္စက၊ သင်၏ လူများစုက ဘာလုပ်မလဲ၊ သင်ဟာ မိမိ၏ ဝါဒကိုသာ ဖြေရှင်းပါ”လို့ မြတ်စွာဘုရားက တိုက်တွန်းတော်မူပါတယ်။ သစ္စကရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ သူ့အတ္တဝါဒမှာ အပြစ်ရှိနေယင်လူများစုနဲ့ မျှခံဘို့ ရည်ရွယ်တာပါဘဲ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက သူ့ဝါဒ အမှားကို သူတဦးတည်း ခံယူဘို့ တိုက်တွန်းတာပါဘဲ။ အဲဒီတော့မှ သစ္စက က “ကျွန်ုပ်သည်ပင် ရုပ်ဟာ ငါ၏ အတ္တ၊ ဝေဒနာဟာ ငါ၏ အတ္တ၊ သညာဟာ ငါ၏ အတ္တ၊ သင်္ခါရတို့ဟာ ငါ၏ အတ္တ၊ ဝိညာဏ်ဟာ ငါ၏ အတ္တ-လို့ ဆိုပါတယ်”လို့ ဝန်ခံတယ်။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက “အဂ္ဂိဝေဿန အနွယ်ဝင် သစ္စက၊ ပသေနဒီ ကောသလမင်း၊ အဇာတသတ်မင်းတို့လို အာဏာပိုင် ဘုရင်မင်းဟာ သူပိုင်နက် နိုင်ငံမှာ သတ်သင့်သူကို သတ်ဖို့၊ ဒဏ်ပေးသင့်သူကို ဒဏ်ပေးဖို့၊ နှင်ထုတ်သင့်သူကို တိုင်းပြည်မှ နှင်ထုတ်ဖို့၊ အလိုအတိုင်း အစိုးရတယ် မဟုတ်လား” လို့ မေးတော်မူတယ်။

“အာဏာပိုင် ဘုရင်မင်းဟာ အစိုးရပါတယ်၊ ဟောဒီက အများဆန္ဒဖြင့် အုပ်ချုပ်တဲ့ လိစ္ဆဝီမင်းတွေတောင် သူတို့ပိုင်တဲ့ နိုင်ငံမှာ သတ်ဖို့၊ ဒဏ်ပေးဖို့၊ နှင်ထုတ်ဖို့ရာ အစိုးပိုင်ကြ အစိုးရကြပါတယ်”လို့ သစ္စကက ဖြေဆိုတယ်။ အဲဒါဟာ သူ့ဝါဒအပေါ် ရောက်လာမည့် အပြစ်ကို မမြင်တဲ့ အတွက် အမေးထက် ပိုပြီး ဖြေလိုက်တာပါဘဲ။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက “အဂ္ဂိဝေဿနအနွယ်ဝင် သစ္စက၊ သင်က ရုပ်ဟာ ငါ၏ အတ္တ-ဟု ဆိုတယ်၊ အဲဒီရုပ်၌ ‘ငါ၏ ရုပ်သည် ဤသို့ ဖြစ်ပါစေ၊ ငါ၏ ရုပ်သည် ဤသို့ မဖြစ်ပါစေလင့်’ဟု သင်၏ အလိုအတိုင်း အစိုးရပါရဲ့လား”လို့ မေးတော်မူတယ်။

အဲဒီတော့ သစ္စကပရိဗိုဇ်ကြီးမှာ ဖြေဘို့ရာ ခက်နေတယ်၊ အတ္တဝါဒက ကိုယ်အလိုအတိုင်း အစိုးရတယ် ဆိုတဲ့ ဝါဒဘဲ၊ ရှေ့ပိုင်းများက ထပ်ကာ ထပ်ကာ ပြောခဲ့တဲ့ သာမီအတ္တစွဲ ဆိုရာမှာ အလိုအတိုင်း အစိုးရတယ်လို့ ထင်မှတ် စွဲလမ်းတာဟာ ဒီအတ္တကို စွဲလမ်းတာဘဲ။ ဒီနေရာမှာ အာဏာ ပိုင် မင်းတွေက သူပိုင်နက်ကို အစိုးရတယ် ဆိုတဲ့ အကြောင်းကိုလဲ ဝန်ခံ ထားပြီး ဖြစ်နေတယ်။ အတ္တလို့ ထင်မှတ် စွဲလမ်းထားတဲ့ ရုပ်၌ အလို အတိုင်း အစိုးရပါတယ်လို့ ဝန်ခံရမလို့ ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီလို ဝန်ခံလိုက် ယင် သင့် ကိုယ်ရုပ်ကို လိစ္ဆဝီမင်းသားပျိုကလေးများရဲ့ ရုပ်ကိုယ်လို့ပင် နုနုပျိုပျို ဖြစ်စေရန် အစိုးရရဲ့လားလို့ မေးစရာ ရှိလာလိမ့်မယ်။ အစိုးရ ပါလို့ ဖြေလိုက်ယင်လဲ ရုပ်ဟာ အစိုးရတဲ့အတွက် အတ္တ မဟုတ်ဘူးလို့ ဝန်ခံရာ ရောက်သွားလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် အဖြေရခက်တာနဲ့ သစ္စက ပရိ ဗိုဇ်ကြီးက အဖြေ မပေးပဲ ဆိတ်ဆိတ်နေပါသတဲ့။

မြတ်စွာဘုရားက ဒုတိယတကြိမ်လဲ နည်းတူပင် ထပ်ပြီး မေးတော်မူ တယ်။ အဲဒီတော့လဲ သစ္စက ပရိဗိုဇ်ကြီးက အဖြေ မပေးပဲ ဆိတ်ဆိတ် ပေနေတာဘဲ။ အဲဒီအခါ မြတ်စွာဘုရားက မေးတော် မမူသေးပဲ သစ္စက အား သတိပေးစကား မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။ “အဂ္ဂိဝေဿနအနွယ်ဝင် သစ္စက၊ ယခုအခါ ဖြေပါ၊ မဖြေပဲ ဆိတ်ဆိတ်ပေနေရမည့်အခါ မဟုတ် တော့ဘူး၊ တထာဂတမည်တဲ့ (ဘုရားရှင်) ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်က သုံးကြိမ် မြောက်အထိ မေးတဲ့အခါ မဖြေပဲ ပေနေယင် မဖြေတဲ့ ထိုသူ၏ဦးခေါင်း ဟာ ဤ နေရာ၌ပင် ခုနစ်စိတ် ကဲ့သွားတတ်တယ်” လို့ သတိပေးစကား မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။

အဲဒီအခါ (ဝဇီရခေါ်) ဝရဇိန်လက်နက် စွဲကိုင်လျက်ရှိတဲ့ နတ် ဘီလူးက “သစ္စက ပရိဗိုဇ်ရဲ့ ခေါင်းပေါ်မှာ တည်လျက် ရှိနေပါသတဲ့၊ မဖြေပဲ ပေနေယင် ဝရဇိန်လက်နက်ဖြင့် သူ့ခေါင်းကို ပစ်ခွဲတော့မည့် အနေဖြင့် အဲဒီ ဘီလူးတည်နေတာကို မြတ်စွာဘုရားနှင့် သစ္စကသာ မြင် တွေ့ရတယ်။ အခြား သူ့ကောကကော့ မမြင်ရဘူး ဘဲ။ ယခုကာလ အချို့

တစ္ဆေချောက်ရာမှာ အချောက်ခံရတဲ့ သူသာ မြင်ရပြီး အခြား သူတွေ အနီးမှာ ရှိနေပါလျက် မမြင်ရတာမျိုး ဖြစ်မှာပေါ့။ အဲဒီတော့ သစ္စက က အလွန် ကြောက်လန့်ပြီး သူ့ ပရိသတ်လူတွေ ကြည့်လိုက်တော့လဲ အခြေ မပျက် တည်နေတာကို မြင်ရတဲ့အတွက် အခြားသူတွေ မမြင်ရကြောင်း လဲ သိရတယ်။ သူ့ကို နတ်ဘီလူးက ချောက်လှန့်နေလို့ ကြောက်တာနဲ့ မြတ်စွာဘုရား အလိုလိုက်ပြီး ဖြေရပါတယ်လို့ ပြောဘို့ရာလဲ ခက်နေတယ်။ ဒါကြောင့် အခြား အားကိုးစရာ မရှိတဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားသာလျှင် အားကိုးစရာရှိတယ်ဆိုတာလဲ သဘောပေါက်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားအား “အရှင် ဂေါတမ မေးတော်မူပါ၊ ဖြေပါတော့မယ်” လို့ ဝန်ခံလျှောက်ထား တယ်။ အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက—

“အဂ္ဂိဝေဿနအနွယ်ဝင် သစ္စက၊ ထိုဟာကို ဘယ်လိုထင်သလဲ၊ သင်က ရုပ်ဟာ ငါ၏ အတ္တလို့ ဆိုတယ်၊ အဲဒီရုပ်၌ ‘ငါ၏ ရုပ်သည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ စေ၊ ငါ၏ ရုပ်သည် ဤသို့ မဖြစ်ပါစေလင့်’ ဟု သင်၏ အလိုအတိုင်း အစိုးရပါရဲ့လား” လို့ မေးတော်မူပါတယ်။

ဤသို့ အစိုးရခြင်း မရှိပါ အရှင် ဂေါတမ—လို့ သစ္စက ပရိဗိုဇ်ကြီးက ဖြေပါတယ်။ အဲဒီလို ဖြေလိုက်တော့ သူ၏ ရှေ့စကားနဲ့ မညီညွတ်ပဲ တလွဲစီ ဖြစ်သွားတာပေါ့။ ရှေ့စကားကတော့ ရုပ်ဟာ သူ၏ အတ္တ လို့ ဆိုခဲ့တယ်၊ အတ္တဟုတ်လျှင် ကိုယ့်အတ္တကိုယ် အစိုးရ ရမှာပေါ့။ နောက် အဖြေစကားကတော့ အစိုးရမရပါဘူး တဲ့။ အစိုးရမရဘူးဆိုတော့ အဲဒီ ရုပ်ဟာ မိမိ၏ အတွင်းသား အထည်ကို အတ္တကောင် မဟုတ်ပါဘူးလို့ ဝန်ခံရာ ရောက်သွားတယ်။ အဲဒီလို ရှေ့နောက် မညီတဲ့အတွက် မြတ်စွာ ဘုရားက သတိပေးတဲ့ အနေဖြင့် ဖိနှိပ်ပြီး ဒီလို မိန့်တော်မူပါတယ်။

“အဂ္ဂိဝေဿနအနွယ်ဝင် သစ္စက၊ သတိပြု နှလုံးသွင်းပါ၊ သတိပြု နှလုံးသွင်းပြီး ဖြေပါ၊ သင်၏ နောက်စကားဟာ ရှေ့စကားနှင့် မဆက်

စပ် မညီညွတ်ဘူး၊ ရှေ့စကားဟာလဲ နောက်စကားနှင့် မဆက်စပ် မညီ
ညွတ်ဘူး။ အဂ္ဂိဝေဿနအနွယ်ဝင် သစ္စက၊ ထိုဟာကို ဘယ်လို ထင်သလဲ၊
သင်က ဝေဒနာဟာ ငါ၏အတ္တလို့ ဆိုတယ်။ အဲဒီ ဝေဒနာ၌ “ငါ၏
ဝေဒနာသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါစေ၊ ငါ၏ ဝေဒနာသည် ဤသို့ မဖြစ်ပါစေ
လင့်” ဟု သင်၏ အလိုအတိုင်း အစိုးရပါရဲ့လား။

ဤသို့ အစိုးရခြင်း မရှိပါ အရှင် ဂေါတမ လို့ သစ္စကက ဖြေ
ပါတယ်။

ဒီ ဝေဒနာ မေးခွန်းမှာလိုပင် သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်တို့ကို မေးရာ
မှာလဲ သတိပေး ဖိနှိပ်စကားကို မိန့်ကြားပြီး နည်းတူပင် မေးတော်မူပါ
တယ်။ သစ္စက ကလဲ နည်းတူပင် အစိုးရကြောင်း ဖြေပါတယ်။

အဲဒီကနောက် ရုပ်ဟာ မြဲသလား မမြဲသလားလို့လဲ မေးပါတယ်။ မမြဲ
ပါလို့ ဖြေပါတယ်။ မမြဲတဲ့တရားဟာ ဒုက္ခလား သုခလား လို့လဲ မေးပါ
တယ်။ ဒုက္ခပါလို့ ဖြေပါတယ်။ မမြဲတဲ့ ဆင်းရဲတဲ့ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော
ရှိတဲ့ တရားကို ငါ့ဥစ္စာဘဲ၊ ငါဘဲ၊ ငါ့ အတ္တဘဲလို့ ထင်မြင်စွဲလမ်းရန် သင့်
ပါမည်လားလို့လဲ မေးတော်မူပါတယ်။ မသင့်ကြောင်း ဖြေပါတယ်။ ရုပ်၌
မေးသလိုပင် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်တို့၌လဲ နည်းတူပင်မေး၍
နည်းတူပင် ဖြေပါတယ်။ အဲဒီကနောက် ဒီလိုလဲ ထပ်ပြီး မေးစိစစ်တော်
မူပြန်ပါတယ်။

“အဂ္ဂိဝေဿနအနွယ်ဝင် သစ္စက၊ ထိုဟာကို ဘယ်လို ထင်သလဲ၊ တစ်
တယောက်သော အကြင်သူသည် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဆင်းရဲကို ငြိတုယ်လျက်
ပူးကပ်လျက် မျှို သိမ်းထားသကဲ့သို့ ဆုပ်ကိုင်လျက် ယင်း ရုပ်နာမ်ဆင်းရဲကို
ပင် ငါ့ဥစ္စာဘဲ၊ ငါဘဲ၊ ငါ့အတ္တဘဲလို့ ထင်မြင်စွဲလမ်းနေတယ် ဆိုယင်၊
အဲဒီလို ထင်မြင်စွဲလမ်းနေတဲ့သူဟာ ဆင်းရဲကို ကိုယ်တိုင် ပိုင်းခြား သိနိုင်ပါ
မလား၊ ဆင်းရဲကို ကုန်စေလျက် နေနိုင်ပါ့မလားလို့လဲ မေးတော်မူပါ
တယ်။ ဒီ အမေးကတော့ အလွန် နက်နဲပါတယ်၊ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း

တွေ့တိုင်း သိတိုင်း ဒွါရ ၆-ပါးက ထင်ပေါ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေကို နှစ်သက်တယ်တာ နေတဲ့သူ၊ ငါဘဲ ငါ့ဥစ္စာဘဲ ငါ့အတ္တဘဲလို့ ထင်မြင်စွဲလမ်း နေတဲ့သူဟာ အဲဒီရုပ်နာမ်တွေကို ဆင်းရဲဘဲလို့ သိပါ့မလား၊ အဲဒီ ရုပ်နာမ် ဆင်းရဲတွေကို ကုန်စေနိုင်ပါ့မလား ကင်းစေနိုင်ပါ့မလားလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ သစ္စကပရိဗိုဇ်က အမေး အားလျော်စွာ ဖြေကြားပါတယ်။ ဖြေပုံကတော့ အရှင်ဂေါတမ အဲဒီလို ဆင်းရဲမှန်ကို သိခြင်း၊ ဆင်းရဲကို ကုန်စေနိုင်ခြင်းဟာ ဘယ်မှာ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလဲ၊ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး အရှင်ဂေါတမ-လို့ ဖြေကြားပါတယ်။

အဂ္ဂိဝေဿနအနွယ်ဝင် သစ္စက၊ ဒီလို ဆိုယင် သင်ဟာ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဆင်းရဲကို ငြိတယ်နေသူ ပူးကပ်နေသူ မျှိုသိမ်းထားသူကဲ့သို့ ဆုပ်ကိုင်ထား သူ မဖြစ်ပေဘူးလား၊ အဲဒီ ရုပ်နာမ်ဆင်းရဲကို ငါဘဲ ငါ့အတ္တဘဲ ငါ့ဥစ္စာဘဲလို့ ထင်မြင်စွဲလမ်းနေသူ မဖြစ်ပေဘူးလားလို့လဲ မေးတော်မူပါတယ်။ သစ္စက ပရိဗိုဇ်ကြီးက ဘယ်မှာမဖြစ်ပဲ ရှိပါ့မလဲ၊ အဲဒီ အတိုင်းပင် ဖြစ်နေပါတယ် အရှင်ဂေါတမ လို့ ဖြေကြားပါတယ်။

သစ္စကပရိဗိုဇ်ကြီးဟာ မူလကတော့ သူ့အယူနဲ့သူ့ အတ္တဝါဒကို အလွန်ပင် အထင်ကြီးခဲ့တယ်။ ဘဝင်မြင့်ပြီး အကြီးအကျယ် အလွန်အကျွံ ကြီးဝါးခဲ့တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက မေးစိစစ်တဲ့ အခါကျတော့ အကုန်လုံး မှန်ပါဘုရားလို့ချည်း ဖြေဆိုရတော့ တာဘဲ၊ သူ့အတ္တဝါဒဟာ တခါထဲဗုံး ဗုံးလဲ ရှုံးသွားရတော့တာဘဲ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက သူ့မာနကို ကျဆင်းစေရန်အတွက် ဒီလို ဥပမာဖြင့်လဲ ဆုံးမတော်မူပါတယ်။

အဂ္ဂိဝေဿနအနွယ်ဝင် သစ္စက၊ ဥပမာဖြင့် ဖော်ပြရလျှင်- သစ်သား အနှစ်ကို အလိုရှိတဲ့ သူဟာ တောထဲသို့ သွားပြီး ရှာသောအခါ ငှက်ပျော ပင်ကြီးကို တွေ့ရ၍ အနှစ်ရှိလိမ့်မည် အထင်ဖြင့် ထိုငှက်ပျောပင်ကြီးကို အရင်းကဖြတ်ပြီး အဖျားကလဲ ဖြတ်တယ်။ ပြီးတော့ အဲဒီ ငှက်ပျောတုံး ကြီး၏ အဖတ်တွေကို ခွါကြည့်တဲ့ အခါ အနှစ်ကို မဆိုထားဘိ အကာကို

တောင် မတွေ့ရဘဲ ရှိတယ်။ အဲဒီ ဥပမာလိုပင် သင်၏ အတ္တဝါဒမှာ ငါမေးစစ်ကြည့်တဲ့အခါ အနှစ်မဲ့ ဗလာအချည်းနှီးသာ ဖြစ်နေတာကို တွေ့ရတယ်။ သင်ဟာ ဝေသာလီမြို့ထဲမှာ ပရိသတ်အလယ်၌ ဒီလို ကြုံးဝါး ပြောဆိုခဲ့တယ်မဟုတ်လား- ငါက မိမိဝါဒဖြင့် သူဝါဒကို ပြိုင်ဆိုင်ပြောဆို လိုက်လျှင် မတုန်လှုပ်ပဲ ချွေးမကျပဲ ခံနိုင်သူဟူ၍ မရှိ၊ ထိုသို့မတုန်မလှုပ် ချွေးမကျပဲ ခံနိုင်ရည်ရှိသူ ရဟန်းသူမြတ်ဂိုဏ်းဆရာကို မတွေ့ဘူးသေး၊ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရားပါလို့ ဝန်ခံနေသည့် ထိုသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မတွေ့ဘူးသေး၊ စိတ်စေတနာမရှိတဲ့ တိုင်ကိုတောင်မှ ငါက ဝါဒဖြင့် ပြိုင်ဆိုင်ပြောဆို လိုက်လျှင် ယိမ်းယိုင် တုန်လှုပ် သွားမှာဘဲ၊ လူသား ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုယင်တော့ ပြောဘယ်မရှိပါဘူးလို့ ဤသို့ ကြုံးဝါးပြောဆိုခဲ့တယ် မဟုတ်လား။ အဂ္ဂိဝေဿနအနွယ်ဝင် သစ္စက၊သင်၏ နဖူးမှ ထွက်တဲ့ ချွေး ပေါက်အချို့ဟာ သင်၏ အပေါ်ရုံအဝတ်ကို ဖောက်ပြီး မြေကြီးပေါ်မှာ ကျလျက်တည်နေကြတယ်။ ငါ၏ ကိုယ်ထဲမှာတော့ ယခုအခါ ချွေးမရှိပါ ဘူးလို့ အမိန့်ရှိပြီးတော့ ချွေးမရှိကြောင်း အများသိရ အောင် ကိုယ်အ နည်းငယ်ကို ဖွင့်ပြတော်မူပါသတဲ့။

အဲဒီ အခါ သစ္စက ပရိဗိုဇ်ကြီးဟာ ပြန်လည်ချေပစရာ ဘာမျှမရှိတဲ့ အတွက် မျက်နှာငယ်ကာ နှလုံးမသာဖြစ်ပြီးတော့ ပခုံးနှင့် ခေါင်း ငိုက် ဆိုက်ကျကာ ငုံ့လျက် ကြံ့မိုင်နေရှာပါသတဲ့။ အဲဒီအခါ သူတပည့် လိစ္ဆဝီ မင်းသားထဲက ဒုမ္မုခ ဆိုတဲ့ သူက ဥပမာတခုပြောချင်ပါတယ်လို့ မြတ်စွာ ဘုရားထံ ခွင့်တောင်းတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက ပြောဘို့ ခွင့်ပြုတော်မူလိုက် ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဒုမ္မုခ ဆိုတဲ့ လိစ္ဆဝီ မင်းသားက ဒီလို ဥပမာကို ပြောပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား ရွာနိဂုံးနဲ့ မလှမ်းမကမ်း အရပ်မှာ ရေကန်တခု ရှိပါ တယ်။ အဲဒီ ကန်မှာ(ကကဋ္ဌ ဆိုတဲ့) ပုဇွန်လုံးလို့လဲ ခေါ်တဲ့ ဂဏန်းကောင် တကောင် ရှိပါတယ်။ အဲဒီရွာနိဂုံးမှ ထွက်လာကြတဲ့ လူငယ် လူရွယ်တွေ ဟာ အဲဒီ ရေကန် ရောက်လာကြပါတယ်၊ အဲဒီရေကန်ထဲမှ ဂဏန်းကောင်

ကို ထုတ်ဆယ်ပြီး ကုန်းပြင်မှာ တင်ထားကြပါတယ်။ အဲဒီ ဂဏန်းကောင်က သူ၏ လက်ချောင်း ခြေချောင်းများကို ကိုးယိုးကားယား မြောက်မြောက်ပြပါတယ်။ အဲဒီလို မြောက်ပြတိုင်း မြောက်ပြတိုင်းသော လက်ချောင်း ခြေချောင်းကလေးများကို လူငယ်လူရွယ်တွေက သစ်သား အိုးခြမ်းကဲ့များဖြင့် ရိုက်ချိုးကြပါတယ်။ အဲဒီလို ရိုက်ချိုးပစ်ကြတဲ့အတွက် အဲဒီ ဂဏန်းကောင်ဟာ ရှေးကလို ရေကန်ထဲ ပြန်မဆင်းနိုင်တော့ပဲ ရှိပါတယ်။ အဲဒါလိုပဲ ဆရာကြီး သစ္စက၏ ဒိဋ္ဌိ ငြောင့်များ၊ ဒိဋ္ဌိ စားကျက်များ၊ ဒိဋ္ဌိ အလှုပ်အရှားများကို မြတ်စွာဘုရားက အကုန်လုံး ဖြတ်ချိုး ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်ပါပြီ။ ယခုအခါ ဆရာကြီး သစ္စကဟာ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ဝါဒပြိုင်ရန်အတွက် လာရောက် ချဉ်းကပ်နိုင်ဘွယ် မရှိတော့ပါဘူးဘုရားလို့ လျှောက်ထား ပြောဆိုပါသတဲ့။

ဒုမ္မုခ ဆိုတဲ့ လိစ္ဆဝိမင်းသားက အဲဒီလို ပြောနေတဲ့အခါ အခြားလိစ္ဆဝိမင်းသားတွေကလဲ ဆရာကြီး သစ္စကကို အခြား ဥပမာများဖြင့် ရှုံ့ချပြောဆိုဘို့ နှုတ်တပြင်ပြင် ဖြစ်နေကြပါသတဲ့။ အဲဒီ အခြေအနေကို မြင်ရတော့ သစ္စကပရိမိုဇ်ကြီးက ဒီလိုသာ တယောက်ပြီး တယောက် ပြောကြမယ်ဆိုယင် ငါ့မှာ ပရိသတ်ထဲ ခေါင်းထောင်နိုင်မှာ မဟုတ်တော့ဘူးလို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ သူက ဒုမ္မုခ ကိုလဲ တားမြစ်လိုက်တယ်။ “ဟေ့... ဒုမ္မုခ၊ နေပါဦးကွ၊ ငါတို့က မင်းနှင့် ဆွေးနွေးတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ အရှင်ဂေါတမနှင့် ဆွေးနွေးနေတာပါ-လို့ တားမြစ်ပြီးတော့—” “အရှင်ဂေါတမ ကျွန်ုပ်တို့၏ ပြောခဲ့တဲ့ စကားရော အခြား သူတို့၏ စကားရော နေပါစေတော့၊ ရပ်ထားစေလိုပါတယ်၊ ထင်ရာမြင်ရာ ရောင်ရမ်းပြောတာ မျိုးတွေပဲ” လို့ လျှောက်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မှာ ယုံမှားကင်းပြီး ရဲရင့်တဲ့ အဆင့်ရောက်အောင် ဘယ်လို ကျင့်နေရပါသလဲလို့ မေးလျှောက်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ငါ့ဥစ္စာလို့ ငါလို့ ငါ့အတ္တလို့ ထင်နိုင်တဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်တို့ကို ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်၊ ငါ မဟုတ်၊ ငါ့အတ္တ မဟုတ်လို့ ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာဖြင့် သိမြင်အောင် ရှုနေရကြောင်း ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ရဟန္တာဖြစ်အောင် ကျင့်ပုံကိုလဲ မေးလျှောက်တယ်။
အဲဒီ ရုပ်နာမ်တရားတွေကိုပင် ငါ့ဥစ္စာ မဟုတ်၊ ငါ မဟုတ်၊ ငါ့အတ္တ
မဟုတ်ဟု သိမြင်ပြီးတော့ အစွဲအလမ်းမှ လွတ်မြောက်အောင် အားထုတ်
ရကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားက ဟောတော်မူပါတယ်။

ဒီသစ္စကပရိဗိုဇ်ကြီး ဘုရားထံ လာရောက် ငြင်းခုံပုံထဲမှ ဒီနေရာမှာ
လို့ရင်း မှတ်စရာကတော့ ခန္ဓာငါးပါးလုံးကိုပင် အတ္တလို့ ထင်မြင်စွဲလမ်း
တဲ့ အတ္တဒိဋ္ဌိလဲ ရှိကြောင်းနှင့် အတ္တစွဲရှိသူက အနတ္တဝါဒကို အထင်သေး
ပြီး လက်မခံနိုင်ဘဲ ငြင်းခုံတတ်ကြောင်းများကို အထူး မှတ်သားထားဖို့
ပါတဲ့။

နောက်ပြီးတော့ ခန္ဓာငါးပါးထဲက တပါးပါးကို အတ္တလို့ ထင်မှတ်
စွဲလမ်းတာလဲ ရှိတယ်။ အဲဒါကတော့ စတုတ္ထပိုင်းတုန်းက ထုတ်ပြခဲ့တဲ့
သာတီရဟန်း၏ ထင်မှတ်စွဲလမ်းပုံဖြင့် ထင်ရှားပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့
ဝေဒကအတ္တစွဲပုံ ကာရကအတ္တစွဲပုံများဖြင့်လဲ ထင်ရှားပါတယ်။

ခန္ဓာငါးပါးမှ အလွတ်လို့ဆိုတဲ့ အတ္တဝါဒကိုလဲ ပယ်ပြီးပင်

ဒါပေမဲ့ ယခုခေတ်မှာ အိန္ဒိယက ထုတ်ဝေတဲ့ အိန္ဒိယ ဖီလော်ဆော်ဖီ
ဆိုတဲ့ စာအုပ်ထဲမှာတော့ ခန္ဓာငါးပါးက အတ္တမဟုတ်ဘူး၊ အတ္တက ခန္ဓာ
ငါးပါးမှ အလွတ်ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုထားတာ ရှိပါတယ်။ အဲဒါကတော့ အယူ
အစွဲမျှဘဲလို့ ဆိုရမှာဘဲ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ခန္ဓာငါးပါးမရှိယင် အတ္တ
လို့ စွဲလမ်းစရာပင် မရှိတော့တဲ့ အတွက်ကြောင့်ပါဘဲ။ စဉ်းစားကြည့်ပါ။
အဲဒီ အတ္တမှာ ရုပ်လဲ မရှိဘူးဆိုယင် အထည်ဒြပ်အနေနဲ့ မတွေ့နိုင်တော့
ဘူး။ ဒါပေမဲ့ နာမ်က ရှိနေသေးယင် အရူပဘုံက ပုထုဇဉ်များလို့ စွဲလမ်း
စရာ ရှိပါသေးတယ်။ အဲဒီ နာမ်ခန္ဓာများပါ မရှိဘူးဆိုယင်တော့ အတ္တ
ကောင်လို့ စွဲလမ်းနိုင်ဘယ်ရာ မရှိပါဘူး။ အဲဒီ အတ္တမှာ ဝေဒနာ မရှိတဲ့
အတွက် အကောင်းအဆိုး ခံစားတဲ့ အနေနဲ့လဲ မစွဲလမ်းနိုင်ဘူး။ သညာ

မရှိတဲ့အတွက် မှတ်သားတဲ့ အနေနဲ့လဲ မစွဲလမ်းနိုင်ဘူး။ ဝိညာဏ် မရှိတဲ့ အတွက် ဘာကိုမှ မသိနိုင်ဘူး။ ဒီတော့ အာရုံသိတဲ့အနေနဲ့လဲ မစွဲလမ်းနိုင် ဘူး။ သင်္ခါရ ဆိုတဲ့ စေတနာ စသည်တွေ မရှိတဲ့အတွက် အဲဒီ အတ္တဟာ ဘယ်ကိစ္စ ဘယ်အမှုကိုမျှ မပြုနိုင်ဘူး။ အဲဒီလိုဆိုတော့ အဲဒီအတ္တဟာ အမည်မျှဖြစ်နေမှာပေါ့။ ဘယ်နေရာမှာမျှ အသုံးမကျတဲ့အပြင် ဘယ်လို ဟာဘဲလို့တောင် ပြောပြလို့ မဖြစ်နိုင်တော့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် သူတို့၏ အယူအစွဲအားဖြင့် ခန္ဓာငါးပါးမှ အလွတ်ဆိုပေမဲ့ ခန္ဓာတပါးပါးကို ဖြစ် စေ၊ ခန္ဓာ အများကို ဖြစ်စေ၊ ခန္ဓာငါးပါးလုံးကိုဖြစ်စေ အမှီပြုပြီး အတ္တ ကောင် အသက်ရှင်နေတဲ့အကောင် ငါကောင်အနေဖြင့် စွဲလမ်းမှုဖြစ်တယ် ဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။ ခန္ဓာငါးပါးနဲ့ ကင်းပြီး အတ္တစွဲ ငါကောင်စွဲ ဆို တာ ဘယ်နည်းနှင့်မျှ မဖြစ်နိုင်ဘူး။

ဒါကြောင့် အနတ္တလက္ခဏသုတ်မှာ “ရူပဟာ အတ္တမဟုတ်၊ ဝေဒနာ ဟာ အတ္တမဟုတ်၊ သညာဟာ အတ္တမဟုတ်၊ သင်္ခါရတွေဟာ အတ္တမဟုတ်၊ စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ အတ္တမဟုတ်” လို့ ဟောထားတာဟာ အတ္တကောင်အနေ ဖြင့် စွဲလမ်းမှုဟူသမျှကို ပယ်ခြင်းကိစ္စ ပြီးတဲ့ စကားပါဘဲ။ ခန္ဓာငါးပါးမှ အလွတ် စွဲလမ်းတာ ကျန်နေသေးတယ်လို့ ဆိုဘွယ်မရှိပါဘူး။ နောက်ပြီး တော့ ခန္ဓာ ၂-ပါးကို အတ္တလို့ စွဲလမ်းတာ၊ ၃-ပါးကို စွဲလမ်းတာ၊ ၄-ပါးကို စွဲလမ်းတာ၊ ငါးပါးလုံးကို စွဲလမ်းတာဆိုတဲ့ အဲဒါတွေကိုလဲ အကုန်လုံး ပယ်ခြင်းကိစ္စ ပြီးသွားတာပါဘဲ။

ရူပကို အတ္တလို့ စွဲလမ်းယင် ဝေဒနာစသော ခန္ဓာ ၄-ပါးကို အတ္တ၏ အစိတ်အပိုင်း အတ္တ၏ အစွမ်းသတ္တိ အထောက်အပံ့တွေလို့ စွဲလမ်းတာ ဘဲ။ ဝေဒနာစသည် တပါး တပါးကို အတ္တလို့ စွဲလမ်းယင်လဲ ကျန်တဲ့ ခန္ဓာ ၄-ပါးကို အတ္တ၏ အစိတ်အပိုင်း အတ္တ၏ အစွမ်းသတ္တိ အထောက်အပံ့တွေ လို့ စွဲလမ်းတာဘဲ။ အဲဒီလို စွဲလမ်းမှုတွေကိုလဲ ရူပဟာ အတ္တမဟုတ် စသည် ဖြင့် ဟောထားတဲ့စကားက ပယ်ပြီး ဖြစ်သွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် အနတ္တ အကြောင်းကတော့ ပြည့်စုံသွားပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ အနိစ္စ ဒုက္ခ လက္ခဏာများ

နှင့်တကွ ထပ်မံပြီး ရှင်းလင်းပြတော်မူလိုတဲ့အတွက် အနတ္တလက္ခဏသုတ် မှာ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုလဲ ဆက်ပြီး ဟောပြတော်မူပြန်ပါတယ်။

လက္ခဏာသုံးပါးလုံး ပြဆိုချက် (သုတ်၏ ဒုတိယပိုင်း)

တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ၊ ရူပံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါတိ။ အနိစ္စံ ဘန္တေ။
ယံ ပနာနိစ္စံ၊ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါတိ။ ဒုက္ခံ ဘန္တေ။
ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ
“တေ မမ၊ ဧသောဟမသ္မိ၊ ဧသော မေ အတ္တာ”တိ။ နော
ဟေတံ ဘန္တေ။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့။ တံ-ထိုအရာကို၊ ဝါ-ယခုမေးမည့် ထိုအကြောင်း အရာကို၊ ကိံ မညထ - အဘယ်သို့ ထင်ကြသလဲ၊ (ထင်မြင်သဘောကျ သည့်အတိုင်းပင် ဖြေကြပါလို့ ဆိုလိုပါတယ်) ရူပံ-ရုပ်သည်၊ နိစ္စံ ဝါ-မြဲသ လော၊ အနိစ္စံ ဝါ-မမြဲသလော၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ အနိစ္စ ဘန္တေ-မမြဲပါ အရှင်ဘုရား။

မြတ်စွာဘုရားက ရုပ်ဟာ မြဲသလား၊ မမြဲသလားလို့ မေးတော်မူတဲ့ အခါ ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်များက မမြဲပါဘုရားလို့ ဖြေကြပါတယ်။ ဒီအမေး ကို ဖြေဘို့ရာကတော့ ကြားဘူးတဲ့ သုတမ္မဖြင့် ဖြေမယ်ဆိုယင်လဲ ဖြစ်ပါ တယ်။ ဒါပေမဲ့ မြတ်စွာဘုရား၏ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သဘောပေါက်ပြီး ဖြေရန် ရည်ရွယ်ပါတယ်။ ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်များကလဲ သောတာပန်ချည်း ဖြစ်နေကြတဲ့အတွက် ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်ထား တဲ့အတိုင်းပင် ဖြေတော်မူကြတာပါ။ ဘုရားအလိုတော်နှင့် ညီညွတ်တဲ့ အဖြေပါ။

ယခု ဒီရိပ်သာမှာ ရှုမှတ်အားထုတ်နေကြတဲ့ ယောဂီတွေလဲ မိမိတို့ ကိုယ်တိုင် တွေ့သိထားတဲ့အတိုင်း ဖြေနိုင်ကြပါတယ်။ ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါ ဝမ်းဗိုက်ထဲက တောင့်တင်းတာ တွန်းကန်တာ လှုပ်ရှား

တာကို ထင်ရှားတွေ့ကြရတယ် မဟုတ်လား၊ အဲဒီ တောင့်တင်းတာ တွန်းကန်တာ လှုပ်ရှားတာဟာ ဝါယောဇာတ် ရုပ်တရားဘဲ မဟုတ် လား၊ အဲဒီ တောင့်တင်းတာ တွန်းကန်တာ လှုပ်ရှားတာဟာ စော စောက မရှိသေးပဲနဲ့ ဖောင်းစကမ္မ ပေါ်လာတာမဟုတ်လား၊ အဲဒီလို စပြီး ပေါ်လာတာကို ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုရတာဘဲ၊ စပြီး ပေါ်လာတာဟာ ဘာလဲ၊ (ဖြစ်တာပါဘုရား)။ ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါ အဲဒီဖြစ်တာကို မတွေ့ရဘူးလား၊ (တွေ့ရပါတယ်ဘုရား)။ ဖောင်းတာ ဆုံးသွားတော့ အဲဒီ ဗိုက်ထဲက တောင့်တင်းတာ တွန်းကန်တာ လှုပ်ရှားတာ မရှိတော့ ဘူး၊ အဲဒီလို မရှိတော့ဘဲ ကုန်ဆုံးသွားတာကို ကုန်သွားတယ်၊ ပျောက် သွားတယ်၊ ပျက်သွားတယ်လို့ ဆိုရတယ်၊ ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်နေတဲ့ အခါ အဲဒီလို ကုန်ဆုံးသွားတာ၊ ပျောက်ပျက်သွားတာကို မတွေ့ရဘူး လား၊ (တွေ့ရပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒီလို ဖြစ်ပြီးတော့ ပျက်သွားယင် အဲဒါဟာ မြဲတာလား မမြဲတာလား၊ (မမြဲတာပါဘုရား) ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်နေယင်း အဲဒီဖောင်းရုပ်ရဲ့ မမြဲတာကို သိမြင်သဘောကျသွား တာဟာ အနိစ္စာနုပဿနာ ဉာဏ်အစစ်ပဲ။ ဒီလို ဖောင်းစနဲ့ ဖောင်းဆုံးကို သိသိပြီး မမြဲဘူးလို့ သိမြင်သဘောကျကျသွားတာကဝိပဿနာဉာဏ် ၁၀- ပါး၏ အစ သမ္မသနဉာဏ်အရာမှာ ဖြစ်တဲ့ အသိဉာဏ်ဘဲ၊ ဒီသမ္မသနဉာဏ် အရာမှာ အမျိုးတူ ရုပ်နာမ်တွေရဲ့ အစအဆုံးကိုသာ သိရတယ်၊ အလယ် ပိုင်းက အဖြစ်အပျက် အသေးစိတ်များကိုတော့ မသိရသေးဘူး၊ အဲဒါဟာ သန္တတိပစ္စုပ္ပန်တရား၏ အဖြစ်အပျက်ကို မြင်ပြီး အနိစ္စ သဘောကို သိတာပါဘဲ။

ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါ ဖောင်းစကိုလဲ သိတယ်၊ ဖောင်းဆုံးကိုလဲ သိတယ်၊ ဖောင်းစ သိတာက အဖြစ်ကို သိတာ၊ ဖောင်းဆုံး သိတာက အပျက်ကို သိတာ၊ ဖောင်းစ သိတာက ဘာကို သိတာလဲ၊ (အဖြစ်ကို သိတာပါဘုရား)၊ ဖောင်းဆုံး သိတာက ဘာကို သိတာလဲ၊ (အပျက်ကို သိတာပါဘုရား)။ အဲဒီလို ဖောင်းတယ် မှတ်နေယင်း ဖောင်းစနဲ့ ဖောင်း

ဆုံးကို သိယင် မြဲတယ်လို့ တင်ပါဦးမလား၊ (မထင်ပါဘုရား) ။ ဒါဖြင့် ဘယ်လို ထင်မလဲ၊ (မမြဲဘူးလို့ထင်ပါတယ်ဘုရား)။ ဒါဖြင့် ဖောင်းရုပ်ဟာ မြဲသလား မမြဲဘူးလား၊ (မမြဲပါဘုရား)။

ပိန်တယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါ ဝမ်းဗိုက်ထဲက လျော့တာ လှုပ်ရှားတာကို ထင်ရှားတွေ့ရတယ်၊ အဲဒါလဲ ဝါယောဓာတ်ရုပ်တရားဘဲ၊ ပိန်တယ်လို့ မှတ်နေယင် ပိန်စကို မတွေ့ရပေဘူးလား၊ (တွေ့ရပါတယ်ဘုရား) ၊ ပိန်ဆုံးကိုလဲ မတွေ့ရပေဘူးလား၊ (တွေ့ရပါတယ်ဘုရား) အဲဒါဟာ ပိန်တယ်လို့ ဆိုရတဲ့ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ အဖြစ်အပျက်ကို တွေ့တာဘဲ၊ အဲဒီ ပိန်ရုပ်ဟာ ဖောင်းတက်နေတုန်းက မရှိသေးဘူး၊ ဖောင်းတာဆုံးသွားတဲ့ နောက်မှ စပြီး ပေါ်လာတယ်၊ အဲဒီပိန်တာလဲ နောက်ဆုံးကျတော့ ရုပ်သွားတယ် မရှိတော့ဘူး၊ အဲဒါဟာ ပျောက်ကွယ်သွားတာပျက်သွား တာဘဲ၊ ကောင်းကင် တိမ်တိုက်ထဲက လျှပ်ရောင်ကလေးဟာ လက်ကနဲ့ ပေါ်လာပြီး ပျောက်ကွယ်သွားသလိုပါတဲ၊ အဲဒီလို ပေါ်လာပြီး ပျောက် သွားတဲ့ ပိန်ရုပ်ဟာ မြဲသလား မမြဲတာလား၊ (မမြဲပါဘုရား) ဘာကြောင့် မမြဲဘူး ဆိုရပါသလဲလို့ ဆိုတော့—

အနိစ္စမည်ပုံ

(အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန)ခယဋ္ဌေန-ကုန်ဆုံးသွားတဲ့အနက်သဘောကြောင့်၊ အနိစ္စံ-မမြဲ-လို့ ဟောထားတဲ့ ဒေသနာတော်နှင့် အညီ ပိန်ကျလာတဲ့ အနေဖြင့် လျော့မှု၊ လှုပ်ရှားမှုဟာ ကုန်ဆုံး ပြတ်စဲသွားသောကြောင့် မမြဲဘူးလို့ ဆိုရတာပါတဲ။

တနည်းအားဖြင့်တော့ (ဟုတ္တာ အဘာဝတော အနိစ္စာ) ဟုတ္တာ- အစကမရှိသေးပဲ ရှိလာ၊ ဖြစ်လာပြီး၍၊ အဘာဝတော - မရှိပဲဖြစ်သွား ခြင်း၊ ပျောက်ပျက်သွားခြင်းကြောင့်၊ အနိစ္စာ-မ မြဲကုန်-လို့ ဆိုထားတဲ့ အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ မရှိရာက ရှိလာပြီး ဖြစ်ပေါ်လာပြီးတော့ တဖန် မရှိတော့ဘဲ ပျောက်ကွယ်သွားသောကြောင့် မမြဲဘူးလို့ ဆိုရတာပါတဲ။

ပိန်တယ်လို့ မှတ်နေယင်း အဲဒီ ပိန်စနဲ့ပိန်ဆုံးကို တွေ့သိပြီး မမြဲဘူးလို့ သိမြင် သဘောကျကျ သွားတာလဲ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ် အစစ်ပါဘဲ၊ သမ္မုသနဉာဏ်အရာမှာ သန္တတိပစ္စုပ္ပန်တရား၏ အဖြစ်အပျက်ကို မြင်ပြီး အနိစ္စသဘောကို သိတာပါဘဲ။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်အရာကျတော့ တဖောင်း တပိန်အတွင်းမှာပင် အစနဲ့အဆုံး သုံးလေး ငါးပိုင်း စသည်ဖြင့် ပိုင်းခြား ပြီးသိတယ်။ ဘင်္ဂဉာဏ်ကျတော့ တဖောင်း တပိန်အတွင်းမှာပင် တရိပ် ရိပ်နဲ့ အစိတ်အပိုင်းပေါင်းများစွာ ကုန်ကုန် သွားတာကို တွေ့သိရတယ်။ အဲဒီလို ခဏမစဲ ပျက်သွားတဲ့ ဖောင်းရုပ် ပိန်ရုပ်ဟာ မြဲသလား မမြဲတာ လား၊ (မမြဲပါဘုရား)။

လက်ခြေကို ကွေးဆဲ ဆန့်ဆဲမှာလဲ ကွေးတယ် ကွေးတယ်၊ ဆန့်တယ် ဆန့်တယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါ ကွေးစနဲ့ ကွေးဆုံး၊ ဆန့်စနဲ့ ဆန့်ဆုံးကို မတွေ့ရ မသိရဘူးလား၊ (တွေ့ရ သိရပါတယ် ဘုရား)။ အဲဒါ မပြတ်မှတ်နေလို့ သိတာ၊ မမှတ်ပဲ အလွတ်နေတဲ့သူမှာ ဆိုယင် သူ ဟာသူ လက်ခြေ ကွေး တာ ဆန့်တာကို လုံးလုံး မသိဘဲလဲ ရှိတယ်။ သိပြန်ယင်လဲ အစနဲ့ အဆုံး နဲ့ ပိုင်းခြားပြီး မသိဘူး၊ မကွေးခင် မဆန့်ခင်က လက်ကပဲ ကွေးဆန့်ပြီး သည် တိုင်အောင် ရှိမြဲ ရှိနေတယ်လို့ ထင်နေတာဘဲ။ ကွေးတယ် ဆန့် တယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါ တရွေ့ ချင်း ရွေ့ ရွေ့ လာတာကိုလဲ မတွေ့ရ မသိရ ဘူးလား၊ (တွေ့ရ သိရပါတယ်ဘုရား)။ ကွေးတိုင်း ဆန့်တိုင်း တောင့်တင်း လှုပ်ရှားမှု စပြီး ပေါ်လာတာက ဝါယောရုပ်၏ ဖြစ်မှုဘဲ၊ ကုန်ဆုံး ကုန်ဆုံးသွားတာက ဝါယောရုပ်၏ ပျက်မှုဘဲ။ ကွေးတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါ ကွေးစနဲ့ ကွေးဆုံးကို သိတာက ဝါယောရုပ်၏ အဖြစ်အပျက်ကို သိတာဘဲ၊ ဆန့်တယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါ ဆန့်စနဲ့ ဆန့်ဆုံးကို သိတာလဲ ဝါယောရုပ်၏ အဖြစ်အပျက်ကို သိတာဘဲ။ တကွေး တဆန့်အတွင်းမှာ တရွေ့ ချင်း တရွေ့ ချင်း အစအဆုံးနဲ့ ပိုင်းခြားပြီး သိသိသွားတာလဲ တောင့်တင်း လှုပ်ရှား ဝါယောရုပ်၏ အဖြစ်အပျက်ကို သိသိသွားတာဘဲ။ အဲဒီတော့ ကွေးတိုင်း ဆန့်တိုင်း တရွေ့ ချင်း ဖြစ်ပျက်သွားတယ် မဟုတ်လား၊

(ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား) အဲဒီလို တရွေ့ချင်း ဖြစ်ပျက်သွားတဲ့ ကွေးရုပ် ဆန့်ရုပ်ဟာ မြဲသလား မမြဲတာလား၊ (မမြဲပါဘုရား)။ အဲဒီခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေလို့ မမြဲဘူးဆိုတာကို မရှုမမှတ်ပဲ သိနိုင်ပါ့မလား၊ (မသိနိုင်ပါ ဘုရား)။

သွားနေဆဲ၌ ညာလှမ်းတယ် ဗယ်လှမ်းတယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေတဲ့ သူမှာ ခြေလှမ်းတိုင်း၏ အစနဲ့ အဆုံးကို ပိုင်းခြားပြီး သိရတယ်၊ အဲဒါ ဟာ ခြေလှမ်းလို့ ခေါ်တဲ့ တောင့်တင်း လှုပ်ရှားမှု ဝါယောရုပ်၏ အဖြစ် အပျက်ကို သိတာဘဲ၊ ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ်လို့ ရှုမှတ်နေသူမှာလဲ ကြွစနဲ့ ကြွဆုံး လှမ်းစနဲ့ လှမ်းဆုံး ချစနဲ့ ချဆုံးများကို ပိုင်းခြားပြီး သိရ တယ်၊ အဲဒါလဲ ဝါယောရုပ်၏ အဖြစ်အပျက်ကို သိတာပါဘဲ။ တရိပ်ရိပ် နဲ့ တရွေ့ချင်း ရွေ့ ရွေ့ သွားတာကို သိတာလဲ ဝါယောရုပ်၏ အဖြစ် အပျက်ကို သိတာဘဲ။ အဲဒီတော့ ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း တပိုင်း ချင်း ဖြစ်ပြီး ပျက်သွားတဲ့ ခြေလှမ်း ဝါယောရုပ်ဟာ မြဲသလား မမြဲ တာလား။ (မမြဲပါဘုရား)။

ကိုယ်ထဲက ထင်ရှားတဲ့ အတွေ့အထိတခုခုကို ရှုမိတဲ့အခါ ထိလိုက် ပျောက်လိုက်၊ ထိလိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့ သိသိသွားတာလဲ ထိသိမှုနဲ့ စပ် တဲ့ ရုပ်နာမ်များ၏ အဖြစ်အပျက်ကို သိသိသွားတာဘဲ။ အဲဒီလို သိတော့ ထိသိမှု၏ တည်ရာ ကိုယ်အကြည်ရုပ်၏ အဖြစ်အပျက်ကိုလဲ သိတယ်၊ ထိသိရတဲ့ အတွေ့ရုပ်၏ အဖြစ်အပျက်ကိုလဲ သိတယ်၊ အဲဒီလို ထိသိတိုင်း ထိသိတိုင်း အသစ် အသစ်ပေါ်ပေါ်ပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတဲ့ ရုပ်ဟာ မြဲသလား မမြဲတာလား၊ (မမြဲပါဘုရား)။

ကြားဆဲ၌ ကြားတယ် ကြားတယ်လို့ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ကြားရတဲ့ အသံကလေး အသစ်အသစ် ပေါ်ပေါ်လာပြီးတော့ ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရ သိရတယ် မဟုတ်လား၊ အဲဒါဟာ ကြားရတဲ့ အသံရုပ်၏ အဖြစ် အပျက်ကို သိသိသွားတာဘဲ၊ အဲဒီလို ကြားတိုင်း ကြားတိုင်း အသစ်အသစ်

ပေါ်ပေါ်ပြီးပျောက်ပျောက်သွားတဲ့အသံရုပ်ဟာ မြဲသလား၊ မမြဲတာလား (မမြဲပါဘုရား)။ အဲဒီအသံရုပ်နဲ့အတူပင် အသံထင်ပေါ်ရာဖြစ်တဲ့ နားရုပ်ကလဲ ပြိုင်တူဖြစ်ပြီး ပြိုင်တူ ပျက်သွားတာဘဲ။ ဒါကြောင့် အသံရုပ်၏ အဖြစ်အပျက်ကိုသိယင် နားရုပ်၏ အဖြစ်အပျက်ကို သိတယ်လို့ဘဲ ဆိုရတယ်။ အဲဒီတော့ ကြားတိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ ကြားတယ် ကြားတယ်လို့ မှတ်သိနေတဲ့ ယောဂီဟာ အသံရုပ်မမြဲတာကို သိသလိုပင် နားရုပ်မမြဲတာကိုလဲ သိသိသွားတာဘဲ။ ဆန်စက်မှ ဥသြသံ ခွေးအူတဲအသံစသည်ကို ကြားရတဲ့အခါ ပကတိလူတွေမှာ အကြာကြီး အရှည်ကြီး ကြားနေရတယ်လို့ ထင်ကြတယ်။ ဝိပဿနာဉာဏ်ထက်သန်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ အသံရှည်ကြီး မဟုတ်ပဲ တပိုင်းစီ တပိုင်းစီ ပြတ်ပြတ်ပြီးထင်တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို အသံရုပ်ကိုလဲ ယောဂီက လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပျက်နေတယ်လို့ သိရတယ်။

ထို့အတူပင် မြင်ဆဲ၌ မြင်တယ် မြင်တယ်လို့ ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာ ဝိပဿနာဉာဏ် အထူးထက်သန်နေယင် မြင်သိတာနဲ့ မြင်ရတာဟာ ချက်ခြင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတယ်လို့ သိရတယ်။ အဲဒီလို ခဏမစဲအသစ်အသစ် ဖြစ်ပျက်သွားတဲ့ အဆင်းရုပ်ဟာ မြဲသလား မမြဲတာလား၊ (မမြဲပါဘုရား)။ အဲဒီမြင်ရတဲ့ အဆင်းနဲ့ပြိုင်တူပင် ဖြစ်ပျက်သွားတဲ့ မျက်စိအကြည့်ရုပ်ကော မြဲသလား မမြဲတာလား၊ (မမြဲပါဘုရား)။

စားသောက်နေယင်း အရသာသိရတော့ သိတယ် သိတယ်လို့ ရှုမှတ်နေတဲ့ယောဂီမှာ အဲဒီပေါ်လာတဲ့ အရသာကလေး ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရသိရတယ်။ အဲဒီလို အသစ်အသစ်ပေါ်ပေါ်ပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတဲ့အရသာရုပ်ဟာ မြဲသလား မမြဲတာလား၊ (မမြဲပါ အရှင်ဘုရား) ၊ အဲဒီအရသာရုပ် မမြဲပုံကတော့ အလွန်ပင် ထင်ရှားနေပါတယ်။ ဘယ်လိုကောင်းတဲ့ အရသာဘဲဖြစ်ဖြစ် လျှာပေါ်မှာ တခဏလေးဘဲ၊ ဘာမှမကြာဘူး ပျောက်သွားတော့တာဘဲ။ အဲဒီအရသာလိုဘဲ အရသာ ပေါ်ရာဖြစ်တဲ့ လျှာရုပ်ကလဲ ပြိုင်တူပင် ဖြစ်ပျက်သွားတယ်။ ဒါကြောင့် အရသာရုပ် မမြဲတာကို သိယင် လျှာရုပ်မမြဲတာကိုလဲ သိသွားတော့တာဘဲ။

အနံ့ကို နံသိတဲ့အခါလဲ ရှုမှတ်နေတဲ့ယောဂီမှာ နံယင်း ပျောက်ယင်း၊ နံယင်း ပျောက်ယင်းနဲ့ အနံ့ရုပ် အသစ်အသစ် ဖြစ်ပျက်နေတာကို သိရတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားတဲ့ အနံ့ရုပ်ဟာ မြဲသလား မမြဲတာလား၊ (မမြဲပါဘုရား)။ အဲဒီ အနံ့နဲ့ပြိုင်တူ ပျက်သွားတဲ့ နှာခေါင်း အကြည်ရုပ်ကော မြဲသလား မမြဲတာလား၊ (မမြဲပါဘုရား)။

ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ်နေယင်း စိတ်ကူးကြံစည်မှု ဖြစ်လာယင် အဲဒီစိတ်ကူး ကြံစည်မှုကို စိတ်ကူးတယ် ကြံတယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေယင်း စိတ်အကြံတွေ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရ သိရတယ်။ အဲဒီစိတ်ကူးကြံသိမှု ပျောက်ပျောက်သွားတိုင်း အဲဒီ စိတ်၏ မှီရာရုပ်လဲ ပျောက်ပျောက်သွားတာဘဲ။ အဲဒီလို စိတ်အကြံဖြစ်တိုင်း အသစ်အသစ်ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတဲ့ မှီရာရုပ်ဟာ မြဲသလား မမြဲတာလား၊ (မမြဲပါ အရှင်ဘုရား)။

ယခုပြောလာခဲ့တာဟာ ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်ကို မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီများကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် တွေ့သိပြီး မမြဲဘူးလို့ ဖြေနိုင်တဲ့ ရုပ်တရားများ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ အဲဒါက အပေါင်းလိုက်အားဖြင့် ပြောမယ်ဆိုယင် မိမိတို့၏ တကိုယ်လုံးက ရုပ်တွေပါဘဲ။ အဲဒီရုပ်တွေဟာ မြင်တိုင်းကြားတိုင်း နံတိုင်း စားသိတိုင်း ထိသိတိုင်း ကြံသိတိုင်း ခဏမစဲ အသစ် အသစ်ဖြစ် ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားနေတဲ့သဘောတရားတွေဘဲ။ မိမိကိုယ်ထဲကရုပ်တွေလိုပင် သူ့ဘဝကိုယ်က ရုပ်တွေလဲ ပြိုင်တူပင် ဖြစ်ပျက် နေကြတာဘဲ။ သက်မဲ့ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်က ရုပ်တွေလဲ ပြိုင်တူပင် ဖြစ်ပျက် နေကြတာဘဲ။ ဥပမာ အားဖြင့် ကြားတယ် ကြားတယ်လို့ ရှုမှတ်နေယင်း ကြားရတဲ့ အသံရုပ်တွေ ပျက်ပျက်သွားသလိုပင် မိမိသန္တာန်ကရော တလောကလုံးကရော အခြားရုပ်တွေလဲ ပြိုင်တူပင် ပျက်ပျက်သွားကြတာချည်းဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို ပျက်ပျက်သွားလို့ မမြဲတဲ့ရုပ်တွေကို မြတ်စွာဘုရားက “ရုပ်ဟာ မြဲ

သလား မမြဲသလား” လို့ မေးတော်မူတယ်။ ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတော်များက ကိုယ်တိုင်တွေ့ သိပြီးဖြစ်နေတဲ့ အတွက် “မမြဲပါဘုရား” လို့ ဖြေကြတယ်။ ဘုန်းကြီးကလဲ ယခု တရားနာ ပရိသတ်တွေကို မေးကြည့်မယ်။ မိမိတို့ သန္တာန်က ရုပ်ဟာ မြဲသလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)၊ သူတပါးတို့ သန္တာန်က ရုပ်တွေကော မြဲသလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား) တလောကလုံးက ရုပ်ကော မြဲသလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)။

အနိစ္စလက္ခဏာ

အဲဒါဟာ အနိစ္စလက္ခဏာနဲ့ ဆိုင်တဲ့မေးခွန်းဘဲ။ အဲဒီအနိစ္စ လက္ခဏာက အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ ဒီအနိစ္စလက္ခဏာကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိယင်ဒုက္ခလက္ခဏာ အနတ္တလက္ခဏာတွေကိုလဲ သိတော့တာပါ။ အနိစ္စလက္ခဏာဆိုတာ မမြဲဘူးလို့ မှတ်သားရကြောင်းဖြစ်တဲ့ အခြင်းအရာဘဲ။ အဲဒါက ဘယ်လိုဟာလဲဆိုယင် “ဟုတ္တာ အဘာဝါကာရော အနိစ္စလက္ခဏံ” လို့ အဋ္ဌကထာများမှာ ပြဆိုထားပါတယ်။

ဟုတ္တာ-မူလက မရှိသေးပဲ ရှိလာ-ဖြစ်လာပြီး၍၊ အဘာဝါကာရော-မရှိတော့ပဲ ကွယ်ပျောက်သွားသော အခြင်းအရာ ပျက်သွားသော အခြင်းအရာသည်။ အနိစ္စလက္ခဏံ-အနိစ္စလက္ခဏာမည်ပါတယ် တဲ့။ မိုးတိမ်ထဲက လက်ကနဲပေါ်လာတဲ့ လျှပ်ရောင်ဆိုတာ မြင်ဘူးကြတာ ချည်းဘဲ၊ အဲဒီ လျှပ်ရောင်ဟာ မူလက မရှိသေးဘူး မဟုတ်လား၊ အဲဒီမရှိရာကနေ ပြီး လက်ကနဲပေါ်လာတယ်။ အဲဒီလို ပေါ်လာပြီးတော့ တည်နေရဲ့လား၊ (တည်မနေပါဘုရား)။ အဲဒီလျှပ်ရောင်ဟာ မူလကမရှိသေးပဲ လက်ကနဲပေါ်လာပြီး ကွယ်ပျောက်သွားတာလိုပင် ပေါ်လာပြီး ပျောက်သွားတဲ့ အခြင်းအရာဟာ အနိစ္စလက္ခဏာ ပါဘဲတဲ့။ ဘယ်အရာမဆို အသစ်ပေါ်လာပြီး ပျောက်သွားယင် မမြဲတာချည်းဘဲလို့ မှတ်သားစရာ အထိမ်းအမှတ် လက္ခဏာပါ။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက “ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် ကွယ်ပျောက်သွားတာက အနိစ္စလက္ခဏာ” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် ကွယ်ပျောက်သွားတာက အနိစ္စလက္ခဏာ။

အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်

မြင်ဆဲ ကြားဆဲ စသည်မှာ မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီဟာ “အသစ် ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ကွယ်ပျောက်သွားတယ်” ဆိုတဲ့ အဲဒီ အနိစ္စာနုပဿနာကို တွေ့ရမှ မမြဲဘူးဆိုတာကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိရတယ်။ အဲဒီလို ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်ဖြင့်ပင် မမြဲဘူးလို့ သိမှ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်အစစ် ဖြစ်တယ်။ အဲဒါ ကိုလဲ “ရှုမှတ်ဆဲမှာ ကွယ်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရ၍ မမြဲဟု သိတာက အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရ မယ်။

ရှုမှတ်ဆဲမှာ ကွယ်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရ၍ မမြဲဟု သိတာက အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်။

အဲဒီ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်အစစ်ဖြစ်အောင်လို့ မြတ်စွာဘုရားက “ရုပ် ဟာ မြဲသလား မမြဲသလား” ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို မေးတော်မူတာဘဲ။ အဲဒီ မေးခွန်းအကြောင်းကတော့ ပြည့်စုံလောက်ပါပြီ။ ယခု ဒုက္ခလက္ခဏာမေး ခွန်းရဲ့ ပါဠိကို အနက်ပြန်ပြမယ်။

ပန-ထို့ပြင်၊ ယံ-အကြင်တရားသည်၊ အနိစ္စံ-မမြဲ၊ တံ-ထိုမမြဲသော တရားသည်၊ ဒုက္ခံ ဝါ-ဆင်းရဲလော၊ သုခံ ဝါ-ချမ်းသာလော၊ ဣတိ-ဤ သို့ မေးတော်မူ၏။ ဒုက္ခံ ဘဇ္ဇေ-ဆင်းရဲပါ အရှင်ဘုရား-တဲ့။

ဒုက္ခ ၂-မျိုး

ဒီနေရာမှာ ဒုက္ခဆိုတာက-အခံခက်တဲ့ ဆင်းရဲလဲရှိတယ်။ ကြောက် ဖွယ်ကောင်းလို့ လက်မခံချင်စရာ ရှုံ့မှန်းစရာ ဆင်းရဲလဲရှိတယ်။ အဲဒီ ဆင်းရဲ ၂-မျိုးထဲက ခဏမစဲဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားလို့ မမြဲတဲ့သဘောကတော့ အခံခက်တဲ့ဆင်းရဲမျိုး မဟုတ်ဘူး။ “ဒုက္ခံ ဘယဇ္ဇေန-ကြောက်ဖွယ် ကောင်းသောကြောင့် ဆင်းရဲမည်တယ်လို့ ပြဆိုထားတဲ့ ဒေသနာတော် နှင့်အညီဖြစ်လိုက် ပျက်လိုက်နဲ့ ကြောက်စရာကောင်းသောကြောင့် ဒုက္ခလို့

ဆိုရတဲ့ ဆင်းရဲဘဲ။ ဗမာလို မကောင်းဘူးဆိုတဲ့ စကားနဲ့ သဘောတူတဲ့ ဝေါဟာရပါတဲ။ ထို့အတူပင် သုခဆိုတာလဲ ဒီနေရာမှာ ကောင်းတယ်ဆိုတဲ့ ဗမာစကားနဲ့ သဘောတူတဲ့ ဝေါဟာရပါတဲ။ ဒါကြောင့် “မမြဲတဲ့တရားဟာ ဆင်းရဲလား ချမ်းသာလား” ဆိုတာ “မကောင်းတာလား ကောင်းတာလား” ဆိုတဲ့ ဗမာစကားနဲ့ သဘောတူပါတဲ။ အဲဒီအမေးကို ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်း တော်များက “ဆင်းရဲပါဘုရား” လို့ ဖြေကြတယ်။ အဲဒီမှာလဲ ဗမာလို ဆိုယင်တော့ “မကောင်းပါဘုရား” လို့ ဆိုလိုတာပါတဲ။

ဘာကြောင့် ဒုက္ခလို့ မကောင်းတာလို့ ဆိုရပါသလဲဆိုတော့-ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေလို့ မမြဲတဲ့အတွက် ကြောက်စရာမို့ မကောင်းတာပါတဲ။ ယခု လူတွေက ကောင်းတယ် ချမ်းသာတယ်လို့ ထင်နေကြတာဟာ ကြာရှည်စွာ တည်နေတယ်၊ အမြဲတမ်းတည်နေတယ် ထင်ကြလို့ပါတဲ။ တစက္ကန့်မျှတောင် မတည်ပဲ ခဏမစဲ ပျက်နေတယ် ဆိုတာ သိရယင် ချမ်းသာတယ် ကောင်းတယ်လို့ ဘယ်မှာ ထင်နိုင်ကြပါမလဲ။ အဲဒီလို ခဏမစဲ ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တရားတွေကို အထည်ကိုယ်လုပ်ပြီး နေကြရတာဟာ ရုပ်နာမ်အသစ် နောက်ထပ် မဖြစ်လာယင် ဘယ်အချိန်မဆို သေနိုင်တဲ့အတွက် အမှန်အတိုင်းသိယင် ကြောက်စရာဘဲ။ ဘယ်ဟာလိုလဲဆိုယင်- ပြို့လု ပြို့ခါနီး ဆွေးမြည့်နေတဲ့ တိုက်အိုကြီးထဲ ဝင်နေရမယ်ဆိုယင် ကြောက်စရာ ကောင်းသလိုပါတဲ။ အဲဒီ တိုက်အိုကမှ မပျက်သေးပဲ ရက်ပိုင်း လပိုင်း နှစ်ပိုင်းနဲ့ တည်နေနိုင်ဘွယ် ရှိသေးတယ်။ ကိုယ်ထဲက ရုပ်နာမ်တွေကတော့ တစက္ကန့်လောက်တောင် မတည်ပဲ ပျက်ပျက်နေကြတဲ့အတွက် သာပြီး ကြောက်စရာကောင်းတာပေါ့။ အဲဒီလို ကြောက်စရာကောင်းတဲ့အတွက် ဒုက္ခ-ဆင်းရဲလို့ ဆိုရတာဘဲ။ “နှစ်သက်စရာ အားကိုးစရာ မရှိဘူး၊ ဘာမျှ မကောင်းတဲ့တရား” လို့ ဆိုလိုတာပါတဲ။

ဒုက္ခလက္ခဏာ

ဒီနေရာမှာ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲလို့ သိမှတ်စရာလက္ခဏာက ဘာလဲလို့ ဆိုယံင်၊ “အဘိဏ္ဍသမ္ပုဋ္ဌိပိဋနာကာရော ဒုက္ခလက္ခဏံ”လို့ ဆိုထားတဲ့ အဋ္ဌကထာ စကားအတိုင်းပါ။ အဘိဏ္ဍသမ္ပုဋ္ဌိပိဋနာကာရော-မပြတ် နှိပ်စက်သော အခြင်းအရာသည်၊ ဒုက္ခလက္ခဏံ-ဆင်းရဲဟု မှတ်သိရကြောင်း လက္ခဏာ မည်ပါတယ် တဲ့။ မပြတ်နှိပ်စက်တယ် ဆိုတာ ဖြစ်မှု ပျက်မှုက မပြတ်နှိပ်စက်နေတာပါ။ ဖြစ်မှု ပျက်မှုက နှိပ်စက်တယ် ဆိုတာလဲ ရုပ်နာမ်တရားတိုင်း ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားတာကို ဆိုတာပါ။ အဲဒီလို ဖြစ်လိုက် ပျက်လိုက်နဲ့ အနှိပ်စက်ခံရတဲ့ ရုပ်နာမ်သဘောတရား ဟူသမျှကို ဒုက္ခ-ဆင်းရဲလို့ မကောင်းတဲ့တရားလို့ အသိအမှတ် ပြုရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဖြစ်မှု ပျက်မှု မကင်းတာဟာ ဒုက္ခလက္ခဏာပါ။ အဲဒါကို “ဖြစ်ပျက်နှစ်ရပ် မပြတ်နှိပ်စက်တာက ဒုက္ခလက္ခဏာ”လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဖြစ်ပျက်နှစ်ရပ် မပြတ်နှိပ်စက်တာက ဒုက္ခလက္ခဏာ။

ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်

အဲဒီ ဒုက္ခလက္ခဏာကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့ပြီးတော့ ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲတဲ့ မကောင်းတဲ့တရားဘဲ နှစ်သက်ဖွယ် အားကိုးဖွယ်မရှိတဲ့ တရားဘဲလို့ သိမြင်တာဟာ ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ် အစစ်ပါ။ အဲဒါကိုလဲ “ရှုမှတ်ဆဲမှာ ဖြစ်ပျက်နေတာကို တွေ့ရ၍ ဆင်းရဲဟု သိတာက ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ရှုမှတ်ဆဲမှာ ဖြစ်ပျက်နေတာကို တွေ့ရ၍ ဆင်းရဲဟု သိတာက ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်။

အဲဒီ ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ် ဖြစ်ပုံကတော့-ရှေ့နားပိုင်းက ပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်း ဖောင်းတာ ပိန်တာမှစပြီး ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်ကို မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့

ယောဂီဟာ ဖောင်းတာ ပိန်တာ ကွေးတာ ဆန့်တာ ကြွတာ လှမ်းတာ ချတာ စသည်တွေလဲ တရိပ်ရိပ်နဲ့ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတာကို တွေ့နေရ တယ်။ ထိသိတိုင်း ကြားတိုင်း မြင်တိုင်း စာသိတိုင်း စသည်မှလဲ ခဏ မစဲ ဖြစ်ပျက်နေတာကိုသာ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလို တွေ့ရတော့ ရုပ်နာမ် သဘောတရားတွေကို ဖြစ်မှု ပျက်မှုက မပြုတ်နှိပ်စက်နေသလိုပင် ထင်မြင်လာတယ်။ ဘယ်အချိန်မဆို သေပျက် သွားနိုင်တဲ့အတွက် ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ ဆင်းရဲတွေချည်းဘဲလို့လဲ သိမြင် သဘောကျ လာတယ်။ အဲဒါဟာ ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်အစစ်ပါဘဲ။ အဲဒီ ဒုက္ခာ- နုပဿနာဉာဏ်အစစ် ဖြစ်အောင်လို့ မြတ်စွာဘုရားရှင်က “မမြဲတဲ့ ရုပ်တရားဟာ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲလား၊ သုခ-ချမ်းသာလား” လို့ မေးတော် မူတာပါဘဲ။ ဒီဒုက္ခအကြောင်းကိုတော့ ရုပ်သည် အတ္တကောင်မဟုတ် စသည်ဖြင့် ဟောခဲ့တဲ့ အပိုဒ်များမှာ “အတ္တကောင်မဟုတ်သောကြောင့် ရုပ်သည် နှိပ်စက်ဖို့ရာ ဖြစ်နေချေသည်” အစရှိသော စကားရပ်တို့ဖြင့်ပင် ထင်ရှား ပြခဲ့ပြီးလဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရုပ်ဟာ ကြောက်စရာဆင်းရဲ မျှဖြစ်ကြောင်း အလွန်ပင် ထင်ရှားနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်း တော်များက ဆင်းရဲပါ အရှင်ဘုရားလို့ ဖြေကြပါတယ်။ အဲဒီ အကြောင်း ကတော့ ကောင်းကောင်း နားလည်လောက်ပါပြီ။ အဲဒီလို အနိစ္စ ဒုက္ခမျှ ဖြစ်တဲ့တရားကို ငါ့ဥစ္စာအနေ၊ ငါ အနေ၊ ငါ့ အတ္တအနေဖြင့် မရှုမြင် မထင် မှတ်သင့်ကြောင်း ဖော်ပြတဲ့စာပိုဒ်ကို အနက်ပြန်ပြပါမယ်။

ပန-ထိုမှတပါး၊ ယံ-အကြင်တရားသည်၊ အနိစ္စံ-မမြဲ၊ ဒုက္ခံ-ဆင်းရဲ တည်း၊ ဝိပရိဏာမ ဓမ္မံ - ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိ၏၊ တံ- ထို မမြဲ ဆင်းရဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်သော တရားကို၊ တေံ မမ- ဤအရာဟာ ငါ့ဥစ္စာ၊ ဧသော အဟံ အသို့-ဤအရာဟာ ငါဖြစ်သည်၊ ဧသော မေ အတ္တာတိ-ဤအရာဟာ ငါ့ အတ္တဟူ၍၊ သမနုပဿိတုံ-ရှုမြင် ထင်မှတ်ခြင်းငှါ၊ ကလ္လံ နု-ထိုက်တန် သင့်လျော်ပါမည်လော။ ဣတိ-ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ နော ဟေတံ ဘန္တေ - ထိုသို့ရှုရန် မထိုက်တန် မသင့်လျော် ပါဘုရား တဲ့။

ငါ့ဟာလို့ထင်တာ တဏှာစွဲ

အဲဒီ စကားရပ်ထဲမှာ ငါ့ဥစ္စာလို့ ထင်တာက တဏှာစွဲဘဲ၊ ငါ ဖြစ်
 တယ်လို့ စွဲလမ်းတာက မာနစွဲဘဲ၊ ငါ့အတ္တလို့ စွဲလမ်းတာက ဒိဋ္ဌိစွဲဘဲ။
 တဏှာဖြင့် သာယာနှစ်သက်ယင် ကိုယ့်ဥစ္စာမဟုတ်ပေမဲ့ ကိုယ့်ဥစ္စာအနေ
 နဲ့ပဲ သိမ်းပိုက်ပြီး သာယာနှစ်သက်တယ်၊ ဥပမာ ဈေးထဲသွားကြည့်တဲ့
 သူဟာ လိုချင်နှစ်သက်တဲ့ ပစ္စည်းကို တွေ့ရယင် ကိုယ့်ဟာအနေနဲ့ပင်
 သိမ်းပိုက်ပြီး နှစ်သက်တာဘဲ၊ အင်္ကျီ လုံချည်ဆိုယင် စိတ်ကူးဖြင့် ဝတ်
 ကြည့်တယ်၊ ဘိနပ်ဆိုယင် စိတ်ကူးဖြင့် စီးကြည့်တယ်၊ သက်မဲ့ သက်ရှိ
 ပစ္စည်းဟူသမျှကို သာယာနှစ်သက်ယင် ဒီလိုချည်းဘဲ၊ ကိုယ့်ဟာအနေနဲ့
 သိမ်းပိုက်ပြီး သာယာနှစ်သက်တာဘဲ၊ ဒါကြောင့် မမြဲ ဆင်းရဲဖောက်ပြန်
 တတ်တဲ့တရားကို ငါ့ဥစ္စာအနေဖြင့် သိမ်းပိုက်ပြီး နှစ်သက်သာယာနေရန်
 သင့်ပါမလားလို့ မေးတော်မူတာပါဘဲ။ အဲဒီအမေးဖြင့် ကြောက်ဖွယ်
 ဆင်းရဲကို သာယာနှစ်သက်ရန် သင့်ပါမလားလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ယခု မိမိတို့သန္တာန်မှာ ရှိနေတဲ့ရုပ်တွေဟာ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေ
 တယ်၊ အဲဒီလို ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတာကို အမှန်အတိုင်းသိယင် ခုတင်က
 ပြောခဲ့တဲ့ တိုက်အိမ်အိုကြီးထဲ ဝင်နေရတာလို ကြောက်စရာဘဲ၊ ယခု
 ကောင်းနေပေမဲ့ အကြောင်း မညီညွတ်ယင် တမျိုးတမည်ဖြစ်ပြီး မနေ
 သာ မထိုင်သာလဲ ဖြစ်သွားတတ်တာဘဲ၊ အဲဒီလို တခဏမျှ မတည်မမြဲ
 ပြောင်းလဲနေလို့ ကြောက်စရာဆင်းရဲမှန်းသိယင် သာယာနှစ်သက်စရာ
 ဘယ်ရှိမလဲ၊ နာရီပိုင်း ရက်ပိုင်း မကြာမီမှာပင် လူနာကြီး ဖြစ်တော့မည့်
 သူကို အိမ်ထောင်ဘက်အဖြစ်ဖြင့် သာယာလက်ခံနိုင်ပါ့မလား၊ မကြာမီ
 သေသွားမည့်သူကို အိမ်ထောင်ဘက်အဖြစ်ဖြင့် သာယာလက်ခံနိုင်ပါ့
 မလား၊ တကယ်သိယင် ဘယ်သူမှ မသာမယာ လက်မခံနိုင်ပါဘူး။ အဲဒါ
 လိုဘဲ ဖြစ်ပျက်သမျှ ရုပ်နာမ်တွေကို မပြတ်ရှုနေတဲ့ ယောဂီမှာ ခဏမစဲ
 ပျက်ပျက်သွားတဲ့ ရုပ်တွေကို တွေ့ရတဲ့အတွက် ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲ ထင်

လာတယ်၊ အဲဒီလို ဆင်းရဲထင်နေတော့ ဘယ်ရုပ်ကိုမှ ကိုယ့်ဟာအနေဖြင့် မသာယာ မသိမ်းပိုက်လိုတော့ဘူး။

ဒါကြောင့် ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်များက အဲဒီလို ရုပ်ကို ကိုယ့်ဟာအနေ ဖြင့် သာယာသိမ်းပိုက်ရန် မသင့်ပါဘုရားလို့ ဖြေကြပါတယ်။ အဲဒါဟာ ဒုက္ခလက္ခဏာကို သိမြင်ပြီး ချမ်းသာသူအနေ ကောင်းတဲ့အနေဖြင့် မသာယာ မနှစ်သက်သင့်ပုံကို ပြတဲ့ အမေး အဖြေပါဘဲ။

ငါ့ဘဲလို့ထင်တာ မာနစွဲ

သော-ဤအရာသည်၊ အဟံ အသ္မိ-ငါဖြစ်သည်-လို့ ထင်တာက ကတော့ မာနစွဲဘဲ၊ ကြည်လင်တဲ့မျက်စိ-နားစသည် ကောင်းတဲ့အဆင်း -အသံစသည်တို့ကို မှီပြီးတော့ ငါ မျက်စိကောင်းတယ် နားကောင်း တယ် အဆင်းလှတယ် အသံကောင်းတယ် ကျန်းမာတယ် အားကောင်း တယ်-စသည်ဖြင့် မာန်တက်တာမျိုးပါဘဲ၊ အဲဒီလို ရုပ်ကို မှီပြီး မာန် တက်ရန် သင့်ပါ့မလားတဲ့။

မာန်တက်တယ်ဆိုတာ အမြဲရှိနေတယ် မြဲတယ်ထင်ပြီး တက်တာဘဲ၊ အဲဒီ မျက်စိရုပ် နားရုပ် အဆင်းရုပ် စသည်ကို အမြဲတည်ရှိနေတယ် ထင်ပြီး မာန်တက်တာပါဘဲ။ ဥပမာအားဖြင့် လူတယောက်မှာ ရွှေ ငွေ စသည် တော်တော်များများကို တနေရာ၌ သိမ်းထားတယ် ဆိုပါတော့၊ အဲဒီပစ္စည်းတွေကို တိတ်တိတ် ခိုးယူသွားလို့ မရှိတော့ပေမဲ့ ပစ္စည်းရှင်က သူ့သိမ်းထားတဲ့အတိုင်း ရှိနေတယ်ထင်ယင် ငါ့မှာ ရွှေတွေ ငွေတွေများ စွာ ရှိတယ်လို့ ထင်ပြီး မာန်တက်နေနိုင်တယ်၊ ခိုးယူသွားလို့ မရှိတော့ဘူး ဆိုတာ သိရယင်တော့ အဲဒီလို မာန်တက်ဖွယ် မရှိတော့ပါဘူး။ အဲဒီ ဥပမာလိုပါဘဲ မြင်ဆဲ ကြားဆဲသည်က ထင်ရှားခဲ့တဲ့မျက်စိရုပ် စသည် ကို ရှိမြဲရှိနေတယ် ထင်ကြလို့ အဲဒီမျက်စိရုပ် စသည်ကို စွဲမှီပြီး မာန် တက်နေကြတာပါဘဲ။ မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ မြင်ပြီး

ပျောက်၊ ကြားပြီး ပျောက်စသည်ဖြင့် ချက်ခြင်းပင် ပျောက်ပျောက် သွားတာကိုချည်း တွေ့မြင်နေရတယ်။ အဲဒီတော့ ငါ့မျက်စိကောင်းတယ်၊ ငါ့လှုပ်တယ်စသည်ဖြင့် မာန်တက်စရာ မရှိတော့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် “ရုပ်ဟာ ငါ့ဖြစ်သည်” လို့ ထင်မြင်စွဲလမ်းရန် သင့်ပါ့မလားဆိုတဲ့ အမေးကို “မသင့် ပါဘုရား” လို့ ဖြေကြပါတယ်။

ဒီအမေးအဖြေဖြင့် “မြဲတယ်ထင်ယင် မာန်တက်တယ်၊ မမြဲဘူးလို့ သိယင် မာန်မတက်ဘူး” ဆိုတာကို သိစေပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့—

ငါ့ အတ္တလို့ ထင်တာ ဒိဋ္ဌိစွဲ

သော-ဤအရာသည်၊ မေ-ငါ၏၊ အတ္တာ-အတ္တဘဲလို့ ထင်မှတ် တာက ဒိဋ္ဌိစွဲဘဲ။ အဲဒါလဲ မိမိသန္တာန်က ရုပ်ကို အမြဲတည်နေတယ်၊ အလိုအတိုင်းဖြစ်နေတယ် ထင်လို့ စွဲလမ်းတာပါဘဲ။ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေ လို့ မမြဲတာချည်းဘဲ၊ မမြဲလို့ ဆင်းရဲချည်းဘဲ၊ ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန် တတ်တာချည်းဘဲလို့ သိနေယင်တော့ အဲဒီလို ရုပ်ကို အတ္တကောင် ငါ ကောင်အနေဖြင့် စွဲလမ်းစရာ မရှိတော့ပါဘူး။ “ကောင်းတာချည်း ဖြစ် ပါစေ၊ မကောင်းတာ မဖြစ်ပါစေနဲ့၊ ရုပ်ကောင်းတွေ အမြဲတည်နေ ပါစေ” လို့ စီမံခန့်ခွဲ၍ မရတာကို သိမြင်ယင်လဲ ငါကောင်အနေဖြင့် စွဲလမ်း စရာမရှိတော့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် “ရုပ်ဟာ ငါ၏ အတ္တဘဲ” လို့ ထင်မြင် စွဲလမ်းရန် သင့်ပါ့မလား ဆိုတဲ့အမေးကို “ မသင့်ပါဘုရား” လို့ ဖြေကြ ပါတယ်။

ဒီမေးခွန်းဖြင့် “ခဏမစဲပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန် နေတာကို မသိယင် ရုပ်ကို အတ္တလို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းတယ်၊ သိယင်တော့ မစွဲလမ်းဘူး” ဆိုတာ ကို သိစေပါတယ်။ ဒီမေးခွန်း အရအားဖြင့် ခဏမစဲ ပြောင်းလဲဖောက် ပြန်ခြင်းကိုလဲ “အနတ္တဟု မှတ်သိရကြောင်း အနတ္တလက္ခဏာ” လို့ မှတ်ယူ သင့်ပါတယ်။

ယခု ထုတ်ပြခဲ့တဲ့ မေးခွန်းများအရ ဘုန်းကြီးက အကျဉ်းချုပ် မေးသွားမယ်၊ ပရိသတ်များက မိမိတို့သဘောကျ ထင်မြင်တဲ့အတိုင်း ဖြေကြရမယ်။

(၁) ပရိသတ်တို့၊ ရုပ်ဟာ မြဲသလား မမြဲသလား။ (မမြဲပါဘုရား)။

(၂) မမြဲတာဟာ ဆင်းရဲလား ချမ်းသာလား၊(ဆင်းရဲပါဘုရား)၊ မမြဲဘာဟာ မကောင်းတာလားကောင်းတာလား၊(မကောင်း တာပါဘုရား)။

(၃) မမြဲ ဆင်းရဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်တဲ့ဘုရားကို ဒါ ငါ့ဟာ ဘဲလို့ ထင်မှတ်ပြီး သာယာနှစ်သက်ရန် သင့်ပါ့မလား၊ (မသင့် ပါဘုရား)၊ ဒါဟာ ငါဘဲလို့ ထင်မှတ်ပြီး မာန်တက်ရန်ကော သင့်ပါ့မလား (မသင့်ပါဘုရား)၊ ဒါဟာ ငါ့အတ္တဘဲလို့ ထင် မှတ်ပြီး ယူဆစွဲလမ်းရန်ကော သင့်ပါ့မလား၊ (မသင့်ပါ ဘုရား)။

ယခု မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ မေးပုံနှင့် ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်တို့၏ ဖြေပုံ ပါဠိမှ မြန်မာပြန် သက်သက်ကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

မြဲမမြဲစသည် အမေးအဖြေ မြန်မာပြန်

ရဟန်းတို့၊ ဒါကို ဘယ်လိုထင်ကြသလဲ၊ ရုပ်ဟာ မြဲသလား မမြဲသလား၊ မမြဲပါဘုရား။ မမြဲတာဟာ ကြောက်ဖွယ် ဆင်းရဲ လား နှစ်သက်ဖွယ် ချမ်းသာလား၊ ကြောက်ဖွယ် ဆင်းရဲပါ ဘုရား။ မမြဲ ဆင်းရဲ ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်တတ်သောတရားကို “ ငါ့ဟာဟု ငါဟု ငါ့အတ္တဟု” ရှုမြင် ထင်မှတ်ရန် သင့်ပါ့မလား၊ မသင့်ပါဘုရား။

ခံစားမှု-ဝေဒနာဟာ မြဲသလား မမြဲသလား၊ မမြဲပါဘုရား။
မမြဲတာဟာ ကြောက်ဖွယ် ဆင်းရဲလား။ပ။ ရှုမြင်ထင်မှတ်ရန်
သင့်ပါ့မလား၊ မသင့်ပါဘုရား။

မှတ်သားမှု-သညာဟာ မြဲသလား မမြဲသလား၊ မမြဲပါ
ဘုရား။ မမြဲတာဟာ ကြောက်ဖွယ် ဆင်းရဲလား။ပ။ ရှုမြင်ထင်
မှတ်ရန် သင့်ပါ့မလား၊ မသင့်ပါဘုရား။

ပြုလုပ်အားထုတ်မှု-သင်္ခါရတွေဟာ မြဲသလား မမြဲသလား၊
မမြဲပါဘုရား။ မမြဲတာဟာ ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲလား။ပ။ ရှုမြင်
ရန် သင့်ပါ့မလား၊ မသင့်ပါဘုရား။

ကြံသိမှု-စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ မြဲသလား မမြဲသလား၊ မမြဲပါ
ဘုရား။ မမြဲတာဟာ ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲလား နှစ်သက်ဖွယ်ချမ်း
သာလား၊ ကြောက်ဖွယ် ဆင်းရဲပါဘုရား။ မမြဲဆင်းရဲပြောင်းလဲ
ဖောက်ပြန်ကုတ်သောတရားကို “ငါ့ဟာဟု၊ ငါဟု၊ ငါ့အတ္တဟု”
ရှုမြင် ထင်မှတ်ရန် သင့်ပါ့မလား၊ မသင့်ပါဘုရား။

ဒီကနေ့ ရှေ့ပိုင်းက အနတ္တလက္ခဏာနှင့် စပ်ပြီး ပြောလာခဲ့တယ်။
နောက်ပိုင်းကျတော့ အနတ္တလက္ခဏသုတ်က လက္ခဏာသုံးပါးလုံးပြဆိုထား
တဲ့စကားရပ်ကို ဟောလာခဲ့တယ်။ အမေးအဖြေ များပါတဲ့၊ အဲဒါဟာ
ရုပ်ခန္ဓာနှင့်စပ်ပြီး ဟောပြောချက်ကတော့ ပြည့်စုံသွားပါပြီ။ ဝေဒနာ-
က္ခန္ဓာ-စသည်နှင့် စပ်ပြီး အမေးအဖြေများကိုတော့ နောက်တကြိမ်ကျမှ
ဟောရမယ်။ ဒီကနေ့ကတော့ ဒီတင်ဘဲ ရပ်ပြီး တရားသိမ်းကြစို့။

ဤအနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကို ရှိသေစွာ နာယူမှတ်သား
ကြရသော ခမ္မသဝန ကုသိုလ်ကံစေတနာတို့၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့်
။ပ။ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု။
အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး
ပဉ္စမပိုင်း ပြီး၏။

အနုတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး

ဆဋ္ဌမပိုင်း

၁၃၂၅ခုနှစ် ဝါဆိုလကွယ်နှင့် ဝါခေါင်လဆန်း (၈) ရက်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနုသန္ဓေ

အနုတ္တလက္ခဏသုတ်ကို ဟောလာတာ ၅-ကြိမ် ရှိပြီ။ ခန္ဓာငါးပါးအတ္တ မဟုတ် အနုတ္တဖြစ်ကြောင်း ဟောထားတဲ့ ဒေသနာတော်ကို ဖွင့်ပြခဲ့ပြီ။ လက္ခဏာသုံးပါးလုံးပြတဲ့ ဒေသနာတော်မှ ရုပ်အကြောင်းကိုတော့ ဖွင့်ပြ ခဲ့ပြီ။ ဒီကနေ့ ဝေဒနာဟာ မြဲ မမြဲ မေးပုံက စပြီး ဟောရမယ်။ ဟော တော်မူပုံ ပါဠိကတော့—

ဝေဒနာမမြဲပုံ စသည် ပြဆိုချက်

ဝေဒနာ နိစ္စာဝါ အနိစ္စာ ဝါတိ။ အနိစ္စာ ဘန္တေ။
ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါတိ။ ဒုက္ခံ ဘန္တေ။
ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိကာမဓမ္မံ၊ ကလ္လံ နှု တံ သမနုပဿိ-
တံ “တေ မမ၊ ဧသောဟမသ္မိ၊ ဧသော မေ အတ္တာ”တိ။
နော ဟေတံ ဘန္တေ။

ဝေဒနာ- ခံစားမှု ဝေဒနာသည်၊ နိစ္စာဝါ- မြဲသလော၊ အနိစ္စာ ဝါ-မမြဲသလော၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ အနိစ္စာ ဘန္တေ-မမြဲပါ အရှင်ဘုရား။

မြတ်စွာဘုရားက ခံစားမှု ဝေဒနာဟာ မြဲသလား၊ မမြဲသလားလို့ မေးတော်မူတယ်။ ပဉ္စေဂ္ဂီ ရဟန်းတော်များက မမြဲပါဘုရားလို့ ဖြေကြ ပါတယ်။ ဝေဒနာအကြောင်းကို ရှေ့ပိုင်းများကလဲ ပြောသင့်သလောက် ပြောခဲ့ပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ ယခု သူ့ အလှည့်ကျနေတဲ့အခါ နံနံတော့ ထပ်ပြော ရဦးမှာဘဲ။ ခံစားမှု ဝေဒနာဆိုတာ ချမ်းသာတဲ့ ကောင်းတဲ့ ခံစားမှုက တပါး၊ ဆင်းရဲတဲ့ မကောင်းတဲ့ ခံစားမှုက တပါး၊ မဆင်းရဲ မချမ်းသာ အလယ် အလတ် ခံစားမှုက တပါး၊ ဒီလို သုံးပါး ရှိတယ်။ အဲဒီ ခံစားမှု ဝေဒနာ သုံးပါးလုံးကို ပကတိပုဂ္ဂိုလ်တွေက အမြဲတည်ရှိနေတဲ့ ငါ့ကောင် လို့ ထင်နေကြတယ်။ အဲဒီလို ထင်မြင် စွဲလမ်းနေတာကို နိဝါသီ အတ္တစွဲ ဝေဒကအတ္တစွဲလို့ ဆိုတာဘဲ။ အဲဒီ အတ္တစွဲ ဆောင်ပုဒ်များကို ဆိုကြ ရမယ်။

ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတမ်း တည်နေတဲ့ ငါ့ကောင် ရှိသည်
ဟု ထင်တာက နိဝါသီ အတ္တစွဲ။

အမိဝမ်းတွင်းကတည်းက သေသည်တိုင်အောင် ကိုယ်ထဲမှာ အသက် ရှင်နေတဲ့ ငါ့ကောင်ဆိုတာ ရှိနေတယ်လို့ ပကတိလူတွေက ထင်နေကြ တယ်။ တချို့ကတော့ သေပြီးတဲ့နောက်လဲ အမြဲ တည်ရှိနေတယ်လို့ ထင် နေကြကယ်။ အဲဒါဟာ နိဝါသီအတ္တစွဲဘဲ။ အဲဒီ အမြဲ တည်ရှိနေတဲ့ ငါ ကောင်ကပင် အကောင်း အဆိုးတွေကို ခံစားနေတယ်လို့ ဒီလိုလဲ ထင် နေကြတယ်။ အဲဒါက ဝေဒကအတ္တစွဲဘဲ။ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

အကောင်းအဆိုး ဟူသမျှကို ငါ့ကောင်ကပင် ခံစား
သည်ဟု ထင်တာက ဝေဒကအတ္တစွဲ။

ကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲမှာ ချမ်းသာနေတာလဲ ငါ့ဘဲ။ အဲဒီ ငါကဘဲ ရံခါ ဆင်းရဲတယ်။ ရံခါ မဆင်းရဲ မချမ်းသာ အလယ် အလတ် ဖြစ်နေတယ်လို့ ဒီလို ထင်နေကြတယ်။ အဲဒီတော့ ခံစားမှုဟာ မြဲနေတယ်လို့ ထင်နေ ကြတာပေါ့။ အမှန်ကတော့ ချမ်းသာနေတဲ့ အခါမှာ ဆင်းရဲမရှိဘူး။

အလယ် အလတ်လဲ မရှိဘူး၊ ဆင်းရဲနေတဲ့ အခါလဲ ချမ်းသာ မရှိဘူး၊ အလယ် အသတ်လဲ မရှိဘူး၊ အလယ် အလတ် မဆင်းရဲ မချမ်းသာဖြစ် နေတဲ့ အခါလဲ ချမ်းသာ မရှိဘူး၊ ဆင်းရဲလဲ မရှိဘူး၊ ဒီတော့ ခံစားမှုဟာ မြဲတည်နေတာရယ်လို့ မရှိဘူး၊ သူ ဆိုင်ရာ အကောင်း အဆိုး အလယ် အလတ် အကြောင်းအားလျော်စွာ သူ့အခိုက်အတန့်နှင့်သူ ဖြစ်ပေါ်လာ ပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတယ်၊ မမြဲဘူးဆိုတာ ထင်ရှားနေပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ဖြစ်ခိုက်ရုပ်နာမ်ကို ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း လိုက်ပြီး မရှုနိုင်တဲ့ ပကတိလူတွေမှာတော့ အဆိုး အကောင်း အလတ် ခံစားမှု သုံးမျိုးလုံး ပင် တပြိုင်နက်ဖြစ်လျက် ရှိနေတယ်လို့လဲ ဆင်တတ်ကြတယ်၊ ဥပမာ- ကိုယ်ထဲက နာကျင် ကိုက်ခဲနေစဉ်မှာပင် ဝမ်းသာစရာ အကြောင်းကို ကြားရတော့ ဝမ်းသာတယ်၊ ကိုယ်ထဲက အတွေ့အထိကောင်းကို ခံစား နေရစဉ်မှာပင် စိတ်ညစ်စရာကို စဉ်းစားမိတဲ့အခါ စိတ်ညစ်တယ်၊ အဲဒီလို ဖြစ်ခိုက်မှာ အကောင်း အဆိုး ၂-ပါးစလုံး ပြိုင်တူဖြစ်နေတယ်လို့ ထင် မှတ်ကြတယ်။ အဲဒီလို ထင်တာဟာ ရှေးစိတ်နှင့် နောက်စိတ်၊ ရှေး ဝေဒနာနှင့် နောက် ဝေဒနာကို ခွဲခြားပြီး မသိလို့ပါဘဲ။ အမှန်အားဖြင့် တော့ တခုပြီးမှတခု ဖြစ်နေတာပါဘဲ။

ဒါကြောင့် ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် မပြတ်ရှုနေတဲ့ ယောဂီ မှာ ကိုယ်ထဲက နာကျင် အခံခက်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာပေါ်လာတဲ့အခါ အဲဒီ အခံခက်တဲ့ ဝေဒနာကို စူးစိုက်ပြီး နာတယ် နာတယ် စသည်ဖြင့် မပြတ် ရှုမှတ်နေရတယ်၊ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေယင်း သမာဓိဉာဏ် အားကောင်းယင် အဲဒီ နာကျင် အခံခက်တာဟာ လျော့လျော့ သွားတယ်။ နောက်ဆုံး ကျတော့ နာကျင် အခံခက်မှုဟာ လုံးလုံး ပျောက်သွားတယ်၊ တချို့မှာဆိုယင် တခဏလေး အတွင်းမှာပင် ယူပစ်လိုက်သလိုပင် အဲဒီ အခံခက်တာဟာ လုံးလုံး ပျောက်သွားတယ်။ အဲဒီတော့ ကိုယ်ထဲမှာ အခံခက်တာလဲ မရှိ၊ အတွေ့ကောင်းတာလဲ မရှိယင် ဖောင်းတယ် ပိန် တယ် စသည်ဖြင့် ရိုးရိုးအတွေ့ကိုဘဲ ရှုမှတ်နေရတယ်၊ အဲဒါဟာ အလယ်

အလတ် ခံစားမှုကို ရှုသိနေတာဘဲ။ အဲဒီလို အလယ်အလတ် ရိုးရိုး အတွေ့ကို ရှုမှတ်နေယင်း ကောင်းတဲ့အတွေ့ ပေါ်လာတဲ့အခါ အဲဒီ ကောင်းတာကို ရှုမှတ်ရတယ်။ မကောင်းတာ ပေါ်လာယင်လဲ မကောင်း တာကို ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီလို အလယ်အလတ် အကောင်း အဆိုးတွေကို သူ့အခိုက်အတန့်နဲ့သူ ရှုသိနေရတော့ အဲဒီ ခံစားမှုတွေဟာ မမြဲဘူးဆို တာ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သဘောကျ သိမြင်လာတယ်။ ဒါက အမျိုးတူ ဝေဒနာ အစဉ်တွေကို ပိုင်းခြားသိပုံဘဲ။ အဲဒီလို သိတာကို သန္တတိပစ္စုပ္ပန် ဖြင့် ပိုင်းခြား သိတယ်လို့ ဆိုတာဘဲ။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဘင်္ဂဉာဏ်ဆီ ရောက်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ အတွေ့ ကောင်းကို ကောင်းတယ် ကောင်းတယ်လို့ ရှုမှတ်နေယင် ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း သုခဝေဒနာခေါ်တဲ့ အကောင်းကလေးတွေဟာ တပိုင်းစီ တပိုင်းစီ ပြတ်ပြတ် ဆုံးဆုံး သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလိုအခါမှာ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် အတွေ့ရိုးရိုး မှတ်သိရတာလဲ တပိုင်းစီ တပိုင်းစီ ပြတ်ပြတ်ပြီး ထင်တာဘဲ။ အတွေ့ကောင်းကို တလှည့် ရိုးရိုး အတွေ့ကို တလှည့် မှတ်သိနေရယင်လဲ အတွေ့ကောင်းက တခြား၊ ရိုးရိုး အတွေ့က တခြား ကဲ့ပြားလျက် ထင်တယ်။ တဆက်တည်း အနေဖြင့် မထင်ဘူး။ အတွေ့ဆိုးနဲ့ တဲ့ပြီး ရှုမှတ်ရယင်လဲ တခြားစီ ပိုင်းခြား သိတာဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို သိနေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ ခံစားမှု ဝေဒနာဟာ တခုစီ တခုစီ လျင်မြန်စွာ ပျက်ပျက်သွားတာကိုချည်း တွေ့ နေရတဲ့အတွက် ခံစားမှု ဝေဒနာ မမြဲဘူးဆိုတာ အလွန် ထင်ရှားနေပါ တယ်။ အဲဒီလို သိတာကတော့ ခဏပစ္စုပ္ပန်ဖြင့် ပိုင်းခြားသိတာဘဲ။ ယခု ယောဂီတွေ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် နာတယ် စသည်ဖြင့် ပေါ်ရာ ပေါ်ရာ ကို မပြတ်လိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေကြရတာဟာ အဲဒီလို ခဏပစ္စုပ္ပန်ဖြင့် တပိုင်း စီ တပိုင်းစီ ပိုင်းခြား သိရအောင်လို့ပါဘဲ။

ဒါကြောင့် ဒွါရ ၆-ပါးက ထင်ရှား ပေါ်လာသမျှကို မပြတ်ရှုမှတ်နေ တဲ့ ယောဂီဟာ မြင်ယင် မြင်တယ်၊ ကြားယင် ကြားတယ်၊ ထိယင် ထိ

တယ်၊ ကြံယင် ကြံတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေယင်းပင် မြင်လို့ ကောင်း
 တာ မကောင်းတာနဲ့ မကောင်း တကောင်းဆိုတဲ့ ဝေဒနာတွေ ချက်ခြင်း
 ပင် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို ပိုင်းခြားပြီး သိရတယ်။ ထို့အတူပင်
 ကြားလို့ ကောင်းတာ မကောင်းတာ၊ တွေ့ထိလို့ ကောင်းတာ မကောင်း
 တာ၊ ကြံသိလို့ ကောင်းတာ မကောင်းတာ စသော ဝေဒနာတွေ ချက်
 ခြင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုလဲ ပိုင်းခြားပြီး သိရတယ်။ အဲဒီ
 တော့ ခံစားမှု ဝေဒနာ ဟူသမျှဟာ မမြဲတာချည်းဘဲလို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်
 ဖြင့်ပင် ရှင်းလင်းစွာ သိသိသွားတယ်။

ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတော်များကလဲ အဲဒီလို ရှုသိပြီးတော့ သောတာပန်
 ဖြစ်နေကြတဲ့အတွက် “ဝေဒနာ မြဲသလား မမြဲသလား” ဆိုတဲ့ အဲဒီ
 အမေးကို မိမိတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် “မမြဲပါဘုရား” လို့ ဖြေကြပါ
 တယ်။ ဘုန်းကြီးကလဲ ယခု တရားနာ ပရိသတ်တွေကို မေးကြည့်မယ်၊
 သဘောကျတဲ့အတိုင်း ဖြေကြပါ။

ကိုယ်ထဲက နာကျင် အခံခက်တဲ့ ဝေဒနာဟာ မြဲသလား မမြဲသလား၊
 (မမြဲပါဘုရား)။ ဘာကြောင့် မမြဲသလဲ ဆိုယင် အဲဒီ အခံခက်တာဟာ
 စောစောက မရှိသေးဘူး၊ အဲဒီ အခိုက်မှာမှ ဖြစ်လာတယ် မဟုတ်လား၊
 (မှန်ပါဘုရား)။ အဲဒါကို နာတယ် နာတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေယင်းပင်
 တော်တော်ကြာတော့ သူက ပျောက်သွားတယ်မဟုတ်လား၊ (ပျောက်
 သွားပါတယ်ဘုရား)။ အမှတ်အထူး ကောင်းနေတဲ့ ယောဂီမှာ ဆိုယင်
 နာတယ်လို့ တခါမှတ်လိုက်ယင်း၊ တနာက ပျောက်သွားယင်း၊ နောက်
 တနာက အသစ်ပေါ်လာပြန်ယင်း၊ အဲဒါကို မှတ်လိုက်ပြန်တော့ သူက
 ပျောက်သွားပြန်ယင်းနဲ့ ချက်ခြင်း ချက်ခြင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွား
 တာကို တွေ့ကြရတယ် မဟုတ်လား၊ (တွေ့ကြရပါတယ် ဘုရား)။

အမှတ် အသိကောင်းနေတဲ့အခါ ကိုယ်ထဲက အတွေ့ကောင်းကလေး
 များ ပေါ်နေတတ်တယ်။ အဲဒီလို အတွေ့ကောင်းကလေးကို ကောင်းတယ်

ကောင်းတယ်လို့ ရှုမှတ်လိုက်ယင် ပျောက်သွားတယ် မဟုတ်လား၊
 (ပျောက်သွားပါတယ် ဘုရား)။ အဲဒီလို ပျောက်သွားတဲ့ အတွေ့ကောင်း
 ကလေးဟာ မြဲသလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)။ တခါတရံ စိတ်
 ညစ်တာ စိတ်ပူတာလဲ ပေါ်လာတတ်တယ်၊ အဲဒါကို စိတ်ညစ်တယ် စိတ်
 ပူတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်လိုက်ယင် ပျောက်သွားတယ် မဟုတ်လား၊
 (ပျောက်သွားပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီလို ပျောက်သွားတာဟာ မြဲသလား၊
 မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)။ တခါတရံ ဝမ်းသာတာ ပေါ်လာတတ်တယ်၊
 အဲဒါကို ဝမ်းသာတယ် ဝမ်းသာတယ်လို့ ရှုမှတ်လိုက်ယင် ပျောက်သွားတယ်၊
 အဲဒီလို ပျောက်သွားတာဟာ မြဲသလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)။

ကောင်းတာကို မြင်ရတဲ့အခါ မြင်လို့ ကောင်းတယ်၊ အဲဒီလို မြင်လို့
 ကောင်းတာလဲ မြင်တယ်လို့ ရှုမှတ်လိုက်ယင် ပျောက်သွားတာဘဲ။ အဲဒါ
 မြဲသလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါ ဘုရား)။ ထို့အတူ မြင်လို့ မကောင်း
 တာလဲ ရှုမှတ်လိုက်ယင် ပျောက်သွားတာဘဲ၊ ကြားလို့ နံလို့ စားသိလို့
 ကောင်းတာ မကောင်းတာလဲ ရှုမှတ်လိုက်ယင် ပျောက်သွားတာချည်း
 ဘဲ၊ အဲဒီလို ပျောက်သွားတဲ့ ကောင်း မကောင်း ဝေဒနာတွေဟာ မြဲ
 သလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါ ဘုရား)။

ကောင်း မကောင်း အထူး မထင်ရှားပဲ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်စသည်
 ဖြင့် ရိုးရိုးရှုမှတ်နေရတဲ့အခါ မြင်တယ် ကြားတယ်စသည်ဖြင့် ရိုးရိုးရှုမှတ်
 နေရတဲ့ အခါများမှာတော့ မကောင်း မဆိုး အလယ် အလတ် ခံစားမှု
 ထင်ရှားနေတယ်၊ အဲဒါလဲ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ပျောက်ပျောက် သွား
 တယ်၊ အဲဒီလို ပျောက်ပျောက်သွားတာဟာ မြဲသလား၊ မမြဲသလား၊
 (မမြဲပါ ဘုရား)။ အဲဒီတော့ ကောင်းတဲ့သုခ၊ မကောင်းတဲ့ဒုက္ခ၊ အလယ်
 အလတ် ဥပေက္ခာဆိုတဲ့ ဒီခံစားမှု ဝေဒနာ သုံးပါးဟာ မြဲသလား မြဲ
 သလားလို့ မေးယင် ဘယ်လို ဖြေမလဲ၊ (မမြဲဘူးလို့ ဖြေပါမယ် ဘုရား)။

အဲဒီ ခံစားမှုဝေဒနာ သုံးပါးကို ခဏမစဲ ပျက်ပျက်သွားလို့ မမြဲဘူး ဆိုတာသိရယ်။ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲဘဲ၊ အနတ္တ-အတ္တကောင်မဟုတ်တဲ့ သဘော တရားမျှတလို့ သိတော့တာပါ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ဒုက္ခ အနတ္တကိုလဲ သိရအောင် ဒီလို ဆက်ပြီး မေးတော်မူပါတယ်။

ပန-ထို အပြင်၊ ယံ-အကြင်တရားသည်၊ အနိစ္စံ-မမြဲ၊ တံ-ထိုမမြဲ သောတရားသည်၊ ဒုက္ခံ ဝါ-ဆင်းရဲလော၊ သုခံ ဝါ-ချမ်းသာလော၊ ဣတိ-ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဒုက္ခံ ဘန္တေ - ဆင်းရဲပါ အရှင်ဘုရား တဲ့။

ဒါကတော့ ရှေ့နားက ထုတ်ပြန်ခဲ့တဲ့ အတိုင်းပါ။ သိပ်ပြီးချဲ့ပြော နေဘို့ မလိုပါဘူး။ လူတွေက သုခဝေဒနာဆိုတဲ့ ချမ်းသာတွေကို မြဲနေ တယ်ထင်လို့ နှစ်သက်လို့ချင်နေကြတာဘဲ။ ခဏမစဲ လျင်မြန်စွာ ပျက်ပျက် သွားတာကို တွေ့ရလို့ တစက္ကန့်မျှ တစက္ကန့်ရဲ့ ဆယ်ပုံတပုံမျှတောင် မြဲတည် မနေဘူးဆိုတာ သိရယ်။ နှစ်သက်လို့ချင်စရာ မရှိပါဘူး။ အဲဒီချမ်းသာက လေးကို ခံစားရဘို့အတွက် ရှာရတာကတော့ တနာရီလဲ မကဘူး၊ တရက် တလ တနှစ်လဲမကဘူး၊ တသက်လုံး ရှာကြံနေကြရတာဘဲ။ အဲဒီလို ရှာကြံ နေရင်း သေသေသွားကြရတာဘဲ။ ဘယ်ဟာမှ အားကိုးဘွယ် မရှိဘူး။ အဲဒီချမ်းသာကို မရတောင် ဆင်းရဲတွေနဲ့ မတွေ့ရအောင် ရှာကြံနေကြ ရတာဘဲ။ အဲဒါက အလယ်အလတ် ဥပေက္ခာအတွက် ရှာကြံနေကြရ တာပါ။ အဲဒီလို ရှာကြံနေရင်း၊ အားထုတ်နေရင်းထဲကပင် ကိုယ်ဆင်း ရဲ စိတ်ဆင်းရဲတွေနဲ့ တွေ့ပြီး ဒုက္ခရောက်နေကြရတာဘဲ။ အဲဒီ ဒုက္ခဝေဒ နာကိုတော့ ဆင်းရဲလို့ ပြောစရာမလိုပါဘူး။ အဲဒီဒုက္ခဝေဒနာတွေနဲ့ တွေ့ရတာဟာလဲ သုခနဲ့ ဥပေက္ခာက မမြဲလို့ပါ။ ဒါကြောင့် မမြဲတဲ့ သုခနဲ့ ဥပေက္ခာဟာလဲ အားမကိုးရဘူး။ သူတို့ကို ရအောင် ရှာကြံရလို့လဲ ဆင်းရဲရတယ်။ သူတို့ ပျောက်သွားတဲ့အခါ ဒုက္ခနဲ့ တွေ့ရလို့လဲ ဆင်းရဲရ ရတယ်။ အထူးအားဖြင့် သုခဝေဒနာ ကင်းကွာသွားတဲ့အခါ မနေတတ် မထိုင်တတ် ဖြစ်အောင် ဆင်းရဲရတတ်တယ်။ ပုံစံထုတ်ပြရယ် သားသမီး ကလေးကို အာရုံပြုပြီး ချမ်းသာနေတဲ့ မိဘတွေမှာ အဲဒီသားသမီး

သေဆုံး ပျက်ဆီးသွားယင်၊ သမီးခင်ပွန်း အညီအညွတ် ချမ်းသာနေတဲ့ သူများမှာ အိမ်ထောင်ဘက်ဖြစ်သူ ပျက်စီးသွားယင်၊ သို့မဟုတ် ကဲကွာသွား ယင်၊ ပြည့်စုံတဲ့ဥစ္စာတွေကို မိ၍ စိတ်ချမ်းသာနေတဲ့သူမှာ အဲဒီဥစ္စာတွေ ပျက်စီးဆုံးရှုံးသွားယင် အလွန်ဆင်းရဲပြီး မနေတတ် မထိုင်တတ် ဖြစ်ကြ ရတတ်တယ်။ တချို့မှာဆိုယင် သေသည်အထိ ဒုက္ခရောက်သွားရတတ် တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီမမြဲတဲ့ ဝေဒနာဟာ ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲပါတဲ့။ နောက်တပိုဒ်ကတော့—

ပန-ထိုမှတပါး၊ ယံ- အကြင်တရားသည်၊ အနိစ္စ-မမြဲ၊ ဒုက္ခ-ဆင်း ရဲတည်း၊ ဝိပရိကာမဓမ္မ-ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိ၏၊ တံ- ထို မမြဲ ဆင်းရဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်သော တရားကို၊ ဧတံ မမ -ဤအရာဟာ ငါ့ဥစ္စာ၊ ဧသော အဟံ အသို့-ဤအရာဟာ ငါဖြစ်သည်၊ ဧသော မေ အတ္တာတိ-ဤအရာဟာ ငါ့အတ္တဟူ၍၊ သမနုပဿိတုံ-ရှုမြင် ထင်မှတ်ခြင်းငှါ၊ ကလ္လံနု-ထိုက်တန်သင့်လျော်ပါမည်လော။ ဣတိ-ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ နော ဟေတံ ဘန္တေ-ထိုသို့ရူရန် မထိုက်တန် မသင့် လျော်ပါ အရှင်ဘုရားတဲ့။

ဒီ အမေးအဖြေကတော့ ရုပ်ကို ဟောရာမှာလိုပါတဲ့၊ ထူးတာကတော့ ရုပ်က ကိုယ်ထဲကတွင် မဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ်ပကလဲ သက်ရှိ သက်မဲ့တွေ အကုန်ပါတယ်၊ ဒီဝေဒနာကတော့ ကိုယ်တွင်းမှာသာ လိုရင်းပါတဲ့၊ ကိုယ် ထဲက ဝေဒနာဆိုတော့ ငါ့ဟာအနေဖြင့် သာယာ သိမ်းပိုက်တာဟာလဲ အံ့ကျကိုက်နေတာပါတဲ့၊ သုခဝေဒနာကို ငါ၏ ကောင်းစား ချမ်းသာမှု တဲလို့ တဏှာဖြင့် သာယာနှစ်သက် တပ်မက်နေတယ်၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာ ဆိုတာကလဲ ဆင်းရဲကင်းငြိမ်း နေတဲ့အတွက် သုခသဘော ရှိတာပါတဲ့၊ သုခလောက်စွဲလမ်းမှု မထက်သန်လှပေမဲ့ မဆင်းရဲ မချမ်းသာ အလယ် အလတ် နေသာထိုင်သာ ဖြစ်နေတာကို သာယာနှစ်သက် တပ်မက်နေတာ ပါတဲ့။ ဒုက္ခဝေဒနာ ဆင်းရဲကိုတော့ တိုက်ရိုက်အားဖြင့် အလိုမရှိပေမဲ့ ငါကပင် ဆင်းရဲနေတယ်လို့ ထင်မှတ်ပြီး မိမိကိုယ်အနေနဲ့ သာယာနှစ်သက် နေသေးတာပါတဲ့။

အဲဒီလို သာယာနှစ်သက်နေတာဟာ စုတင်က ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း မမြဲတာ ဆင်းရဲတာ ဖောက်ပြန်တာကို အမှန်အတိုင်း မသိသေးလို့ပါဘဲ။ ဝေဒနာကို ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီကတော့ ဒုက္ခ ဝေဒနာဆိုယင် ဖြစ်လျှင်ဖြစ်ခြင်း နှိပ်စက်တတ်တဲ့သဘောကို ထင်ရှားသိရ တယ်။ အဲဒီလိုသိရာမှာ ပကတိလူတွေ သိတာနဲ့ ဘာထူးသလဲလို့ မေးစ ရာရှိပါတယ်။ အဖြေကတော့ အများကြီးထူးပါတယ်။ ပကတိလူတွေက ငါဆင်းရဲတယ်လို့ ငါကောင်အနေနဲ့ ထင်နေတာဘဲ။ ငါဟာ နေသာ ထိုင် သာ ချမ်းသာနေရာက အခံခက် ဆင်းရဲလာရတယ်။ ဒီဆင်းရဲကင်း သွားယင် ငါ ချမ်းသာသွားမယ်လို့ ငါကောင်အနေနဲ့သာ ထင်မြင်တာဘဲ။ ယောဂီကတော့ မူလကလဲ ခဏခဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ် အစဉ်မျှသာ ရှိတယ်လို့ သိနေတယ်။ ဒုက္ခဝေဒနာ ပေါ်လာတဲ့အခါကျတော့လဲ အဲဒီ ရုပ်နာမ်အစဉ်ထဲမှာ မခံသာတဲ့သဘော အသစ်အသစ် ကျကျလာသလိုဘဲ ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားတဲ့ သဘောမျှဘဲလို့သာ သိတယ်။ စပြီးပေါ် လာကတည်းက စူးဝင်နေတဲ့ ငြောင့်လို့ပင် ချက်ခြင်းပင် နှိပ်စက်တဲ့ သဘောတရားအနေဖြင့်သာ သိမြင်တယ်။

သုခဝေဒနာကိုတော့ သူဖြစ်နေဆဲမှာ ချမ်းသာတယ် ကောင်းတယ် လို့ ထင်ရပေမဲ့ အဲဒီ သုခကိုရအောင် ရှာကြံအားထုတ်ရတဲ့ အတွက်လဲ ဆင်းရဲတယ်။ အဲဒီ သုခရအောင်လို့ အကုသိုလ်ကို ပြုမိယင် အပါယ်လေး ပါးရောက်ပြီးတော့လဲ ဆင်းရဲရတယ်။ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ အဲဒီ ချမ်းသာသုခ ကို နှစ်သက်တယ်တာနေတဲ့အတွက် ဘဝ အသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး အိုရ နာရ သေရခြင်း အစရှိသော ဆင်းရဲတွေကို ခံစားနေရတယ်။ အဲဒီ ချမ်းသာ ပျောက်ကွယ်သွားတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီ ချမ်းသာကို စွဲလမ်းပြီး မနေတတ် မထိုင်တတ် ဖြစ်ပြီးတော့လဲ အကြီးအကျယ် ဆင်းရဲရတယ်။ ဒါကြောင့် ချမ်းသာသုခကိုလဲ ဆင်းရဲလို့ သိမြင်သဘောကျတယ်။ အဲဒီ လို သိမြင်ပုံကို ရှေ့နားကလဲပြောခဲ့ပါပြီ။ ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုလဲ မမြဲတဲ့ အတွက် ဆင်းရဲအနေဖြင့် သိမြင်ပုံကို ရှေ့နားက ပြောခဲ့ပါပြီ။ အဲဒီလို

သိမြင်အောင် ရှုရမယ်ဆိုတာကို ဝေဒနာသံယုတ်ပါဠိ (၄၀၉) မှာ ဒီလို ဟောထားပါတယ်။

ဝေဒနာသုံးပါး အမှန်အတိုင်းမြင်ပုံ

ယော သုခံ ဒုက္ခတော အဒ္ဓ၊ ဒုက္ခ မဒ္ဓန္တိ သလ္လတော။
အဒုက္ခမသုခံ သန္တံ၊ အဒ္ဓန္တိ နံ အနိစ္စတော။
သ ဝေ သမ္ဗဒ္ဓသော ဘိက္ခု၊ ပရိဇာနာတိ ဝေဒနာ။

ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ သုခံ-ချမ်းသာဝေဒနာကို၊ ဒုက္ခတော-ဆင်းရဲဟု၊ အဒ္ဓ-မြင်လေပြီ။ ဒုက္ခံ-ဆင်းရဲဝေဒနာကို၊ သလ္လတော-စူးဝင်နေသော ငြောင့်အနေဖြင့်၊ အဒ္ဓန္တိ-မြင်လေပြီ။ အဒုက္ခမသုခံ သန္တံ-မဆင်းရဲ မချမ်းသာ ငြိမ်သက်စွာသော၊ နံ-ထို ဥပေက္ခာ ဝေဒနာကို၊ အနိစ္စတော-မမြဲသောအားဖြင့်၊ ဝါ-မမြဲသောကြောင့် သူ့အတွက် ရှာကြံအားထုတ်ရသဖြင့် ဆင်းရဲဟူ၍၊ အဒ္ဓန္တိ-မြင်လေပြီ။ သ-သော ဘိက္ခု-ထိုသို့မြင်သောရဟန်းသည်၊ ဝေ-စင်စစ်၊ သမ္ဗဒ္ဓသော-ကောင်းစွာမြင်သည်ဖြစ်၍၊ ဝေဒနာ-ခံစားမှု ဝေဒနာတို့ကို၊ ပရိဇာနာတိ-(မြဲတယ် ချမ်းသာတယ် ငါဘဲ-ဟု စွဲလမ်း၍ ကိလေသာ မဖြစ်နိုင်အောင်) ပိုင်းခြား၍ သိပေသည်၊ ဝါ-သိသင့်သမျှကို အပြည့်အစုံ သိပေတော့သည်-တဲ့။

မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီက မခံသာတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာကို ငြောင့်လို့ပင် နှိပ်စက်တတ်တဲ့ ဆင်းရဲသဘောတရားအနေဖြင့် သိမြင်တယ်။ ချမ်းသာဆိုတဲ့ သုခဝေဒနာကို သူ့အတွက် ရှာကြံရသောကြောင့်၎င်း၊ သူမရှိတဲ့အခါ ဆင်းရဲစေတတ်သောကြောင့်၎င်း ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲ အနေဖြင့် သိမြင်တယ်။ မဆင်းရဲ မချမ်းသာ အလယ်အလတ် ဥပေက္ခာ ဝေဒနာကို မမြဲသောကြောင့် ရှာကြံအားထုတ်ရတဲ့ သင်္ခါရဆင်းရဲအနေဖြင့် သိမြင်တယ်။ ဒါကြောင့် ဝေဒနာကို ငါ့ဟာဟု ငါ့ဟု ငါ့အတ္တဟု ရှုမြင်ရန် သင့်ပါ့မလား ဆိုတဲ့ အမေးကို ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတော်များက မသင့်ပါဘူး

ရားလို့ ဖြေကြပါတယ်။ အဲဒီ ပါဠိအရ ဘုန်းကြီးကလည်း မေးကြည့်မယ် သဘောကျတဲ့အတိုင်း ဖြေကြရမယ်။

- (၁) ပရိသတ်တို့၊ အကောင်း အဆိုး ခံစားမှုဝေဒနာဟာ မြဲသလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)။
- (၂) မမြဲတာဟာ ဆင်းရဲလား ချမ်းသာလား၊ (ဆင်းရဲပါဘုရား)၊ မမြဲတာဟာ ကောင်းတာလား မကောင်းတာလား၊ (မကောင်းတာပါဘုရား)။
- (၃) မမြဲ ဆင်းရဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်တဲ့ တရားကို ဒါ ငါ ဟာဘဲလို့ ထင်မှတ်ပြီး သာယာ နှစ်သက်ရန် သင့်ပါ့မလား၊ (မသင့်ပါဘုရား)၊ ဒါဟာ ငါဘဲလို့ ထင်မှတ်ပြီး မာန်တက် ရန်ကော သင့်ပါ့မလား၊ (မသင့်ပါဘုရား)၊ ဒါဟာ ငါ့အတ္တဘဲ လို့ထင်မှတ်ပြီး ယူဆစွဲလမ်းရန်ကော သင့်ပါ့မလား၊ (မသင့်ပါဘုရား)။

ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေသောကြောင့် မမြဲ ဆင်းရဲ ဖောက်ပြန်တတ်တဲ့ ဝေဒနာကို ငါ့ဟာ၊ ငါ၊ ငါ့အတ္တလို့ တဏှာ မာန် ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မရှုမြင်သင့်ပုံ မစွဲလမ်းသင့်ပုံကို ဟောပြောတော် မူတာဟာ ဝေဒနာကို အမြဲတည်နေတဲ့ ငါ ငါ့ဥစ္စာအနေဖြင့် ထင်မြင်ပြီး တဏှာ မာန် မဖြစ်ဖို့ပါဘဲ၊ ပုထုဇဉ်မှာ ဆိုယင် အတ္တဒိဋ္ဌိလဲ မဖြစ်ဖို့ပါဘဲ။ အနတ္တဖြစ်ပုံကို ဒီနေရာမှာ အနိစ္စ ဒုက္ခလက္ခဏာတို့ဖြင့် ပြတော်မူပါတယ်။ (ဝေဒနာဟာ အတ္တမဟုတ်သော ကြောင့် နှိပ်စက်ဖို့အဖြစ်တယ်လို့ ပြခဲ့တဲ့) ရှေ့ပိုင်းက ဒေသနာဖြင့်လဲ “နှိပ်စက်တတ်တဲ့အတွက် ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ ဒုက္ခလက္ခဏာအလို အားဖြင့် အတ္တကောင် မဟုတ်ကြောင်း” ထင်ရှားပါတယ်။

ဝေဒနာအကြောင်းကတော့ ဒါလောက်ဆိုယင် တော်တော်ပြည့်စုံသွား ပါပြီ။ ယခု သညာနဲ့ စပ်တဲ့ ပါဠိစကားရပ်ကို ဆက်ပြီးဟောမယ်။

သညာမမြဲပုံ စသည်ကိုပြဆိုချက်

သညာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါတိ။ အနိစ္စာ ဘန္တေ။
ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါတိ။ ဒုက္ခံ ဘန္တေ။

ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ကလ္လံ နု တံ သမန္တပ-
ဿိတံ “တေ မမ၊ ဧသောဟမသ္မိ၊ ဧသော မေ အတ္တာ”တိ။
နော ဟေတံ ဘန္တေ။

သညာ-မှတ်သားမှုသညာသည်၊ နိစ္စာ ဝါ-မြဲသလော၊ အနိစ္စာ ဝါ-မမြဲသလော၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ အနိစ္စာ ဘန္တေ-မမြဲပါ အရှင်ဘုရား။

သညာဆိုတာ မြင်ရတဲ့အဆင်းကိုမှတ်စွဲထားတာက တပါး၊ ကြားရတဲ့ အသံကို မှတ်စွဲထားတာက တပါး၊ နံရတဲ့အနံ့ကို မှတ်စွဲထားတာက တပါး၊ စားသိရတဲ့အရသာကို မှတ်စွဲထားတာက တပါး၊ ထိသိရတဲ့ အတွေ့ကို မှတ်စွဲထားတာက တပါး၊ ကြံသိရတဲ့အရာကို မှတ်စွဲထားတာက တပါး၊ အားလုံး ၆-ပါးရှိတယ်။ အဲဒီသညာက မှတ်စွဲထားလို့ တွေ့ပြီး အာရုံတွေကို မမေ့ဘဲ မှတ်မိနေတယ်။ ကျက်မှတ်လေ့လာတဲ့ စာပေ ဆိုင်ရာမှာ ဒီသညာက အလွန်ပင် အရေးပါပါတယ်။ ဒီသညာကောင်း တဲ့သူဟာ တခါလောက် မြင်ရုံ ကြားရုံနဲ့ မမေ့ပဲ မှတ်မိနေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို မှတ်မိနေတာကို မြဲတယ်လို့လဲ ထင်မှတ်နေကြတယ်။ ကောင်းတယ်လို့လဲ ထင်မှတ်နေကြတယ်။ ငါဘဲလို့လဲ ထင်မှတ်နေကြတယ်။

ဒါပေမဲ့ ဒီသညာဟာ မြင်တာမှတ်ပြီးယင်လဲ ချက်ခြင်းပင် ပျောက် သွားတာဘဲ၊ နောက်ထပ် မှတ်မိတာက နောက်ထပ် အသစ်ဖြစ်တဲ့ သညာဘဲ၊ ကြားတာ စသည်တွေကို မှတ်မိတာလဲ ချက်ခြင်းပျောက် သွားတာချည်းဘဲ၊ နောက်ထပ်မှတ်မိတာက နောက်ထပ်အသစ်ဖြစ်တာ ချည်းဘဲ။ ဒါကြောင့် မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း မပြတ် ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာ အဲဒီ မြင်တာစသည်နှင့် အတူတူပင် မှတ်သား

တဲ့သညာလဲ ချက်ခြင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့သိရတယ်။ အဲဒီလို တွေ့သိနေရတော့ အဲဒီ မှတ်သားမှုသညာကို မမြဲဘူးလို့ သိရတာပေါ့။ ပဉ္စဝဂ္ဂ်ရဟန်းတော်များကလဲ အဲဒီလိုသိပြီး ဖြစ်နေတဲ့အတွက် “သညာဟာ မြဲသလား မမြဲသလား” ဆိုတဲ့ အမေးကို “မမြဲပါဘုရား” လို့ ဖြေကြပါတယ်။ အဲဒါဟာ မြတ်စွာဘုရားဟောတဲ့ တရားစကားတွေကို နာကြားနေယင်း မှတ်သားတဲ့သညာလဲ ချက်ခြင်း ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့နေရလို့ပါ။ အဲဒီကနောက် မေးခွန်း ၂-ခုကတော့ ရုပ်ဝေဒနာတို့မှာ မေးခွန်းများနဲ့ ထပ်တူပါ။

ပန-ထို့ပြင်၊ ယံ - အကြင်တရားသည်၊ အနိစ္စံ - မမြဲ၊ တံ-ထိုမမြဲသော တရားသည်၊ ဒုက္ခံ ဝါ-ဆင်းရဲလော၊ သုခံ ဝါ-ချမ်းသာလော၊ ဣတိ-ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဒုက္ခံ ဘန္တေ-ဆင်းရဲပါ အရှင်ဘုရား။ ဒါကတော့ ထင်ရှားနေပါပြီ။

ပန-ထိုမှတစ်ပါး၊ ယံ-အကြင်တရားသည်၊ အနိစ္စံ - မမြဲ၊ ဒုက္ခံ-ဆင်းရဲတည်း၊ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ - ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော ရှိ၏၊ တံ-ထိုမမြဲ ဆင်းရဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်သော တရားကို၊ တံ မမ-ဤအရာဟာ ငါ့ဥစ္စာ၊ ဧသော အဟံ အသို့-ဤအရာဟာ ငါဖြစ်သည်၊ ဧသော မေ အတ္တတိ-ဤအရာဟာ ငါ့အတ္တဟူ၍၊ သမနုပဿိတံ - ရှုမြင်ထင်မှတ်ခြင်းငှါ၊ ကလ္လံ နု-ထိုက်တန်သင့်လျော်ပါမည်လော၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ နော ဟေတံ ဘန္တေ-ထိုသို့ရှုရန် မထိုက်တန် မသင့်လျော်ပါ အရှင်ဘုရား တဲ့။

ဒီအမေး အဖြေကလဲ ရှေးကနဲ့ ထပ်တူပါ။ ထင်ရှားနေပါပြီ။ ထူးတာကတော့ မှတ်သားမှုသညာအနေနဲ့ တဏှာဖြင့်စွဲလမ်းပုံ၊ မာနဖြင့်စွဲလမ်းပုံ၊ ဒိဋ္ဌိဖြင့်စွဲလမ်းပုံ- အဲဒီစွဲလမ်းပုံများကို နားလည်ဘို့လောက်ပဲ အထူးပြောစရာ ရှိပါတယ်။ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို မရှုမမှတ်နိုင်တဲ့ ပကတိလူတွေကတော့ အဲဒီမှတ်သားမှုကလေးကို ကောင်းတယ် ထင်

ပြီးတော့ နှစ်သက်သာယာနေတယ်၊ ငါ့ဥစ္စာအနေနဲ့ တဏှာစွဲဖြစ်နေတာ ပါဘဲ၊ ငါက သူများထက် မှတ်ဉာဏ်ကောင်းတယ်လို့ ထင်ပြီးတော့ မာန လဲ ဖြစ်နေတယ်၊ မာနစွဲပါဘဲ၊ မြင်သမျှ ကြားသမျှ စသည်တွေကို မမေ့ ပဲ မှတ်မိနေတာဟာ ငါဘဲလို့လဲ ထင်နေတယ်၊ သညာကို ငါ့အတ္တလို့ စွဲ လမ်းတာပါဘဲ။

အမှန်အားဖြင့်တော့ တွေ့ရရာအာရုံကို တွေ့ရတဲ့အတိုင်း မမေ့ မပျောက်အောင် မှတ်စွဲတတ်တဲ့သညာဟာ ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ချက်ခြင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားလို့ မမြဲတာချည်းဘဲ၊ မပြတ် ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီ ကတော့ အဲဒီလိုချက်ချင်း ပျောက်ပျောက်သွားလို့ မမြဲဘူးဆိုတာလဲ သိရ တယ်၊ မမြဲလို့နှစ်သက်အားကိုးဘွယ် မရှိတဲ့ ဆင်းရဲဘဲ၊ ရွံစရာ ကြောက်စရာ စတဲ့ မတော်တာတွေ မှတ်စွဲပြီး နှိပ်စက်တတ်လို့လဲ ဆင်းရဲဘဲလို့ ဒီလိုလဲ သိရတယ်၊ တပုံတည်းတည်နေတာမဟုတ်ပဲ ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်တတ်တဲ့ သဘောဘဲလို့လဲ သိရတယ်။ အဲဒီလို သိရတဲ့အတွက် မှတ်သားမှုသညာကို ကောင်းတဲ့ ချမ်းသာအနေဖြင့် နှစ်သက်ဖွယ်မရှိဘူး၊ အမြဲတည်ရှိနေတဲ့ မှတ် ဉာဏ်အနေဖြင့် ဂုဏ်ယူဘွယ်မာန်တက်ဖွယ်လဲ မရှိဘူး၊ တကြံ့တည်းတည်နေ တဲ့ အတ္တကောင်အနေဖြင့်လဲ ယူဆစွဲလမ်းဘွယ်မရှိဘူးလို့ သိမြင်သဘောကျ နေပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်များက ငါ့ဟာဘဲ၊ ငါဘဲ၊ ငါ့ အတ္တဘဲလို့ ရှုမြင်ထင်မှတ်ရန် မသင့်ကြောင်း ဖြေဆိုလျှောက်ထားကြတာ ပါဘဲ။ အဲဒီမေးခွန်းအရ ဘုန်းကြီးကလဲ မေးကြည့်မယ်၊ သဘောကျတဲ့ အတိုင်း ဖြေကြရမယ်။

(၁) ပရိသတ်တို့၊ မှတ်သားမှုသညာဟာ မြဲသလား၊ မမြဲ သလား၊ (မမြဲပါဘုရား)။

(၂) မမြဲတာဟာ ဆင်းရဲလား၊ ချမ်းသာလား၊ (ဆင်းရဲပါ ဘုရား)၊ မမြဲတာဟာ ကောင်းတာလား၊ မကောင်းတာလား၊ (မကောင်းတာပါဘုရား)။

(၃) မမြဲ ဆင်းရဲ ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်တတ်တဲ့ တရားကို ဒါ ငါ့ဟာဘဲလို့ ထင်မှတ်ပြီး သာယာနှစ်သက်ရန် သင့်ပါ့မလား၊ (မသင့်ပါဘုရား)၊ ဒါဟာ ငါဘဲလို့ ထင်မှတ်ပြီး မာန်တက်ရန် ကော သင့်ပါ့မလား၊ (မသင့်ပါဘုရား)၊ ဒါဟာ ငါ့အတ္တဘဲလို့ ထင်မှတ်ပြီး ယူဆစွဲလမ်းရန်ကော သင့်ပါ့မလား၊ (မသင့်ပါဘုရား)။

ဒီအမေးဟာ မမြဲဆင်းရဲ ဖောက်ပြန်နေတဲ့ သညာကို ငါ့ဟာဘဲ ငါဘဲလို့ တဏှာမာနဖြင့် မစွဲလမ်းရအောင်၊ ပုထုဇဉ်မှာဆိုယင် အတ္တဒိဋ္ဌိဖြင့်လဲ မစွဲလမ်းရအောင်လို့ မေးတာပါဘဲ။ သညာအကြောင်းကတော့ ဒါလောက် ဆိုယင် တော်တော်ပြည့်စုံသွားပါပြီ။ ယခု သင်္ခါရတို့နှင့် စပ်ပြီးဟောထားတဲ့ စကားရပ်ကို ရှင်းပြရမယ်။

ပြုလုပ်မှုသင်္ခါရတို့ မမြဲပုံစသည်ကို ပြဆိုချက်

သင်္ခါရ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါတိ။ အနိစ္စာ ဘန္တေ။
ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါတိ။ ဒုက္ခံ ဘန္တေ။
ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိကာမေမ္မံ၊ ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိ-
တုံ“တေ မမ၊ ဒေသောဟမသ္မိ၊ ဒေသော မေ အတ္တာ” တိ။ နော
ဟေတံ ဘန္တေ။

သင်္ခါရ-ပြုလုပ် အားထုတ်မှုသင်္ခါရတို့သည်၊ နိစ္စာ ဝါ-မြဲကြသလော၊ အနိစ္စာ ဝါ-မမြဲကြသလော၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ အနိစ္စာ ဘန္တေ-မမြဲကြပါ အရှင်ဘုရား တဲ့။

သင်္ခါရ-ပြုလုပ်အားထုတ်မှုဆိုတာ ကိုယ်အမှုအရာ နှုတ်အမှုအရာ စိတ်အမှုအရာတွေ ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်အားထုတ်နေတဲ့ သဘောတရားတွေပါဘဲ။ တရားကိုယ်အားဖြင့် စေတနာ အမှူးရို့တဲ့ စေတသိက် ၅၀ ဖြစ်ကြောင်း ရှေ့ပိုင်းကလဲ ပြောခဲ့ပါပြီ။ ဒီသင်္ခါရက အလွန်ကျယ်ပြန့်ပါတယ်။ သွားခြင်း ရပ်ခြင်း ထိုင်ခြင်း လျောင်းခြင်း ကျွေးခြင်း ဆန့်ခြင်း

လှုပ်ရှားခြင်းစသော ကိုယ်အမူအရာတွေ ဖြစ်အောင်လဲ ဒီသင်္ခါရတွေက တိုက်တွန်းပြီး ပြုလုပ်နေတာဘဲ၊ ပြောဆိုတဲ့ နှုတ်အမူအရာ ဖြစ်အောင်လဲ သူက တိုက်တွန်း ပြုလုပ်နေတာဘဲ၊ ယခု ဘုန်းကြီး ပြောဆိုနေတာလဲ အဲဒီ သင်္ခါရက တိုက်တွန်း ပြုလုပ်ပေးနေလို့ပါဘဲ၊ ဒီလိုပြောလိုက် ဒီလိုရွတ်လိုက် စသည်ဖြင့် စကားလုံးတိုင်း စကားလုံးတိုင်း ပြောမှု ရွတ်ဆိုမှု ဖြစ်အောင် သူက တိုက်တွန်းနေတယ်၊ စိတ်ကူးကြံစည်မှု အမျိုးမျိုး ဖြစ်အောင်လဲ ဒီသင်္ခါရက တိုက်တွန်းပြုလုပ်နေတာဘဲ။

ဒါပေမဲ့ ပကတိလူတွေကတော့ ယခုပြောခဲ့တဲ့ ကိုယ်အမူအရာ နှုတ် အမူအရာ စိတ်အမူအရာတွေကို ငါကဘဲ လုပ်နေတယ်၊ အဲဒီလို ပြုလုပ် နေတဲ့ ငါဟာ အမြဲတည်ရှိနေတယ်လို့ ထင်မှတ်နေကြတယ်။ ဖောင်း တယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီကတော့ အဲဒီ လို ရှုမှတ်ယင်း စိတ်အမူအရာ တစ်ခုတစ်ခုဖြစ်လာယင် အဲဒီစိတ်အမူအရာ ကို ရှုမှတ်ရတယ်၊ လောဘနဲ့ တွဲပြီးဖြစ်တဲ့ စေတနာက နှစ်သက် လို ချင်တဲ့အနေ၊ အဲဒီ လိုချင်တာရအောင် ရှာကြံဘို့ တိုက်တွန်းတဲ့အနေ နဲ့ ဖြစ်လာတယ်၊ အဲဒါကို နှစ်သက်တယ် လိုချင်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး သိရတယ်။ ဒေါသနဲ့တွဲဖြစ်တဲ့အခါ စိတ်ဆိုးတဲ့အနေ၊ ပြစ်မှား တဲ့အနေနဲ့ ဖြစ်လာတယ်၊ အဲဒါကို စိတ်ဆိုးတယ် ပြစ်မှားတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး သိရတယ်။ မောဟခေါင်းဆောင်ပြီး ဖြစ်တဲ့အခါ အလွဲအမှား တွေကို ပြုလုပ်ဖို့ ကြံစည်တိုက်တွန်းတယ်၊ အဲဒါကို ကြံတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး သိရတယ်။ မာနနဲ့တွဲပြီးဖြစ်တဲ့အခါ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီး တက်ကြွစေပြီးဖြစ်တယ်၊ အဲဒါကို အထင်ကြီးတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး သိရတယ်။ ဣဿာ မစ္ဆရိယတို့နှင့် တွဲပြီးဖြစ်တဲ့အခါ မနာလိုတဲ့အနေ၊ ဝန်တိုတဲ့အနေနဲ့ဖြစ်တယ်၊ အဲဒါကို မနာလိုဘူး ဝန်တိုတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး သိရတယ်။

သဒ္ဓါနဲ့တွဲပြီးဖြစ်တဲ့အခါ ဘုရား တရား သံဃာ စသည်ကို ကြည်ညိုတဲ့ အနေ ယုံကြည်တဲ့အနေနဲ့ ကြံတယ်၊ ရှိခိုးလိုက် ပူဇော်လိုက် စသည်ဖြင့်

တိုက်တန်းလျက် ဖြစ်တယ်။ အဲဒါကို ကြည်ညိုတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး သိရတယ်။ အကုသိုလ်က မကောင်းကျိုး ပေးတတ်တယ်။ အဲဒီအမှုကို မပြုနဲ့လို့ မြစ်တားတဲ့အနေနဲ့လဲ ဖြစ်တတ်တယ်။ ကုသိုလ်က ကောင်းကျိုး ပေးတတ်တယ်။ အဲဒီအမှုကို ပြုရမယ်လို့ တိုက်တန်းတဲ့အနေနဲ့လဲ ဖြစ်တတ် တယ်။ ဖြစ်ပုံတွေကတော့ ဒေလွန်ကျယ်ပြန့်ပါတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်ပေါ် လာတဲ့ စိတ်အမှုအရာတွေကိုလဲ ရှုမှတ်ပြီး သိရတယ်။ သတိနဲ့တုံ့ပြန် ဖြစ် တဲ့အခါ ဒီကနေ့ ဒီအချိန်မှာ ဘယ်လိုကုသိုလ်ပြုရမယ် စသည်ဖြင့် သတိ ရပြီး ဖြစ်တတ်တယ်။ အဲဒါလဲ ဖြစ်ပုံတွေ အကျယ်ကြီးပါတဲ။ အဲဒီလို စိတ်အမှုအရာကိုလဲ ရှုမှတ်ပြီး သိရတယ်။ မေတ္တာနဲ့တုံ့ပြန်တဲ့အခါ ချမ်းသာ စေချင်တယ်။ သူတပါးချမ်းသာအောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမယ် စသည်ဖြင့် တိုက်တန်းကြံစည်လျက် ဖြစ်တတ်တယ်။ ကရုဏာနဲ့တုံ့ပြန်တဲ့အခါ သနား လျက်ဖြစ်တတ်တယ်။ သူတပါး ဆင်းရဲမှု လွတ်အောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမယ် စသည်ဖြင့် တိုက်တန်းကြံစည်လျက် ဖြစ်တတ်တယ်။ အဲဒီလို စိတ်အမှုအရာ တွေကိုလဲ ရှုမှတ်ပြီး သိရတယ်။

ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေယင်း ညောင်းတာ ပူတာ စသည် ပေါ်လာတဲ့အခါ ညောင်းတယ်၊ ပူတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ် ရတယ်။ အဲဒီလိုရှုမှတ်နေယင်း ကွေးလိုက် ဆန့်လိုက် ပြုပြင်လိုက် စသည် ဖြင့် တိုက်တန်းကြံစည်မှုတွေ ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒါတွေကိုလဲ ရှုမှတ်ပြီး သိရတယ်။ ခေါင်းငုံ့လိုက် မော့လိုက် ရှေ့တိုးလိုက် နောက်ဆုတ်လိုက် စသည်ဖြင့် တိုက်တန်းကြံစည်မှုတွေလဲ ဖြစ်လာတယ်။ ထပြီး လမ်းလျှောက် လိုက် စသည်ဖြင့် တိုက်တန်းကြံစည်မှုတွေလဲ ဖြစ်လာတာဘဲ။ အဲဒါတွေ ဟာ ကိုယ်အမှုအရာပြုဘို့ တိုက်တန်းတဲ့ သင်္ခါရတွေဘဲ။ အဲဒီလို တိုက် တန်းမှုတွေကိုလဲ ရှုမှတ်ပြီး သိရတယ်။ ဘယ်လိုပြောရမယ် စသည်ဖြင့် တိုက်တန်းကြံစည်မှုတွေလဲ ဖြစ်လာတယ်။ အထူးအားဖြင့် ယခုလို ပြော ဆိုနေတဲ့အခါမှာ ဘယ်လိုပြော ဘယ်လိုပြောနဲ့ တိုက်တန်းကြံစည်မှုတွေ မပြတ်ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီလို တိုက်တန်းကြံစည်မှုတွေကိုလဲ ရှုမှတ်ပြီး သိရတာဘဲ။

ဒါကြောင့် မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီဟာ အဲဒီလို တိုက်တွန်း ကြံစည်
 မှု သင်္ခါရတွေ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ချက်ခြင်း ပျောက်ပျောက် သွားတာကို
 တွေ့ရတဲ့အတွက် ပြုလုပ်အားထုတ်မှု သင်္ခါရတွေ မမြဲဘူးဆိုတာကို ကိုယ်
 ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် သိမြင် သဘောကျနေတယ်။ ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတော်
 အရှင်မြတ်တွေဟာလဲ အဲဒီလို သိမြင်သဘောကျပြီး သောတာပန်လဲ
 ဖြစ်နေကြတယ်။ အဲဒီ တရားနာနေဆဲမှာ ဖဿ စေတနာ မနသိကာရ
 သဒ္ဓါ သတိ အစရှိသော သင်္ခါရတရားတို့ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတာကို
 တွေ့ရပြီး မမြဲဘူးဆိုတာလဲ ထပ်ပြီး တွေ့မြင်နေကြရတယ်။ ဒါကြောင့်
 “သင်္ခါရတွေ မြဲကြသလော မမြဲကြသလော” ဆိုတဲ့ အမေးကို “မမြဲ
 ကြပါဘုရား”လို့ ဖြေကြပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့—

ပန-ထို့ပြင်၊ ယံ-အကြင်တရားသည်၊ အနိစ္စံ-မမြဲ၊ တံ-ထိုမမြဲသော
 တရားသည်၊ ဒုက္ခံ ဝါ-ဆင်းရဲလော၊ သုခံ ဝါ-ချမ်းသာလော၊ ဣတိ
 -ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ ဒုက္ခံ ဘန္တေ-ဆင်းရဲပါအရှင်ဘုရား။ ဒါကတော့
 ရှေးက အမေးအဖြေများနဲ့ ထပ်တူမို့ ထင်ရှားနေပါပြီ။

ပန-ထိုမှတစ်ပါး၊ ယံ-အကြင်တရားသည်၊ အနိစ္စံ-မမြဲ၊ ဒုက္ခံ-ဆင်း
 ရဲဘည်း၊ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ- ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိ၏၊ တံ
 -ထို မမြဲ ဆင်းရဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်သော တရားကို၊ ဧတံ မမ
 -ဤအရာဟာ ငါ့ဥစ္စာ၊ ဧသော အဟံ အသို့-ဤအရာဟာ ငါဖြစ်သည်၊
 ဧသော မေ အတ္တာတိ-ဤအရာဟာ ငါ့အတ္တဟူ၍၊ သမနုပဿိတုံ-ရှုမြင်
 ထင်မှတ်ခြင်းငှါ၊ ကလ္လံ နု-ထိုက်တန်သင့်လျော်ပါမည်လော၊ ဣတိ-ဤသို့
 မေးတော်မူ၏။ နော ဟေတံ ဘန္တေ-ထိုသို့ရှုရန် မထိုက်တန် မသင့်လျော်
 ပါ အရှင်ဘုရားတဲ့။

ဒီအမေးအဖြေလဲ ရှေးကနဲ့ ထပ်တူပါဘဲ၊ ထူးခြားတာကတော့ ပြုလုပ်
 တတ်တဲ့ သင်္ခါရအနေနဲ့ တဏှာစွဲ မာနစွဲ ဒိဋ္ဌိစွဲများ ဖြစ်ပုံနှင့် အဲဒီအစွဲများ

ကင်းပုံကို နားလည်ဘို့လောက်ပဲ ပြောစရာ အထူးရှိပါတယ်။ ရုပ်နာမ် တွေကို ဖြစ်တိုင်း ပျက်တိုင်း လိုက်ပြီး မရှုနိုင်တဲ့ ပကတိလူတွေက စေတ နာ အမှူးရှိတဲ့ ဒီသင်္ခါရတရားတွေကို ကောင်းတယ်ထင်ပြီးတော့ နှစ်သက် သာယာနေကြတယ်။ ဘယ်လိုကြံ ဘယ်လိုလုပ်နေတာက ကောင်းတယ် စသည်ဖြင့် နှစ်သက်သာယာ နေကြတာပါ။ အဲဒါဟာ တဏှာစွဲဘဲ။ အဲဒီလို ပြုလုပ်တာကို ငါ့အလုပ်ပဲ။ ငါက သူများထက်စွမ်းတယ် စသည် ဖြင့်လဲအထင်ကြီးနေတတ်ကြတယ်။ အဲဒါဟာ မာနစွဲဘဲ။ သွားခြင်း ရပ်ခြင်း ထိုင်ခြင်း ကျေးခြင်း ဆန့်ခြင်း လှုပ်ရှားခြင်းစသော ကိုယ်အမှုအရာတွေ ကို ပြုတာဟာ ငါဘဲ။ ငါက ပြုလုပ်နေတာဘဲ။ ပြောဆိုတာလဲ ငါဘဲ ငါက ပြောဆိုနေတာဘဲ။ ကြံစည်တာလဲ ငါဘဲ။ ငါက ကြံနေတာဘဲ။ မြင်အောင် ကြားအောင် ကြည့်တာ နားထောင်တာလဲ ငါဘဲ။ ငါကဘဲ ကြည့်နေတယ် နားထောင်နေတယ် စသည်ဖြင့် ဒီလိုလဲ ထင်မြင်စွဲလမ်းနေကြတယ်။ အဲဒါ ဟာ အတ္တဒိဋ္ဌိစွဲဘဲ။ ပြုလုပ်သူအနေတဲ စွဲလမ်းမှု ဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒါကို ကာရက အတ္တစွဲလို့ ခေါ်ရတယ်။ အဲဒါနဲ့ဆိုင်တဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြ ရမယ်။

ကိုယ်နှုတ်စိတ် အမှုအရာဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ပြုလုပ် သည်ဟု ထင်တာက ကာရကအတ္တစွဲ။

ဒီလို ပြုလုပ်တတ်တဲ့ ငါကောင်ဟာ မိမိကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတည်ရှိနေ တယ်လို့လဲ ထင်မှတ်စွဲလမ်း နေကြတယ်။ အဲဒါက နိဝါသီအတ္တစွဲဘဲ။ အဲ ဒါနဲ့စပ်တဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတမ်း တည်နေတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု ထင် တာက နိဝါသီအတ္တစွဲ။

ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတမ်း တည်ရှိနေတဲ့ အဲဒီငါကောင်က သူ့သွားချင်ယင် သွားတယ်။ သူ့ရပ်ချင်ယင် ရပ်တယ်။ သူ ထိုင်ချင်ယင် ထိုင်တယ်။ သူ ကျေးချင် ဆန့်ချင်ယင် ကျေးတယ် ဆန့်တယ်။ သူ ပြောချင်ယင် ပြော

တယ်၊ သူကြံချင်ယင် ကြံတယ်စသည်ဖြင့် အလိုရှိတိုင်းအစိုးရတဲ့ အနေနဲ့လဲ ထင်မှတ် စွဲလမ်းနေကြတယ်၊ အဲဒါက သာမီအတ္တစွဲဘဲ၊ အဲဒါနဲ့စပ်တဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ်ထဲမှာ အလိုအတိုင်းအစိုးရတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု ထင်တာက သာမီအတ္တစွဲ။

ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်တွေကို မပြတ်ရှုနေတဲ့ ယောဂီကတော့ ကိုယ်နှုတ်စိတ်အမှုအရာတွေကိုပြုရန် ကြံစည်အားထုတ်တိုင်းကြံတယ်ကြည့်ချင်တယ် နားထောင်ချင်တယ် ကွေးချင်တယ် ဆန့်ချင်တယ် ပြင်ချင်တယ် ထချင်တယ် သွားချင်တယ် ပြောချင်တယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး ချက်ခြင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်၊ အဲဒီလို တွေ့ရတဲ့အတွက် ပြုချင်တာ ပြုလုပ်တာ ပြောဆိုတာတွေဟာ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေလို့ မမြဲတာတွေဘဲ၊ မမြဲလို့နှစ်သက်ဖွယ် အားကိုးဖွယ်မရှိတဲ့ ဆင်းရဲတွေဘဲလို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် သိမြင်ဆုံးဖြတ်နိုင်တယ်၊ ဒါကြောင့် ငါ့ဟာအနေနဲ့ ထင်မှတ်ပြီးနှစ်သက်စရာလဲ မဟုတ်ဘူး၊ ငါအနေနဲ့ မာန်တက်စရာလဲ မရှိဘူး၊ ငါ၏အတ္တကောင်အနေနဲ့ ထင်မြင်ယူဆစရာလဲ မရှိဘူးလို့ သဘောပေါက်သိမြင်နေပါတယ်။ ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော် အရှင်မြတ်များကလဲ အဲဒီလို သိမြင်ပြီးတော့ သောတာပန်လဲ ဖြစ်နေကြတယ်၊ အဲဒီတရားနာနေစဉ်အတွင်း ကြံစည်ပြုလုပ်မှုတွေ ဖြစ်ပျက်နေတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်၊ ဒါကြောင့် “မမြဲ ဆင်းရဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်တဲ့တရားကို ငါ့ဟာဘဲ ငါဘဲ ငါ့အတ္တဘဲလို့ ထင်မြင်ယူဆရန် မသင့်ပါဘုရား” လို့ ဖြေကြပါတယ်။ ဒီသင်္ခါရနဲ့ စပ်ပြီးဘုန်းကြီးကလဲ မေးကြည့်မယ်၊ သဘောကျတဲ့အတိုင်း ဖြေကြရမယ်။

- (၁) ပရိသတ်တို့၊ ပြုလုပ်အားထုတ်မှုဟာ မြဲသလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)၊ ပြုရန်ကြံတာ မြဲသလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)၊ ကွေးချင်တာ မြဲသလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)၊ ဆန့်ချင်တာ မြဲသလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)၊ ပြုပြင်ချင်တာ မြဲသလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)၊ ထချင်တာ မြဲသလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါ

ဘုရား)၊ သွားချင်တာ ခြေကြွချင်တာ လှမ်းချင်တာ ချချင်တာ မြဲ
 သလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား) ပြန်လှည့်ချင်တာ ရပ်ချင်တာ ထိုင်
 ချင်တာ မြဲသလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)၊ ကြည့်ချင်တာ မြဲ
 သလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)၊ ပြောချင်တာ မြဲသလား မမြဲ
 သလား၊ (မမြဲပါဘုရား)၊ စားချင်တာ ဝါးချင်တာ မြဲသလား မမြဲ
 သလား၊ (မမြဲပါဘုရား)။

(၂) မမြဲတံဟာ ဆင်းရဲလား ချမ်းသာလား၊ (ဆင်းရဲပါဘုရား)၊
 မမြဲတံဟာ ကောင်းတာလား မကောင်းတာလား၊ (မကောင်းတာပါ
 ဘုရား)။

(၃) မမြဲ ဆင်းရဲ ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်တတ်တဲ့တရားကို ဒါ ငါ့ဟာ
 ဘဲလို့ထင်မှတ်ပြီး သာယာနှစ်သက်ရန် သင့်ပါ့မလား (မသင့်ပါဘုရား)၊
 ဒါဟာ ငါဘဲလို့ ထင်မှတ်ပြီး မာန်တက်ရန်ကော သင့်ပါ့မလား၊ (မသင့်ပါ
 ဘုရား) ဒါဟာ ငါ့အတ္တဘဲလို့ထင်မှတ်ပြီး ယူဆစွဲလမ်းရန်ကော သင့်ပါ့
 မလား၊ (မသင့်ပါဘုရား)။

ဒီအမေးဟာ ပြုလုပ်ရန် ကြံတဲ့သင်္ခါရကို ငါ့အကြံဘဲ၊ ငါ့ကြံနိုင်တာ
 ဘဲလို့ ထင်မှတ်ပြီး တဏှာဖြင့်၊ မာနဖြင့် မစွဲလမ်းရအောင်လို့၊ ပုထုဇဉ်
 မှာဆိုယင် အတ္တဒိဋ္ဌိဖြင့်လဲ မစွဲလမ်းရအောင်လို့ မေးတာဘဲ။ သင်္ခါရ
 အကြောင်းကတော့ ဒါလောက်ဆိုယင် တော်တော်နားလည်လောက်ပါ
 ပြီ၊ ယခုဝိညာဏ်နှင့်စပ်ပြီး ဟောသားတဲ့စကားရပ်ကို ရှင်းပြရမယ်။

စိတ်ဝိညာဏ် မမြဲပုံစသည်ကို ပြဆိုချက်

ဝိညာဏံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါတိ။ အနိစ္စံ ဘန္တေ။
 ယံ ပနာနိစ္စံ၊ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါတိ။ ဒုက္ခံ ဘန္တေ။
 ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ
 “တေ မမ၊ ဧသောဟမသ္မိ၊ ဧသော မေအတ္တာ” တိ။ နော ဟေတံ
 ဘန္တေ။

ဝိညာဏံ - စိတ် ဝိညာဏံသည်။ နိစ္စံ ဝါ - မြဲသလော၊ အနိစ္စံ ဝါ - မမြဲသလော၊ ဣတိ - ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ အနိစ္စံ ဘန္တေ - မမြဲပါအရှင် ဘုရား။

ဝိညာဏ်ဆိုတာ စိတ်ပါဘဲ၊ ဗမာအသုံးအနှုန်းကတော့ ဝိညာဏ်လို့ သုံးလေ့မရှိသလောက်ပါဘဲ၊ စိတ်လို့သာ ပြောလေ့ရှိကြပါတယ်။ စေတနာလောဘ ဒေါသစသည်တို့အရာမှာလဲ ဗမာက စိတ်လို့ဘဲ ပြောဆိုလေ့ရှိကြပါတယ်။ စိတ်ကပြဇာန်းလဲ ပြဇာန်းပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီအခန်းမှာစိတ်လို့ပဲ အများအားဖြင့် ပြောသွားမယ်။ ဖြစ်ဆဲစိတ်ကို မရှုမသိနိုင်တဲ့ ပကတိလူတွေက ဒီစိတ်ကို တသက်ပတ်လုံး အမြဲတည်နေတယ်လို့ထင်နေကြတယ်။ မြင်တာလဲ ဒီစိတ်ပဲ၊ ကြားတာ နံတာ စားသိတာ ထိသိတာလဲ ဒီစိတ်ပဲ၊ ကြံသိတာလဲ ဒီစိတ်ပဲ၊ အကြာကြီးမြင်နေတာလဲ ဒီစိတ်ပဲ၊ အကြာကြီးကြားနေတာ နံနေတာ စသည်လဲ ဒီစိတ်ပဲ၊ ငယ်ငယ်ကလေးဘဝက စိတ်ကပဲ ယခုထက်ထိတည်ရှိနေတယ်။ နောင်လဲ သေသည်အထိ ဒီစိတ်ပဲ တည်သွားမယ်။ တဘဝလုံး ဒီ စိတ်တခုတည်းပဲ မြဲတည်နေတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ တချို့ကတော့ နောက်နောက်ဘဝတွေမှာလဲ ဒီစိတ်ကပဲ ရွှေ့ပြောင်းပြီး တည်နေမယ်လို့ ထင်မြင်ယူဆနေကြတယ်။ အဲဒါဟာ စိတ်ကိုမြဲတယ်လို့ ထင်မြင်နေကြတာပါဘဲ။

ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်ကို မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီကတော့ ဖောင်းဟယ်ပိန်တယ်စသည်ဖြင့် မပြတ်ရှုမှတ်နေယင်း စိတ်ကူးကြံစည်မှု ဖြစ်ပေါ်လာယင် အဲဒါကို စိတ်ကူးတယ် ကြံတယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်လိုက်တယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လိုက်တော့ အဲဒီစိတ်ကူးက ပျောက်သွားတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီစိတ်ကူးအကြံဟာ ဖောစောကလဲ မရှိသေးဘူး။ ယခုမှ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ ဖြစ်ပြီးတော့လဲ ချက်ခြင်းပင် ပျောက်သွားတယ်။ ငါတို့ဟာ ရှေးကမရှုလို့ စိတ်ကို မြဲတယ်ထင်နေခဲ့တာဘဲ။ ယခုရှုမှတ်နေတော့ ချက်ခြင်းပင် ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ ဒီတော့ ဒီစိတ်ဟာ ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွားလို့ မမြဲတဲ့ တရားဘဲလို့ အမှန်အတိုင်းသဘောကျ သိမြင်လာတယ်။

ကြားတဲ့အခါလဲ ကြားတယ် ကြားတယ်လို့ ရှုမှတ်နေယင်း ကြားလိုက် ပျောက်လိုက်၊ ကြားလိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့ ချက်ခြင်းပင် ပျောက်ပျောက် သွားတာကိုတွေ့ရတယ်။ နံသိတာလဲနံသိပြီး ချက်ခြင်းပင်ပျောက်သွားတာ ကို တွေ့ရတယ်။ အရသာသိတာလဲ ချက်ခြင်းပင် ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ တခါတရံမှာ ကိုယ်ထဲက အတွေ့အထိကလေးတွေဟာ ဟိုက ပေါ်လာလိုက် ပျောက်သွားလိုက်၊ ဒီကပေါ်လာလိုက် ပျောက်သွားလိုက် နဲ့ လျင်မြန်စွာ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို များစွာပင် တွေ့ရတယ်။ အထူးအမှတ်ကောင်းနေတဲ့ အခါကျတော့ မြင်တာလဲ တမြင်ပြီး တမြင် အဆင့်ဆင့်ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီတော့ ကြံသိတဲ့ စိတ် ကြားသိတဲ့စိတ် ထိသိတဲ့စိတ် မြင်သိတဲ့စိတ် အစရှိတဲ့ စိတ်ကလေး တွေဟာ တခုချင်းဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားတာချည်းဘဲ မမြဲတာချည်း ဘဲလို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် သိမြင်သဘောကျလာတယ်။

ကွေးချင် ဆန့်ချင်တဲ့စိတ် ပြုပြင်ချင်တဲ့စိတ် ထချင်တဲ့စိတ် သွားချင်တဲ့ စိတ် စသည်တွေလဲ အသစ်အသစ်ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားတာကို တွေ့ရ တယ်။ ရှုမှတ်တဲ့စိတ်လဲ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း ပျက်ပျက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီတော့ အာရုံအမျိုးမျိုးကို သိသိနေတဲ့ စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ ခဏမစဲ ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားလို့ မမြဲတာချည်းဘဲလို့ သိရပါတယ်။ ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော် အရှင်မြတ်တွေကလဲ အဲဒီလို သိပြီးတော့ သောတာ ပန်လဲ ဖြစ်နေကြတယ်။ အဲဒီတရားနာနေယင်းလဲ ကြားတာ သိတာ မြင် တာ ထိသိတာ ကြံသိတာတွေ အသစ် အသစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားတာ ကိုလဲ တွေ့နေရတယ်။ ဒါကြောင့် “စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ မြဲသလား မမြဲ သလား” ဆိုတဲ့အမေးကို “မမြဲပါ အရှင်ဘုရား” လို့ ဖြေကြပါတယ်။ အဲဒါ ဟာ ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီတို့၏ ကိုယ်တွေ့ဖြင့်ပင် အလွန်ထင်ရှား ပါ တယ်။

ပန-ထို့ပြင်၊ ယံ-အကြင်တရားသည်၊ အနိစ္စံ-မမြဲ၊ တံ-ထိုမမြဲ တရားသည်၊ ဒုက္ခံ ဝါ-ဆင်းရဲလော၊ သုခံ ဝါ-ချမ်းသာလော၊ ဣတိ-

ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဒုက္ခံ ဘန္တေ-ဆင်းရဲပါအရှင်ဘုရား တဲ့။ ဒါက တော့ ရှေးက အမေးအဖြေများနှင့် ထပ်တူမို့ ထင်ရှားနေပါပြီ။

ပန-ထိုမှတစ်ပါး၊ ယံ-အကြင်တရားသည်၊ အနိစ္စံ-မမြဲ၊ ဒုက္ခံ-ဆင်းရဲတည်း၊ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ-ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိ၏၊ တံ-ထိုမမြဲ ဆင်းရဲ ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်တတ်သော တရားကို၊ ဧတံ မမ-ဤအရာဟာ ငါ့ဥစ္စာ၊ ဧသော အဟံ အသိ-ဤအရာဟာ ငါဖြစ်သည်၊ ဧသော မေ အတ္တာတိ-ဤအရာဟာ ငါ့အတ္တဟူ၍၊ သမနုပဿိတုံ-ရှုမြင်ထင်မှတ်ခြင်းငှါ၊ ကလ္လံ နု-ထိုက်တန်သင့်လျော်ပါမည်လော၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ နော ဟေတံ ဘန္တေ-ထိုသို့ရှုရန် မထိုက်တန် မသင့်လျော်ပါဘုရား တဲ့။

ဒီအမေးအဖြေလဲ ရှေးကနဲ့ ထပ်တူပါဘဲ၊ ထူးခြားတာကတော့ကြံသိ တတ်တဲ့ စိတ်အနေနဲ့ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိစွဲများဖြစ်ပုံနှင့် အဲဒီအစွဲများကင်း ပုံကို နားလည်အောင်ပြောဘို့ပဲ အထူးရှိပါတယ်။

မြင်တိုင်းကြားတိုင်းတွေ့တိုင်း သိတိုင်း ဒွါရ ၆-ပါးက ထင်ရှားပေါ်နေတဲ့ စိတ်တွေကို မရှုမသိနိုင်တဲ့ ပကတိလူတွေက ကောင်းတဲ့အာရုံတွေ မြင်ကြား တွေ့သိရတဲ့ စိတ်တွေကို မိမိစိတ် မိမိဟာအနေဖြင့်နှစ်သက်သာယာနေကြ တယ်၊ ယခုဖြစ်ဆဲစိတ်ကိုလဲ နှစ်သက်သာယာတယ်၊ ရှေးက ဖြစ်ခဲ့ဘူးတဲ့ စိတ်ကိုလဲ နှစ်သက်သာယာတယ်၊ နောင်လဲ ဒီလို စိတ်ကောင်းတွေချည်း ဖြစ်နေစေချင်တယ်၊ အဲဒါဟာ တဏှာစွဲဘဲ။ မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီ ကတော့ အမြင်ကောင်း အကြားကောင်းစသောစိတ် ဝမ်းသာ ပျော်ရွှင် တဲ့စိတ်ကိုလဲ ရှုမှတ်နေယင်းပင် ကွယ်ပျောက်ကွယ်ပျောက်သွားတာကိုတွေ့ ရတဲ့အတွက်နှစ်သက်သာယာခြင်း တောင့်တခြင်း မရှိဘူး၊ အဲဒါဟာစိတ် နဲ့စပ်ပြီး တဏှာစွဲ ကင်းနေတာပါဘဲ။

စိတ်ကို မရှုမမှတ်နိုင်တဲ့ ပကတိလူတွေကတော့ ရှေးရှေးစိတ်နဲ့ နောက် နောက်စိတ်ကို ခွဲခြားပြီး မသိနိုင်ဘူး၊ ငယ်ငယ်ကတည်းက ယခုထက်ထိ

တစိတ်တည်း တည်ရှိနေတယ်လို့ ထင်ကြတယ်။ အယင်က ရှိနေတဲ့စိတ်ကပဲ ယခု မြင်သိသွားတယ် ကြားသိ တွေ့သိ ကြံသိသွားတယ်လို့ ထင်မှတ်နေ ကြတယ်။ အဲဒီလို မြဲတည်နေတယ်လို့ ထင်တဲ့အတွက် ထူးခြားတဲ့ စိတ်ကို အကြောင်းပြုပြီး မာန်တက်နေကြတယ်။ ငါကုဒီလိုသိတယ်။ ငါက မဟုတ် မခံသဘောရှိတယ်။ ငါ့စိတ်က ရဲရင့်တယ် စသည်ဖြင့် ဂုဏ်ယူပြီးမာန်တက် နေတတ်ကြတယ်။ အဲဒါဟာစိတ်ကို အမြဲတည်နေတဲ့ငါအနေဖြင့် ထင်မှတ် ပြီး မာန်မာန တက်ကြွနေတာဘဲ။ မာနစွဲပါဘဲ။ မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ယောဂီ ကတော့ မြင်သိစိတ် ကြားသိစိတ် ထိသိစိတ် ကြံသိစိတ် စသည်ကို ဖြစ် တိုင်း ဖြစ်တိုင်းရှုမှတ်နေရင်း ကွယ်ပျောက် ကွယ်ပျောက်သွားတာချည်း တွေ့နေရတဲ့အတွက်စိတ်ဟာ တပျက်တည်းပျက်ပျက်သွားတာဘဲ မမြဲတာ ချည်းဘဲလို့ သိမြင်နေတယ်။ ဒါကြောင့် ယခုပဲ သေရတော့မည်ဆိုလျှင် မာန်မာန မရှိတော့သလိုပင် မာန်မာန ဖြစ်ခွင့်မရှိပဲ ကင်းငြိမ်းသွားတယ်။ အဲဒါဟာ မာနစွဲ ကင်းတာပါဘဲ။

ပကတိလူတွေက မြင်သိတာ ငါဘဲ။ ကြားသိတာ ငါဘဲ။ နံသိတာ စားသိတာ ငါဘဲ။ ထိသိတာ ငါဘဲ ကြံသိတာ ငါဘဲ။ ငါကအာရုံအမျိုးမျိုးကို သိတတ်တယ်။ ကွေးချင်တယ် ဆန့်ချင်တယ် သွားချင်တယ်။ ပြောဆိုချင် တယ် စသည်ဖြင့် ကြံတဲ့စိတ်လဲ ငါဘဲ။ ငါကပင် အဲဒီလိုကြံသိနေတယ်။ အမျိုး မျိုးသော အမှုကိစ္စတွေကို ငါ့စိတ်က ငါကပင် ပြုလုပ်နေတယ်လို့ ထင်နေ ကြတယ်။ အဲဒါဟာ ကာရက အတ္တစွဲဘဲ။ အဲဒါနဲ့ စပ်ဆိုင်တဲ့ ဆောင်ပုဒ် ကို ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ် နှုတ် စိတ်အမှုအရာဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ပြုလုပ် သည်ဟု ထင်တာက ကာရကအတ္တစွဲ။

ပြုလုပ်တဲ့အနေနဲ့ စွဲလမ်းတာက သင်္ခါရနဲ့လဲ ဆိုင်တယ်။ စိတ် နဲ့လဲ ဆိုင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ အများအားဖြင့်တော့ ကွေးချင်တာ ဆန့်ချင်တာ သွားချင်တာ ပြောဆိုချင်တာစသည်ကို စိတ် အနေနဲ့ပဲ ပြောလေ့ ရှိကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ပြုလုပ်ချင် တာကို စိတ်ဝိညာဏ်အရာမှလဲ ထည့်ပြီးပြောပါတယ်။ နောက်ပြီး

တော့ “အဲဒီ စိတ်ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ ငါကောင်က ဒီကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတည်ရှိနေတယ်။ အဲဒီ ငါကောင်ကပဲ မြင်လိုက် ကြားလိုက်စသည်ဖြင့် အာရုံအမျိုးမျိုးကို သိနေတယ်”လို့ ဒီလိုထင်မှတ်နေကြတယ်။ အဲဒါက နိဝါသီအတ္တစွဲဘဲ၊ အဲဒါနဲ့ စပ်ဆိုင်တဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတည်နေတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု ထင်တာက နိဝါသီအတ္တစွဲ။

ယခုနေအခါမှာလဲ အချို့ဘာသာရေးများမှာ ဒီစိတ်ဝိညာဏ်ကို ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတည်ရှိနေတဲ့ အနေဖြင့် ပြောဆိုထားတယ်။ ဝိညာဏ်ကောင်လို့လဲ ပြောဆိုလေ့ရှိကြတယ်။ သေတဲ့အခါလဲ ဒီ ဝိညာဏ်ကောင်က ပျက်စီးတဲ့ ကိုယ်ဟောင်းထဲမှ ထွက်ခွာပြီးတော့ ကိုယ်အသစ်ထဲမှာ ဝင်ပြီး တည်နေတယ်လို့ တချို့က ယူဆပြောဆိုနေကြတယ်။ ဘုရားလက်ထက်တော်ကာလတုန်းက သာတိ ဆိုတဲ့ ရဟန်းဟာလဲ ဒီစိတ်ဝိညာဏ်ကို အတ္တကောင်လို့ ယူဆပြောဆိုနေခဲ့တာဘဲ။ အဲဒီအကြောင်းကို ဒီတရားတော်စာအုပ် စတုတ္ထပိုင်း (နှာ ၁၀၁) မှာ ထုတ်ပြခဲ့ပါပြီ။ အဲဒါတွေဟာ စိတ်ဝိညာဏ်ကို ငါအတ္တလို့ ထင်မှတ်တဲ့ အတ္တဒိဋ္ဌိအစွဲများပါဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ ကိုယ်ကြံချင်ယင် ကြံနိုင်တယ် စသည်ဖြင့် ကိုယ့်စိတ်ကို အလိုရှိတိုင်း အစိုးရတဲ့ ငါအနေနဲ့လဲ ထင်မှတ်စွဲလမ်းနေကြတယ်။ အဲဒါကတော့ သာမီအတ္တစွဲဘဲ။ အဲဒါနဲ့ဆိုင်တဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ်ထဲမှာ အလိုရှိတိုင်း အစိုးရတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု ထင်တာက သာမီအတ္တစွဲ။

မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ ကြံတယ်လို့ မှတ်ဆဲမှာပင် ကြံသိစိတ်က ပျောက်သွားတယ်။ ကြားတယ်လို့ မှတ်ဆဲမှာပင် ကြားသိစိတ်က ပျောက်သွားတယ်။ ထိတယ်လို့ မှတ်ဆဲမှာပင် ထိသိစိတ်က ပျောက်သွားတယ်။ မြင်တယ်လို့ မှတ်ဆဲမှာပင် မြင်သိစိတ်က ပျောက်သွားတယ်။

အဲဒီလို မှတ်ဆဲမှာပင် အသိစိတ်ကလေးတွေ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတဲ့အတွက် “ကြံ့သိကြားသိ ထိသိ မြင်သိ ရှုသိစသော စိတ်ဝိညာဏ် တွေဟာ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာ အသစ် အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက် ပျက်သွားတဲ့ သဘောတရားမျှဘဲ၊ အတ္တကောင် ငါကောင်မဟုတ်ဘူး” ဆိုတာ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် သိရပါတယ်။

သိပုံကတော့--စက္ခု၌ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ-အစရှိ သော ဒေသနာတော်နှင့်အညီ မြင်သိတာဟာ မျက်စိနဲ့ အဆင်းရှိလို့ ဖြစ်တာဘဲ၊ ကြားသိတာဟာ နားနဲ့ အသံရှိလို့ ဖြစ်တာဘဲ၊ နံသိတာ ဟာ နှာခေါင်းနဲ့ အနံ့ရှိလို့ ဖြစ်တာဘဲ၊ စားသိတာဟာ လျှာနဲ့ အရသာ ရှိလို့ ဖြစ်တာဘဲ၊ ထိသိတာဟာ ကိုယ်နဲ့ ထိစရာရှိလို့ ဖြစ်တာဘဲ၊ ကြံ့သိ တာဟာ အရင်းခံ (ဘဝင်နှင့် ဆင်ခြင်)စိတ်နဲ့ အာရုံရှိလို့ ဖြစ်တာဘဲ၊ ရှုသိ တာဟာ ရှုရန် နှလုံးသွင်းမှုနဲ့ ရှုစရာရှိလို့ ဖြစ်တာဘဲ--စသည်ဖြင့် သူ့ဆိုင်ရာ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ဖြစ်လာတာဘဲ၊ သူ့ဆိုင်ရာ အကြောင်း ရှိနေယင် မဖြစ်စေချင်ပေမယ်လို့ ဖြစ်ပေါ်လာတာဘဲ၊ မပျက်စေချင်ပေ မယ်လို့ ချက်ခြင်းပင် ပျက်သွားတာဘဲ၊ အကြောင်းမရှိယင်တော့ ဖြစ်စေ ချင်ပေမယ်လို့ သူက မဖြစ်ဘူး၊ ကောင်းတဲ့ စိတ်ကလေးတွေကို တည်နေ စေချင်ပေမယ်လို့ သူတို့က တည်မနေဘူး ပျက်သွားကြတာဘဲ၊ ဒါကြောင့် “စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ ပြုလုပ်တတ်တဲ့ အတ္တကောင် ငါကောင်လဲ မဟုတ်ဘူး၊ အမြဲတည်နေတဲ့ အတ္တကောင် ငါကောင်လဲ မဟုတ်ဘူး၊ အလိုရှိတိုင်း အစိုးရတဲ့ အတ္တကောင် ငါကောင်လဲ မဟုတ်ဘူး၊ သူ့အကြောင်းအား လျော်စွာ အသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်နေတဲ့ သဘောတရားမျှ ဘဲလို့ ယောဂီက ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် သိမြင်ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်။ ပဉ္စ- ဝဂ္ဂီရဟန်းတော်အရှင်မြတ်တို့ကတော့ သာမန် သိမြင်ရုံမျှ မဟုတ်ပဲ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်၏ အစွမ်းဖြင့် အတ္တစွဲ လုံးဝကင်းနေကြပြီး ဖြစ်နေ ကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် “မမြဲ ဆင်းရဲ ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်တတ်တဲ့ စိတ်ဝိညာဏ်ကို ငါ့ဟာဟု ငါ့ဟု ငါ့အတ္တဟု ရှုမြင် ထင်မှတ်ရန် သင့်ပါ။

မလား”ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို “မသင့်ပါဘုရား”လို့ ဖြေကြပါတယ်။ ဘုန်းကြီးကလဲ ယခု မေးကြည့်မယ်၊ သဘောကျတဲ့အတိုင်း ဖြေကြရမယ်။

(၁) ပရိသတ်တို့၊ စိတ်ဟာ မြဲသလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)၊ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ်နေယင်း စိတ်ကူးဖြစ်လာတယ်၊ အဲဒီစိတ်ကူးဟာ မြဲသလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)၊ ထိုင်တာ ကြာလာတော့ ပူတာ ထင်ရှားလာတတ်တယ်၊ အဲဒါကို ပူတယ် ပူတယ်လို့ မှတ်နေယင်း ပြင်ချင်တဲ့စိတ် ပေါ်လာတတ်တယ်၊ အဲဒီစိတ်ကို ပြင်ချင်တယ်လို့ မှတ်လိုက်တော့ ပျောက်မသွားဘူးလား၊ (ပျောက်သွားပါတယ် ဘုရား)၊ အဲဒီစိတ်ဟာ မြဲသလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)၊ ညောင်းယင် ညောင်းတယ် ညောင်းတယ်လို့ မှတ်နေယင်း ပြင်ချင်တဲ့စိတ် ပေါ်လာတတ်တယ်၊ အဲဒီစိတ်ကို မှတ်လိုက်တော့ ပျောက်မသွားဘူးလား၊ (ပျောက်သွားပါတယ် ဘုရား)၊ အဲဒီ စိတ်ကော မြဲသလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)၊ ကွေးချင်တဲ့ စိတ်ပေါ်လာတဲ့အခါ ကွေးချင်တယ် ကွေးချင်တယ်လို့ မှတ်နေယင်း ပျောက်ပျောက်သွားတယ်၊ အဲဒီစိတ်ဟာ မြဲသလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)၊ ဆန့်ချင်တဲ့စိတ်လဲ မှတ်နေယင်း ပျောက်ပျောက်သွားတယ်၊ အဲဒီစိတ်ဟာ မြဲသလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)၊ ထချင်သွားချင်တဲ့ စိတ်လဲ မှတ်နေယင်း ပျောက်ပျောက်သွားတယ်၊ အဲဒီစိတ်ဟာ မြဲသလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)၊ ဘာကိုပဲ မှတ်မှတ် အဲဒီမှတ်စိတ်ဟာ မှတ်နေယင်း ပျောက်ပျောက်သွားတယ်၊ အဲဒီမှတ်စိတ်ကော မြဲသလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)၊ ကြားတဲ့အခါ ကြားတယ် ကြားတယ်လို့ မှတ်တိုင်း ပျောက်ပျောက်သွားတယ်၊ အဲဒီ ကြားသိတဲ့စိတ်ဟာ မြဲသလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)၊ အထိအသိကလေးများကို ထိတယ် သိတယ်လို့ မှတ်လိုက်ယင် ပျောက်ပျောက်သွားတယ်၊ အဲဒီထိသိစိတ်ဟာ မြဲသလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)။ မြင်သိစိတ်ကော မြဲသလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)၊ နံသိစိတ် စားသိစိတ်ကော မြဲသလား မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)။

(၂) မမြဲတာဟာ ဆင်းရဲလား ချမ်းသာလား၊ (ဆင်းရဲပါဘုရား)၊
မမြဲတာဟာ ကောင်းတာလား မကောင်းတာလား၊ (မကောင်းတာပါ
ဘုရား)။

(၃) မမြဲ ဆင်းရဲ ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်တတ်တဲ့စိတ်ကို ဒါ ငါ့ဟာ
ဘဲလို့ ထင်မှတ်ပြီး သာယာနှစ်သက်ရန် သင့်ပါ့မလား၊ (မသင့်ပါဘုရား)၊
ဒါဟာ ငါ့ဘဲလို့ ထင်မှတ်ပြီး မာန်တက်ရန်ကော သင့်ပါ့မလား၊ (မသင့်
ပါဘုရား)၊ ဒါဟာ ငါ့အတ္တဘဲလို့ ထင်မှတ်ပြီး ယူဆစွဲလမ်းရန်ကော သင့်
ပါ့မလား၊ (မသင့်ပါဘုရား)။

ဒီမေးခွန်းသုံးမျိုးဟာ အာရုံသိတတ်တဲ့ စိတ်ဝိညာဏ်ကို “ငါ့စိတ်ပဲ
ငါက သိတတ်တယ်၊ ကြံသိတာဟာ ငါဘဲ”လို့ ထင်မှတ်ပြီး တဏှာဖြင့်၊
မာနဖြင့် မစွဲလမ်းရအောင်လို့၊ “ပုထုဇဉ်မှာ ဆိုယင် အတ္တဒိဋ္ဌိဖြင့်လဲ
မစွဲလမ်းရအောင်”လို့ ထုတ်ပြတဲ့ မေးခွန်းများပါဘဲ။ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ
သင်္ခါရ ဝိညာဏ် ဆိုတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးနှင့် စပ်ပြီး အဲဒီ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိစွဲ
မေးခွန်းများ အနက်ကို ဖွင့်ပြ ဟောကြားတာ ပြည့်စုံသွားပါပြီ။ ယခု
အဲဒီ အစွဲသုံးပါးကင်းအောင် ရှုရန် ညွှန်ကြားချက် ဒေသနာကို ဆက်
ဟောရမယ်။

အစွဲသုံးပါးကင်းအောင်ရှုပုံများ (သုတ်၏တတိယပိုင်း)
(၁) ရုပ်ကို ရှုပုံ

တသွာတိဟ ဘိက္ခဝေ ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်
အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ သြဠာရိကံ ဝါ သုခမံ ဝါ၊ ဟိန် ဝါ
ပဏိတံ ဝါ၊ ယံ ဒုရေ သန္တိကေ ဝါ၊ သဗ္ဗံ ရူပံ “နေတံ မမ၊ နေ-
သောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ”တိ ဝေမေတံ ယထာဘူတံ
သမ္ပပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ တသွာ-ထိုသို့ ရှုမြင်ထင်မှတ်ရန် မသင့်သော
ကြောင့်၊ ဣဟ-ဤလောက၌၊ (သက္ကတဘာသာ၌ တသွာတ်+

ဣဟ-ဟု ရှိသောကြောင့် ပါဠိ၌ တသ္မာတိဟ-ဟု တအက္ခရာ အာဂုမ်နှင့်တကွ သန္တိစပ်ထားသည်) အတိဟာနာဂတပစ္စုပ္ပန်-အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော၊ ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ-အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော ရုပ်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ-ကိုယ်တွင်းရုပ်ဖြစ်စေ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ- ကိုယ်ပရုပ်ဖြစ်စေ၊ သြဋ္ဌာရိကံ ဝါ-ရုပ်ကြမ်းဖြစ်စေ၊ သုခမံ ဝါ-ရုပ်နု ဖြစ်စေ၊ ဟိနံ ဝါ-ရုပ်ညံ့ဖြစ်စေ၊ ပဏိတံ ဝါ-ရုပ်ကောင်းဖြစ်စေ၊ ဒုရေ ဝါ-အဝေးရုပ်ဖြစ်စေ၊ သန္တိကေ ဝါ-အနီးရုပ်ဖြစ်စေ၊ ယံ-အကြင်ရုပ် သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ သဗ္ဗံ တံ ရူပံ-ထိုအလုံးစုံသော ရုပ်ကို၊ နေတံ မမ- ဤအရာသည် ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်၊ န ဝေသော အဟံ အသ္မိ-ဤအရာသည် ငါမဟုတ်၊ န မေ ဝေသော အတ္တာတိ-ဤအရာသည် ငါ့အတ္တမဟုတ်ဟူ၍၊ ဝေ-ဤသို့၊ တေ-မမြဲ ဆင်းရဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်သော ဤရုပ် ကို၊ ယထာဘူတံ-ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ သမ္ပပ္ပညာယ-မှန်စွာသိသော ဝိပ- သာနာပညာ အရိယမဂ်ပညာဖြင့်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ရှုမြင်အပ်၏၊ ဝါ-ရှုမြင်နိုင်အောင် အားထုတ်ရမည် တဲ့။

အဲဒီ ပါဠိအနက်ကို မြန်မာသက်သက် အတိုချုပ်ပြန်ယင် ဒီလို ရပါတယ်။

မြန်မာပြန် အတိုချုပ်

ရဟန်းတို့၊ ယခု ပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ငါ့ဟာဘဲ၊ ငါဘဲ၊ ငါ့ အတ္တဘဲဟု ရှုမြင်ထင်မှတ်ရန် မသင့်သောကြောင့် အတိတ်ဖြစ်စေ၊ အနာဂတ်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တွင်းကဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပက ဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖြစ်စေ၊ အနုဖြစ်စေ၊ အယုတ်အညံ့ဖြစ်စေ၊ အကောင်းအမြတ်ဖြစ်စေ၊ အဝေးဖြစ်စေ၊ အနီးဖြစ်စေ၊ ရုပ်ဟူ သမျှကို “ငါ့ဟာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ့အတ္တမဟုတ်”ဟု ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း သိမြင်အောင် ရှုရ အားထုတ်ရမည် တဲ့။ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

ရဟန်းတို့၊ ယခု ပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း။ပ။မသင့်သောကြောင့် အတိတ်ဖြစ်စေ။ပ။အနီးဖြစ်စေ၊ ရုပ်ဟူသမျှကို ငါ့ဟာမဟုတ်၊ ငါ မဟုတ်၊ ငါ့အတ္တမဟုတ် ဟု ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း သိမြင်အောင် ရှုရ အားထုတ်ရမည်။

အဲဒီ စကားရပ်ထဲမှာ ရုပ်ကို အတိတ် အနာဂတ် စသည်ဖြင့် (၁၁)ပါး ဝေဘန်ပြထားတယ်။ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဆိုတာ ကာလ ၃-ပါးဖြင့် ဝေဘန်ပြထားတာ။ အတိတ်ဆိုတာ လွန်ခဲ့ပြီးတရားကို ဆိုတာ။ ရှေးရှေးဘဝများကဖြစ်စေ၊ ယခုဘဝတွင်လဲ ရှေးရှေးကာလများကဖြစ် စေ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီး ချုပ်ခဲ့ပြီး တရားကို အတိတ်လို့ ဆိုတယ်။ အနာဂတ် ဆိုတာကတော့ ယခု မဖြစ်သေးပဲ နောက်ကာလများမှာမှ ဖြစ်မည့်တရား ကို ဆိုတာ။ ပစ္စုပ္ပန်ဆိုတာကတော့ ယခု လောလောဆယ် ဖြစ်နေဆဲ တရားကို ဆိုတာ။ ဖြစ်စဉ်အတိုင်း ဆိုယင်တော့ ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲ ဖြစ် လတ်တရား ၃-မျိုးပါ။ အဲဒီ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ၃-မျိုးဖြင့် ခဲယူလိုက်ယင် မိမိသန္တာန်ကရော သူတပါးသန္တာန်ကရော သက်မဲ့တွေရော ရှိရှိသမျှတရားတွေကို အကုန်လုံးယူပြီး ဖြစ်သွားတော့တာ။

သာဝကတို့ ရှုသင့်တဲ့တရား

ဒါပေမဲ့ ဝိပဿနာရှုရာမှာတော့ သာဝကများအတွက် ဆိုယင် မိမိ သန္တာန်က တရားသာ လိုရင်းဖြစ်ကြောင်း၊ အခြားတရားတွေကိုတော့ အနုမာနအားဖြင့် နှိုင်းဆပြီး ဆင်ခြင်ဆုံးဖြတ်ရုံမျှသာ လိုကြောင်းများ ကို ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိ အနုပဒသုတ်၏အဖွင့် အဋ္ဌကထာ ဋီကာများမှာ အတိအကျ ပြဆိုထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် မိမိသန္တာန်က ရုပ်နာမ် တရား တွေကိုသာ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်အတိုင်းသိအောင် ရှုဖို့ လိုပါတယ်။ မိမိသန္တာန်က တရားတွေထဲမှာလဲ အနာဂတ်တရားတွေဆိုတာ ယခုမဖြစ် သေး မရှိသေးတဲ့အတွက် သူတို့ကို မှန်းဆပြီး ရှုလို့ အမှန်အတိုင်း မသိ နိုင်ဘူး။ အတိတ်တရားတွေထဲမှာလဲ ရှေးဘဝများက တရားတွေကိုတော့ မှန်းဆရလို့ အမှန်အတိုင်း မသိနိုင်ကြောင်း ထင်ရှားပါတယ်။ ယခုဘဝ

အတွင်းမှာတောင်မှ လွန်ခဲ့ပြီး နှစ်ပိုင်း လပိုင်း ရက်ပိုင်းများက တရား
တွေကို အမှန်အတိုင်းသိဘို့ မလွယ်ပါဘူး။ နာရီပိုင်းအတွင်းလောက်က
တရားတွေကိုတောင်မှ ပရမတ်သဘောတရားအနေဖြင့် အမှန်အတိုင်း
သိအောင် ရှုဘိခက်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့-ပကတိလူတွေမှာ
မြင်ပြီး ကြားပြီး တွေ့သိပြီးတာနဲ့ တပြိုင်နက် ငါဘဲ သူဘဲ မိန်းမဘဲ
ယောက်ျားဘဲ အစရှိတဲ့ ပညတ်အနေအားဖြင့် စွဲလမ်းပြီး ဖြစ်နေသော
ကြောင့်ပါဘဲ။

ဖြစ်ဆဲကိုသာ စ၍ရှုအပ်ကြောင်း

ဒါကြောင့် ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ်မှာ (ပစ္စုပ္ပန္န ယံ ဓမ္မံ၊ တတ္ထ တတ္ထ
ဝိပဿတိ) ဖြစ်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်တရားကို ထိုထိုဖြစ်ခိုက်၌ ဝိပဿနာရှုသည်-
လို့ ပြဆိုထားတဲ့အတိုင်း မြင်ဆဲ ကြားဆဲစသော ပစ္စုပ္ပန်တရားကို စပြီး
ရှုရပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ သတိပဋ္ဌာန် ပါဠိတော်မှာလဲ (ဂစ္ဆန္တော
ဝါ ဂစ္ဆာမိကံ ပဇာနာတိ) စသည်ဖြင့် သွားဆဲ ရပ်ဆဲ ထိုင်ဆဲ လျောင်းဆဲ
စသော ပစ္စုပ္ပန်တရား ရှုသိရန် ပြဆိုထားတဲ့အတိုင်း ဖြစ်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်တရားကို
စပြီး ရှုရပါတယ်။ ယခုလိုနက်နက်နဲနဲ ထုတ်ဖော်ပြောရတာကတော့ ဒီအနုတ္တ
လက္ခဏသုတ်ပါဠိမှာ အတိတ်ကစပြီး ဟောထားတဲ့အတွက် အတိတ်တရား
တွေက စပြီးတော့ တွေးတာ ဆင်ခြင်ပြီး ရှုရမှာ လေလားလို့ သံသယ
မဖြစ်ရအောင်လို့ပါဘဲ။

ဒါကြောင့် မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့သိတိုင်း ဒွါရ ၆-ပါးက ထင်ရှား
ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တရားတွေကို မပြတ်ရှုမှတ်နေရတယ်။ ယခု ဒီက
ယောဂီတွေ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ထိတယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်
နေပုံမျိုးပါဘဲ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေတော့ သမာဓိဉာဏ် အားရှိလာတဲ့အခါမှာ
ဖောင်းတာက တခြား မှတ်သိတာကတခြား၊ ပိန်တာက တခြား၊ မှတ်သိတာ
ကတခြား စသည်ဖြင့် ခွဲခြားပြီးသိလာတယ်။ ဖောင်းခိုက်မှာ တောင့်တာ
တင်းတာ ဘွန်းကန်တာ လှုပ်ရှားတာက ပိန်ခိုက်ထိအောင် တည်မနေဘူး၊
သူ့အခိုက်မှာပင် ပျောက်ကွယ် ရပ်စဲသွားတယ်။ ပိန်ခိုက်မှာ လျော့တာ
လှုပ်ရှားတာကလဲ နောက် တကြိမ် ဖောင်းခိုက်ထိအောင် တည်မနေဘူး

သူ့အခိုက်မှာပင် ပြတ်စဲသွားတယ်။ သွားနေဆဲမှာလဲ ညာလှမ်းခိုက်က တောင့်တင်း လှုပ်ရှားရပ်ဟာ ဗယ်လှမ်းခိုက်ထိအောင် မရောက်ဘူး။ ဗယ်လှမ်းခိုက်က ရပ်ဟာလဲ ညာလှမ်းခိုက် ထိအောင် မရောက်ဘူး။ သူ့အခိုက် သူ့အခိုက်မှာပင် ကုန်ဆုံး ကုန်ဆုံးသွားတယ်။ ကြွခိုက်က ရပ်ဟာ လှမ်းခိုက်မရောက်။ လှမ်းခိုက်ကရပ်ဟာ ချခိုက်မရောက်။ သူ့အခိုက် သူ့အခိုက်မှာပင် ကုန်ဆုံးသွားတယ်။ ကွေးတယ်ဆန့်တယ် စသည်ဖြင့်ရှုရာ များမှာလဲ သူ့အခိုက် သူ့အခိုက်မှာပင် ကုန်ဆုံး ကုန်ဆုံးသွားတာကို တွေ့ရတယ်။ ဉာဏ်အသူး ထက်သန်နေတဲ့ အခါကျတော့ တကွေး တဆန့် အတွင်းမှာပင် တနေရာမှ တနေရာသို့ မရောက်ပဲ တရိပ်ရိပ်နဲ့ ကုန်ဆုံး ကုန်ဆုံးသွားတာကို ယောဂီက တွေ့ရတယ်။

အဲဒီတော့ “တို့ ရှေးက မရှုလို့ မသိတာဘဲ၊ ရုပ်နာမ်တရားတွေဟာ တချိန်မှ တချိန်သို့ မရောက်ပဲ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတာဘဲ”လို့ ဒီလို သဘောကျပြီး သိလာတယ်။ ဒါကြောင့် ရှေးကဖြစ်ခဲ့တဲ့ အတိတ်ရုပ်ဟာ ယခုဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်သို့ မရောက်ပဲ ကုန်သွားခဲ့ကြတယ်။ ယခု ဖောင်းဆဲ ပိန်ဆဲ ကွေးဆဲ ဆန့်ဆဲ ကြွဆဲ လှမ်းဆဲ ချဆဲ လှုပ်ရှားဆဲ ရပ်ဟာလဲ နောင် အနာဂတ်ကာလသို့ မရောက်ပဲ ကုန်ဆုံးကုန်ဆုံး သွားနေတယ်။ နောင် ကာလကျမှ ဖြစ်မည့်ရုပ်ဟာလဲ သူ့အခိုက်အတန်မှာပင် ကုန်ဆုံးကုန်ဆုံး သွားမှာဘဲ။ ဒါကြောင့် ရုပ်ဟူသမျှဟာ မမြဲတာချည်းဘဲ၊ ခဏမစဲ ဖြစ် ပျက်နေလို့ ဆင်းရဲချည်းဘဲ၊ ကိုယ်အလိုအတိုင်း မဖြစ်ပဲ သူ့အကြောင်း အားလျော်စွာ ဖြစ်ပျက်နေလို့ အတ္တကောင် မဟုတ်တဲ့ သဘောတရား မျှဘဲလို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ယောဂီက သိသိသွားတယ်။ အဲဒီလို သိဘို့ရာ ကို ရည်ပြီးတော့ “နေတံ မမ - ဤအရာသည် ငါ့ဟာမဟုတ်” စသည်ဖြင့် ရှုမြင်နိုင်အောင် အားထုတ်ရမယ်လို့ ဟောကြားတော်မူတာပါဘဲ။

နေတံ မမ-နှင့် အနိစ္စရူပံ စသည် နှီးနှောပြချက်

အဲဒီ ရှုပုံကို ပြတဲ့စကားအရအားဖြင့် “နေတံ မမ-ဒါ ငါ့ဟာ မဟုတ်” စသည်ဖြင့် ရှုတ်ဆိုပြီး ရှုနေရမှာလားလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။

အဲဒီလို ရွတ်ဆိုရမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောကို အမှန်အတိုင်းသိအောင် ရွတ်ပါ။ အနိစ္စ စသောသဘောကို သိယင် နေတံ မမ-စသည်ဖြင့် သိတယ်လို့ ဆိုရတာပါ။ ဟိုခေတ်တုန်းက သုံး တဲ့ ပါဠိဝေါဟာရ အထူးပါ။ ဒါကြောင့် သဠာယတနဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိ တော် ဆန္ဒသုတ် (၂၇၃) မှာ (တေံ မမ၊ ဧသောဟသ္မိ၊ ဧသော မေ အတ္တာတိ သမနုပဿသိ=ဒါ ငါဟာဘဲ၊ ဒါဟာ ငါဖြစ်သည်၊ ဒါဟာ ငါ အတ္တဘဲလို့ ရှုမြင်ပါသလား)လို့ မေးတာကို (နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာတိ သမနုပဿာမိ=ဒါ ငါဟာမဟုတ်၊ ဒါဟာ ငါ မဟုတ်၊ ဒါဟာ ငါအတ္တမဟုတ်ဟု ရှုမြင်ပါတယ်)လို့ အရှင်ဆန္ဒ-ကဖြေ တယ်။ အဲဒီအဖြေစကားရပ်ကို အဋ္ဌကထာက (အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ သမနုပဿာမိ=အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု ရှုမြင်ပါတယ်)လို့ ဆိုလိုကြောင်း ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

အဲဒီမှာ နေတံ မမ- ဒါ ငါဟာမဟုတ်လို့ သိမြင်တယ်ဆိုတာဟာ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေလို့ နှစ်သက်ဖွယ် အားကိုးဖွယ်မရှိတဲ့ ဆင်းရဲလို့ သိ မြင်တာနဲ့ အတူတူပါ။ နေသောဟမသ္မိ-ဒါဟာ ငါမဟုတ်လို့ သိမြင် တယ်ဆိုတာဟာ မမြဲဘူးလို့ သိမြင်တာနဲ့ အတူတူပါ။ မြဲတယ်ထင်လို့ မာန်တက်နေကြတာဘဲ၊ မမြဲဘူးလို့ အမှန်အတိုင်းသိယင် မာန်တက်စရာ မရှိပါဘူး။ န မေသော အတ္တာ-ဒါဟာ ငါအတ္တမဟုတ်လို့ သိမြင်တာနဲ့ အနတ္တလို့ သိမြင်တာကတော့ တထပ်တည်း တူနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒွါရ ၆-ပါးက ဖြစ်တိုင်း ရုပ်နာမ်တွေကို မရှုနိုင်လို့ မြဲနေတယ်ထင်ယင် “ဒါဟာ ငါဖြစ်တယ်”လို့ ထင်မှတ်ပြီး မာန်တက်တော့တာဘဲ။ “မျက်စိ တမှိတ်ခန့်တောင် မတည်ဘူး၊ မမြဲတာတွေချည်းဘဲ”လို့ သိမြင်ယင်တော့ အဲဒီလို မာန်တက်ခြင်း မဖြစ်နိုင်တော့ပါဘူး။ “အနတ္တလို့ မသိယင် အတ္တစွဲ ဖြစ်တယ်၊ အနတ္တလို့သိယင် အတ္တစွဲမဖြစ်နိုင်ဘူး”ဆိုတာကတော့ ထင်ရှား နေပါပြီ၊ အထူးပြောပြဘယ် မရှိပါဘူး။

မြင်ခိုက်စသည်၌ မရူနိုင်တဲ့ ပကတိလူတွေမှာ မြင်ခိုက်က ရုပ်တွေ ဟာ ကြားခိုက်သို့ ရောက်လာတယ်၊ ကြားခိုက်က ရုပ်ဟာလဲ မြင်ခိုက် စသည်သို့ ရောက်လာတယ်၊ မြဲတည်နေတယ်၊ ငါတယောက်တည်းက ပင် မြင်လဲ မြင်တယ်၊ ကြားလဲ ကြားတယ်၊ ထိလဲ ထိတယ် စသည် ဖြင့် ထင်နေတယ်၊ အဲဒီတော့ အတိတ်က ရုပ်သည်ပင် ပစ္စုပ္ပန်သို့ရောက် လာတယ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်ကလဲ အနာဂတ်သို့ ရောက်သွားမယ် စသည်ဖြင့် ထင်မှတ်နေကြတယ်၊ အဲဒါဟာ မြဲတဲ့အနေဖြင့် ထင်မြင်စွဲလမ်းတာဘဲ။ မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီကတော့ မြင်ခိုက်ရုပ်ဟာ မြင်ခိုက်မှာပင် ပျက်သွားတယ်၊ ကြားခိုက်စသည်ကို မရောက်ဘူး၊ ကြားခိုက်ကရုပ်ဟာ လဲ ကြားခိုက်မှာပင် ပျက်သွားတယ် မြင်ခိုက်စသည်သို့ မရောက်ဘူး၊ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း အသစ် အသစ်ချည်းဘဲလို့ သိမြင်သဘောကျနေတယ်၊ အဲဒါဟာ မမြဲတဲ့သဘောကို အမှန်အတိုင်း သိတာဘဲ၊ အဲဒီလို သိသိနေတော့ အတိတ်ကရုပ်ဟာ အတိတ်ကာလ တွင်ပဲ ချုပ်ပျက်ခဲ့ပြီ၊ ယခု ပစ္စုပ္ပန်သို့ မရောက်လာဘူးလို့လဲ သိတော့ တာဘဲ၊ ယခု ဖြစ်ဆဲရုပ်ဟာလဲ ယခု ရှုမှတ်နေဆဲမှာပင် ချုပ်ပျက် ချုပ် ပျက်သွားတယ်၊ နောင် အနာဂတ်သို့ မရောက်ဘူး၊ အနာဂတ်ရုပ်ဟာလဲ သူ့အခိုက်အတန့်တွင် ချုပ်ပျက်သွားမယ်လို့ ဒီလိုလဲ သိတော့တာဘဲ။ ဒါကြောင့် မျက်စိတမှိတ်ခန့်တောင် မမြဲတဲ့တရားတွေဘဲလို့ သိနေတယ်၊ အဲဒီလို သိနေတဲ့အတွက် ငါဟာအနေနဲ့ တဏှာစွဲလဲ ဖြစ်ခွင့်မရှိတော့ဘူး၊ ငါဘဲလို့ ဂုဏ်ယူပြီး အထင်ကြီးစရာ မရှိတဲ့အတွက် မာနစွဲလဲ ဖြစ်ခွင့်မရှိ တော့ဘူး၊ ငါ့အတ္တအနေနဲ့ ဒိဋ္ဌိစွဲလဲ ဖြစ်ခွင့်မရှိတော့ဘူး၊ အဲဒီလို တဏှာ မာနစွဲကင်းအောင် ရှုဘို့ ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့အား ညွှန်ကြားတော်မူပါတယ်၊ ပုထု ဇဉ်များအတွက် ဒိဋ္ဌိစွဲကင်းအောင် ရှုဘို့လဲ ညွှန်ကြားတော်မူပါတယ်။

သောတာပန်တို့အား အနတ္တရူရန် ညွှန်ကြားခြင်းအကြောင်း

ဒီနေရာမှာ သောတာပန်ဖြစ်နေကြတဲ့ ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်တို့အား ဟောတဲ့တရားထဲ၌ (န မေသော အတ္တာတိ-ဒါဟာ ငါ့အတ္တ မဟုတ်လို့)

အတ္တစွဲကိုပါ ပယ်ရန် ဟောတာဟာ ဘာကြောင့်ပါလဲလို့ စဉ်းစားစရာ ရှိပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင်-သောတာပန်မှာ အတ္တဟု ထင်မှား စွဲလမ်းတဲ့ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသကင်းသည့်ပြင် သညာဝိပလ္လာသ စိတ္တဝိပလ္လာသများ လဲကင်းကြောင်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ ပြဆိုထားပါတယ်။ အဲဒီတော့ အတ္တစွဲသုံးပါး လုံးပင် ကင်းနေပါလျက် ဘယ်လိုအစွဲကိုပယ်နိုင်အောင် အနတ္တဟု ရှုရပါ သလဲလို့ စဉ်းစားစရာ ရှိနေပါတယ်။ ဒီတရားစာအုပ် ပဌမပိုင်း (နာ ၂၂) မှာ အတ္တစွဲနှင့် အလင်းတူတဲ့ အသ္မိမာန ကိုပယ်ရန်အတွက် ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော် တို့အား ဒီအနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားကို ဟောတော် မူကြောင်း ပြဆိုခဲ့ တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီနေရာမှာတော့ အဲဒီ အသ္မိမာနကို ပယ်နိုင်အောင် (နေ သောဟမသ္မိ-ဒါဟာ ငါမဟုတ်) လို့ ရှုရန် အသီးအခြား ညွှန်ပြထားတဲ့ အတွက် (န မေသော အတ္တာ-ဒါဟာ ငါအတ္တ မဟုတ်) လို့ ရှုရန်ညွှန်ပြ တာကိုတော့ “အဲဒီအသ္မိမာနပယ်ရန် ရှုဘို့ ညွှန်ပြတယ်” လို့ မဆိုနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် ဘယ်လိုအစွဲကို ပယ်နိုင်အောင် အနတ္တဟု ရှုရပါသလဲလို့ စဉ်း စားစရာရှိနေတာပါ။

အဲဒီအချက်ကို တိတိကျကျ ဖြေရှင်းပြဘို့ကတော့ မလွယ်ပါဘူး။ ဒါ ကြောင့် နည်းသုံးပါးဖြင့် ဝေဘန်ပြီး ဖြေရှင်းရမှာဘဲ။ (၁) ပဌမနည်း အရအားဖြင့် သီလဝန္တသုတ္တန်တရားတော်မှာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်လဲ အနတ္တ ဟု ရှုကြောင်းပြဆိုချက် ရှိပါတယ်။ သီလဝန္တသုတ္တန်တရားတော် စာအုပ် (၄၇၀) မှာ ကြည့်နိုင်ပါတယ်။ သောတာပန်မှာ အတ္တစွဲကို ပယ်စရာမရှိ ပေမဲ့ အထက်မဂ်ဖိုလ်များကို ရအောင် အဲဒီရဟန္တာရှုပုံလိုပင် ရှုရတယ်လို့ ယူသင့်ပါတယ်။ ဒီနည်းအဖြေကို သဘောမကျသေးယင် ဒုတိယနည်း ဖြေရဦးမှာဘဲ။ အဲဒါကတော့—

(၂) သီလဝန္တသုတ္တန် တရားတော်စာအုပ် (နာ ၃၃၀၊ ကြောင်းရေ ၁၅-စသည်) မှာ ပြဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း ယူဘို့ပါ။ သောတာပန်မှာ မြဲတယ် လို့ အတ္တကောင်လို့ စွဲလမ်းတဲ့ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသ လုံးဝ ကင်းတယ်ဆိုတာ ကတော့ ယုံမှားဘွယ် မရှိပါဘူး။ သညာစွဲ စိတ်စွဲကင်းပုံကတော့ တမင်

စဉ်းစားဆင်ခြင်ကြည့်တဲ့အခါမှာ ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်နေဆဲမှာဖြစ်စေ ပုထုဇဉ် တုန်းကလို မြဲတဲ့အနေ၊ အတ္တကောင်အနေဖြင့် အသိမှား အမှတ်မှားမရှိ တာကိုသာ ယူယင် သင့်ဘွယ်ရှိပါတယ်။ ထိုသို့မယူဘဲ သောတာပန်မှာ ရှုမှ ဆင်ခြင်မှုမရှိပဲ အမှတ်တမဲ့နေတဲ့အခါလဲ မြင်မှု ကြားမှုစသည်တွေကို မမြဲ ဘူး၊ သဘောတရားမျှပဲလို့ အမြဲတမ်းထင်မြင်နေတယ်လို့ ယူယင်တော့ ရဟန္တာနှင့် တန်းတူဖြစ်နေပေလိမ့်မယ်။ မာနလဲ ဖြစ်ဖွယ် မရှိပေဘူး။ မိန်းမ ယောက်ျားအနေနဲ့ နှစ်သက်တပ်စွဲမှုရာဂလဲ ဖြစ်ဖွယ် မရှိပေဘူး။ ဒါကြောင့် အမှတ်တမဲ့နေတဲ့ အခါများမှာ အသိမှားတဲ့စိတ်၊ အမှတ်မှား တဲ့သညာလဲ ဖြစ်နိုင်သေးတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်နိုင်တဲ့သညာစွဲ စိတ်စွဲများကို ပယ်နိုင်အောင် သောတာပန် ပဉ္စဝဂ္ဂိတို့အား အနတ္တလို့ ရှုရန် ညွှန်ကြား တော်မူတယ်လို့ ယူသင့်ပါတယ်။

(၃) တတိယနည်းကတော့ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် အရှင်ယမက၏ဖြေရှင်း ပုံမှ နည်းမှီးပြီး ယူဘို့ပါဘဲ။ အဲဒီဖြေရှင်းပုံကို သီလဝန္တသုတ္တန် တရား တော်စာအုပ် (နာ ၃၁၂) မှာ ကြည့်ရှုနိုင်ပါတယ်။ အရှင်ယမက မထေရ် က သူဟာ ရုပ်ကိုလဲ အသွိ-ငါဖြစ်တယ်လို့ မစွဲမဆိုကြောင်း၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ် တပါးပါးကိုလဲ အသွိ=ငါဖြစ်တယ်လို့ မစွဲမဆို ကြောင်း၊ သို့ပေမဲ့ အဲဒီရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ ခန္ဓာငါး ပါးအပေါင်းကို သာမညအားဖြင့် စွဲမှီပြီးတော့ အသွိ-ငါဖြစ်တယ်လို့အသိ အထင်ကတော့ မကင်းသေးကြောင်း ရှင်းပြပါတယ်။ အဲဒီ ရှင်းပြချက် လိုပင် သောတာပန်မှာ ရုပ်စသည် တပါးပါးကို စွဲမှီပြီး ငါဘဲလို့ အတ္တစွဲ မရှိပေမဲ့ ခန္ဓာငါးပါးလုံးကို စွဲမှီပြီး မိန်းမ ယောက်ျားအနေဖြင့် ထင်မှု သိမှုကတော့ မကင်းသေးဘူး။ အဲဒီလိုမကင်းသေးတဲ့အတွက်ပဲ အိမ်ထောင် ပြုနိုင်သည်အထိ ကာမရာဂကိလေသာတွေဖြစ်နေသေးတာဘဲ။ ဒါကြောင့် သာမန်အထင်အသိမျိုးကိုလဲပယ်နိုင်အောင်လို့ ပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်းတော်တို့အား အနတ္တဟု ရှုရန် ညွှန်ကြားတော်မူတယ်လို့ ယူဘို့ပါဘဲ။ ယခု ဖြေရှင်းပြခဲ့ တာဟာ သောတာပန်မှာ အတ္တသညာစွဲ အတ္တစိတ်စွဲလဲ ကင်းတယ်လို့ ပြဆို

ထားတဲ့ အဋ္ဌကထာနှင့် မဆန့်ကျင်ရအောင် ကြံဆပြီး ဖြေရှင်းချက် ပါဘဲ။

အတိတ်စသည် (၁၁)ပါး အပြားဖြင့်ရှုပုံ

ယခုပါဠိတော်က ပြထားတဲ့အတိတ် အနာဂတ်ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်များကို အနိစ္စ စသည်ဖြင့် ရှုပုံကို ဆက်ပြီးပြောရမယ်။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ရှုမှတ်နေယင်း ဖောင်းရုပ် ပိန်ရုပ်စသည်ဟာ သူ့အခိုက်အတန့်တွင်ပဲ ပျက်ပျက်သွားလို့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တမျှ သိပုံတို့ကို ရှေးနားပိုင်းက ပြောခဲ့ပါပြီ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေယင်း သိသိနေတဲ့ ယောဂီဟာ ရှေးရှေးက ဖြစ်ပျက်ခဲ့တဲ့ရုပ်ဟာ ယခုပစ္စုပ္ပန်သို့ မရောက်၊ ယခုဖြစ်ဆဲရုပ်လဲ နောင်အနာဂတ်သို့ မရောက်၊ သူ့အခိုက်အတန့်မှာပင် ပျက်ပျက်သွားသောကြောင့် မမြဲဘူး၊ မမြဲလို့ ဆင်းရဲဘဲ၊ အတ္တမဟုတ်တဲ့ သဘောတရားမျှဘဲလို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံ ဆုံးဖြတ်ပုံကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ ပြထားတဲ့အတိုင်း လိုက်ဆိုကြရမယ်။ ရှုတ်ဆိုနေယင်း ဉာဏ်ဖြင့်လဲ ဆင်ခြင်ကြည့်ကြရမယ်။

(၁) ရှေးဘဝကရုပ်သည် ရှေးဘဝတွင်ပင် ကုန်ခဲ့ ချုပ်ခဲ့ပြီ။ ယခုဘဝသို့ မရောက်၊ ကုန်ခဲ့ ချုပ်ပျက်ခဲ့သောကြောင့် မမြဲ၊ လျင်မြန်စွာ ကုန်တတ် ချုပ်ပျက်တတ်၍ ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသောကြောင့် ဆင်းရဲသာတည်း။ သာမီ—အစိုးရသူ၊ နိဝါသီ—အမြဲရှိနေသူ၊ ကာရက—ပြုလုပ်တတ်သူ၊ ဝေဒက—ခံစားတတ်သူလို့ ထင်ရတဲ့ အတ္တကောင် အနှစ်အသားမရှိသောကြောင့် အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

(၂) ယခုဘဝက ရုပ်ဟာလဲ ယခုဘဝတွင်ပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက် သွားမည်။ နောက်ဘဝသို့ ရောက်မည်မဟုတ်၊ ကုန်နေဆဲ ချုပ်ပျက်နေဆဲ ဖြစ်သောကြောင့် မမြဲ၊ လျင်မြန်စွာ ကုန်တတ် ပျက်တတ်၍ ကြောက်ဖွယ် ကောင်းသောကြောင့် ဆင်းရဲသာတည်း။ အစိုးရသူစသည်ဖြင့် ထင်ရတဲ့

အတ္တကောင် အနှစ်အသား မရှိသောကြောင့် အနတ္တသဘောတရားမျှ သာတည်း။

(၃) နောက်ဘဝမှာ အသစ်ဖြစ်မည့် ရုပ်ဟာလဲ ထိုဖြစ်ရာဘဝတွင်ပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက် သွားမည်။ အခြားနောက်ဘဝသို့ရောက်မည်မဟုတ်။ ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်သွားမည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် မမြဲ၊ လျင်မြန်စွာကုန် တတ် ပျက်တတ်၍ ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသောကြောင့်ဆင်းရဲသာတည်း။ အတ္တကောင် အနှစ်အသား မရှိသောကြောင့် အနတ္တ သဘောတရား မျှသာတည်း။

ဒါကတော့ အကြမ်းအားဖြင့် ဘဝနဲ့သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံဘဲ။ ယခုရှုမှတ် နေယင်း သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၁) ခုတင်က ဖောင်းရုပ်သည် ယခုပိန်ဆဲသို့ မရောက်။ ခုတင်က ပိန် ရုပ်သည်ယခု ဖောင်းဆဲသို့ မရောက်။ ဖောင်းခိုက်ပိန်ခိုက်ခဏာမှာပင် ကုန် ဆုံးသွားသောကြောင့် မမြဲ။ မမြဲသောကြောင့် ဆင်းရဲသာတည်း။ အစိုး မရသောကြောင့် အနတ္တသဘောတရား မျှသာတည်း။

ယခင်မြင်ဆဲ ကြားဆဲစသည်က ရုပ်သည်ယခု မြင်ဆဲ ကြားဆဲစသည်သို့ မရောက်။ ထိုထို အခိုက်မှာပင် ကုန်ဆုံးသွားသောကြောင့် မမြဲ ဆင်းရဲ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

(၂) ယခု ဖောင်းဆဲ ရုပ်သည် ပိန်ခိုက်သို့ မရောက်။ ယခု ပိန်ဆဲရုပ် သည်ဖောင်းခိုက်သို့ မရောက်။ ယခု ဖောင်းဆဲ ပိန်ဆဲမှာပင် ကုန်ဆုံးသွား သောကြောင့် မမြဲ ဆင်းရဲ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

ယခုမြင်ဆဲ ကြားဆဲစသည်က ရုပ်သည် နောက်ထပ် မြင်ခိုက် ကြား ခိုက်သို့ မရောက်။ ယခုမြင်ဆဲ ကြားဆဲ စသည်မှာပင် ကုန်ဆုံးသွားသော ကြောင့် မမြဲ ဆင်းရဲ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

(၃) နောင်မှ ဖောင်းမည့်ပိန်မည့်ရုပ်သည်သူ့နောက်မှ ပိန်မည့်ဖောင်းမည့်ခဏသို့မရောက်၊ သူ့ခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးသွားမည်ဖြစ်သောကြောင့် မမြဲဆင်းရဲ အနုတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

ဒါကတော့ ရှုမှတ်နေဆဲမှာ ထင်ပေါ်တဲ့ အတိတ် ပစ္စုပ္ပန် အနာဂတ် ရုပ်များကို သရုပ်ပေါ်စေတဲ့ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံဘဲ။ ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်ကို လက်ငင်းတွေ့ပြီးတော့ အတိတ် အနာဂတ် ရုပ်များကို အနုမာနဖြင့် သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံလဲ ရှိသေးတယ်၊ အဲဒါကိုလဲ လိုက်ဆို့ကြရမယ်။

ယခု ရှုမှတ်နေဆဲမှာပင် ကုန်ဆုံးပျက်ပျက်သွားလို့ မမြဲတဲ့ ဖောင်းရုပ် ပိန်ရုပ် ကွေးရုပ် ဆန့်ရုပ် ကြွရုပ် လှမ်းရုပ် ချရုပ် မြင်ရတဲ့ရုပ်ကြားရတဲ့ ရုပ် စသည်လိုပင် ရှေးကလဲ ဖောင်းရုပ် ပိန်ရုပ် ကွေးဆန့်ရုပ် စသည်တွေဟာ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးပျက်ပျက်သွားခဲ့သောကြောင့် အနိစ္စဒုက္ခ အနုတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း၊ နောင်မှဖြစ်ပေါ်လာမည့် ဖောင်းရုပ် ပိန်ရုပ် စသည်ဟာလဲ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံး ပျက်ပျက်သွားမည် ဖြစ်သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနုတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

မိမိသန္တာန်က ရုပ်များ ပျက်ပျက်သွားပုံကို မျက်မှောက် တွေ့သိပြီး တော့ သူတပါးတို့ သန္တာန်ကရုပ်များ၊ တလောကလုံးက ရုပ်များကို အနုမာနဖြင့် သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံလဲ ရှိသေးတယ်၊ အဲဒါကိုလဲ လိုက်ဆို့ကြရမယ်။

ယခု ရှုမှတ်နေဆဲမှာ ကုန်ဆုံး ပျက်ပျက်သွားတဲ့ ရုပ်များလိုပင် သူတပါး သန္တာန်က ရုပ်များ၊ တလောကလုံးက ရုပ်များလဲ ခဏမစဲ ကုန်ဆုံးပျက်ပျက်သွားနေကြမည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနုတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

ဒါလောက်ဆိုယင် ကာလသုံးပါးနဲ့စပ်ပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို သဘောပေါက်လောက်ပါပြီ။ ယခုအတွင်းအပြင် ရုပ်စသည်အကြောင်းကို ပြောရမယ်။

အတွင်းအပြင်အားဖြင့် ရှုပုံ

ပကတိလူတွေက တံတေး ထေးတဲ့အခါ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်စွန့်တဲ့အခါ စသည်မှာ ကိုယ်တွင်းရုပ်ကပဲ အပြင်ရောက်သွားတယ်လို့ထင်နေကြတယ်။ စားသောက်တဲ့အခါ အသက်ရှူတဲ့အခါများမှာလဲ အပြင်ဘက်ရုပ်ကပဲ ကိုယ်ထဲရောက်လာတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အမှန်ကတော့ အဲဒီလို မဟုတ်ဘူး။ ရုပ်တွေဟာ သူ့ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ခိုက်နေရာမှာသာ ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားကြတာ။ နောက်ထပ် အသစ်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်တွေက နေရာအသစ်တွေမှာ ထင်ရှား ပေါ်နေကြတာ။ အဲဒီလို သူ့နေရာတွင်သာ ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားပုံကို ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီက ထင်ရှားတွေ့ရပါတယ်။

တွေ့ရပုံကတော့- အမှတ်သတိ သမာဓိဉာဏ် ကောင်းနေတဲ့အခါမှာ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေယင်း ထွက်သက်လေဟာ ရင်ထဲ လည်ချောင်းထဲ နှာခေါင်းထဲမှ တပိုင်းချင်းပြတ်ပြတ်ပြီး ထွက်သွားတာကိုလဲတွေ့ရတယ်။ ဝင်သက်လေလဲ တပိုင်းချင်းပြတ်ပြတ်ပြီး ဝင်လာတာတိုးတွေ့ လာတာကို တွေ့ရတယ်။ ဆေးလိပ်သောက်တဲ့ယောဂီဆိုယင် ဆေးလိပ်အခိုးတွေ ဝင်တိုင်းထွက်တိုင်း တပိုင်းစီ တပိုင်းစီ တိုးတိုက်ပြီး ဝင်လာတာ ထွက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ ရေစသည်ကို သောက်တဲ့အခါလဲ ပါးစပ်ထဲ လည်ချောင်းထဲမှာ တပိုင်းစီ တပိုင်းစီ တိုးတိုက်ပြီး ဝင်လာတာကို တွေ့ရတယ်။

ဒါကြောင့် အတွင်းကရုပ်ဟာ အပြင်သို့မရောက်၊ အပြင်က ရုပ်ကလဲ အတွင်းသို့မရောက်၊ သူ့ဖြစ်ရာဌာန ဖြစ်ရာခဏမှာသာ ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်သွားလို့ မမြဲဘူး ဆင်းရဲဒုက္ခဘဲ အနတ္တဘဲလို့ သိရပါတယ်။ အဲဒီလို သိပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၄၂၅) ကိုယ်ထဲကရုပ်ဟာ အပြင်သို့မရောက်၊ အပြင်က ရုပ်ဟာလဲ ကိုယ်ထဲသို့မရောက်၊ ထိုထိုဖြစ်ရာ အတွင်း၌ အပြင်၌သာလျှင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာစွာပင်။

အကြမ်း အနုအားဖြင့် ရှုပုံ

ပကတိလူတွေက ငယ်ငယ် ကလေးဘဝ ရုပ်အနုကလေးတွေကပင် လူကြီးဘဝ ရုပ်ကြမ်းတွေ ဖြစ်လာတယ်လို့လဲ ထင်နေကြတယ်။ ကျန်းမာ ပေါ့ပါးနေတဲ့ ရုပ်နုကပင် မကျန်းမာလေးလံတဲ့ ရုပ်ကြမ်းတွေ ဖြစ်လာ တယ်လို့လဲ ထင်နေကြတယ်။ မကျန်းမာလေးလံတဲ့ ရုပ်ကြမ်းတွေကပင် ကျန်းမာပေါ့ပါးတဲ့ ရုပ်နုတွေ ဖြစ်လာတယ်လို့လဲ ထင်နေကြတယ်။ ကိုယ် ထဲက အတွေ့အထိရုပ်တွေကို မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ ရှုမှတ် နေဆဲမှာပင် တပိုင်းစီ တပိုင်းစီ ပြတ်ပြတ် ကုန်ကုန်သွားတာကို တွေ့ရ တယ်။ အဲဒီလိုတွေရတဲ့အတွက် ကြမ်းတဲ့အတွေ့ရုပ်က နူးညံ့တဲ့ အတွေ့ရုပ် မဖြစ်၊ နူးညံ့တဲ့အတွေ့ရုပ်ကလဲ ကြမ်းတဲ့အတွေ့ရုပ်မဖြစ်၊ ကြမ်းတဲ့အပူရုပ် အအေးရုပ်က နူးညံ့တဲ့ အအေးရုပ် အနှေးရုပ်မဖြစ်၊ နူးညံ့တဲ့ အနှေးရုပ် အအေးရုပ်ကလဲ ကြမ်းတဲ့အပူရုပ် အအေးရုပ်မဖြစ်၊ ကြမ်းတဲ့တောင့်တင်း လှုပ်ရှားရုပ်က နူးညံ့တဲ့ဘည်ငြိမ်ရုပ်မဖြစ်၊ နူးညံ့တဲ့ဘည်ငြိမ်ရုပ်ကလဲ ကြမ်း တဲ့ လှုပ်ရှားရုပ်မဖြစ်။ သူ့အခိုက်မှာပင် ပျက်ပျက်သွားလို့မမြဲဘူး၊ ဆင်းရဲဘဲ အနတ္တဘဲလို့ သိမြင်သဘောကျကျသွားပါတယ်။ ယခု အဲဒီလို သုံးသပ် ဆင်ခြင်ပုံကို ဆိုကြရမယ်။

(၆၂) ကိုယ်ထဲမှာ ရုပ်ကြမ်းက ရုပ်နုမဖြစ်၊ ရုပ်နုကလဲ ရုပ်ကြမ်း မဖြစ်၊ သူ့အခိုက်အတန့်မှာပင် 'ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျောက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စဒုက္ခ၊ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

အယုတ်အမြတ်အားဖြင့် ရှုပုံ

ပကတိလူတွေက မကျန်းမာတဲ့ ရုပ်ညံ့တွေကပင် ကျန်းမာတဲ့ ရုပ် ကောင်းတွေဖြစ်လာတယ်။ ကျန်းမာတဲ့ရုပ်ကောင်းတွေကပင် မကျန်းမာတဲ့ ရုပ်ညံ့တွေဖြစ်လာတယ်။ ပျိုပျိုရွယ်ရွယ်ရုပ်တွေကပင် လူအိုရုပ်ဖြစ်လာတယ် လို့ထင်နေကြတယ်။ ဖြစ်ခိုက်ရုပ်နာမ်တွေကို မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီ

ကတော့ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ရုပ်တွေဟာ ရှုမှတ်နေဆဲမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ် ပျက်သွားတာကို တွေ့ရတဲ့အတွက် ရုပ်ညွှံ့က ရုပ်ကောင်းမဖြစ်၊ ရုပ်ကောင်းကလဲ ရုပ်ညွှံ့မဖြစ်၊ သူ့အခိုက်အတန့်မှာပင် ကုန်ဆုံးပျောက်ပျက်သွားသောကြောင့် မမြဲဘူး ဆင်းရဲတဲ့ အနတ္တဘဲလို့ သိမြင်သဘောကျကျ သွားပါတယ်။ ယခုအဲဒီလို သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၇၂) ကိုယ်ထဲမှာ ရုပ်ညွှံ့က ရုပ်ကောင်းမဖြစ်၊ ရုပ်ကောင်းကလဲ ရုပ်ညွှံ့မဖြစ်၊ သူ့အခိုက်အတန့်မှာပင် ကုန်ဆုံးပျောက်ပျက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ သဘောတရားမျှသာတည်း။

အဝေး အနီးအားဖြင့် ရှုပ်

ပကတိလူတွေက လူတယောက်အဝေးက ရောက်လာလျှင် အဲဒီလူရဲ့ ကိုယ်ရုပ်ဟာ အဝေးမှအနီးသို့ ရောက်လာတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အနီးကလူ ထွက်ခွာသွားယင်လဲ အဲဒီလူရဲ့ရုပ်ဟာ မိမိ၏အနီးမှ အဝေးသို့ရောက်သွားတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်တွေကို မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီကတော့ လက်ခြေကို ဆန့်တဲ့အခါ ဆန့်တယ်ဆန့်တယ်လို့ ရှုမှတ်နေယင်း တနေရာမှ အခြားတနေရာသို့ မရောက်ပဲ တရိပ်ရိပ်နဲ့ ကုန်ဆုံးကုန်ဆုံးသွားတာကို တွေ့ရတယ်။ လက်ခြေ ကွေးတဲ့အခါလဲ ကွေးတယ် ကွေးတယ်လို့ ရှုမှတ်နေယင်း တနေရာမှ တနေရာသို့ မရောက်ပဲ တရိပ်ရိပ်နဲ့ ကုန်ဆုံး ကုန်ဆုံးသွားတာကို တွေ့ရတာဘဲ။ အဲဒီလို တွေ့ရတဲ့အတွက် အနီးရုပ်က အဝေးရောက်သွားသည်မဟုတ်၊ အဝေးရုပ်ကလဲ အနီးရောက်လာသည်မဟုတ်။ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံး ကုန်ဆုံး သွားသောကြောင့် မမြဲဘူး၊ ဆင်းရဲတဲ့ အနတ္တဘဲလို့ သိမြင်သဘောကျကျသွားပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ အဝေးမှလာနေတဲ့လူကို မြင်လျှင် မြင်တယ် မြင်တယ်လို့ ရှုမှတ်နေယင်း တပိုင်းစီ တပိုင်းစီ ပြတ်ပြတ် ကုန်ကုန်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ အနီးမှ ထွက်ခွာသွားတဲ့လူကို မြင်ယင်လဲ မြင်တယ်

မြင်တယ်လို့ ရှုမှတ်နေယင်း တပိုင်းစီ တပိုင်းစီ ပြတ်ပြတ် ကုန်ကုန်သွား
 တာကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလို တွေ့ရတဲ့အတွက် အဝေးရုပ်က အနီးသို့
 ရောက်လာတာမဟုတ်။ အနီးရုပ်ကလဲ အဝေးသို့ ရောက်သွားတာမဟုတ်။
 ရုပ် အဟောင်း အဟောင်းတွေက ပျောက်ပျောက်သွားပြီး အသစ် အ
 သစ်တွေ ဖြစ်ဖြစ်လာတာကိုပင် အဝေးကလူ ရောက်လာတယ်။ အနီးက
 လူ ထွက်ခွာသွားတယ်လို့ ပြောဆိုရတာဘဲလို့ သဘောကျကျသွားတယ်။
 ဒီလို အမြင်နဲ့စပ်ပြီး ပိုင်းခြားသိတာကတော့ ဘင်္ဂဉာဏ်ရောက်နေပြီး
 ဉာဏ်လဲအထူးထက်မြက်တဲ့ ယောဂီများနဲ့သာ ဆိုင်ပါတယ်။ ဉာဏ်မတက်
 တဲ့ သူတွေကတော့ ဒါလောက် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိခဲနိုင်ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ်လို့ ရှုမှတ်ပြီး စကြံ
 လျှောက်နေဆဲမှာ ကြွတာကတပိုင်း၊ လှမ်းတာကတပိုင်း၊ ချတာကတပိုင်း
 ပြတ်ပြတ်ပြီးတော့ ထင်တယ်။ ဉာဏ်အထူး ရင့်သန်တဲ့အခါကျတော့ ခြေ
 ထောက် ကိုယ်စသည် ရွှေတိုင်း ရွှေတိုင်း တရိပ်ရိပ်နဲ့ ကုန်ကုန် ပြတ်ပြတ်
 သွားတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလို တွေ့ရတဲ့အတွက် ရုပ်တွေဟာ တနေ
 ရာမှ တနေရာသို့ မရောက်ဘူး၊ သူဖြစ်တဲ့နေရာမှာပင် ပျက်ပျက်သွားတယ်
 ဆိုတာကို သိမြင်သဘောကျကျသွားပါတယ်။ အဲဒါ “ပရမတ္ထတရားတွေ
 ဟာ အခြားနေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်း မရှိဘူး၊ သူဖြစ်ရာဌာန၌သာ ချုပ်
 ပျက်သွားကြတယ်” လို့ ပြဆိုထားတဲ့ ဋီကာကျမ်းဂန်စကားနှင့်အညီ သိတာ
 ပါဘဲ။ တကယ်သဘာဝကျတဲ့ အသိပါဘဲ။ အဲဒီလို သိရတဲ့အတွက် အဝေး
 ရုပ်က အနီးမရောက်လာ၊ အနီးရုပ်ကလဲ အဝေးသို့မရောက်၊ သူဖြစ်ရာ
 ဖြစ်ရာဌာန၌ ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် မမြဲဘူး၊ ဆင်းရဲဘဲ၊
 အနတ္တဘဲလို့ သိမြင်သဘောကျကျသွားပါတယ်။ ယခု အဲဒီလို သုံးသပ်
 ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၁၀၂၁) အဝေးကရုပ်သည် အနီးသို့မရောက်၊ အနီးကရုပ်
 လဲ အဝေးသို့မရောက်၊ သူဖြစ်ရာဌာန၌သာ ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျောက်
 သွားသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

ယခုပြောခဲ့တာ၊ လိုက်ဆို့ခဲ့ကြတာဟာ (၁၁) ဌာနဖြင့် ဝေဘန်ပြထား တဲ့ရုပ်ကို (နေ့တံ မမ) ဒါ ငါ့ဟာမဟုတ် စသည်ဖြင့် ရှုဆင်ခြင်ပုံတွေပါဘဲ။ အဲဒီ ပါဠိတော်၏ ဘာသာပြန်အကျဉ်းချုပ်ကို ယခု တခါ ထပ်ပြီး ဆိုကြ ရဦးမယ်။

အတိတ်ဖြစ်စေ၊ အနာဂတ်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တွင်း ကဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပကဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖြစ်စေ၊ အနုဖြစ်စေ၊ အယုတ်အညံ့ဖြစ်စေ၊ အကောင်းအမြတ်ဖြစ်စေ အဝေးဖြစ်စေ၊ အနီးဖြစ်စေ၊ ရုပ်ဟူသမျှကို “ဒါ ငါ့ဟာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ့အတ္တ မဟုတ်” ဟု ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်အတိုင်းသိအောင် ရှုရ အား ထုတ်ရမည်။

ကဲ ဒီကနေ့ ဒီတွင်ဘဲ ရုပ်ပြီး တရားသိမ်းကြစို့။

ဤ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကိုရိုသေစွာ နာယူမှတ် သားကြရသော ဓမ္မသဝနကုသိုလ်စေတနာ၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့် ။ပ။နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု

အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး

ဆဋ္ဌမပိုင်း ပြီး၏။

အနုတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး

သတ္တမပိုင်း

၁၃၂၅-ခုနှစ် ဝါခေါင်လပြည့်၊ လဆုတ် ၈-ရက်နှင့်
တော်သလင်းလဆန်း ၈-ရက်နေ့များ၌ ဟောသည်။

တရားအနုသန္ဓေ

လွန်ခဲ့သော သီတင်းနေ့များက အနုတ္တလက္ခဏသုတ်ကို ဟောလာခဲ့တာ ရုပ်ကို အတိတ်စသည် (၁၁)ပါးအပြားဖြင့် ခွဲခြမ်းဝေဘန်ပြီး အနိစ္စဒုက္ခ အနုတ္တဟု ရှုရန် ညွှန်ကြားတော်မူချက်အထိ ပြီးခဲ့ပြီ။ ယခု ဝေဒနာကို (၁၁)ပါးသော အပြားဖြင့် ဝေဘန်ပြီး ရှုပုံကစပြီးတော့ ဟောရမယ်။ ဟောတော်မူပုံ ပါဠိတော်ကတော့—

(၂) ဝေဒနာကို (၁၁)ပါးအပြားဖြင့် ဝေဘန်၍ ရှုပုံ

ယာ ကာစိ ဝေဒနာ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာ၊ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ ဩဠာရိကာ ဝါ သုခုမာ ဝါ၊ ဟိနာ ဝါ ပဏိတာ ဝါ၊ ယံ ဒု ရေ သန္တိကေ ဝါ၊ သဗ္ဗာ ဝေဒနာ “နေတံ မမ၊ နေသော-ဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ” တိ ဝေမေတံ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပ-ညာယ ဒဠဗ္ဗံ။

အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာ—အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော၊ ယာ ကာစိ ဝေဒနာ—အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော ဝေဒနာသည်၊ အတ္ထိ-ရိ၏၊ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ—ကိုယ်တွင်းဝေဒနာဖြစ်စေ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ—ကိုယ်ပဝေဒနာ ဖြစ်စေ၊ ဩဠာရိကာ ဝါ—ဝေဒနာကြမ်းဖြစ်စေ၊ သုခုမာ ဝါ—ဝေဒနာနု

ဖြစ်စေ၊ ဟိနာ ဝါ-ဝေဒနာညံ့ဖြစ်စေ၊ ပဏီတာ ဝါ-ဝေဒနာကောင်း
 ဖြစ်စေ၊ ဒုရေ ဝါ-အဝေးက ဝေဒနာဖြစ်စေ၊ သန္တိကေ ဝါ-အနီးက
 ဝေဒနာဖြစ်စေ၊ ယာ-အကြင်ဝေဒနာသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ သဗ္ဗာ-သာ
 ဝေဒနာ-ထို အလုံးစုံသော ဝေဒနာကို၊ နေတံ မမ-ဤအရာသည် ငါ
 ဥစ္စာမဟုတ်၊ န သေသော အဟံ အသ္မိ-ဤအရာသည် ငါမဟုတ်၊ န မေ
 သေသော အတ္တာတိ-ဤအရာသည် ငါ့အတ္တ မဟုတ်ဟူ၍၊ ဝေ-ဤသို့၊
 တေ-မမြဲ ဆင်းရဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်သော ဤသဘောကို၊
 ယထာဘူတံ-ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ သမ္မပ္ပညာယ-မှန်စွာသိသော ဝိပဿနာ
 ပညာ မဂ်ပညာဖြင့်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗိ-ရှုမြင်အပ်၏၊ ဝါ-ရှုမြင်နိုင်အောင် အား
 ထုတ်ရမည် တဲ့။

အဲဒီ ပါဠိအနက်ကို မြန်မာသက်သက် အတိုချုပ်ပြန်ယင် ဒီလို
 ရပါတယ်။

မြန်မာပြန် အတိုချုပ်

အတိတ်ဖြစ်စေ၊ အနာဂတ်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်
 တွင်းကဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပကဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖြစ်စေ၊ အနုဖြစ်စေ၊
 အယုတ်အညံ့ဖြစ်စေ၊ အကောင်းအမြတ်ဖြစ်စေ၊ အဝေးဖြစ်စေ၊
 အနီးဖြစ်စေ၊ ဝေဒနာဟူသမျှကို “ငါ့ဟာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ
 အတ္တမဟုတ်”ဟု ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်အတိုင်းသိအောင် ရှုရ
 အားထုတ်ရမည် တဲ့။ အဲဒါကို လိုက်ဆို့ကြရမယ်။

အတိတ်ဖြစ်စေ။ပ။အနီးဖြစ်စေ၊ ဝေဒနာဟူသမျှကို “ငါ့ဟာ
 မဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ့အတ္တမဟုတ်”ဟု ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်
 အတိုင်းသိမြင်အောင် ရှုရ အားထုတ်ရမည်။

အဲဒါဟာ ခံစားမှုဝေဒနာကို အတိတ် အနာဂတ်စသည် (၁၁)ပါး
 သောအပြားတို့ဖြင့် ခွဲခြမ်းဝေဘန်ပြီး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအခြင်းအရာ

တို့ဖြင့် ရှုရန် ညွှန်ပြတော်မူတဲ့ ဒေသနာတော်ပါဘဲ။ အဲဒီမှာ အတိတ် ဝေဒနာဆိုတာ ရှေးရှေးဘဝများက ခံစားခဲ့တဲ့ ဝေဒနာလဲ ရှိတယ်။ ယခုဘဝတွင် ရှေးရှေး နှစ်များ လများ ရက်များက ခံစားခဲ့တဲ့ ဝေဒနာလဲ ရှိတယ်။ ဒီကနေ့အတွင်းမှာဘဲ စောစောပိုင်းက ခံစားခဲ့တဲ့ ဝေဒနာလဲ ရှိတယ်။ အဲဒီ အတိတ် ဝေဒနာတွေထဲမှာ ရှေးရှေးဘဝများက ခံစားခဲ့တဲ့ ဝေဒနာတွေကတော့ ကုန်ဆုံး ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့ကြပြီ ဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အတ္တစွဲအားကြီးတဲ့ သူတွေရဲ့ အမြင်နဲ့ ဆိုယင်တော့ မထင်ရှားပေဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အဲဒီလိုအတ္တစွဲရှိနေတဲ့သူတွေက ရှေးရှေးဘဝများက ခံစားခဲ့တဲ့ ငါကပင် ယခုဘဝခံစားနေရတယ်လို့ ထင်မြင် စွဲလမ်းနေကြသောကြောင့်ပါဘဲ။ သူတို့အမြင်အားဖြင့် ဆိုယင် ယခုဘဝတွင် စောစောပိုင်းက ခံစားခဲ့တာတွေလဲ ကုန်ဆုံးသွားကြပြီလို့ မထင်ဘူး။ အယင်က ခံစားခဲ့တဲ့ ငါကပင် ယခုခံစားနေတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။

ဝေဒနာကို ကာလသုံးပါးဖြင့်ရှုပုံ

ဖြစ်ဆဲ ရုပ်နာမ်ကို မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီကတော့ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေယင်း ညောင်း ပူ နာကျင်အခံခက်တဲ့ ဒုက္ခ ဝေဒနာပေါ်လာယင် အဲဒီဝေဒနာကို ညောင်းတယ် ပူတယ် နာတယ် စသည်ဖြင့် မပြတ်ရှုမှတ်နေတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေယင်း အဲဒီ အခံခက်တာဟာ လျော့လျော့ပြီးတော့ ပျောက်သွားတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ သမာဓိဉာဏ်အထူးကောင်းနေတဲ့အခါဆိုယင် တခါမှတ် တခါမှတ် တနာတနာ ပြတ်ပြတ်ပြီး ကုန်ကုန်သွားတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလို တွေ့ရတဲ့အတွက် ခံစားမှု ဝေဒနာဟာ အစဉ်ထာဝရရှိနေတာလဲ မဟုတ်ဘူး။ တစ်ကြိမ်လောက်တောင် ကြာရှည်တည်နေတာလဲ မဟုတ်ဘူး။ ခဏမစဲ ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်သွားတဲ့ သဘောတရားဘဲလို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိရတယ်။ ဒါကြောင့် ရှေးဘဝများက ဝေဒနာကို မဆိုထားနဲ့ ယခုဘဝတွင် တောင်မှ ရှေးကာလက ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ဝေဒနာတွေဟာ ကုန်ဆုံးသွားခဲ့ကြပြီ

မရှိကြတော့ဘူး ဆိုတာကိုလဲ ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်။ ယခုတင်က အနီးကပ် မှာဖြစ်ခဲ့တဲ့ ဝေဒနာလဲ ကုန်ဆုံးသွားခဲ့ပြီ မရှိတော့ဘူးလို့လဲ ဆုံးဖြတ်နိုင် ပါတယ်။ ယခုလောလောဆယ် ခံစားနေရတဲ့ အကောင်းအဆိုး အလယ် အလတ်ဝေဒနာများဟာလဲ ပေါ်လိုက် ပျောက်လိုက်၊ ပေါ်လိုက်ပျောက် လိုက်နဲ့ ခဏမစဲကုန်ဆုံး ပျောက်ကွယ်သွားတယ်ဆိုတာလဲတွေ့နေရပါတယ်။ ဒါကြောင့် နောင်အခါ ဖြစ်မည့် ဝေဒနာတွေဟာလဲ ဒီလိုဘဲ သူ့အခိုက် အတန်တိုင်ပင် ကုန်ဆုံး ပျောက်ကွယ်သွားကြမှာချည်းဘဲလို့ ဒီလိုလဲ သဘောပေါက် သိမြင်နိုင်ပါတယ်။ ကဲ ယခု အဲဒီလို သိမြင်သုံးသပ်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၁) ရှေးဘဝက ခံစားမှု ဝေဒနာသည် ရှေးဘဝတွင်ပင် ကုန်ခဲ့ ချုပ်ခဲ့ပြီ။ ယခုဘဝသို့ မရောက်လာ။ ကုန်ခဲ့ ချုပ်ပျက်ခဲ့သောကြောင့် မမြဲ၊ မမြဲသောကြောင့် နှစ်သက်အားကိုးဘွယ်မဟုတ်။ ကြောက်ဖွယ် ကောင်းသောကြောင့် ဆင်းရဲသာတည်း။ အခံခက်သော ဒုက္ခဝေဒနာ သည်ကား နှိပ်စက်တတ်သောကြောင့်လဲ ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲသာတည်း။ သာမီအစိုးရသူ၊ နိဝါသီ-အမြဲရှိနေသူ၊ ဝေဒက-ခံစားတတ်သူလို့ ထင်ရတဲ့ အတ္တကောင် အနှစ်အသားမရှိသောကြောင့် အနတ္တသဘောတရားမျှသာ တည်း။

(၂) ယခုဘဝက ဝေဒနာဟာလဲ ယခုဘဝတွင်ပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက် သွားမည်။ နောက်ဘဝသို့ ရောက်မည် မဟုတ်။ ကုန်နေဆဲ ချုပ်ပျက်နေ ဆဲဖြစ်သောကြောင့် မမြဲ၊ မမြဲသောကြောင့် ကြောက်ဖွယ် ဆင်းရဲသာ တည်း။ အခံခက်သောကြောင့်လဲ ဆင်းရဲသာတည်း။ အစိုးရသူ၊ အမြဲရှိ နေသူ၊ ခံစားတတ်သူလို့ ထင်ရတဲ့ အတ္တကောင် အနှစ်အသား မရှိသော ကြောင့် အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

(၃) နောက်ဘဝမှာ အသစ်ဖြစ်မည့် ဝေဒနာဟာလဲ ထိုဖြစ်ရာဘဝ မှာပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်သွားမည်။ အခြား နောက်ဘဝသို့ ရောက်မည် မဟုတ်။ ထိုဘဝတွင်ပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်သွားမည် ဖြစ်သောကြောင့်

မမြဲ၊ မမြဲသောကြောင့် ဆင်းရဲသာတည်း၊ အတ္တကောင် အနှစ် အသား မရှိသောကြောင့် အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

ဒါကတော့ ဘဝနဲ့ ပိုင်းခြားပြီး အကြမ်းအားဖြင့် သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံ ဘဲ၊ ယခု ရှုမှတ်နေယင်း သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၁) ခုတင်က ညောင်းတာ ပူတာ နာတာ အခံခက်တာဟာ ယခု နေသာတဲ့အခိုက်သို့ မရောက်၊ ညောင်းပူ နာကျင် အခံခက်ခိုက်မှာပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျောက်သွားခဲ့သောကြောင့် မမြဲ၊ မမြဲသောကြောင့်၎င်း အခံရခက်သောကြောင့်၎င်း၊ ကြောက်ဖွယ် ဆင်းရဲသာတည်း၊ ခုတင်က နေသာတာကောင်းတာလဲ ယခုအခံခက်ခိုက်သို့မရောက်၊ နေသာဆဲ ကောင်းဆဲမှာပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျောက်သွားသောကြောင့် မမြဲ၊ မမြဲသော ကြောင့် ကြောက်ဖွယ် ဆင်းရဲသာတည်း၊ အကောင်း အဆိုး ခံစားမှုဟူ သမျှဟာ အတ္တကောင် အနှစ်အသား မရှိသောကြောင့် အနတ္တသဘော တရားမျှသာတည်း။

(၂) ယခု အကောင်းအဆိုးခံစားမှုဟာ မှတ်ခိုက် မှတ်ခိုက်မှာပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက် ချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် မမြဲ၊ ဆင်းရဲ၊ အနတ္တ သဘောတရားသာတည်း။

(၃) နောင်မှ ဖြစ်ပေါ်မည့် အကောင်း အဆိုး ခံစားမှုများဟာလဲ သူဖြစ်ရာ အခိုက် အတန်မှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ် ပျောက်သွားကြမည်၊ ထို့ကြောင့် မမြဲ ဆင်းရဲ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

ဒါကတော့ ရှုမှတ်နေဆဲမှာ ထင်ပေါ်တဲ့ အတိတ် ပစ္စုပ္ပန် အနာဂတ် ဝေဒနာများကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံ သရုပ်ဖော်တဲ့ အဆိုများပါဘဲ။ ဖြစ်ဆဲ ဝေဒနာကို လက်ငင်း တွေ့သိပြီးတော့ အတိတ် အနာဂတ် ဝေဒနာများ ကို အနုမာနဖြင့် သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံလဲ ရှိသေးတယ်၊ အဲဒါကိုလဲ လိုက်ဆို ကြရမယ်။

ယခု ရှုမှတ်နေဆဲမှာပင် ကုန်ကုန် ပျက်ပျက်သွားလို့ မမြဲတဲ့အကောင်း အဆိုး အလယ်အလတ် ခံစားမှုများလို့ပင် ရှေးက ခံစားမှုများလဲ ထိုထို ခဏမှာပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်သွားခဲ့သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။ နောင်မှ ဖြစ်ပေါ်မည့် ခံစားမှုများလဲ ထိုထို ခဏမှာပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်သွားမည် ဖြစ်သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

မိမိသန္တာန်က ဝေဒနာများ ပျက်ပျက်သွားပုံကို မျက်မှောက်တွေ့သိ ပြီးတော့ သူတပါးတို့ သန္တာန်က ဝေဒနာများ၊ တလောကလုံးက ဝေဒ နာများကို အနုမာနဖြင့် သုံးသပ် ဆင်ခြင်ပုံလဲ ရှိသေးတယ်။ အဲဒါကိုလဲ လိုက်ဆို့ကြရမယ်။

ယခု ရှုမှတ်နေဆဲမှာ ကုန်ကုန်ပျက်ပျက်သွားကြတဲ့ ဝေဒနာများလို့ပင် သူတပါးသန္တာန်က ဝေဒနာများ၊ တလောကလုံးက ဝေဒနာများလဲ ခဏ မစဲ ကုန်ကုန် ပျက်ပျက်သွားနေကြမည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

ဒါလောက်ဆိုယင် ကာလသုံးပါးနဲ့ စပ်ပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို သဘောပေါက်လောက်ပါပြီ။ ယခု အတွင်း အပြင် ၂-ရပ်နဲ့ စပ်ပြီး သုံးသပ် ဆင်ခြင်ပုံကို ပြောရမယ်။

အတွင်းအပြင်အားဖြင့် ရှုပုံ

အတွင်းကရုပ်သည် အပြင်ကရုပ်အဖြစ်သို့ မရောက် စသည်ဖြင့် ရှုသ ကဲ့သို့ ဝေဒနာစသည်မှာလဲ နည်းတူပင် ရှုအပ်ကြောင်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ပြဆို ထားတယ်။ အဲဒီလို ပြဆိုရာတွင် အတွင်းက ဝေဒနာသည် အပြင်သို့ မရောက်၊ အပြင်က ဝေဒနာလဲ အတွင်းသို့ မရောက်ပဲ ပျက်သွားတယ်လို့ ရှုဆင်ခြင်ရလိမ့်မယ်။ အဲဒီလိုရှုရာမှာ ကိုယ်ထဲက ဝေဒနာက အပြင်ပ သူ တပါးသန္တာန်မရောက်တာ၊ သူတပါး၏ ဝေဒနာက မိမိသန္တာန်မရောက်

တာကို ဆိုလိုပါသလား။ အဲဒီလိုဆိုတော့ မိမိ၏ဝေဒနာက သူတပါး သန္တာန်ရောက်သွားတယ်လို့ ဘယ်သူကမှ မထင်ကြဘူး။ သူတပါးဝေဒနာ က မိမိသန္တာန် ရောက်လာတယ်လို့လဲ ဘယ်သူကမှ မထင်ကြဘူး။ ဒါ ကြောင့်-အဲဒီလိုရှုဆင်ခြင်ဘို့ ပြဆိုတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ အာရုံအနေ အားဖြင့် အတွင်းအပြင် ပြောင်းလဲဖြစ်ပုံကိုသာ ဆိုလိုတယ်လို့ ယူရမယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့—

ပကတိလူတွေမှာ ကိုယ်ထဲက အာရုံကို ကြောင်းပြုပြီး ခံစားမှုဖြစ်နေရာ ကအပြင်အာရုံကို မှီပြီးခံစားမှုဖြစ်တဲ့အခါအတွင်းခံစားမှုကဘဲ အပြင်ခံစား မှု ဖြစ်သွားတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အပြင်အာရုံကြံစည်ပြီး အကောင်း အဆိုးခံစားမှုဖြစ်နေရာက ကိုယ်ထဲစိတ်ထဲရောက်ပြီးအကောင်းအဆိုးခံစား မှုဖြစ်တဲ့အခါလဲ အပြင်ခံစားမှုက ကိုယ်ထဲရောက်လာတယ်လို့ ထင်နေကြ တယ်။ ထို့အတူပင် အဝေးအာရုံစိတ်ရောက်ပြီး ခံစားနေရာက အနီးအာရုံ မှာ ခံစားမှုဖြစ်တဲ့အခါလဲ အဝေးက အနီးရောက်လာတယ်လို့ ထင်နေကြ တယ်။ အနီးအာရုံမှ အဝေးအာရုံသို့ ရောက်ပြီး ခံစားတဲ့အခါလဲ အနီးက အဝေးရောက်သွားတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အဲဒီလို အာရုံအနေဖြင့် အတွင်းအပြင် အဝေးအနီး ပြောင်းရွှေ့ပုံကို ရည်ပြီး ပြဆိုတာပါဘဲ။

ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်ကို မပြတ်ရှုနေတဲ့ ယောဂီကတော့ ဖောင်းတယ် ပိန် တယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေယင်း ကိုယ်ထဲက အခံခက်တဲ့ ဝေဒနာပေါ်လာ ယင် အဲဒါကို နာတယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေယင်း အပြင်က သူတပါးသန္တာန်စသည်ကို စိတ်ကူးရောက်ပြီး ဝမ်းသာခြင်း စိတ်ပူခြင်းစသည် ဖြစ်ပေါ်လာယင် အဲဒါကို ဝမ်းသာတယ်၊ စိတ်ပူတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီလိုရှုမှတ်နေယင်း “ကိုယ်ထဲက နာကျင်မှုစတဲ့ ဝေဒနာကအပြင်ရောက်သွားသည်မဟုတ်၊ ကိုယ်တွင်းမှာပင် ချုပ်ပျက်သွား တယ်။ အပြင်အာရုံဆီရောက်ပြီး ခံစားမှုက အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာတာဘဲ” လို့

သိမြင်သဘောကျသွားပါတယ်။ အပြင်အာရုံကိုရောက်ပြီးဝမ်းသာမှုစသည် ဖြစ်နေရာက ကိုယ်ထဲမှာနာကျင်မှုစသည်ကို ရှုမှတ်ရတဲ့အခါလဲ အပြင်အာရုံ ဌိဝမ်းသာမှုစသည်က ကိုယ်တွင်းသို့ ရောက်လာသည်မဟုတ်၊ ကိုယ်တွင်း၌ နာကျင်မှုစသည်က အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာတာဘဲလို့ သိမြင်သဘောကျသွား ပါတယ်။ အဲဒီလိုသိမြင်ပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၄၂၅) ကိုယ်တွင်းက ခံစားမှုဝေဒနာဟာ အပြင်သို့မရောက်၊ အပြင် က ခံစားမှုဝေဒနာဟာလဲ ကိုယ်တွင်းသို့ မရောက်၊ ထိုထိုအာရုံ ထိုထိုဖြစ် ခိုက်မှာပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

အကြမ်းအနှုအားဖြင့် ရှုပုံ

ပကတိလူတွေမှာ ကြမ်းတမ်းတဲ့နာကျင်မှုစသည်ဖြစ်နေရာမှ သိမ်မွေ့ သွားတဲ့အခါ ကြမ်းတဲ့ဝေဒနာက နူးညံ့သွားတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ သိမ်မွေ့တဲ့နာကျင်မှုစသည်က အကြီးအကျယ် နာကျင်လာတဲ့အခါ စသည် မှာလဲ ဝေဒနာနုက ဝေဒနာကြမ်းဖြစ်လာတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ ယော ဂီကတော့ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း နာကျင်မှုစသောဝေဒနာဟာ တပိုင်းစီ တပိုင်းစီပြတ်ပြတ်ကုန်ကုန်သွားတာကိုတွေ့နေရတဲ့အတွက် ဝေဒနာအကြမ်း က အနုဖြစ်လာသည် မဟုတ်၊ အနုကလဲ အကြမ်းဖြစ်လာသည် မဟုတ်၊ အဟောင်းအဟောင်းဝေဒနာပျက်ပျက်သွားတယ်၊ အသစ်အသစ်ဝေဒနာ ဖြစ်ဖြစ်လာတယ်၊ မမြဲတဲ့ သဘောတရားမျှဘဲလို့ ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်ဖြင့်ပင် သိမြင်နေပါတယ်။ အဲဒီလို သိမြင်ပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို ဆိုကြရမယ်။

(၆၂၇) ကြမ်းတမ်းတဲ့ နာကျင်မှုစသည်က နူးညံ့တဲ့နာကျင်မှုစသည် မဖြစ်၊ နူးညံ့တဲ့နာကျင်မှုစသည်ကလဲ ကြမ်းတမ်းတဲ့ နာကျင်မှုစသည် မဖြစ်၊ ထိုထိုဖြစ်ခိုက်မှာပင် ကုန်ကုန်ပျက်ပျက် သွားသောကြောင့် ခံစား မှုဝေဒနာဟာ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

အယုတ်အမြတ်အားဖြင့် ရှုပုံ

ကိုယ်ထဲမှာ နာကျင်ခံခက်တဲ့ ဝေဒနာက အယုတ်အညွတ်၊ တွေ့ထိရလို့ ကောင်းတာက ဝေဒနာအကောင်း အမြတ်ပဲ၊ ထို့အတူပင် စိတ်ထဲမှာ နှလုံးမသာတာ စိတ်ညစ်တာ စိတ်ပျက်တာ ဝမ်းနည်းတာက အယုတ်အညွတ် ဝေဒနာဘဲ၊ ရှင်လန်းဝမ်းသာတာက အကောင်းအမြတ် ဝေဒနာဘဲ။ တနည်းအားဖြင့် စိတ်ဆိုး စိတ်ပျက်ပြီး နှလုံးမသာတာက အယုတ်အညွတ် ဘဲ၊ ဝမ်းသာတာက အကောင်းအမြတ်ပဲ၊ အဲဒီမှာလဲ တပ်မက်နှစ်သက်ယင်း ဝမ်းသာတာက အယုတ်အညွတ်ဘဲ၊ ဘုရားစသည်ကို အာရုံပြုပြီး ဝမ်းသာတာက အကောင်းအမြတ်ပဲ။ အဲဒီ အယုတ်အမြတ် ခံစားမှုဝေဒနာများ ပြောင်းလဲပြီး ဖြစ်ပေါ်ရာမှာ ပကတိလူတွေက ဝေဒနာ အညွတ်ကပင် အကောင်းဖြစ်လာတယ်၊ အကောင်းကပင် အညွတ်ဖြစ်လာတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ ယောဂီကတော့ ရှုမှတ်နေဆဲမှာပင် ကုန်ကုန်ပျက်ပျက်သွားတာကို တွေ့ရတဲ့အတွက် ဝေဒနာအညွတ်က အကောင်းဖြစ်လာသည် မဟုတ်၊ အကောင်းကလဲ အညွတ်ဖြစ်လာသည်မဟုတ်၊ ထိုထို ခဏမှာပင် ကုန်ပျက် သွားသောကြောင့် မမြဲဘူးစသည်ဖြင့် သိမြင်သဘောကျသွားပါတယ်။ အဲဒီလိုသိမြင်ပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၈၂၉) နာကျင်မှုစသော ဝေဒနာအညွတ်က ဝမ်းသာမှုစသော ဝေဒနာ ကောင်းဖြစ်လာသည်မဟုတ်၊ ဝေဒနာကောင်းကလဲ ဝေဒနာညွတ် ဖြစ်လာ သည်မဟုတ်၊ ထိုထိုဖြစ်ခိုက်မှာပင် ကုန်ပျက်ကုန်ပျက် သွားသောကြောင့် ဝေဒနာဟာ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

အဝေး အနီးအားဖြင့် ရှုပုံ

အဝေးအနီးဝေဒနာ အကြောင်းကိုတော့ ရှေ့နားက ပြောခဲ့ပါပြီ။ ယခုယောဂီ၏ သိမြင်ပြီးသုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၁၀၊ ၁၁) အဝေးအာရုံကို ခံစားမှုက အနီးအာရုံခံစားမှုသို့မရောက်၊ အနီးကလဲ အဝေးသို့မရောက်၊ ထိုထိုခံစားခိုက်ခဏမှာပင် ကုန်ကုန်ပျက် ပျက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

ဝေဒနာကို (၁၁) ပါးအပြားအားဖြင့် ခွဲခြားဝေဘန် ရှုပုံကတော့ စုံ သွားပါပြီ၊ ယခုသညာရှုပုံကို ဖွင့်ပြဟောကြားရမယ်။ မြတ်စွာဘုရားဟော တော်မူပုံ ပါဠိကတော့—

(၃) သညာကို (၁၁) ပါးအပြားဖြင့် ဝေဘန်၍ရှုပုံ

ယာကာစိ သညာ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာ။ပ။ သန္တိကေ ဝါ၊
သဗ္ဗာ သညာ နေတံ မမ။ ပ။ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာ-အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော၊ ယာ ကာစိ သညာ-အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော သညာသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ အဇ္ဈတ္တံဝါ-ကိုယ်တိုင်းသညာဖြစ်စေ၊ (ပါဠိ၌ ပေယျာလဖြင့်မြှုပ်ပြုထားသည်၊ ဝေဒနာပါဠိနှင့် နည်းတူပင်ဖြစ်သည်။) ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ-ကိုယ်ပသညာဖြစ်စေ၊ သြဋ္ဌာရိကာ ဝါ-သညာကြမ်းဖြစ်စေ၊ သုခုမာ ဝါ-သညာနုဖြစ်စေ၊ ဟိနာ ဝါ-သညာညံ့ဖြစ်စေ၊ ပဏီတာ ဝါ-သညာကောင်းဖြစ်စေ၊ ဒုရေ ဝါ-အဝေးက သညာဖြစ်စေ၊ သန္တိကေ ဝါ-အနီးက သညာဖြစ်စေ၊ ယာ-အကြင်သညာသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ သဗ္ဗာ သာ သညာ-ထိုအလုံးစုံသော သညာကို၊ နေတံ မမ-ဤအရာသည် ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်၊ န သေသော အဟံ အသို့-ဤအရာသည် ငါမဟုတ်၊ န မေ သေသော အတ္တာတိ-ဤအရာသည် ငါ့အတ္တ မဟုတ်ဟူ၍၊ ဝေ-ဤသို့၊ ဝေ-မမြဲ ဆင်းရဲ ပြောင်းလဲ ဖောက် ပြန်တတ်သော ဤသဘောကို၊ ယထာဘူတံ-ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ သမ္မပ္ပညာယ-မှန်စွာသိသော ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာဖြင့်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ- ရှုမြင်အပ်၏၊ ဝါ-ရှုမြင်နိုင်အောင် အားထုတ်ရမည်တဲ့။

ဒီပါဠိအနက်ကို မြန်မာသက်သက် အတိုချုပ်ပြန်ယင် ဒီလိုရ ပါတယ်။

မြန်မာပြန် အတိုချုပ်

အတိတ်ဖြစ်စေ၊ အနာဂတ်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တွင်းက ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပကဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖြစ်စေ၊ အနုဖြစ်စေ၊ အယုတ်အညံ့ ဖြစ်စေ၊ အကောင်းအမြတ်ဖြစ်စေ၊ အဝေးဖြစ်စေ၊ အနီးဖြစ်စေ၊ သညာဟူသမျှကို “ငါ့ဟာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ့အတ္တမဟုတ်” ဟု ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း သိအောင် ရှုရအားထုတ်ရမည်တဲ့။ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

အတိတ်ဖြစ်စေ။ ပ။ အမှန်အတိုင်းသိမြင်အောင် ရှုရ အား ထုတ်ရမည်။

အဲဒါဟာ မှတ်သားမှုသညာကို အတိတ်စသည် (၁၁) ပါးသောအပြား တို့ဖြင့် ခွဲခြမ်းဝေဘန်ပြီး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနုတ္တ အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ရှုရန်ညွှန် ပြတော်မူတဲ့ ဒေသနာတော်ပါဘဲ။ အဲဒီမှာ အတိတ်သညာဆိုတာ ရှေး ဘဝများက မှတ်သားခဲ့တဲ့သညာလဲ ရှိတယ်။ ယခုဘဝတွင် ရှေးရှေးကာ လများက မှတ်သားခဲ့တဲ့သညာလဲရှိတယ်။ မကြာမီကမှ မှတ်သားခဲ့တဲ့ သညာလဲရှိတယ်။ အဲဒီ အတိတ်သညာတွေထဲမှာ ရှေးဘဝများက သညာ တွေကုန်ဆုံးပျောက်ကွယ်သွားကြလို့ ယခုမရှိတော့တဲ့အကြောင်းကတော့ ထင်ရှားနေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အတ္တစွဲအားကြီးတဲ့ သူမှာတော့ ရှေးဘဝ များက မှတ်သားခဲ့တာလဲ ငါဘဲ။ ယခု မှတ်သားနေတာလဲ ငါဘဲ။ မှတ် သားတာဟူသမျှဟာ ငါတယောက်တည်းဘဲလို့ ထင်မှတ် စွဲလမ်းနေတဲ့ အတွက် သူမှာတော့ မထင်ရှားပဲ ရှိပေလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို အတ္တစွဲအားကြီးတဲ့ သူတွေကတော့ ယခုဘဝတွင် ငယ်စဉ်က မှတ်သားခဲ့တာတွေ မကြာမီက မှတ်သားခဲ့တာတွေကိုလဲ ငါဘဲလို့ ထင်နေကြတယ်။ ငါတယောက်တည်း ကပင် မှတ်သားလာခဲ့တယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။

ထိသိဆဲ ကြံသိဆဲ ကြားဆဲ မြင်ဆဲ စသည်၌ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီကားဘာ နားထောင်ပြီး မှတ်သား တာကိုလဲ ကြားတယ် ကြားတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး ချက်ခြင်းပင် ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်၊ ကြည့်ရှုပြီး မှတ်သားမိတာကိုလဲ မြင်တယ် မြင်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး ချက်ခြင်းပင် ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရ တယ်၊ စိတ်ကူးပြီး မှတ်သားတာကိုလဲ စိတ်ကူးတယ် ကြံတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး ချက်ခြင်းပင် ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်၊ အဲဒီလို တွေ့ရတဲ့ အတွက်မှတ်သားမှုသည်ဟာ အစဉ်ထာဝရ တည်နေတာလဲ မဟုတ်ဘူး၊ တစက္ကန့်လောက်တောင် ကြာရှည်တည်နေတာလဲ မဟုတ်ဘူး၊ ခဏမစဲ ချုပ်ပျက်သွားတဲ့ သဘောတရားဘဲလို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိရတယ်၊ ဒါကြောင့် ရှေးဘဝများက မှတ်သားခဲ့တဲ့သည်ကို မဆိုထားနဲ့ ယခု ဘဝတွင်တောင်မှ “ရှေးကာလများက မှတ်သားခဲ့တဲ့ သညာတွေဟာ ကုန်ဆုံးသွားခဲ့ကြပြီ မရှိကြတော့ဘူး” ဆိုတာကိုလဲ ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်၊ ယခုတင်က အနီးကပ်မှာ ဖြစ်ခဲ့တဲ့ မှတ်သားမှုသည်ဟာတောင် ကုန်ဆုံးသွား ခဲ့ပြီ မရှိတော့ဘူးလို့လဲ ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်၊ ယခု လောလောဆယ်မှာ မြင်လိုက် ကြားလိုက် ထိသိလိုက် စသည်ဖြင့် မှတ်သားတဲ့ သညာများလဲ ပေါ်လိုက် ပျောက်လိုက်၊ ပေါ်လိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့ ပျောက်ပျောက်သွား တယ် ဆိုတာကိုလဲ တွေ့နေရပါတယ်။ ဒါကြောင့် နောင်အခါ ဖြစ်မည့် မှတ်သားမှုသည်တွေလဲ နည်းတူပင် သူ့အခိုက်အတန့်မှာပဲ ကုန်ဆုံး ပျောက်ကွယ်သွားကြမှာချည်းဘဲလို့ ဒီလိုလဲ သဘောပေါက် သိမြင်နိုင် ပါတယ်။ အဲဒီလို သိမြင်ပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၁) ရှေးဘဝက မှတ်သားမှုသည်သည် ရှေးဘဝတွင်ပင် ကုန်ခဲ့ ချုပ်ခဲ့ပြီ၊ ယခုဘဝသို့ မရောက်လာ၊ ကုန်ခဲ့ ချုပ်ပျက်ခဲ့သောကြောင့် မမြဲ၊ မမြဲသောကြောင့် ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲသာတည်း၊ အစိုးရသူ၊ အမြဲရှိနေသူ၊ မှတ်သားတတ်သူလို့ ထင်ရတဲ့ အတ္တကောင် အနှစ်အသားမရှိသောကြောင့် အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

(၂) ယခုဘဝက မှတ်သားမှုသညာဟာလဲ ယခုဘဝတွင်ပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်သွားမည်၊ နောက်ဘဝသို့ ရောက်မည်မဟုတ်၊ ကုန်နေဆဲ ချုပ် ပျက်နေဆဲဖြစ်သောကြောင့် မမြဲ၊ မမြဲသောကြောင့် ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲ သာတည်း၊ အတ္တကောင် အနှစ်အသားမရှိသောကြောင့် အနုတ္တသဘော တရားမျှသာတည်း။

(၃) နောက်ဘဝမှာ အသစ်ဖြစ်မည့်သညာဟာလဲ ထိုဖြစ်ရာဘဝမှာ ပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားမည်၊ အခြား နောက်ဘဝသို့ ရောက်မည် မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် မမြဲ ဆင်းရဲ အနုတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

ဒါကတော့ သညာကို ဘဝနဲ့ပိုင်းခြားပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံတဲ့၊ ယခု ရှုမှတ်နေယင်း သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆို့ကြရမယ်။

(၁) ခုတင်က အဆင်း အသံ စသည်ကို မှတ်သားတာဟာ ယခု ရှုမှတ်ဆဲသို့မရောက်၊ မှတ်သားဆဲမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျောက်သွားသော ကြောင့် မမြဲ ဆင်းရဲ အနုတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

(၂) ယခု လောလောဆယ် ရှုသိလျက် မှတ်သားမှုဟာလဲ မှတ်သား ဆဲမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျောက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနုတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

(၃) နောင်မှ ဖြစ်ပေါ်မည့် မှတ်သားမှုသညာဟာလဲ သူဖြစ်ခိုက်မှာ ပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျောက်သွားမည်ဖြစ်သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနုတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

ရှုမှတ်ဆဲမှာ တွေ့သိရတဲ့ မှတ်သားမှုများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပြီး အတိတ် အနာ ဂတ် တလောကလုံးက သညာများကို အနှုမာနဖြင့် သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံ ကိုလဲ လိုက်ဆို့ကြရမယ်။

ယခု ရှုမှတ်နေဆဲမှာပင် ကုန်ကုန်ပျက်ပျက်သွားလို့ မမြဲတဲ့သညာ များလို့ပင် ရှေးက မှတ်သားခဲ့တဲ့ သညာများလဲ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်သွားခဲ့သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘော တရားမျှသာတည်း။ နောင်အခါမှဖြစ်မည့် မှတ်သားမှု သညာများလဲ ထိုထို ခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားကြမည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။ မိမိသန္တာန် သူတပါးသန္တာန် တလောကလုံးက သညာတွေလဲ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်သွား နေကြသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

ဒီမှတ်သားမှုသညာ မမြဲပုံကတော့ အထူးကျက်မှတ် ထားတာများ ပင် မေ့ပျောက်နေတာနှင့် ထောက်ဆကြည့်ယင် အင်မတန် ထင်ရှား ပါတယ်။ ယခု အတွင်းအပြင် ၂-ရပ်နဲ့ စပ်ပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက် ဆိုကြရမယ်။

(၄၂၅) ကိုယ်ထဲ၌ မှတ်သားမှုသညာသည် အပြင်အာရုံ မှတ်သား ခိုက်သို့ မရောက်၊ အပြင်အာရုံ မှတ်သားမှုကလဲ ကိုယ်ထဲ မှတ်သား ခိုက်သို့မရောက်၊ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတရား မျှသာတည်း။

လိုချင်မက်မောပြီး မှတ်သားတဲ့သညာ၊ စိတ်ဆိုးပြစ်မှားပြီး မှတ်သား တဲ့သညာ၊ ဘဝင်မြင့်ပြီး မှတ်သားတဲ့သညာ၊ အယူမှားပြီး မှတ်သားတဲ့ သညာ၊ ယုံမှားပြီး မှတ်သားတဲ့သညာ—ဒီလို အကုသိုလ်သညာတွေက အ ကြမ်းစားတွေဘဲ၊ ကြည်ညိုဘွယ်ဘုရားဂုဏ်စသည်ကို မှတ်သားတဲ့သညာ၊ တရားနာပြီး မှတ်သားတဲ့သညာ၊ ဆရာမိဘတို့၏ ကောင်းမြတ်တဲ့ အဆုံး အမကို မှတ်သားတဲ့သညာ—ဒီလိုသညာတွေက သိမ်မွေ့တဲ့သညာတွေဘဲ၊ အဲဒီသိမ်မွေ့ တဲ့ သညာတွေက အကောင်းအမြတ် သညာတွေဘဲ၊ သညာ ကြမ်းတွေက အယုတ်အညံ့သညာတွေဘဲ။ တနည်းအားဖြင့် ထင်ရှား ကြမ်းတမ်းတဲ့ အာရုံတွေကို မှတ်သားတာက သညာကြမ်းတွေဘဲ၊ သိမ်မွေ့

နူးညံ့တဲ့ အာရုံတွေကို မှတ်သားတာက သညာအနုတွေဘဲ၊ အဲဒီ သညာ အကြမ်း အနုတွေ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၆၊ ၇) ကြမ်းတဲ့သညာသည် နုတဲ့သညာဖြစ်ခိုက်သို့ မရောက်၊ နုတဲ့သညာကလဲ ကြမ်းတဲ့သညာ ဖြစ်ခိုက်သို့မရောက်၊ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရား မျှသာတည်း။

သညာအယုတ်အမြတ် သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကိုလဲ လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၈၊ ၉) ယုတ်ညံ့တဲ့သညာသည် ကောင်းမြတ်တဲ့သညာ ဖြစ်ခိုက် သို့မရောက်၊ ကောင်းမြတ်တဲ့ သညာကလဲ ယုတ်ညံ့တဲ့သညာ ဖြစ်ခိုက်သို့ မရောက်၊ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

သိမ်မွေ့တဲ့အာရုံ ဝေးကွာတဲ့အာရုံကို ကြံတူးပြီး မှတ်သားတာကို အဝေးသညာလို့ ခေါ်တယ်။ ထင်ရှား ကြမ်းတမ်းတဲ့အာရုံ အနီးအပါးက အာရုံ ကိုယ်ထဲကအာရုံတွေ မှတ်သားတာကို အနီးသညာလို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီ အဝေး အနီးသညာများနဲ့ စပ်ပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆို ကြရမယ်။

(၁၀၊ ၁၁) အဝေးသညာသည် အနီးသညာ ဖြစ်ခိုက်သို့ မရောက်၊ အနီးသညာကလဲ အဝေးသညာ ဖြစ်ခိုက်သို့မရောက်၊ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရား မျှသာတည်း။

သညာကို (၁၁) ပါး အပြားအားဖြင့် ခွဲခြမ်းဝေခွဲရုံ ရှုပ်ကတော့ စုံသွားပါပြီ။ ယခု သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ရှုပ်ကို ဖွင့်ပြ ဟောကြားရမယ်။ မြတ်စွာ သုရားဟောတော်မူပုံ ပါဠိကတော့—

(၄) သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို (၁၁)ပါးအပြားဖြင့် ဝေဘန်၍ရပုံ

ယေ ကေစိ သင်္ခါရာ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာ အဇ္ဈတ္တံ
ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ သြဠာရိကာ ဝါ သုခုမာ ဝါ ဟိနာ ဝါ ပဏိတာ ဝါ
ယေ ဒုရေ သန္တိကေ ဝါ၊ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ နေတံ မမ၊ နေသော-
ဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာတိ ဝေမေတံ ယထာဘူတံ
သမ္ပပ္ပညာယ ဒဠဗ္ဗံ။

အတိတာ နာဂတပစ္စုပ္ပန္နာ-အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော၊
ယေ ကေစိ သင်္ခါရာ-အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့သည်၊ သန္တိ-
ရိက္ခန်၏၊ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ-ကိုယ်တွင်း သင်္ခါရဖြစ်စေ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ-ကိုယ်ပ
သင်္ခါရဖြစ်စေ၊ သြဠာရိကာ ဝါ-သင်္ခါရကြမ်းများဖြစ်စေ၊ သုခုမာ ဝါ-
သင်္ခါရနုများဖြစ်စေ၊ ဟိနာ ဝါ-သင်္ခါရအညံ့များဖြစ်စေ၊ ပဏိတာ ဝါ-
-သင်္ခါရအကောင်းများဖြစ်စေ၊ ဒုရေ ဝါ- အဝေးက သင်္ခါရများဖြစ်စေ၊
သန္တိကေ ဝါ-အနီးက သင်္ခါရများဖြစ်စေ၊ ယေ-အကြင် သင်္ခါရတို့သည်၊
သန္တိ-ရိက္ခန်၏။ သဗ္ဗေ တေ သင်္ခါရာ-ထိုအလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့ကို၊ နေတံ
မမ-ဤအရာသည် ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်၊ န သေသော အဟံ အသ္မိ-ဤအရာသည်
ငါမဟုတ်၊ န မေသော အတ္တာတိ-ဤအရာသည် ငါ့အတ္တမဟုတ်ဟူ၍၊
ဝေ-ဤသို့၊ တေ-မမြဲ ဆင်းရဲ ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်တတ်သော ဤ
သဘောကို၊ ယထာဘူတံ- ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ သမ္ပပ္ပညာယ- မှန်စွာ
သိသော ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာဖြင့်၊ ဒဠဗ္ဗံ-ရှုမြင်အပ်၏၊ ဝါ-ရှုမြင်
နိုင်အောင် အားထုတ်ရမည် တဲ့။

ဒီပါဠိအနက်ကို မြန်မာသက်သက် အတိုချုပ်ပြန်ယင် ဒီလို
ရပါတယ်။

မြန်မာပြန် အတိုချုပ်

အတိတ်ဖြစ်စေ၊ အနာဂတ်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်
တွင်းကဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပကဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖြစ်စေ၊ အနုဖြစ်စေ၊

အယုတ်အညွှန်ဖြစ်စေ၊ အကောင်းအမြတ်ဖြစ်စေ၊ အဝေးဖြစ်စေ၊ အနီးဖြစ်စေ၊ သင်္ခါရတွေဟူသမျှကို ငါဟာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ့အတ္တ မဟုတ်”ဟု ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း သိမြင်အောင် ရှုရ အားထုတ်ရမည်တဲ့။ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

အတိတ်ဖြစ်စေ ။ပ။ အမှန်အတိုင်း သိမြင်အောင် ရှုရ အားထုတ်ရမည်။

အဲဒါဟာ ပြုလုပ်အားထုတ်မှု သင်္ခါရက္ခန္ဓာ တရားတွေကို အတိတ်စသည် (၁၁) ပါးသော အပြားတို့ဖြင့် ခွဲခြမ်းဝေခွဲပြီး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအခြင်းအရာတို့ဖြင့် ရှုရန် ညွှန်ပြတော်မူတဲ့ ဒေသနာတော်ပါဘဲ။

အဲဒီမှာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ တရားတွေက အလွန်များပြားပါတယ်။ ဝေဒနာနှင့်သညာတို့မှ တပါးသော စေတသိက် ငါးဆယ်ကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ခေါ်ကြောင်း ရှေးက ပြခဲ့ပါပြီ။ အတိုချုပ် ပြောရယင်တော့ ကိုယ်နှုတ်စိတ် အမှုအရာတွေကို ပြုလုပ်အောင် စီမံတိုက်တွန်းပေးနေတဲ့ သဘောတရားတွေပါဘဲ။ ဒီသင်္ခါရတွေက သွားရပ် ထိုင် လျောင်းဆိုတဲ့ ဣရိယာပုထ်လေးပါး ကိုယ်အမှုအရာတွေ ပြုလုပ်အောင်လဲ စီမံတိုက်တွန်း ပေးနေတယ်။ သွားလိုက် ရပ်လိုက် ထိုင်လိုက်စသည်ဖြင့် စေခိုင်းနေသလိုပါဘဲ။ ကျွေးအောင် ဆန့်အောင် လှုပ်ရှားအောင် ပြုံးရယ်ခြင်း စသည် ပြုအောင်လဲ စီမံတိုက်တွန်း ပေးနေတယ်။ ကျွေးလိုက် ဆန့်လိုက် စသည်ဖြင့် တိုက်တွန်းနေသလိုပါဘဲ။ ပြုံးလိုက် ရယ်လိုက် ငိုလိုက်စသည်ဖြင့် တိုက်တွန်းနေသလိုလဲ ထင်ရှား နေပါတယ်။ ပြောလိုက်စသည်ဖြင့် နှုတ်အမှုအရာများ ဖြစ်ပေါ်အောင် စီမံတိုက်တွန်းနေတာလဲ ဒီ သင်္ခါရတွေဘဲ။ ကြံသိမှု ဖြစ်အောင်၊ မြင်မှု၊ ကြားမှုစသည်ဖြစ်အောင် ကြောင့်ကြစိုက်တဲ့ သဘောတွေဟာလဲ ဒီသင်္ခါရတွေဘဲ။

ဒါကြောင့် “သွားချင်တယ်၊ ရပ်ချင်တယ်၊ ပြောဆိုချင်တယ်” စသည်ဖြင့် ရှေးဘဝက ဖြစ်ခဲ့တဲ့ သင်္ခါရတွေဟာ ယခုဘဝသို့ ရောက်လာပါ

မလား၊ ရှေးဘဝတွင်ပဲ ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်ခဲ့ပြီ မဟုတ်လား၊ ရှေးဘဝက ပြုချင် ပြောချင်တာ ကြံတာတွေဟာ ရှေးဘဝတွင်ပဲ ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်ခဲ့ကြောင်း ထင်ရှားနေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ “အမူအရာ ဟူသမျှကို ပြုလုပ်နေတာဟာ ငါဘဲ၊ ငါကဘဲ ပြုလုပ်နေတယ်” လို့ အတ္တစွဲရှိနေတဲ့ သူတွေမှာတော့ “ရှေးဘဝက ပြုတာလဲ ငါဘဲ၊ ယခုပြုနေတာလဲ ငါဘဲ” လို့ တယောက်တည်းအနေဖြင့် စွဲလမ်းနေတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို အတ္တစွဲသန်နေတဲ့ သူတွေမှာတော့ ပြုလုပ်တတ်တဲ့ ငါဟာ အမြဲတည်နေတယ်လို့ ထင်နေတာဘဲ။

မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ ဖောင်းတယ်- ပိန်တယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေယင်း တနေရာရောက် ယားလာယင် ယားတယ် - ယားကယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေယင်း အယားဖျောက်ချင်တဲ့စိတ်က ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒါကိုလဲ ဖျောက်ချင်တယ်၊ ဖျောက်ချင်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီတော့ဖျောက်ချင် ပြုပြင်ချင်တဲ့ သင်္ခါရဟာ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ ညောင်းတဲ့အခါ ညောင်းတယ်၊ ညောင်းတယ်လို့ ရှုမှတ်နေရာမှာလဲ ကွေးချင် ဆန့်ချင် ပြုပြင်ချင်တာ ပေါ်လာယင် အဲဒါကိုလဲ ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီလိုရှုမှတ်နေယင် ကွေးချင် ဆန့်ချင် ပြုပြင်ချင်တဲ့ သင်္ခါရတွေဟာ မှတ်လိုက် ပျောက်လိုက်၊ မှတ်လိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့ ပျောက်ပျောက် သွားကြတာဘဲ။ အဲဒီလို ပျောက်ပျောက် သွားကြတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ ဒီပုံဒီနည်းဖြင့် ပြုချင်တာ ပြောချင်တာ ကြံစည်တာအစရှိတဲ့ သင်္ခါရတွေ ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွား ကြတာကို တွေ့သိနေရတယ်။

သင်္ခါရတို့ကို ကာလသုံးပါးဖြင့် ရှုပုံ

ဒါကြောင့် ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီကတော့ ရှေးဘဝသင်္ခါရတွေကို မဆို ထားဘိ ယခုလောလောဆယ် သင်္ခါရတွေတောင် ခဏမစဲ ချုပ်ပျက် နေတာကို တွေ့သိနေရတဲ့အတွက် ရှေးက သင်္ခါရတွေဟာ ယခုအခိုက်သို့ မရောက်လာ၊ ယခုသင်္ခါရတွေလဲ နောင်အခါသို့ မရောက်၊ နောင်မှ

ဖြစ်မည့်သင်္ခါရတွေလဲ ထို့ထက် နောက်ကျတဲ့ခဏသို့ မရောက်၊ ထိုထို ခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျောက်သွားကြသောကြောင့် မမြဲဘူး၊ ဆင်းရဲ ချည်းဘဲ။ အနုတ္တသဘောတရားမျှဘဲ ဆိုတာကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို သိမြင်ပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆိုကြ ရမယ်။

(၁) ရှေးဘဝက ပြုလို့မူ သင်္ခါရတွေဟာ ရှေးဘဝတွင် ကုန်ခဲ့ ချုပ်ခဲ့ပြီ၊ ယခုဘဝသို့ မရောက်လာ၊ ထို့ကြောင့် မမြဲ ဆင်းရဲ အနုတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

(၂) ယခုဘဝ၌ ပြုလို့မူ သင်္ခါရတွေလဲ နောက်ဘဝသို့ ရောက်မည် မဟုတ်၊ ယခုဘဝတွင်ပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်နေသောကြောင့် မမြဲ ဆင်းရဲ အနုတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

(၃) နောင်ဘဝ၌ ဖြစ်မည့်ပြုလို့မူ သင်္ခါရတွေဟာလဲ အခြား နောက်ဘဝသို့ ရောက်မည်မဟုတ်၊ ထို့ဖြစ်ဆဲဘဝမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက် သွားကြမည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် မမြဲ ဆင်းရဲ အနုတ္တသဘောတရားမျှ သာတည်း။

ဒါက သွားချင်တယ်၊ ပြုချင်တယ်၊ ပြောချင်တယ်စသည်ဖြင့် သိရတဲ့ သင်္ခါရတွေကို ဘဝနဲ့ ပိုင်းခြားပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံဘဲ။ ရှုမှတ်ဆဲမှာ ထင်ရှားတဲ့ သင်္ခါရတွေသုံးသပ်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၁) ခုတင်က ညာလှမ်းချင်တာဟာ ယခု ဗယ်လှမ်းချင်ခိုက်သို့ မရောက်၊ ခုတင်က ဗယ်လှမ်းချင်တာလဲ ယခု ညာလှမ်းချင်ခိုက်သို့ မရောက်၊ ထိုထို ခဏမှာပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက် ခဲ့သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနုတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။ ထို့အတူပင် ရှေးက ဖြစ်ခဲ့ တဲ့ သင်္ခါရ ဟူသမျှတွေဟာလဲ ယခု ခဏသို့ မရောက်၊ ထိုထို ခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်ခဲ့သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနုတ္တသဘောတရားမျှ သာတည်း။

(၂) ယခု လောလောဆယ်၌ ဖြစ်ဆဲ ပြုလို့မူ သင်္ခါရများနှင့် မှတ်သိ မှု၌ ပါဝင်သော သင်္ခါရများဟာလဲ နောက် ခဏများသို့ မရောက်၊ ယခု ဖြစ်ဆဲခဏမှာပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်ဆဲ ဖြစ်သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

(၃) နောက် ခဏများမှာမှ ဖြစ်မည့် ပြုလို့မူများနှင့် ရှုမှတ်မှုသင်္ခါရ များဟာလဲ ထို့ထက် နောက်ကျတဲ့ ခဏသို့ မရောက်ပဲ ကုန်ဆုံး ချုပ် ပျက်သွားကြမည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘော တရားမျှသာတည်း။

ရှုမှတ်ဆဲမှာ မှတ်သိရသော သင်္ခါရများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပြီး အတိတ် အနာဂတ် တလောကလုံးက သင်္ခါရများကို အနုမာနဖြင့် သုံးသပ်ပုံကို လဲ လိုက်ဆိုကြရမယ်။

ယခု ရှုမှတ်နေဆဲမှာ ကုန်ကုန်ပျက်ပျက်သွားလို့ မမြဲတဲ့ ပြုလို့မူ ရှုသိမှု သင်္ခါရများလိုပင် ရှေးက ပြုလို့မူ သင်္ခါရများလဲ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်သွားခဲ့သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာ တည်း။ နောင်အခါမှ ဖြစ်မည့် ပြုလို့မူ စသော သင်္ခါရများဟာလဲ ထိုထို ခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားကြမည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။ မိမိသန္တာန် သူတပါးသန္တာန် တလောကလုံးက သင်္ခါရဟူအမျှတွေဟာလဲ ယခု ရှုသိရတဲ့ သင်္ခါရတွေ လိုပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက် သွားကြသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

အတွင်းအပြင် စသည်ဖြင့် ရှုပုံ

အတွင်းအပြင် သင်္ခါရတွေကို ခွဲခြားပုံကတော့ ဝေဒနာ သညာတို့ အရာ၌ ခွဲခြား ပြခဲ့သလိုပါဘဲ၊ ကိုယ်တွင်းတရားကို အကြောင်း ပြုပြီး ကြံစည်တဲ့ သင်္ခါရက အတွင်းသင်္ခါရဘဲ၊ အပြင်က တရားကို အာရုံပြုပြီး ကြံစည်တဲ့ သင်္ခါရက အပြင် သင်္ခါရဘဲ၊ အပြင်က တရားကို အာရုံပြုပြီး

ကြံတယ်ဆိုတာက အပြင်က သက်ရှိ သက်မဲ့များကို ရအောင်၊ သို့မဟုတ် ပျက်စီးအောင် ပြုဘို့ စသည်ဖြင့် ကြံစည်တာတွေပါဘဲ။ အဲဒီ အတွင်း အပြင် သင်္ခါရတွေနဲ့ စပ်ပြီး သုံးသပ်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၄၂၅) ကိုယ်ထဲတွင် ပြုဘို့ကြံစည်တဲ့ သင်္ခါရတွေဟာ အပြင်ကို ကြံစည် တဲ့ သင်္ခါရများ ဖြစ်ခိုက်သို့ မရောက်ပဲ ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်သွားကြသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။ အပြင်ကို ကြံစည်တဲ့ သင်္ခါရတွေဟာလဲ ကိုယ်ထဲ ကြံစည်ခိုက်သို့ မရောက်ပဲ ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်သွားကြသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှ သာတည်း။

ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း ပြုလုပ်ရန် ကြံစည်တာတွေက အကြမ်းစား သင်္ခါရတွေဘဲ၊ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ ပြုလုပ်ရန် ကြံစည်တာက အနုစားသင်္ခါရ တွေဘဲ။ အဲဒါတွေနဲ့ စပ်ပြီး သုံးသပ်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၆၂၇) ကြံစည်မှု သင်္ခါရ အကြမ်းတွေက ကြံစည်မှု သင်္ခါရ အနု မဖြစ်၊ အနုကလဲ အကြမ်းမဖြစ်၊ ထိုထို ခဏမှာပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက် သွားကြသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

အယုတ်အမြတ် စသည်ဖြင့် ရှုပုံ

မကောင်းမှုကို ကြံစည်ပြုလုပ်တဲ့သင်္ခါရတွေက အယုတ်အညံ့တွေဘဲ၊ ကုသိုလ်အမှု ကြံစည်ပြုလုပ်တဲ့ သင်္ခါရတွေက အကောင်း အမြတ်တွေဘဲ၊ ကုသိုလ်ထဲမှာလဲ ဒါနကုသိုလ်ထက် သီလကုသိုလ်က မြတ်တယ်၊ သီလထက် ဘာဝနာ ကုသိုလ်က မြတ်တယ်၊ ဘာဝနာထဲမှာလဲ သမထထက် ဝိပ- သနာ ကုသိုလ်က မြတ်တယ်၊ အဲဒီ အယုတ်အမြတ် သင်္ခါရတွေနဲ့ စပ်ပြီး သုံးသပ်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၈၂၉) ယုတ်ညံ့တဲ့အကုသိုလ်သင်္ခါရတွေဟာ ကောင်းမြတ်တဲ့ကုသိုလ် သင်္ခါရတွေဖြစ်ခိုက်သို့မရောက်၊ အကောင်းအမြတ် ကုသိုလ်သင်္ခါရတွေကလဲ

အယုတ်အညံ့ အကုသိုလ် သင်္ခါရတွေ ဖြစ်ခိုက်သို့ မရောက်၊ ထိုထို ခဏမှာ ပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်သွားကြသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘော တရားမျှသာတည်း။ ဒါနကုသိုလ်သင်္ခါရသည် သီလကုသိုလ်ဘာဝနာ ကုသိုလ်ဖြစ်ခိုက်သို့ မရောက်၊ သီလကုသိုလ် ဘာဝနာကုသိုလ်တို့ကလဲ ဒါန ကုသိုလ် စေတနာဖြစ်ဆဲသို့ မရောက်၊ သီလကုသိုလ် စေတနာ သင်္ခါရသည် ဘာဝနာကုသိုလ် သင်္ခါရဖြစ်ဆဲသို့ မရောက်၊ ဘာဝနာကုသိုလ် စေတနာကလဲ သီလကုသိုလ် စေတနာ ဖြစ်ဆဲသို့ မရောက်၊ သမထ ဘာဝနာ ကုသိုလ် စေတနာသည် ဝိပဿနာ ရှုမှု ကုသိုလ် စေတနာ ဖြစ်ဆဲသို့ မရောက်၊ ဝိပဿနာကုသိုလ် စေတနာကလဲ သမထ ဘာဝနာ ဖြစ်ဆဲသို့ မရောက်၊ ထိုထို ခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားကြသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

ဒီ အကုသိုလ်နဲ့ ကုသိုလ် သင်္ခါရတွေကို သုံးသပ် ဆင်ခြင်ပုံကတော့ အလွန် သိမ်မွေ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ ထိုထို သင်္ခါရတွေ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ကုန်ပျက်ပျက်သွားတာကို ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်ဖြင့်ပင် သိနိုင်ပါတယ်။ ဥပမာ-ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေယင်း လိုချင် နှစ်သက်တဲ့ ကြံ့စည်မှု ဖြစ်လာယင် အဲဒါကိုလိုချင် တယ် နှစ်သက်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်လိုက်ရတယ်၊ အဲဒီလို ရှုမှတ်လိုက် တော့ လိုချင်နှစ်သက်တဲ့ အကြံက ရှုမှတ်တဲ့ ကုသိုလ်ဖြစ်ခိုက်သို့ မရောက် ခင် ကုန်ဆုံးသွားတာကို ဘင်္ဂဉာဏ်ရောက်နေတဲ့ ယောဂီက ပိုင်းခြား သိ ရပါတယ်။ ပေးလှူမှု စာဂကို အာရုံပြုပြီး ဝမ်းမြောက်တဲ့အခါ ဝမ်း မြောက်တယ်၊ ဝမ်းမြောက်တယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်၊ အဲဒီလို ရှုမှတ်တဲ့အခါ စာဂါနုဿတိ သမထကုသိုလ် သင်္ခါရဟာ ရှုမှတ်ခိုက်သို့ မရောက်ပဲ ကုန် ပျက်သွားတာကို ဘင်္ဂဉာဏ် ရောက်နေတဲ့ ယောဂီက ပိုင်းခြား သိရပါ တယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေ ယင်း အလွတ် စိတ်ကူးဖြစ်လာတဲ့အခါ အဲဒီ စိတ်ကူးကို ရှုမှတ်ရတယ်၊ အဲဒီလို ရှုမှတ်လိုက်တော့ ဖောင်းတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်မှု သင်္ခါရဟာ

အလွတ်စိတ်ကူး ဖြစ်ခိုက်သို့ မရောက်ပဲ ကုန်ပြတ်သွားတယ်၊ အလွတ် စိတ်ကူးသင်္ခါရဟာလဲ စိတ်ကူးတယ်လို့ ရှုမှတ်ခိုက်သို့ မရောက်ပဲ ကုန်ပြတ် သွားတယ်၊ အဲဒီလို တခုတခုသော သင်္ခါရက အခြား သင်္ခါရ တခုတခု ဖြစ်ခိုက်သို့ မရောက်ပဲ ကုန်ဆုံး ကုန်ဆုံး သွားပုံကို ယောဂီက ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်ဖြင့်ပင် သိနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို မသိသေးယင်တော့ အဲဒီဝိပဿနာ ဉာဏ်မျိုးကို မရသေးဘူးလို့ ဆိုရမှာဘဲ။ ယခု အဝေးအနီး သင်္ခါရတွေနဲ့ စပ်ပြီး သုံးသပ်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၁၀၊ ၁၁) အဝေးအာရုံကို ကြံစည်ပြီးဖြစ်တဲ့ သင်္ခါရဟာ အနီး အာရုံ ကြံစည်ခိုက်သို့ မရောက်၊ အနီးကြံတဲ့ သင်္ခါရကလဲ အဝေးအာရုံကြံ ခိုက်သို့ မရောက်၊ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက် သွားကြသော ကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

သင်္ခါရတွေကို (၁၁)ပါး အပြားအားဖြင့် ခွဲခြမ်းဝေဘန် ရှုပုံကတော့ စုံသွားပါပြီ၊ ယခု စိတ် ဝိညာဏ် ရှုပုံကို ဖွင့်ပြဟောကြားရမည်။ မြတ်စွာ ဘုရား ဟောတော်မူပုံ ပါဠိကတော့—

(၅) စိတ်ဝိညာဏ်ကို(၁၁) ပါး အပြားအားဖြင့် ဝေဘန်၍ ရှုပုံ

ယံ ကိဉ္စိ ဝိညာဏံ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန် အဇ္ဈတ္တံ
 ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ သြဋ္ဌာရိကံ ဝါ သုခုမံ ဝါ ဟိနံ ဝါ ပဏိတံ
 ဝါ ယံ ဒုရေ သန္တိကေ ဝါ၊ သဗ္ဗံ ဝိညာဏံ နေတံ မမ၊
 နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာတိ ဝေ မေတံ
 ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်- အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော၊ ယံ ကိဉ္စိ ဝိညာဏံ-အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော စိတ်ဝိညာဏ်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ-ကိုယ်တိုင်းစိတ် ဖြစ်စေ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ-ကိုယ်ပစိတ် ဖြစ်စေ၊ သြဋ္ဌာရိကံ ဝါ-စိတ်ကြမ်းဖြစ်စေ၊ သုခုမံ ဝါ-စိတ်နု ဖြစ်စေ၊ ဟိနံ ဝါ-

စိတ်ညံ့ဖြစ်စေ၊ ပဏိတံ ဝါ- စိတ်ကောင်း ဖြစ်စေ၊ ဒုရေ ဝါ- အဝေးက
 စိတ်ဖြစ်စေ၊ သန္တိကေ ဝါ-အနီးက စိတ်ဖြစ်စေ၊ ယံ- အကြင် စိတ်
 ဝိညာဏ်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ သဗ္ဗံ တံ ဝိညာဏံ-ထို အလုံးစုံသော စိတ်
 ဝိညာဏ်ကို၊ နေတံ မမ- ဤ အရာသည် ငါ့ဥစ္စာ မဟုတ်၊ န သေသော
 အဟံ အသိ-ဤ အရာသည် ငါ မဟုတ်၊ န မေ သေသော အတ္တာတိ- ဤ
 အရာသည် ငါ့ အတ္တ မဟုတ်ဟူ၍၊ ဝေ-ဤသို့၊ တေ-မမြဲ ဆင်းရဲ ပြောင်း
 လဲ ဖောက်ပြန်တတ်သော ဤ သဘောကို၊ ယထာဘူတံ-ဟုတ်တိုင်း မှန်
 စွာ၊ သမ္မပ္ပညာယ-မှန်စွာသိသော ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာဖြင့်၊ ဒဠ္ဗဗ္ဗိ-
 ရှုမြင်အပ်၏၊ ဝါ-ရှုမြင်နိုင်အောင် အားထုတ်ရမည် တဲ့။

ဒီပါဠိအနက်ကို မြန်မာသက်သက် အတိုချုပ်ပြန်ယင် ဒီလို ရပါတယ်။

မြန်မာပြန် အတိုချုပ်

အတိတ် ဖြစ်စေ၊ အနာဂတ် ဖြစ်စေ၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်စေ၊
 ကိုယ်တွင်းက ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပက ဖြစ်စေ၊ အကြမ်း ဖြစ်
 စေ၊ အနု ဖြစ်စေ၊ အယုတ် အညံ့ ဖြစ်စေ၊ အကောင်း
 အမြတ်ဖြစ်စေ၊ အဝေး ဖြစ်စေ၊ အနီး ဖြစ်စေ၊ စိတ်
 ဝိညာဏ်ဟူသမျှကို “ငါ့ဟာ မဟုတ်၊ ငါ မဟုတ်၊ ငါ့ အတ္တ
 မဟုတ်” ဟု ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း သိမြင်အောင်
 ရှုရ အားထုတ်ရမည် တဲ့။ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

အတိတ် ဖြစ်စေ ။ပ။ အမှန်အတိုင်း သိမြင်အောင်
 ရှုရ အားထုတ်ရမည်။

အဲဒါဟာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ခေါ်တဲ့ စိတ်ကို အတိတ် စသည် (၁၁) ပါး
 သော အပြားတို့ဖြင့် ခွဲခြမ်းဝေဖန်ပြီး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အခြင်းအရာ
 တို့ဖြင့် ရှုရန် ညွှန်ပြတော်မူတဲ့ ဒေသနာတော်ပါ။ ဒီ နေရာမှာ အနိစ္စ
 ဟု ရှုပုံနှင့် “(နေသောဟာမသိ) ဤ အရာသည် ငါမဟုတ်” ဟု ရှုပုံ တူညီ
 ကြောင်း၊ ဒုက္ခဟု ရှုပုံနှင့် “(နေတံ မမ) ဤ အရာသည် ငါ့ဟာ မဟုတ်”

ဟု ရှုပုံ တူညီကြောင်း၊ အနတ္တဟု ရှုပုံနှင့် “(န မေသော အတ္တာ) ဤ အရာသည် ငါ့အတ္တ မဟုတ်” ဟု ရှုပုံ တူညီကြောင်းများကို ဤ တရား စာအုပ် ဆဋ္ဌမပိုင်း (နှာ ၂၀၁-၈၀၀) မှာ သာဓက ပါဠိနှင့်တကွ ရှင်းပြ ထားခဲ့ပါပြီ။

နာမ်ခန္ဓာလေးပါးထဲမှ ဒီ စိတ်ဝိညာဏ်ဆိုတာကတော့ အထင်ရှားဆုံး လို့ ဆိုရမှာဘဲ။ ဗမာအရပ်သုံး စကားအားဖြင့် လောဘ ဒေါသ စသည် ဖြစ်ပုံကိုပင် လိုချင်တဲ့စိတ် နှစ်သက်တဲ့စိတ် ပြစ်မှားတဲ့စိတ် စသည်ဖြင့် စိတ်ကို ခေါင်းတပ်ပြီး ပြောလေ့ရှိတယ်။ အဋ္ဌကထာများမှာလဲ စိတ်ကို ရှေးဦးစွာ ပြပြီးတော့မှ ကျန်တဲ့ စေတသိက်များကို ယှဉ်ဘက် အနေဖြင့် ဖွင့်လေ့ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီ နေရာမှာလဲ စိတ်ကို ခပ်ကျယ်ကျယ် ဖွင့်ပြ ပြောရမှာဘဲ။

အတိတ် ဝိညာဏ် ဆိုတာ ရှေးရှေး ဘဝများက ဖြစ်ခဲ့တဲ့ စိတ်လဲ ရှိတယ်။ ယခု ဘဝတွင် ကလေးသူငယ် ဘဝက ဖြစ်ခဲ့တဲ့ စိတ်လဲ ရှိတယ်။ အဲဒီကနောက် ယခု အချိန်သို့ မရောက်မီ ရှေးရှေး နှစ်များ လများ ရက်များက ဖြစ်ခဲ့တဲ့စိတ်လဲ ရှိတယ်။ ဒီကနေ့ အတွင်းမှာ လဲ ယခုအချိန် မတိုင်မီက ဖြစ်ခဲ့တဲ့ စိတ်လဲ ရှိတယ်။ အဲဒီ အတိတ် စိတ်တွေထဲမှာ ရှေးဘဝများက ဖြစ်ခဲ့တဲ့ စိတ်များဟာ ယခုဘဝသို့ ပါမ လာဘူး။ ထိုရှေးဘဝများမှာပင် ချုပ်ပျောက်ခဲ့ပြီ ဆိုတာကတော့ တရား ဘက်မှာ စိတ်ဝင်စားနေတဲ့ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အနေအားဖြင့် ထင်ရှားသိသာတယ်လို့ ဆိုရမှာပါဘဲ။

ဒါပေမဲ့ အတ္တစွဲ အားကြီးတဲ့သူတွေရဲ့ အနေအားဖြင့်တော့ အဲဒီလို သိမြင် သဘောပေါက်ဖို့ဆုတောင် မလွယ်လှပေဘူး။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ကာ-အတ္တစွဲရှိသူတွေက အများအားဖြင့် စိတ်ဝိညာဏ်ကို အတ္တ ကောင်, လိပ်ပြာကောင်, ဝိညာဉ်ကောင်လို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းနေကြတယ်။ ရှေးရှေး ဘဝများက စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ ဘဝဟောင်းများက ရုပ်ကိုယ်

ပျက်စီးသွားတဲ့အခါ အဲဒီ ရုပ်ကိုယ်ဟောင်းများထဲမှ ထွက်ခွါလာခဲ့ပြီး တော့ ယခုဘဝသစ် ရုပ်ကိုယ်သစ်ထဲမှာဝင်ပြီး တည်နေတယ်။ အမိငမ်း တွင်းမှစ၍ ယခုထက်ထိ တည်နေတယ်။ နောင်လဲ သေသည်အထိ တည်နေမယ်။ သေတဲ့အခါလဲ နောင်ဘဝသစ် ရုပ်ကိုယ်ထဲမှာ ပြောင်းရွှေ့ပြီး တည်နေလိမ့်မယ်လို့ ထင်မှတ် စွဲလမ်းနေကြတဲ့ အတွက်ကြောင့်ပါဘဲ။ အဲဒီလို စွဲလမ်းပုံကို ဤတရားစာအုပ် စတုတ္ထပိုင်း (နှာ-၁၀၁ စသည်)မှာ သာတိရဟန်း၏ ဝတ္ထုဖြင့်လဲ ဖော်ပြခဲ့ပါပြီ။

ဘဝအဆက်ဆက် စိတ်ဖြစ်ပုံ

အမှန်ကတော့ စိတ် ဆိုတာဟာ ယခုယောဂီများ ရှုမှတ်နေယင်း ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် သိထားပြီး ဖြစ်ကြတဲ့အတိုင်း တစက္ကန့်မျှတောင် မတည်ဘူး။ ခဏမစဲ ချုပ်ပျက်နေတာဘဲ။ အဲဒီလိုခဏမစဲ အသစ်အဟောင်း ပြောင်းလဲ ချုပ်ပျက်နေပုံကိုလဲ ဤတရားစာအုပ် (နှာ ၁၂၄-စသည်မှာ) ဝိထိစိတ် ဖြစ်ပုံများနှင့်တကွ ပြခဲ့ပါပြီ။ အဲဒီလို ပြခဲ့တဲ့အတိုင်း တဘဝ တဘဝ၌ သေခါနီး ကာလမှာ ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်ကို အာရုံပြုပြီး မရဏာသန္ဓေဝိထိ ဆိုတာဖြစ်တယ်။ ဖြစ်ပုံကတော့-(ဆင်ခြင်ပြီးခါ ဇော တဒါ၊ ကြံရာစိတ်ဖြစ်ပုံ-လို့ နှာ ၁၂၆-မှာ) ပြခဲ့တဲ့အတိုင်း ဘဝင်စိတ် အစဉ်မှ ဆင်ခြင်တဲ့ အာဝဇ္ဇန်းစိတ် ဖြစ်လာတယ်။ ပြုဘူးတဲ့ ကုသိုလ် ကံကို ဖြစ်စေ၊ အကုသိုလ်ကံကိုဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် ထိုကံပြုစဉ်က အာရုံ နိမိတ်ကိုဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် ဖြစ်ရမည့်ဘဝက အခြေအနေ ဂတိနိမိတ်ကို ဖြစ်စေ ဆင်ခြင်တဲ့ စိတ်ပါဘဲ။ အဲဒီစိတ်ချုပ်သွားတဲ့ အခါ အဲဒီအာရုံကို အာရုံပြုစွဲလမ်းပြီး ဇောစိတ် ၅-ကြိမ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ ဇောစိတ်အစဉ်ပြတ် သွားတဲ့အခါ အဲဒီအာရုံကိုဘဲ အာရုံပြုပြီး တဒါရုံခေါ်တဲ့ စိတ် ၂-ကြိမ် ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ တဒါရုံစိတ် ဆုံးသွားတဲ့အခါ ဘဝင်စိတ်ပြန်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ ဘဝင်စိတ်တကြိမ် နှစ်ကြိမ်ဖြစ်ပြီးယင် အဲဒီဘဝက စိတ်အစဉ် ပြတ် သွားတယ်။ အဲဒီလို စိတ်အစဉ်ပြတ်ပြီး အဲဒီဘဝမှ ရွှေ့လျောသွားတဲ့ အတွက် အဲဒီနောက်ဆုံး ဘဝင်စိတ်ကို စတုတ္ထပိုင်းလို့ခေါ်တယ်။

အဲဒီစုတိစိတ် ချုပ်ဆုံးသွားသည်နှင့် တပြိုင်နက် သေခါနီးက ထင်ပေါ် ခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံအားလျော်စွာ သေခါနီးက ရခဲ့တဲ့အာရုံ ကို စွဲပြီး ဘဝသစ်၌ စိတ်အသစ် ဖြစ်တယ်။ အဲဒီစိတ်ကို ရှေးဘဝနှင့် ဆက်စပ်တဲ့ ပဋိသန္ဓေစိတ်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီပဋိသန္ဓေစိတ် ချုပ်သွားတဲ့ နောက် ဘဝစိတ်တွေ အဆက်ဆက် ဖြစ်သွားတယ်။ အဆင်း အသံ စသည် မျက်စိထဲ နားထဲသည့်မှာ ထင်ပေါ်လာတဲ့အခါ အဲဒီဘဝအစဉ် ပြတ်ပြီး ဆင်ခြင်တဲ့စိတ် မြင်တဲ့စိတ် ကြားတဲ့စိတ် စသည်တွေ အဆက်ဆက် ဖြစ်သွားတယ်။ ယခု လူတွေမှာ မြင်တဲ့စိတ် ကြားတဲ့စိတ် စသည်တွေ ဖြစ်နေသလိုပါပဲ။ အဲဒီစိတ်ဖြစ်ပုံ အရအားဖြင့် စိတ်ဆိုတာ တစိတ်ချင်း အဆက်ဆက် အသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ချုပ်ပျက် ချုပ်ပျက်သွားတာ ဘဲ။ ရှေးဘဝမှ စုတိစိတ်ဟာ ရှေးဘဝတွင်ပဲ ချုပ်ပျက်ခဲ့တယ်။ ယခု မျက်မှောက်ဘဝ၌ စိတ်ဟာ ရှေးကံကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စိတ်အသစ်ပဲ။ စိတ်တိုင်း စိတ်တိုင်းဟာ အဟောင်းက ပြန်ပေါ်လာတာမဟုတ်ဘူး။ အသစ် အသစ်ချည်းဘဲ။

ဒါ့ကြောင့် ဖြစ်ဆဲ ရုပ်နာမ်ကို ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်စသည်ဖြင့် မပြတ် ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီကတော့ စိတ်ကူးကြံစည်မှု ဖြစ်ပေါ်လာယင် အဲဒါကို ရှုမှတ်တယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လိုက်တော့ အဲဒီ စိတ်ကူးကြံစည်တဲ့ စိတ်ဟာ ချက်ခြင်းပင် ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလိုတွေ့ရတဲ့ အတွက် သေတယ် ဆိုတာ ဒီလိုစိတ်ကလေး နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ဖြစ်ပြီး စိတ်အစဉ် ပြတ်သွားတာဘဲ။ ဘဝအသစ် ဖြစ်တယ် ဆိုတာလဲ ယခုအသစ် အသစ် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စိတ်ကလေးများလိုပင် ဘဝအသစ် ဌာနအသစ် မှာ စိတ်အသစ်ကလေးစပြီး ဖြစ်ပေါ်လာတာဘဲ။ ဘဝစိတ် ဆိုတာလဲ အဲဒီစပြီး ဖြစ်တဲ့စိတ်မျိုးတွေ ကံအစွမ်းရှိသလောက် အဆက်ဆက် မပြတ် ဖြစ်နေတဲ့ စိတ်အသစ်အသစ်တွေဘဲ။ မြင်တယ် ကြားတယ် နံတယ် စား သိတယ် ထိသိတယ် ကြံသိတယ် ဆိုတဲ့စိတ်တွေလဲ အဲဒီဘဝ အစဉ်မှ ထပြီး အသစ်အသစ် ဖြစ်လာတဲ့ စိတ်တွေဘဲလို့ သိမြင်သဘောကျသွား တတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို သိတာဟာ လက်တွေ့မှတ်သိရတဲ့စိတ်ကို ဥပမာပြု

ပြီး စုတိနှင့် ပဋိသန္ဓေစိတ်ကိုပါ အနုမာနအားဖြင့် မှန်းဆပြီး သိသွားပုံ ပါတဲ။

ကမ္မဝဋ္ဌ ဝိပါကဝဋ္ဌအရသိယင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သိသည်

အဲဒီလို သိရာမှာ ကံကြောင့် စိတ်အသစ် ဖြစ်တယ်လို့ သိတာဟာ ကမ္မဝဋ္ဌနဲ့ ဝိပါကဝဋ္ဌအလိုအားဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိတာပါတဲ။ ဒါကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် (ဒု-၂၃၈)မှာ ဒီလို ပြဆိုထားပါတယ်။

ဝေ-ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ ဝါ- “အမှုကံကို ပြုသူ မရှိ၊ အကျိုးဝိပါက်ကို ခံစားတတ်သူဟူ၍ မရှိ၊ အကြောင်း အကျိုး တရားသက်သက်တို့သာ မပြတ်ဖြစ်နေကြသည်”စသော ဤအခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ ကမ္မဝဋ္ဌဝိပါကဝဋ္ဌဝသေန-ကမ္မဝဋ္ဌ ဝိပါကဝဋ္ဌ အလိုအားဖြင့်၊ နာမရူပဿ - နာမ်ရုပ်၏၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟံ-အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းခြင်း၊ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကို၊ ကတော-ပြုပြီး၍၊ တိသု အဒ္ဓါသု-ရှေး၊ နောက် ယခုဟူသော ကာလသုံးပါးတို့၌၊ ပဟိနဝိစိကိစ္ဆဿ-(အတ္တကောင် ငါ ကောင်ဆိုတာ ရှိလေသလော၊ ဒီငါကောင်ဟာ ဘာကြောင့် ဖြစ်လာပါ သနည်း စသည်ဖြင့် စဉ်းစားဝေဖန်မှု)ယုံမှားကို ပယ်ပြီးသော၊ ဝါ- ယုံမှားကင်းပြီးသော၊ တဿ-ထိုယောဂီအား၊ ဝါ-ထိုယောဂီသည်၊ သဗ္ဗေ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်ဓမ္မာ-အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်တရား အားလုံးတို့ကို၊ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေန-စုတိနှင့် ပဋိသန္ဓေကို သိသည့်အလို အားဖြင့်၊ ဝိဒိတာ ဟောန္တိ-သိအပ်ပြီး ဖြစ်လေကုန်၏-လို့ ပြဆိုထား ပါတယ်။

အဲဒီသိပုံထဲမှာ ကမ္မဝဋ္ဌကြောင့် ဆိုရာတွင် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် သင်္ခါရဆိုတဲ့ အကြောင်းတရားတွေလဲ ပါဝင်သွားပါတယ်။ နောက်ပြီး တော့ အစ ပဋိသန္ဓေစိတ်နဲ့ အဆုံး စုတိစိတ်ဖြစ်ပုံကို သဘောပေါက် သိမြင် ခြင်းဖြင့် အလယ်ပိုင်း တဘဝလုံးက စိတ်တွေ ဖြစ်ပုံကိုလဲ သဘောပေါက်

သိမြင်သွားတယ်။ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝက စိတ်အားလုံး ဖြစ်ပုံကို သဘောပေါက် သိမြင်ခြင်းဖြင့် အတိတ် အနာဂတ်ဘဝများက စိတ်တွေဖြစ်ပုံများကိုလဲ သဘောပေါက် သိမြင်သွားတယ်။ စိတ်ကိုသိယင် စိတ်နှင့် ယှဉ်ဘက် စေတသိက်များ၊ စိတ်၏မှီရာရုပ်များ ဖြစ်ပုံကိုလဲ သိမြင်သဘောပေါက် သွားတော့တာပါ။ ဒါကြောင့် အထက်ပါ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ “သဗ္ဗေ အတိ- တာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နဓမ္မာ-အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်တရားအားလုံးကို သိပြီး ဖြစ်သွားတယ်” လို့ ပြဆိုတာပါ။

စိတ်ကို ကာလသုံးပါးဖြင့် ရှုပုံ

အဲဒီလို ပဋိသန္ဓေမှစပြီး စိတ်တွေဟာ အသစ် အသစ်ချည်း အဆက် ဆက် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ချုပ်ချုပ်သွားကြတယ်ဆိုတာ သိရတဲ့အတွက် ယောဂီ မှာ ရှေးဘဝက စိတ်ဟာ ရှေးဘဝတွင်ပဲ ချုပ်ခဲ့ပြီ၊ ဒီဘဝသို့ မရောက်လာ ဘူးဆိုတာ ရှင်းနေပါတယ်။ ဒီဘဝတွင် ဖြစ်နေဆဲ စိတ်တွေဟာလဲ ထိုထို ဖြစ်ခိုက်မှာပင် ချုပ်ချုပ်သွားတယ်ဆိုတာလဲ ရှင်းနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်စိတ်များကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သဘောပေါက် ပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆို ကြရမယ်။

(၁) ရှေးဘဝက စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ ယခုဘဝသို့ မရောက်လာ၊ ရှေး ဘဝတွင်ပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျောက်ခဲ့သောကြောင့် မမြဲ ဆင်းရဲ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

(၂) ယခုဘဝ၌ ဖြစ်နေသော စိတ်ဝိညာဏ်ဟာလဲ နောက်ဘဝသို့ မရောက်ပဲ ယခုဘဝတွင်ပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျောက်နေသောကြောင့် မမြဲ ဆင်းရဲ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

(၃) နောင်ဘဝ၌ဖြစ်မည့် စိတ်ဝိညာဏ်ဟာလဲ အခြား နောက်ဘဝ သို့ ရောက်မည်မဟုတ်၊ ထိုဖြစ်ဆဲဘဝမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျောက်သွားမည် သာ ဖြစ်သောကြောင့် မမြဲ ဆင်းရဲ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

ဒါက ဘဝဖြင့် ပိုင်းခြားပြီး အကြမ်းအားဖြင့် သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံဘဲ။
 ဖြစ်ဆဲ ရုပ်နာမ်ကို မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ ဖောင်းတယ် ပိန်
 တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရင်း စိတ်ကူးကြံစည်မှု ဖြစ်လာယင် စိတ်ကူး
 တယ် ကြံစည်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လိုက်တော့
 အဲဒီ စိတ်ကူးကြံစည်မှု ချက်ခြင်းပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ ကြား
 ယင် ကြားတယ် ကြားတယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေရင်း
 ကြားသိတဲ့စိတ်ဟာ ချက်ခြင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတယ်။ ပကတိ
 လူတွေ့လို အကြာကြီး ကြားနေတယ်လို့ မထင်ဘူး။ ကြားလိုက် ပျောက်
 လိုက်၊ ကြားလိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့ တပိုင်းစီ ပြတ်ပြတ်ပြီး ကုန်ကုန်သွား
 တာကို တွေ့ရတယ်။ ထို့အတူပင် ထိသိတာကို ရှုမှတ်နေရင်းလဲ ထိသိတဲ့
 စိတ်ဟာ ချက်ခြင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတယ်။ ဉာဏ်အထူးကောင်း
 နေတဲ့အခါမှာဆိုရင် မြင်သိတာလဲ သိရင်း ပျောက်ရင်း၊ သိရင်း
 ပျောက်ရင်းနဲ့ တခဏချင်း ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။
 နံ့သိစိတ် စားသိစိတ်တွေကိုလဲ နည်းတူပင် သိရတယ်။ ရှုသိတဲ့စိတ်ကိုလဲ
 ရှုသိရင်း ပျောက်ရင်း၊ ရှုသိရင်း ပျောက်ရင်းနဲ့ ချက်ခြင်းပင် ပျောက်
 ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ အတိုချုပ်ပြောရရင် ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်
 တိုင်း ရှုသိရတဲ့ အာရုံရော ရှုသိတဲ့စိတ်ရော အတွဲလိုက် အတွဲလိုက် ပျောက်
 ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။

အဲဒီလို ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ သိရတဲ့ယောဂီက မြင်သိစိတ်ဟာ ရှုသိ
 ခိုက် ကြံသိခိုက် ကြားသိခိုက် စသည်သို့ မရောက်။ မြင်သိခိုက်မှာပင်
 ကုန်ဆုံးသွားသောကြောင့် မမြဲဘူး စသည်ဖြင့်လဲ သဘောကျသိမြင်သွား
 တယ်။ ထို့အတူပင် ရှုသိစိတ် ကြံသိစိတ် ကြားသိစိတ် စသည်ကလဲ မြင်
 သိခိုက် စသည်သို့ မရောက်။ ရှုသိခိုက် ကြံသိခိုက် ကြားသိခိုက် စသည်မှာ
 ပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျောက်သွားသောကြောင့် မမြဲဘူး စသည်ဖြင့် သဘော
 ကျ သိမြင်သွားတယ်။ အဲဒီလို သိမြင်ပြီး သုံးသပ်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၁) ခုတင်က ဖြစ်ခဲ့တဲ့ မြင်သိစိတ် ကြားသိစိတ် ထိသိစိတ် ကြံသိစိတ် စသည်ဟာ ယခုမြင်ခိုက် ကြားခိုက် စသည်သို့မရောက်ပဲ ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက် သွားသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

(၂) ယခု မြင်ဆဲ ကြားဆဲ ထိသိဆဲ ကြံသိဆဲ ရှုသိဆဲ စိတ်ဟာလဲ နောက်တကြိမ် မြင်သိခိုက် ကြားသိခိုက်စသည်သို့ မရောက်ပဲ ယခုပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်နေသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတရားမျှ သာတည်း။

(၃) နောင်မှ မြင်မည့် ကြားမည့် ထိသိမည့် ကြံသိမည့် ရှုသိမည့် စိတ်ဟာလဲ သူ့နောက်မှ မြင်မည့် ကြားမည့် ခဏစသည်သို့ မရောက်ပဲ ကုန် ဆုံး ချုပ်ပျက်သွားမည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘော တရား မျှသာတည်း။

မိမိသန္တာန်က ရှုသိရဆဲစိတ်များ ချုပ်ပျက်သွားပုံကို ကိုယ်တိုင် ဒိဋ္ဌတော့ သိရသည့်အတွက် သူတပါးတို့ သန္တာန်ကရော မရှုမိတဲ့ မိမိ၏စိတ်များနှင့် တကွ တလောကလုံးက စိတ်များကိုရော အနုမာနအားဖြင့် သုံးသပ် ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

ယခုရှုသိရသမျှ စိတ်တွေ မမြဲသလိုပင် သူတပါးသန္တာန်က စိတ်တွေလဲ ခဏမစဲ ချုပ်ပျက်နေကြမှာဘဲ၊ တလောကလုံးက စိတ်ဟူသမျှတွေလဲ ချုပ်ပျက် နေကြမှာချည်းဘဲ၊ ဒါကြောင့် စိတ်ဟူသမျှဟာ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

ဒါလောက်ဆိုယင် စိတ်ဟူသမျှ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံ ပြည့်စုံသွားပြီလို့ ဆိုဘွယ်ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အတွင်းအပြင်စသည်ဖြင့် ခွဲခြမ်း သုံးသပ်ပုံကို တော့ ပြောဘို့လိုပါသေးတယ်။ ဒေသနာတော်နှင့်အညီ အဲဒီလိုရှုပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

အတွင်းအပြင်အားဖြင့် ရှုပုံ

(၄၂၅) ကိုယ်ထဲ၌ အာရုံပြုပြီးဖြစ်တဲ့စိတ်ဟာ အပြင်အာရုံသို့မရောက်၊ အပြင်ပ၌ အာရုံပြုပြီး ဖြစ်တဲ့စိတ်ဟာလဲ ကိုယ်ထဲအာရုံသို့ မရောက်၊ ထို ထိုအာရုံကို အာရုံပြုသိဆဲမှာပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျောက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

စိတ်အကြမ်းအနုကို ရှုမြင်ပုံ

ဒေါသစိတ်က ကြမ်းတယ်၊ အခြားစိတ်များက နူးညံ့တယ်၊ ဒေါသစိတ် ထဲမှာလဲ သူတပါးကို သတ်နိုင်အောင် ညှဉ်းဆဲနိုင်အောင်၊ သူတပါးစည်းစိမ် ကိုဖျက်ဆီးနိုင်အောင်၊ ဆဲရေးကြိမ်းမောင်းစကားတို့ကို ပြောဆိုနိုင် အောင် ပြင်းထန်သော ဒေါသစိတ်က ကြမ်းတယ်၊ သာမန်စိတ်ဆိုးရုံမျှ ဒေါသစိတ်က နူးညံ့တယ်။ လောဘစိတ်က ဒေါသစိတ်နှင့် နှိုင်းစာ ကြည့်ယင် နူးညံ့တယ်၊ ဒါပေမဲ့ သူ့စွာ ခိုးယူနိုင်လောက်အောင် မတော် မတရား ပြုနိုင်လောက်အောင် ယုတ်ညံ့တဲ့စကားကို ပြောနိုင်လောက် အောင် ထက်သန်တဲ့ လောဘစိတ်က ကြမ်းတယ်၊ သာမန်လိုချင် နှစ်သက် ကာမျှ လောဘစိတ်က နူးညံ့တယ်၊ မောဟစိတ်က လောဘစိတ် ဒေါသ စိတ်များနှင့် နှိုင်းစာကြည့်လျှင် နူးညံ့တယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဘုရားစစ် ဘုရားမှန် တရားစစ် တရားမှန် သံဃာစစ် သံဃာမှန်ကို မရိုမသေ ဝေဘန်စဉ်းစားတဲ့ မောဟစိတ်က ကြမ်းတယ်၊ မယုံ့ တယုံ့ဖြစ်ကာမျှ ပျံ့လွင့်ရုံမျှ မောဟစိတ် က နူးညံ့တယ်၊ အဲဒီ အကုသိုလ်စိတ်တွေထက် ကုသိုလ်စိတ်က နူးညံ့တယ်၊ အဲဒီ ကုသိုလ်စိတ်တွေထဲမှာလဲ ဝမ်းမြောက် တက်ကြွတဲ့စိတ်က ကြမ်းတယ်၊ မတက်ကြွပဲ ဣန္ဒြေရရ ဖြစ်နေတဲ့ ကုသိုလ်စိတ်က သိမ်မွေ့ တယ်။ မပြတ် ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီကတော့ အဲဒီအကြမ်းအနုစိတ်တွေ ပြောင်းလဲပြီး ဖြစ်တိုင်း ရှုမှတ်နေယင်း ကြမ်းတဲ့စိတ်က နူးညံ့တဲ့စိတ်ဖြစ်ခိုက်သို့ မရောက်၊ နူးညံ့တဲ့ စိတ်ကလဲ ကြမ်းတဲ့ စိတ်ဖြစ်ခိုက်သို့မရောက်၊ သူ့ဖြစ်ခိုက် ခဏ မှာပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။

စိတ္တာနုပဿနာအရ သိမြင်ပုံ

တွေ့ရပုံကတော့ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေယင်း တပ်မက်သာယာတဲ့ ရာဂစိတ်ဖြစ်ပေါ်လာယင် အဲဒီစိတ်ကို တပ်မက်တယ် သာယာတယ် လိုချင်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်ပြီးသိတာဟာ (သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ သရာဂံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ) လို့ ဟောထားတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာတော်နှင့်အညီ တပ်မက် သာယာမှုနှင့်တကွ ဖြစ်တဲ့စိတ်ကို အမှန်အတိုင်း ရှုသိတာပါ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လိုက်တော့ တပ်မက်သာယာတဲ့စိတ်က ပြတ်စဲသွားတယ်။ အဲဒီ အခါမှာ တပ်မက်ကင်းတဲ့ မှတ်သိမှု ကုသိုလ်စိတ်နဲ့ ရိုးရိုးဆင်ခြင်မှု မြင် သိမှု အစရှိတဲ့ ကြိယာစိတ် ဝိပါက်စိတ် ကုသိုလ်ဇော စိတ်များသာ ဆက်ပြီးဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီကုသိုလ်စိတ် ကြိယာစိတ် ဝိပါက်စိတ်များကို လဲ သူဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အတိုင်းဘဲ မြင်တယ် ကြားတယ် ထိတယ် သိ တယ် စသည်ဖြင့် ရှုသိရတယ်။ အဲဒါဟာ (ဝီတရာဂံ ဝါ စိတ္တံ ဝီတရာဂံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ) လို့ ဟောထားတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာတော်နှင့်အညီ တပ်မက်ကင်းတဲ့ ကုသိုလ်စိတ် ကြိယာ ဝိပါက် အဗျာကတစိတ်ကို ရှုသိ တာပါ။ အဲဒီလို တပ်မက်တဲ့စိတ်နဲ့ တပ်မက်ကင်းတဲ့စိတ်ကို ရှုမှတ်ပြီး သိ တာဟာ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်အစစ်ကို ပွားစေတာပါ။

ဒီနေရာမှာ ဗဟုသုတပွားစေရန်အတွက် အဋ္ဌကထာအဖွင့်ကိုလဲ ထုတ် ပြုချင်ပါသေးတယ်။ အဋ္ဌကထာမှာ (သရာဂ) တပ်မက်တဲ့စိတ်ဆိုတာ လောဘနှင့်တကွဖြစ်တဲ့စိတ် ရှစ်ခုဘဲလို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ အဲဒါက တပ် မက်တဲ့စိတ်သရုပ်ကို ဖွင့်ပြတာဘဲ။ တပ်မက်တယ်ဆိုယင် လောဘမှုစိတ် ရှစ်ခုထဲက တခုခုဘဲလို့ သိစေလိုတာပါ။ လောဘမှုစိတ်ရှစ်ခုကို သရာဂ စိတ် ခေါ်တယ်လို့ ဆင်ခြင်ရုံနဲ့တော့ စိတ္တာနုပဿနာဖြစ်တယ်လို့ မဆို လို့ပါဘူး။ နောက်ပြီတော့ (ဝီတရာဂ) တပ်မက်ကင်းတဲ့စိတ်ဆိုတာ လောဘကုသိုလ်စိတ်နဲ့ အဗျာကတစိတ်ပဲလို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ နောက် ပြီတော့ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် သုံးသပ်တဲ့ ရှုသိတဲ့အရာဖြစ်သောကြောင့်

လောကုတ္တရာစိတ်ကိုတော့ (ဝိတရာဂ) ရာဂကင်းတဲ့စိတ်၊ (ဝိတဒေါသ) ဒေါသကင်းတဲ့စိတ် အစရှိသော ပုဒ်တွေထဲမှာ ထည့်သွင်း၍ မယူသင့်ကြောင်း၊ ဒေါသမူစိတ် ၂-ခု၊ မောဟမူစိတ် ၂-ခုတို့ကိုလဲ (ဝိတရာဂ) ရာဂကင်းတဲ့စိတ်ဆိုတဲ့ ပုဒ်ထဲမှာ ထည့်မယူသင့်ကြောင်းများကိုလဲ ပြဆိုသွားပါတယ်။

အဲဒီလို ပြဆိုထားရာမှာ ဒေါသမူစိတ် မောဟမူစိတ်တွေကို တပ်မက်ကင်းတဲ့ စိတ်အရထဲမှာ ဘာကြောင့် ထည့်သွင်းမယူရပါလိမ့်မလဲလို့ ပဋိပတ်သုတမရှိသေးမီတုန်းက ဘုန်းကြီးမှာ သံသယဖြစ်ခဲ့ဘူးပါတယ်။ တရားအားထုတ်လို့ ပဋိပတ်သုတ ရလာတဲ့အခါကျတော့ အဋ္ဌကထာဖွင့်ပြပုံဟာ အလွန်သဘာဝကျတယ်လို့ သဘောပေါက်လာပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ တပ်မက်တဲ့စိတ်ကို ရှုသိလိုက်တာနဲ့ တပ်မက်တဲ့စိတ်ကင်းပြတ်သွားတဲ့အခါ ကုသိုလ်စိတ်နဲ့ ကြိယာဝိပါက် အဗျာကတစိတ်များသာ ဖြစ်ရိုးရှိတယ်။ ဒေါသစိတ် မောဟစိတ် ဖြစ်ရိုးမရှိဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီအခါမှာ ရှုသိတဲ့ကုသိုလ်စိတ်ကို ဖြစ်စေ၊ မြင်သိစိတ်စသော ဝိပါက်အဗျာကတစိတ် အာဝဇ္ဇန်းအဗျာကတစိတ်များနှင့်တကွ ကုသိုလ်ဇောစိတ်ကိုဖြစ်စေ၊ ဒီကုသိုလ်စိတ် အဗျာကတစိတ်များကိုသာ ရှုသိရတာဘဲ။ ဒါကြောင့် ဝိတရာဂစိတ်အရကို ကုသိုလ်အဗျာကတစိတ်လို့ ဖွင့်ပြထားတာဟာ အလွန်သဘာဝကျတာဘဲ။ ယောဂီတို့၏ ရှုသိရတာနဲ့ အံကျကိုက်နေတာဘဲလို့ သဘောကျလာခဲ့ပါတယ်။

ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေယင်း ဒေါသစိတ်ဖြစ်လာယင်လဲ။ အဲဒီဒေါသစိတ်ကို ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီလိုရှုမှတ်လိုက်ယင် ဒေါသစိတ်က ပြတ်စဲသွားတယ်။ အဲဒီအခါ ရှုသိတဲ့ကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်စေ၊ မြင်သိစိတ်စသော အဗျာကတစိတ်နှင့် ကုသိုလ်ဇောစိတ်ဖြစ်စေ ဖြစ်ပေါ်နေတယ်။ ယောဂီက အဲဒီ (ဝိတဒေါသ) ဒေါသကင်းတဲ့စိတ်ကို ရှုမှတ်ပြီး သိရတယ်။ ယုံမှားတဲ့ ပျံလွင့်တဲ့ မောဟစိတ်များ ဖြစ်လာယင်လဲ အဲဒီ စိတ်များကို ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီလိုမှတ်လိုက်တော့ ယုံမှားစိတ်

ပျံ့လွင့်စိတ် က ပြတ်စဲသွားတယ်၊ အဲဒီအခါ ရှုသိတဲ့ကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်စေ၊ မြင်သိစိတ် စသော အဗျာကတစိတ်နှင့် ကုသိုလ်ဇောစိတ် ဖြစ်စေ ဖြစ်ပေါ်နေတယ်၊ ယောဂီက အဲဒီ (ဝီတမောဟ) မောဟကင်းတဲ့စိတ်ကို ရှုမှတ်ပြီးသိရတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေယင်း ထိုင်းမှိုင်းပျင်းရိတဲ့ စိတ် လျော့ယဲတဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာယင် အဲဒီစိတ်ကို လဲ ပျင်းတယ် လျော့တယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတယ်၊ အဲဒီလို ရှုမှတ်လိုက် တဲ့အခါ လျော့ယဲတဲ့စိတ်က ပြတ်စဲပြီး အမှတ်ကောင်းတဲ့စိတ် ဖြစ်လာ တတ်တယ်၊ အဲဒီစိတ်ကိုလဲ ရှုမှတ်ပြီးတော့ ဖောင်းမှု ပိန်မှုစသော မှတ်နေ ကျကို ပြန်မှတ်နေရတယ်။

နောက်ပြီးတော့ မှတ်နေကျကို မှတ်နေယင်း ပျံ့လွင့်တဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ် လာယင်လဲ အဲဒီစိတ်ကို ပျံ့လွင့်တယ် ဟိုရောက်သွားတယ် ကြံတယ်စသည် ဖြင့် ရှုမှတ်ရတယ်၊ အဲဒီလိုရှုမှတ်လိုက်တော့ မပျံ့လွင့်တော့ပဲ မှတ်နေကျ အာရုံတွင်သာ စိတ်က တည်ငြိမ်နေတယ်၊ အဲဒီလို တည်ငြိမ်နေတဲ့စိတ်ကို လဲ ရှုမှတ်ပြီး သိရတာဘဲ။

(မဟဂ္ဂုတ်စိတ်, အနုတ္တရစိတ်ခေါ်တဲ့ ရူပဈာန် အရူပဈာန် စိတ်များကို သိပုံကတော့ ဈာန်ရပုဂ္ဂိုလ်များနဲ့သာ ဆိုင်ပါတယ်၊ ဈာန်မရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် များနဲ့တော့ မဆိုင်ပါဘူး။)

မှတ်နေကျကို မှတ်နေယင်း အမှတ်ကောင်းပြီး မှတ်ရာ မှတ်ရာအာရုံ ဌာသ တည်ငြိမ်နေယင် အဲဒီလိုတည်ငြိမ်နေတဲ့ စိတ်ကိုလဲ အလိုလိုပင် သိ သိသွားတာဘဲ။ မတည်ငြိမ်တဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာယင်လဲ အဲဒီစိတ်ကို ရှုမှတ် ရတယ်၊ အဲဒီလို ရှုမှတ်လိုက်ယင် စိတ်ဟာ မှတ်လျက် မှတ်လျက်သာဖြစ် ပြီး တည်ငြိမ်သွားတာဘဲ၊ အဲဒီလို တည်ငြိမ်သွားတဲ့စိတ်ကိုလဲ အလိုလိုပင် ထင်ရှား သိရပါတယ်၊ ရှုမိတဲ့စိတ်ကို(ဝိမုတ္တ) ကိလေသာမှ လွတ်တဲ့စိတ်

ခေါ်တယ်။ မရှုမိတဲ့စိတ်ကို (အဝိမုတ္တ) ကိလေသာမှ မလွတ်တဲ့စိတ် ခေါ်တယ်။ အဲဒီစိတ်များကိုလဲ ယောဂီက ရှုမှတ်ပြီးသိတာဘဲ။

ယခုပြောခဲ့တာဟာ သတိပဋ္ဌာနသုတ်မှာ ဘုရားဟောထားတဲ့ စိတ္တာ- နုပဿနာ ဖြစ်ပွားပုံပါဘဲ။ အဲဒီစိတ္တာနုပဿနာအရ ရှုသိပုံထဲမှာ တပ်မက် သာယာတဲ့စိတ်၊ ဒေါသစိတ်၊ ပျံ့လွင့်တဲ့စိတ်၊ မတည်ငြိမ်တဲ့စိတ် စသည် တွေဟာ ကြမ်းတမ်းတဲ့ စိတ်တွေဘဲ။ အဲဒီစိတ်ကြမ်းတွေ ကင်းသွားတဲ့ အခါ ဖြစ်တဲ့ကုသိုလ် အဗျာကတစိတ်တွေက နူးညံ့တဲ့ စိတ်တွေဘဲ။ ဒါကြောင့် ဖြစ်ဆဲတရားတွေကို မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီဟာ ကြမ်းတမ်း တဲ့စိတ်က နူးညံ့တဲ့စိတ်ဖြစ်ခိုက်သို့မရောက် စသည်ဖြင့် သုံးသပ်ပြီး သိမြင် သွားပါတယ်။ အဲဒီလို သုံးသပ်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

အကြမ်းအနှု စသည်ဖြင့် ရှုပုံ

(၆၊ ၇) ကြမ်းတမ်းတဲ့စိတ်ဟာ နူးညံ့တဲ့စိတ်ဖြစ်ခိုက်သို့ မရောက်၊ နူးညံ့တဲ့စိတ်ကလဲ ကြမ်းတမ်းတဲ့စိတ်ဖြစ်ခိုက်သို့မရောက်၊ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတရား မျှသာတည်း။

စိတ်အယုတ်အမြတ် ခွဲပုံကတော့ သင်္ခါရ အယုတ် အမြတ် ခွဲပုံအတိုင်း ပင် သင့်တော်လောက်ပါပြီ။ ဒါကြောင့် အဲဒီသင်္ခါရခွဲပုံဖြင့် စိတ်အယုတ် အမြတ် ခွဲခြမ်းသုံးသပ်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၈၊ ၉) ယုတ်ညံ့တဲ့ အကုသိုလ်စိတ်က ကောင်းမြတ်တဲ့ ကုသိုလ် အဗျာကတစိတ် ဖြစ်ခိုက်သို့မရောက်၊ ကောင်းမြတ်တဲ့ ကုသိုလ်အဗျာ- ကတစိတ်ကလဲ ယုတ်ညံ့တဲ့ အကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်ခိုက်သို့မရောက်၊ ထိုထိုခဏ မှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘော တရားမျှသာတည်း။ ဒါနကုသိုလ်စိတ်က သီလကုသိုလ်စိတ် ဘာဝနာ ကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်ခိုက်သို့မရောက်၊ သီလကုသိုလ်စိတ် ဘာဝနာကုသိုလ်စိတ်

တို့ကလဲ ဒါနကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်ခိုက်သို့မရောက်၊ သီလကုသိုလ်စိတ်က ဘာဝနာ ကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်ခိုက်သို့မရောက်၊ ဘာဝနာ ကုသိုလ်စိတ်ကလဲ သီလကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်ခိုက်သို့မရောက်။ သမထဘာဝနာစိတ်က ဝိပဿနာရှုခိုက်သို့မရောက်၊ ဝိပဿနာစိတ်ကလဲ သမထအာရုံရှုခိုက်သို့ မရောက်၊ ထိုထိုခဏမှပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

မြင်မှု ကြားမှု စသည်ကို ရှုမှတ်ခြင်း မရှိတဲ့ ပကတိပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အဝေးကို ကြည့်မြင်နေရာက အနီးကို ကြည့်မြင်တဲ့အခါ အဝေးမြင်တဲ့စိတ်ကပဲ အနီးရောက် လာတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အနီးကို ကြည့်မြင်နေရာက အဝေးကို ကြည့်မြင်တဲ့အခါ အနီးမြင်တဲ့ စိတ်ကပင်။ အဝေးရောက် သွားတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ ထို့အတူပင် အဝေးက အသံကြားနေရာက အနီးကအသံ ကြားတဲ့အခါ အဝေးမှ စိတ်ကပဲ အနီး ရောက်လာတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အနီးက အသံကြားနေရာက အဝေးက အသံ ကြားတဲ့အခါလဲ အနီးမှ စိတ်ကပဲ အဝေးရောက်သွားတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အပြင်က အနံ့ကို နံနေရာက ကိုယ်ထဲက အနံ့ကို နံရတဲ့အခါ အဝေးမှ စိတ်ကပဲ အနီးရောက်လာတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ ကိုယ်ထဲက အနံ့ကို နံနေရာက အပြင်က အနံ့ကို နံရတဲ့ အခါလဲ အနီးမှ စိတ်ကပဲ အဝေးရောက်သွားတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ (ဒါက အထင်ရှားဆုံးဖြင့် ပြတာ ဘဲ)။ ခြေဖျားစသည် အဝေး၌ ထိသိနေရာက ရင်ထဲ နှလုံးထဲ ကိုယ်ထဲ၌ ထိသိရတဲ့အခါ အဝေးစိတ်က အနီးရောက်လာတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ ရင်ထဲ နှလုံးထဲ ကိုယ်ထဲ ထိသိတဲ့ နေရာက ခြေဖျား စသည်၌ ထိသိရတဲ့ အခါမှာလဲ အနီးစိတ်က အဝေးရောက်သွားတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အဝေး ကြံသိနေရာက အနီး၌ ကြံသိတဲ့အခါ အဝေးစိတ်က အနီးရောက်လာတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အနီးကြံသိနေရာက အဝေးကို ကြံသိတဲ့ အခါမှာလဲ အနီးစိတ်က အဝေးရောက် သွားတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ (အဝေး၌ အဆင်းကို မြင်သိရာမှ အနီး၌ ကြားသိ နံသိ စား

သိ ထိသိ ကြံသိတဲ့အခါ စသည်ဖြင့်လဲ ခွဲခြားပြနိုင်ပါသည်) အကျဉ်းအား ဖြင့် ပြောရယင်တော့ တစိတ်တည်း အမြဲ တည်နေတယ်၊ အဲဒီ တစိတ် တည်းကပင် အနီး အဝေး အားလုံးကို သိနေတယ်လို့ ထင်နေကြတာ ပါဘဲ။

မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း နံတိုင်း စားသိတိုင်း ထိသိတိုင်း ကြံသိတိုင်း မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီကတော့ အဝေးက စိတ်ဟာ အနီးသို့မရောက်၊ အနီးက စိတ်လဲ အဝေးသို့ မရောက်၊ ထိုထို ခဏမှာပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက် သွားတယ် ဆိုတာကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် သိမြင် ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်၊ အဲဒီလို သိမြင်ပြီး သုံးသပ်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၁၀၊ ၁၁) အဝေး၌ မြင်သိမှု ကြားသိမှု ကြံသိမှု-စသော စိတ်က အနီးသို့မရောက်၊ အနီး၌ မြင်သိမှု ကြံသိမှု ကြားသိမှု စသောစိတ်ကလဲ အဝေးသို့ မရောက်၊ ထိုထို ဖြစ်ခိုက်ခဏမှာပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်သွာ သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

စိတ်ဝိညာဏ်ကို (၁၁)ပါး အပြားအားဖြင့် ရှုပုံကတော့ ပြည့်စုံသွား ပါပြီ။ ယခု အဲဒီ ရှုပုံဆိုင်ရာ ပါဠိတော်၏ မြန်မာပြန်သက်သက် အကျဉ်း ချုပ်ကို ဆိုပြီး တရားသိမ်းရမယ်၊ ကဲ လိုက်ဆိုကြ။

အတိတ် ဖြစ်စေ၊ အနာဂတ် ဖြစ်စေ၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တွင်းက ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပကဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖြစ်စေ၊ အနုဖြစ်စေ၊ အယုတ်အညံ့ဖြစ်စေ၊ အကောင်းအမြတ်ဖြစ် စေ၊ အဝေးဖြစ်စေ၊ အနီးဖြစ်စေ၊ စိတ်ဝိညာဏ်ဟူသမျှကို “ငါ့ဟာ မဟုတ်၊ ငါ မဟုတ်၊ ငါ့ အတ္တ မဟုတ်”ဟု အမှန် အတိုင်း သိမြင်အောင် ရှုရ အားထုတ်ရမည်။

အနတ္တလက္ခဏ သုတ်တရားတော်ကြီး

ဤ အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကို ရှိသေစွာ နာယူ မှတ်သားကြ
ရသော ဓမ္မသဝန ကုသိုလ်စေတနာတို့၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့် ။ပ။
နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု။

အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး

သတ္တမပိုင်း ပြီး၏။

အနုတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး

အဋ္ဌမပိုင်း

၁၃၂၅-ခုနှစ် တော်သလင်းလပြည့်နေ့နှင့် လဆုတ်-ဂရက်နေ့များ၌ ဟောသည်။

တရားအနုသန္ဓေ

အနုတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကို ဟောလာခဲ့တာ အကြိမ်အားဖြင့် ၁၀-ကြိမ်ရှိခဲ့ပြီ။ အပိုင်းအားဖြင့်တော့ (၇) ပိုင်းရှိခဲ့ပြီ။ ယခု အဋ္ဌမပိုင်း မှာတော့ အပြီးသတ်ဖို့ပါဘဲ။ သုတ်ပါဠိတော်ရင်းမှာတော့ (၄) ပိုင်းရှိတဲ့ အနက်က ပဋ္ဌမပိုင်းမှာ “ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ ခန္ဓာ ငါးပါးဟာ နှိပ်စက်တတ်သောကြောင့်လဲ အတွင်းသား အတ္တမဟုတ်ဘူး၊ မိမိအလိုအတိုင်း မဖြစ်ခြင်း အစိုးမရခြင်းကြောင့်လဲ အတွင်းသားအတ္တ မဟုတ်ဘူး” လို့ သိစေခဲ့ပါတယ်။

ဒုတိယပိုင်းမှာတော့ ခန္ဓာငါးပါးဟာ မြဲသလား မမြဲသလား၊ ဆင်းရဲ လား ချမ်းသာလားလို့ မေးတော်မူပြီးနောက် မမြဲ ဆင်းရဲ ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်တဲ့သဘောတရားကို ငါ့ဟာဘဲ ငါဘဲ ငါ့အတ္တဘဲလို့ ရှုမြင်ထင် မှတ်ရန် မသင့်ကြောင်းကို သိစေတော်မူခဲ့ပါတယ်။

တတိယပိုင်းမှာတော့ ခန္ဓာငါးပါးကို (၁၁) အပြားအားဖြင့် ခွဲခြား ဝေဖန်ပြီး ငါ့ဟာမဟုတ် ငါမဟုတ် ငါ့အတ္တမဟုတ်ဟု ရှုမြင်ရန် (အနိစ္စ ဒုက္ခ အနုတ္တဟု ရှုမြင်ရန်) ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ဒီကနေ့ဟောရမည့် စတုတ္ထပိုင်းမှာတော့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလို့ ရှုမြင်
 နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အစဉ်အတိုင်းဖြစ်ပွားပြီး နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်
 ဖြစ်ပုံ၊ အဲဒီဉာဏ်ဖြစ်ပြီး မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် အစဉ်ဖြင့် အရဟတ္တမဂ်
 ဖိုလ်ရောက်လျက် ရဟန္တာဖြစ်ပုံများကို ဟောကြားတော် မူခဲ့ပါတယ်။
 ဟောကြားတော်မူပုံ ပါဠိကတော့—

ဝိပဿနာ ဉာဏ်စဉ်တက်သွားပုံ (သုတ်၏ အဆုံးပိုင်း)

ဧဝံ ပဿံ ဘိက္ခဝေ သုတဝါ အရိယသာဝကော ရူပသ္မိမ္မိ
 နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ဝေဒနာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ သညာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ သင်္ခါရေသုပိ
 နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ဝိညာဏသ္မိမ္မိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်
 ပဿံ-ပဿန္တော-ရှုမြင်သော၊ သုတဝါ- အကြားအမြင်နှင့်ပြည့်စုံသော၊
 အရိယသာဝကော-မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
 ရူပသ္မိမ္မိ-ရုပ်တရား၌လည်း၊ နိဗ္ဗိန္ဒတိ-မပျော်မမေ့ ငြီးငွေ့ လေတော့၏၊
 ဝေဒနာယပိ-ခံစားမှု ဝေဒနာ၌လည်း၊ နိဗ္ဗိန္ဒတိ-မပျော်မမေ့ ငြီးငွေ့
 လေတော့၏၊ သညာယပိ-မှတ်သားမှု-သညာ၌လည်း၊ နိဗ္ဗိန္ဒတိ-မပျော်
 မမေ့ငြီးငွေ့လေတော့၏၊ သင်္ခါရေသုပိ-ပြုပြင်အားထုတ်မှု - သင်္ခါရတို့၌
 လည်း၊ နိဗ္ဗိန္ဒတိ- မပျော်မမေ့ ငြီးငွေ့လေတော့၏၊ ဝိညာဏသ္မိမ္မိ-ကြံ
 သိမှုစိတ်ဝိညာဏ်၌လည်း၊ နိဗ္ဗိန္ဒတိ-မပျော်မမေ့ ငြီးငွေ့ လေတော့၏-
 တဲ့။

အဲဒါဟာ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အစဉ်အတိုင်းဖြစ်ပွားပြီးတော့ ငြီးငွေ့
 တဲ့ နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်ဖြစ်ပုံကို ပြတော်မူတာပါ။ အဲဒီမှာ “ဧဝံ ပဿံ-ဤဆို
 ခဲ့တဲ့အတိုင်း ရှုမြင်တယ်” ဆိုတဲ့စကားဖြင့် “အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု ရှုမြင်ရန်
 (ဝေမေတံ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-လို့) ညွှန်ကြားတော်မူ
 တဲ့အတိုင်း ရှုမြင်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်” လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီလို ရှုမြင်
 တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သုတဝါ-အကြားအမြင်နဲ့ ပြည့်စုံနေတော့တာပါ။
 ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်တို့ကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဟု ရှုမြင်

နိုင်အောင် မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း နံတိုင်း စားသိတိုင်း ထိသိတိုင်း ကြံသိ
တိုင်း ရှုမှတ်ရမယ် ဆိုတာလဲ ကြားဘူးတယ်၊ အဲဒီလို ရှုသိရတာဟာ ဥပါဒါ-
နက္ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ် ၂-ပါးမျှဘဲ၊ ရှုသိတာကလဲ နာမ်တရားမျှဘဲ ဆိုတာ
ကိုလဲ ကြားဘူးတယ်၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုးတရားမျှဘဲ ဆိုတာလဲ ကြား
ဘူးတယ်၊ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တတရားမျှဘဲ ဆိုတာ
လဲ ကြားဘူးတယ်၊ အဲဒီလို ကြားဘူး မှတ်သားဘူးတာကို အာဂမသုတ
ခေါ်တယ်၊ အဲဒါက မရှုမိကတည်းက ပြည့်စုံလာခဲ့တဲ့ အကြားသုတဘဲ။
ယခု တရားနာပရိသတ်များလဲ အဲဒီလို ကြားဘူးကြတယ် မဟုတ်လား၊
(ကြားဘူးပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီလို ကြားဘူးယင် အာဂမသုတ ခေါ်တဲ့
အကြားသုတနဲ့ ပြည့်စုံနေတာဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ ရှုမှတ်နေယင်း ဖောင်းတာ ပိန်တာ ကွေးတာ ဆန့်
တာ လှုပ်ရှားတာ တောင့်တင်းတာ တွန်းကန်တာ ခက်မာတာ ကြမ်းတာ
နုတာ ချောညက်တာ ပူတာ အေးတာ မြင်ရတာ ကြားရတာ နံရတာ စားသိ
ရတာ ထိသိရတာ—ဒီလိုဟာ တွေ့ကို ရှုမိတဲ့ အခါ ရှုသိရတာက ရုပ်ဘဲ၊ ရှုသိတာ
က နာမ်ဘဲ၊ ဒီရုပ်နာမ် ၂-ပါးမျှသာ ရှိတယ်လို့ သိသိသွားတယ်၊ မြင်သိတာ
ကြားသိတာ ထိသိတာ ကြံသိတာ စသည်ကို ရှုမိတဲ့ အခါမှာလဲ သိတာက
နာမ်၊ သိမှု၏ တည်ရာက ရုပ်—ဒီ ၂-ပါးသာ ရှိတယ်လို့ သိသိသွားတယ်။ ယခု
တရားနာပရိသတ်များလဲ ဒီလို သိဘူးကြတယ် မဟုတ်လား၊ (သိဘူးကြပါ
တယ်ဘုရား)၊ အဲဒီလို သိတာက အဓိဂမသုတ တဲ့၊ ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး သိရ
တဲ့ သဘောပါဘဲ၊ အဲဒါကို အမြင်လို့ ခေါ်တယ်။

နောက်ပြီးတော့ ကွေးချင်တယ်၊ ကွေးတယ်၊ ဆန့်ချင်တယ်၊ ဆန့်တယ်
သွားချင်တယ် သွားတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီးတော့ ကွေးချင်လို့ ကွေး
တယ်၊ ဆန့်ချင်လို့ ဆန့်တယ်၊ သွားချင်လို့ သွားတယ်၊ ကွေးအောင် ဆန့်
အောင် သွားအောင် ပြုလုပ်ပေးနေတဲ့ အကောင်ရယ်လို့ မရှိဘူး၊ သူ့ဆိုင်ရာ
ရာ အကြောင်းနဲ့ အကျိုးမျှသာ ရှိတယ်လို့ ဒီလိုလဲ သိသိသွားတယ်။ ဒါလဲ
အဓိဂမသုတခေါ်တဲ့ အမြင်ဘဲ။ မရှုမိပဲ မေ့သွားတဲ့ အခါ အမှန်အတိုင်း

မသိလို့ နှစ်သက်တယ်၊ နှစ်သက်လို့ စွဲလမ်းတယ်၊ စွဲလမ်းလို့ စွဲလမ်းတာရ
အောင် အားထုတ်တယ်၊ အားထုတ်တော့ အကုသိုလ်ကံ ကုသိုလ်ကံဖြစ်
တယ်၊ အဲဒီကံကြောင့် ဘဝအသစ်ဖြစ်ရတယ် စသည်ဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
အကြောင်းအကျိုး ဆက်သွယ်ပုံကိုလဲ သဘောပေါက်သွားတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ရှုသိရတဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ရော၊
ရှုသိတဲ့ သဘောရော အစစ်အသစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားတာကိုလဲ တွေ့
ရတယ်၊ အဲဒီလို တွေ့ရတဲ့အတွက် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှတ
ဆိုတာကို မြတ်စွာဘုရား ညွှန်ကြားတော်မူတဲ့အတိုင်း မှန်စွာ သိသိသွား
တယ်။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ရှုမှတ်နေယင်း ရုပ်နာမ်ကို ခွဲခြားသိပုံမှစပြီး
အဖြစ်အပျက် အနိစ္စ စသည်တို့ကို ကိုယ်တိုင်တွေ့အားဖြင့် သိမြင်တာ
တွေဟာ အဓိဂမသုတတွေဘဲ၊ တဆင့်ကြားမျှဖြင့် မဟုတ်ပဲ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်
ဖြင့် သိမြင်တာဘဲ၊ အဲဒါကို ရှေးဆရာများက အမြင်လို့ ဘာသာပြန်တော်
မူခဲ့ကြပါတယ်။ ယခုပရိသတ်ထဲမှာလဲ ဒီလို ကိုယ်တိုင်တွေ့ အမြင်ဉာဏ်နဲ့
ပြည့်စုံနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကဘဲ များတယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါဘယ်။ ဒါကြောင့်
အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ရှုမြင်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အကြား
အမြင်နဲ့ ပြည့်စုံနေတော့တာဘဲလို့ ဘုန်းကြီးက ပြောခဲ့ပါတယ်။ အနတ္တ
လက္ခဏသုတ် တရားကို ကြားနာနေကြတဲ့ ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတော်ငါးပါး
ကတော့ သောတာပန်ဖြစ်နေကြတဲ့အတွက် ယခု ပြောခဲ့တဲ့ အကြားအမြင်
မျိုးနဲ့ ပြည့်စုံနေကြကြောင်း ပြောစရာမလိုပါဘူး။

အဲဒီလို(အာဂမသုတခေါ်တဲ့) အကြား(အဓိဂမသုတခေါ်တဲ့) အမြင်
နဲ့ ပြည့်စုံနေတဲ့ ဘုရားတပည့်ဖြစ်သူဟာ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း
သိတိုင်း ထင်ရှားပေါ်လာသမျှ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့
ခန္ဓာငါးပါးကို ပါဠိတော်အရ တတိယပိုင်းက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း (ဒီတရား
စာအုပ်အရ ဆိုယင်တော့ ဆဋ္ဌမပိုင်း သတ္တမပိုင်းများက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း)

ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု ရှုမြင်နိုင်တယ်။ အဲဒီလို ရှုမြင်
နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပျက်တဲ့ ရုပ်နာမ်တို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို
သိမြင်တဲ့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို ရောက်သွားတယ်။ အဲဒီဉာဏ် ရောက်တဲ့အခါ
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စသည်မှာ ပြုထားတဲ့အတိုင်း ထူးခြားတဲ့ အရောင်အလင်းတွေ
လဲတွေ့ရတယ်။ ရှင်လန်းချမ်းသာတဲ့ စိတ်ချမ်းသာထူးကိုလဲ တွေ့ရတယ်။
အလွန် ဝမ်းမြောက်တဲ့ ပီတိအထူးကိုလဲတွေ့ရတယ်။ ကိုယ်စိတ်၏ ငြိမ်းအေး
မှု ပေါ့ပါးမှု နူးညံ့မှု သန့်စွမ်းမှု ဖြောင့်မတ်မှု အထူးတွေကိုလဲ တွေ့ရတယ်။
ဒါကြောင့် ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ဘယ်လို ကောင်းမှန်းမသိအောင် အထူး
ကောင်းနေတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ အမှတ်သတိကလဲ မမှတ်နိုင်တာ မရှိဘူး
လို့ ထင်ရလောက်အောင် အလွန်ကောင်းနေတယ်။ အသိဉာဏ်ကလဲ မသိ
တာ မရှိဘူးလို့ ထင်ရလောက်အောင် အထူးကောင်းနေတယ်။ ဘုရား
တရား သံဃာနှင့် စပ်ပြီး ယုံကြည်မှု ကြည်လင်မှု သဒ္ဓါကလဲ ဘယ်တော့
ကမှ မဖြစ်စူး အထူးကြည်လင်နေတယ်။

ဒါပေမဲ့ အဲဒီလို အထူးတွေကိုလဲ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွားရတယ်။ အဲဒီလို ရှု
မှတ်ပြီးပယ်လို့ အဲဒီ ဉာဏ်အဆင့်က လွန်မြောက်သွားတဲ့အခါ ဘင်္ဂဉာဏ်
ဆိုတာ ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီအခါမှာ ရှုသိရတဲ့ အာရုံရော ရှုသိမှုရော အတွဲ
လိုက် အတွဲလိုက် ကုန်ကုန် ပျက်ပျက် သွားတာကိုသာ တွေ့နေရတယ်။
ဥပမာ ဖောင်းတယ်လို့ ရှုမှတ်လိုက်ယင် ဖောင်းတာလဲ ပျောက်သွားတယ်။
ရှုသိတာလဲ တပါတည်းပင် ပျောက်သွားတယ်။ တဖောင်း တဖောင်းမှာ တ
ရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျောက်သွားတာတွေကို များစွာတွေ့ရတယ်။ ရှုသိတာတွေ
ကလဲ များစွာပင် တပါတည်း ပျောက်ပျောက် သွားတာဘဲ။ အဲဒါကိုလဲ ရှု
တိုင်း ရှုတိုင်း သိသိသွားတယ်။ သိစရာအာရုံပျက်သွားတာက အလျင်ကျ
ပြီး ရှုသိတာက နောက်ကျနေတယ်လို့တောင် ထင်ရတတ်တယ်။ အဲဒီလိုထင်
တာဟာ အမှန်ပါဘဲ။ ကြံတယ်လို့ ရှုသိရတဲ့အခါ ကြံတာပျောက်သွားပြီးမှ
ရှုသိစိတ်က ဖြစ်လာတာဘဲ။ အခြားအာရုံတွေကို ရှုသိရာမှာလဲ နည်းတူပါ
ဘဲ။ သိစရာက ပျောက်သွားပြီးမှ ရှုသိမှုက ဖြစ်လာတာချည်းပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့

ဉာဏ်နုစဉ်ကတော့ အာရုံနဲ့အသိဟာ ပြိုင်ဘူဘဲလို့ ထင်ခဲ့ရတယ်။ အဲဒီလို ထင်တာသိတာလဲ သုတ္တန် ဒေသနာတော်အရ ပစ္စုပ္ပန်ကို ရှုသိတယ်ဆိုတာ နဲ့အညီပါတဲ့။

တရိပ်ရိပ်နဲ့ အလွန်လျင်မြန်စွာ ပျက်ပျက်သွားတာကိုချည်း တွေ့နေရ တော့ ဘယ်အချိန်မဆို သေနိုင်တယ် ဆိုတာကို သိရတဲ့အတွက် ကြောက် စရာဘဲလို့ ထင်မြင်လာတယ်။ အဲဒါက ဘယဉာဏ်ဘဲ။ ကြောက်စရာထင် တော့ မခကောင်းဘူးလို့ အပြစ်မြင်လာတယ်။ အဲဒါက အာဒိနဝဉာဏ်ဘဲ။ အပြစ်မြင်လာတော့ အပြစ်ရှိတဲ့ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေမှာ မပျော် နိုင်တော့ ဘူ၊ ငြီးငွေ့ လာတယ် အဲဒါက နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်(နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်)ဘဲ။ အဲဒီလို နိဗ္ဗိန္ဒ ဉာဏ်ဖြစ်ပုံကို ရည်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက “ရူပသ္မိမ္မိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ-ရုပ်ဉ္စ လည်း မပျော်မမွေ့ ငြီးငွေ့လေတော့သည်” စသည်ဖြင့် ဟောကြား တော်မူပါသည်။

ဒီနိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ် မရောက်သေးမီကဆိုယင် လက်ရှိရုပ်ကိုယ်နဲ့လဲ ပျော်နေ တယ်။ နောင်ဘဝမှာ ရမည့် လူ့ ရုပ်ကိုယ် နတ်ရုပ်ကိုယ်နဲ့လဲ မြော်လင့် တောင့်တပြီး ပျော်နေတယ်။ လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဖြစ်ဖို့ လှပတဲ့ ရုပ်ကိုယ် ကျန်းမာတဲ့ ရုပ်ကိုယ်နဲ့ ပြည့်စုံဘို့ မြော်လင့်တောင့်တနေတယ်။ ယခုတော့ အဲဒီလိုမပျော် မွေ့ တော့ဘူး။ လူချမ်းသာ ဖြစ်နေတယ် ဆိုတာ လဲ ဒီလို တပျက်ထဲပျက်နေတဲ့ ရုပ်ကိုယ်နဲ့ စိတ်နာမ်မျှဘဲ။ နတ်ချမ်းသာ ဆိုကာလဲ ဒီလိုတပျက်ထဲပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်မျှဘဲလို့ ထင်မြင်ပြီး ငြီးငွေ့ နေတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ငါ့ဖမ်းတဲ့သူဟာ ငါ့ကြီးထင်ပြီး မြေဆိုးကြီးကို ဆုပ်ကိုင်ထားယင်း မြေဆိုးကြီးမှန်းသိတဲ့အခါ ဆုပ်ကိုင်မထားလိုတော့ပဲ ငြီးငွေ့သလိုပါတဲ့။ အဲဒီ ဥပမာအပြည့်အစုံကိုတော့ သီလဝန္တသုတ္တန် တရားတော် (နှာ ၁၆၇)မှာ ကြည့်ရှုနိုင်ပါတယ်။

၁။ မှတ်ချက်။ ။ ပါဠိအရနိဗ္ဗိဒါဉာဏ် မြန်မာသုံး အသံထွက်အရ နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ် ခေါ် သည်။ ထို့ကြောင့် ၂-မျိုးလုံးပင်ပြသည်။

နောက်ပြီးတော့ နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်မရောက်သေးမီက ဆိုယင် ယခုလော
လောဆယ် ခံစားနေရတာကိုလဲ ကြိုက်နှစ်သက်ပြီး ပျော်နေတာဘဲ၊ နောင်
ဘဝများမှာ လူဖြစ် နတ်ဖြစ်ပြီး ခံစားရမှာတွေကိုလဲ မြော်လင့် တောင့်တ
ပြီး ပျော်နေတာဘဲ။ ယခုမှတ်ဉာဏ်ကောင်းတာရော နောင်ဘဝတွေမှာ
မှတ်ဉာဏ်ကောင်းမှာတွေကိုရော အလိုရှိပြီး ပျော်နေတာဘဲ။ ယခု ကြံစည်
ပြုလုပ်နေရတာရော နောင်ဘဝတွေမှာ ကြံစည်ပြုလုပ်ရမှာတွေရော
နှစ်သက်သာယာပြီး ပျော်နေတာဘဲ၊ တချို့က နောင်ဘဝများမှာ ဘယ်
လို လူဖြစ်ပြီး ဘယ်လိုကိစ္စတွေကို ဆောင်ရွက်နိုင်ပါစေလို့တောင် ဆု
တောင်းကြသေးတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ယခု လောလောဆယ် ကြံသိ
နေရတာကိုလဲ နှစ်သက်သာယာပြီး ပျော်နေတယ်၊ စိတ်ကူး ကြံသိမှု
ပျောက်သွားမှာကို စိုးရိမ်နေတယ်၊ နောင်ဘဝတွေမှာလဲ ကြံပြီးနေရမှာ
တွေကို မြော်လင့်တောင့်တပြီး ပျော်နေတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီနိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်ဖြစ်တဲ့
အခါကျတော့ ခဏမစဲ လျင်မြန်စွာဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ခံစားမှု မှတ်သားမှု
ပြုလုပ်မှု ကြံသိမှုတွေကို အမှန်အတိုင်း သိရတဲ့အတွက် အဲဒီခံစားမှုစသည်
နှင့် စပ်ပြီး မပျော်တော့ဘူး၊ ယခု လျင်မြန်စွာ ပျက်ပျက် နေသလိုပင်
နောင်အခါ လှပဲဖြစ်ဖြစ် နတ်ပဲဖြစ်ဖြစ် ခံစားမှု ဝေဒနာစသည်တွေဟာ
ဒီလို လျင်မြန်စွာ ပျက်ပျက်သွားမှာချည်းဘဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီး ငြီးငွေ့ နေပါ
တယ်။ အဲဒီလို နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်ဖြစ်ပြီး တကယ်ငြီးငွေ့ ဘို့ရာ အရေးကြီးပါတယ်။

ဒီလို တကယ်ကို ငြီးငွေ့ ပါမှ ရုပ်နာမ်တွေကို စွန့်လွှတ်လိုတဲ့ဉာဏ်
ဖြစ်ပြီးတော့ တကယ်စွန့်လွှတ်နိုင်အောင် ဆက်လက်ပြီး တဖန်ရှုမှတ်
အားထုတ်သွားနိုင်မှာ၊ အဲဒီလို အားထုတ်သွားမှု သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်
ဆိုတာ ဖြစ်ပေါ်လာမှာ။ အဲဒီ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်က ရင့်သန် ပြည့်စုံပါမှ
အရိယမဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုပြီး သောတာ
ပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန္တာအစစ် ဖြစ်နိုင်မှာ၊ ဒါကြောင့် ဒီ နိဗ္ဗိန္ဒ
ဉာဏ် အစစ်ဖြစ်အောင် ရှုမှတ်အားထုတ်ဖို့ရာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။
အဲဒီလို အရေးကြီးတဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဒီလိုလဲ ဟောတော်မူ
ပါတယ်။

အနိစ္စမြင်လျှင် နိဗ္ဗိန္ဒညဏ်ဖြစ်သည်

သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ၊ ယဒါ ပညာယ ပဿတိ။
အထ နိဗ္ဗိန္ဒတံ ဒုက္ခေ၊ သေ မဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာ။

သဗ္ဗေ-အလုံးစုံကုန်သော သင်္ခါရာ-ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရစသော အကြောင်းတရားတို့က ပေါင်းစု ညီညွတ်လျက် ပြုပြင်ပေးမှု ဖြစ်ပေါ်လာကြသည့် ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတို့သည်၊ အနိစ္စာ (ဣတိ) - မမြဲကုန်ဟူ၍၊ ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ ပညာယ-ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာဖြင့်၊ ပဿတိ-ရှုမြင်၏။ အထ-ထိုသို့ရှုမြင်သော အခါ၌၊ သေ-ထိုသို့ရှုမြင်သော ယောဂီသည်၊ ဒုက္ခေ-ရုပ်နာမ်တရားအားလုံးဟူသော ဆင်းရဲ၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒတံ-မပျော်မမေ့ ငြီးငွေ့လေတော့၏။ သေ-သော-ဤသို့မပျော်မမေ့ ငြီးငွေ့ခြင်းသည်၊ ဝိသုဒ္ဓိယာ - ကိလေသာခပ်သိမ်း ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းစင်ကြယ်သောနိဗ္ဗာန်၏။ မဂ္ဂေါ-ရောက်ကြောင်း ရကြောင်း လမ်းကောင်း လမ်းမှန်ပါပေတည်း တဲ့။

မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း ပေါ်လာသမျှကို မပြတ် ရှုမှတ်ပြီး သိသိနေတဲ့ ယောဂီဟာ ရှုမှတ်နေယင်း လျင်မြန်စွာ ပျောက် ပျောက် ချုပ်ချုပ်သွားတာကိုချည်း တွေ့နေရတယ်။ အဲဒီလို တွေ့နေရတဲ့ အတွက် မမြဲတာတွေချည်းဘဲလို့ အမှန်အတိုင်း သိသိနေတယ်။ အဲဒီလို အမှန်အတိုင်းသိရတော့ ယခုလက်ရှိ ရုပ်နာမ်တွေဟာလဲ နှစ်သက်စရာ ပျော်မွေ့စရာမကောင်းဘူး။ နောင်အခါမှာ ရနိုင်တဲ့ ရုပ်နာမ်တွေဟာလဲ ဒီလို ချုပ်ပျက်သွားမှာချည်းဘဲ။ နှစ်သက်စရာ ပျော်မွေ့စရာ မကောင်း တာချည်းဘဲလို့ သဘောပေါက်ပြီး အဲဒီ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတွေမှာ မပျော် မမေ့ ငြီးငွေ့တယ်။ အဲဒီလို ငြီးငွေ့တော့ အဲဒီ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတွေကို စွန့် လွှတ်ချင်တယ်။ စွန့်လွှတ်နိုင်အောင်လဲ ဆက်ပြီး ရှုမှတ်အားထုတ်သွား တယ်။ အဲဒီလို အားထုတ်သွားတဲ့အတွက် သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ဖြစ်ပြီး အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသွားတယ်။ ဒါကြောင့်

ငြီးငွေ့တဲ့ ဝိပဿနာညဏ်ကို နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းလမ်းလို့ ဟောတော်မူ
တာပါဘဲ။ ထို့အတူပင် ဒုက္ခထင်ပြီး ငြီးငွေ့ပုံကိုလဲ ဒီလို ဟောတော်
မူပါတယ်။

ဒုက္ခမြင်လျှင် နိဗ္ဗိန္ဒညဏ်ဖြစ်သည်

သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာတိ၊ ယဒါ ပညာယ ပဿတိ။
အထ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဒုက္ခေ၊ သေ မဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိသာ။

သဗ္ဗေ-အလုံးစုံကုန်သော၊ သင်္ခါရာ-ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ စသော
အကြောင်းတရားတို့က ပေါင်းစုညီညွတ်လျက် ပြုပြင်ပေးမှ ဖြစ်ပေါ်လာ
ကြသည့် ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတို့သည်၊ ဒုက္ခာတိ-ဆင်းရဲတို့သာဟူ၍၊
ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ ပဿတိ-ရှုမြင်၏။

ဒီဂါထာမှာ ပုဂ္ဂိုလ်တဦးက သင်္ခါရ၏ အရကို အကုသိုလ်အမှု ကုသိုလ်
အမှုကို ပြုလုပ်တဲ့ စေတနာသင်္ခါရအဖြစ်ဖြင့် ယူပြီးတော့ “ဒါန သီလ
ကုသိုလ်တွေပြုလုပ်တာလဲ သင်္ခါရဘဲ ဒုက္ခဘဲ၊ ဘာဝနာကုသိုလ်လဲ သင်္ခါရ
ဘဲ၊ ဝိပဿနာရှုတာလဲ သင်္ခါရဘဲ၊ လုပ်သမျှ ဒုက္ခချည်းဘဲ၊ ဘာမျှမလုပ်
ပဲ စိတ်ကို စိတ်အတိုင်းထားမှ အေးငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ရတယ်” လို့ သူလိုရာဆွဲ
ပြီး အလွဲအမှားတွေကို ဟောတယ်။ အဲဒါကို သူတပည့်တွေကလဲ လက်ခံ
ပြီး ဟောနေကြတာရှိတယ်။ အမှန်ကတော့ ဒီဂါထာမှာ ဟောတဲ့ သင်္ခါရ
ဆိုတာဟာ အဝိဇ္ဇာကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ကုသိုလ် အကုသိုလ်သင်္ခါရကို မရည်
ရွယ်ပါဘူး။ ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ စသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်နေ
တဲ့ ရုပ်နာမ်တရားများကိုသာ ရည်ရွယ်ပါတယ်။ အဲဒီ ရုပ်နာမ်တွေထဲမှာလဲ
ဝိပဿနာ၏ အာရုံဖြစ်တဲ့အတွက် လောကုတ္တရာ မဂ်ဖိုလ်စိတ် စေတသိက်
တရားတွေတော့ မပါပါဘူး။ ဘုံသုံးပါး၌ အတွင်းဝင်တဲ့ လောကီ ရုပ်နာမ်
တွေအားလုံးကိုသာ ဆိုလိုပါတယ်။ ခုတင်က ရှုတ်ပြခဲ့တဲ့ အနိစ္စဂါထာမှ
သင်္ခါရတွေနဲ့ အရတူပါဘဲ။ ဒါကြောင့် မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း နံတိုင်း စား
သိတိုင်း ထိသိတိုင်း ကြံသိတိုင်း ထင်ရှားပေါ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တရား အလုံး

စုံဟာ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေလို့ မမြဲဘူး၊ မမြဲတဲ့အတွက် ဆင်းရဲချည်းဘဲလို့ သိမြင်တာကို ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့်—

သဗ္ဗေ-အလုံးစုံကုန်သော၊ သင်္ခါရာ - ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရစသော အကြောင်းတရားတို့က ပေါင်းစုညီညွတ်လျက် ပြုပြင်ပေးမှ ဖြစ်ပေါ်လာ ကြသည့် မြင်မှု ကြားမှု အစရှိသော ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတို့သည်၊ ဒုက္ခာ- တိ-ဆင်းရဲတို့သာဟူ၍၊ ယဒါ- ဘင်္ဂဉာဏ်ဖြစ်ပေါ် နေသောအကြင်အခါ၌၊ ပညာယ-ဝိပဿနာ ဉာဏ်ပညာဖြင့်၊ ပဿတိ-ရှုမြင်၏။ အထ-ထိုသို့ ရှုမြင်သောအခါ၌၊ သော-ထိုရှုမြင်သော ယောဂီသည်၊ ဒုက္ခေ-ရုပ်နာမ် တရားအားလုံးဟူသော ဆင်းရဲ၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒတိ-မပျော်မမေ့၊ ငြီးငွေ့လေတော့ ၏။ ဧသ-ဧသော-ဤသို့ မပျော်မမေ့ ငြီးငွေ့ခြင်းသည်၊ ဝိသုဒ္ဓိယာ- ကိလေသာခပ်သိမ်း ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းစင်ကြယ်သော နိဗ္ဗာန်၏၊ မဂ္ဂေါ-ရောက်ကြောင်း ရကြောင်း လမ်းကောင်း လမ်းမှန် ပါပေ တည်း တဲ့။

မြင်ဆဲကြားဆဲစသည်၌ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ရုပ်နာမ်တရား အားလုံးဟာ လျင်မြန်စွာ ပျက်ပျက်သွားကြသောကြောင့် မမြဲဘူး၊ မမြဲတဲ့အတွက် ဘယ် အချိန်မဆို သေနိုင်သောကြောင့် ကြောက်ဖွယ် ဆင်းရဲချည်းဘဲလို့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ရှုမြင်တယ်၊ တခါတရံ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ညောင်းလိုက် ပူလိုက် နာကျင်လိုက် ယားလိုက်နဲ့ မခံသာတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေဟာ ဟိုအနားကပေါ်လိုက် ဒီအနားက ပေါ်လိုက်နဲ့ ထင်ရှားပေါ်နေတတ်တယ်၊ ပေါ်လာသမျှကို လိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေရတယ်၊ အဲဒီလိုအခါမှာ တကိုယ်လုံး ကို ဒုက္ခအစုအဝေးကြီး အနေဖြင့်လဲ ထင်မြင်ရတတ်တယ်၊ အဲဒါလဲ “ဒုက္ခမဒ္ဒန္တိ သလ္လတော” ဆိုတဲ့ ဒေသနာတော်နှင့်အညီ ငြောင့်စူးနေသ လို့ အခံခက်တဲ့ ဒုက္ခအနေဖြင့် သိမြင်တဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်ပါဘဲ။ အဲဒီလို သိတာဟာ ပကတိပုဂ္ဂိုလ်တွေ အခံခက်တာသိပုံနဲ့ ဘာထူးသေးသလဲလို့ မေးဘူးရပါ့မလား၊ ထူးပုံကတော့ ပကတိပုဂ္ဂိုလ်တွေ အခံခက်တာသိပုံ

က ငါအခံခက်တယ် ငါဆင်းရဲတယ်လို့ ငါအနေဖြင့် သိတာဘဲ၊ ယောဂီရဲ့ ရှုမှတ်ပြီး ဒုက္ခဝေဒနာသိပုံမှာတော့ ငါဆိုတဲ့ အတ္တစွဲမပါဘူး၊ အခံခက်တဲ့ သဘောမျှ အသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ် ဖြစ်ပေါ်နေတယ်၊ ဖြစ်ပြီးတော့လဲ ချက်ခြင်းဘဲ ပျောက်ပျောက် သွားတယ်လို့ ဒီလို သိပါတယ်၊ အတ္တစွဲ မပါတဲ့ ဝိပဿနာညဏ် အသိအမြင်ပါဘဲ။

မမြဲတဲ့အတွက် ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ ဆင်းရဲဟူ၍ဖြစ်စေ၊ အခံ ခက်သော ဆင်းရဲအစု အပုံကြီးသဖွယ် ဖြစ်သောကြောင့် ဆင်းရဲဟူ၍ ဖြစ်စေ ရှုမြင်တဲ့အခါမှာ အဲဒီဆင်းရဲအစု သင်္ခါရတရားအပေါင်း၌ မပျော် မမွေ့ ငြီးငွေ့တယ်၊ ယခုလက်ရှိ ရုပ်နာမ်တွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့လဲ မပျော် တော့ဘူး၊ နောင်ရမည့် ဘဝသစ် ရုပ်နာမ်တွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့လဲ မပျော် တော့ဘူး၊ ရုပ်နာမ်တရားတွေကို အလိုမရှိတဲ့သဘောပါဘဲ၊ အဲဒါဟာ ငြီးငွေ့တဲ့ နိဗ္ဗိန္ဒညဏ်ဘဲ။ အဲဒီလို ငြီးငွေ့တော့ အဲဒီ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတွေကို စွန့်လွှတ်ချင်တယ်၊ စွန့်လွှတ်နိုင်အောင်လဲ ဆက်ပြီးရှုမှတ် အားထုတ်တယ်၊ အဲဒီလို အားထုတ်တော့ သင်္ခါရပေက္ခာညဏ် ဖြစ်ပြီးတော့ အရိယမဂ် ညဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသွားတယ်။ ဒါကြောင့် သင်္ခါရတွေကို ဆင်းရဲထင်ပြီး ငြီးငွေ့တဲ့ ဝိပဿနာညဏ်ကို နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းလမ်းလို့ ဟောတော်မူတာပါဘဲ။ ထို့အတူပင် အနတ္တထင်ပြီး ငြီးငွေ့ပုံကိုလဲ ဒီလို ဟောတော်မူပါတယ်။

အနတ္တမြင်လျှင် နိဗ္ဗိန္ဒညဏ်ဖြစ်သည်

သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာတိ၊ ယဒါ ပညာယ ပဿတိ။
 အထ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဒုက္ခေ၊ သေ မဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာ။

သဗ္ဗေ-အလုံးစုံကုန်သော၊ ဓမ္မာ-ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်၊ (အနိစ္စ ဒုက္ခဂါထာများမှာ ပြဆိုခဲ့တဲ့ သင်္ခါရ ဆိုတာနဲ့ ဒီဂါထာမှာ ဓမ္မ ဆိုတာ ဟာ အရအားဖြင့်တော့ အတူတူပါဘဲ၊ ဝိပဿနာညဏ်ဖြင့် သိမြင် ရတဲ့ လောကီ ရုပ်နာမ်တရားတွေပါဘဲ၊ အနတ္တ ဆိုယင်လဲ ဓမ္မဘဲ၊

ဓမ္မ-သဘောတရားဆိုယင်လဲ အနတ္တဘဲ၊ ဒီလို အရတူ ဖြစ်တဲ့အတွက် အနတ္တာ-ပုဒ်၏ အရဖြစ်တဲ့ သင်္ခါရတွေကို ပေါ်လွင်စေရန် ဓမ္မာလို့ ဟောတော်မူတာပါဘဲ။ ဒါဟာ အဋ္ဌကထာမှာ ဖွင့်ပြထားတဲ့ အနက်ပါဘဲ သင့်လဲသင့်တော်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တချို့ကတော့ လောကုတ္တရာ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် တရားတွေလဲ အနတ္တဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီလောကုတ္တရာ တရားတွေ ပါ သိမ်းကြုံးပြီးတော့ ဓမ္မာလို့ ဟောတော်မူတဲ့အကြောင်း ဖွင့်ပြကြတယ်။ အဲဒါကတော့ မသင့်ပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် ပကတိပုဂ္ဂိုလ်တွေက နိစ္စ သုခလို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းနေတဲ့ မြင်မှု ကြားမှုစသော သင်္ခါရတွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခအဖြစ်ဖြင့် ယောဂီက မြင်တယ်။ အဲဒါလိုဘဲ ပကတိပုဂ္ဂိုလ် တွေက အတ္တလို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းနေတဲ့ မြင်မှု ကြားမှုစသော လောကီ ရုပ်နာမ်တွေကိုသာ ယောဂီက အနတ္တအဖြစ်ဖြင့် ရှုမြင်ရပါတယ်။ မူလက လုံးဝအာရုံလဲ မပြုနိုင်၊ အတ္တလို့လဲ မစွဲလမ်းနိုင်တဲ့ လောကုတ္တရာ တရားတွေကို ယောဂီက အနတ္တလို့ ရှုမြင်ဘို့ရာ လိုလဲ မလိုပါဘူး။ ရှုလဲ မရှုနိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် အဋ္ဌကထာမှာ ဖွင့်ပြထားတဲ့အတိုင်း မြင်မှု ကြားမှုစသော ဝိပဿနာရှုအပ်တဲ့ လောကီရုပ်နာမ် သင်္ခါရတွေကိုသာ ဓမ္မာ-လို့ ဟောတော်မူတယ်လို့သာ မှတ်ယူသင့်ပါတယ်။)

သဗ္ဗေ-အလုံးစုံကုန်သော၊ ဓမ္မာ-မြင်မှု ကြားမှုစသော လောကီ ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်၊ အနတ္တာတိ-အတ္တကောင် ငါ့ကောင်မဟုတ်ကုန်ဟူ၍၊ ယဒါ-ဘင်္ဂဉာဏ်သို့ ရောက်နေသော အကြင်အခါ၌၊ ပညာယ-ဝိပဿနာ ဉာဏ်ပညာဖြင့်၊ ပဿတိ-ရှုမြင်၏။ အထ-ထိုသို့ရှုမြင်သောအခါ၌၊ သော-ထိုသို့ရှုမြင်သောယောဂီသည်၊ ဒုက္ခေ-ရုပ်နာမ်တရား အားလုံးဟူသော ဆင်းရဲ၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒတိ-မပျော်မမွေ့ ငြီးငွေ့လေ၏။ သေ-သေသော-ဤသို့ မပျော်မမွေ့ငြီးငွေ့ခြင်းသည်၊ ဝိသုဒ္ဓိယာ-ကိလေသာခပ်သိမ်း ဆင်းရဲ ခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းစင်ကြယ်သော နိဗ္ဗာန်၏၊ မဂ္ဂေါ-ရောက်ကြောင်း ရကြောင်း လမ်းကောင်း လမ်းမှန်ပါပေတည်းတဲ့။

ပကတိလူတွေမှာ မြင်မှု ကြားမှုစသော ရုပ်နာမ်တွေကို အတ္တကောင် ငါကောင်ထင်နေကြလို့ မြင်ကြားနံစား ထိသိနေကြရတာကို နှစ်သက်သာ ယာပြီး ပျော်နေကြတာဘဲ။ ယခုယောဂီမှာတော့ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေ တာကို မြင်ရလို့လဲ အတ္တမဟုတ်ဘူး သဘောတရားမျှတ်လို့ သိမြင်နေ တယ်။ ဒီအနတ္တလက္ခဏာသုတ်မှာ ဟောတော်မူတဲ့အတိုင်း၊ နှိပ်စက်တတ် သောကြောင့်လဲ အတ္တမဟုတ်ဘူး။ မိမိအလိုအတိုင်းမဖြစ် အစိုးမရသော ကြောင့်လဲ အတ္တမဟုတ်ဘူးလို့ သိမြင်နေတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ မြင်မှု ကြားမှုစသော ရုပ်နာမ်တရားတွေနဲ့ စပ်ပြီး နှစ်သက်သာယာခြင်း ပျော်မေ့ ခြင်းမရှိတော့ဘူး။ ငြီးငွေ့နေတယ်။ ငြီးငွေ့ တော့ စွန့်လွှတ်ချင်တယ်။ စွန့် လွှတ်နိုင်အောင်လဲ ဆက်ပြီးရှုမှတ်အားထုတ်တယ်။ အဲဒီလိုအားထုတ်တော့ သင်္ခါရပေက္ခာညဏ် ဖြစ်ပြီးတော့ အရိယမဂ်ညဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက် မှောက်ပြုသွားတယ်။ ဒါကြောင့် မြင်မှု ကြားမှုစသော ရုပ်နာမ်တရား အားလုံးကို အနတ္တထင်ပြီး ငြီးငွေ့တဲ့ ဝိပဿနာညဏ်ကို နိဗ္ဗာန်ရောက် ကြောင်းလမ်းလို့ ဟောတော်မူတာပါဘဲ။

သင်္ခါရတရားတွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု သိမြင်ပြီး ငြီးငွေ့တဲ့ နိဗ္ဗိန္ဒ ညဏ် ဖြစ်တယ်။ အဲဒီနိဗ္ဗိန္ဒညဏ်ဟာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း လမ်းကောင်း လမ်းမှန်ဘဲလို့ ဟောထားတဲ့ ဒီဂါထာ ၃-ပုဒ်ကိုလဲ အထူးသတိပြုပြီး မှတ်ထားကြရမယ်။ မြင်မှု ကြားမှုစသော ရုပ်နာမ် သင်္ခါရတရားတွေကို ခဏမစဲ လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပျက်နေတယ်လို့ ကိုယ်ပိုင်ညဏ်ဖြင့် မသိမမြင်ယင် အဲဒီသင်္ခါရတရားတွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလို့ သိတဲ့ ဝိပဿနာညဏ် အစစ်မဖြစ်ဘူး။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အသိညဏ်အစစ် မဖြစ်သေးယင် အဲဒီ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ ဆင်းရဲတွေမှာ ငြီးငွေ့တဲ့ နိဗ္ဗိန္ဒညဏ် မဖြစ်ဘူး။ အဲဒီ ငြီးငွေ့တဲ့ နိဗ္ဗိန္ဒညဏ် မဖြစ်ယင် နိဗ္ဗာန်ကို မရောက်နိုင်ဘူး။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောကို ကိုယ်ပိုင်ညဏ်ဖြင့် မြင်မှ ငြီးငွေ့တဲ့ နိဗ္ဗိန္ဒညဏ်ဖြစ်တယ်။ ငြီးငွေ့တဲ့ နိဗ္ဗိန္ဒညဏ်ဖြစ်ပြီးမှ အရိယ မဂ်ညဏ်ဖြင့်ပြီး နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုလျက် ဆိုက်ရောက်နိုင်တယ်။ အဲဒါကို ကိန်းသေမှတ်ထား ကြရမယ်။ ဒါကြောင့် ယခု ဟောနေတဲ့ အနတ္တလက္ခဏာသုတ်မှာလဲ “ဝေ

ပဿံ ဘိက္ခဝေ သုတဝါ အရိယသာဝကော ရူပသ္မိမ္မိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူတာပါ။ ဒီပုံ ဒီနည်းဖြင့် ဟောထားတဲ့ အခြားသုတ်တွေလဲ များစွာပင် ရှိနေပါတယ်။ အဲဒီပါဠိကို နိဿယနည်းဖြင့် ရှေးနားက အနက်ပြန်ပြခဲ့ပါပြီ။ မြန်မာသက်သက် ပြန်ယင်တော့ ဒီလို ဖြစ်တယ်။

မြန်မာပြန် အကျဉ်းချုပ်

ရဟန်းတို့၊ အကြားအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော ဘုရားတပည့် အရိယသာဝကသည် ဤဆိုခဲ့သည့် အတိုင်း (ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ကို ငါ့ဟာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ့အတ္တမဟုတ်၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတရားမျှဟု) သိမြင်လျှင် ရုပ်၌လည်း မပျော်မမေ့၊ ငြီးငွေ့ လေတော့သည်။ ဝေဒနာ၌လည်း မပျော်မမေ့၊ ငြီးငွေ့ လေတော့သည်။ သညာ၌လည်း မပျော်မမေ့၊ ငြီးငွေ့ လေတော့သည်။ သင်္ခါရတို့၌လည်း မပျော်မမေ့၊ ငြီးငွေ့ လေတော့သည်။ စိတ်ဝိညာဏ်၌လည်း မပျော်မမေ့၊ ငြီးငွေ့ လေတော့သည်။

အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

ရဟန်းတို့၊ အကြားအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော။ပ။ စိတ်ဝိညာဏ်၌လည်း မပျော်မမေ့၊ ငြီးငွေ့ လေတော့သည်။

နိဗ္ဗိန္ဒညာဏ်၏ သရုပ်

ဒီပါဠိထဲမှာ “ဝေ ပဿံ-ဤဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ရှုမြင် သိမြင် လျှင်” ဆိုတဲ့စကားရပ်ဖြင့် ဘင်္ဂဉာဏ်အထိ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ပုံကို အကျဉ်းချုံး ပြီးပြတာ။ “နိဗ္ဗိန္ဒတိ-မပျော်မမေ့၊ ငြီးငွေ့ လေတော့သည်” ဆိုတဲ့စကားဖြင့် ဘယ အာဒိနဝ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်တို့မှ စ၍ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိတိုင်အောင် ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ပုံကို အကျဉ်းချုံးပြီး ပြတာ။ ဒါကြောင့် မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ (ဒု-၂၀)မှာ ဒီလို ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

နိဗ္ဗိန္ဒတီတိ ဥက္ကဏ္ဍတိ။ ဧတ္ထ စ နိဗ္ဗိဒါတိ ဝုဠာနဂါမိနိဝိပဿနာ အဓိပ္ပေတာ။

နိဗ္ဗိန္ဒတီတိ-ငြီးငွေ့၏ ဟူသည်မှာ၊ ဥက္ကဏ္ဍတိ- ပျင်းသည်-မပျော်မွေ့ (ဟုဆိုလို၏)။ စ-ဆက်၍ ဖွင့်ပြဦးအံ့၊ ဧတ္ထ-ဤပါ၌၊ နိဗ္ဗိဒါတိ-ငြီးငွေ့သည်ဟူသောစကားဖြင့်၊ ဝုဠာနဂါမိနိဝိပဿနာ-ဝုဠာနမည်သော အရိယမဂ်သို့ ဆိုက်ရောက်သွားသော ဝိပဿနာကို၊ အဓိပ္ပေတာ- အလိုရှိအပ်၏၊ ဝါ-ဆိုလိုပါသည်။

ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်နှင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းများမှာတော့ အဲဒီ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ် ဆိုတာကို ဘယဉာဏ် အာဒိနဝဉာဏ် နိဗ္ဗိဒါဉာဏ် မုဉ္ဇိတုကမ္ပတာဉာဏ် ပဋိသင်္ခါဉာဏ် သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ဝုဠာနဂါမိနိဝိပဿနာဉာဏ်-လို့ ဉာဏ် ခုနစ်ဆင့်ဖြင့် ခွဲခြားပြီး အကျယ်ပြဆိုထားပါတယ်။ အဲဒီ ခုနစ်ဆင့်ထဲက ငြီးငွေ့တဲ့ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်အထိတော့ ပြောခဲ့ပါပြီ။ ယခု ကျန်တဲ့ ဉာဏ်များ ဖြစ်ပုံကို ဆက်ပြီး ပြောရမယ်။

နိဗ္ဗာန်လို့ချင်မှု အစစ်နှင့်အတူ

ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ရှုမှတ်တိုင်း လျင်မြန်စွာ ပျက်ပျက်သွားတာကို သာ တွေ့ရတဲ့အတွက် မြင်မှု ကြားမှု စသော ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတို့နှင့် စပ်ပြီး မနှစ်သက် မပျော်မွေ့ပဲ ငြီးငွေ့တဲ့အခါမှာ အဲဒီ ရုပ်နာမ်တွေကို ဆုပ်ကိုင် မထားလိုတော့ဘူး၊ စွန့်လွှတ်ချင်လာတယ်၊ ဒီလို ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ် တွေ မရှိမှ အေးငြိမ်းမှာဘဲလို့ သဘောပေါက်လာတယ်၊ အဲဒါဟာ နိဗ္ဗာန်အစစ်ကို တကယ်လိုလားတဲ့ ဆန္ဒ ဖြစ်လာတာဘဲ။ ရှေးကနိဗ္ဗာန် လို့ချင်တယ် ဆိုတာကတော့ နိဗ္ဗာန်ကို မြို့ကြီးများလိုထင်ပြီး အဲဒီ နိဗ္ဗာန် ရောက်တော့ အလိုရှိရာတွေကို အမြဲတမ်း ခံစားနေရလိမ့်မယ်လို့လဲ မြော်လင့်ပြီး အလိုရှိခဲ့တာလဲ ဖြစ်တတ်ပါတယ်၊ အဲဒီလို ဟာကတော့ နိဗ္ဗာန်အစစ်ကို လိုချင်တာမဟုတ်ဘူး၊ လောကချမ်းသာမျိုးကို လိုချင် တာဘဲ။ ရုပ်နာမ်တွေရဲ့ အပြစ်ကို တကယ်မမြင်သေးတဲ့ သူတွေက

လောကီချမ်းသာမျိုး ခံစားနေရတာကိုသာ ကြိုက်နေကြတယ်။ ရုပ်နာမ်တွေ အကုန်ချုပ်ကင်းတယ် မခံစားရတော့ဘူးဆိုယင် လက်မခံနိုင်ဘဲ ရှိနေတတ်ကြပါတယ်။

နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာပုံ

ဒါကြောင့် တချိန်က အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်က “ငါ့ရှင်တို့ ဤနိဗ္ဗာန်ဟာ ချမ်းသာတယ်၊ ဤနိဗ္ဗာန်ဟာ ချမ်းသာတယ်”လို့ နိဗ္ဗာန်ကို ချီးကျူးတဲ့အခါမှာ လာလုဒါယီ ဆိုတဲ့ရဟန်းက “အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ နိဗ္ဗာန်မှာ ခံစားမှု ဝေဒနာမရှိလို့ ဘာကိုမျှ မခံစားရဘူး မဟုတ်ပါလား၊ အဲဒီလို မခံစားရတဲ့ နိဗ္ဗာန်မှာ ဘာကချမ်းသာတာလဲ”လို့ စောဒနာတယ်။ အဲဒါဟာ ရုပ်နာမ်တွေလုံးဝမရှိဘူး၊ ခံစားတတ်တဲ့ဝေဒနာလဲ မရှိလို့ ခံစားမှုမရှိဘူးဆိုတာကို သဘောမပေါက်လို့ စောဒနာတာပါဘဲ။

အဲဒီ စောဒနာကို အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်က “အဲဒီ ခံစားမှု ဝေဒနာမရှိလို့ မခံစားရတာဟာ ချမ်းသာပါဘဲ”လို့ ဖြေရှင်းတော်မူလိုက်ပါတယ်။ ဟုတ်တယ် ခံစားရတဲ့ ချမ်းသာထက် ဘာမျှ မခံစားရပဲ ငြိမ်းနေတာက ပိုပြီး ချမ်းသာတယ်၊ ချမ်းသာအစစ်ပဲ။ ခံစားရလို့ ချမ်းသာတယ် ကောင်းတယ် ထင်နေကြတာက နှစ်သက်သာယာတဲ့ တဏှာရှိနေလို့ဘဲ၊ နှစ်သက်သာယာမှုမရှိယင် ခံစားရတာကို ချမ်းသာလို့ မထင်နိုင်ပါဘူး။ ဆင်းရဲလို့သာ ထင်မြင်နိုင်ပါတယ်။ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ အရသာကောင်းကလေးကို စားရတာကောင်းတယ်လို့ ထင်တာဟာ နှစ်သက်သာယာနေလို့ပါဘဲ၊ နေမကောင်းလို့ မစားချင်တဲ့အခါ ဖြစ်စေ၊ အစားစားပြီးလို့ ဝပြည့်နေတဲ့အခါ ဖြစ်စေ အဲဒီလို အစာကောင်းကို အတင်းခိုင်းလို့ စားရမယ် ဆိုယင် ချမ်းသာတယ် ကောင်းတယ်လို့ ထင်နိုင်ပါ့မလား၊ ဆင်းရဲတယ် မကောင်းဘူးလို့သာ ထင်ဘူးရှိပါတယ်။ အဆင်းအလှကလေးတွေကို မရပ်မနားဘဲ မပြတ်ကြည့်နေရမယ်ဆိုယင် ဘယ်နှစ်နာရီဘယ်နှစ်ရက် ဘယ်နှစ်လလောက် ဘယ်နှစ်နှစ်လောက် ကြည့်နေနိုင်ပါ့

မလဲ၊ အသိကောင်းကလေးကို မပြတ်နားထောင်နေရမယ် ဆိုယင်ကော
 ဘယ်လောက်ကြာအောင် နားထောင်နေနိုင်ပါ့မလဲ၊ ၂၄-နာရီခန့် တရက်
 လောက်တောင် မပြတ်ကြည့်နေဘို့ မပြတ်နားထောင်နေဘို့ တတ်နိုင်မှာ
 မဟုတ်ပါဘူး၊ အချိန်ပိုလွန်လာယင် မကြည့်လို့ နားမထောင်လိုဘဲ ဖြစ်လာ
 မယ်၊ အဲဒီအခါမှာ ဆက်ပြီး မပြတ်ကြည့်ရုံ နားထောင်နေရဦးမယ်ဆိုယင်
 ဆင်းရဲကြောင်း ထင်ရှားလာမှာဘဲ။ ဒါကြောင့် နှစ်သက်လုံချင်တဲ့တဏှာ
 မရှိယင် မခံစားပဲနေရတာက ချမ်းသာကြောင်း အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။
 ဒီအကြောင်းအရာတွေကို နိဗ္ဗာန်ဆိုင်ရာ တရားတော်စာအုပ် (နာ ၅၉-
 စသည်)မှာ အပြည့်အစုံ ဖော်ပြထားပြီး ရှိနေပါပြီ။

နိဗ္ဗာန်မျှော်ကြည့်တဲ့ ဉာဏ်

နိဗ္ဗာန်ဉာဏ်ဖြစ်နေတဲ့ ယောဂီကတော့ ရုပ်နာမ်တို့၏ အပြစ်ကို တကယ်
 မြင်ပြီး ငြီးငွေ့နေတဲ့ အတွက် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာမရှိရာ ခံစားမှု မရှိရာ နိဗ္ဗာန်
 ကို ချမ်းသာ အစစ်အနေဖြင့် သိမြင်ပြီး တကယ်လိုလားတော့တာဘဲ၊
 အဲဒါဟာ မျှော်စင်ပေါ်ကနေပြီး အဝေးကို မျှော်ကြည့်သလို နိဗ္ဗာန်
 အစစ်ကို မုဉ်းတုတ်ကမ္ပတာဉာဏ်ဖြင့် မျှော်ကြည့်တဲ့ သဘောပါဘဲ။ အဲဒီလို
 နိဗ္ဗာန်အစစ်ကို လိုလားပြီး ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတွေကို စွန့်လွှတ်ချင်တော့
 စွန့်လွှတ်နိုင်အောင် ဆက်ပြီး ရှုမှတ်အားထုတ်ရတယ်၊ အဲဒီလို ဆက်ပြီး
 ရှုသိတာဟာ တဖန်ထပ်ပြီး ရှုသိတာဖြစ်တဲ့အတွက် ပဋိသင်္ခါဉာဏ်လို့ ခေါ်
 တယ်၊ အဲဒီဉာဏ်က အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောများကို ရှေးကထက် ပိုပြီး
 သိတယ်၊ အထူးအားဖြင့် ဒုက္ခသဘော ဒုက္ခအခြင်းအရာတွေကို ပိုပြီး တွေ့ရ
 တတ်တယ်။ အဲဒီပဋိသင်္ခါဉာဏ်က ရင့်သန်အားကောင်းလာတဲ့အခါ ရုပ်နာမ်
 သင်္ခါရတွေကို လျစ်လျူရှုနိုင်တဲ့ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။
 ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း သမ္မသနဉာဏ်မှစပြီး ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ တဆင့်ချင်း
 တဖြေးဖြေး တက်လာပုံကတော့ နေယျပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဖြစ်တတ်
 တဲ့ ယေဘုယျသဘောပါဘဲ။ သောတာပန်စသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များ
 မှာတော့ ရှုမှတ်လိုက်ယင် မကြာမီအတွင်းမှာ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ကို

ရောက်တတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားကို နာနေကြတဲ့ သောတာပန် ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတော်များမှာတော့ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သို့ အလျင်အမြန် ရောက်သွားကြတယ်ဆိုတာ ယုံမှားဘူးလား မရှိပါဘူး။

သင်္ခါရုပေက္ခာမှာ ဂုဏ်၆-ပါးရှိတယ်

(၁) ကြောက်ခြင်း နှစ်သက်ခြင်း ကင်းတယ်

သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်က ဂုဏ်၆-ပါးဖြင့် ထင်ရှားပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ - (ဘယဉ္စ နန္ဒိဉ္စ ဝိပုဟာယ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု ဥဒါသိနော)လို့ ဆိုထားတဲ့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့်အညီ ကြောက်ခြင်းလဲ ရှိ၊ နှစ်သက်ပျော်မွေ့ခြင်းလဲမရှိပဲ လျစ်လျူရှုနေနိုင်တာက သူ့ဂုဏ်အင်္ဂါတပါးဘဲ။ ဘယ်လိုကြောက်ခြင်းကင်းတာလဲ၊ ဘယ်လို နှစ်သက်ပျော်မွေ့ခြင်း ကင်းတာလဲလို့ဆိုတော့ - ဘယဉာဏ် ဖြစ်စဉ်က ကြောက်ဖွယ်ဘေးကို ဆင်ခြင်ခဲ့တယ်၊ ကြောက်တဲ့ အခြင်းအရာနဲ့ အသိဉာဏ် ဖြစ်ခဲ့တယ်၊ ယခု သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ဖြစ်တဲ့အခါကျတော့ အဲဒီလို ကြောက်တဲ့အခြင်းအရာ မရှိတော့ဘူး၊ နောက်ပြီးတော့ အာဒိနဝဉာဏ် ဖြစ်စဉ်က အပြစ်မြင်ခဲ့တယ်၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ် ဖြစ်စဉ်က ငြီးငွေ့ခဲ့တယ်၊ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတာဉာဏ် ဖြစ်စဉ်က ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေကို စွန့်လွှတ်လိုတဲ့သဘော ထင်ရှားခဲ့တယ်၊ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ဖြစ်စဉ်က အထူးကြောင့်ကြပြု၍ ရှာတဲ့သဘောရှိခဲ့တယ်၊ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ရောက်တဲ့အခါကျတော့ အဲဒီ အပြစ်မြင်တာ၊ ငြီးငွေ့တာ၊ စွန့်လိုတာ၊ အထူးကြောင့်ကြပြုတာ ဆိုတဲ့ အခြင်းအရာတွေလဲ မရှိတော့ဘူး၊ အဲဒီလို ဖြစ်ပုံကို ရည်ပြီးတော့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ ဘယဉ္စ-ကြောက်ခြင်းကိုလဲ၊ ဝိပုဟာယ-ပယ်စွန့်၍-လို့ ဆိုထားပါတယ်။ ဒီစကားအရကြောက်ခြင်းကင်းတယ်လို့ ဆိုခြင်းဖြင့် အပြစ်မြင်ခြင်း ငြီးငွေ့ခြင်း စွန့်လွှတ်လိုခြင်း အထူးကြောင့်ကြ ပြုရခြင်း ဆိုတာတွေလဲ ကြောက်ခြင်းနှင့်အတူ တပါတည်းကင်းသွားကြတယ်လို့ ယူရပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဖြစ်စဉ်က လွန်ကဲတဲ့ ပီတိသုခတို့ဖြင့် နှစ်သက်ပျော်မွေ့ခြင်းဟာ အလွန်အကဲ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ သင်္ခါရပေက္ခာ ဉာဏ်က ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ထက် သာလွန်ကောင်းမြတ် ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ရောက်တဲ့အခါမှာ အဲဒီလို နှစ်သက်ပျော်မွေ့ခြင်းလဲ မရှိပဲ ကင်းနေပါတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်ပုံကို ရည်ပြီးတော့ နန္ဒိဉ္ဇ ဝိပ္ပဟာယ-နှစ်သက် ပျော်မွေ့ခြင်းကိုလဲ ပယ်ပြီးတော့၊ ဝါ-နှစ်သက် ဝမ်းသာခြင်း တွေလဲ ကင်းပြီးတော့၊ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု ဥဒါသိနော - မြင်မှု ကြားမှု တွေမှ သိမှုသင်္ခါရ အားလုံးတို့၌ လျစ်လျူအညီအမျှ ရှုနေတယ် - လို့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ ဆိုထားပါတယ်။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဖြစ်ခိုက်တုန်းကလို့ နှစ်သက် ဝမ်းသာမှု ပျော်မွေ့မှုလဲ လွန်လွန်ကဲကဲ မရှိတော့ဘူးလို့ ဆိုလိုတာပါ။ ယခုပြောခဲ့တာဟာ တရားဘက်က ကြောက်ခြင်း နှစ်သက်ခြင်း ကင်းပုံ ပါဘဲ။

ထို့အတူပင် လောကဘက်က ကြောက်ခြင်း နှစ်သက်ခြင်း ကင်းပုံလဲ ထင်ရှားပါတယ်။ ထင်ရှားပုံကတော့-နေရေး ထိုင်ရေး လောကရေးနဲ့ စပ်ပြီး စိုးရိမ်စရာတွေကို ကြားရပေမဲ့ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ရောက်နေတဲ့ ယောဂီမှာ ကြောက်ရွံ့စိုးရိမ်ခြင်း သိပ်မဖြစ်ဘူး။ သက်သာခွင့် ရနေ တတ်ပါတယ်။ ဝမ်းသာစရာတွေကို တွေ့ရပေမဲ့ အလွန်အကဲ ဝမ်းသာ တက်ကြွမှု နှစ်သက်မှု မဖြစ်ဘူး။ သက်သာခွင့် ရနေတတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်ပုံတွေဟာ လောကဘက်က ကြောက်ခြင်း နှစ်သက်ခြင်း ကင်းနေပုံ တွေပါ။ အဲဒီလို အကြောင်းအရာကို ဘုန်းကြီးက ဆောင်ပုဒ်စီထား တယ်။ ဉာဏ်စဉ်တရား ဟောတဲ့ အခါကျတော့လဲ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ဖြင့် ဟောနေပါတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

- (က) ကြောက် နှစ်သက်ခြင်း ကင်းရှင်းပေသည်။
ချမ်းသာဆင်းရဲ ရှုမြဲတူညီ။
- (၂) ချမ်းသာနှင့် ဆင်းရဲအညီအမျှ ရှုနိုင်တယ်။

တရားဘက်ကရော လောကဘက်ကရော ကြောက်ခြင်းလဲကင်းတယ်၊ နှစ်သက်ခြင်းလဲကင်းတယ်တဲ့၊ အဲဒါဟာ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ရဲ့ အညီအမျှ ရှုနိုင်ပုံ ဂုဏ်တပါးပါတဲ့။ နောက်ပြီးတော့ ချမ်းသာ ဆင်းရဲ ရှုမြဲတူညီ- ဆိုတာကတော့ ချမ်းသာနဲ့ တွေ့ရလို့လဲ မတက်ကြွဘူး၊ ဆင်းရဲနဲ့တွေ့ရလို့လဲ စိတ်ပျက်ခြင်း ဝမ်းနည်းခြင်း မရှိဘူး အညီအမျှဘဲ ရှုနိုင်တယ်၊ အာရုံအကောင်းအဆိုး ၂-မျိုးလုံးမှာ ညီတူညီမျှ ရှုမှတ်ပြီး သိသိသွား နေတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ အဲဒါက ဂုဏ်အင်္ဂါ တပါးဘဲ။ မှီရာပါဠိ ကတော့—

စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္မာ နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော
ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော-ဆိုတဲ့ ပါဠိ
ပါတဲ့။

စက္ခုနာ-မျက်စိဖြင့်၊ ရူပံ-အဆင်းကို၊ ဒိသ္မာ-မြင်ပြီး၍၊ နေဝ သုမနော ဟောတိ-ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာလဲ မဖြစ်၊ န ဒုမ္မနော-နှလုံး မသာလဲ မဖြစ်ပါဘူးတဲ့။

ဘယ်လိုကောင်းတဲ့ လှပတဲ့အဆင်းကို မြင်ရလို့လဲ ဝမ်းသာခြင်း မဖြစ် ပါဘူးတဲ့၊ ဘယ်လိုဆိုးတဲ့အဆင်းကို မြင်ရလို့လဲ နှလုံးမသာခြင်း မဖြစ်ပါ ဘူးတဲ့။ ဒါဖြင့် အဲဒီလိုအခါ စိတ်က ဘယ်လို ဖြစ်နေသလဲလို့ ဆိုတော့- ဥပေက္ခကော-ဝမ်းမသာ စိတ်မညစ် အညီအမျှ လျစ်လျူရှုလျက်၊ ဝိဟ- ရတိ-နေပါတယ်တဲ့၊ ဘာကြောင့် အဲဒီလို အညီအမျှရှုပြီး နေနိုင်ပါသလဲ လို့ဆိုတော့-သတော-အမှတ်ရလျက်၊ သမ္ပဇာနော-မှန်စွာ သိနေလို့ပါ ဘဲတဲ့။ ကောင်းကောင်း ဆိုးဆိုး မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း ရှုမှတ်ပြီးအဖြစ်အပျက် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအခြင်းအရာအားဖြင့် မှန်စွာ သိသိပြီး မချစ်မမုန်း အညီအမျှ လျစ်လျူရှုနေနိုင်ပါတယ်တဲ့၊ ခဏမစဲ ပျက်ပျက်သွားတဲ့ မြင်မှု သဘောကို သိရုံ သိရုံမျှ လျစ်လျူရှုနေတဲ့သဘောပါဘဲ၊ အဲဒီလိုဖြစ်ပုံဟာ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ရောက်နေတဲ့ ယောဂီမှာ ကိုယ်တိုင် တွေ့အားဖြင့် ထင်ရှားနေပါတယ်၊ အဲဒါက မြင်မှုနှင့် စပ်ပြီး လျစ်လျူ အညီအမျှ ရှုပုံဘဲ။

ထို့အတူပင် ကြားရာမှာလဲ အကောင်းအဆိုးကို အညီအမျှလျစ်လျူ ရှုနိုင်တယ်။ နံရာ စားရာ သိရာ ထိသိရာ ကြံသိရာတွေမှာလဲ သိရုံ သိရုံမျှ အညီအမျှ ရှုနေနိုင်တယ်။ အဲဒီလိုရှုနိုင်တာကို အာရုံ ၆-ပါးနဲ့စပ်ပြီး အညီအမျှ လျစ်လျူရှုနိုင်တဲ့အတွက် ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာလို့ ခေါ်တယ်။ အင်္ဂါ ၆-ပါး ရှိတဲ့လျစ်လျူရှုမှုလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါဟာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဂုဏ်ထူးပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ သင်္ခါရုပေက္ခာညွှန်ရောက်နေတဲ့ ပုထုဇဉ် ယောဂီကလဲ အဲဒီလို ရှုနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အင်္ဂုတ္တရ အဋ္ဌကထာ (တ-၅၂)မှာ တံ-ထို ရဟန္တာ၏ ဂုဏ်ဖြစ်တဲ့ ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာကို၊ အာရဒ္ဓဝိပဿကော-ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်စသည်သို့ ရောက်နေသော ဝိပဿနာ ရှုသူသည်၊ ကာတံ သက္ကောတိ -ပြုရန် ဖြစ်စေရန် စွမ်းနိုင်ပါတယ်-လို့ပြဆိုထားပါတယ်။ ဒီ အဋ္ဌကထာ အဆိုအရအားဖြင့် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ရောက်နေတဲ့ ယောဂီမှာလဲ ဒီ ဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံတယ်လို့ ယူသင့်တာဘဲ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ ဉာဏ်အဆင့်မှာတော့ မထင်ရှားလှပါဘူး။ ဘင်္ဂဉာဏ် အဆင့်မှာ အတော်အတန် ထင်ရှားပါတယ်။ ကောင်းကောင်း ထင်ရှားတာကတော့ ဒီသင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ကျမှ ဘဲ သိသိသာသာ ထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒီလို ရဟန္တာ၏ဂုဏ်နဲ့ တစိတ်တဒေသအားဖြင့် ပြည့်စုံနေတာကို သိရယင် အဲဒီလို ယောဂီကို ဘေးက ပုဂ္ဂိုလ်များကလဲ ကြည်ညိုစရာ ကောင်းတယ်။ သူတပါးက မကြည်ညိုတောင် ယောဂီက သူ ကိုယ်တိုင်တော့ အင်မတန် ကြည်ညိုစရာ အားရစရာ ကောင်းနေတာဘဲ။ ကဲ ဒီ ဆောင်ပုဒ်အပိုဒ်ကလေးကို ထပ်ဆိုကြရမယ်။

ချမ်းသာ ဆင်းရဲ ရှုမြဲတူညီ၊
 ကြောင့်ကြ မပြု မှတ်ရှု လွယ်သည်၊
 သင်္ခါရု ညီမှု ဂုဏ်သုံးမည်။

(၃) ရှုမှတ်ရ လွယ်တယ်

တတိယဂုဏ်အင်္ဂါကတော့ အထူး ကြောင့်ကြမပြုရဘဲနဲ့ ရှုမှတ်ရတာ လွယ်နေပါတယ် တဲ့။ အဲဒီ ဂုဏ်ပုဒ်ရဲ့ မှီရာ ပါဠိကတော့ သင်္ခါရဝိစိနနေ

မဇ္ဈတ္တံ ဟုတ္တာ-သင်္ခါရတို့ကို ရှုသိမိ၌ အလယ်အလတ် သဘောရှိသည် ဖြစ်၍-လို့ ပြဆိုထားတဲ့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နဲ့ သင်္ခါရေသု ဝိယ တေသံ ဝိစိ-
 နနေပိ ဥဒါသိနံ ဟုတ္တာ-လို့ ဖွင့်ပြ ထောက်ခံထားတဲ့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာ-
 ဋီကာပါဘဲ။ ရှုသိမိ၌ အလယ်အလတ် အညီအမျှ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုထား
 ရာမှာ “သင်္ခါရပေက္ခာဆိုတာ အရှုခံ သင်္ခါရတို့ကိုသာ လျစ်လျူ ရှုသင့်
 တယ်၊ ရှုသိမိကိုတော့ လျစ်လျူမရှုသင့်ဘူး မဟုတ်ပါလား” လို့ စောဒနာ
 စရာရှိတဲ့အတွက် ဋီကာက ဒီလို ဖွင့်ပြ ထောက်ခံထားပါတယ်။ အရှုခံ
 သင်္ခါရတို့၌ လျစ်လျူရှုသလိုဘဲ ယင်း သင်္ခါရတွေကို စူးစမ်းရှုသိတဲ့ ဝိပ-
 သနာ၌လဲ အညီအမျှ လျစ်လျူရှုတာပါဘဲ တဲ့။ ယောဂီဟာ အောက်ပိုင်း
 ဉာဏ်တွေတုန်းက ဆိုယင် အာရုံပေါ်အောင်လဲ အထူး ကြောင့်ကြ ပြုရ
 တယ်၊ ရှုသိမိ ဖြစ်အောင်လဲ အထူး ကြောင့်ကြ စိုက်ရတယ်၊ ဒီ သင်္ခါရ-
 ပေက္ခာဉာဏ်ကျတော့ ရှုသိစရာ အာရုံပေါ်အောင်လဲ ကြောင့်ကြမစိုက်
 ရတော့ဘူး၊ ရှုသိမိ ဖြစ်အောင်လဲ ကြောင့်ကြ မစိုက်ရတော့ဘူး၊ အာရုံ
 ကလဲ တခုပြီးတခု အလိုလို ထင်ပေါ်နေတယ်၊ ပေါ်လာသမျှကို ရှုသိမိ
 ကလဲ အထူး ကြောင့်ကြမပြုရဘဲ ရှုသိရှုသိသွားနေတယ်၊ ရှုမှတ်ရတာဟာ
 အလွန် လွယ်ကူနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကြောင့်ကြ မပြုရပဲနဲ့ ရှုမှတ်လို့
 လွယ်ကူတယ်ဆိုတာကို ဆောင်ပုဒ်တခု စီထားတာပါဘဲ။ ယခု ပြောခဲ့တဲ့
 ဂုဏ်သုံးပါးဟာ အညီအမျှ လျစ်လျူရှုခြင်းနဲ့ စပ်ဆိုင်တဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါများ
 ပါဘဲ။ ထူးခြားတဲ့ ဂုဏ်သုံးပါးကတော့ ဆောင်ပုဒ်က စပြီး ဆိုကြရမယ်။

- (ခ) ကြာရှည်စွာလဲ တည်မြဲ သူတည်၊
 ကြာလေသာ၍ သိမ်မွေ့လေသည်၊
 အာရုံတခြား ပြန်သွား ကင်းသည်၊
 သင်္ခါရ ထူးမှု ဂုဏ်သုံးမည်။

(၄) ကြာရှည်စွာ တည်တယ်

အောက်ပိုင်း ဉာဏ်တွေတုန်းက ဆိုယင် တခြားကို စိတ် မထွက်ပဲ
 နာရီဝက်ခန့် တနာရီခန့်တောင် ကည်ဘို့ မလွယ်ဘူး၊ ဒီ သင်္ခါရပေက္ခာ

ဉာဏ်ကျတော့ တနာရီလောက်လဲ အရှိန်မပျက် တည်နေတယ်။ ၂-နာရီ ၃-နာရီ စသည်လဲ အရှိန်မပျက် တည်နေတတ်ပါတယ်။ အဲဒါကို 'ကြာရှည်စွာလဲ တည်မြဲသူတည်' - လို့ ဆိုထားတာပါ။ အဲဒီလို ကြာရှည် တည်ပုံဟာ ဒီဉာဏ်ဖြစ်ဘူးတဲ့ ယောဂီတွေရဲ့ ကိုယ်တွေ့ပါ။ မှီရာ သာဓကပါဠိကတော့ သန္တိဋ္ဌနာ ပညာ-ကောင်းစွာတည်တဲ့ ပညာဟာ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ဘဲလို့ ဆိုတဲ့ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်ပါ။ အဲဒီမှာ ကောင်းစွာတည်ပုံကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာက ဉာဏသ- သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်၏၊ သန္တာနဝသေန-အစဉ်အတန်း သန္တာန်အလိုအားဖြင့်၊ ပဝတ္တိမာဟ- ဖြစ်ပုံကို ဆိုတယ်-လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ ဟုတ်တယ်၊ ကြာရှည်စွာတည်မှ ကောင်းစွာတည်တယ်လို့ ဆိုသင့်တာဘဲ။

(၅) ကြာလေ သာ၍ သိမ်မွေ့တယ်

ပဉ္စမဂုဏ်ထူးကတော့ သပ္ပဂ္ဂေ ပိဋ္ဌ ဝဋ္ဋိယမာနံ ဝိယ - ဗန်းထဲ၌ ဆင့်အပ် ဝိုင်းအပ်တဲ့ မုံ့ မှန်ဟာ ကြာလေ ကြာလေ နူးညံ့သွားသလိုပဲ သိမ်မွေ့ နူးညံ့သွားတယ် ဆိုတဲ့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့် အညီပါ။ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ဟာ ဖြစ်ခါစကတည်းက အခြား အောက်ဉာဏ်များထက် သိမ်မွေ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဖြစ်ခါစထက် ကြာလေ ကြာလေ သာသာပြီး သိမ်မွေ့ သိမ်မွေ့ လာပါတယ်။ အဲဒါလဲ ယောဂီတို့၏ ကိုယ်တွေ့ဖြင့်ပင် ထင်ရှားပါတယ်။ ဒါကြောင့် 'ကြာလေ သာ၍ သိမ်မွေ့လေသည်လို့' ဆောင်ပုဒ်မှာ ဆိုထားတယ်။

(၆) အာရုံတခြား ပြန့်မသွားဘူး

နောက်ဆုံး ဂုဏ်ထူးကတော့ - အာရုံတခြား ပြန့်သွားကင်းသည် တဲ့။ အောက်ပိုင်းဉာဏ်တွေတုန်းကတော့ စိတ်က အာရုံတပါးသို့ ပြန့်လွင့်ပြန့်လွင့် သွားတတ်တယ်။ ဒီဉာဏ်ကျတော့ စိတ်က တခြားအာရုံများဆီကို ပြန့်သွားတာ မရှိသလောက်ပဲ ဖြစ်နေတယ်။ အလွတ် အာရုံတွေသာ မဟုတ်ဘူး။ ရှုသင့်တဲ့ အာရုံတွေထဲမှာ ငှာတောင် ပြန့်လို့မရဘဲ ရှိနေတတ်တယ်။ ဘင်္ဂဉာဏ်

စသည်တုန်းက တကိုယ်လုံးက အတွေ့အထိတွေ့ကိုဖြန့်ပြီးရှုမှတ်နေယင်အစဉ် အတိုင်းတကိုယ်လုံးမှာ ပြန့်ပြီး သိသိသွားတာဘဲ၊ ဒီဉာဏ်ကျတော့ အဲဒီလို ဖြန့်လို့မရဘဲ ရှုမှတ်နေကျ အာရုံအနည်းငယ်မှာသာ ရှုသိလျက် ရှုသိလျက် ဖြစ်နေတတ်တယ်။ ဥပမာ-တကိုယ်လုံးကို ဖြန့်ပြီး ရှုမှတ်နေရာက မှတ်နေကျ ဖြစ်တဲ့ ဖောင်းတာ ပိန်တာ ထိုင်တာ ထိတာ ဒီလေးခု၌သာ အစဉ်အတိုင်း သိလျက် သိလျက် ဖြစ်နေတတ်တယ်။ အဲဒီ လေးခုထဲကလဲ ထိုင်တယ် ဆိုတဲ့ ကိုယ်ကြီးက ပျောက်ပြီး ၃-ခုသာ ကျန်နေတတ်တယ်။ အဲဒီ ၃-ခု ထဲကလဲ ဖောင်းတာ ပိန်တာ မပေါ်လာတော့ဘဲ ထိတာကလေးသာ ပေါ်နေတတ်တယ်။ အဲဒီ ထိတာကလဲ ပျောက်သွားပြီး သိတဲ့စိတ်ကလေး တခုတည်းကိုသာ သိတယ် သိတယ်လို့ ရှုမှတ်နေရတတ်တယ်။ အဲဒီလိုအခါမှာ မိမိ အထူး စိတ်ဝင်စားတဲ့ အာရုံတို့ အမှုကိစ္စတို့ကို ဆင်ခြင် ကြည့်ယင်လဲ အဲဒီ အပြင်အာရုံတွေမှာ ကြာကြာမနေဘူး။ ရှုမှတ်နေကျအတိုင်း မှတ် သိလျက် မှတ်သိလျက်သာ ဖြစ်နေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် အာရုံ တခြား ပြန့်သွားကင်းသည်-လို့ ဆောင်ပုဒ်မှာ ဆိုထားတာဘဲ။ မှီရာ သာဓက ကတော့-ပတိလိယတိ-တုန္ဒ၏၊ ပတိကုဋ္ဌတိ-ဆုတ်၏၊ န သမ္ပသာရိယတိ- ဖြန့်သော်လဲ ပြန့်မသွား-ဆိုတဲ့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ပါဘဲ။ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ကို ထပ် ပြီး ဆိုကြရမယ်။

- (ခ) ကြာရှည်စွာလဲ တည်မြဲသူတည်း၊
 ကြာလေသာ၍ သိမ်မွေ့ လေသည်၊
 အာရုံတခြား ပြန့်သွားကင်းသည်၊
 သင်္ခါရ ထူးမှု ဂုဏ်သုံးမည်။

ယခု ပြောလာခဲ့တာဟာ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်၏ ဂုဏ်အင်္ဂါ ၆-ပါးဘဲ၊ ဒီဉာဏ်ဖြစ်ဘူးတဲ့သူဆိုယင် ဒီဂုဏ်အင်္ဂါ ၆-ပါးကို ကိုယ်တိုင်တွေ့အားဖြင့် ထင်ရှားသိရပါတယ်။ အဲဒီလိုထူးခြားတဲ့ အသိဉာဏ်ကို မတွေ့ရဘူးသေး ဘူးဆိုယင် သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ကို မရောက်သေးဘူးလို့ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဆုံးဖြတ်ရုံပါဘဲ။

ဝုဠာနဂါမိနီ ဝိပဿနာ ဖြစ်ပုံ

အဲဒီ ဂုဏ်အင်္ဂါ ၆-ပါးနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်က ထက်သန်ပြည့်စုံလာတဲ့ အခါကျတော့ အလွန်လျင်မြန် ထူးခြားတဲ့ အသိတွေ ဖြစ်လာတယ်။ အဟုန်နဲ့ ပြေးလာသလိုလဲ ထင်ရတတ်တယ်။ အဲဒီလို ထူးခြားတဲ့ အသိကိုတော့ ဝုဠာနဂါမိနီ ဝိပဿနာလို့ ခေါ်တယ်။ ဝုဠာန-ဆိုတာ ထတယ်လို့ အနက်ရှိတယ်။ တနေရာရာမှ ထလာတာမျိုးပေါ့။ ဝိပဿနာဉာဏ်ကလဲ ထိသိမှု ကြံသိမှု ခံစားမှု ကြားမှု မြင်မှု စသော ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်အယဉ်မှာသာ ရှုသိလျက် ရှုသိလျက် ဖြစ်လာခဲ့တယ်။ ရှုတိုင်း ရှုတိုင်းဖြစ်ပျက်တဲ့ ရုပ်နာမ်အယဉ်ပေါ်မှာသာ ကျကျနေတယ်။ အဲဒါဟာ ပဝတ္တခေါ်တဲ့ ရုပ်နာမ်အယဉ်ပေါ်၌သာ ကျကျနေပုံပါဘဲ။ အဲဒီလို ရုပ်နာမ်အယဉ်ပေါ်မှာသာ ကျကျနေယင်းထဲက အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြစ်လာတဲ့အခါကျတော့ဖြစ်ပျက်တဲ့ ရုပ်နာမ်ကင်းချုပ်တဲ့သဘောထဲသို့ ကျရောက်သွားတယ်။ အဲဒါဟာ ရုပ်နာမ်အယဉ်မှ ထပြီး နိဗ္ဗာန်အာရုံသို့ ရောက်သွားတာပါဘဲ။ အဲဒီလို ရုပ်နာမ်အယဉ်မှ ထသွားတတ်သောကြောင့် အရိယမဂ်ကို ဝုဠာနလို့ ခေါ်တယ်။ ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့ အထူးသွက်လက် လျင်မြန်တဲ့ ဝိပဿနာဆုံးသွားယင် ဝုဠာနခေါ်တဲ့ ဒီအရိယမဂ်က နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုလျက် ဖြစ်တော့တာဘဲ။ အဲဒီတော့ ထူးခြားတဲ့ ဝိပဿနာက ဝုဠာနခေါ်တဲ့ အရိယမဂ်ဆီကို သွားတဲ့သဘော ဖြစ်နေတာပေါ့။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ဝိပဿနာအထူးကို ဝုဠာနဂါမိနီလို့ ခေါ်တယ်။ သင်္ခါရအင်္ဂါမှ ထတဲ့ အရိယမဂ်ထံသို့ သွားတဲ့ ဝိပဿနာလို့ ဆိုလိုတာပါဘဲ။

အဲဒီ ဝုဠာနဂါမိနီဝိပဿနာက ထိုခဏ၌ ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ ကြံသိမှုကို ဖြစ်စေ၊ ထိသိမှုကိုဖြစ်စေ၊ ကြားသိမှုကို ဖြစ်စေ၊ မြင်သိမှုကိုဖြစ်စေ၊ စားသိမှုကို ဖြစ်စေ၊ နံသိမှုကို ဖြစ်စေ တခုခုကို ရှုသိလျက် ဖြစ်တယ်။ ရှုသိပုံကတော့ အလွန်လျင်မြန်စွာ ပျက်ပျက်သွားလို့ မမြဲဘဲ အခြင်းအရာဖြင့် သိသိသွားတာလဲ ရှိတယ်။ ဆင်းရဲတဲ့ အခြင်းအရာ မကောင်းတဲ့ အခြင်းအရာဖြင့် သိသိသွားတာလဲ ရှိတယ်။ အနတ္တ အခြင်းအရာသဘော

တရားမျှ အနေဖြင့် သိသိသွားတာလဲ ရှိတယ်။ အကြိမ်ကတော့ အနည်းဆုံး ၂-ကြိမ် ၃-ကြိမ် ဖြစ်တယ်၊ များယင်တော့ လေး ငါး ဆယ်ကြိမ် စသည်လဲ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ကျမ်းဂန် ဝေါဟာရနဲ့ ပြောရယင် အဲဒီ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ နောက်ဆုံးအကြိမ်မှာ ပရိကံ ဥပစာ အနုလုံ ခေါ်တဲ့ ရှုသိဇောသုံးကြိမ်ဆုံးသွားတဲ့အခါ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ ချုပ်ငြိမ်းကင်းဆိတ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်အာရုံဆီကို ညွတ်ကိုင်းအာရုံပြုတဲ့ ကာမကုသိုလ်ဇော အထူး တကြိမ် ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီဇော၏ အခြားမဲ့မှာ အရိယမဂ် ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ ချုပ်ငြိမ်း ကင်းဆိတ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်အာရုံထဲသို့ ပြေးဝင်ကျရောက်သွားတယ်၊ အဲဒီ မဂ်ဇော၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးဖြစ်တဲ့ အရိယဖိုလ်ဇော ၂-ကြိမ် ၃-ကြိမ် ဖြစ်တယ်၊ အာရုံပြုပုံကတော့ အရိယမဂ်နှင့် အတူတူပါတဲ၊ အဲဒီလို အရိယမဂ်ဖိုလ် ဖြစ်သွားယင် ပုထုဇဉ်က သောဘာပန် ဖြစ်သွားတာဘဲ။ သောတာပန်က သကဒါဂါမ်၊ သကဒါဂါမ်က အနာဂါမ်၊ အနာဂါမ်က ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတာဘဲ။

အဲဒီလို ဖြစ်ရာမှာ နိဗ္ဗာန်အာရုံဆီကို ညွတ်ကိုင်း အာရုံပြုတဲ့ ကာမကုသိုလ်ဇောကို ဂေါတြဘူ လို့ ခေါ်တယ်၊ ပုထုဇဉ်အဖြစ် အစရှိတဲ့ မူလအနွယ်ကို လွှမ်းမိုးကျော်လွန်သွားတဲ့ ဇောစိတ်လို့ ဆိုလိုတာပါတဲ၊ ဒါကြောင့် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်မှာ—

ဥပ္ပါဒါ-ဖြစ်ခြင်းမှ၊ ဝါ-ဖြစ်ခြင်းရှိသော သင်္ခါရ အာရုံမှ၊ ဝုဋ္ဌဟိတော-ထ၍၊ အနုပ္ပါဒံ-ဖြစ်ခြင်းကင်းသော နိဗ္ဗာန်အာရုံသို့၊ ပက္ခန္ဓတီတိ- ပြေးဝင်သွားတတ်သောကြောင့်၊ ဂေါတြဘူ- ဂေါတြဘူ မည်၏။ ပဝတ္တာ-မပြတ်ဖြစ်နေသော ရုပ်နာမ်အယဉ် အာရုံမှ၊ ဝုဋ္ဌဟိတော-ထ၍၊ အပ္ပဝတ္တံ-ရုပ်နာမ် အယဉ်ကင်းသော နိဗ္ဗာန်အာရုံသို့၊ ပက္ခန္ဓတီတိ- ပြေးဝင်သွားတတ်သောကြောင့်၊ ဂေါတြဘူ-ဂေါတြဘူ မည်၏-စသည်ဖြင့် ပြဆိုထားပါတယ်။

အဲဒါက နိဗ္ဗာန်အာရုံသို့ ဂေါတြဘူစိတ် ပြေးဝင်သွားပုံတဲ့။ အရိယ မင်္ဂကလဲ အဲဒီ ဂေါတြဘူစိတ် ညွတ်ကိုင်း ပြေးဝင်သွားရာ နိဗ္ဗာန် အာရုံ ထဲ ကျရောက်သွားတာပါ။ အဲဒီလို ကျရောက်သွားပုံကို မိလိန္ဒပဉ္စာ (၃၁၁)မှာ ဒီလို ပြထားပါတယ်။

နိဗ္ဗာန် မျက်မှောက်ပြုပုံ မိလိန္ဒပဉ္စာ

တဿ တံ စိတ္တံ အပရာပရံ မနသိ ကရောတော
ပဝတ္တံ သမတိက္ကမိတာ အပ္ပဝတ္တံ ဩက္ကမတိ၊ အပ္ပဝတ္တမ-
နုပ္ပတ္တော မဟာရာဇ သမ္မာပဋိပန္နော နိဗ္ဗာနံ သစ္စိက-
ရောတိတိ ဝုစ္စတိ။

အပရာပရံ-တမှတ်ပြီး တမှတ် အဆင့်ဆင့်၊ မနသိ ကရောတော-
နှလုံးသွင်း ရှုသိနေသော၊ တဿ၊ ထို ယောဂီ၏၊ တံ စိတ္တံ-ရှုသိနေသော
ထို စိတ်သည်။ (အပရာပရံ မနသိ ကရောတော-တမှတ်ပြီး တမှတ် အဆင့်
ဆင့် နှလုံးသွင်း ရှုသိနေစဉ်၊) ပဝတ္တံ သမတိက္ကမိတာ-မပြတ်ဖြစ်နေသော
ရုပ်နာမ် အယဉ်ကို ကျော်လွန်၍၊ အပ္ပဝတ္တံ-မပြတ်ဖြစ်နေသည့် ရုပ်နာမ်
အယဉ်၏ ပြတ်စဲ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း သဘောသို့၊ ဩက္ကမတိ- သက်ဝင်သွား
လေတော့သည် တဲ့။

ယောဂီဟာ မူလကထိသိမ္မ ကြံသိမ္မ ကြားမ္မ မြင်မ္မစသော မပြတ်ဖြစ်နေ
တဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို တမှတ်ပြီး တမှတ် အဆင့်ဆင့် မပြတ် ရှုသိနေရတယ်။
ရှုသိလို့ မကုန်မဆုံးနိုင်တဲ့ ရုပ်နာမ် အဖြစ်အပျက်တွေကိုချည်း တွေ့သိနေ
ရတယ်။ အဲဒီလို မကုန်မဆုံးနိုင်တဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ
အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ရှုသိနေယင်းထဲက (ပရိကံ ဥပစာ အနုလုံခေါ်တဲ့)
နောက်ဆုံး ရှုသိမ္မ၏ အခြားမဲ့မှာ အဲဒီသိစရာ တွေ့ရော ရှုသိတဲ့ စိတ်ရော
ပြတ်စဲ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘောထဲသို့ ရုတ်တရက် ညွတ်ကိုင်း ကျရောက်သွား
တယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်ရာမှာ ညွတ်ကိုင်းဆိုတာက ဂေါတြဘူစိတ်ပဲ။ ကျရောက်
သွားတာက အရိယမင်္ဂဖိုလ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသွားတာတဲ့။

ဒါကြောင့်—

မဟာရာဇ - မိလိန္ဒမင်းကြီး၊ သမ္မာပဋိပန္နော - နည်းလမ်းမှန်စွာ ကျင့်
ခဲ့ ရှုသိခဲ့သည်ဖြစ်၍၊ အပ္ပဝတ္တမနုပ္ပတ္တော-ရုပ်နာမ် အယဉ်၏ ပြတ်စဲချုပ်
ငြိမ်းခြင်းသဘောထဲသို့ ဆိုက်ရောက်သွားသောယောဂီကို၊ နိဗ္ဗာန် သစ္စိက-
ရောတိတိ - နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသည်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ပြောဆိုအပ်ပါ
တယ် တဲ့။

အဲဒါဟာ ကျမ်းဂန်များအရ ဝုဠာနဂါမိနီ ဝိပဿနာနှင့် မဂ်ဖိုလ်ဖြစ်ပုံ
ပါတဲ့။ ယောဂီများ အတွေ့နဲ့လဲ ကိုက်ညီပါတယ်။ ကိုက်ညီပုံကတော့-
ယောဂီဟာ အများအားဖြင့် ထိသိမှုက စပြီး ကြံသိမှု ကြားမှု မြင်မှု
စသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးကို မပြတ်ရှုသိလာခဲ့ရတယ်။ ရှေ့ပိုင်းကပြော
ခဲ့တဲ့အတိုင်း ဘင်္ဂဉာဏ်ဖြင့် လျင်မြန်စွာ ပျက်ပျက်သွားတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို
မပြတ်တွေ့သိနေရတဲ့အတွက် ကြောက်ဖွယ်ထင် အပြစ်မြင်ပြီး ငြီးငွေ့လာ
ခဲ့တယ်။ စွန့်လွှတ်လိုတဲ့အတွက် စွန့်လွှတ်နိုင်အောင် ဆက်လက်ပြီး ရှုမှတ်
အားထုတ်ပြီး သင်္ခါရတွေကို အညီအမျှသိရုံသိရုံရှုသိနေတဲ့ သင်္ခါရုပေက္ခာ
ဉာဏ်ရောက်လာတယ်။ အဲဒီ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်က ရင့်သန်တဲ့အခါ အထူး
သွက်လက်ထင်ရှားတဲ့ ဝုဠာနဂါမိနီ အနုလောမဉာဏ်များ ဖြစ်လာပြီးတော့
ရှုသိစရာရော ရှုသိမှုရော သင်္ခါရအားလုံး ဆိတ်သုဉ်းချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘော
ထဲသို့ ကျရောက်သွားတယ်။ အဲဒါဟာ အရိယမဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့
မျက်မှောက်ပြုသွားတာပါတဲ့။ အဲဒီလို မျက်မှောက်ပြုသွားယင် ပုထုဇဉ်
အဖြစ်မှ သောတာပန် ဖြစ်သွားတယ်။ မူလက သောတာပန်ဆိုယင်လဲ
သကဒါဂါမ်ဖြစ်သွားတယ်။ သကဒါဂါမ်ဆိုယင်လဲ အနာဂါမ်ဖြစ်သွားတယ်။
အနာဂါမ်ဆိုယင်တော့ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတော့တာတဲ့။ အဲဒီလို ဖြစ်သွားပုံ
ကို ဒီ အနတ္တလက္ခဏသုတ်မှာ—

ငြီးငွေ့ ဉာဏ်ဖြစ်ပြီး အရိယမဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြစ်ပုံ
နိဗ္ဗန္တံ ဝိရဇ္ဇတိ၊ ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ။

နိဗ္ဗိန္ဒ-နိဗ္ဗိန္ဒန္တော-ငြီးငွေ့လတ်သော်၊ ဝိရဇ္ဇတိ-တပ်မက် ကင်းကာ
 အရိယမဂ်ဖြစ်လေတော့၏။ ဝိရာဂါ-တပ်မက်ကင်းကာ အရိယမဂ် ဖြစ်
 ခြင်းကြောင့်၊ ဝိမုစ္စတိ-အာသဝေါ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သွား
 လေတော့သည် တဲ့။

ယောဂီမှာ သမ္မသနဉာဏ်မှ ဘင်္ဂဉာဏ်အထိ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ
 အခြင်းရာတို့ဖြင့် ရှုမြင်ပုံ သိပုံကို မြတ်စွာဘုရားက “ဝေ ပဿ-ဤသိမြင်
 လျှင်”-ဆိုတဲ့ စကားနှစ်လုံးဖြင့်ဟောတော်မူတယ်။ ပြီးတော့ ဘယဉာဏ်မှ
 သင်္ခါရုပေက္ခာ အနုလောမဉာဏ်အထိ ဖြစ်ပုံကို-“နိဗ္ဗိန္ဒတိ-ငြီးငွေ့လေ
 တော့သည်” လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။ အဲဒီကနောက် မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြစ်ပုံ
 ကို “နိဗ္ဗိန္ဒ ဝိရဇ္ဇတိ၊ ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ-ငြီးငွေ့လျှင် တပ်မက်ကင်းသည်၊
 တပ်မက်ကင်းခြင်းကြောင့် လွတ်မြောက်သည်” လို့ ဟောတော်မူပါ
 တယ်။ တိုတိုကလေးဘဲ၊ ယောဂီမှာ ဖြစ်ပုံနဲ့ အံကျကိုက်နေတာပါဘဲ။

ကိုက်ညီပုံကတော့ - သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်အား ကောင်းနေတဲ့အခါ ထူး
 ခြားတဲ့ အသိဉာဏ်တွေ လျင်မြန်စွာ ဖြစ်လာယင် မိမိ၏ရုပ်နာမ်တွေကို စွန့်
 လွှတ်နိုင်လောက်အောင် ငြီးငွေ့မှု အားမကောင်းသေးတဲ့ ယောဂီမှာ
 “ဘာဖြစ်သွားမှာပါလိမ့်မလဲ၊ သေများ သေသွားမှာလေလား” စသည်
 ဖြင့် စိုးရိမ်တဲ့စိတ် ဖြစ်တတ်တယ်။ အဲဒီလို စိုးရိမ်စိတ်ဖြစ်ယင် အမှတ်အသိ
 က ကျပြီးတော့ လျော့ကျသွားတယ်။ ငြီးငွေ့မှု အားကောင်းနေယင်
 တော့ အဲဒီလိုစိုးရိမ်စိတ် မဖြစ်ပဲအလိုက်သင့် ရှုသိ ရှုသိပြီး အစဉ်အတိုင်း
 လိုက်သွားတယ်။ အဲဒီအခါ တပ်မက်တယ်တာခြင်းမရှိပဲ ရုပ်နာမ် သင်္ခါရ
 ကင်းဆိတ် ချုပ်ငြိမ်းတဲ့ သဘောထဲ ကျရောက်သွားတာပဲ။ အဲဒီလို ကျ
 ရောက်သွားယင် ကင်းငြိမ်းသင့်သော ကိလေသာ အာသဝေါတရားတို့မှ
 လွတ်မြောက်သွားတာဘဲ။

အတွယ်အတာမရှိပဲ သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းရာသို့ ကျရောက်
 သွားလျှင် ဒိဋ္ဌိအာသဝေါမှလဲ လွတ်မြောက်သွားတယ်။ ဝိစိကိစ္ဆာနှင့်
 တက္ခ ယှဉ်ဘက် အဝိဇ္ဇာအာသဝေါမှလဲ လွတ်မြောက်သွားတယ်။ အပါယ်

ကျစေနိုင်လောက်အောင် ယုတ်ညံ့ကြမ်းတမ်းတဲ့ ကာမာသဝ စသည်တို့မှ လဲ လွတ်မြောက်သွားတယ်။ အဲဒါဟာ သောတာပတ္တိမဂ်၏အကျိုးဖြစ်တဲ့ သောတာပတ္တိဖိုလ်အရ အားဖြင့် လွတ်မြောက်သွားပုံပါဘဲ။

သကဒါဂါမိမဂ်ဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းရာကျရောက်သွားတဲ့အခါ ကြမ်းတမ်းတဲ့ ကာမရာဂစသော အာသဝေါ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သွားတယ်။ အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းရာ ကျရောက်သွားတဲ့အခါ သိမ်မွေ့ သော ကာမရာဂနှင့်တကွ တန်းတူဖြစ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာသဝမှ လွတ်မြောက်သွားတယ်။ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းရာ ကျရောက်သွားတဲ့အခါ အာသဝေါ ကိလေ သာဟူသမျှမှအကြွင်းမဲ့ လွတ်မြောက်သွားတယ်။ အဲဒီလို လွတ်မြောက်သွား သွားတာတွေဟာ “ဝိရာဂါ-ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတို့၌ တပ်မက်ကင်းခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-တပ်မက်ကင်းလျက် ရုပ်နာမ်ချုပ်ရာသို့ သက်ရောက်သွားခြင်းကြောင့်၊ ဝိမုတ္တတိ-မဂ်၏အကျိုးဖြစ်သော ဖိုလ်အရအားဖြင့် လွတ်မြောက်လေ တော့သည်” လို့ ဆိုတာနဲ့ အညီပါဘဲ။ အဲဒီလို လွတ်မြောက်သွားပုံကို ပြန်လှည့်ပြီး ဆင်ခြင်ကြည့်တဲ့အခါ လွတ်မြောက်ပုံကို ထင်ရှားသိရပါ တယ်။ အဲဒီလို ဆင်ခြင်ပြီး သိပုံကိုလဲ ဒီအနတ္တလက္ခဏသုတ်မှာ နောက် ဆုံးစကား အနေဖြင့် ဒီလို ဟောတော်မူပါတယ်။

ရဟန္တာမှာ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြစ်ပုံ

ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ “ခိဏာ ဇာတိ၊ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကတံ ကရဏီယံ၊ နာပရံ ဣတ္တတ္တာယာ”တိ ပဇာ- နာတိ။

ဝိမုတ္တသ္မိံ - လွတ်မြောက်လတ်သော်၊ ဝိမုတ္တမိတိ-ကိလေသာမှ စိတ် လွတ်သွားပြီဟု ဆင်ခြင်လျက်၊ ဉာဏံ ဟောတိ-အသိဉာဏ်ဖြစ်လေတော့ သည်။ ခိဏာ ဇာတိ-ဘဝအသစ်ဖြစ်မှု ကုန်ပြီ၊ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ- ရှုသိမှုဟူသော အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီး ဖြစ်ပေပြီ၊ ကတံ ကရဏီယံ-

သိသင့်သမျှသိအောင် ပြုမှုကိစ္စကို ပြုလေပြီ။ ဣတ္ထတ္တာယ-ဤကိစ္စအတွက် အပရံ-အခြားပြုဘွယ်သည်။ န-မရှိတော့ပြီ။ ဣတိ-ဤသို့ ဆင်ခြင် လျက်၊ ပဇာနာတိ-သိလေတော့သည် တဲ့။

ဒါက ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ ဆင်ခြင်ပုံ ပစ္စဝေက္ခဏာဘဲ။ အဲဒီမှာ ဘဝ သစ်ဖြစ်မှုကုန်ပြီလို့ သိတာဟာ ဘာကြောင့်ပါလဲ ဆိုတော့-ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတွေကို မြဲတဲ့အနေ ချမ်းသာတဲ့ - ကောင်းတဲ့အနေ အသက်ကောင် အတ္တကောင် အနေဖြင့် အသိမှား အထင်မှားပြီး သာယာစွဲလမ်းနေ သမျှကာလပတ်လုံး ဘဝသစ်က အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီ လိုအသိမှား အထင်မှားတွေ လုံးဝ ကင်းနေယင် သာယာစွဲလမ်းမှုလဲလုံး ဝကင်းသွားတယ်။ အဲဒီအသိမှား အထင်မှားတွေနှင့်တကွ သာယာစွဲလမ်း မှု လုံးဝကင်းသွားတာကို သိရတဲ့အတွက် ဘဝသစ်ဖြစ်မှု ကုန်ပြီလို့သိမြင် ဆုံးဖြတ်တာပါဘဲ။ အဲဒါဟာ ပယ်ပြီး ကုန်ပြီး ကိလေသာကို ဆင်ခြင်တဲ့ သဘောပါဘဲ။

ဗြဟ္မစရိယ-အကျင့်မြတ်ဆိုတာကတော့ သီလ သမာဓိ ပညာပါဘဲ။ အဲဒီအကျင့်မြတ်ဟာ သီလသက်သက် စောင့်ထိန်းနေရုံနဲ့လဲ မပြီးဘူး။ စျာန်သမာဓိ သက်သက်နဲ့လဲ မပြီးဘူး။ ဖြစ်တိုင်းသော ရုပ်နာမ်တွေကို ရှုသိမှုဖြင့် အရဟတ္တမဂ်တိုင်အောင် ရောက်သွားမှ ပြီးတယ်။ ဒါကြောင့် ရှုသိမှုဟူသော အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီး ဖြစ်ပေပြီလို့ ပဇာနာဖြစ်တဲ့ ရှု သိမှုကို သရုပ်ဖော်ပြီးပြလိုက်ပါတယ်။

ကရဏီယ-ပြုဘွယ်ကိစ္စဆိုတာ သစ္စာလေးပါးကို အပြည့်အစုံ သိ အောင် ပြုကျင့်မှုပါဘဲ။ အဲဒါလဲ အရဟတ္တမဂ်တိုင်အောင် ရှုသိမှုဖြင့် ပြု ခြင်းကိစ္စပြီးတာပါဘဲ။ အောက်မဂ် သုံးပါးဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းတဲ့ သဘောကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ သိမြင်ပြီး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခသစ္စာကို သိပြီး ဖြစ်ပေမဲ့ အမှတ်မှား အသိမှားတဲ့ သညာဝိပလ္လာသနဲ့ စိတ္တဝိပ- လ္လာသ အချို့က ကျန်နေသေးတယ်။ အဲဒီလို အမှတ်မှား အသိမှား အချို့

က ရှိနေသေးတဲ့အတွက် ချမ်းသာတယ် ကောင်းတယ် စသည်ဖြင့်ထင်ပြီး နှစ်သက်သာယာတဲ့ တဏှာကလဲ ရှိနေသေးတာဘဲ။ အဲဒီ တဏှာသမုဒယ ကို ပယ်ခြင်းကိစ္စမပြီးသေးဘူး။ ဒါကြောင့် အနာဂါမ်တောင်မှ ဘဝ အသစ်ဖြစ်နေရသေးတာဘဲ။ အရဟတ္တမဂ်ရောက်တော့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခသစ္စာကို အပြည့်အစုံ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိပြီး ဖြစ်သွားတယ်။ ဒါကြောင့် အမှတ်မှား အသိမှားတဲ့ ဝိပလ္လာသတွေလဲ အကုန်ကင်းသွားတယ်။ အဲဒီဝိပလ္လာသတွေ အကုန် ကင်းသွားတဲ့အတွက် နှစ်သက်သာယာတဲ့ တဏှာသမုဒယလဲ ဖြစ်နိုင်ခွင့် မရှိတော့ဘဲ လုံးဝကင်း သွားတယ်။ ဒါကြောင့် သစ္စာလေးပါး သိခြင်းကိစ္စကို ပြုမူဟာလဲ လုံးဝ ပြီးစီးပြည့်စုံသွားတယ်။ အဲဒီလို ပြည့်စုံပုံကို ရည်ပြီးတော့ ဤကိစ္စအတွက် အခြားပြုဘွယ် မရှိတော့ဘူးလို့ ဆင်ခြင်တာပါဘဲ။

ယခုပြောခဲ့တဲ့ ရဟန္တာ၏ဆင်ခြင်ပုံ ပစ္စဝေက္ခဏာထဲမှာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ကိလေသာတို့ကို သီးသန့်တိုက်ချိုက် ဆင်ခြင်ပုံကတော့ မပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီမဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ပယ်ပြီး ကိလေသာတွေကို ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ဆက်လက် ဆင်ခြင်ပုံတွေဘဲလို့မှတ်ယူရပါတယ်။ အကျင့်မြတ်ကိုကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဘွယ် ဟူသမျှပြုပြီးပြီလို့ ဆင်ခြင်တာတွေဟာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တို့ကို ဆင်ခြင်ပြီးမှ ဆက်ပြီးဆင်ခြင် ပုံတွေပါဘဲ။ ဘဝအသစ်ဖြစ်မှု ကုန်ပြီလို့ ဆင်ခြင်တာဟာ ပယ်ပြီးကင်းပြီး ကိလေသာကို ဆင်ခြင်ပြီးမှ ဆက်ပြီးဆင်ခြင်ပုံပါဘဲ။ သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်များမှာဖြစ်တဲ့ ပစ္စဝေက္ခဏာ အကြောင်းကိုတော့ သီလဝန္တသုတ္တန် တရားတော်စာအုပ် (၂၄၃-စသည်) မှာ ပြထားပြီးရှိနေပါတယ်။

ယခု အရိယမဂ်ဖိုလ်ဉာဏ် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ဖြစ်ပုံပြတဲ့ ပါဠိ အနက်ကို ထပ်ပြီး ရှုတ်ဆိုပြဦးမယ်။

နိဂုံးချုပ်ဘုရားစကားတော်

နိဗ္ဗိန္ဒိ ဝိရဇ္ဇတိ၊ ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ၊ ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ
ဟောတိ “ခိဏာ ဇာတိ၊ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ ကတံ ကရဏီယံ၊
နာပရံ ဣတ္တတ္တာယာ” တိ ပဇာနာတိ။

နိဗ္ဗိန္ဒိ - နိဗ္ဗိန္ဒိန္ဒော-ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ စိတ်ဝိညာဏ်တို့၌
မပျော်မမေ့၊ ငြီးငွေ့လတ်သော်၊ ဝိရဇ္ဇတိ-ယင်း ရုပ်နာမ်တို့၌ တပ်
မက်ကင်းကာ အရိယမဂ် ဖြစ်လေတော့၏။ ဝိရာဂါ-တပ်မက်ကင်းကာ
အရိယမဂ် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝိမုစ္စတိ-အာသဝေါ ကိလေသာတို့မှ
လွတ်မြောက်သွားလေတော့သည်။ ဝိမုတ္တသ္မိံ-လွတ်မြောက်လတ်သော်၊
ဝိမုတ္တမိတိ-ကိလေသာမှ စိတ်လွတ်သွားပြီဟု ဆင်ခြင်လျက်၊ ဉာဏံ
ဟောတိ-အသိဉာဏ် ဖြစ်လေတော့သည်၊ ခိဏာ ဇာတိ-ဘဝသစ်ဖြစ်မှု
ကုန်ပြီ၊ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ- ရှုသိမှုဟူသော အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီး
ဖြစ်ပေပြီ၊ ကတံ ကရဏီယံ - သိသင့်သမျှ သိအောင် ပြုမှုကိစ္စကို ပြုပြီးပေ
ပြီ၊ ဣတ္တတ္တာယ-ဤကိစ္စအတွက်၊ အပရံ - အခြားပြုဘွယ်သည်၊ န-မရှိ
တော့ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ဆင်ခြင်လျက်၊ ပဇာနာတိ-သိလေတော့သည်။

အဲဒါကို မြန်မာသက်သက် အချောပြန်ယင် ဒီလိုဖြစ်ပါတယ်။

နိဂုံးချုပ်စကားတော်၏ မြန်မာပြန်

ငြီးငွေ့လျှင် တပ်မက်ကင်းကာ အရိယမဂ်ဖြစ်လေတော့သည်၊
တပ်မက်ကင်းကာ အရိယမဂ် ဖြစ်ပေါ်လာသောကြောင့် (အာ-
သဝေါ ကိလေသာတို့မှ) လွတ်မြောက်သွားလေတော့သည်၊
လွတ်မြောက်လျှင် စိတ်ဟာ လွတ်သွားပြီလို့ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ဖြစ်
လေတော့သည်၊ (ဆင်ခြင်ပုံမှာ) ဘဝသစ်ဖြစ်မှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်
မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပေပြီ၊ ပြုဘွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပေပြီ၊ ဒီကိစ္စ
အတွက် အခြားတပါး ပြုဘွယ်မရှိတော့ပြီလို့ ဆင်ခြင်လျက်
သိမြင်ဆုံးဖြတ်လေတော့သည်။ အဲဒါကို လိုက်ဆို့ကြရမယ်။

ငြီးငွေ့လျှင် တပ်မက်ကင်းကာ။ပ။မရှိတော့ပြီလို့ ဆင်ခြင်လျက် သိမြင်ဆုံးဖြတ်လေတော့သည်။

အဲဒါဟာ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဟောတော်မူတဲ့ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်၏ အဆုံးသတ် နိဂုံးချုပ်စကားပါဘဲ။ အဲဒီက နောက် သံဂါယနာတင် မထေရ်မြတ်များက ဒီလို မှတ်တမ်းတင်တော်မူခဲ့ ကြပါတယ်။

သံဂါယနာတင်မှတ်တမ်း

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ အတ္တမနာ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု။ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒု။

ဣမသ္မိံ စ ပန ဝေယျာကရဏသ္မိံ ဘညမာနေ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာနံ ဘိက္ခုနံ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တာနိ ဝိမုစ္စိံ သူတိ။

ဣဒံ (ရူပံ ဘိက္ခဝေ အနတ္တာ-ဟူသော စကားတော်မှ စ၍ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတိ-တိုင်အောင်) ဤ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကို၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ-ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်း တော်တို့ ရဟန္တာဖြစ်ရေးအတွက် မိန့်မြှောက်သောအားဖြင့် ဟောကြား တော်မူခဲ့ပါသတည်း။ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု-ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်တို့သည်၊ အတ္တမနာ-ဝမ်းမြောက်ရွှင်ပြုံးသည့် စိတ်နှလုံး ရှိကြကုန်လျက်၊ ဘဂဝ- တော ဘာသိတံ-မြတ်စွာဘုရားဟောကြားသည့် စကားတော်ကို၊ အဘိ- နန္ဒု-နှစ်သက်အားရ သဘောကျသမှု သာဓုခေါ်ကာ ဝမ်းသာရွှင်ပျ လက်ခံတော်မူကြပါသတည်း။

စ ပန-မှတ်သားဘွယ်အထူးကား၊ ဣမသ္မိံ ဝေယျာကရဏသ္မိံ-ဤ အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကို၊ ဘညမာနေ-ဟောနေစဉ်၊ (ဝါ-

ဟောပြီးခါစ၌) ပဉ္စဝဂ္ဂိယာနံ ဘိက္ခုနံ-ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်တို့၏ *စိတ္တာ-
နိ-စိတ်တို့သည်၊ အနုပါဒါယ-တစုံတခုကိုမျှ မစွဲလမ်းကြမူ၍၊ အာသ-
ဝေဟိ-အာသဝေါတရားတို့မှ၊ ဝိမုစ္စိံ သု-လွတ်မြောက်တော် မူကြပါ
သတည်း။ ဣတိ-ဤတွင် နိဂုံးကမ္ပတ် အပြီးသတ်ပါသတည်း။

(သာဓု သာဓု သာဓု)

ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတော်ငါးပါးထဲမှ အရှင်ကောဏ္ဍညမထေရ်က ဝါဆိုလ
ပြည့်နေ့ ညညှိုးယာမ်မှာ ဓမ္မစကြာသုတ်တရားတော်ကို နာရစဉ်ကပင်
သောတာပန်ဖြစ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီအချိန်ကစပြီး တရားကို ဆက်လက် နှလုံး
သွင်း အားထုတ်လာခဲ့မှာပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ အရဟတ္တ မဂ်ဖိုလ်ကိုတော့ ဒီ
အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားကို မနာရသေးမီက မရောက်ခဲ့သေးဘူး။
အရှင်ဝပ္ပမထေရ်က ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှာ သောတာပန်
ဖြစ်ခဲ့တယ်။ အရှင် ဘဒ္ဒိယ အရှင် မဟာနာမ် အရှင် အဿဇိမထေရ်တို့က
ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၂-ရက် ၃-ရက် ၄-ရက်နေ့များမှာ အစဉ်အတိုင်း

---

* မှတ်ချက်။ ။ အာသဝေဟိ-ပုဒ်ကို ကတ္တာအနက်ယူ၍ ဝိမုစ္စိံ သု-ပုဒ်ကိုလည်း က
ဟောယူပြီးလျှင် “စိတ္တာနိ-စိတ်တို့ကို၊ အာသဝေဟိ အာသဝေါတရား
တို့က၊ အနုပါဒါယ မစွဲလမ်းကြပဲ၊ ဝိမုစ္စိံ သု-လွတ်အပ်ကုန်ပြီ” ဟူ၍
ဖွင့်ပြချက်လည်း ရှိ၏။ သို့သော် ထိုအနက်သည် မြတ်စွာဘုရား၏
အလိုတော်၊ သံဂါယနာတင် မထေရ်မြတ်တို့၏အလိုတော်များနှင့် ညီ
ညွတ်မည်မထင်၊ အကြောင်းမူကား- ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့၏စိတ်ဟာ
အာသဝေါ တရားတို့က လွတ်ပေးလို့သာ လွတ်မြောက်ရရှာသည်-ဟူ
၍ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ် ဂုဏ်သိက္ခာကျဖွယ် ရှိသောကြောင့်၎င်း၊ အာသဝ
တရားတို့သည် စွဲလမ်းတတ်သော ဝေါဟာရနှင့်မစပ်ဆိုင်၊ ယိုစီး ဖြစ်ပွား
တတ်သည်ဟူသော အနက်ဝေါဟာရနှင့်သာစပ်ဆိုင်သောကြောင့်၎င်း၊
အကယ်၍ မစွဲလမ်းပဲ လွတ်အပ်သည်-ဟူသော အနက်ကို ဆိုလိုပါမူ
အာသဝေဟိ-ဟု မဆိုပဲ ဥပါဒါနေဟိ-ဟူ၍သာ ဆိုဘွယ်ရှိသော
ကြောင့်၎င်း ဖြစ်ပေသည်။ (ပါဠိပညာရှိများ အတွက် ဆင်ခြင်ရန်
ဖြစ်သည်)။

သောတာပန် ဖြစ်တော်မူခဲ့ကြတယ်။ ငါးပါးလုံး အဲဒီအခါတုန်းက သောတာပန်ချည်းဘဲ။ အဲဒီ ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော် ငါးပါးလုံးဟာ ဒီ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကို နာနေကြယင်း ခန္ဓာငါးပါးကို (နေတံမမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ) ဒါ ငါ့ဟာ မဟုတ်၊ ငါ မဟုတ်၊ ငါ့အတ္တ မဟုတ် = အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဘလိနုလုံးသွင်း ရှုမြင်ပြီးတော့ အထက်မဂ်ဖိုလ် သုံးဆင့်လုံးကို အစဉ်အတိုင်း တက်ပြီး ရဟန္တာဖြစ်တော်မူကြပါတယ်တဲ့။ ဓမ္မစကြာသုတ်၏ နိဂုံးမှာ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် အဋ္ဌကထာက ဖွင့်ပြထားချက်အရဆိုယင်တော့ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားကို နားပြီး ခါစမှာ နှလုံးသွင်း ရှုမြင်ပြီး ရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူကြတယ်လို့ ဆိုရမှာဘဲ။

အဲဒါဟာ ဟိုတုန်းက ခုနှစ် အရ ဓားဖြင့် မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခုနှစ် ကပါတဲ။ ယခုရောက်ဆဲ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၂၅-ခုနှစ်မှ ပြန်ပြီး ရေတွက်ယင် လွန်ခဲ့တဲ့ ၂၅၅၂-နှစ်မြောက်က ဖြစ်တယ်။ အဲဒီနှစ် ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၅-ရက်နေ့က ဒီ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကို ဟောတော်မူပြီးတဲ့အခါမှာ လူ့ပြည်လောက၌ မြတ်စွာဘုရားနှင့်ဟာက ရဟန္တာအရှင်မြတ် ၆-ပါးစပြီး ပေါ်ထွန်းတော် မူလာခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီတုန်းက ဗာရာဏသီမြို့ အနီး မိဂဒါဝန်တောအရပ်မှာ မြတ်စွာဘုရားက ဒီ အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားကို ဟောကြားနေတော်မူပုံ၊ ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတော်ငါးပါးက အဲဒီသုတ်တရားကို ရိုသေစွာနာပြီး အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူကြပုံကို စိတ်ဖြင့် မှန်းဆပြီး အာရုံပြုကြည့်ယင် အင်မတန်ကြည်ညိုစရာကောင်းတာဘဲ။ အဲဒါကို ယခု အာရုံပြုပြီး ကြည်ညိုကြရအောင် လိုက်ဆိုကြရမယ်။

ရဟန္တာအရှင်မြတ် ၆-ပါးကို ရှိခိုးပူဇော်ခြင်း

လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၂၅၅၂-နှစ်မြောက် ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၅-ရက်နေ့မှာ အနတ္တလက္ခဏ သုတ်တရားတော်ကို ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတော်တို့အား မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားတော် မူခဲ့လေသည်။ ထိုတရားကို နာယူကာ နှလုံးသွင်း ရှုသိကြသဖြင့် ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော် ငါးပါးလုံး အာသဝေါ

ကုန်ခန်း ရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူကြလေသည်။ ထိုစဉ်အခါက ကိလေသာ ကုန်ခန်း ရဟန္တာအစစ် ဖြစ်တော်မူကြပြီးသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဘုရားရှင် နှင့်တကွ ပဉ္စဝဂ္ဂါးပါးဟူသော သာသနာတော် အဦးအစက ရဟန္တာ အရှင်မြတ် ၆-ပါးတို့ကို ဘုရားတပည့်တော်တို့သည် ကြည်ညိုမြတ်နိုး လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုးပူဇော်ပါကုန်၏ အရှင်ဘုရား။

အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကို ဟောလာတာ ၁၂-သီတင်း ၁၂-ကြိမ် ရှိသွားပြီ။ ဟောစရာတွေလဲ ပြည့်စုံလောက်ပါပြီ။ ဒါကြောင့် ယခု ဒီအနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကို နိဂုံးချုပ်ပြီး တရားသိမ်းကြစို့။ ။

နိဂုံးချုပ် တရားသိမ်း ပတ္တနာ

ဤ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကို ရိုသေစွာ နာယူမှတ်သား ကြရသော ဓမ္မသဝန ကုသိုလ်ကံ စေတနာတို့၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့် ယခု တရားနာ ပရိသတ်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် ဤတရား တော်၌ ဟောကြားညွှန်ပြထားသည့်အတိုင်း မြင်ခိုက် ကြားခိုက်စသည်၌ ထင်ရှားသော ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ စိတ်ဝိညာဏ်-ဟူသော ခန္ဓာ ငါးပါးတို့ကို (နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ) = ငါ့ ဟာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ့အတ္တမဟုတ်ဟူ၍၎င်း၊ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေသော ကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟူ၍၎င်း ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် မှန်စွာသိမြင် နိုင်အောင် ရှုမှတ် အားထုတ်နိုင်ကြသည်ဖြစ်၍ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု။

အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး

အဋ္ဌမပိုင်း ပြီး၏။

အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး

ဤတွင် အလုံးစုံပြီး၏။

အနုတ္တလက္ခဏသုတ်ပါဠိတော်

(နိဒါန်း) °

ဧဝံ မေ သုတံ။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဗာရာဏသီယံ ဝိဟရတိ ဣသိ-
ပတနေ မိဂဒါယေ။ တတြံ ခေါ ဘဂဝါ ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ
ဘိက္ခဝေါတိ ဘဒန္တေတိ တေ ဘိက္ခု။ ဘဂဝတော ပစ္စယောသုံ။
ဘဂဝါ တေဒဝေါစ—

(ပဌမပိုင်း၊ ခန္ဓာငါးပါးအနုတ္တဟု ပြသည်) °

၁။ ရူပံ ဘိက္ခဝေ အနုတ္တာ၊ ရူပဉ္စ ဟိဒံ ဘိက္ခဝေ အတ္တာ အဘဝိဿ၊
နယိဒံ ရူပံ အာဗာဓာယ သံဝတ္တေယျ၊ လဗ္ဗေထ စ ရူပေ “ဧဝံ မေ
ရူပံ ဟောတု၊ ဧဝံ မေ ရူပံ မာ အဟောသီ” တိ။ ယသ္မာ စ ခေါ
ဘိက္ခဝေ ရူပံ အနုတ္တာ၊ တသ္မာ ရူပံ အာဗာဓာယ သံဝတ္တတိ၊ န စ
လဗ္ဗတိ ရူပေ “ဧဝံ မေ ရူပံ ဟောတု၊ ဧဝံ မေ ရူပံ မာ အဟောသီ” တိ။

၂။ ဝေဒနာ အနုတ္တာ၊ ဝေဒနာ စ ဟိဒံ ဘိက္ခဝေ အတ္တာ အဘဝိဿ၊
နယိဒံ ဝေဒနာ အာဗာဓာယ သံဝတ္တေယျ၊ လဗ္ဗေထ စ ဝေဒနာယ
“ဧဝံ မေ ဝေဒနာ ဟောတု၊ ဧဝံ မေ ဝေဒနာ မာ အဟောသီ” တိ။
ယသ္မာ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာ အနုတ္တာ၊ တသ္မာ ဝေဒနာ အာဗာ-
ဓာယ သံဝတ္တတိ န စ လဗ္ဗတိ ဝေဒနာယ “ဧဝံ မေ ဝေဒနာ ဟောတု၊
ဧဝံ မေ ဝေဒနာ မာ အဟောသီ” တိ။

၃။ သညာ အနုတ္တာ၊ သညာ စ ဟိဒံ ဘိက္ခဝေ အတ္တာ အဘဝိဿ၊
နယိဒံ သညာ အာဗာဓာယ သံဝတ္တေယျ၊ လဗ္ဗေထ စ သညာယ “ဧဝံ
မေ သညာ ဟောတု၊ ဧဝံ မေ သညာ မာ အဟောသီ” တိ။ ယသ္မာ စ

° ဤသို့သော လက်သည်းကွင်းအတွင်းရှိ စာညွှန်းခေါင်းသည် ယခုမှ ထည့်ထား
သည့် စာခေါင်းဖြစ်သည်။

ခေါ် ဘိက္ခဝေ သညာ အနတ္တာ၊ တသ္မာ သညာ အာဗာဓာယ သံဝတ္တတိ၊
န စ လဗ္ဘတိ သညာယ “ဧဝံ မေ သညာ ဟောတု၊ ဧဝံ မေ သညာ
မာ အဟောသီ”တိ။

၄။ သင်္ခါရာ အနတ္တာ၊ သင်္ခါရာ စ ဟိဒံ ဘိက္ခဝေ အတ္တာ အဘ-
ဝိဿံသု၊ နယိဒံ သင်္ခါရာ အာဗာဓာယ သံဝတ္တေယျ၊ လဗ္ဘေထ စ သင်္ခါ-
ရေသု “ဧဝံ မေ သင်္ခါရာ ဟောန္တု၊ ဧဝံ မေ သင်္ခါရာ မာ အဟောသု”-
န္တိ။ ယသ္မာ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ သင်္ခါရာ အနတ္တာ၊ တသ္မာ သင်္ခါရာ
အာဗာဓာယ သံဝတ္တန္တိ၊ န စ လဗ္ဘတိ သင်္ခါရေသု “ဧဝံ မေ သင်္ခါရာ
ဟောန္တု၊ ဧဝံ မေ သင်္ခါရာ မာ အဟောသု”န္တိ။

၅။ ဝိညာဏံ အနတ္တာ၊ ဝိညာဏဉ္စ ဟိဒံ ဘိက္ခဝေ အတ္တာ အဘ-
ဝိဿ၊ နယိဒံ ဝိညာဏံ အာဗာဓာယ သံဝတ္တေယျ၊ လဗ္ဘေထ စ ဝိညာဏေ
“ဧဝံ မေ ဝိညာဏံ ဟောတု၊ ဧဝံ မေ ဝိညာဏံ မာ အဟောသီ”တိ။
ယသ္မာ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိညာဏံ အနတ္တာ၊ တသ္မာ ဝိညာဏံ အာဗာ-
ဓာယ သံဝတ္တတိ၊ န စ လဗ္ဘတိ ဝိညာဏေ “ဧဝံ မေ ဝိညာဏံ ဟောတု၊
ဧဝံ မေ ဝိညာဏံ မာ အဟောသီ”တိ။

(ဒုတိယပိုင်း၊ မြဲ မမြဲစသည် အမေး အဖြေ)°

၆။ တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ၊ ရူပံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါတိ။ အနိစ္စံ
ဘန္တေ။ ယံ ပနာနိစ္စံ၊ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါတိ။ ဒုက္ခံ ဘန္တေ။ ယံ
ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိကာမဓမ္မံ၊ ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတု “တေံ
မမ၊ ဧသောဟမသ္မိ၊ ဧသော မေ အတ္တာ”တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။

၇။ ဝေဒနာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါတိ။ အနိစ္စာ ဘန္တေ။ ယံ ပနာနိစ္စံ၊
ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါတိ။ ဒုက္ခံ ဘန္တေ။ ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိကာမဓမ္မံ၊

ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ “တေ မမာဓေသောဟမသ္မိ၊ ဓေသော မေ အတ္တာ”-
တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။

၈။ သညာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါတိ။ အနိစ္စာ ဘန္တေ။ ယံ ပနာနိစ္စံ၊
ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါတိ။ ဒုက္ခံ ဘန္တေ။ ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမ-
ဓမ္မံ၊ ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ “တေ မမာဓေသောဟမသ္မိ၊ ဓေသော မေ
အတ္တာ”တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။

၉။ သင်္ခါရာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါတိ။ အနိစ္စာ ဘန္တေ။ ယံ ပနာနိစ္စံ၊
ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါတိ။ ဒုက္ခံ ဘန္တေ။ ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမ-
ဓမ္မံ၊ ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ “တေ မမာဓေသောဟမသ္မိ၊ ဓေသော
မေ အတ္တာ”တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။

၁၀။ ဝိညာဏံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါတိ။ အနိစ္စံ ဘန္တေ။ ယံ ပနာနိစ္စံ၊
ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါတိ။ ဒုက္ခံ ဘန္တေ။ ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊
ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ “တေ မမာဓေသောဟမသ္မိ၊ ဓေသော မေ
အတ္တာ”တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။

(တတိယပိုင်း၊ ၁၁-ပါးခွဲခြား၍ ငါ့ဟာမဟုတ် စသည်ဖြင့် ရှုရန်ပြုသည်)°

၁၁။ တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်
အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဩဠာရိကံ ဝါ သုခုမံ ဝါ ဟိနံ ဝါ ပဏိတံ ဝါ
ယံ ဒုရေ သန္တိကေ ဝါ၊ သဗ္ဗံ ရူပံ “နေတံ မမာ နေသောဟမသ္မိ၊ န
မေသော အတ္တာ”တိ ဝေမေတံ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ဒဠဗ္ဗံ။

၁၂။ ယာ ကာစိ ဝေဒနာ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန် အဇ္ဈတ္တံ ဝါ
ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဩဠာရိကာ ဝါ သုခုမာ ဝါ ဟိနာ ဝါ ပဏိတာ ဝါ ယာ
ဒုရေ သန္တိကေ ဝါ၊ သဗ္ဗာ ဝေဒနာ “နေတံ မမာ နေသောဟမသ္မိ၊ န
မေသော အတ္တာ”တိ ဝေမေတံ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ဒဠဗ္ဗံ။

၁၃။ ယာ ကာစိ သညာ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန် အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ သြဋ္ဌာရိကာ ဝါ သုခုမာ ဝါ ဟိနာ ဝါ ပဏိတာ ဝါ ယာ ဒုရေ သန္တိကေ ဝါ။ သဗ္ဗာ သညာ “နေတံ မမာ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ”တိ ဝေမေတံ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

၁၄။ ယေ ကေစိ သင်္ခါရာ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန် အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ သြဋ္ဌာရိကာ ဝါ သုခုမာ ဝါ ဟိနာ ဝါ ပဏိတာ ဝါ ယေ ဒုရေ သန္တိကေ ဝါ။ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ “နေတံ မမာ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ”တိ ဝေမေတံ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

၁၅။ ယံ ကိဉ္စိ ဝိညာဏံ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန် အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ သြဋ္ဌာရိကံ ဝါ သုခုမံ ဝါ ဟိနံ ဝါ ပဏိတံ ဝါ ယံ ဒုရေ သန္တိကေ ဝါ။ သဗ္ဗံ ဝိညာဏံ “နေတံ မမာ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ”တိ ဝေမေတံ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

(စတုတ္ထ အဆုံးပိုင်း၊ ငြီးငွေ့ပုံ၊ မင်္ဂုလ်ဉာဏ် ဆင်ခြင်ဉာဏ်များဖြစ်ပုံ)°

၁၆။ ဧဝံ ပဿံ ဘိက္ခဝေ သုတဝါ အရိယသာဝကော ရူပသ္မိမ္မိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ဝေဒနာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ သညာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ သင်္ခါရေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ဝိညာဏသ္မိမ္မိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ၊ ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ၊ ဝိမုတ္တသ္မိ “ဝိမုတ္တ”မိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ “ခိဏာ ဇာတိ၊ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကတံ ကရဏီယံ၊ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ”တိ ပဇာနာတိတိ။

(သံဂါယနာတင် မှတ်တမ်း)°

၁၇။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ အတ္တမနာ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒု။ ဣမသ္မိ° စ ပန ဝေယျာကရဏသ္မိ° ဘညမာနေ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာနံ ဘိက္ခူနံ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တာနိ ဝိမုစ္စိ သူတိ။

အနတ္တလက္ခဏသုတ် နိဋ္ဌိတံ။

မြန်မာပြန်သက်သက် အတိုချုပ် ဆောင်ပုဒ်

ခန္ဓာငါးပါး အနတ္တ ဖြစ်ကြောင်း

ရဟန်းတို့၊ ရုပ်သည် (အတွင်းသား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင် မဟုတ်၊ အတ္တကောင် ဟုတ်ပါမူ ဤရုပ်သည် (မိမိအား) နှိပ်စက်ဖို့ရာ မဖြစ်တန်လေရာ၊ ထို့ပြင် “ငါ၏ ရုပ်သည် ဒီလို အကောင်းချည်း ဖြစ် ပါစေ၊ ဒီလို အဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့” လို့ ရုပ်၌ စီမံ ခန့်ခွဲ၍လဲ ရလေ ရာ၏။

အမှန်အားဖြင့်တော့ ရုပ်ဟာ (အတွင်းသား အထည်ကိုယ်) အတ္တ ကောင် မဟုတ်၊ အတ္တကောင် မဟုတ်သောကြောင့်ပင် ဤရုပ်သည် (မိမိ အား) နှိပ်စက်ဖို့ရာလဲ ဖြစ်နေချေသည်။ ထို့ပြင် “ငါ၏ ရုပ်သည် ဒီလို အကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလို အဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့” လို့ ရုပ်၌ စီမံ ခန့်ခွဲ၍လဲ မရပဲ ရှိချေသည်။

(ဝေဒနာ သညာ စသည်တို့ အရာ၌ ရုပ်အစား ဝေဒနာ သညာ စသည်ကို လဲလှယ် ထည့်ပါ)။

မြဲ မမြဲ စသည် အမေး အဖြေ

ရဟန်းတို့၊ ဒါကို ဘယ်လို ထင်ကြသလဲ၊ ရုပ်ဟာ မြဲသလား၊ မမြဲ သလား၊ မမြဲပါ ဘုရား။ မမြဲတာဟာ ကြောက်ဖွယ် ဆင်းရဲလား နှစ် သက်ဖွယ် ချမ်းသာလား၊ ကြောက်ဖွယ် ဆင်းရဲပါဘုရား။ မမြဲ ဆင်းရဲ ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်တတ်သော တရားကို “ငါ့ဟာဟု၊ ငါ့ဟု၊ ငါ့အတ္တ ဟု” ရှုမြင် ထင်မှတ်ရန် သင့်ပါ့မလား၊ မသင့်ပါ ဘုရား။

- ခံစားမှု-ဝေဒနာဟာ မြဲသလား မမြဲသလား၊ မမြဲပါဘုရား။
- မှတ်သားမှု-သညာဟာ မြဲသလား မမြဲသလား၊ မမြဲပါဘုရား။
- ပြုလုပ်အားထုတ်မှု-သင်္ခါရတွေဟာ မြဲသလား မမြဲသလား၊ မမြဲပါ ဘုရား။

ကြံသိမှု- စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ မြဲသလား၊ မမြဲသလား၊ မမြဲပါ ဘုရား။ (မမြဲတာဟာ-စသည် အကြွင်းတူပြီ)

(၁၁)ပါး အပြားဖြင့် ခဲ့၍ရုရန် ညွှန်ပြချက်

ရဟန်းတို့၊ ယခု ပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ငါ့ဟာဘဲ၊ ငါဘဲ၊ ငါ့အတ္တဘဲ ဟု ရှုမြင် ထင်မှတ်ရန် မသင့်သောကြောင့် အတိတ်ဖြစ်စေ၊ အနာဂတ် ဖြစ်စေ၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တွင်းက ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပက ဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖြစ်စေ၊ အနု ဖြစ်စေ၊ အယုတ်အညံ့ ဖြစ်စေ၊ အကောင်းအမြတ် ဖြစ်စေ၊ အဝေးဖြစ်စေ၊ အနီး ဖြစ်စေ၊ ရုပ်ဟူသမျှကို “ငါ့ဟာ မဟုတ်၊ ငါ မဟုတ်၊ ငါ့အတ္တ မဟုတ်” ဟု ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း သိမြင် အောင် ရှုရ အားထုတ်ရမည်။ (ဝေဒနာ စသည်၌လဲ နည်းတူပင်)

ဉာဏ်စဉ် တက်ပုံ

ရဟန်းတို့၊ အကြားအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော ဘုရားတပည့် အရိယ သာဝကသည် ဤဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း (ရုပ်ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ် ကို ငါ့ဟာ မဟုတ်၊ ငါ မဟုတ်၊ ငါ့အတ္တ မဟုတ်၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှ) ဟု သိမြင်လျှင် ရုပ်၌လည်း မပျော်မမေ့၊ ငြီးငွေ့လေ တော့သည်၊ ဝေဒနာ၌လည်း မပျော်မမေ့၊ ငြီးငွေ့လေတော့သည်၊ သညာ၌လည်း မပျော်မမေ့၊ ငြီးငွေ့လေတော့သည်၊ သင်္ခါရတို့၌လည်း မပျော်မမေ့၊ ငြီးငွေ့လေတော့သည်။ စိတ်ဝိညာဏ်၌လည်း မပျော်မမေ့၊ ငြီးငွေ့လေတော့သည်။

ငြီးငွေ့လျှင် တပ်မက်ကင်းကာ အရိယမဂ် ဖြစ်လေတော့သည်။ တပ်မက်ကင်းကာ အရိယမဂ် ဖြစ်ပေါ်လာသောကြောင့် (အာသဝေါ ကိလေသာတို့မှ) လွတ်မြောက် သွားလေတော့သည်။ လွတ်မြောက်လျှင် စိတ်ဟာ လွတ်သွားပြီလို့ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ဖြစ်လေတော့သည်။ (ဆင်ခြင်ပုံ မှာ) ဘဝအသစ် ဖြစ်မှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံး ပြီးပေပြီ၊ ပြုဘွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပေပြီ၊ ဒီ ကိစ္စအတွက် အခြားတပါး ပြုဘွယ် မရှိ တော့ပြီလို့ ဆင်ခြင်လျက် သိမြင် ဆုံးဖြတ်လေတော့သည်။

အနတ္တလက္ခဏသုတ်၏ မြန်မာပြန် အကျဉ်းချုပ် ဆောင်ပုဒ် ပြီး၏။

